Summa ſecunda huius grabadin incipit in qua di ſtinguuntur medicine appropriate egritudinibus ſingulorum membrorum.

Anat Solus lãgões deus: ⁊ de frugalitatis ſolo ꝓduxit in largitate ſua medicinaꝫ. benedict⁹ glorioſus ⁊ excelſus. Tantũ tamẽ auxiliari nõ definẽs curãdi doctrinam timẽtibus eum explicauit. Totus igiᷓ dei timor ꝑueniat ⁊ principiet opera tua ⁊ felicitabit ea. Tũ cõſidera ne te amor: aut odiuꝫ circũueniat ne declines a recto. Eſt enim excelſus glorioſus q̄ iudicat. Sunt ⁊ celi qui arguũt. Elemẽta que ſeuiunt. Et ſi nõ aliud ſupeſt in poſterũ cruciatus gehẽne. ¶ Inqt Galienus. Nolite prauaꝝ egritudinuꝫ cure onus ſuſcipere ne mali medici nomen ſubeatis. ¶ Per omnia o tu corporuꝫ curam gerens auxiliari ne differas qꝛ ſemel ꝑeunti nulla demuꝫ proſunt ſuffragia. Ratio clamat ad iudiciuꝫ ſi miſericordiaꝫ õſeris. ſtulte de large tributis gaudẽs parua negãs Triſteꝫ igiᷓ ne cerne habẽtem irritũ donuꝫ dei vt ſi abundanter de ipſius largitate ſuſceperis ne parcus eſto. Per vnuꝫ enim plura ⁊ magna exuberant. Deum in cunctis prepone; ⁊ preponet te. Honora euꝫ: ⁊ honorabit te. Time eum ⁊ ſecurus cũcta experieris. Ne diuertas dum recta potes. Nomẽ enim ⁊ rem habes medici: quẽ nulla mouẽt; quẽ cõſtãtia moꝝ: inceſſus grauitas: ⁊ ſermonũ onus inſignit. Geſtiũt munera bene qdem ad vitã. Sed melius eſt nomẽ preclaꝝ cunctis diuitiis. Nimiꝝ exultat ꝙ experta habet ille multa que nũquaꝫ tractauit. Ideo experta tua ſunt in quibus conſiderationem feciſti.

Riſectuꝫ erit opus hoc quod aggredior Et prima erit ſectio eius õ medicis egritudinũ particularũ: que ſunt a capite vſque ad pedes. ¶ Secunda de medicinis egridtudinũ vniuerſaluꝫ.

¶ Tertia de medicinis que ſunt ad ornãdũ ⁊ decorãdũ

¶ Prima igiᷓ ſectio cõtinet quinqꝫ particulas.

¶ Prima eſt de medicinis egritudinum membrorũ capitis.

¶ Secunda de medicinis egritudinum membrorum ſeruientium ſpiritui.

¶ Tertia de medicinis egritudinũ mẽbroꝝ nutritõis.

¶ Quarta de medicis egritudinũ mẽbroꝝ expulſiõis.

¶ Quinta de medicinis egritudinum iuncturarum.

¶ Secũda ſectio continet quattuor particulas.

¶ Prima de medicinis ad febrem.

¶ Secunda de medicinis apoſtematum.

¶ Tertia de medicinis ſolutionum continuitatis ⁊ ſeperationis continui.

¶ Quarta de venenis.

¶ Tertia ſectio eſt ſumma ſingularis: ⁊ ſic capit hoc opus in toto particulas. x. quas per ſummas diſtinguimus: ⁊ per capitula cũ auxilio ⁊ gratia ſpiritus dei benedicti ⁊ glorioſi.

¶ Prima autem particula ſectionis prime continet octo ſummas.

¶ Summa prima de medicinis egritudinũ capillorũ.

¶ Sũma ſcd̃a de medicinis egritudinũ cutis capitis.

¶ Summa tertia de medicinis egritudinum cerebri.

¶ Summa quarta de medicinis egritudinuꝫ neruoꝝ.

¶ Summa quinta de medicinis egritudinũ oculorũ.

¶ Summa ſexta de medicinis egritudinum aurium.

¶ Summa ſeptima de medicinis egritudinum naſi.

¶ Summa octaua de medicinis egritudinum oris.

Epleat igitur ſpiritus dei precepta hec miſericorditer gratia ſua. Et ſecundum quas ex te ra medicinas ad vſus indigentiam edit fecũditate ꝓferente ſaluteꝫ. Quoniam ſine ipſo nihil incolume: ⁊ ab ipſo ſanatiuum omne.

¶ Incipit ſumma prima ſectionis prime in qua agitur de medicinis egritudinum capillorum.

¶ Capitulum primũ de cura caſus capillorum.

Ura hui⁹ egritudinis eſt tres res. ¶ Prima eſt occupatio circa capitis mũdificationẽ ſi eſt materia ledens ⁊ ꝓprie cũ eis que dicem⁹ iam

¶ Secũda eſt regimẽ cibi ⁊ pot⁹ ⁊ alioꝝ emẽdãtiũ malitiã cõplexionis ⁊ generãtium humores laudabiles

Tertia eſt adminiſtratio medicinaꝝ caſum eorũ ꝓhibẽtiũ. Et ex eis ẽ medicamẽ Galieni valẽs ad caſuꝫ capillorũ. ⁊ initiũ caluitii. Et modus opatõis ei⁹ ẽ. ℞. ſucci extremitatũ mirte hũide ⁊ ſucci oliuaꝝ ſilueſtriũ añ. ℥. ii. roſaꝝ ſiccaꝝ. ℥. ſ. abſin. ro. ſicci. ʒ. ij. buliãt h̄ oĩa cũ lib. ſ. aceti vſqꝫ ad cõſumptioneꝫ medietatis eius: deĩde cola ⁊ ĩfunde in eo calõ laudãi. ℥. ij. ⁊ dimitte ꝑ duos dies deinde tere ⁊ funde ſup ipſuꝫ nunc oleum mirtinum: ⁊ alia vice vinũ ſtipticuꝫ donec in ſubſtãtia mellis redigatur: deinde miſce cũ eis ramich. ʒ. ij. capilli veneris. ʒ. iij. ſ. in puluereꝫ reductis. Ultimo vero aromatiza cũ galie. ʒ. i. ſ. vel. ij. ⁊ vnge locuꝫ poſtq̄ fricaueris ipſum cum pãno aſpero. Et poſtq̄ vnxeris ꝑ tres dies laua. Deinde redi ad vnguendũ vſqꝫ duꝫ appareat ſanitas.

¶ Unctio alia ex noſtra inuẽtione ꝓhibẽs caſuꝫ capilloꝝ. ℞. corticuꝫ cãne vſtaꝝ ⁊ corticũ auellanaruꝫ vſtaꝝ ĝnoꝝ mirti añ. ʒ. iiij. abſinthij gallaruꝫ añ. ʒ. ij. Confice poſt triturationẽ eoꝝ cũ oleo mirtino ⁊ vnge exptũ eſt.

¶ Mahemet filius Zacharie ad caſum capilloꝝ ⁊ initium caluicij. exptuꝫ. ℞. capilloꝝ veneris folioꝝ mirti omniũ aſſoꝝ vt teri poſſint ⁊ corticuꝫ pini olibani añ. Pulueriza ⁊ accipe laudani partes duas mirti parteꝫ vnã ⁊ cũ vino veteri ⁊ oleo de ſemie raphani tere. Deinde cetera cũ eis miſce. Et epithimetᷓ cum eo in nocte ⁊ lauetur in mane cũ aqua decoctionis capilli veneris ⁊ ſicle ⁊ folioꝝ mirti. Et aſſiduetᷓ medicamẽ hoc qm̃ ſanat

¶ Aliud eiuſdeꝫ. Emblici ⁊ folia mirti ⁊ capilloꝝ veneris ⁊ galle coquantᷓ in aqua vſqꝫ dum fiat turbida. Poſtea cum tantũdem olei onphacini coquatᷓ ad aq̄ cõſumptioneꝫ. Deinde adde oleo q̃d remãſit laudani. ʒ. xij. maſticis. ʒ. viij. ⁊ fac coqui cum vino. Deinde tere donec impiguetur: ⁊ miſce cũ eis ramich. ʒ. iij. ⁊ liniantᷓ cũ eis radices capilloꝝ. eſt enim mirabile. ¶ Dixit Archigenes. ℞. granoꝝ iuniperi laudani abſinthij capilloruꝫ veneris añ. ꝑmiſce omnia cum vino ⁊ oleo mirtino

⁊ dimitte diebus.vj. Deinde coque ea vſq₃ ad vini cō-
ſumptionem ⁊ cola ⁊ vnge caput poſt fricationem eius
Deinde laua ſicut diximus.

¶ Summa ſecunda ſectionis prime de medicinis egri-
tudinum cutis capitis continens capitula tria.

¶ Capitulum primum de Alopicia.

Cura huius egritudinis ſunt q̄tuor res. ¶ Pri-
ma eſt mundificatio capitis ab humore ſub cu-
ius malitia eſſe videtur: ſicut dicemus iam.
Secunda eſt vt adequatio fiat in corpore: ⁊ in huiuſmo-
di occupatione conuertere regimen ad ea que laudabi-
lium materieruʒ elementa ſunt. Et hoc eſt regimen lau-
dabile in generibus reruʒ ſex. ¶ Tertia eſt occupari cir-
ca id quod factuʒ eſt de malitia in cute. ¶ Quarta eſt ad
generationeʒ piloruʒ auxiliari. ¶ De prima dicemus
poſt. ¶ De ſecunda pretermittimus: quia non eſt hui⁹
inquiſitionis. ¶ De tertia ⁊ quarta loquemur nunc.

¶ Si alopitia de humore fuerit flegmatico fiat linimē-
tuʒ de inunctione noſtra.q. ℞. alkitrā euforbij rute mō-
tane baccarū lauri an̄. ʒ.iij. ſulphuris.viiij. hellebori albi
an̄. ʒ.i.⁊.ſ. tere que terenda ſunt ⁊ miſce cuʒ oleo laurino
⁊ oleo antiquo quantū oportet vt habeant mediocrita-
teʒ inter ſpiſſum ⁊ tenue ⁊ line cuʒ eo ſuper locū poſtq̄
fricaueris eū cū cepe muris aut allijs fricatione acquirē-
te rubedinē in loco. ¶ Inquit. ¶ Iudeus. linimentuʒ
ad alopitiaʒ expertuʒ. ℞. euforbij ſpume maris fimi co-
lumbini. ℥.i. elebori albi ſeminis rute montane corticuʒ
auellanaꝝ caſtanearū naſturtij ſpice caſſie an̄. ℥.ſ. amyg-
dalaruʒ amararuʒ combuſtarum cum corticibus ſuis. ʒ.
xiiij. cuʒ vino cocto ⁊ oleo raphani aut laurino aut roſa-
to fac vnguētuʒ ⁊ caput vnge: ⁊ dimitte tota nocte. De-
inde lauabis aqua vbi ficle ⁊ fabe cocta fuerint. Et hoc
fiat ſine intermiſſione donec ſanetur. Et hec omnia fiāt
poſtq̄ fricationē in loco feceris. Deinde fricaueris cuʒ
cepe muris: aut allijs: aut cepe acuto.

¶ Ruffus. Confectio epithimatis ad alopiciā. ¶ ℞.
euforbij rute mōtane baurach ſinapis artemiſie an̄. par-
tes equales confice aqua cepe ſquille: aut cum aqua ce-
pe acute: ⁊ epithimetur cum eo poſt fricationem rubi-
ficantem.

¶ Mali. ¶ Confectio epithimatis ad alopiciā experti
¶ ℞. euforbij rute montane an̄. ʒ.iij. nigelle combuſte.
ʒ.i. ſeminis harmel combuſti amygdalarum amaruʒ cō-
buſtaruʒ cū corticibus ſuis an̄. ʒ. iij. corticuʒ arboris fici
⁊ foliorum eius ſpume maris combuſte an̄. ʒ.ij. confice
cum expreſſione ſquille: ⁊ epithimetur cum eo diebus.
x. donec rubeat locus ⁊ veſicetur. Deinde epithimetur
ſuper ipſum Ariſto. rotunda ⁊ laudanum ⁊ abſinthiuʒ
combuſt. ⁊ ſiſimbrium ⁊ litium an̄. cum aqua ſolatri.

¶ Filius zacharie epithima ad alopiciā mirabile. ℞.
ſpume maris. ʒ.x. baurach ſulphuris quod non inuenit
ignis euforbij an̄. ʒ.ij. gummi rute agreſtis ſtaphiſagrie
an̄. ʒ.i. cantaridaruʒ. ʒ.i. permiſce ea cū fece olei antiqui:
⁊ line ex eo poſt fricationem cū cepe acuto donec locus
rubeat ⁊ cum mordicat ⁊ ampule apparuerint vnge per
aliquot dies: cū adipe anatis aut vrſi: aut cū vnguēto de
ceruſa. Deinde redi ad vngenduʒ. ¶ Si autē alopicia
ex humore fuerit colerico fiat linimentum deſcriptione
iudei quod. ℞. ſpume maris baurach amygdalarū ama-
raruʒ combuſtarum corticuʒ auellanarum combuſtarū
radicis canne combuſte ſtercoris muris an̄. cum aceto ⁊
adipe anatis fiat linimentuʒ poſt fricationeʒ tamen loci
cum ſpuma maris ⁊ panno aſpero. ¶ Ultima debet eē
intentio occupari ad capillorum generationeʒ ⁊ vt cure-
tur caluitium. ¶ Philagrius. Medicamen faciens
naſci capillos vbi oportet ⁊ ſanans caluitiuʒ. ℞. carniū
limaciaruʒ ⁊ ſanguiſugarum ⁊ apum ⁊ veſparuʒ ⁊ ſalis
toſti an̄. partes equales: pone in vaſe vitreo habente fo-
ramina multa in fundo eius ſicut cribatoriū ⁊ pone ſub
eo vas vitreum ⁊ manabit poſt diem ⁊ dieʒ humiditas
que conſeruetur in vaſe ⁊ quando oportet fricetur ſup
caluitium poſtq̄ fricaueris ipſum vehementer cuʒ pan-
no aſpero: aut cum ſpuma maris ⁊ panno aſpero.

¶ Filius Zacharie. linimentuʒ ſanans caluitiū ⁊ gene-
rans pilos in barba: aut ſupercilijs. ℞. cere. ʒ.v. olei de
ketri. ʒ.ij.⁊.ſ. laudani. ʒ. viij. euforbij gūmi rute agreſtis
cantaridarum an̄. ʒ.iij. ſeminuʒ citranguloruʒ combuſto-
rum veſparum ſiue apum an̄. ʒ.ij. ſtoracis liquide myrre
an̄. ʒ.ij.⁊.ſ. fiat vnguentum ⁊ liniatur ex eo in nocte: ⁊
⁊ lauetur in mane ⁊ hoc fiat poſt loci fricationem vehe-
mentem. Cum auteʒ pili naſci incipiunt ſepe radantur
vt ingroſſentur ⁊ firmi fiant ⁊ ſpiſſi ⁊ proprie quando
exiles naſcantur ſicut lanugines.

¶ Aliud eiuſdeʒ valens ſimiliter. ℞. cineris abrotani
ʒ. x. ventris cantaridarum. ʒ.ij. laudani. ʒ.iiij. auellane
combuſte. ʒ.ij. terantur omnia cum oleo veteri ⁊ aroma-
tizentur cum aliquantulo galie ⁊ vngatur in nocte ⁊ ab-
luatur in mane poſt fricationem. Et poſtquam veſica-
uerit dimittatur die vna: aut. ij. deinde iteretur quoni-
am ſanat.

¶ Aliud valēs ſimiliter. ℞. olei de been. ℥.i. cantarida-
rum quarum abſciſſa ſint capita ⁊ ale. ʒ.iij. terantur ſuf-
ficienter ⁊ miſceantur cuʒ oleo ⁊ coquantur in ollula vi-
trea ſufficienter agitando omni hora cum ſpatula ⁊ duʒ
cocta fuerint deponantur ab igne ⁊ cum modico muſci
aut ambre aromatizetur: eſt enim expertuʒ: ⁊ proprie ī
unctum poſt fricationem loci: vt diximus.

¶ Capituluʒ ſecundum de furfuribus.

Furfura ſi ex frigido fiāt humore accipe fel tau-
rinum vel caprinuʒ ⁊ baurach equaliter tem-
pera cum ſucco ficle ⁊ oleo irino ⁊ line in nocte:
⁊ in mane laua cum aqua decoctionis lupinoruʒ ⁊ fenu-
greci aſſi. ¶ Si ex calido fit humore confert medicamē
illud mirabile myrabolanorū citrinoꝝ. ʒ.x. cum ſucco ſi-
cle ⁊ ſolatri ⁊ aceto diſtempera ⁊ line cum eo: deinde la-
ua cum aqua furfuris ⁊ lupinoruʒ ⁊ myrte.

¶ De ſaphati.

Cura huius egritudinis eſt. iiij. res ſicut diſtin-
guimus in alopicia.
Filius Zacharie. ¶ Confectio epithimatis ad
ſaphatiʒ recentem que accidit in corporibus teneris. ℞.
alchanne de mecha amygdalarum amararuʒ combuſta-
rum cum corticibus ſuis ſtercoris muris venarum celi-
donie coriandri ſicci ſcorie argenti venaruʒ tinctorum
curcume ariſto. corticum granatorum merdaſengi an̄.
partes equales confice cum aceto ⁊ oleo roſato. Et line
poſt fricationem. ¶ Galienus dicit ſe curaſſe multos
hoc linimento: carthas combuſtas tere ⁊ diſtempera cū

aceto ⁊ line ſuper locuȝ. Et nos quidem experti ſumus
apud neceſſitatem. ¶ Democritus. Linimentum cu
rans ſaphati. ℞. cartarum conbuſtarum calcis lote ar-
genti viui ana. ℥.i. confice cum aceto ⁊ cum oleo nucuȝ
⁊ line cum eo poſt fricationem loci ſufficienter cum pan
no aſpero. ¶ Alexander. Linimentum ſanans ſaphati
antiquam in corporibus duris. ℞. bubegi ſtercoris mu
ris capitum aranearum combuſtarum colcotar vſti ve-
narum celidonie ſalis aduſti gallarum ſulfuris viui cur
cume litargiri ariſtologie tubel eris ana. partem .i. carta
rum combuſtarum partes. ij. ⁊ .ſ. cineris alcherua ſarco
colle ana. partem. ſ. argenti viui partem. i. ⁊. ſ. amigdala
rum amararum aduſtarum partes. iij. confice cuȝ aceto
vini ⁊ oleo antiquo ⁊ adminiſtra poſt fricationem cum
cepe acuto aut ſquilla expertum eſt verax. deinde laua
cuȝ aqua vſnee ⁊ foliorum vlmi ⁊ radicum maluarum
¶ Aliud de inuentiōe noſtra. Litargiri cadmie utri-
uſqȝ calcis viue ana. ℥.i. cartarum combuſtaruȝ olibani
tartari combuſti ana. ʒ. ſ. ſief memite gallaruȝ combuſta
ruȝ ana. ʒ. iij. argenti viui. ʒ. vi. aceti ⁊ olei roſati ⁊ olei
mirti quantum ſufficit coque uſqȝ dum acetum ſit conſū
ptum. deinde argentum viuum conterendo cum eis cō
miſce ⁊ vtere ſicut alijs.

¶ Summa tercia de medicinis egritudinum cerebri
⁊ primo de cura ſode

Intentio in curatione huius egritudinis ſi ſit
cōplexionalis ⁊ nō habens materiaȝ eſt alterare
⁊ ſedare tantum. Et eſt cum materia circa alte-
rum duorum occupabimur vel vtrunqȝ. Et ſunt aut ab
ſciſio cauſe: aut ſedatio doloriſ: aut vtriuſqȝ ⁊ ſi eſt a ſolu
tiōe continuitatis alijſ atqȝ aliuſ vtemur ſicut dicem⁹ iſtius
capitulis. Et ſi ē ab aggregatione omnium tunc totum
genus cure eſt neceſſarium ſicut in ſoda que eſt ſicut uer
bigratia ab apoſtemate. ¶ Inquit Hali. Si ſub par-
uorum fumorum dominio caput poſitum eſt a ſedanti-
bus incipere non debemus ⁊ raro ab eis niſi apud vehe
mentiam doloris. ¶ Galienus. raro ab abſciſiōe cauſe
incipere debem⁹ niſi ſit ſoda ſanguinea aut ſimul acutis
ſ;ȝ ab eo q̄ mat̄ıā adaptat ad abſcīdēdum. Si enī ſāgui
nea fuerit: aut humorſs peccēt i ſāguine a flōia p⁹icipie
m⁹. Et ſi ſoda vehemēs fuerit pulſatiua a flōia ſimilit̄ i
cipiemus. Si autem ab alterius humoris peccato prius
ipſum digeremus deinde abſcidemus. ¶ Digeſtioneȝ
itaqȝ faciunt in materia cal'a ſirupus acetoſus ⁊ aqua d̄
lupul' ⁊ aqua ordei ⁊ aqua bugloſe domeſtice ⁊ ſiluestriſ
⁊ ſirupus violatus ⁊ ſirupus roſatus ⁊ ſirupus de nenu
fare ⁊ ſimilia. ¶ Et in frigida quidem flegmaticā dige
ſtionem faciunt oximel ⁊ oximel ſquilliticuȝ alhaſce iſ-
opus ſpica ⁊ ſimilia. ¶ Et ſi fuerit materia aduſta cole
rica digeſtionem eius faciunt ſirupus acetoſus ⁊ aqua
lupili ⁊ fumus terre altaraxacon ⁊ ſimilia. ¶ Si auteȝ
fuerit melancolia in digeſtione eius regimē erit duplex
ex vna. ſ. parte cuȝ eis que lenificant ⁊ humectant ⁊ ha-
bilitant duritiem corporis ſiccitatem tereſtreitatis eius
⁊ ex alia cum eis que reſoluunt ⁊ incidunt ⁊ ſubtiliant
reſolutione ⁊ inciſione non perducente ad lapideitateȝ
⁊ proprie cum rebus operantibus cum mediocritate ⁊
temperie ⁊ ſemper ponimus viciſſitudinem in hoc du-
plici regie vt cadat equaliter digeſtio ⁊ maturatio i ma
teria. ⁊ non abſcindatur ſubtile: ⁊ remaneat groſſum.
Eligimus aūt ad digeſtionē materierum ſiue calidarū:
ſiue frigidaꝝ ex unctionibus ⁊ epithimatibus ⁊ empla-
ſtis ⁊ embrocationibus ⁊ alijs que congruāt ſicut infra
diſtinguemus. Et incipimus experiri ea ſm̄ teſtimoniū
exigentie cauſe. ¶ Et quidem canō ē i, q̄ñ ſoda calida ab
alterantibus icipere debemus ſiue ſint emplaſta: ſiue un
ctioneſ vt reprimatur exceſſus eius: ⁊ prohibeatur aduē
tus nocui alterius ad ipſum q̄tum poſſibile fuerit niſi
i quatuor caſibus. ¶ Primus eſt i ſoda calida que ſit i
febribus ⁊ proprie materialibus. uſus enim epithimatū
frigidoꝝ repercuſſiuoꝝ multiplicat eam. non enim per
mittunt vapores exire: ſed attractio aceti ⁊ aque roſacee
aut violacee per nares vehemētiā eius ſedat. ¶ Secū-
dus vero eſt q̄do ſit ſoda propter vapores acutos qui ꝑ
ueniunt ad caput ex cōmunitate totiuſ corporis: aut mē
bri alicuius ⁊ iam caput recipit eos ⁊ tunc facere ut fiat
eorum diuerſio ad oppoſitum ⁊ diuerſum ex vna parte
⁊ ex alia receptorum reſolutio ſedat eam. ¶ Tertius ē
quando ſoda ſit a nocumento q̄ infertur a multitudine
materie. ⁊ tunc euacuatio eam ſedat. ¶ Quartus eſt q̄ñ
ſoda ſit a multitudine uaporum exiſtētium in capite ⁊ ꝑ
pter cōmunitatem corporis aut alterius membri ⁊ tunc
reſolutiuorum adminiſtratio cum facilitate ⁊ particula
rium euōnum eam ſedat. Amplius autem canon eſt q̄ᵭ
emplaſta ⁊ linimemta alterantia non ſunt expolianda
ab aliqua trium virtutum. ¶ Prima eſt competentia
eius in gradu alterationis. Secūda eſt vt coadunet uir
tutem membri ut non recipiat ſuperfluitates. ¶ Tertia
eſt ut confortet membruȝ cui applicatur proprietate ſua.
¶ Et incipiemus rememorari de eis primo que caput
⁊ cerebrum mundificant ⁊ incipiemus de mundificanti
bus materias calidas ⁊ conferunt ſode ⁊ egritudinibus
calidis. ¶ Et dico q̄ omnis materia ſiue calida ſiue fri
gida ſecundum tres modos recipit diminutionem. aut
enim per euacuationes ſenſibiles ⁊ occultas. aut per di-
uerſionem eius a parte nobili ad ignobileȝ. aut per utrū
que. ¶ Euacuationes autem occultas natura regulat.
¶ Euacuationes quoqȝ ſenſibiles eadem ſimiliter ⁊
quandoqȝ per ſe ⁊ quandoqȝ adiuta a rebus exteriorib⁹
ab operatione artificis. ⁊ hoc ſecundum duos modos
aut vniuerſaliter aut particulariter. ¶ Voco auteȝ hic
uniuerſalē purgationē q̄ materiā euacuat cui accidit a ꝯ
munitate totius multiplicatio: aut plurimorum: aut ſu
moſorum: aut eorum que ſunt minera illius. ſicut epar
⁊ kiſtis colere ſtomachus flegmatis ⁊ ſplen melic. ¶ Et
voco particularem purgationem que ex parte illius mē
bri in quo materia exuberat euacuat ab emontorijs eius
ſicut quando per palatuȝ ⁊ nares ⁊ aures ⁊ oculos mate
rie cerebri purgantur. ¶ Et quideȝ canō eſt particularē
vniuerſali preponi nō debere niſi in quatuor caſib⁹. aut
quia materia non multum in quantitate exuberat. qua-
re ſufficit a parte emontorioruȝ illius membri adduci in
quo eſt egritudo. aut quia membruȝ dans non eſt forte
in dando nec membrum recipiens aptum in recipien
do. aut quia membrum non recepit a membris cōmuni
cantibus ei. aut quia corpus ⁊ alia membra non ſunt poſi
ta ſub dominio materici facientis egritudinem in illo
membro. ¶ Diuerſionem aut materici a parte nobili

ad partem ignobilem fieri debere oſtendimus per frica
tiones extremitatum ⁊ compreſſiones ⁊ ligatura earum
doloroſas ⁊ cum ventoſis ⁊ alijs. Res autem que ha-
bent intentionem utriuſqꝫ ſunt clyſteria ⁊ ſuppoſitoria
⁊ omnia que ſimul ad longinquam diuerſitatem attra-
hunt ⁊ euacuant. Et nos de omnibus loquemur ⁊ pri-
mo de euacuationibus ab artificio ſi deus voluerit.

¶ De ſoda calida.

Ode calide primo medicinas diſtinguimus.
ſ Et ſanguinee quidem flebotomiam neceſſa-
riam eſſe dicimus. Deinde ſedantia que di-
cemus. ¶ Colerice vero curam aggrediemur incipiētes
a ſimplicioribus ⁊ debilioribuſ ad maiora ⁊ fortiora pro
cedentes. ¶ Jnunctio ad ſodam calidam. ſiue ſit ſan-
guinea ſiue coſerica. ſiue complexionalis. ſiue materia-
lis oleum roſatum ⁊ acetum album cum modico aque
roſacee diu agitentur ⁊ contundantur donec pingue-
ſcant. deinde infrigidentur ſuper niuem ⁊ ex eo caput li
niatur. eſt enim expertum. ¶ Si autem cum ſoda fuerit
inſomnietas. opij parum adde aut papaueris ſuccuꝫ cū
cortice. ¶ Jnquit alexander. ℞. ex ceroto Galieni cir
citer. ℥. ij. ⁊ laua illud lauationibus pluribus cuꝫ ſucco
ſolatri ⁊ ſemperuiue ⁊ lactuce ⁊ endiuie ⁊ ſucco cucurbi
te ⁊ ſucco vue acerbe. ⁊ line ⁊ ſup pone folia ſaliciſ ⁊ mi-
raberis effectum eius. ¶ Linimentum forte ad ſodam
calidam pulſatiuam. oleum roſatum: ⁊ violatum cum
pauco aceto ⁊ agreſte ⁊ modico camphore diu contun-
de donec pingueſcat ⁊ capiti ſuperponatur ē eniꝫ efficax.
¶ Filius ſerapionis. embroca conferēs ſode calide uio
le roſe folia nenufaris ordeum excorticatum folia ſalicū
⁊ maluarum in aqua coquantur que per cānulam urceo
li capiti ex alto fundatur ſi catarrum non timueris. Si
autem virtutem habere reſoluendi uolueris camomil-
lam addes ⁊ ſedatiuam ⁊ ſomni prouocatiuam queris
cortices papaueris ⁊ lactuce. adde. ¶ Filius zacharie.
Modus ali⁹ ēbroce conferentis ad ſodam calām cum
q̄ ſūt vigilie ⁊ pmixtio. ℞. uiolas ſiccas ordeū excortica
tū ſemē cucurbite. aut corticē eius ſemen lini pſiliū corti
ces papauerıſ ſemē altee ſemē lactuce ſemen portulace ro
ſas. ↄcoquāt i aq̄ uſqꝫ ad cōſūptionē quarte ipſi⁹. dīnde
fac embrocationem ſicut diximus. ⁊ ſimiliter ea manus
⁊ pedes ⁊ facies lauentur. ¶ Modus embrocationis
alius reſoluens ⁊ ſedans ſodam calidam. Accipe folia
maluarum aut radicem aut ſemina earum aut omnia ſi-
mul ⁊ ordeum excorticatum ⁊ roſas ⁊ violas ⁊ folia ſa-
licum ⁊ folia cucurbite aut cortices eius aut ſemina ipſi-
us ⁊ mellilotum de omnibuſ ana partem. i. floruꝫ camo
mille quantum de omnibus coquantur omnia in aqua
fiat embrocatio ſicut diximus. ¶ Epithima ſedans ſo-
dam calidum. Euiſci ſemina ⁊ pſilium ſeperatim ſiue
coniunctim cum aceto conquaſſata ſuper caput poſita
ualent. ¶ Mod⁹ eſt ēplri alius ad idem. Accipe flo-
res camomille farinaꝫ ordei radices altee ſemen lini cor
tices papaueris violas nenufar tere ⁊ cum oleo roſaceo
⁊ uiolaceo aut nenufarino permiſce ⁊ ex eo ſuper caput
fac emplaſtum. ¶ Diaſcorides. Succum extremitatuꝫ
vitis in primis cum naſcuntur cum farina ordei diſten-
pera ⁊ oleo roſato ⁊ line ex eo ſuper caput ⁊ expertuꝫ ē.
¶ Modus ēplri alius ad idem ꝙ reſoluit cum facili
tate reſiduum ſode calide. ℞. virge paſtoris ſanſuci bal-
ſamite ſeminum ⁊ radicum. ⁊ florum maluarum ⁊ vio-
larum ⁊ haſek ⁊ ordei mundi ana partem. i. roſaruꝫ par
tē. i. ⁊. ſ. camomille ptes. ij. fiat ēplaſtū cū eis uel ēbroca
cū aq̄ ↄcoctiōis earū. ¶ Meſirinhe. Emplꝫ ſedans ſo
dam calidam pulſatiuam ⁊ emigraneam calidum. Acci
pe farine ordei ſandalorum trium ſief memithe roſaruꝫ
ſauſel boli armeni acacie aloes ſeminis lactuce campho
re de ſingulis partes equales confice cum mucilagine
pſilij aut cū ſucco portulace aut lactuce ⁊ epithimetur cū
eo. ¶ Gabriel fumigium valens ad ſodam calidaꝫ.
¶ Accipe ſandalorum citri. ſauſel roſarum ana. ʒ. ij. ⁊. ſ
camphore. ʒ. i. tertiam ſpice. ʒ. ſ. ponantur in uaſe uitreo
ſtricti orificij cum aqua roſata quantum ſufficit ⁊ obtu-
retur orificium eius ⁊ dimittatur ut bulliat in cinere ca
lido deinđ deobturetur ⁊ recipiatur fumus eius. eſt eni
expertuꝫ. ⁊ ſi ex eo ſuper timpora aſpergatur aut lauetur
ex eo facies: confert. ¶ Si autem uigilias patitur corti-
ces papaueris cum eis adde ⁊ proprie eius. ʒ. iij. ⁊ plus
vel minus ſicut neceſſitas urget. ¶ Aliud ſuffumigiuꝫ
eiuſdem reſoluens reſiduum ſode calide. accipe roſaruꝫ
ſandalorum macaziri ligni aloes ana. ʒ. ij. camomille. ʒ.
iiij. aq̄ roſate q̄tum ſufficit. fac ſicut primum. nobile ⁊ ex
pertum eſt. ⁊ ſunt qui ponunt camomille pondus omni
um. ⁊ ſunt qui addunt mellilotum. ¶ Caputpurgia
fiant cum oleo roſarum ⁊ violarum ⁊ nenufarino cum
pauca camphora aut cum pauco oleo de ſemine cucurbi
te dulcis. aut oleo de ſalice. ¶ Aliud filij zacharie ualēſ
ad dolorem capitis calidum ⁊ emigraneam calidam ⁊
dolorem auriuꝫ. ℞. opij camphore ana partes equales
fiant colliria ſicut lentes ⁊ diſſoluatur vnum aut duo in
oleo uiolarum aut oleo de cucurbitis ⁊ diſtillet in naſuꝫ
⁊ aurem. eſt enim uerax. ¶ Aliud filij ſerapionis valēs
ad ſodam calidam ſublime. ℞. ſpodij. ʒ. ij. opij. ʒ. i. croci
ʒ. ſ. confice cum aqua in modum pillularum paruarum
⁊ adminiſtretur cum lacte mulieris aut oleo uiolarum
aut oleo de ſemine cucurbite deinde poſt horam fac ca-
putpurgium cum lacte mulieris ⁊ aliquo ex oleis.
¶ Judeus. Odoratur oleum roſatum cum aceto con-
quaſſatum ⁊ poſitum in vaſe uitreo ⁊ confert ſode cali-
de vehementi. ¶ Aliud noſtrum expertuꝫ amili nabet
ana. ʒ. ij. opij. ʒ. iiſ. ſpodij. ʒ. i. croci. ʒ. ſ. fac ſicut proximū.
¶ Aliud Aron expertum efficax ad ſodam calidam: ⁊
emigraneam ⁊ dolorem auris. ℞. ſief memite ſauſel ſe-
minis iuſquiami ſeminis lactuce roſarum ſandalorum
opij radicum mandragore ana fiant ex eis ſief ⁊ fricetur
ex eo ſuper cutem cum oleo roſato. aut uiolato cum pau
co aceto ⁊ diſtilleſ in naſum ⁊ aurē. ⁊ ꝓprie loci doloris

¶ Euacuatoria ad ſodam calidam.

¶ Jncipiamus ponere euacuatoria conferentia ad ſo-
dam. cuius materia eſt colera citrina. Et incipiamus a
leuioribus ſicut conſueuimus procedentes ad maiora.
Purgetur ergo in primis cum aqua fructuum. ℞. pru
na xxiiij. tamaridorum. ℥. ij. ⁊. ſ. medulle caſſie fiſtule. ℥
iij. mirabolanoruꝫ citrinorum. ℥. i. ⁊. ſ. propinetur infu
ſio eorum poſt ſufficientiaꝫ coctionis ipſorum.
¶ Aqua fructuum ſecundum modum noſtrum confe
rens ſode colerice. ℞. abſinthij roſarum violarum ana.
ʒ. v. fumiterre. ʒ. vi. capilloruꝫ ueneris. ℥. i. paſſularum
enucleataruꝫ. ℥. i. pruna xl. numero. iuiube ſebeſten ana
xx. coquantur cum facilitate in aque libras. ij. uſque duꝫ

nenu.at ad libram.i.⁊ proiice in ea illa eadem, que hic pro prime diximus ⁊ propinetur et ſunt caſſie fiſtule.ʒ.iij.tamarindorum.ʒ.ij.corticum mirabolanorum citrinorum ʒ.i.⁊.ſ. ¶ Inquit Galienus.quando ex aqua fructuum ſoda non reſoluitur propinanda eſt infuſio aloes. ⁊ iſte eſt modus eius. ¶ Accipe ſucci endiuie ſucci lupuli poſt depurationem ipſorum ana.ʒ.vi.uel alterius eorum tm̄ ſi utrique habere non poſſunt uel ſucci bugloſe domeſtice aut ſilueſtris libram .i. ⁊ proiice ſuper ipſum aloes ſuccotrini boni ⁊ electi.ʒ.i.et pone in uaſe uitreo ad ſolem obturato orificio eius diebus .xii..et da ex eo omni mane ab.ʒ.i.uſq; ad.iij.cum modico dragaganti vt nõ noceat ano. ¶ Modus infuſionis conferenſ ſode calide uehementi ⁊ ſolutione educit coleram et confert iuuamentum manifeſtum febribus colericis. Accipe ſucci endiuie coeti et depurati libras.ij. uel aliorum ſuccorum quos diximus et infunde i ipſis uel i altero ipſorũ diaſiracoſt.ʒ.vi.⁊ da ex eo in mane ab.ʒ.ij.uſq; ad. iiij. apparebit enim cito ſanitas ſi deus uoluerit.

¶ Inquit hamec modus infuſionis ſode calide diuturne. Accipe abſinthij romani.ʒ.i.fumiterre.ʒ.viij. paſſule enucleate.ʒ.i.eupatorii.ʒ.v.florum bugloſe domeſtice aut ſilueſtris ana .ʒ. vi. cuſcute ſeminis ẽdiuie agarici ana.ʒ.iij.coquantur in lib. tribus aque uſque ad libram i.⁊.ſ.⁊ infunde in ea confectiones iam dicte Hamec. ⁊ proprie prime.ʒ.ij.et da ex ea oĩ mane ab.ʒ.i. uſque ad ij.ſanat enim cum uirtute dei glorioſi.

¶ De ſoda frigida.

l Oquemur deinceps de ſoda frigida ſiue ſit cum materia ſiue ſine materia flegmatica uel melancolica ſiue permixta ſiue uentoſa.⁊ de his omnibus diſtinctum loquemur ſi de⁹ uoluerit. ⁊ incipiemus ſicut conſuetudo noſtra eſt a debilioribus.

¶ Calefactorium ad ſodam friam ⁊ ſodam uentoſam milium integrum cum ſale. quantum ipſum. calefiat in latere calido ⁊ impleantur ſacelli ⁊ uaporetur cum eis locus. ¶ Hipocra. grana lauri et olibani mediũ eorũ teratur ⁊ impleantur ex eis ſacelli poſtquam irrorata fuerint aceto vini et calefiant in latere calido ſuper quem irroratur acetum ⁊ fiat euaporatio cum eis.

¶ Democritus. Accipe grana ſinapis integra ⁊ grana naſturcij ut ſint partes eorum equales infundantur modicum in aceto vini fortis ⁊ impleantur ex eis ſacelli ⁊ calefiat in latere et fiat euaporatio cum eis.

¶ Aliud eiuſdem expertum.pulegij caruin equis partibus fiat ſicut diximus. ¶ Aliud eiuſdem oleum pulegiinum inunctum expertum eſt.

¶ Unctiões fiãt ad ſodã frigidã ex olo nardio: aut irino: aut laurino: aut de been aut de aliquo taliũ.et ſi fortius uolueris conforta uirtutem eorum cum coſto et caſtoreo ⁊ euforbio et pipere cũ aliquo horum ul' omnibus

¶ Linimentum ad dolorem capitis frigidum tiriacam vel mitridatum cum ſucco mente miſce et ſuperpone expertum eſt. ¶ Linimentum aliud a nobis expertum ad antiquos capitis dolores quod adminiſtratur ſuper caput et frontem. ℞.coſti mirre caſtorei neridẽ ana partes equales olei roſaceo quantum ſufficit. Et ſi inſomnietatem patitur partem.ſ.opij adde. eſt enim expertum.

¶ Mahemet filius zacharie. Modus linimenti ad ſodam frigidam et antiquam et emigraneam ⁊ dolores auris et frigiditatem. ℞. caſtorei euforbij opij ſtoracis liquide piperis foliorum rute ſinapis calamenti marrubij ana.fac trociſcos aur.ij.aut.i. apud neceſſitatem diſſolue ex eis cum oleo nardino: aut coſtino cum modico aceto ⁊ line ſuper locum ⁊ diſtilla ex eo in nares et aures ex parte doloris et miraberis effectum eius ſi deus uoluerit. ¶ Galienus trociſcus crocudes diſſoluatur cum aceto forti ⁊ oleo roſato et liniatur ex eo ſuper frontem et timpora et ſedat ſodam difficilem ⁊ emigraneam et eſt expertum et eodem modo trociſci de croco dicti in antidotario. ¶ Diaſcorides. Epithima ad ſodam frigidam ⁊ emigraneam.ex cinere et aceto fiat permixtio ⁊ decoque in olla et liniatur expertum eſt.

¶ Filagrius. Modus linimenti ad ſodam frigidam ⁊ antiquam et emigraneam difficilem. ℞. mirre opij. ophatij ſcamonee granorum lauri ana.ʒ.iiij.croci.ʒ.iij.⁊ ſ.ſeminis iuſquiami apij amomi ana. ʒ .v. fac trociſcos cum aceto et line ſicut diximus cum eis ſuper locuũ.

¶ Alexander. Confectio epithimatis ad ſodam frigidam diuturnam. ℞.fimi columbini.ʒ.i.⁊.ſ. leucopiperis.ʒ.ij.euforbii.ʒ.iij.croci.ʒ.i.⁊ fecis olei ð croco .ʒ.i.⁊.ſ.aggregentur omnia cum aceto forti multe fortitudinis et fac trociſcos et cum aceto ⁊ ſucco abſinthii et oleo nardino miſce et line ubi oportet.

¶ Embrocetur caput in ſoda frigida et uẽtoſitate groſſa cum camomilla haſculi ſchea maluis foliis lauri et ſauina et berengeſiſ ⁊ origano et melliloto et ſanſuco ⁊ nemen iſopo ſicca et ſimilibus ſeperatis uel coniunctis.

¶ Diaſcorides expertum eſt.ſucco apii calido capite linito reſoluit ſodam. ¶ Democritus.ad diuturnam ſodam medicamen expertum. Accipe craſtorei radicum feniculi algul yreos ana.ʒ.i.granorum lauri.ʒ.ii.foliorũ rute.ʒ.iii.cere.ʒ.vi.olei roſacei .ʒ.i.⁊.ſ.olei irini. ʒ.i.fac vnguentum et line ex eo.probatum eſt.

¶ De caputpurgiis conferentibus ſode frigide.

Aputpurgiorum conferentium ſode frigide narrationem aggredimur. ¶ Dixit Diaſcorides.fit caputpurgium cum aqua ſanſuci et reſoluit ſodam frigidam et emigraneam.

¶ Euribaſius dicit.oleum de cucumere aſinino eſt caputpurgium bonum ſode frigide et emigranee et mundificationi cerebri ab humoribus pinguibus ⁊ aqua deſcendenti ad oculum et proprie ſi modicum huius olei diſtilletur in aures et trahatur ſugendo.deinde poſt horam lauentur nares cum aqua calida. ſuccus quoque cucumeris aſinini uehementius operatur.

¶ Galienus caput purgium conferenſ ſode frigide antique ⁊ torture et oppilationi colatorii et defectioni olfatus et impedimento ipſius. Nigella die ac nocte ĩfundatur in aceto deinde ſiccetur ⁊ iteratur ſub tiliter ⁊ puluis eius naribus approximetur et trahatur naribus odor eius ſicut ſugendo.et expertum eſt.

¶ Idem caputpurgium ualens ſicut ſuperius et eſt forte.℞.nigelle.ʒ.ii.ſucci cucumeris aſinini.ʒ.i.ſalis armo-

niaci.ʒ.ſ.miſceātur cū oleo cucumeris aſinini aut oleo de alcanna ⁊ liniatur ex eo in naribus intus ⁊ ſugatur uehementer odor eius educit enim de materia contenta in capite ſufficienter deinde lauentur nares ⁊ caput cū aqua calid.

¶ Filius zacharie. Confectio caputpurgii ad ſodā frigidam. Accipe caſtorei euforbii an̄. fiat ex eis ſief cū aqua ſanſuci ⁊ fricetur ex eo ſuper cutim cum oleo nardino aut coſtino. ⁊ liniatur ex eo in naribus ⁊ ſugatur ⁊ fiat ſicut diximus.

¶ Idem. Confectio caputpurgii ad ſodam frigidam ⁊ emigraneam ⁊ egritudines cerebri frigidas ⁊ torturam ⁊ paraleſim. ℞. caſtorei condiſi artanite pulpe colloquinti de baurach euforbi glibenec fellis uacini ſicci an̄ fiat ſief ⁊ fiant cum eis caputpurgia cum auricula muris aut ſucco ſanſuci aut ſucco venan ⁊ eſt expertum.

¶ Iudeus caputpurgiū conferens ſode frigide. fellis adipis ſicci aut uacini aut capri oppoponaci caſtorei an̄ partem.i.croci partem.ſ. fiāt ſief. ⁊ fricetur ex eo ſuper cutim cum aqua. ⁊ liniantur intus aures eſt enī expertū.

¶ Archigenes caputpurgium ualens ad idem caſtorei ſinapis oppoponaci opii croci aloes ana. fiant pillule: ⁊ adminiſtrentur ſicut diximus expertum.

¶ Alexander. Caputpurgium mirabile ad diuturnū capitis dolorem ⁊ pingues in eo materias ⁊ initium aque ⁊ eſt ad epilenſiam expertum. ℞. fuſeis.ʒ.v. ſucci cucumeris aſinini nec nimis recentis nec nimis antiqui ſalis amoniaci ana.ʒ.ii. terantur diligenter ⁊ miſceantur ſic terendo cum oleo de cucumere aſinino aut oleo irino donec fiat ſicut cerotum ⁊ repone in vaſe uitreo ⁊ inunge ex eo intus i naribus ⁊ ſugatur diligenter. deinde fac ſicut diximus.

¶ Idem. ℞. radicū artanithe ſicce.ʒ.ii. ⁊.ſ. ſucci cucumeris aſinini.ʒ.ii. terre ſubtiliſſime ⁊ ex eo per canellum inſufflctur in nares deinde ſugat ſicut diximus.

¶ Democritus purgatur aliquādo caput per res que cū maſticantur ⁊ eſt purgatorium leue. ℞. maſticis partes.ii. piperis partem.i. conmaſticentur diu ⁊ ſaliua que reſoluitur ſemper expuatur ⁊ quandoque admiſcemus con maſtice ſtafiſagriam ⁊ quandoque piretrum ⁊ quādoque radices alfeſſere ⁊ quandoque radices capparis. hec enim ſpiſſum humorē ⁊ flegma groſſum educunt.

¶ Caputpurgium inuentione noſtra conferrens delicatis ad ea que diximus. ℞. caſtorei.ʒ.i. euforbii.ʒ.ſ. galliemuſcate.ʒ. vnius partes.ii. condiſi.ʒ. vnius partē.i. fiat eorum contrictio bona ⁊ funde ſuper ea ſucci artanite quantitatem ſufficientem ⁊ expone ad vmbram donec ſicetur deinde tere ⁊ cum ſucco venarū aut cum ſucco ſanſuci fiant coliria ⁊ adminiſtra ſicut diximus.

¶ Gargariſmata etiam materiam cerebri atrahūt qualе eſt gargariſmā factam cum oximele cū ſinapi aut cū yreos aut cū cortice capare aut piretro aut pipere.

¶ Paulus gargariſma conferens ſode frigide ⁊ egritudinibus cerebri flegmaticis. yeraprigra cum oximelle ſquilitico cum aqua decoctionis alhaſce origani iſopi ſicce piretri ⁊ ſinapis gargariſmus cū eis fiat omni hora.

¶ Suffumigium gabrielis ad ſodam frigidam ⁊ egritudines cerebri flematicas. ℞. ſanſucci.℥.ii. foliorum citri.℥.i. camomille tantundem ligni aloes ſpice ana.ʒ.v. ponantur in vaſe vitreo ſtricti orificii ⁊ coquantur donec conſumpta ſit quarta pars aque. deinde aperiatur orificium vaſis ⁊ recipiatur vapor eius.

¶ Aliud eiuſdem ſed eſt fortius illo apperiens oppillationem cerebri ⁊ emuntorii. ℞. nigelle partes.ii. foliorum ſanſuci origani perſici halſce iſopi ſicce ſticados an̄ partem.i. fiat ſicut diximus.

¶ Odoramētū ꝯferens ſode frigide. ℞. gallie muſcate. aur̄.iii. ſadurā aur̄.iii. ⁊.ſ. ābre. crude aur̄.ii. muſci.ʒ.i. ligni aloes aur̄.vi. diſſoluat̄ ambra i modico olei de been cetere: autem res preter muſcum terantur ſubtiliter ⁊ conficiantur cum glutino dargaganti ⁊ poſtquam confecte fuerint malaſentur cum ābra diſſoluta i oleo de been malaſatione multa vltimo vero muſcus tritus ⁊ diſtemperatus cum aqua roſata miſceatur malaſando cū predictis ⁊ fiat inde pomū vnū aut duo ⁊ odoretur de inde conſeruetur in vaſe vitreo aut plumbeo ne virtus ipſius tollatur hoc eſt odoramentum ſublime.

¶ Odoramentum aliud ex caſtorei ⁊ rute ſicce partibus equalibus cum glutino dragaganti pomum fiat ⁊ odoretur ⁊ ſpecis per ſe odorentur preter quam fiat pomum eſt enim expertum ad ſodam frigidam ⁊ ventoſam.

¶ Odoramentum aliud expertum ad frigiditatem cerebri quod confortat ipſum ⁊ confert ſode. ℞. ſtoracis calamente ellecte.℥.ii. ligni aloes.℥.iii. laudani confectionis geanam ana.℥.i. ⁊ in alio.℥. vnius partes.ij. ſpice.ʒ.iij. galliemuſcate.ʒ.viij. maſticis.ʒ.iiij. ambre crude ʒ.ij. ⁊.ſ. gariofillorum macis ana.ʒ.iiij. ⁊.ſ. confice ſic. ſtoracem laudanum ⁊ maſticem cum modico olei de been reſolue deinde tere in mortario cum piſtello calido ⁊ proice ſuper eam puluerem ligni aloes ſpice galie gariofilorum ⁊ maſticis ⁊ miſce cum eis poſt hoc funde ſuper ea glutinis gummi arabici aut dragaganti quantū ſufficit ⁊ miſce conterendo. deinde malaſa cum ambra diſſoluta con modico olei de been malaſatione multa conterendo. vltimo vero aromatizetur cum muſci.ʒ.ii.ſ. ⁊ aqua roſata aut fiant inde poma ⁊ odorentur. aut fiant inde trociſi ⁊ ſuffumigetur cum eis ⁊ eſt expertū verax ⁊ ſuffumigantur templa ⁊ domus regnum.

¶ Aliud valens ſimiliter ⁊ eſt bonum. ℞. buchur ſcenden ligni aloes ellecti ana partes equales muſci partis i.xxx. fac ex eis poma ⁊ vtere bonum eſt ⁊ expertum.

¶ Aliud valens ſimiliter ſtoracis ligni aloes ana.ʒ.i. galie muſcate.ʒ.xij. ambre.ʒ.vii. muſci.ʒ.ii. ⁊ fiat ſicut diximus. ¶ Aliud nobile ſatis conferens ſode ⁊ eplie ⁊ prefocationi matricis ligni aloes galie muſcate ana.ʒ.xv. ziſenide.ʒ.vii. confice terendo ⁊ fac ex eis poma aut nib ⁊ adminiſtra aut fac colliria ⁊ ſuppone in matrice ⁊ ſunt quidam qui addunt buchurſcendem.ʒ.xv.

¶ Inquit hipocras. aromatica capitis grauedinē faciunt ⁊ ego quidem dico quod non elongatur quin hoc ſit in frequenti uſu eorum conuertunt enim vapores ad caput imo replent illud uaporibus. moderatus vero vſus eorū cerebrū confortat ⁊ calefacit ſed non fiat adeo frequens ut perducatur ad aliud. Et quidem canon eſt non debere conferre apud repletionem. ⁊ hoc ē ꝙ hipocrates voluit. nam poſt mundificationem confortat ⁊ calefacit ⁊ reſiduū ſode remouet ⁊ ſi ſoda eſt a malincolia complesionis frigide ſine materia. aut frigiditate aeris inuenimus eſſe iuuamenti ſublimis vſum eorum.

¶ Solutiuorum genera conuenientiũ ſode frigide ⁊
flegmatice deinceps ſcribãt. ⁊ pmo a debilioribꝰ icipiamꝰ
¶ Ex eis ẽ modꝰ pillꝫ dĩnunctiõe iudei mũdificãtiũ cerẽ
brũ ⁊ neruos ab huõre ſico ⁊ ꝯferẽtium ſod̃ fric ⁊ epilẽ
⁊ ſpaſmo ⁊ paraleſi quarũ permixtio. hec. eſt. ℞. pulpe
coloquintide. ʒ. xij. laucani puri. ʒ. x. dragaganti. ʒ. ij. gal
lie. ʒ. iij. ſalgemme. ʒ. i. ſ. confice ſic dragagantum ⁊ gal
lia diſſoluantur in aqua pluuiali laudanũ vero diſolua
tur in modico olei roſati deinde miſceantur omnia ⁊ ul
timo conficiantur cuꝫ eis colloquintida ⁊ ſalgemma ul
timo pulueriꝫata. ¶ Pillule autem ad hoc valentes
ſũt pillule de yera ⁊ pillule d̃ ſpetiebus ⁊ pillule ſtomati
ce quas ſcripſimus in antidotario vniuerſalium medici
narum. ¶ Mahemet filius zacharie. Confectio pillu
larum habentium virtutem yere ⁊ ſunt in nobilitate
eius ⁊ vocauit eas cochias quarum hec eſt permixtio.
℞. pulueris yere. ʒ. xx. colloquintide interioris. ʒ. vi. ſ. i
alio pro coloquintida trociſcorum alandahal. ʒ. viij. ſca
monee antiochene cocte in citonio. ʒ. v. ſticados turbit
ana. ʒ. x. fiant pillule doſis earuꝫ eſt a. ʒ. ij. vſqꝫ ad. ij. ⁊. ſ.
¶ Galienus. pillule experte ad ſodam frigidam ⁊ mũ
dificant caput ⁊ ſtomacum ab humore flegmatico ⁊ pu
trido ⁊ ſunt pillule ſalue quarum permixtio hec eſt.
¶ ℞. aloes boni. ℥. x. coloquintide interioris. ʒ. iii. ſca
monee cocte in citonio. ʒ. iii. ſticados arabici. ʒ. v. ſalis gẽ
me. ʒ. ii. aniſi abſinthii ana. ʒ. ii. ⁊. ſ. turbitꝰ boni: ⁊ electi
ſublimis. ʒ. xii. fiãt pillule ⁊ ſit doſis eaꝝ. a. ʒ. i. uſqꝫ ad. ii.
¶ Aron infuſio yere ad ſodam antiquam frigidam ex
humoꝛ groſſo flegmatico. ℞. iſopi ſicce haſce ſucaha ra
dicum feniculi apii. aũ. ʒ. viii. turbit. ʒ. iiii. ⁊ i alio. v. ani
ſi. ʒ. ii. ⁊. ſ. ſalis gemme. ʒ. ii. paſſularum enucleatarum. ʒ
i. decoquantur in libris. ii. aque uſque ad libram. i. ⁊ co
letur deinde proiciatur ſuper ipſam yerepigre. ʒ. x. tur
bit boni ⁊ ſublimis. ʒ. iiii. ponãtur in vaſe vitreo ⁊ ſuſ
pendatur in ſole diebus. x. ⁊ da huius infuſionis omni
die ab. ℥. i. uſque ad. ii.
¶ Filius ſerapionis. infuſio. de aloe eſt mundificans
caput ⁊ ſtomacum ⁊ curans ſodam. ℞. mirabolanorum
kebulorum emblicorum belericorum radicum apii fe
niculi florum ſquinanti capitis lilii. ana. ʒ. x. ſpice maſti
cis calami aromatici aũ. ʒ. iii. iſopi dauci ſucaha bedegar
ana. ʒ. v. coloquintide interioris. ʒ. ii. coquãtur in libris.
iii. aque uſqꝫ ad libram. i. ⁊ proiciatur ſuper ea aloes ſu
cotrenſis. ℥. i. ⁊ pone in ſole ſicut diximus ⁊ eſt doſis eiꝰ
ab. ℥. i. uſqꝫ ad. ii. cum draganti ⁊ maſticis ana. ʒ. ſ.
¶ Idem modus infuſionis yere valens ad idem ⁊ eſt
fortior. ℞. radicum apii feniculi ſquinanti ana. ʒ. x. cala
menti montani ariſto. rotonde ⁊ bedegar ana. ʒ. v. mira
bolanorum indoruꝫ. ʒ. vii. epithimi. cretenſis. ʒ. v. maſti
cis. ʒ. iii. ſpice. ʒ. ii. caſſie ameos calami aromatici ana. ʒ.
iii. agarici. ʒ. vi. ſticados. ʒ. vii. paſſule enucleate. ʒ. iii. co
quant̃ i lib. vii. aque uſqꝫ ad lib. v. ⁊ ꝓiciat̃ ſup ipã yerẽ
pigre. ℥. i. fiat ſicut diximꝰ ⁊ ſit doſis eiuſ ab. ʒ. i. uſqꝫ ad
ii. cũ oli d̃ keruã. ʒ. iii. ¶ Aleſãder ꝯfectio pillulaꝝ va
lẽtiũ ad diuturnũ ſodam ⁊ emigraneam ⁊ vertigines
⁊ epilepſiam ⁊ arteticam ⁊ educunt humores a profun
do membrorum ⁊ ſoluũt ſine moleſtia quarum permix
tio hec eſt. Aloes boni ſublimis. ℥. i. coloquintide inte
rioris ſcamonee cocte in citonio abſintibii bdelii ameos
aũ. ʒ. ſ. maſticis. ʒ. iiii. ãiſi. ʒ. ii. euforbii. ʒ. iii. ſ. baurach ele
bori nigri ana. ʒ. iii. cũ ſucco cauliũ fac pillulas. ⁊ ſit doſ
a. ʒ. i. vſque ad. ii. ¶ Pillule noſtre conferunt egritu
dini capitis ⁊ cõferunt ſode antique ⁊ ſol'one educunt
humores pingues ⁊ graues ⁊ cuſtodiunt ſanitatem ocu
li ⁊ curant reuma eius quarum hec eſt permixtio. ℞. co
loquintide turbit ana. ʒ. iiii. agarici. ʒ. iii. ſticados. ʒ. ii. ſca
monee. ʒ. iii. ⁊. ſ. ſpice ſquinãti xilocaſſie xilobal. carpo
balſami aſſari roſarum violarum epithimi abſinthij ci
namomi croci maſticis ana. ʒ. i. aloes ſublimis ad pon
dus omnium fac pillulas cum ſucco abſinthij.
¶ Pillule alie noſtre valent ſimiliter ad mundificati
onem ſtomaci ⁊ capitis ⁊ accipiuntur omni tempore. ⁊
dicuntur pillule de maſtice. ℞. aloeſ. ʒ. vii. maſticis roſa
ruꝫ ana. ʒ. iii. turbit. ʒ. x. doſis earũ eſt. a. ʒ. ii. uſqꝫ ad. iij.
¶ Jera noſtra confert ſode a flegmate facte ſtomacuꝫ
⁊ cerebrum mundificat epar ⁊ membra nutritionis con
fortat. ℞. carpobal. xilobal caſſie. cinamomi electi ſpice
aſſari maſticis cubebe macis nuciſmuſcate ſquinanti a
garici ana. ʒ. v. croci. ʒ. iii. aloes ſucco trenſis libraꝫ. i. mel
lis quantum ſufficit doſis eius. eſt a. ʒ. ij. uſqꝫ. v.

¶ De ſoda ex aggregatione col'e ⁊ flegmaticis.

i Infuſio conferens dolori capitis cuius mate
ria eſt colera ⁊ flegma. ⁊ ſoll'one educit ea. ℞.
pruna. xl. fumiterre. ʒ. viij. abſinthij. ʒ. iiij. mira
bolanorum citrin. kebulorum ⁊ indorum ana. ℥. i. tama
rindorum. ʒ. xv. agarici ⁊ turbit. ana. ʒ. ij. ⁊. ſ. coquantur
in libris. iiij. aque donec redat ad libram. i. ⁊. ſ. ⁊ accipe
ex ea. ℥. viij. ⁊ fricetur in ea aloes turbit. ana. ʒ. i. agarici.
ʒ. i. deinde colet̃ ⁊ bibat̃ poſtquaꝫ dimittit̃ per totaꝫ noc
tem. Si auteꝫ qui ſumpſerit eam fuerit debilis illa tria
non fricẽtur in eo ſed ſufficit cũ ea miſceri pulpe caſſieſi
ſtule. ʒ. xv. ¶ Mali modus infuſionis aloes conferens
ſode permixtionis colere ⁊ flegmatis diuturne. ℞. mi
rabolanorum nigrorum abſinthij ana. ʒ. vi. fumiterre
bedegar. ana. ℥. i. coquantur in libris. iiij. aque vſqꝫ ad
libram. i. ⁊ cola ⁊ proice ſuper ea aloes boni. ʒ. viij. pone
in vaſe vitreo ⁊ fiat ſicut diximus. doſis eius eſt a. ʒ. x. uſ
que ad. ℥. ij. omni die ieiuno.
¶ Mali modus infuſionis yere ⁊ aloes ad ſodam anti
quam ⁊ difficilem ⁊ emiganeam ⁊ febres antiquas. ℞.
mirabolanorum citrinorum. ℥. i. indorum kebulorum
emblicorũ ana. ʒ. ii. acori. ʒ. ii. ſ. coquantur in libris qua
tuor aque uſque dum remaneat vna. ⁊ proice ſuper eaꝫ
decolationeꝫ ipſius yerepigre ⁊ aloes boni. ana. ℥. ſ. fac
ſicut diximus. ⁊ da uſque ad dies. xij. plus. vel minuſ
vſque dum appareat ſanitas ⁊ doſis eius ab. ℥. i. vſque
ad. ij. efficax. ⁊ expertum eſt.
¶ Ruffus. pillularum confectio conferentium. ad ſo
dam antiquam ex humore groſſo flegmatico ⁊ colerico
quarum permixtio eſt. ℞. mirabolanorum citrinoruꝫ
⁊ indorum abſinthij ana. ʒ. ij. aniſi bdelij. maſticis ana.
ʒ. ii. ſcamonee ⁊ ꝓpe cocte i citonio trociſcoꝝ alãdhal. ʒ
iiij. epith. ʒ. iij. aloes boni turbit electi ⁊ caſſie ana. ʒ. vi.
ſalgemme. ʒ. i. ſ. ⁊ fac pillulas cum ſucco endiuie. doſis
earum a. ʒ. i. uſque ad. ii.
¶ Alchindus confectio pillularum ſode aggregatiõis

colere ⁊ flegmatis ⁊ ſode proprie ſtomatice ⁊ conferunt
ſtomatico ⁊ mundificant ipſum ⁊ caput a ſuperfluitati-
bus colericis ⁊ flegmaticis. ⁊ mundificant ſenſus ⁊ vi-
ſcera ⁊ conferunt ſplene. quarū hec eſt permixtio. ℞.
trium mirab. ana. ʒ. ii. epithimi boni abſinthii ana. ʒ. ii. ſ.
turbit arundinei. ʒ. viii. agarici ſcamonee trociſci alan-
dahal ana. ʒ. ii. apii aniſi ana. ʒ. i. ſalgēme. ʒ. ii. nucis muſca
te gariofi. ana. ʒ. vnius partes. ii. yerepigre. ʒ. v. maſticis.
ʒ. i. ſ. confice cum ſucco endiuie ⁊ cū pendiarū. ʒ. ii. do
ſis earum. a. ʒ. i. vſq; ad. iii.

¶ Orbaſius. confectio pillularum mundificantium ca
put a colera ⁊ flegmate ⁊ conferentium ſode ⁊ attrahūt
materias vehementer. quarum hec eſt permixtio. carpo
balſami recentis aſſari maſtici abſinthii ſpice ſcamonee
cinamomi electi ana. ʒ. ii. croci. ʒ. i. nucis muſcate. ʒ. ſ. tur
bit boni ⁊ electi. ʒ. iii. ſ. aloes. ʒ. viii. colloquintide interi
oris. ʒ. vii. fac pillulas doſis eius eſt a. ʒ. i. vſq; ad. ii.

¶ Gal. confec. pillularum cochiarum conferentiū ſo
de permixte. ⁊ mundificantium ſtomacum ⁊ caput ⁊ in
ſtrumenta viſus. ℞. aloes ſcamonee cocte in citonio col
loquintide interioris albe ⁊ leuis maſticis abſinthii roma
ni ana partes equales confice cū expreſſiōe ſolatri aut
endiuie ⁊ doſis earum eſt a. ʒ. i. vſque ad. i. ſ.

¶ Pillule alie experte valentes ſimiliter mundificant
vt caput ⁊ ſtomancum ⁊ conforfortant ea. ℞. aloes boni ⁊
electi. ʒ. v. maſticis. ʒ. iij. roſe ſicce. ʒ. i. doſis earū eſt a. ʒ. ii.
vſque ad aūr. ij. ¶ Alie valentes ſimiliter. ℞. aloes. ʒ.
vi. mirabolanorum citronorum. ʒ. iij. maſticis. ℥. iij. ro
ſarum. ʒ. ii. croci. ʒ. i.

¶ De ſoda frigida ab humore melancolico.

Abor heben girges. confectio pillularum in-
darum conferentiū ſode cuius materia eſt me
lancolica difficilis eradicacionis ⁊ conferenti-
um manie. ⁊ melancolie ⁊ epilēſie ⁊ lepre ⁊ morphee ni
gre ⁊ vlceribus nigris quarum hec eſt permixtio. yerepi
gre. ʒ. x. epithimi agarici polipodij ſticados an̄. ʒ. vii. mi
rabolanorum nigrorum coloquintide interioris ana. ʒ.
iiij. elebori nigri ſalis indi ana. ʒ. ij. ſ. lapidis. lazuli. ʒ. iii.
fac pillulas da. ʒ. i. ſ. vſq; ad. ij. cum aqua caſei infuſiōis
epithimi ⁊ paſſularum enuclearum ⁊ parum ſalgemme
ſunt enim mirabiles. ſunt enim ex poſterioribus qui ad
diderunt in permixtione earum gariofilorum aniſi ſpi-
ce ana. ʒ. i. ſ. ¶ Decoctio depithimo conferens ſode me-
lancolice ⁊ ſpeciebus melancolie ⁊ manie ⁊ lepre ⁊ mor-
phee nigre ⁊ cancro ⁊ fiſtule nigre. ℞. epithimi ſticados
mirabolanorum nigrorum ana. ℥. i. kebulorum embli-
corum bellericorum turbit eupatorii agarici ana. ʒ. v. po
lipodij ſene ana. ʒ. vi. fumiterre florum ſquinanti ana. ʒ.
iij. corticum elebori nigri. ʒ. ij. ſalis gemme. ʒ. ij. ſ. paſſu-
larum enucleatarum. ℥. i. ſ. omīa preter epithimū bul
liant in lib. iii. aque vſq; redeant ad lib. i. vltimo adda-
tur epithimū ⁊ bulliat in eo ebulitione vna modica de
inde coletur ⁊ proiciatur in ea yerepigre. ℥. i. ⁊ fiat ſicut
diximus. doſis eſt ab. ℥. i. vſq; ad. ij.

¶ Hamech filius zezar. modus infuſionis conferens
ſode cuius materia eſt humor aduſtus aut melancolicus
⁊ eſt ſublime ad illud ⁊ ad maniam ⁊ melancolicam ⁊
epiliam ⁊ vertiginem ⁊ lepram ⁊ cancrum ⁊ ſcabiem ⁊ i
petiginem cuius hec eſt permixtio. ℞. mirabolanorum
nigrorum kebulorū ana. ʒ. viij. epithimi reubarbari an̄
℥. i. radicum bulgloſe domeſtice ⁊ ſilueſtris ⁊ florū ea
rum ana. ʒ. iiij. abſinthii. ʒ. iij. fumiter. ʒ. v. polipodii aga
rici ſticados camedreos camepitheos ana. ʒ. iiij. liquiri-
tie. ʒ. v. ſene. ʒ. vij. paſſularum enucleatarum. ℥. i. bulli-
ant omnia preter epithimum in. v. lib. aque vſq; ad lib.
i. vltimo vero ponatur epithimū deinde coletur ⁊ pro
iciatur in ea confectionis hamech ſecunde. ℥. ij. ⁊ ponat
in ſole in vaſe vitreo diebus. vi. ⁊ da ex eo ab. ℥. i. vſque
ad. i. ſ. eſt enim mirabile.

¶ Jeſu iuhe. ſirupus conferens ad ea que diximus ⁊
nobile ⁊ expertū ⁊ conferet quartane ⁊ opilationi ſple-
nis ⁊ omni egritudini que eſt de melancolia. ℞. capilo-
rum veneris radicum bugloſe domeſtice ⁊ ſilueſtris ⁊
florum earum polipodij epithimi ana. ℥. i. foliorum ſe-
ne camepitheos ſticados ana. ʒ. vii. camedreos ſquinan
ti elebori nigri ana. ʒ. iij. fumiterre. ʒ. viii. eupatorij. ʒ. iiij
ſucci pomorum dulciū. ℥. viij. omnia preter epithimū
⁊ ſuccum pomorum bulient in lib. iiij. aque vſq; ad lib.
ij. deinde buliant in eo ebulitione. i. epithimum ⁊ cole-
tur ⁊ cū ſucco pomorū ⁊ zucari lib. ij. fiat ſirupus. do
ſis eſt a. ʒ. x. vſq; ad. 30. ⁊ eſt ſublime.

¶ Alexander pillule de lapide armeno conferunt ſo-
de melancolice ⁊ educunt cum facilitate humorem me-
lancolicum ⁊ conferunt egritudinibus melancolicis. ſi-
cut eſt mania melancolia ⁊ cancri ⁊ lepra. ℞. yerepigre
epithimi agarici lapidis armeni loti ⁊ preparati an̄. ʒ. iiij
ſcamonee. ʒ. v. ⁊ proprie cocti in pomo gariofilorum. ʒ. i
fac pillulas cum aqua roſata. doſis. ʒ. i.

¶ Galienus canon eſt ꝙ cura huius ſode non eſt expo
lianda ab vno trium regiminum. ⁊ ſimiliter omnium e
gritudinum melancolicarum.

¶ Primum eſt regimen humectatiuum ⁊ impingua-
tiuū preter hoc ꝙ facit cadere in opilatiōes ⁊ hoc ideo
vt lenificetur ⁊ habilitetur corpus humoris vt recipiat
equalitatē digeſtionis in toto. ⁊ hoc regimen eſt neceſ
ſarium in primo ⁊ in medio ⁊ in fine ⁊ ante ſecundū ꝙ
dicemus ⁊ poſt vt non cadat in corpus humoris vt re-
ſoluat ſubtile ⁊ remaneat ꝙ eſt groſſū ⁊ accidat reſiduo
ipſius lapideitas. ¶ Secundum regimen eſt regimen
reſolutiuum faciens reſolōnem cum mediocritate ⁊ pro
prie eius ꝙ habilitatū ē vt fiat illud ⁊ hec duo regia oꝫ vt
ſibi inuicē ſemꝑ ſucedāt. ſ3 ħ enī cadet digeſtio eq̄lr ī ma-
teriā ⁊ eq̄lr reſoluet. ¶ Tertiū regimē eſt regim̄ euacu
atiuū ī quo tria ꝯſiderabilia ſubdent. vnū vt nō ſemel ꝑ
multā ⁊ ſubitā faciem⁹ euōnem ſ3 ꝑ īteruala hn̄tē tēpe
riem vt natura euōnem nō euacuatio naturā r̄gulet ſub
ita enī ⁊ violenta euacuatione vix a natura regulariter
operatur ſicut impetus flāme que ſubito agit in ſubtile
⁊ pretergreditur groſſum. Opus vero moderati caloris
eſt equaliter in vtrāq; partem rei eliſſabilis ⁊ aſſabilis
agere ¶. Secundum conſiderabile eſt vt euacuatiuū
ſit commenſuratum non excedens mediocritatem ſed ſit
extenſio elleuationis eius non recedens a gradu medici
narum incolumium quas ſcire fecimus in libro recti-
ficationum earum. ¶ Tertium eſt vt non expolientur
ſolutiua a rebus lenificatiuis ⁊ humectatiuis hoc eſt eū

quod operationem beatificat.

¶ Adauc autem canon eſt vt in hoc triplici regie conforetur cor cuȝ rebus cordialibus generalibꝰ in eo mineram gaudii. ⁊ tu ellige eas ex ſimplicibus ⁊ compoſitis quarum traditio eſt apud te ⁊ cuȝ adminiſtratiōe omniū q̄ ad rē gaudij pertinent hic eniȝ eſt theſaurus cur.

¶ De cura ſode a pmixtione colere nigre ⁊ flegmatis.

Ueus modus pillurarum conferentium ſode a flegmate ⁊ melia. ℞. mirabolanorum kebulorum indorum belericorum ſalis indi ana ʒ.iii. turbit epithimi ana. ℥.i.ſ. elebori nigri pulpe coloquitide ana. ʒ.iiij. yerepi. ʒ.x. agarici. ʒ.vj. ſticados. ʒ.iiij. abſinthii. ʒ.ij. doſis earum eſt a. ʒ.i. vſque ad. ij. ⁊ ſunt ſublimes ¶ Confectio pillularum ſtomaticarum ſolutiōe educentium flegma ⁊ vtranque coleram ⁊ confert ſode ſtomatice facte ab eis quarum permixtio eſt hec. ℞. yerepi. turbit ana. ʒ.xii. mirabola. citri. kebulorum indodum ana. ʒ.v. agarici. ʒ.iiii. ſalis gēme ſticados ameos ana. ʒ.ii. epithimi. ʒ.iii. ſcamonee. ʒ.ii.ſ. fac pillulas cū ſuco ſcariole da a. ʒ.i.ſ. vſque ad. ii.ſ.

¶ Andromacus. yera cōferens egritudini capitis a flegmate ⁊ melia ⁊ confert iuuamentum manifeſtum apopleſie ⁊ eplie ⁊ paraleſi ⁊ torture ⁊ molificationi ⁊ initio aque cuius permixtio. ℞. aloes ſuci abſinthii ana. ℥.i. yerepigre. ℥.ſ. turbit. ʒ.viii. colloquintide interioris. ʒ.iiii. ſquille aſſate. ʒ.iii. agarici ſticados polipodii epithimi ana. ℥.ſ. elebori nigri piretri pipe zinziberis ſquinā ti camedreos ana. ʒ.iii.ſ. piperis albi ⁊ longi cardamomi macre. nigelle ariſtologie caſtorei ana. ʒ.iii. euforbii ʒ.ii.ſ. croci petroſilini cinamomi ſpice poli ana. ʒ.ii. abſinthii. ʒ.iiii. albaruȝ peni diarum. ℥.iii. mellis. diſpumati quantum ſufficit doſis eius eſt a. ʒ.iii. vſque ad. v. cum aqua caſei.

¶ De ſoda ex percuſſione.

Filius ſeraptionis. ſi ſupra percuſſionem in capite nullum preterit tempus adminiſtramus in principio que repellant: ⁊ non permittāt materiam reumatizantem ad locum recipi ⁊ figi in ipſo ſicut recte adminiſtrantur frigida ſtiptica cum aquis ⁊ expreſſionibus frigidis ſicut eſt ramic proprie cuȝ aqua frigida multe frigiditatis ⁊ comprime vehementer ſuper locum: ⁊ ex eis ſunt roſe ⁊ ſandali ⁊ faufel. ⁊ ſief memite ⁊ acacia ⁊ bolus armenus ⁊ chimolea ⁊ lens non excorticata ⁊ licium ſingulariter ⁊ coniunctim quando miſcentur cum aqua ſolatri aut uirge paſtoris. aut plantaginis aut coriandri humidi. aut cum omnibus. aut cum aqua roſata ⁊ infrigidentur in niuem. aut cuȝ expreſſione portulace. ¶ Si autem poſt percuſſionem preterijt tempꝰ ⁊ materia iam reumatizatur ⁊ colecta. eſt midicamen reſolutiuum apponendum eſt ſicut ex camoilla melliloto fenigreco radice altee ⁊ ſimilibus. ſi autem non reſoluitur curatur ſicut dicemus in tractatu apatum. aut vero ⁊ ſi reumatizaunt materia ad huc reumatizat ⁊ partiȝ colecta eſt ⁊ partim colligenda vtraqȝ cura indiget. ſ. ⁊ que repellat reumatizandum ⁊ que reſoluat collectuȝ ⁊ reumatizatum. Sint ſatis hec de curis ſode que diximus ⁊ ſufficer poſſūt eis quos deꝰ excelētiſſimꝰ ſanar voluerit

¶ De emigranea.

Migranea egritudo eſt de genere vehementium dolorum propterea quādoqȝ indiget curatione. quando blandimento ⁊ cura eius indiget obſeruatione regiminū ſicut i ſoda diximus. Qua pp oportet vt capl'a illiꝰ cāonis hic ēt afferant in cal'a. ſ. ⁊ frigida. ¶ Cura autem blandiens eſt cura non vera ⁊ eſt ſtupefacere apud vehementem dolorem ipſius ⁊ pulſationeȝ ¶ Nos auteȝ ſanitatis largitorem poſcimus in primis vt de ſui largitate ipſam egenti ⁊ ſperanti ānuat. qui ſit bńdictus. Afferamus autem ad locum hunc ex medicinis ibi memoratis quas poſuimus habere comitateȝ iuuaminuȝ in omnibus egritudinibus capitis. ⁊ ponimꝰ ex medicinis hic quaſdam quas quidem proprietas emigranee eſſe dixerunt.

¶ De emigranea calida.

Et ſi peccatum. eſt ex parte ſanguinis flobotomia conferre diximus. ¶ Si vero ex parte colere euacuabimus eaȝ poſt quam digeſſerimus vtranqȝ partē eius. ⁊ hoc cuȝ auxilio medicinarū quaꝝ pprietas eſt hec facere. ⁊ ex eis eſt aq̄ fructuū ⁊ infuſio mirabolanorum ⁊ infuſio aloes in aqua ēdiuie quā diximus ⁊ alia quoꝝ rememoratio preceſſit ⁊ danda eſt iera cum ſcamonea. ¶ Alexander. Confectio troſriſcoꝝ quibus fit linimentum ad emigraneam colericam vehementem ⁊ pulſatiuam. ℞. aluminis. ʒ.xvi. croci. ʒ.xij. colcar. ʒ.x. mirre. ʒ.iii. onfacii. ʒ.ii. calcadis. ʒ.ii. gummi arabici. ʒ.iii. fac trociſcos cum vino forti aut aceto. Et cuȝ neceſſe fuerit ſoluatur vnus cum aceto permixto ⁊ liniatur ſuper locum doloris ⁊ ſtringatur ſuper ipſum cum lignamie vt ſedetur pulſatio ⁊ quandoqȝ apud neceſſitatem ponitur aliquantulum opij.

¶ Democritus. Linimentum bonum ad emigraneam calidam. ℞. ex fece atramenti ſicca ⁊ diſſolue eam cōterendo cum aceto multe fortitudinis cum octaua parte ipſius opij egipciaci ⁊ laboretur multum in contrictione ipſius ſicut per diem. i. ⁊ liniatur ex eo ſuper timpora ⁊ ſtringatur ſuper ipſum. eſt enim expertum.

¶ Archigenes. linimentum ad emigraneam cal'aȝ pulſatiuam expertum ⁊ ad ſodā vehementeȝ. ℞. ſucci agreſte mirre ana partem. i. fecis encauſtri ſcriptoruȝ partes ij. aluis iameni croci ana partem. i. ⁊ quartam. confice terendo cum aceto vini contrictione multa ⁊ liniatur ex eo ſuper timpora ⁊ ſtringatur ſuper ipſum.

¶ Filius zacharie ſi ſtomacus eſt cauſa huius dāda eſt poſt mundificationem infuſio coriandri ⁊ pſilij cum zucharo in matutinis ⁊ aſſiduetur iſtud quod confert ſi deus voluerit.

¶ Idem. caputpurgium fiat ex lacte mulieris cum modico camphore. ⁊ ſi neceſſitas vocat adde tantumdem opij quantum eſt camphora ⁊ diſtila ex eis in aurem ⁊ narem que ſequitur morbum. deinde diſtilla oleuȝ violatum poſt horam cum lacte mulieris.

¶ Ex embrocis ⁊ aliis ſuper hec elligenda ſunt ⁊ afferenda ad iſtum locum ea que congruant ⁊ quarum proprie preceſſit rememoratio.

¶ De emigranea frigida.

T ad hunc locum afferant ex illis aliqua que
diximus in ſoda frigida ſi deus voluerit.

¶ Hermes. linimentum ad emigraneam fri
gidam cronicam. ℞. ſucci rute agreſtis ſucci affodili
ana. ℥. iij. caſtorei euforbij piretri ana. ʒ. vi. piperis. ſina
pis ſtafiſagrie calamenti zinziberis ana. ʒ. iij. croci. ʒ. ij.
fiant ex eis trociſci. ⁊ cum neceſſitas vrget ex eis diſſol
uatur vnus in aceto multe fortitudinis. ⁊ liniatur ſuper
locum ⁊ ſtringatur cum pila. eſt enim efficax ⁊ eo vten
dum eſt quando iam omnia non contulerint. quoniam
eſt forte. et quandoque cum libra. i. olei et vini libras. 5.
⁊ cere. ℥. iii. buliant omnia uſq; ad vini conſumptionē
deinde collantur ⁊ fit ex eis vnguentum mirabile.

¶ Democritus medicamen magnum conferens. emi
granee difficili ⁊ cronice que difficulter ſeperatur ⁊ non
eſt q̄ conferat ſicut illud. ℞. ex emplaſtro ſinapiſmo cir
cit. ℥. ii. ⁊ conmiſce cum eo ſquille. ℥. 5. coſti radicuȝ cap
paris euforbij ana. ʒ. iij. omnia trita cum aceto aut vino
odorifero quantum ſufficit aggregabis ⁊ emplaſtra ſup
locum quoniam eſt vltimum.

¶ Ipocrates granorum lauri partem. i. olibani parteȝ.
5. miſce omnia cum aqua poſt ipſorum triturationem ⁊
linies ſuper locum. ¶ Oribaſius granorum lauri folio
rum rute ana. partem. i. ſinapis partem. 5. aggregentur
cum aqua ⁊ adminiſtrentur.

¶ Alexander. ſi eſt emigranea a coitate ſtomaci vomi
tus prouocandus eſt cum oximelle ⁊ pipere aut oximel
le ⁊ porris. aut oximelle ⁊ rafano nutrito cum elebo
ro nigro. deinde poſt vomitum detur diacitoniteȝ. aut
cicona cum pipere ⁊ zinzibere propinato. tamen ante
vomitum per triduum apozimate apii ⁊ iſopi ⁊ dauci ⁊
⁊ ſimilium cum oximelle.

¶ Idem caputpurgium quo frequenter vſus ſuȝ ad e
migraneam difficileȝ ex humore frigido. ℞. euforbii ca
ſtorei ana partes equales fiant ex eis ſief ⁊ apud neceſſi
tatem fricentur cum vno eorum ſuper cotem cum aqua
calida aut oleo coſtino. aut nardino ⁊ diſtiletur ex eo in
narem ⁊ aurem que ex parte doloris eſt. deinde balnee
tur ⁊ conſeq̄nt adhuc ex medicamine diſtilletur ⁊ hoc
viciſſim. cito enim emigranea ſoluetur ſi deus voluerit.

¶ Alexander. linimentum quo nullum maius ad diu
turnam ⁊ difficilem emigraneaȝ inuenitur. ℞. euforbii
vitrioli ana. ʒ. iiij. mirre pure torciſcoruȝ croci magnetis
croci piperis albi. ana. ʒ. iii. tere omnia ⁊ confice cum ace
to ſic conterrendo contrictione multa vſq; dum fiat ſicut
mel ⁊ linies ex eo totum tempus ⁊ dimitte uſque dum
deſiccetur. ⁊ iteruȝ ſecundo ⁊ tertio inunge. deinde laue
tur ⁊ ſingulis diebus ſine intermiſſione fiat uſq; dum
appareat ſanitas ſi deus voluerit.

¶ Aliud eiuſdem. olei de ſabina libra. i. cere. ℥. iii. eu
forbii. ℥. i. fiat ex eis vngunetum ⁊ ex eo mediam parteȝ
capitis inunge ⁊ frontis antequam lauetur in balneo.
deinde lauetur ⁊ fiat hoc ſingulis diebus quia ſanabit ſi
deus voluerit. ¶ Galienus. non eſt narcoticoruȝ vſus
in vehementia adminiſtrationis ad egritudines capitis
pp̄ paſſibilitatē cerebri ſȝ i vehemētia neceſſitatis q̄n do
lor ⁊ amētē redit. aut ad ſincopi pducit. Cōuertim⁹ re
gimen ad adminiſtrandum ea cū timore ⁊ cautella poſt
fricationeȝ tamen excelentie eorum ⁊ melius eſt admini
ſtrari i emplſis quam i potionibus. deinde in caputpur
giis ⁊ tu ellige que volueris ex eis que diximus.

¶ De ſcotomia ⁊ vertigine.

Cura hui⁹ egritudinis eſt quinque res prima
abſcindit materiam. ¶ Secunda conuertit re
gimen ad membrū mandans ſi eſt aliquod mā
dans ⁊ retificat illud. ¶ Tertia cōuertit regimen in ad
miniſtratione cibi ⁊ potus ducentium ad equalitatem.
¶ Quarta conſortat cerebrum ⁊ caput totum ut nō re
cipiat quod mandatur.
¶ Quinta conuertit vapores ⁊ fumos ad oppoſituȝ ⁊
diuerſum ⁊ illud fit cum fricationibus extremitatum ⁊
conſtrictione doloroſa ⁊ ventoſatione in eis ⁊ ſpatulis
⁊ omni quod atrahit ad diuerſum ⁊ cuȝ cliſteriis ⁊ ſup
poſitoriis ⁊ ſimili quis.

¶ De ſcotomia ⁊ vtigine a materia calida ſanguinea.

I ſanguis quidem in cauſa fuerit ex habondan
tia eius in toto corpore primo de baſilica minui
mus. aut de uena media. Et poſtea ſi neceſſitas
vrget ceſalicam minuimus. hoc enim eſt preceptū ypo
cratis. et ſi adhuc pſeuerauerit egritudo flobotomabis
venam non pulſatilem que eſt poſt aurem ex vna parte
vel ambabus ſi neceſſe fuerit ſcarificatio etiam cartilagi
num aurium eſt multum conferens. ⁊ competit eti hac
ſpecie vētoſatio crurium. ¶ Si autem ſanguis habundā
tia in capite ſolo apparuerit de ceſalica minuimus ſola
⁊ venis que ſunt poſt aurem. ſcarifica⁰ etiam auris vtiſ
⁊ eſt appoſitio ſanguiſugarum in naribus. et appoſi
tio ventoſarum in nuca et ſpatulis et collo. et quidem
omni ſpeciei eius confert emoroidarum prouoca⁰ ⁊ in
mulieribus meſtruorum. ¶ Et ſint cibi eorum ſangui
nis feruorem extiguentes et congelati et acetoſi.

¶ Et confert eis adminiſtratio pſilij cōquaſſati cum aq̄
et zucharo in matutinis omni die. aut infuſio coriandri
⁊ confert olim ro. et acetum conquaſſata et infrigidata
in niue et effuſa ſuper caput et olfatus eorum et roſa
rum et ſandolorum et faufel et omne regimē extictiuū.

¶ De ſcotomia ⁊ vertigine colerica.

Curatur cum medicinis quas in ſoda calida di
ximus et cum decoctione mirabolanorum ⁊ in
fuſione aloes et alijs. et cum regimine ciborum
extinguentium et cum vomitu et cum ſirupo acetoſo. ſi
eſt a ſtomaci comunitate et cum cliſteribus et colirijs ⁊
confert eis yeralogodion.

¶ De flegmatica ſcotomia ⁊ vertigine.

Curatur ſicut ſoda flegmatica cū pillis cochijs
et infuſionibus de yera et alijs et ſi eſt a ſto
maco cum vomitu cum oximelle et pipere. aut
cum rafano. aut cum ſinapi et cum cliſteribus. et talibus
et confert ei yeralogodion iuuamentum manifeſtum
⁊ ȳera archigenis ⁊ theodoricon ⁊ yera galieni.

¶ Alberruabam. confectio de ſticados cuius iuuamen
tum eſt ſublime ad vertiginem cuius materia eſt flegma
et colera cuius permixtio eſt hec. ℞. yerepigre. ʒ. x. aga
rici epithimi ana. ʒ. iiij. mirabolanorum kebulorum in
dorum emblicorum belericorum ſticados ana. ʒ. iij. ſalis
indi. ʒ. ij. confice cum ſecaniabin et ſit doſis a. ʒ. ii. vſque
ad. iii. cum aqua calida in ieiunio.

¶ De vertigine melincolica aut flematica ventoſa.

Ertigo autem melincolica aut flegmatica curatur ſicut ſoda facta ab illis ⁊ vertigines que ſũt a permixtionibus ſimiliter. ⁊ vertigo que fit a vapore fetido curatio eſt cuꝫ adminiſtratione redolentium calidorum. aut frigidorum ſicut neceſſitas inuitat.

¶ De vigilia ⁊ ſahara.

Ja materia eſt curetur qualiſcunque ſit. ſicut i ſpeciebus ſode diximus ⁊ cum emplaſtris ⁊ linimentis ⁊ embrocis ⁊ caputpurgijs ⁊ alijs.

¶ Diaſcorides. terantur ſeminum papauere. ℥. ij. aut ex corticibus ⁊ ſeminibus. ℥. i. ⁊ infundantur ſuper ipſum aque fontium libras. ſ. deinde poſt horas ſex. aut. viij. mulgatur ex eis aqua ⁊ propinetur in ſero cum zucharo ⁊ facit ſomnum ſoporis bonuꝫ ⁊ quandoqꝫ ſemẽ papaueris ⁊ cortex ponuntur in ſorbitionibus ⁊ ꝯferũt.

¶ Mali ſuffumigium expertum ad ſomnum inducendum. ℞. corticum papaueris recentiuꝫ anni ſui. ʒ. xx. tortellarum de ſeni. ʒ. viij. ſeminis aneti aniſi ana. ʒ. vi. maſticis. ʒ. iij. puluerizentur ⁊ cribellentur per pannum de ſeta cruda ⁊ miſceantur cum eis penidiarum quantum eſt totum ⁊ ſit doſis eius pueris a. ʒ. i. uſque ad. ij. iuuenibus vero a. ʒ. v. uſqꝫ ad. viij. eſt enim mirabile.

¶ Andromacus. ſuffumigiuꝫ ſedans vigilias ⁊ in ſomnietatem ⁊ ẽ expertum. ℞. corticum papaueris recentiũ anni ſui. ʒ. v. ſeminis lactuce aneti granorum ſolatri añ. ʒ. ij. opij karat. i. terre omnia ſicut alcohol. ⁊ da ex eo a. ʒ. ij. uſque ad. v.

¶ Mahemet. confectio trociſcorum expertorum ad ſahara cum febre ⁊ acuitate ⁊ ſedat alienationem ⁊ febrẽ ⁊ aufert ſitim vehementem. ℞. ſeminis lactuce portulace papaueris ſeminis cucurbite citruli excorticati. ana. ʒ. v. ſucci liquiritie amili dragaganti opij. ana. ʒ. i. ſ. terrãtur omnia ſicut alcohol ⁊ fac trociſcos cum mucilagine pſilij ⁊ ſit doſis eius a. ʒ. ii. uſque ad. iiij. cum aqua frigida ⁊ quando neceſſitas eſt maior da cum aqua coriandri humidi aut lactuce aut citurli aut cucurbite aut ſimiliũ.

¶ Judeus troſici ſimiliter valentes. ℞. iuſquiami lactuce ſeminis papaueris albi ana fac trociſcos cum ſucco lactuce da. ʒ. i. vel. ij. cum aqua frigida.

¶ Diaſcorides. oleum cum opio ſuppone ſomnum facit ⁊ proprie ſuppoſitum cum licinio ſed eſt timoroſum ⁊ propter hoc oportet vt preparetur vt poſſit extrahi qñ vis ana quam noceat. ⁊ ſimiliter ex papauere nigro.

¶ Democritus. embroca conferens ad ſaharam ⁊ dolorem capitis ex eadem cauſa. ℞. foliorum alzahanam ⁊ capitis papaueris ⁊ foliorum apii ⁊ mente. ⁊ ſeminis lactuce ⁊ iuſquiami ana partes equales decoq̃ in aqua uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis ipſius ⁊ ex ea fundatur ſuper caput ⁊ embrocet̃ cum ea deinde ligetur caput ⁊ cohoperiatur pannis expertum eſt ⁊ ſi ex eiſdem fiat emplaſtrum confert mirabiliter.

¶ Yſaac. embroca curans iſomnietatẽ ⁊ ſaharaꝫ a cã frigida. ℞. floꝝ camomille melliloti aneti corticum papaueris ſeminis malue corticum radicum mandragore ſanſucci ana fac ſicut diximus ⁊ embrocetur ex eo.

¶ Si a caliditate ⁊ acuitate fuerit in ſomnietas embrocetur caput cum aqua vbi papauer ſemen lactuce viole roſe nenufar folia ſalicum ordeum excorticatuꝫ iuſquiami ſemen ⁊ portulace cocte fuerint.

¶ Emplaſtrũ conferens ſahare. folia portulace lactuce raſura cucurbite lenticula aque ſemperuiua aggregent̃ cum mucilagine pſilii ⁊ oleo de mandragora ⁊ in frigidatum capiti ſupponatur curat enim ſi deus voluerit.

¶ Filius ſerapionis. linimentum conferẽs ſahare. ℞. croci. ʒ. vii. opij. ʒ. ſ. caſſie. ʒ. v. diſſoluatur in oleo mandragore vel roſarum ⁊ fiat linimentuꝫ ex eis quia ſanat ſi deus voluerit. ¶ Aliud noſtruꝫ. ℞. ſucci lactuce portulace ſemperuiue herbe iuſquiami ſolatri. ana. partes. ij farine fabaruꝫ ⁊ ordei ana. partem. ſ. opij. circiter ſextam partis vnius. olei mandragorati ⁊ roſati ana partes ii. mucilaginis pſilij partes. iij. coquantur omnia ſimul uſqꝫ dum fiat ſicut pulmentuꝫ ⁊ dimittantur infrigidari ⁊ poſtquam caput embrocatum fuerit ſuperponatur expertum eſt. ¶ Filius zezar. oleum ſomniferum mirabiliter expertum. ℞. opij. ʒ. x. ſeminis lactucarum. ʒ. viii iuſquiami ⁊ mandragore ana. ʒ. v. corticum papaueris. ʒ. xij. terrantur contrictione groſſa ⁊ prohice ſuper eam aque expreſſionis mandragore aut coctionis eius libraꝫ i. aque decoctionis capitum papaueris. libram. i. olei ſiſamini libram. i. coquantur in vaſe duplici uſqꝫ ad conſumptionem ſuccorum ⁊ ex eo frontem ⁊ ſinciput vnge ⁊ ſi ex eo caput purgiũ feceris confert ⁊ ſimiliter ſi ex eo in narres inieceris eſt enim expertum.

¶ Ex caputpurgijs plura in ſoda dicta ſunt. ⁊ tamẽ ex illis ellige ſecundum quod exigit diſpõ ⁊ ex eis eſt illud quod fit cuꝫ oleo mandragore quando diſtillatur ex eo in naſum cum emulſione lactis ⁊ fit ſimiliter ex oleo nenufarino ⁊ roſato ⁊ violato ⁊ quandoqꝫ diſtillantur in aurem ⁊ confert ⁊ quandoqꝫ additur eis opij ſicut granum orobi ⁊ quandoqꝫ cũ oleo de papaueris. aut de lactuca. ¶ Gabriel. caputpurgium conferens ſahare. ℞. opij croci corticum papaueris caſſie an fiant colliria ⁊ diſſoluant̃ in oleo roſaceo. ⁊ diſtillent̃ ex eis i nares quoniam eſt expertum.

¶ Idem caputpurgium ſi fuerit cauſa frigida fiat cum oleo de croco ⁊ aneti ⁊ camomille ⁊ ſi oportet cum modico opij ⁊ croci cum eis.

¶ Gabriel. ſuffumigium conferens ſahare. ℞. roſaruꝫ violarum foliorum ſalicum ana. ℥. i. ſandali macaziri. ℥. ſ. florum nenufaris. ʒ. iij. corticuꝫ papaueris. ʒ. vij. ponãtur in ampula vitrea ⁊ impleatur deinde aqua roſata ⁊ obturetur orificium eius. deinde buliat ſuper cinere calido uſqꝫ ad conſumptionẽ tertie partis ipſius. poſt hoc deobturetur orificium vaſis ⁊ paciens inde fumum recipiat inducit. enim ſomnum.

¶ Aliud eiuſdem ſatis efficax. floruꝫ camomille floruꝫ aneti ana. ℥. ij. melliloti. ʒ. viij. corticum mandragore caſſie ſquinanti ana. ʒ. iij. corticum papaueris. ʒ. viij. ligni aloes boni. ʒ. ij. ſ. fiat ſicut diximus eſt enim expertum.

¶ De freneſi.

Ura huius egritudinis ſi in impreſſit caſſa eſt. ſi autem adhuc ſit preparamentuꝫ ut imprimat ſed adhuc non impreſſit curatur ſed non apud

negligentes ⁊ ſtolidos et cura ipſius ſunt quinque res.

¶ Prima ſubtrahit materiam ⁊ abſcindit eam.

¶ Secūda ꝯuertit uaporoſū eiꝰ ad diuerſū ⁊ oppoſitū

¶ Tertia conuertit regimen ad confortandum caput vt non recipiat quod ad ipſum tranſmittitur de vaporibus ⁊ extinguat audaciam acuitatis eorum.

¶ Quarta conuertit regimen ad ea per quem poſſit fieri temperies ⁊ adequatio ex eis que dicam.

¶ Quinta conuertit regimen ad ſedationem accidentium. ¶ Tres autem ex eis ſunt principales ⁊ reſpiciunt cauſam ⁊ ſunt de neceſſitate cure. due autem poſteriores preparant ⁊ adiuuant. ⁊ vna ponit regimen in dieta. ⁊ alia ſedat accidentia praua.

¶ Diſtinguendum autem eſt in his rebus hoc modo ¶ Primam complent flebotomia vbi neceſſaria fuerit ⁊ medicamen ſolutionis quando oportunuȝ fuerit ⁊ adminiſtratio cliſterioꝝ leniū nō tranſgredientium gradum lenitatis uel modicum tranſgredientium vt non fiat incitatio. ¶ Secundam rem complent fricationes extremitatum ⁊ ligationes compreſſiue doloroſe ī eis ⁊ effuſiones aque calide in eis ante fricationem ⁊ poſt ⁊ ventoſe poſite in tibijs ⁊ brachijs ⁊ ſcarificatiōes in auribus: ⁊ ſanguiſuge in naribus ⁊ ſternutatoria. ⁊ gargariſmata. ⁊ prouocatio emoroidarum ⁊ in muliere ſanguinea meſtruorum. ¶ Tertiam rem complent linimenta: ⁊ emplaſta repercuſſiua conſiderata ſicut diximus in ſoda ⁊ canone ibi diſtincta.

¶ Quartam rem complet adminiſtratio potuum ⁊ ciborum ſedantium inflamationem. ⁊ aeris puri temperati ⁊ domus exute a formis ⁊ luciditate in qua ſternātur redolentia frigida ⁊ in qua ſit fragor ramorum redolentium frigidorum cum tenui murmure fluentia aquaruȝ frigidarum ⁊ omni quiete ⁊ adminiſtratione gaudij lenis ⁊ ſonitus organoꝝ tenuis. ¶ Quintam rem complet adminiſtratio medicinarum ſomniferarum ⁊ ſedatiuarum ⁊ ſocietas amicorum qui prohibeant ⁊ uincant agitationem eius ⁊ ſint. fideles in adminiſtratione eorum que inducuntur ab artifice ⁊ prudentes ut coherceant permixtionem ipſius aut ſaltem mulceant.

¶ De phreneſi ſanguinea.

In primis ſi nihil fuerit quod prohibeat flebotometur cephalica ⁊ deinde flebotoma venas frontis uel ſanguiſugas applica eis. aut in naribus: ⁊ ſi eſt quod pohibeant ſaltem ex venis frontis. aut narium ſanguinis fiat extractio. ⁊ ſcito quod eſt utilis ⁊ omni ſpeciei freneſis confert emorroidarum prouocatio ſimiliter aurium ſcarificatio.

¶ De phreneſi colerica.

Freneſis colerica medicina ſolutiua indiget. ſicut eſt aqua fructuum ⁊ ſiripus uiolatus ⁊ roſatus. ⁊ diaſiracoſt ⁊ alia que diximus in ſoda.

¶ Linimenta in principio rei vtilia ſunt ex oleo roſato ⁊ aceto conquaſſatis ⁊ alia que diximus ⁊ emplaſta ⁊ caputpurgia ⁊ ſuffumigia. ⁊ tu elige ea in capitulo d' ſoda. ⁊ ſi uigilias patitur affer ad locum hunc que diximus in ſahara ⁊ alienet omnino cibariaꝫ groſſa ⁊ aquam frigidam d. a. Et ſcito quod in ſanguinea indigetur reſolutione plus ⁊ extinctione minus. ⁊ ī colerica ecōtra. hoc enim ſtudio ſanabitur ſi deus uoluerit.

¶ De litargia ⁊ eſt ſirſen frigidum.

Cura huius egritudinis ſunt. v. res quas nominauimus in phreneſi, ſed alter atqꝫ alter accepte. ¶ Prima eſt occupari ad ſubtractionē materiei cum cliſteribus fortibus ⁊ acutis. ⁊ cum uomitu ⁊ interduȝ cum uentris ſolōne. ¶ Secunda eſt conuertere materiam ad oppoſitum aut diuerſuȝ ⁊ deriuare de parte in partem ⁊ hoc quidem completur cum fricationibus extremitatum ⁊ compreſſione doloroſa in eis facta ⁊ ligaturis fortibus ⁊ effuſione aque calide in eis ⁊ uētoſatiōe ſine ſcarificatione queꝑ procedat deſcendendo ſicut verbigratia incipiendo a nuca ⁊ collo ſubdeſcendendo ad ſpatulas ⁊ brachia ⁊ crura ⁊ eſt res efficax. Completur etiam ſecunda res cum ſternutatorijs ⁊ gargariſmatibus ⁊ ſcarificatione aurium ⁊ prouocatione emorroidarum ⁊ meſtruorum. ¶ Tertia res conuertit regimen ad hoc vt repellatur materia que tranſmittitur ad caput. aut reſoluatur tranſmiſſa. ⁊ completur in principio rei cum medicinis repercuſſiuis. ſicut eſt oleum roſatum proprie conquaſſatum cum aceto: ⁊ completur in proceſſu rei cum repercuſſiuis in parte ⁊ in parte reſolutiuis ſicut recte oleo roſato ⁊ aceto miſceri docuit caſtoreum conquaſſatum cum eis ⁊ ſuperpoſitum ⁊ adhuc re multuȝ procedente cum reſolutiuis tantum. ſicut loquemur poſt. ¶ Quarta eſt regimen in dieta ⁊ alijs exterioribus ⁊ completur cibis et potibus conuenientibus. ſicut eſt aqua ciceris et aqua ordei cum barbis porroꝝ ⁊ iſopo ⁊ rute ⁊ idromelle et allia cum pipere parco ſi non multum febriat ⁊ alienetur aqua frigida omnino et completur etiam locando eos in domo lucida plena imaginibus in qua ſit ſtrepitus et tumultus loquentium ⁊ aſtantium uehemens cum inquietatione egrorum et prouocando eos ad iram ⁊ iurgia ut non profundetur in ſomnuȝ exercendo coraȝ eis ſonitus et ſtrepitꝰ horribiles ⁊ laborioſos. ¶ Quīta ꝯuertit r̄gimē ad ſedationē accidētium que ſunt ſubeth et ſomnus grauis ⁊ ſoda que non ſentitur et obliuio loquendi et obliuio vrinandi: egerendi ⁊ aliorum: et hanc rem complet adminiſtratio rerum uigilare facientium et prohibentiuȝ ſubeth et ſedantium ſodam et remouentium obliuionē et incitando eos ad loquendum et uigilanduȝ et euellēdo pilos eorum et incitando eos ad vrinandum et egerēdum. etiam ſi oportet ad comprimendum ueſicam ⁊ pectinem ad hoc ut vrinent. hoc eſt totum genus cure eorū ⁊ hoc toto genere ſanabuntur ſi deus uoluerit.

¶ Filius zacharie cliſtere conferens litargie flegmatice obliuioni ⁊ appoplexie. ℞. coloquintide interioris. ʒ. ij. ſ. cartami. ℥. i. corticum radicum capparis ſeminis vrtice ana. ʒ. iij. calamenti. ℥. i. coquantur omnia in libras. iij. aque uſqꝫ dum reddat ad libram. i. ſ. ⁊ accipe huius expreſſionis. libraȝ. ſ. muri nabati. ℥. i. ⁊ cum oleo fiat cliſtere et iniiciatur.

Filiꝰ zacharie cōferēs litargie mlice eēt illa q̄ rarius ad

nit ⁊ ſi accidat raro eradicatur ⁊ apoplie ab eadez cauſa. ℞ epithimi rubei. ℥.i. colloquintide interioris. ʒ.ij. polipodij. ℥.i.ſ. calamenti. ℳ.i. coquantur ſicut ſuperius ⁊ fiat clyſtere cum oleo camomille.

¶ Galienus. cliſtere efficax ⁊ ſublime ad litargiam : ⁊ apoplexiam ⁊ paralyſim. ℞. artanite ⁊ colloquintide interioris ana. ʒ.i.ſ. cartami. ℥.i. centauree minoris. ℥.ſ. ellebori albi. ʒ.i.ſ. aſce. ʒ.viij. coquātur omnia ſicut diximus ⁊ clyſterizetur cum eo.

¶ Aliud noſtrum. coloquintide. ʒ.i. centauree. ℥.ſ. cartami polipodij ana. ℥.i. iſopi haſce radicum malue. ana. ℳ.i. mellis. ℥.ii. uel. iij. ſalis maſſe. ℥.ſ. ſalis gemme ʒ.iij. fiat ſicut diximus. eſt eniz vtile ſi deus uoluerit.

¶ Uomitus quoqꝫ prouocandus eſt cum ſinapi ⁊ cuz oximelle aut raſano. aut ⁊ cum oximelle ⁊ oleo ⁊ ſale. ⁊ aqua criſolocanne : aut ſicle : aut cum decoctione alſereng: aut ſimilium. ¶ Alexander. ſi ventris ſolutio neceſſaria fuerit propter plenitudinem ⁊ exhiberi illam fuerit poſſibile de caſtorei. ʒ.i⁹ tertias. ij. ⁊ ſcamonee cocte ⁊ preparate. ʒ.i⁹. ſextaz plus vel minus ſicut oportere uidebis ⁊ cum idromelle dabis ſed meliori omni euacuatione eſt cliſtere. ¶ Sternutatoria ⁊ gargariſmata i capitulo de ſoda frigida eligantur ⁊ embroce ſimiliter ⁊ caputpurgia ⁊ odoramenta. ¶ Sed ex odorabilibus in hac parte eſt nemen ⁊ haſce ⁊ proprie in proceſſu rei ⁊ caſtoreum ⁊ calamentum ⁊ ruta ⁊ fumus pilorum ignitorum cum caſtoreo quoniam excidat eum : aut capillorum infirmi quos prius euulſiſti euulſione doloroſa.

¶ Democritus. ſinapiſmus cōgruit litargie cuius difficilis eſt reſolutio. ſinapiſmus quidez eſt dictus in repoſitorio medicinarum uniuerſalium.

¶ Archigines. acetum ſquilliticum conquaſſatum cuz oleo roſaceo in quo diruptuz ſit caſtoreum confert litargie ⁊ euigilare facit. ⁊ quandoqꝫ pro oleo roſato permutatio fit ad oleū irinum. aut oleum de narciſco. ⁊ quandoqꝫ permiſcentur cum eis capilli hominis aduſti ⁊ eſt mirabile. ¶ Alexander capilli hominis aduſti ⁊ triti multum cum aceto uſqꝫ dum fiat totum ſicut unguentum ſunt medicina mirabilis ad litargiam ⁊ ſubeth excitat enim cito a ſomni profunditate. ⁊ quandoqꝫ miſcet eis caſtoreum. ¶ Alexander. uapores a capite optime expelluntur ſi in principio litargie ⁊ ſubeth ex oleo ⁊ aceto conquaſſatis diu caput liniatur. ſed poſtquam circūteneri incipiunt admiſceri oportet caſtoreum. aut feniculum algul. aut pulegium. aut calamentum. aut haſce ⁊ ſimilia. aut nemen ⁊ calamentuz. aut omnia. aut ſingula.

¶ Emplaſtum ex arte noſtra confert litargie ⁊ ſubeth ⁊ euigilare faciens. ℞. piretri ſinapis ſquille ana. ℥.i. caſtorei euforbij ā̄n. ʒ.v. miſce omnia cum ſucco aſſodeli ⁊ ſucco ſanſuci ⁊ epithimetur ex eis pupis cerebri.

¶ Andromacus. ℞. ſquillam ⁊ terre ⁊ calidaz ſuper locum quantum ex ea oportet pupi capitis applica poſtquam cum oleo roſarum ⁊ aceto ⁊ caſtoreo conquaſſatis locum inunxeris. ¶ Archigines. linimentum reſoluens litargiam ⁊ ſubeth. ℞. olei de been olei nardini ⁊ coſtini ana. partem. i. caſtorei quartam partem vnius euforbij tantumdem ⁊ piretri ſimiliter ſquille partem. i.ſ. fiat ex omnibus linimentum ⁊ epithimetur cum eo.

¶ Galienus ſi diuturna efficitur paſſio caſtorei a grana. iij. uſqꝫ ad. v. cum oximelle bibere dandum eſt ſatis a me expertum : ⁊ ſimiliter tiriaca data. aut mitridatum confert. aut diamuſcus ⁊ ſimilia. ¶ Filagrius. ſtimulantia corpuſ ſunt de genere materiam diuertere facientiū ⁊ operantur plus quam fricatio extremitatuz ⁊ compreſſio doloroſa ⁊ ſunt proprie quando linimenta ⁊ confricationes fiunt cum rebus acutis. ſicut eſt acetum ſquilliticum proprie ⁊ ſquilla ⁊ ſinapis cum aceto ⁊ vrtica ⁊ ſemine eius ⁊ piretrum ⁊ ſemen almezercon : ⁊ folia eius ex iſtis enim confricantur extrema materia ad diuerſuz trahitur ⁊ ſubeth prepeditur ut nō profundetur in ipſū ſi deus glorioſus uoluerit.

¶ De diminutione memorie.

In primis mundificatio fiat capitis ⁊ corporis totius ſi eſt a materia flegmatica poſtquam digeſſeris ea. ⁊ euacuatio in principio rei cum medicinis operantibus cum facilitate. ſicut eſt iera confortata cum pulpa colloquintide ⁊ caſtoreo ⁊ alijs que nominauimus in ſoda ⁊ gradatim procedemus ad maiora ſicut ſunt iere magne theodoricū ⁊ nuceſ muſcate ⁊ alia que diximus ⁊ collige ex eis emplaſta ⁊ caputpurgia ⁊ alia. ⁊ afferas etiaz ad hanc partem que diximus in litargia. ¶ Mahemet araſi. linimētū conferēs litargie ⁊ obliuiōi ⁊ cōgelatiōi. ℞. olei ſābucini. ℥.x. olei de been. ℥.ij. euforbij. ℥.i. caſtorei. ℥.ſ. fiat linimētū ⁊ vngatr̄ cū eis locus memorie quoniam confert. ¶ Filius zezar. zinziber conditum reparat memoriaz ⁊ proprie ſumptuz quolibet mane et quandoqꝫ confortatur cum olibano ⁊ pipere et eſt efficacius. et quandoqꝫ confortatur cum anacardis et proprie ſi admixte ſint zinziberis cōditi. ℥.iij. mellis anacardi. ℥.i.ſ. et ſit doſis. ℥.i.

¶ Filius girges. medicamen eiuſdem reparatiuum memorie et conſeruatiuum eius. ℞. acori in alio hueg nutriti librā. ſ. piperis lōgi. ℥.i. ptes duas cimini. ℥.ſ. miſceantur omnia ſimul et adminiſtrentur et ſit doſis eius. a ʒ.ij. uſqꝫ ad. v. ¶ Mali medicamen expertum conſeruans memoriam et conferens ſenibus. ℞. mellis anacardi ptes. ij. olibāi cipi acori ana. ptes. ij. pipiſ macropipis ana ptē. i. kebulorum indorum ana partes. ij. cimini partes. iij. mellis quantum ſufficit. doſis eius eſt. ʒ.ij.

¶ Medicamen noſtrum expertum ad deſtructionem memorie reparans et conſeruans eam. ℞. mellis myrabolanorum kebulorum libraz. i. piperis longi. ℥.iij.ſ. teratur piper et miſceatur cum melle kebulorum et aromatizetur cum galie muſcate. ʒ.iij. muſci boni. ʒ.ſ. et ſumatur ex eo omni mane in ieiunio a. ʒ.ij. uſque ad. v. eſt enim nobile expertum. et quandoqꝫ miſcuimus cuz eis olibani maſculi. ℥.i. et eſt bonuz et quandoqꝫ datur predictum medicamen ſine olibano poſt quam deglutinerit ex olibano cicera tria et eſt melius et proprie ſumptū cum aqua iſopi et olibani. aut vino permixto.

¶ Filius zacharie. confectio anacardina bona conferēs obliuioni et caniciei ante horā et morphee et baras. ℞. mirabolanorum indorum emblicoruz bellericoruz ana ℥.iij. piperis macropiperis olibani zinziberis iſopi ſicce acori ſpice ciperi ⁊ in alijs pro acoro. hubeg ana. ℥.v. mellis anacardi. ℥.v.i. mellis quantuz ſufficit doſis a. ʒ.i. uſque ad. ij. expertum uerax.

Confectio anacardina quā diximus in ātidotario excel

lens eſt in cõfortatione ſenſuum ⁊ memorie ⁊ facit eam
recuperare deperditam.

¶ De melãcolia ⁊ mania.

Primus in ſoda intentiõem galieni in curatio
ne egritudinum melancolicarũ eſſe i trib⁹ reb⁹
Prima res ẽ regimen circa adequatõnẽ cauſe
eius ⁊ digeſtionem ipſius. ¶ Secunda res eſt ſolicitu-
do circa euacuationem eius. ¶ Tertia res eſt regimen
confortatiuum cordis complectens omne regimen dila
tans animam ⁊ faciens in ea mineram gaudij. ¶ Pri
mam autem rem duo tangunt regimina. ¶ Primum
regimen eſt regimen humectatiuum ⁊ impinguatiuum
quod in tota cure protelatione extendendũ eſt preterq̃
faciat cadere in opilationes: ⁊ completur hoc regimen
cum balneis ⁊ embrocis humectantibus ante cibum: ⁊
effuſionẽ aque calide ſuper caput ⁊ humectatione aeris
habitaculi eius ⁊ fricationibus ⁊ vnctionibus tenerum
facientibus corpus: ⁊ cũ cibis ⁊ potibus humectatiuis
humores laudabiles generantibus ⁊ omni quod impin
guat ⁊ humectat ex cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicinis ⁊ quiete
⁊ ſomno ⁊ ſit ſtudium in omnibus his ſupra ſtudium ſe
cundi regiminis quod nunc narro. ¶ Secundum regi
men eſt regimen reſolutiuum faciens reſolutionem cũ
mediocritate ⁊ proprie eius q̃ habilitatum eſt ex prece-
denti regimine vt fiat illud: ⁊ hec duo regimina opor-
tet q̃ ſibi inuicem ſemper ſuccedant vt cadat digeſtio e-
qualiter in materiam quoniam eſt cura vera. ¶ Secun
dam rem complent tria cõſiderabilia in euacuatione ma
terie attendenda: primum eſt vt non ſemel ⁊ laborioſã
⁊ ſubitam faciamus euacuationẽ: ſed per interualla ha
bentem temperiẽ vt natura euacuatiuum regulet non
euacuatiuum naturam. hoc enim eſt preceptum Hypo
cratis. ſubita enim ⁊ violenta euacuatio vix a natura re
gulatur ⁊ eius operatio eſt ſicut impetus flamme que ſu
bito in ſubtile agit ⁊ debile ⁊ pretergreditur groſſum.
Opus vero moderati caloris eſt equaliter in vtraq̃ par
te rei eliſſabilis ſeu aſſabilis agere. ¶ Secundũ conſi
derabile eſt vt euacuatiuum ſit commenſuratum nõ ex
cedens mediocritatem: ſed ſit extenſio eleuationis eius
non recedens aut modicum recedens a gradu medicina
rum incolumium quas te ſcire fecimus. ¶ Tertiũ eſt
vt non expolientur ſolutiua a rebus lenificatiuis ⁊ hu-
mectantibus. hoc enim eſt quod operationẽ beatificat.
¶ Amplius autem rei huius ſecunde regimen perfici-
tur cum adminiſtratione flebotomie ⁊ ſubtractione ſan
guinis vbi oportet ⁊ medicine euacuatiue ⁊ enematum
⁊ colliriorum conuenientium primo leniũ: deinde acri-
um ⁊ interdum vomitus quando proprie paſſio eſt ſto
machica: aut in ſtomacho fuerit aliquid qd̃ ad egritudi
nem addat: aut quũ cib⁹ fuerit corruptus in ſtomachis
eorum. ¶ Tertiam rem complet adminiſtratio rerum
ſecundum omne genus generantium eis gaudium ⁊ le
ticiam ſiue cibalium ſiue medicinalium ſeu potabilium
⁊ adhuc ex rebus que audiuntur ⁊ videntur ⁊ odoran-
tur ⁊ quocunq̃ modo ſentiri poſſunt ⁊ adminiſtratio-
ne aeris temperati ⁊ aſpectu formarum multi decoris ⁊
ornatus ⁊ negociatione iocunda ⁊ blandimentis ⁊ ſug-
geſtionibus ⁊ promiſſionibus rerum de quibus dolent
de perditis ⁊ aſpectu ludorum detrahentium intentio-
nem eorum a re de qua dolent ⁊ omne quod ad reẽ gau
dij pertinent.

¶ Cura manie ⁊ melancholie ſanguinee.

Si ſanguis exuberat in toto: ⁊ vene plene ſunt
euacua ex vena nigra ⁊ poſt iſtam ex baſilica: ⁊
hoc in melancholia. In mania vero fac econ-
tra. ſ. incipe ex baſilica ⁊ poſt iſtã ſi oportet ex vena nigra
⁊ poſt iſtas flebotoma de ſaphẽis. ⁊ ſi adhuc oportet fac
ex vena que currit ad pollicem pedis ſi uidẽs in ea ple-
nitudinẽ. ⁊ maxime i occultatione meſtruorũ. trahit eñ
et flebotomia hec. ⁊ ſi adhuc hec non cõtulerint ex vena
frontis facies: aut ſanguiſugas in ea ⁊ naribus applica
bis quoniã omni pmixtioni confert. ¶ Et eſt admini
ſtrãda ſẽp hac egritudine flebotomia larga vt ñ egrediat̃
ſubtile ⁊ remaneat groſſũ. Et ſi ſãguinis peccatũ i capi
te ſolo fuerit flebotoma ex cephalica ⁊ ꝯſidera que dua-
rũ partium capitis ſit grauior. ⁊ tunc ex eadẽ cephalica
flebothoma. ¶ Et ſi fuerit ſanguinis abundantia pro
pter opilationẽ que eſt in epate aut ſplene flebothoma
ex ſaluatella dextra aut ſiniſtra. Et ſi fuerit in utroque
nunc ex hac nunc ex illa flebothoma.

¶ Ad huc autem te ſcire facimus q̃ emorroidarũ pro
uocatio ⁊ meſtruorum omni eorũ ſpeciei confert ⁊ ſimi
liter apertio varicum: ⁊ ſimiliter apertio plenitudinis
venarum pedum in fine rei.

¶ Sabor rex medorum. ſirupus conferẽs manie ⁊ me
lancolie ex aduſtione coler̃ citrine. ℞. ſucci bugloſe do
meſtice ⁊ ſilueſtris ana. libras. ij. ſucci pomorũ dulciũ
redolentium lib. iij. folliculorum ſene ℥. iiij. croci ʒ. ij.
zuchari tabarzet libras. iij. ſit autem ſic ſene proijciatur
in ſuccis per diẽ ⁊ noctem poſt contritionem eius, de
inde bulliant ebullitione vna aut. ij. deinde cũ zucharo
fiat ſirupus. crocus autem confricetur in panno in eius
decoctione da. ℥. ij. uel. iij. cum aqua bugloſe ⁊ quando
q̃ apud neceſſitatem datur cum aqua caſei.

¶ Galienus. ℞. folliculorũ ſene librã. i. ⁊ ſubmerge
ipſũ in cado muſti albi ⁊ dimittatur per menſes ſex pro
pinetur cũ aq̃ bugloſe omni mane in ieiunio cõfert enĩ
manie melie mirabiliter ⁊ mundificat cerebrum ⁊ ſen-
ſus ⁊ generat gaudium. ⁊ ſi decoquatur ſene in iure gal
lorum ⁊ gallinarum aut carnium aut piſcium auiculo-
rum confert ſimiliter. ¶ Filius zezar. infuſio epithimi
conferens manie melancholie ab aduſtione colere citri.
℞. epithimi cretenſis. ℥. iij. florum bugloſe domeſtice
aut ſilueſtris. ℥. i. ſal indi. ʒ. i. ſ. pone in ſcutella lapidea
⁊ proijce ſuper ea aque caſei ſumpte ex capris. ℥. xij. di-
mitte die ⁊ nocte ſub aer̃ limpido deinõ bulliat ebulliti
one vna ⁊ coletur ⁊ proijciatur ſuper ipſum catartici ro
ſati. ℥. ſ. ⁊ ẽ doſis. ℥. i. ul' ij. ¶ Infuſio alia. ℞. ſene. ℥. ij
pruna. xl. aque caſei quantum ſufficit.

¶ Triſera de epithimo que adminiſtratur inter euacu
ationem ⁊ euacuationem in diebus quando non admi-
niſtratur euacuatio. facit enim reiuueneſcere ⁊ gene-
rat gaudium cuius permixtio. ℞. kebulorum emblico-
rum belericorum ⁊ indorum ana partes equales epithi
mi ſublimis partes. ij. ierepigre partem. ſ. conſice cum
melle emblicorum. aut kebulorum ⁊ da omni die ſicut
diximus a. ʒ. ij. uſq̃ ad. iij. ¶ Gabriel. pille de lapide
armeno que mũdificant caput ab humore melãcolico ⁊

conferunt egritudinibus quaruꝫ materia eſt melancoli
ca: ſicut mania proprie eſt melancolica ⁊ triſticia ſine cau
ſa: quaruꝫ permixtio. ℞. polipodij epithimi ana. ʒ. v. la
pidis armeni loti ſecunduꝫ artem. ʒ. ij. ſ. myrabolanoꝝ
kebuloꝝ indorum. añ. ʒ. ij. ſticados. ʒ. x. ſalis indi colo
quintide interiore añ. ʒ. iiij. emblicoꝝ bellericoꝝ ha
ſce elebori nigri añ. ʒ. iij. ierepigre turbit añ. ℥. i. ſ. confi
ce cũ oximelle ⁊ da. ʒ. i. vel. ij. cuꝫ aqua caſei.

¶ Filius Zacharie: modus confectionis conferens me
lancolie ⁊ timori. ℞. myrabolanoꝝ nigroꝝ. ʒ. xx. har
mel polipodij ſcebra. ʒ. i. ozimi maius marubij albi añ.
ʒ. v. epithimi. ʒ. xv. ſticados. ʒ. x. agarici elebori nigri alſe
lengemiſc añ. ʒ. v. gariofiloꝝ. ʒ. ij. meliſſe. ʒ. iij. corticuꝫ
citri bugloſe añ. ʒ. iiij. nucis muſcate galie muſcate añ. ʒ.
i. confice cum melle paſſularum ⁊ melle emblicoꝝ. do
ſis añ. ʒ. ij. vſqꝫ ad. iij.

¶ Filius Zacharie: modus electuarij letificantis ⁊ ge
nerantis gaudiũ ⁊ reiuueneſcere facientis ⁊ coloris pul
chritudineꝫ ⁊ odoris bonitateꝫ in toto corpore operan
tis ⁊ digeſtionis bonitateꝫ ⁊ retardantis canos cuius ꝑ
mixtio hec eſt. ℞. roſaruꝫ. ʒ. iij. ciperi. ʒ. ij. ſ. gariofiloꝝ
maſticis ligni aloes ſpice aſſari añ. ʒ. i. ſ. cinamomi croci
meliſſe alſelengemiſc margaritaruꝫ folij indi macis car
domomi heil nucis muſcate corticũ citri galie muſcate ze
doarie doronigi ozimi maioris añ. ʒ. i. muſci boni. ʒ. i. q̃r
tam confice cuꝫ melle bellericoꝝ ⁊ melle emblicorum
quod ſit quadrupluꝫ ſpecierum ſumatur ſicut triſera eſt
magis conueniens in hieme.

¶ Alia adhuc ad maniaꝫ ⁊ melancoliam conuenientia
eligi poſſunt ex his que tradita ſunt in grabadin maiori
⁊ in capitulo de ſoda ex eis que educunt materiaꝫ earuꝫ
⁊ ex eis que confortant cor que requirantur ibi ⁊ afferan
tur ad locum hunc.

¶ Embroce autem conuenientes eligantur in quibus
ſtudium humectandi ſit vincens ſupra ſtudium calefaci
endi: aut infrigidandi ⁊ nos plura ex his diximus ⁊ tra
didit Galienus decoctione capitum edorum ⁊ pedum
⁊ iuuenum caſtratorũ cum lacte nuper mulſo ⁊ butyro
crudo eſſe embrocam mirabilem ad humectandum ⁊ le
niendum ea in quibus humectationem querimus. ⁊ eſt
neceſſe vt in die quinques ex ea caput liniat̃ ⁊ embroceť.

¶ Alchanzi. mulgetur ſuper caput lac ⁊ oleum de cu
curbita aut oleum de lactuca aut de papauere cum oleo
camomellino: ⁊ iuuatur eis multum: ⁊ humectat cum
temperie.

¶ Embroca conferens eis ⁊ faciens ſomnuꝫ. ℞. papa
ueris ⁊ camomille ⁊ ſeminum lactuce añ. partes equa
les: coquantur in aqua ſufficienti vſqꝫ ad conſumptio
nem medietatis eius ⁊ embrocetur cuꝫ ea.

¶ Uomitiua congrua in tribus caſibus pauloante di
ximus eſſe: ⁊ fiant in primis cum leuioribus ſicut ꝓprie
cuꝫ oximelle ⁊ aqua tepida: aut cum oximelle ⁊ rapha
no: aut cum raphano qui eſt nutritus cum eleboro ni
gro: aut cum expreſſione raphani ſic nutriti: aut cũ aqua
decoctionis mabrahumich ⁊ redi poſt illud ad confor
tationem ſtomaci cum eis que dicemus: imo ſit ſtudiuꝫ
tuum poſt curam cordis vt verificetur in eo digeſtio: ⁊
ſi accidat: vt corrumpatur in eo cibus tam cito vomitu
expellatur: nihil enim eſt eis deterius q̃ corrupta dige
ſtio: ⁊ cibus ſupra cibum indigeſtum: ⁊ ſomnus ſupra ci
bum corruptum ⁊ balneum: quinimmo ſubſtinere cibũ
corruptum eſt eis res nociua.

¶ Galienus: vitent acuta ⁊ ſimiliter vrinam prouocã
tia quoniam quod ſubtile eſt in materia excluditur re
manet in reſiduo groſſum eius pronum fieri eſſentie la
pidis ſimile.

¶ Galienus in melancolia ſplenali: aut mirachia ſoli
citudo attendenda eſt circa ſplenem ⁊ mirach ⁊ ſit qua
druplex ſolicitudo. Prima q̃ mundificetur corruptuꝫ
eorum. Et ſecunda vt prohibeantur vapores corruptio
num venire ad caput ⁊ proprie cum ventoſis ⁊ empla
ſtris rubificantibus ſuper locum ⁊ fortaſſe cum cauteri
is ⁊ cum eis que detrahunt ad diuerſum ⁊ oppoſitum ſi
cut ſunt clyſteria ⁊ prouocatio emorroidarum ⁊ meſtru
orum ⁊ flebotomia ſaphene ⁊ vene pollicis ⁊ poſitio vẽ
toſarum ⁊ tibijs ⁊ pedibus. Tertia eſt vt confortetur ⁊
rectificetur ſplen ⁊ mirach vt materie non corrumpan
tur in ipſis imo digeratur omne corruptum ⁊ fiat mi
nera materiei laudabilis. Quarta eſt vt confortetur ce
rebrum vt non recipiat ſuperflua ſicut ſepe diximus.

¶ De epilepſia.

Ura huius egritudinis eſt ſex res. Prima po
nit regimen in vita. Secunda equat ⁊ coaptat
materiam. Tertia abſcindit eam. Quarta po
nit regimen in conuerſione reſidui eius ad partes diuer
ſas ⁊ oppoſitas. Quinta rectificat membrum mandans
ſi eſt aliquod mandans ⁊ rectificat cerebrum. Sexta cor
rigit accidentia. ¶ Primam autem rem complet admi
niſtrationes regiminum in ſex generibus rerum nõ na
turalium de quibus eſt aer qui eſt temperandus eis nec
calidus ſit nec frigidus: ſed ſit ad ſiccitatem decliuior: ⁊
confert interdum de regione in regionem mutare aereꝫ
⁊ aliquando conſuetum ſi ſub eo morbus accidit. ¶ In
eis enim ſepe diſſuetus permutat ⁊ in quibuſdam ſi diſ
ſuetus addat ad morbum reuerti ad conſuetum permu
tat ⁊ tu complexionem egri ⁊ aerem conſidera ⁊ reuela
bitur fugiendus aer: aut non fugiendus ſit. ¶ Cibus
autem commenſurandus in qualitate ⁊ quantitate eſt ⁊
in proprietate ⁊ alijs. Cibus pueris ſit lac retificatum i
bonitate dicte lactantis ⁊ bonitate diſpoſitionis eius vt
nec pinguis nec tenuis nec iracunda nec pigra nec mul
tuꝫ laborans nec multum quieſcens viuida vultu bono
rum morum non luxurians cuius operationes natura
les ſunt vere ⁊ proprie digeſtio. Et alijs ſit proprie cibꝰ.
cibus boni nutrimenti ⁊ laudabilis chimi non vaporoſi
aut corrupti: ⁊ ſit cibus habens mediocritatem cum de
clinatione ſua ad ſiccitatem modicam ⁊ ſit facilis ad di
gerendum non grauans naturam: ⁊ neqꝫ ſumatur ex eo
vſqꝫ ad repletioneꝫ: neqꝫ ſupra repletionem: neqꝫ ſupra
cibum indigeſtum: at vero ſacietatem nauſeatiuam vita
inquantum poſſibile eſt: adhuc autem elige ex cibis ſe
cundum proprietateꝫ. Inquit enim Diaſcorides. Ru
ta confert epilepticis. Apium vero eam excitat: ⁊ fortaſ
ſe endiuia conceditur ⁊ anetum ⁊ coriandrum. Et pro
hibeantur fructus omnes niſi quidam ſtiptici ſuper ci
bum vt prohibeant aſcenſum vaporum ⁊ confortent ſto
machuꝫ. Et prohibentur caules ⁊ porri ⁊ piſces quidem
ſũt moleſti eis. Edine vero carnes dilecte ⁊ pulline ⁊ gal

linaꝝ ⁊ capreoloꝝ lepoꝝ iuuenū ⁊ q̄ hoc curſu ꝓcedūt.
¶ Potus aūt coꝝ vtilis eſt vinū multe ꝑmiſtionis: nec
nimis antiquū: nec nimis nouū clarū ſubtile odoriferū
ſtipticitatis parū habēs. Dulce vero ⁊ groſſuꝫ eſt malū
⁊ ſimilr̄ etiā purū ſi ſit elegās. Hydromel quoqꝫ eſt po
tus eis elegātius ꝙ̄ vinū. Uitent aūt ſuper repletioneꝫ
potum qualiſcunqꝫ ſit: ⁊ qn̄ digeſtio fieri incipit ⁊ potū
omneꝫ imoderatuꝫ ⁊ potum aque ⁊ potū vaporoſum ſi
cut eſt vinū de dactylis ⁊ ſimilia. Fameꝫ autem omnē ⁊
repletionē fugiāt. moderatum quoqꝫ ieiunium cōfert ⁊
melius in hoc caſu moderate inanitū ꝙ̄ repletum. Ui
tent coituꝫ ⁊ fortaſis coitus apud eos q̄ vltimo abſtinēt
ſi moderatus ſit ſanat. ¶ Somnus aūt ⁊ vigilie ſupra
rōnē nocēt: ⁊ ſupra ſatietatē ſōnus nocet: ⁊ ſupra nauſeā
cōfert vero apud principium digeſtionis cibi: ſed mode
ratus. ſomnus apud ieiuniū ⁊ vacuitatē nocet. ¶ Exer
citium ⁊ qes ſupra ratiōe nocēt moderatum vero vtrū
que cōfert ⁊ proprie ſecundū legē naꝫ moderatum exer
citiū in ieiunio cōfert nocet qualecunqꝫ ſit poſt cibū qui
es vero ecōtrario iuuat ⁊ nocet. Omne aūt quod dilatat
animā ⁊ cōfortat confert: anguſtia aūt ⁊ triſticia nocēt ⁊
dolor ⁊ ſolicitudo laborioſa nocēt. ¶ Secundū aūt reꝫ
cōplent que materiam proprietate ⁊ virtute adaptāt vt
eius facilis fiat expulſio qualia ſunt ſquilla ⁊ acetuꝫ eiꝰ
⁊ oximel ipſius ⁊ ḋcoctio ⁊ ſirupus iſopi aut alhaſce aut
ſticados aut acori aut origani ⁊ ſimilium. ¶ Tertiā aūt
reꝫ cōplent euacuatiōes decētes quaꝝ rememorabimur
⁊ clyſteria ⁊ ſuppoſitoria lenia ⁊ acuta ⁊ in ſanguinea flo
bothomia ſaphene ⁊ ꝓuocatio emoroidaꝝ ⁊ meſtruoꝝ
⁊ emiſſio ſpermatis ſi a retētiōe eius fiat ⁊ expulſio ver
miū ſi fiat propter illos. ¶ Quartam reꝫ cōplent garga
riſmata ⁊ ſternutatoria ⁊ ꝓprie vomitus ⁊ cōmaſticatio
nes multiplicantes ſaliuaꝫ ⁊ ſputum ⁊ fricatiōes ⁊ liga
ture in extremitatibus ⁊ ventoſatōes in eis ⁊ emplaſta
rubificantia ⁊ ꝓprie ſuper mēbrum mādans ſi eſt mem
brum mādans. ¶ Quintam rem cōplet rectificatio ſto
maci ſi eſt a ſtomacho aut matrice: aut iteſtinoꝝ: aut mē
bri alterius ſicut diximus ⁊ dicemus ⁊ in omnibus his
rectificatio cerebri dꝫ eſſe intētio prima ſic iaꝫ diximus.

¶ Sextam rem cōplet adminiſtratio medicinaꝝ que cū
ꝓprietate retardant paroxiſmū aut mitigant aut cito ip
ſum ceſſare faciūt: aut prohibent aduentū eius omnino
aut occultāt ſicut dicemus poſt: ⁊ aliqn̄ flegmaticam fe
brem ⁊ proprie lōga reſoluit digerit ⁊ cōſumit materiaꝫ
eius ⁊ quādoqꝫ apud reſolutionem eius apparet in par
tibus capitis ſphati aut albaras ⁊ ſignificat ſalutem.

¶ Apozima iſopi cōfert epilepſie proprie mirabiliter.
℞. iſopi ſicce lib. j. paſſulaꝝ enucleataꝝ. ℥. ij. coquantur
in aqua pluuiali lib. iij. vſqꝫ dum ſit medietas eius con
ſumpta ⁊ da omni mane cū oximelle ſquillitico bonum
⁊ expertuꝫ: ⁊ qn̄qꝫ additur in apozimate halſce ⁊ quādoqꝫ
epithimuꝫ ⁊ eſt efficacius: ⁊ qn̄que fit inde ſirupus mel
linus cōferēs eis ſi deus voluerit. ¶ Res aūt quas ſem
per in potu ſumere oportet ſunt peonia ⁊ ſemen eius: ⁊
piretruꝫ ⁊ ſiſeleos ⁊ ariſtologia rotunda: ⁊ hec quidem
dāda ante purgationē ⁊ poſt cum hydromelle: aut apo
zimate iſopi aut aliquo talium.

¶ Iohānitius. confectio yere diacologntidos ſup qua
expectatur fiducia iuuamētorum multoꝝ ad egritudi
nes omnes capitis ⁊ cerebri ⁊ neruoruꝫ difficilis eradi
cationis ſicut eſt ſoda proprie ⁊ emigranea ⁊ epilepſia ⁊
pleſis ⁊ tortura ⁊ vertigo ⁊ tenebroſitas viſus cuius ꝑ
mixtio. ℞. ierepigre in qua aloes fuerit dupluꝫ ſpēruꝫ
℥. vj. trociſcoꝝ aladahal. ℥. iij. turbit. ℥. ij. ſquille aſſate
agarici ſticados an̄. ℥. ij. ſ. ſcamōee antiochene cocte in
pomo aur̄. viij. ellebori nigri ſal gēme bdelij an̄. aur̄. iiij.
bdeliuꝫ reſoluat in vino ꝑmixto: cetere aūt res terantur
⁊ cribellent ⁊ fiāt trociſci cū bdelio diſſoluto ⁊ ſiccentur
in vmbra: ⁊ iterū terātur ⁊ cribellent ⁊ cōfice cum melle
paſſullaꝝ cōterendo vſqꝫ dū fiet ſicut paſta fac pillulas
⁊ ſit doſis an̄. ʒ. i. vſqꝫ ad. ii. ¶ Mehemet araſi cōfectio
medicaminis quod die omni datur ad epilepſiā ⁊ verti
ginē: ⁊ ꝓparat materiā cuiꝰ permixtio. ℞. ſticados. ʒ. x.
agarici. ʒ. ij. ſ. ſiſeleos. ʒ. iij. violarū ſiccaꝝ. ʒ. v. conficeċū
keſmes: ⁊ da omni die in modum duarum aut triū nu
cum cum oximelle ſquillitico. ¶ Idē. confectio alia mi
rabilis ad epiliam propria ⁊ experta. ℞e. piretri ſiſeleoſ
ſticados an̄. ʒ. x. agarici. ʒ. v. cordumeni halſce ariſtologie
rotunde aſſodeli liquiritie carpobalſami peonie an̄. ʒ. ij.
⁊ accipe expreſſionis ſquille ⁊ mellis partes equales de
quibus coctis ad ſpiſſitudineꝫ quātuꝫ ſufficiat ad aggre
gandū ea accipe ⁊ deinde recōde in vaſe vitreo. doſis an̄
ʒ. ij. vſqꝫ ad. iij. Eſt eniꝫ medicamē vltimū. ¶ Filius ſe
rapionis. pilule ad epilepſiā ex flegmate experte. ℞e. ſi
ſeleos ariſtologie rotunde caſtorei ſalis indi. an̄. ʒ. iiij. ra
dicū peonie trociſcorū de ſquilla. an̄. ʒ. vj. ierepigre ſtica
dos epithimi. an̄. ʒ. x. polipodij. ʒ. vij. agarici. ʒ. xii. collo
quintide. ʒ. xj. turbit. ʒ. xv. myrabolanoꝝ nigroꝝ beleri
coꝝ emblicoꝝ. an̄. ʒ. iij. lapidis lazuli. ʒ. xiij. myrabolano
rum citrinoruꝫ hellebori nigri camepitheos camedreos
an̄. ʒ. viij. confice cuꝫ ſecamabin ſquillitico doſ. an̄. ʒ. i. vſ
que ad. ij. ſ. ¶ Filius ſerapioniſ. pillule ad epilepſiā me
lancolicam fideles ⁊ morpheā nigraꝫ ⁊ egritudines me
lancolicas ℞e. ierepigre. ʒ. v. epithimi. ʒ. x. lapidis lazu
li loti. ʒ. vij. ſcamonee coloquintide hellebori nigri ſpice
an̄. ʒ. ij. ꝯfice cū aqua melliſ: da cū aqua epithimi ⁊ paſſu
laꝝ. ¶ Alexāder. pille qbꝰ nulle fortiores ad epilepſiā ⁊
arteticā ⁊ podagrā. ℞. aloes cologntide ſcamonee bdel
lii hellebori nigri corticū gūmi an̄. partē. i. euforbij bau
rach an̄. partē. ſ. confice cuꝫ ſucco caulīū doſis an̄. ʒ. i. vſ
que ad. ij. ¶ Oribaſius. medicamē bonū qḋ ſumitur oī
die cōfert epilepſie: ⁊ vertigini. ℞. baccaꝝ lauri piperis
albi ſiſeleos pyretri an̄. ʒ. iij. radicū peonie ariſtologie ro
tunde an̄. ʒ. iij. caſtorei trociſcoꝝ ḋ ſquilla an̄. ʒ. i. confice
cum oximelle ſquillitico ⁊ da cum eodē oximelle die q̄
libet. ¶ Clyſtere conferens mirabiliter. ℞. alhaſce iſo
pi abſinthij an̄. ʒ. ſ. pulpe coloquitide. ʒ. ij. cētauree. ʒ. iij
cartami. ʒ. xij. olei de keruа. ʒ. v. clyſtere fiat cū eis. ¶
Sternutatoria aūt ⁊ caputpurgia ⁊ gargariſmata ⁊ ma
ſticationes eligantur i capitulo ḋ ſoda. Ruta aūt ⁊ caſto
reum ſeparatim: aut cōiunctim odorata cōferūt mirabi
liter. ⁊ ſimiliter gūmi rute agreſtis confert. Facit eni ci
to reuiuiſcere: ⁊ excitat ſepultū a vehemētia paroxiſmi.
¶ Alexander. ex iſopo pulegio ⁊ origano cū caricaruꝫ
q̄titate ſufficiēti paſtillos facies quos cōmaſtices: quia
flegma deponunt ⁊ cerebrum mundificant: adhuc autē
piretrum cum maſticis ⁊ cere quantitate ſufficienti com
mixtum ⁊ commaſticatum flegma cum virtute deponit

⁊ mundificat cerebrum mirabiliter.
¶ Galie peonia ſecundum omnem modum admini-
ſtrationis eius eſt medicina magna ad epilepſiam radix
ſcilicet ⁊ ſemen eius. Et enim ſi ex ea diebus ſigulis. ʒ.
ii. vſque ad iiii. propiet cum aqua mellis: ⁊ iſo. aut cum
oximell. confert mirabiliter: ⁊ ſimiliter ſi fiat ex ea ca-
putpur. aut gargariſmata cum oximel. ⁊ ſufflatur ex ea
in naſum: ⁊ confert. Et ſi continue puluis eius odora-
tur confert. Expertum eſt ſuſpenſionem eius in collo ēē
iuuamen ſublie: ⁊ etiam ſumpta in ci. ⁊ poti. ⁊ fit ſuffūi-
gatio ex ſcine eius. ⁊ eſt mirabile. Sumptuꝫ etiam cum
melle roſato diebus ſingulis ſanat ſi deus uoluerit.
¶ Hipo. dixit: ⁊ multi poſt ipſum: ⁊ nos etiam exper
ti ſumus piretrum eſſe medicinam fidelem ad epile. ⁊ ꝓ
prie conditum eius: ⁊ electua. factū ex eo ⁊ mellis ⁊ tro-
ciſci facti ex eo ſumpti cum ydromellis: ⁊ caputpur. con
ditum autem eius fit ſicut zinziber cōdituꝫ exptū bonū
¶ Confectio de pire. conferens epilep. ⁊ torture ⁊ pera
liſi. ⁊ egritudinibus neruo. fri. ℞. ſecacul. libram vnaꝫ
pire. humidi aut humectati. ℥. vi. mel. diſpu. li. vi. piearū
purga. li. i. ⁊. ſ. cōdies cū zinzi. ⁊ pire. ana. ℥. i. gariofi. nu.
muſca. cube. ana. ʒ. iii. exptū bonū: ⁊ alii addūt muſci. ʒ. i.
¶ Galie. Poſt corporis ⁊ capitis mondificationem ti
racam: aut mitrida. dabis diebus quibus a purgatione
interpolas: proprie auelanas. ii. de altero eorum: ⁊ pro-
prie in ſero: aut in mane: ſicut videris expediri: dāda ēt
confectio de muſ. dlcis ⁊ ama. ⁊ tiria. diates. ⁊ confectio
ceſaris ⁊ yera armetis: ⁊ theodoricon cū nucibus muſca.
¶ Filius ſerap. Confectio maſticatorii faciens fluere ꝑ
ſputū humores mirablr: ⁊ mūdificat caput. ℞. pire. ʒ. i. ſi
na. ʒ. i. ſ. ſtaphiſa. ʒ. ii. ſalis armo. ʒ. ſ. cum maſti. ⁊ cera-
ptib⁹ conuenientibus miſce ⁊ fac formas ſicut auelanaruꝫ
⁊ ex eis iugit maſticet̄ i ieiuio: ꝯferūt. n. ſi deus voluerit.
¶ Alie odoretur ruta omni hora: ⁊ fit caputpurgium.
cum ea ⁊ confert epile. ⁊ ſimiliter auricula muris bibita
caputpur. ex ea factum: ruta agre. ſimiliter experta: ⁊ ſi-
milit gūmi eius. ¶ Meo. Suffūigatur epilepticus cum
aſſa: ⁊ adminiſtratur odor eius: ⁊ excitat epilecticum: ⁊
adminiſtrat omni hora preſeruat eū ab epilepſia. ſi de-
us voluerit: eodem modo cōfert gal. mu. adminiſtratio
etiam bibita. ¶ Lex: veſica apri cū tota vrina exiccetur
in furno dabis ex ea ad fabe mēſurā dieb⁹ ſingulis i ma
ne: cum oxi. expertū ē: ⁊ dixit ſe vſque ad. iii. diē quēdā
vidiſſe curatum. ¶ Diaſco. leporis coagulū: ſi bibatur
confert epile: ⁊ ſimiliter aſini: epar aſſatum: ⁊ cōeſtum
in ieiunio. Detegūt epilepſiaꝫ epar capri. cōeſtuꝫ: ⁊ ſuf
fūigatio ex galbāo: ⁊ ſimiliter ex vngul' capre: ⁊ apiū ſe-
cundum oēꝫ modū adminiſtratiōis ei⁹: ⁊ fūigii: ⁊ ſuffūi
gatio mirra: impoſitio ei⁹ i naribus: aut cornu capriorū
⁊ epar capainuꝫ: ⁊ ireinū comeſtū aut odoratū. ¶ De ap
ople. ¶ Cura h⁹ egri. ꝓxia ē cure epilepſie ꝑꝑ quod
oꝫ vt oē gen⁹ cure adminiſtret̄ illico. Bila. n. ducit ad
morte feſtinā: cū ſit ēt ipſe morbus per ſe parū recipiens
curam ſicut hyppo: dixit verūtñ vt nō appeat expte ope
rantis defectus conaberis a ꝑncipio materiā ſubtraheꝛ
iquantuꝫ poſſibilitas exigit. Et ſiquidē ſāguinea eſſe vi
deris vtriuſqꝫ partis flobotomiaꝫ cephali: illico ſil' cum
emiſſiōe mlti ſāguis ſi res patitur: ⁊ conſeq̄nter crura: ⁊
pedes vētoſari facias: ⁊ trahe inquantuꝫ potes ad oppo
ſitam partem cum omnibus genibus attractionum: ⁊ ēt

cum cliſteribus acutis: ⁊ ſternutatoriis ⁊ ſuffūigatiōib⁹
⁊ aliis. Si autem flegmatica fuerit materia: ſubtrahe ēt
inquantum potes ſicut hec diximus. ⁊ ex hoc require i
c. d ſoda ⁊ epilep. ⁊ d eo ꝙ dixim⁹ i paliſi ſi de⁹ voluerit.
¶ Summa quarta de egritudinibus neruorum.
¶ Egritudines neruorum aut a cōplexione pura: ⁊ alte
ratiōe ſolum: ⁊ indigent cōfortatione poſt illud. Aut ſūt
cōplexionales cuꝫ materia ⁊ indigent alterōne ⁊ mundi
ficatione ⁊ demuꝫ cōfortatione. Aut ſunt a ſolōne cōti-
nuitatis eoruꝫ ⁊ diccus curam eorum in loco ſuo. Aut
contrictio eorum: ⁊ diccus ibi. Et complexionales quid
neruorum egritudines a frigiditate ſūt ſecunduꝫ plimū
⁊ deinde ab humiditate a caliditate vero ⁊ ſic. nō ſepe: li
cet quandoqꝫ accidant. Et quid verificatuꝫ eſt ꝙ febris
ſuperinuadens curat neruorū ⁊ iuncturarū egritudines
quaruꝫ radix eſt frigiditas: aut humiditas. ¶ Digerit.
enim ⁊ ſubtiliat materiam: ⁊ conſumit.
Diaſco. Zizaniā ſecundum omnē mod adminiſtratio-
nis eius malam neruorum cōplexio alterat: ⁊ eos cōfor
tat. ⁊ iuncturarum dolorib⁹ ſimiliter. ⁊ proprie cōeſtum
cū vitel. o. ⁊ ſaluia: ⁊ ponitur in decoctione hydromel. ⁊
confert mltum. Emplaſtrata quoqꝫ cum melle ⁊ farina
ordei confert doloribus eorum.
¶ Idromel cōferēs omnib⁹ egritu. neruo. fri. ⁊ hu. ℞.
ex ziniam li. ſ. foli. ſal. ⁊ lelengi. ana. ℥. vii. ſtica. ℥. iii. bul
liant in aque li. vi. uſqꝫ ad li. iii. ⁊ cola: ⁊ cum mell'. li. ſ. ꝑ
miſce: ⁊ proice ſr̄ ea piperis gario. ſpi. añ. ʒ. i. ⁊. ſ. zinzi. cia
amo. ana. ʒ. v. dimitte a ſero vſꝫ māc. deide cola percola-
torium. ⁊ ſit doſ ei⁹ i ieiunio lib. ſ. cum aqua calida:
¶ Embro. confe. egritudi. neruo. fri. que adminiſtran-
da eſt ſuper caput: ⁊ locum originis neruo: ⁊ ſuper locū
paſſiōis. ℞. flos: cāomil. li. ſ. ziniā flo. ſal. ⁊ ſi ſin. ⁊ ſāſu. ⁊
ſtica. ⁊ lelem ana. ℥. iiii. dcoquantur in aque li. iiii. vſqꝫ
ad. ii. ⁊ fiat ēbroca cum eis ſicut diximus: ⁊ cataplaſmetur
ex fece: eſt enim expertum deo volente.
¶ Iude⁹: ſiru. de ſtica. eſt medi. mirabilis conferens oī
b⁹ egri. ner. fri. ⁊ cōfortās eos: c⁹ permix. ℞. flo. ſtica. ℥.
iiii. haſce ziniam. ℥. i. pip. pirre añ. ʒ. iiii. paſſu. ſine iſiori-
b⁹. ℥. i. quoq̄nt in liberis. iiii. aque vſque ad. ii. cuꝫ mel-
lis lib. i. ⁊ ſape. li. ſ. fiat ſiru. Doſis ei⁹ ab. ℥. i. vſque ad
ii. cum aqua alkikil. ¶ Confectio cōditi ad egritu. ner.
fri. mirabilis. ℞. ſecacul. piea. mūda. radi. aco. ana. li i. ⁊
ſ. ⁊ ſint ſeca. ⁊ aco. elixata ⁊ expreſſa: ⁊ miſce cum eis pre
ter pieas mel. diſpūa. li. x. ⁊ decoque lento igne: vſqꝫ dū
ſpiſſitudineꝫ acquirat. deinde deponatur ab igne: ⁊ proi
ciātur ſuper ipſum pinee ⁊ miſceantur adinuicem. poſt
hec pulueriza ſuper ea piper. ℥. i. piper lō. gario. zinzi-
ma. añ. ʒ. iij. nu. muſ. gallam cardamo. ana. ʒ. iiij. Doſis
eius. ℥. i. mane ⁊ ſero. ¶ Decoc. cōferēs mirabiliter ad
omnes egritudines neruorum ⁊ dolores eorum. ℞. zi-
niaꝫ recentis ⁊ hu. ⁊ proprie ſucci eius li. ſ. ⁊ permiſce cū
eo mel. ℥. i. ⁊. ſ. olei de kerua aut olei de iribus piperi-
bus dcī in ātidotario aur. ij. pigre. aur. ii. aut minus aut
plus ſecundum ꝙ oportet. Et da in potu a. ʒ. x. vſqꝫ ad
xx. Si autem ipſa herba humida iueniri nō poterit. ℞.
ex ſicca circiter. li. ſ. decoque in li. i. aque vſqꝫ ad libram
mediam. ⁊ fac ſicut diximus.
¶ Ex oleis autem ⁊ vnguentis: ⁊ emplaſtris: ⁊ alijs cō
uenientibus ad permutationem malitie complexionis
neruo. in maiori grabadin plura ſcripſimus: que ibi re-

quirũ .ur: ⁊ de plurimis etiã loquemur in.c. proprijs: ⁊
expurgãtib⁹ etiam materias eorũ multa illic ſcripſimus
q̃ requirũt ibi. In p̃teritis.c.plura ſcripſimus: ⁊ ꝓpꝛie i
ſoda: ⁊ epile. ⁊ vertigine: ⁊ ſcribemus etiam in capitulis
que ſequentur. ¶ Ba le. Tiria. ⁊ mitrida.adminiſtran
tur ad omnes egri.neruo.fri. cum aq̃ decoctiõis vinus
mãpu.zinzĩ: ⁊ aniſi foli.rute ⁊ ſal. ⁊ cõfert in omni tp̃e
egritudinis. ⁊ i pncipio q̃ð añ purgõnẽ.q: digerũt ⁊ ſb-
tiliant materiã: ⁊ ꝑmutãt mali complexionis fri. ⁊ con-
fert poſt purgõnem: q: reſiduũ materiei reſoluũt. Ad
huc autẽ hñt ꝓpꝛietatem vt neruis iuuamentũ afferant
mãifeſtum: ⁊ cõfoꝛtent eos. Et ſit doſ a quarta.ʒ.i. vſq3
ad.ʒ.i. diebus ſingulis. ¶ Balie. Dẽt adhuc ð ꝓpetatiſ
egritudinibus ner.conferre ꝓpꝛie admiſtrõ caſto. omni
die kirat.i.cũ eo q̃ cõuenit ei ex potib⁹.hui⁹ ẽt intentio-
nis eſt aſſa feti.propꝛie mirabiliter iñcta.ſ. ⁊ bibita omni
die. Sir oleum de narci. ⁊ oleũ de yreos cũ glutio albo
tin: ⁊ ſir oleũ de been: ⁊ oleũ de alcã. ⁊ oleũ de ru. Di
per quo ꝫ eſt ad neruo.egritu. fri.medicia ſublis: ⁊ o.ð
pip. ⁊ ſi.oleum vero de euſõ.iuuamen eſt mirra. ⁊ ſimili
ter olei de cro. ⁊ o.pheoꝛum eſt enim expertum verax.

¶ Humani. Modus pillu.de euſoꝛ.ꝯferẽs ad molli
ficationem ⁊ frigi.neruo. ⁊ ad hũo.crudos quod ſeċdũt
ad eos: vl' q̃ ſepulti ſũt quarũ ꝑmixtio. ℞.euſõ.cologn.
aga. ſapi.bde.ana.ʒ.iiij.aloes.ʒ.vi.maſti.ʒ.ij.confice cũ
expꝛeſſione zinzin: aut poꝛꝛoꝛum. Sunt enim experte.
Doſis a.ʒ.i. vſq3 ad.ʒ.i. ⁊ mediam.

¶ Balie. Confectio pillu.feti.maioꝛum expertoꝛu iu
uamentoꝛũ ad egritu.oẽs neruoꝛũ q̃ ſũt a materia croſ-
ſa: viſcoſa difficilis eradicationis: ⁊ ad doloꝛes iunctura
rum qui ſũt ab eadẽ cã: ⁊ ad oẽs doloꝛes totius coꝛpis
q̃ eandẽ hñt materiã. Similiter ⁊ ad vertiginẽ: ⁊ ad epi
lepſiam ⁊ emicra.difficilẽ: ⁊ ſodã: ⁊ moꝛpheã: ⁊ abaras:
⁊ lepꝛã. ℞.aloes turbit añ.ʒ.v.ſapi.armo.oppopo.bde-
lij: ſeis harmel.mirabola.colloquin.interioꝛis añ. ʒ.iiij.
ſcamo.ʒ.ij.tapſie ide: heremo ſeebꝛan ana.ʒ.ij. caſto.aga.
euſoꝛ.añ.ʒ.i.cinamo.cro.cardamoni ſpice.ana.ʒ.ſ.gum
mi infondantur in aq̃ poꝛꝛi: ⁊ fac ex eis pillulas. Doſis
a.ʒ.i. vſq3 ad.ij. ¶ Pillu.fetide minoꝛes que ſũt in po-
teſtate maioꝛem: quarum permixto. ℞.ſerapi.armo. op
popo.bde.aloes añ.ʒ.iiij.coſto.harmel añ.ʒ.iij. collogn
tide.ʒ.vij.turbit.ʒ.x. Confice ſicut alias.

¶ Filius. Zacharie. Pillule fetide maioꝛes que confe
runt egritudinibus omnibus neruoꝛũ: ſicut eſt paraliſ
⁊ toꝛtura ⁊ ſpaſmus humidus: ⁊ doloꝛ iunctura. ⁊ ſoluti
one educant humoꝛem croſſum viſcoſum a locis diffici
lis eradicationis eius: quarum permixtio. ℞.yerepi.ʒ.
x.pulpe colloquin.ʒ.vj.centau.mio.meizarcha̅n ana.ʒ.
v.euſoꝛ.ʒ.ij. ⁊.ſ.ſeebꝛaꝫ: caſto.zinzi.a ſe.feti.ſerapi. oppo
po.ſetarag.indi: ſina.pipe.ana.ʒ.i.gummi diſſoluantur
in aqua rute: ⁊ fac pillu.cum ceteris. Doſis a.ʒ.ij. vſq3
ad.iij. ¶ Pillu.feti.minoꝛes: ⁊ ex inuentione eiuſdem:
⁊ ſunt in intentione maioꝛũ: ⁊ conferunt tremoꝛi mira
biliter propꝛie. Quarum permixtio. ℞.yerepi.ʒ.v.pire.
caſto.caſ.ana.ʒ.iij.ſerapi.pul.colloquin.ana.ʒ.iiij.doſis.
a.ʒ.ij.uſq3 ad.ij. ⁊.ſ. ¶ Filius. Zacha.araſi. Confectio
anacardina q̃ ẽ medicia ſublimis ad oẽs egri.ner.fri.aut
hũi.ſicut paraliſ: ⁊ ſpaſm⁹ ab humiditate: aut frigi. ⁊ toꝛ
tura: ⁊ tremoꝛ. ⁊ ſtupoꝛ: ſtati.n.ſanat. ℞.zinzi.coſti.pire.
ingel.piper.macoꝛpi.hueg.ana.ʒ.x. mirre folio.rute aſe

gentiãe ario.hac lau.caſto. tan.ſina. ana.ʒ.v. mellis. ana
car.ʒ.v. ⁊ tertiam. Inuoluãtur omnia cum oleo nucum.
⁊ confice cũ melle apũ. Da ex eo in modũ grani lauri
¶ Inquit Mahemet. Hec eſt medicina bõitatis ma
gne ad egritu.quas diximus in oibus egritudinib⁹ fri.
⁊ inflamat coꝛpus ſtatĩ: ⁊ adducit febꝛẽ bonã ſpão huido
⁊ fricatur cum ea lingua ⁊ confert grauedini eius: ⁊ ſit
ẽplm ex ea ſup membꝛum ſtupiõ ⁊ fri.aut fricatur cum
ea: ⁊ confert propꝛie mirabiliter: ⁊ fac ſudare quapꝛopt
oꝫ vt coperiat̃ ſumẽs eã vt ſudet: ſanat ſi de⁹ uoluerit.

¶ Hamec filius zezar. Dicum quod adminiſtrat̃ i po
tu ad egritu.neruo.que fiũt a flegmate ⁊ hũo.viſco. ⁊ ad
miniſtratur cũ aliquo quod conuenit ex potib⁹. ℞.collo
quin.ʒ.x.alo.ʒ.v.turbit al.ʒ.iiij.ſquil.ʒ.iii.gentia.pſi.ſan-
tu.zinia3 ana.ʒ.ij. ⁊.ſ.amõi.ſpi.xiloba1.gario.cinamo.pi
pe.macropi.ariſto.lon. ⁊ ro.caſ.polij ſquinã.petroſi.poli
po.aniſi epi.ana.ʒ.ij. ⁊.ſ.ſapi.liquiri.iuſquia.zinziber.añ
ʒ.ij.cõtere oia contrictione croſſa: ⁊ funde ſuper ea aque
fontium lib.iij.olei antiqui ſextaꝫ vinus.coquatur lento
igne vſque ad aque conſumptionem.

¶ Hamec.oleũ de ſigia.confert egritudini neruoꝛum
flegmatice. Cuius hec eſt permixtio. ℞ eci.ſigie caſtoꝛei
pꝛaſſij ana.ʒ.i.piperis: zinziberis.ſquinanti: caſſie ana.ʒ.
v.ciperi.coſti carpobalſa.xilobalſami: elleboꝛi nigri: ar-
moniaci: ſpice ſerapini: ariſtologie longe ⁊ rotunde ana
ʒ.iiij.olei iricini.ʒ.v.aque lib.iij. Coque ſicut hic ꝓpꝛie
diximus. ¶ Dicum aliud de ſigia valens ſiir. Olei ſinci
ni li.ij. caſtoꝛei lib.iij. Coque in duplici vaſe.

¶ Elligimus autem ex antidotario vnguenta ⁊ empla
ſtra ⁊ olea de quibus eſt: iſopi cerotum: ⁊ vnguentũ de
bdelio: ⁊ vnguentum philagrios: ⁊ cerotum diapente: ⁊
cerotum. Alex. ⁊ cerotum. Andromaci: ⁊ ẽplm fi.zacha.

¶ Joannicius.leſio cadens in neruis poſterioꝛib⁹ iuua
mẽ u.capit a ſternutatoꝛijs. ⁊ caputpurgijs: ꝓpterea q̃ð
a locis oꝛiginum neruoꝛum diuerſe ſit ad locũ emunc-
toꝛij communis: ⁊ purgatur per ipſum. Leſiom autem
cadenti in neruos faciei ſternutatoꝛia: ⁊ caput purgia
pꝛohibenda ſunt in pꝛincipio. Foꝛtaſſis enim conferunt
in fine rei. Gargariſmata autem ſunt his: ⁊ illis vtilia
⁊ propꝛie poſt mundificationem communem: niſi mate-
rias ad pectus reumatizare timueris: ⁊ pulmonẽ. Sũt
enim tunc ſuſpecta ſicut alibi diximus. Et iam quidem
ex his que pꝛeceſſerunt caputpurgia: ⁊ eſt ſternutatoꝛia
multa colligere potes ad hec vtilia: ⁊ gargariſmata.

¶ In cura huius egritudinis regimen duplex eſt. Eſt
enim regimen quoddam cõmune: ⁊ quoddam propꝛiũ co
mune autem regimen nunc partem moꝛbi tangit nunc
propꝛietatem. Interdum vero dietam ⁊ pꝛimum quidã
completur cum adminiſtratione omnis ſtudij ad capi-
tis partem poſterioꝛem ⁊ nucam ⁊ illud ideo quoniam
cadit ſecundum plurium hec infirmitas in neruos mo-
tiuos ⁊ eoꝛum oꝛtus eſt a poſterioꝛi cerebꝛo: ⁊ nuca. Et
hoc quidem ſtudium eſt in quibuſdam alijs neruoꝛum
egritudinibus adminiſtrari debere commune eſt ſicut ſpaſ
mus propꝛie ⁊ tremoꝛ ⁊ ſtupor ⁊ toꝛtura: ſecundũ vero
completur cum adminiſtratione medicinarum propꝛie-
tatem ⁊ virtute conferentium ⁊ confoꝛtantium eos ſicut
hic in pꝛoximo capitulo quod eſt ãte iſtud dixim⁹. Ter
tium autem completur capacitate cibi: ⁊ potus ⁊ omni
viregie exiccatiuo ⁊ ſicut eſt ex cibis ⁊ potibus: ⁊ condi-

mentis eorum proprietatem habentibus: vt neruis con-
ferant ſicut ſunt grana pini proprie ⁊ cerebrum leporis
⁊ haſce: ⁊ origanum ⁊ iſopus ⁊ piper ⁊ zinziber ⁊ pire-
trũ ⁊ ius ſerpentis cum propietate ⁊ ſpecies ſalis conditi
⁊ ius gal. antiquorum ſecundum doctrinam. Gal. ⁊ hy
dromel: recipiens ſanſucum haſce ſaluiam ⁊ ſimilia: ⁊ cõ
fert eis ãminiſtratõ capperis ⁊ talli alpheſire imprimis
cum eleuantur a terra frixi cum ſpeciebus: ⁊ hulzeg con
ditum: vinum autem vitare oportet. Facit enim ad ner
uos materias penetrarẽ que forſitan non penetrarent: ⁊
ſcito quod vinũ inimicũ eſt neruis: ⁊ oculis per ſe. Ipſi
us enim abuſus eſt cauſa morbi ipſorum vitent etiã aquã
⁊ potum ſupra cibum: ⁊ ſomnum ſupra cibum. ⁊ ſit par-
citas in potu ſecundum omnem modum ⁊ ſit potius exic
catiuus ⁊ abſtinere ſupra ſitim ⁊ famem eſt cura prima
Regimen autem proprium capit. iiij. res. ¶ Prima eſt
adequatio matiei. Secunda eſt abſciſio eius. Tertia cõ
uerſio reſidui eius ad oppoſitum ⁊ diuerſum. Quarta
corrigit accñtia. Prima autem res completur cum ad-
miniſtratione rerum morbi materiam carminãtium ⁊
maturãtiũ de qbꝰ iã paulo an̄ locuti fuimꝰ: ⁊ require i il-
lo. Secũda ãt res cõplet̃ adminiſtratiõe ꝓpoꝝ euacuan
tiũ ſicͭ iera dialoqn. ⁊ pillule fe. ⁊ iera hermetis: ⁊ alia q̃
ſ dixĩmꝰ. Inquit Galie. egritudies neruoꝝ ⁊ iũcturaꝝ
nõ niſi forti agẽte rectificãt. Verũtñ meliori opatiõe eſt
nõ ꝑpare ad vſũ fortiũ a ꝑncipio ne ſubito tollatur virtꝰ
aut reſoluat̃. Vomitꝰ ãt ⁊ euacuatio ꝑ cliſteria ⁊ ꝓprie
acuta ſit ex bõis euacuatiõibꝰ: ⁊ fiat võitꝰ proprie cũ ex-
ꝑſſiõe raſãi cũ oximelle aut cũ exꝑſſiõe raſãi. quo ſit vir
tꝰ ellebori nigri. Aut vomitꝰ ſit pꝰ cibaria acuta: ⁊ opꝫ
vt int̃ euacuatiõeꝫ iteruẽiat tpᷓs: i quo opari oꝫ regĩm cõ
fortãtiũ. Et tũc quidẽ adminiſtrẽt̃ tiriace ⁊ mitri. ⁊ cõfec
tio de muſco dulcis: ⁊ amara ⁊ ſilia: ⁊ qdẽ i hac hora ana
cardinũ qđ dixius ẽ eis mirabil' medicia ⁊ hac quidẽ vi-
ciſſitudie regĩm iſtud cõplet̃ ⁊ cito ſãitati reſtituunt̃ ſi deꝰ
vol. Tertia ãt res cõplet̃ cũ gargariſmatibꝰ: ⁊ cũ maſtica
tiõibꝰ: ⁊ caputpurgijs ⁊ ſternutatorijs de quibus pluries
fecimus mẽtiõeꝫ. Quarta ãt rẽ cõplẽt vnctiões: ⁊ ẽpla ⁊
fricatiões ⁊ balneũ: ⁊ alia de quibꝰ loquimur ſi deꝰ vol.
⁊ dictũ ẽ febrẽ ſupuẽiẽtẽ egritudinibꝰ neruoꝝ hũidis eẽ
curã bõaꝫ. ¶ Filiꝰ Ser. decocũ cõferẽs cũ vtute dei ad
paliſiꝫ ⁊ mollificatiõeꝫ: ⁊ ſpaſmũ ⁊ doloꝛẽs neruoꝝ. ℞. ra
dicũ apij: ⁊ fenic. an̄. ʒ. x. ſquinãti. ʒ. vi. ſeminis feniculi. ani
ſi. petroſil. ſileleos coſti. cẽtauree mi. piretri zizibis ziniaꝫ
cordñei an̄. ʒ. iiij. ſeminis rute: ſetaragi idi: ana. ʒ. iij. ſtica.
bel. ẽblicoꝝ: ana. ʒ. viij. Decoquant̃ i vij. lib. aq̃ vſqꝫ ad
lib: ij. ⁊ da oi die cũ oleo de kẽua aut olõ de piperibꝰ aut
oleo de coſto diebꝰ. xxi. ⁊ ſic ꝓprie decoctiõis. Doſ ab
℥. i. vſqꝫ ad. ij. Sanat. n. ſi deus voluerit. ¶
Cliſter cõferẽs paliſi ſolutiõe educẽs hũorẽ crudũ ⁊ viſ
coſũ qđ admiſtrãdũ ẽ hora pꝰ horã ꝓpe qñ ſit ĩtpollatio
ab aliſ euacuatiõibꝰ. ℞. ſicle furfu. an̄. lib. ß. mellilo. ane
ti: radicũ malua. mũdata. camomille ana. ℥. iij. ficꝰ ſiccas
xv. numero ſcug. carthãi. ana. ℥. i. ⁊ ß. pl'pe colloquitide
kerue mũdate ana. ʒ. ii. cẽtauree. ʒ. iiij. Bulliãt i li. iiij.
aque vſqꝫ ad lib. i. ⁊ ß. ex eiꝰ aq̃ li. ß. ⁊ olõ ãtiquo ⁊ almu
ri ⁊ melle cliſtere fiet bonũ effic. ſi deus voluerit. ¶
Filiꝰ za. oleũ cõferẽs paliſi. ⁊ torture ꝓpe mirabil'r. ℞. co
ſti. ℥. i. euf. pire. pipis ana. ℥. vnius. iii. caſtorei. ℥. ß. olei
de keiri. lib. ß: aut olei coſti. aut olei de narciſco i duplici
vaſe coque ⁊ vtere. ¶ Archigenes cerotũ cõferẽs molli
ficatiõi ⁊ ſpaſmo exptũ bonũ. ℞ euf. pipis: iſo. hũid ar-
mõiaci: croci olib. bal. caſto. glutis alibac: oppopõaci an̄
ʒ. iiij. ſtoracis. ʒ. ii. cere citrie li. ß. olei ãtiq li. iiii. Terran
tur ſicca gũmi vero diſſoluãt̃ in vĩo ⁊ miſceant̃ ⁊ fiat ex
eis vnguẽtũ ⁊ vnguat̃ ſup mẽbrũ i quo ẽ leſio. ſanat eniꝫ
ſi deꝰ vo. ¶ Aliõ valẽs ꝓpe mirabl'r. ℞. mirre oppopo
na. ⁊ vſnee ſauie zinĩã amig. ana. caſtorei gũmi: rute: agr̃
ſtis thuris: an̄. ʒ. ii. ſeis agni ca. piretri galbãi euf. ana. ʒ. i.
iere gũmi pini ana. ʒ. ⁊. olei cucu. aſinini: ⁊ olei laurini: ⁊
olei de gall' q̃ptũ ſufficit. L iniat̃ ex eo ſup mẽbruꝫ
¶ Gargariſmata fiãt ex eis que diximus.
¶ Aliud bonũ grgariſma fiet cũ iera Archige. ⁊ oxi-
melle. Eligant̃ vero ex cõmaſticabilibꝰ cõueniẽtia. Et ex
eis fiãt forme ſicut nuces ex ſtaphiſagria: ⁊ maſtice. De
ponũt. n. flegma pl'riũ. ¶ Aliud valẽs ſil'r. ℞. ſinapis: pi
retri ſtafiſagrie an̄ fiãt forme ſicͭ dixĩmꝰ cũ maſtice ⁊ ad
miniſ. ¶ Sal ſolutiuꝰ cuiꝰ iuuamñtũ ẽ magnũ ad paliſiꝫ
⁊ torturã ⁊ egritudies ner. fri. ℞. pipis origãi haſce ſina
pis: ziziberis: pire. iſo. ſeminis apij: aniſi: feni. folij galio
filoꝝ huzeg: macis petroſi. naſturcij ſcamonee: agarici tur
bit: an̄. ʒ. i. ⁊ ß. ſal' gẽ. ad põdꝰ oĩuꝫ terant̃ ⁊ cribellẽt̃ ⁊ ad
miniſtrent̃ ex eis vbi oꝫ ⁊ ẽt. ſ. cibaria: ⁊ qñꝫ q̃druplicat̃
i eo huzeg ⁊ ẽ vigoroſius. ¶ Caputpurgia ⁊ ſternutato-
ria: ſũt ad hãc egritudinẽ vehemẽtis virtutis. Purgãt
enim. cerebꝝ: ⁊ cõuertũt a pte egritudinis ad emũctoriuꝫ
cõe. Eligant̃ caputpurgia ex eis que diximꝰ ⁊ dicemus
¶ Filiꝰ zac. moũs caputpurgii cõferẽtis ꝓpe mirabili-
liter ad paliſiꝫ ⁊ torturã ⁊ dolorẽ capitis ⁊ egritudies ce
rebri flegmaticas. ℞. caſtorei. ʒ. i. cõdiſi pipis ciclaminis ⁊
glibenec. pulpe colloquintide baurac rubei euforbij: fel
lis bouini exiccati ana. ʒ. iii. fiant ex eis colliria. Et de-
inde fiant caputpurgia cum eis cum auricula muris aut
cũ aq̃ ſãſuci. ¶ Galienꝰ quidẽ iã dixit adminiſtratiõeꝫ
tyriace ⁊ mitridati an̄ purgatiõeꝫ ⁊ pꝰ cõferr̃ ſicͭ i capitulo
qđ ẽ an̄ iſtõ diximꝰ. Anacardini quoqꝫ iuuamñtũ eſt ad
huc i hac cã mirabile qđ diximꝰ ⁊ plura ẽt illic ſcripſimꝰ
que ẽt huc affer. Qñqꝫ etiam dat̃ ex oppoponaco quan
titas ciceꝝ triũ cũ hydromelle ⁊ cõfert. Iuuamñtũ quoqꝫ
huzeg cõditi dicimꝰ ẽẽ mirabile ad egritudies neruorum
oẽs ꝓpetate ſua. Et ſimiliter grana pini. Piper ãt ſm
oẽꝫ modũ adminiſtratiõis eoꝝ cõfert mirabilit̃. Et ſil'r
aſafetida bibita ꝓpe ⁊ linita diebꝰ ſingul'. Et iam quidẽ
diximꝰ iuuamẽtũ caſtorei magnificari ſm modũ admi-
niſtratiõis eiꝰ. Et ſimil'r vſus caparis. ¶ Hermes ma
gnificatur iuuamẽtũ vulpis ad paliſiꝫ ⁊ egritudies ner-
uorũ al's ⁊ ꝓpe ẽbrocatio facta ex aq̃ decoctiõis ipiꝰ ⁊ ꝓ
prie vſqꝫ dũ diſſoluãtur mẽbra eiꝰ in ea: ⁊ magnificatur
ẽt oleũ decoctiõis ipiꝰ. Et nos ſcripſimus illud i graba-
diꝫ mediciaꝝ viuerſaliũ. ¶ Ioãnicꝰ. pillule de oppopo
naco ſt̃ medicia ſblimis ad egritudies neruoꝝ ⁊ exiccãt
ab eis hũiditates viſcoſas ⁊ mucillaginoſas ⁊ cõferũt pa
raliſi torture ſpaſmo hũido ⁊ dolori iũcturaꝝ ⁊ dorſi ⁊
genuũ q̃ꝝ ꝑmixtio ẽ hec. ℞ aloes. ʒ. x. trociſci alãdahal
ʒ. vj. ⁊ ß. oppoponaci ſerapini armoniaci bdellij hermo
dactiloꝝ an̄. ʒ. v. harmel ſucci cucume. aſinini an̄. ʒ. ii. ⁊ ß.
piperis macropipis ziziberis tapſie mirabolanoꝝ citri-
noꝝ bellericoꝝ ẽblicorum myrre croci euforbii caſtorei
an̄. ʒ. ii. ſcamonee. ʒ. i. ⁊ ß. agarici. ʒ. ii. turbit. ʒ. vii. Gũmi
iſũdatur i aq̃ cauliũ aut poꝛroꝝ. Cetere ãt res iſũdãtur i

ex̄pſſionē zinzā: deīd miſce oīa ſimł poſtq̄ i ſpēbus exic
cata fuerit ex̄pſſio zinzan tribus vicibus fiant pillule. ⁊
ſit doſis eaꝝ a. ʒ. i. vſq3 ad. ʒ. ii. Sūt. n. mirabił virtutis
ſeu iuuamēti ſi deus voluerit. ¶ Joānitius. Unctōes ⁊
ēplaſta rubificātia qn̄ exhiberi oʒ in loco originis neruo
rū quibus accidit paſſio applicāda ſt vł ſaltē i pte ⁊ late
re ortus eoꝝ ⁊ ex vnctiōibus ibidē adminiſtrādis ē oleū
nardinū ⁊ coſtinū ꝯfortata cuʒ caſtoreo euforbio pipe ⁊
piretro. Ex ēplaſtis quidē ē radix lilii. ipa. n. ē iuuamēti
magni ⁊ ꝓpe adminiſtrāta fricādo ⁊ ꝯpmēdo ſr locū ⁊
vnguēdo ⁊ ſi miſceātur cū eo grana alrabec magnifica-
tur opatio. ¶ Mahemet araſi. Modus linimēti con
ferētis paliſi mirabił r. ℞. cere citrie. ℥. ii. olei de narciſco
⁊ olei ō lilio an̄. ℥. vi. mirrhe; oppoponaci ana. ℥. i. ca-
ſtorei. ʒ. v. euforbii. ʒ. iiii. Fiat ex eis emplaſtrum ⁊ lini-
atur in latere altero. ¶ Joānicius. in fine quidē rei ꝯfe
rūt ſtufe ⁊ balnea ſine aquis: ⁊ fricatiōes i eis cū ſale ſolu
tio que diximꝰ aut cū caſtoreo ⁊ aniſo ⁊ dauco aut cū zi-
nziā ſiccata aut cū vrtica acutā. Et ꝯferūt ēt aq̄ tmaꝝ poſt
fricatōnē i balneo ſicco ⁊ abſtinētia cibi ⁊ potꝰ. ſ. balneū
⁊ regimē exiccatiuū q̄ıātū poſſibile fuerit: ſanabitur. n.
ſi deus voluerit. ¶ De tortura.

Ortura q̄dā a ſpaſmo ⁊ ꝯhit ſupiꝰ q̄dā a paliſi
⁊ mollificatiōe ⁊ ſlaxat ad iferiꝰ. Et illiꝰ cura ē
cura ſpaſmi quā dicemꝰ: ⁊ huiꝰ cura ē vt paliſiſ
quā diximꝰ p̄terquā oʒ caputpurgia ⁊ gargariſmata an̄
purgatiōeʒ vitari cū ſit pꝰ mūdificatiōeʒ cura vera. Ue
rū gargariſmata cūctiſ medicis p̄ponēda ſunt caputpur.
cū ſint vtraq3 cura vera. Et ſit ſtudiū p̄cipue pmū i ad-
miniſtratiōe medicāinū ⁊ ēplaſtoꝝ ⁊ linimētoꝝ ⁊ medi
cinaꝝ rubaſicātiuʒ i ſpōdilibꝰ ceruicis. Deinde peruc-
niēdū ē ad mādibulā: ⁊ ad ptes faciei ⁊ h̄ ē ſtudiū ſcōm
Ad cauteria āt approximādū ē qn̄ iā oīa nō ꝯtuliſſe exp
ieris. Et h̄ erit ſtudiū vltimū. Primū āt ſtudium pficit̄
cū adminiſtratiōe ēplaſtoꝝ ⁊ linimētoꝝ i ſpōdilibus cer
uicis vn̄ nerui faciei ortū h̄nt ⁊ muſculi eis q̄ diximꝰ in
capitulo qō ē an̄ iſtud ⁊ ex his que dicemꝰ. Secūdū aūt
ſtudiū pficit̄ nūc cū rebꝰ extra: nūc cū rebꝰ itꝰ. Res āt q̄
adminiſtrāde ſt: ſt liniīta ⁊ ēplaſta. ⁊ ēbroca. ⁊ euapora.
⁊ ablutōeſ ⁊ caleſactōia ex his q̄s diximꝰ ⁊ dicemꝰ. Reſ
vō que itra ſūt admiſtrāda ſunt q̄dā ꝯmaſticabilia ſic̄ for
me facte ex hueg ⁊ nuce muſcata ⁊ alijs que dicemus. ⁊
ſicut comaſticatio nucis muſcate ⁊ retētio eiꝰ i ore ex par
te paſſionis ꝯtinue itegre: aut comaſticate ⁊ r̄tētio caſto
rei ex parte paſſionis ⁊ ſb ligua. Et ad miniſtratio friga
tiōis i pte iteriori mādibule cū anacardio aut tiriaca aut
mitridato: ⁊ exhibitio diamuſci dulcis ⁊ amari ⁊ friga-
tio gigiuarū cū ſale ſolutiuo quē diximꝰ: aut cū ſale ⁊ nu
ce muſcata ⁊ hueg ⁊ ſunt eoꝝ ptes eq̄les aut cū anacar-
dino ⁊ nuce muſcata ⁊ alijs. Tertiū āt ſtudiū pficit̄ cum
admiſtratione vētoſaꝝ ſupra ceruicē ⁊ appoſitione medi
camis rubificatiui ⁊ cauterizatiōe facta poſt aureʒ ex pte
egritudis ⁊ pꝰ iſtā ſi nō ꝯtulerit cauteria duo fiāt i ſpon
dilibꝰ vnū hic ⁊ aliud ide; ⁊ q̄nq3 duo ſʒ diſtātiā ſpōdi
liū. et q̄nq3 tria qn̄ ſanat ſi deꝰ vo. ¶ Sabor ſi. Sirg.
Cōfectio medicamis expti ad torturā qō maſticat̄ ⁊ ex
pellit flegma plurimū ⁊ ꝯfert ꝓprietate ⁊ retificat mali-
tiā neruoꝝ ⁊ ſanat cū celeritate. Cuiꝰ pmixtio ℞. nucis
muſcate piretri hueg r̄ētis thuris an̄. ptes eq̄les: cōfice
cū keſmes. Et fiāt forme ſicut nuces ⁊ comaſticet̄ ex pte
leſa ⁊ teneant̄ diu i ea ⁊ fricet cum ea patiēs digitis ſuis
ptes mādibule ⁊ gigiuas ⁊ dētes ptis ifirme. Si āt forti
us maſticabile facere volueris miſce cū p̄dictis anacardi
ptē. i. ⁊ ē mirabilis. ¶ Filiꝰ zacā. ℞. nuceʒ muſcatā inte
grā nō h̄ntē ꝯtaminatiōeʒ aut marciditatē ⁊ line ſup eaʒ
ex anacardia qō diximꝰ. Et teneat patiēs in ore i pte leſa
p horas. ii. vł. iii. deīde comaſticet eā ⁊ teneat comaſtica-
tū eiꝰ i pte illa: ⁊ h̄ faciat bis i die qn̄ ſanat ſi deꝰ volue.
¶ Filiꝰ ſerapiōis. Cōfectio caputpurgii ad paliſim ⁊
torturam expta. ℞. piretri ꝯdiſi oleandri exiccati ſupra
fumuʒ ana. ʒ. ii. origani carui ariſtologie longe ana. ℥. ſ.
carpobalſami. ʒ. i. terantur ⁊ puluerizentur ⁊ ſufflentur
ex eis i naſum. Aliud eiuſdem mirabile. ℞. caſtorei pul
pe colloquitidē piperis albi ꝯdiſi an̄. fac pillulas cū aq̄ ſā
ſuci: deīde fac caputpurgiū ex eis cū ſucco auricule mu-
ris: verax ⁊ expertū. Gabriel caputpurgiū ad torturam
bonū. ℞ caſtorei ꝯdiſi nigelle iſuſe i aceto ⁊ exſiccate an̄
diſtēpera cū ſucco cucumeris aſi. deīde dimitte ſiccari ⁊
iteꝝ diſtēpera cū ex̄pſſiōe artanite ⁊ iterū dimitte ſicari
⁊ iteꝝ tertio diſtēpera cū ſucco auricule muris ⁊ fac ſilr
Ultio vero diſtēpera cū ſucco ſanſuci ⁊ fac ſieſ ⁊ frica ex
eo ſuper cutē cū ſucco auricle muris aut ſāſuci ſucco ⁊
diſtilla i naſū ſugat̄ vehemēt̄. Eſt. n. expertū glorioſum
¶ Democrytꝰ: caputpurgiū ſanās cuʒ celeritate. ℞.
oppoponacū vltia ꝯtritiōe terat̄ cū oleo cucumeris aſi-
nini ⁊ ex̄pſſiōe auricule muris vſq3 dum fiat ſic̄ mel cur
rēs ⁊ ꝯſeruet̄ i vaſe vitreo: deīde diſtēperetur modicū ex
eo cū ſucco ſāſuci ⁊ diſtilletur i nares. ⁊ ſanat. n. celeriter
⁊ ē exptū. ¶ Aliō fel pdicis aut gruis cū aq̄ auricle mu
ris aut ſāſuci diſtillatuʒ i nares ſanat celerit̄: ⁊ ē exptū.
Gargariſma fiat cū aliq̄ ex ieris magnis ⁊ aceto ſquilli
tico ⁊ aq̄ decoctiōis haſce: origani: ⁊ ē exptum bonum.
Filiꝰ ſerapiōis gargariſma bonū. ℞. ſinapi ſtaphiſagrie
zizibis piperis macropipis decoq̄ i aq̄ ⁊ cū iera fiat gar
riſma. Aliud. ℞. calamēti cāpeſtris baſce: fac ex eis ſilr
Euaporatorium. ℞. cāomille zinzā folioꝝ ſaluie lelēgi
ſticados ſāſucci an̄. lib. ſ. decoque in aq̄ ⁊ euaporet̄ ex ea
locꝰ: deīde abluat̄ ⁊ pꝰ h̄ ēplm fiat ex fece calida: ē. n. exp
tū. ¶ Hermes p̄cepit euaporatoriū fieri, quo poſterio-
res vſi ſt: ⁊ iuētū ē eē iuuamēti ſb̄limis ⁊ ꝓpe qn̄ euapo
rat̄ cū eo ps capitis poſteriō ⁊ collū ⁊ ſpōdilia ⁊ ceruix ⁊
mādibula ⁊ tipa ⁊ frōs deīde lauat̄ ex eo cōpmēdo: ⁊ fit
ēplm ex fece. E modꝰ opatiōis eiꝰ ē: Accipe zinzā aut le
lēgi haſce calamēti ſticados folioꝝ ſaluie an̄. ℥. ii. aceti al
bi bōi duplū pōderis oīuʒ decoque vſq3 ad mediū eiꝰ dī
de vaporet̄ ea loca ſic̄ diximuſ ⁊ abluat̄ ⁊ ēplaſtet̄. ¶ In
qt hermes. Profūdat̄ virtꝰ euaporatorii huiꝰ ⁊ ſbīnet
git̄ i ꝓfūdū corporis ⁊ icidit ⁊ reſoluit humores croſſos
⁊ viſcoſos: ⁊ nos ēt expti ſumꝰ ⁊ illō iuēimꝰ mirabile ⁊
ꝓpe ad torturā paliſiʒ ⁊ ſpaſmū. ¶ Filius ſerapiōis eua
poratoriū ꝯferēs tortur̄ ⁊ paliſi. Accipe origāi haſce ſtica
dos piretri folioꝝ lauri ſinapis camomille melliloti ſan
ſuci marmacur marubii an̄. decoquat̄ i aq̄ ⁊ euaporet̄ lo
cus. ē. n. exptū. Deīde iungat̄ locus i oleo coſtio aut olō
balſami aut oleō ō bēē. euaporatio āt facta ex eo. Et ſilr
ablutio faciei ex aceto decoctiōis ſinapis eſt mirabilis.
¶ Ex vnguētis āt ⁊ oleis ⁊ linimētis elige i his que pre
ceſſerūt capitulꝰ ⁊ afferāt̄ ad locū hūc ⁊ ex alijs ſilr. Et me
dicie q̄dē rubificātes dicte ſt ⁊ ex eis ē ſinapiſmū ⁊ vngu
entū altranhel, dictū in anti. ¶ De ſpaſmo.

Paſmꝰ aliꝰ fit a pūctura. Jnqͣt Galienꝰ pun
curā nerui ⁊ cōdaꝝ ſeqͣt ſpaſmꝰ ⁊ ꝓpe cū n̄ re
ſpirat pūctura. Efficit.n. venenoſū fumatizatū
eiꝰ aut putridū. Et venenoſū qdē ꝓpt̄ ꝯtinuitateꝫ rapit̄
ad cerbꝝ ⁊ fac̄ epilepſiā aut ſpaſmū. Putridū v̓o apo
ſtēa i loco pūctur̄ gn̄at q̄re pūcturā apiri ꝑcipit imo ſcin
di ⁊ appōi attractiuum ſbtil'ſbe vt fumatizatiōis fiat ex
purgatio ⁊ reſolutio. Hoc āt i loco ſuo trademꝰ ſufficiē
tꝰ ſi deꝰ voluerit. Et fit ſpaſmꝰ ab hūiditate: ⁊ cura eiꝰ
ē cura paliſ: ⁊ ꝓpe cū euacuatiōibꝰ ⁊ cliſteribꝰ acutis: ⁊
balneis aqͣꝝ t̄maꝝ ⁊ balneo ſicco i ſie rei ⁊ liniminis ⁊ que
diximꝰ: imo totū r̄gimē cōe ⁊ ꝓpꝛiū q̄ diximꝰ ibi. Jnqͣt
Hypocrates. Febris.ſ. ſpaſmū hūidū curat eū. Spaſ
mꝰ.ſ. febrē iīmit: q̄ꝓpt̄ eligāt̄ ex ꝓuocātibꝰ febrē ꝯue
nientiora q̄lia ſt caſtoriū ⁊ aſa fetida qbꝰ ꝑmiſceat̄ mell' du
plū eoꝝ: ⁊ ſit doſis ſic̄ auellana. Spaſmū.n. r̄ſoluūt: ⁊ fe
brē iducūt. Jdē fac̄ oppopōacū ⁊ caſtoreū cuꝫ aq̄ mellis
Jdē fac̄ oleū d̄ kerua cū aſa. Ex ꝯpoſitis ē anacardinuꝫ.
ipꝫ.n. iducit febrē: ⁊ ſpaſmū curat. Tiriaca ēt ⁊ mitridatū
ſt ex medicinis ſolēnibꝰ ad ſpaſmū. Sal quoqꝫ calefactꝰ
⁊ poſitꝰ i locis originis neruoꝝ: ſpaſmū r̄ſoluit. Fit etiā
ſpaſmus a frigiditate: ⁊ cura eiꝰ ſic̄ h̄ ꝓprie diximꝰ. Et fit
q̄nqꝫ a ſiccitate ⁊ h̄ accidit pꝰ febrē: aut pꝰ fluxū ſupfluē
tē ⁊ ē ꝑuus vix r̄cipiēs curā: tn̄ ꝓ poſſe curamus admini
ſtrādo r̄gīm̄ ſꝫ oēꝫ modū hūectatiuū ⁊ lenitiuū q̄lia ſt ꝓ
pe bal. ex aq̄s dul. aut ex lacte aut ex aq̄s i qbus cocta ſit
hūectātia ſic̄ ordeū viole ⁊ capita ⁊ pedes agnoꝝ edoꝝ ⁊
arietū piguiū. Et q̄nqꝫ fiūt ex h̄mōi eis cliſteria ⁊ ꝯferūt
vehemēt̄: ⁊ ꝓpinēt̄ eis ſorbitiōes hūid̄ ⁊ pigues ⁊ ſit cibi
eoꝝ aq̄ carnis ⁊ qd̄ currit ſꝫ ſcītā ſōbiliū ⁊ lac mlſū r̄cen
tis ⁊ oleū amigdalaꝝ cū zuccaro: ⁊ ſilr̄ r̄gīm̄ oē lenitiuū
ē vtil' eis. Filius ſerapiōis. Decoctio ꝯferēs ſpaſmo
hūido: ⁊ ē ei ipſſio fortis. ℞. calamīti haſce an̄. ℥. ſ. hueg
℥. i. ⁊. ſ. carpobalſā: ſq̄nāti an̄. ʒ. iij. ſticados. ʒ. vij. zizibe
ris ſemis apij ſēicli petroſilini coſti an̄. ʒ. ij. ēblicoꝝ belle
ricoꝝ an̄. ʒ. iiij. coq̄nt̄ i. lib. iiij. aq̄ vſqꝫ ad. ij. ⁊ da ex eo oi
die. ℥. ij. cuꝫ oleo d̄ pipibus aut oleo d̄ kerua ⁊ ſit doſis
eius a. ʒ. i. vſqꝫ ad. ij. ſanat.n. ſi deus voluerit. Filius
Serapiōis. Cerotū d̄ euſōbio magni ⁊ ſolīmis iuuām̄
ti ē ad ſpaſmū frigidū ⁊ hūidū: ⁊ ad al's neruoꝝ egritu
dies ab ead̄ cā: cuius ꝑmixtio. ℞. olei de cinamomo aut
olei ātiq lib. i. cer̄ citrie. ℥. ij. euſōbij bōi ⁊ r̄cētis. ℥. i. vn
gat̄ ſpāſmatus locus. Eſt.n. mirabile ſi d̄s voluerit.
Ruffus. Decoctio ad ſpaſmuꝫ ꝯferēs mirablr̄ ⁊ ad oēs
neuoꝝ egritudies a frigida cā ⁊ hūida. ℞. hueg. ℥. iij. de
coq̄ cū aq̄ lib. i. vſqꝫ ad li. ſ. ⁊ da ex ea oi die. ℥. i. cū kirat
i. aſſe fetide aut cū caſtorei ḡnis. iiij. Eſt.n. exptum.
Ruffus hidromel ꝯferēs ſilr̄. ℞. hueg. ℥. iiij. ⁊ d̄coq̄ in
lib. aq̄. iij. vſqꝫ ad lib. ij. ⁊ ꝓijce ſup eā mell' puri. ℥. iiij. d̄
id̄ cola i colatōio d̄cēſo ⁊ ꝯtīue bibat ex eo: ē.n. medicam̄
bonū. Galienus. Exptū ē d̄ oleo vulpis ad ſpaſmuꝫ
⁊ al's egritudies neruo. ⁊ dolōis iūcturaꝝ: ⁊ d̄cēſiōe i ti
na ⁊ in d̄coctiōe eius. Philagrius. Cerotū ꝯferens.
ſpaſmo ⁊ egritudinibus neruoꝝ exptū. ℞. cere citrie. ℥.
ij. olei irini coſti. oli d̄ beē ⁊ oli d̄ ciamo. an̄. ℥. iij. ſtoracis
liq̄d. ℥. i. euſoꝛbij: aur. iiij. caſto. aur. ij. iſo. hūid̄. ℥. i. adi
pis vulpis. ℥. iij. vnge ex eo ſup locū. Exptuꝫ eſt. Ar
chigenes. Cero. oībus egritudi. frigidis ⁊ hūidis neruo
rū ꝯferēs ⁊ doloꝛibus iūcturaꝝ ⁊ ē fōte. ℞. oli cucūeris
an̄. lib. i. oli rutacei oli d̄ ciamo. oli coſti. ℥. ij. cer̄ citrie. ℥.
ij. euſoꝛ. piſtri caſto. pipis an̄. ʒ. viij. zizibis. ʒ. v. aſe fetid̄
bdellij. ℥. ſ. galbā. ʒ. iiij. Cōficit̄ āt ſic. Aſa: ⁊ bdelliū: ⁊
galbanū diſſoluāt̄ i ace. foꝛti: cera quoqꝫ ⁊ oleū ⁊ euſoꝛ.
diſſoluāt̄ i igne ⁊ ꝑmiſce cū eis ſucci cucūeris aſinini. li.
ſ. ⁊ bulliāt ad ſucci ꝯſumatiōeꝫ. Deīd̄ miſce cū eis gū
mas diſſolutas. Ultio v̓o d̄ pluer̄ alioꝝ cum eis ꝑmiſce
ꝯterēdo ⁊ vter̄ qm̄ ē exptū verax. De tremoꝛe.

Tremoꝛ egritudo neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ ē: ⁊ curat̄ cū
eis q̄ dixi. ⁊ ꝯfert ei fricatio ⁊ ſepellit̄ i arēa aut ciṅr̄
calido ⁊ accubitus i furno calido q̄tū poſſit pati ⁊ linim̄
ta cali. Filius zac. Cōfectio pillula. ꝯferētiū tremoꝛi ꝓ
ꝑe mirablr̄. ℞. caſtoꝛi pire. caſſie an̄. ʒ. iij. ſerapini pulpe
colloq̄nti. an̄. ʒ. iiij. ierpi. Doſ eaꝝ ē. a. ʒ. i. ⁊. ſ. vſqꝫ ad. ij.
⁊. ſ. Jd̄ ꝯfectio ad tremoꝛē expta. ℞. mirabo. nigroꝝ
ʒ. xxx. ſauie. ʒ. x. olibāi. ʒ. vij. ciperi hueg an̄. ʒ. v. Confice
cū keſmes ⁊ fiāt foꝛme ſic̄ nuces. Da. i. vl' ij. ſanat ſi de
us voluerit. de ſtupoꝛe.

Tupoꝛ ſic̄ cetera q̄ diximus curat̄: ⁊ ſi ē a ꝑcuſſiōe
aut vulner̄ nō curat̄. Et ſi ē a r̄pletiōe ſāguinea cu
rat̄ cū phlōia. vene q̄ magis d̄ſeruit mēbro ſtupido: ⁊ ſi
ſāguis exuberat i toto baſilicā phlōia. deīd̄ illā q̄ famī
liaris ē illi mēbro. Et q̄nqꝫ fit ab humoꝛe crudo ⁊ frigi
do: ⁊ curat̄ ſic̄ paliſis ab ead̄ cā. Et q̄nqꝫ fit ꝓpt̄ ꝯpſſio
neꝫ. ſ. mēbꝝ. Et cura huius ē extēſio ⁊ exercitatio illius
mēbri. De catarro.

Catarrus ē d̄cēſus hūoꝝ a capite ad mēbra iferioꝛa
cuius genera vt dixit Galienus in libro miſſo ad
Glaucōeꝫ ſt tria. ſ. coꝛiza: brācos: ⁊ tuſſis. Catarrus v̓o
dictꝰ ē a fluoꝛe. greci eīꝫ fluoꝛē catarrū vocauerūt. Coꝛi
za ab oſſibꝰ nariū nom̄ accepit. Eſt.n. cū ꝯuedie atqꝫ cō
ſtrictiōe nariū cū tēui fluoꝛe: atqꝫ croſſo cū ſternu. aſſidu
is ⁊ odoꝛatu difficili: ⁊ oculoꝝ lacrimatiōe. Brācos v̓o
dicit̄ a ꝑfocatiōe fauciū ⁊ voce obſcura: ⁊ ſternu. aſſidua
⁊ trāſglutiēdi difficultate. Catarrus āt i viſceribus di
ſtillās ꝑcutiēs ſtomachū tuſſiꝫ vl' nauſeā ꝓuocat. Si v̓o
i pulmonē venerit tuſſiꝫ cr̄at cū ſpumoſis ſputatiōibus
aliq̄bus cū raucedie: qd̄ ſi patiēs ſāguinē expuerit ad pti
ſiꝫ venit ⁊ tabidus moꝛie. ⁊ ꝯſūptus. Et notādū q̄ catar
rus ē gēnus ad tres ſupſcriptas egritudies: ⁊ nō ē ſpecies
egritudinis per ſe. De cura catarri

Cura huius egritudinis duplici r̄gimie idigꝫ cōi
ſcꝫ ⁊ ꝓpo. Cōe āt ē ſex res. Pꝛīa pōit ſtudiū i vi
ta patiētis obſuādū. Scd̄a adeq̄t mā̄ꝫ. Tertia abſcidit
cā: vl' ſaltē diminuit. Quarta diuertit a p̄te timoꝛoſa ad
p̄tē cōeꝫ. Quīta abſcidit fluxū eius. Sexta coꝛrigit accn̄
tia. Pꝛimā āt rē ꝯplēt diminutio ciboꝝ ⁊ potū ⁊ ꝓhibi
tio vini oīno ⁊ repletiōis: ⁊ vitatio nauſee: ⁊ cauer̄ ab au
ſtro ⁊ boꝛa q̄tū poſſibile fuerit. Auſter.n. raꝝ fac̄ ⁊ r̄plet
capita. boꝛas v̓o ꝯſtrigit ⁊ expmit: ⁊ noceꝫ ſōnuſ ⁊ potꝰ. ſ
reple. ⁊ mltitudo ſōni imo q̄liſcūq̄. ſit ſōnus i die: ⁊ ſit ꝑci
tas eius i nocte: ⁊ n̄ iaceat ſupi. ⁊ alleuiet̄ cēa: imo ꝓhibea
tur ſi poſſibile ē: ⁊ iūgat̄ qes: qm̄ ē res magna maturās
ipꝫ ⁊ ꝓhibeat a fūo ⁊ vētis ⁊ radiuſ ſol' ⁊ lūe q̄tū poſſibile
fuerit: ⁊ magis lūe ⁊ ꝓpe qm̄ ē igr̄ſſus eoꝝ ꝑ feneſtraꝝ: ⁊
vitet vapoꝛoſa ⁊ r̄plētia caput ⁊ rar̄facietia ipꝫ: ⁊ vitꝫ po
tū aq̄ fri. ⁊ d̄r̄ q̄ potus aq̄ cali. maturat catar. ⁊ ſlr̄ itroi
tus adſudā. i balneo. Scd̄aꝫ āt rē cōplēt adminiſtrantiū
iſpiſſātiū ⁊ ifrigi. i acuto ⁊ calido: ⁊ ſōtilātiū ⁊ diuidenti
uꝫ i ḡroſſo ⁊ viſcoſo: eligat̄ āt ex ifrigidā. raro ifrigidan
tia actu: ⁊ ſi nō cōpetūt nō eleuēt̄ i ḡdu mlte ifrigidatiōis

Et diliguñt ſʒ plurimũ q̄ iſrigidãt potẽtia: ⁊ nõ multũ
eleuata q̄lia ſt balnea aq̄ dulcis i ieiunio: ⁊ adminiſtra-
tio ẽbrocaꝝ ex ordeo ⁊ viol' ⁊ papauer ⁊ camomilla: ⁊ ef
fuſio aq̄ calide ſup caput ⁊ ſup extrema ⁊ teſticulos: ⁊ in
iũctiões facte ſuper ea ⁊ ſup ventreʒ ⁊ ſumẽ cũ olõ vio-
lato aut camomillio: aut olõ ꝺ papauer ſi adſũt vigilie
⁊ olfacere cãphorã ⁊ aquã roſatã ⁊ alia q̄ diximꝰ in ſoda
calida ⁊ ꝯfert potꝰ aq̄ ordei ⁊ ſirupꝰ ꝺ papauere ⁊ viole
cõdite cũ aq̄ ordei: ⁊ ſuctio cũ naribꝰ olei vio. ⁊ cibi eoꝝ
ſint ſorbitiões facte ex fabis ⁊ ex tritico ⁊ ordeo ⁊ papaue
re albo ⁊ oleo amigdalino dulci: ⁊ amilo cum lacte ſi nõ
ẽ febris. Inſpiſſãtia ãt neceſſaria ſt vt ſbtiles acutuʒ qꝺ
deſcẽdit ad guttur igroſſet: ⁊ non ꝺſcẽdat ad ꝓſũdum
imo facilꝰ adunatũ excreet: ⁊ ex h̄ facientibꝰ ẽ dragagã
tum: ⁊ electuarium eiꝰ: ⁊ mucillago pſilij ⁊ ſemia citõio
rũ ⁊ aq̄ iuiubaꝝ ⁊ ſebeſtẽ: ⁊ ſirupꝰ eoꝝ ⁊ lohoc ipſoꝝ: ⁊
lohoc ꝺ papauer ex ſubtiliãtibꝰ ãt ⁊ diuiſiuis eligãt q̄.p
ꝓpetate ṽturis ad h̄ ꝯgrua cognoueris q̄lia ſt calefactoria
capitis cũ ſale: ⁊ milio: aut cũ pãnis calefactis ⁊ cũ aliis
q̄ i ſoda frigida diximꝰ ⁊ ꝯfert itroitꝰ balnei ꝑterq̄ lauet
caput. Sup extrẽa aut ẽ ꝓiciat aq̄ʒ calidã plurimu ⁊ i
ungat ea ẽt teſticlos ⁊ ſumẽ cũ olõ ſãbuci. aut anetio aut
camomillio aut ſãſucio aut rutaceo aut olõ de been: aut
laurio aut de lilio ⁊ diſtillet ex eis i aures ⁊ nares cũ la-
na ⁊ ꝓpe calefactis: ẽt ꝯfert eis iclĩatio ſup vaporẽ aque
vbi camomilla mellilotũ ſãſucꝰ ⁊ anetũ cocta fuerit. Ca
put ṽo eoꝝ ⁊ frõs epithymet cũ coſto ſpica myrra ⁊ pau
co caſtoreo ⁊ ſimilibꝰ cũ olõ roſato mixtis. In ſie ãt rei
ꝯfert itroitꝰ balnei ⁊ lauari i eo ⁊ olfatꝰ rꝺolẽtũ calidoꝝ
ſicẽ muſcꝰ ⁊ ãbra ⁊ alia q̄ diximꝰ i ſoda frigida: ⁊ ſit eo-
rũ cibi plĩcẽta ex frumẽto aut furfure cũ melle aut ſorbi-
tiões ficũ ſiccaꝝ ⁊ farie ciceꝝ cũ pulegio ⁊ ſẽugreco ⁊ aq̄
ciceꝝ ⁊ ſilia. Tertiã ãt rẽ ꝯplẽt phlebotõia ⁊ ſolutio vẽ
tris ⁊ adminiſtratio cleſtyrioꝝ ⁊ collirioꝝ: ⁊ lenificatio
nes oẽs oi hora ꝓpe cũ cliſteribꝰ ⁊ enematibus ſaltẽ tra-
hẽtibꝰ ſupfluitates. Phlebtõia aut i hac egritudie i tri-
bꝰ caſibꝰ ſolũ neceſſaria ẽ. Primꝰ caſus ẽ ſi catarrꝰ ſit ca
lidꝰ i calido corpoꝛ abũdãte i quo ſit oculorũ rubedo ⁊
venaꝝ plenitudo. Scõs ſi catarrꝰ ſit calidꝰ ꝺclinans ad
oculos valde aut q̄liſcũqʒ ſit: aut ĩminet i faucibꝰ: aut pl'
mõe: aut coſtis: aut diafragmate ⁊ figat i eis ad collectio
nẽ. Tertiꝰ ẽ ſi catarrus accidat cũ febꝛ. In his ãt ſolũ ca
ſibꝰ phlõia catarro vtilem iucĩmus. Solutiõeʒ fieri oʒ
i calida mã cũ viol' ꝯditis: ⁊ aq̄ ordei cũ aq̄ fructuuʒ quã
dicemꝰ. In frigida ṽo cũ pillul' cochijs ⁊ ierapigra cuʒ
aq̄ paſſulaꝝ ⁊ iera diacolloqntide ⁊ ſilia. Quartã ãt reʒ
ꝯplẽt gargariſmata ⁊ caputpurgia ⁊ fricatiões extremi-
tatũ: ⁊ vẽtoſe ⁊ ſilia. Intẽdũ.n. matia figi timemꝰ: aut qꝺ
ad ptes ſluat nobiles: ⁊ tũc ſi eas ad nares ꝯuertimꝰ ⁊ ꝓ
ꝓpe cũ caputpurgiis ⁊ ſternutatoriis ⁊ ſuffumugationibꝰ
⁊ odoramẽtis aperiẽtibus nares ⁊ de oppilãtibus colato
riũ erit opatio dignioꝛ. Hoc.n. ẽ qꝺ galienus ꝑcepit: ni
ſi forte agitatiõeʒ timeas i matia q̄ mltotiẽs fluit diſru-
ptius ꝓpt iqetatiõeʒ ⁊ agitatiõeʒ. Et qdẽ ſternutatio ſuſ
pecta ẽ i pncipio: qm̃ materia qete idiget vt maturet. Et
n. agitatio mltiplicat ⁊ dilatat matiam ⁊ fac eã ꝯſeq mo-
tus laborioſos ⁊ vehemẽtes. At ṽo poſt catarri matura
tiõeʒ ẽ eius iuuamẽtũ ſublime mũdificãs radicẽ. Et ad-
huc qdẽ iuuãtius ẽ poſt corporis mũdificatiõeʒ cõeʒ ⁊ ꝓ
pã. Gargariſmata quoqʒ neceſſaria ſt ſʒ ꝓhibẽt itdum

Et incĩt eoꝝ iuuamẽtũ i tribus cõpetere caſibus. Pri-
mus.ſ. ad catarrũ calidũ ⁊ acutũ cũ rebus iꝯroſſãtibus: ⁊
coadunantibus ipʒ vt ꝓhibeat deſcẽſus eius ad ꝓſũduʒ
⁊ fiat facil' ad expellẽdũ ⁊ excreãdũ. qꝺ ꝓp acuiẽ ⁊ ſbtili
tatẽ aggregari nõ poterat: Secũdus ad catarrum cuius
materia ẽ mlte viſcoſitatis ⁊ ſpiſſitudinis: ⁊ q̄rimus ſb-
tilitatẽ ipſius ⁊ diuiſiõeʒ vt facilius expellatur. Tertiuſ
qñ timemus matiaʒ figi i faucibus ⁊ q̄rimus abſterſiõeʒ
⁊ mũdificatiõeʒ. At ṽo i q̄ttuoꝛ caſibus gargariſmata ad
miniſtrare ſuſpectũ ẽ. Primus ẽ timoꝛ ⁊ ſuſpitio catar-
ri ad pectus ⁊ pulmonẽ fler ꝯſueti. Scõs ẽ ſi catarrus ꝺ
gener acutoꝝ fuerit ⁊ ſbtiliũ ⁊ mordicãtiũ. Tertius ẽ i
ꝑfocatiõibus q̄ ſũit ſbito. Quartꝰ ſi catarrus ẽ vehemẽ
tis mltitudinis. In his qdẽ caſibus gargariſmata agi-
tãt materias ⁊ ꝯuertũt eas ad vias pectoris ⁊ pulmõis ⁊
faucũ ⁊ eas mltiplicãt. Amplius tñ gargariſmata ſcõm
vnũ qnqʒ modorũ ſiũt. Aliud.n. ſiſtit fluxũ: aut ſtringit
Aliud ptẽ nobilẽ ꝑ ignobilẽ expurgat. Aliud abſtergit
qꝺ ſupfluũ ẽ. Aliud altat qꝺ fluit. Aliud ṽo ẽ qꝺ aggre
gat duas itẽtiões vl' plures ex his q̄ diximus. Exẽplum
ṽo pmi ẽ adminiſtratio acutorum i egritudinibus cere-
bri. Exẽplũ ſcõi ẽ adminiſtratio diacodion aut diamoꝛ
cũ decoctiõe roſaꝝ ⁊ balauſtie ⁊ taliũ. Exẽplũ tertii eſt
adminiſtratio geneꝝ ſalis ⁊ iciſiuoꝝ ⁊ ſiliũ. Exẽplũ q̄r-
ti eſt adminiſtratio camphoꝛ ad calidum ⁊ myrre ad fri
gidũ. Exẽplũ qnti ẽ aggregatio itẽtionũ. Extremitatũ
ãt fricatiões ⁊ vẽtoſatiões i eis ad h̄ multũ ꝯferũt. Exer
citatio ãt ⁊ motio ptũ iferioꝝ ẽ iuuatia valde. Ex maxie
autem diuertẽtibus materiam catarri ẽ vt radat caput i
pte cõmiſſure coronalis ⁊ vocat zuhẽdehg.i. cõtinuatio
capitis ⁊ fricetur ſup illã vehemẽter cũ cepe acuto aut cũ
ſqlla aut cũ pãno aſpo. Deide põat ſup ipaʒ medicamẽ
rubificatiuũ vſqʒ dũ fiat veſicatio. Deide apiãt veſice ⁊
põat qꝺ fluer faciat. Deide iteret ⁊ iteꝝ vſqʒ dũ appeat
ſãitas. Qꝺ ſi h̄ nõ ꝯtulerit cauterizet i eodẽ loco ⁊ dimit
tat tpe extẽſo ⁊ ſit locus cauterizatiõis vbi ẽmiat maioꝛ
digitus poſtq̄ radicẽ mãus i extremo narium poſuerit.
Quita ṽo rẽ cõplẽt catarri fluxũ abſcidẽtia. Et ſi ex ſto
lidis q ãt digeſtiõeʒ ipſius ⁊ mũdificatiõeʒ cõmunẽ ad-
miniſtrãt hmõi: imo i medio agitatiõis qñqʒ: ⁊ eſt cã cu
mulatiõis ⁊ mltiplicatiõis ipſius. Deide diruptõis ve
hemẽtis. Sit ḡ ſtudiũ erga h̄ poſt corpis mũdificatiõem
⁊ poſt ſedatiõeʒ agitatiõis vehemẽtis vt abſcidat reſidu
uʒ fluxus ipſius. Et fortaſſis i aliqbus caſibus cogimur
i pncipio facer illꝺ ⁊ ꝓpe. Aut qꝛ timemꝰ ne repat i ꝓſũ
dũ aut ptes nobiles: aut ne nobiliũ ⁊ neceſſariaꝝ opa-
tionũ fiat diſtructio illico ſicẽ eſt catarrus ꝑfocatiuus ſbi
to. Et fortaſſis regimen diuerſiuũ vie eius eſt h̄ nobili-
us ⁊ ſecurius. imo regimen abſciſſiuũ qꝺ diximus eſt re
gimen dubiũ: ⁊ illud iõ qm̃ poſſibile eſt vt dirũpat dei
de fluxu diruptioꝛ q̄ pus ⁊ timoroſo ⁊ regimen diuer
ſiuuʒ lʒ dilatet materiã ⁊ mltiplicet: tñ ꝯuertit mltiplica
tã ad pteʒ cõeʒ nõ timoroſã. Sedatiõeʒ ãt curſus facien-
tia. Alia ſt gargariſmata. Alia ſufumigatiões. Alia que
retinent i oꝛe. Alia q̄ odorãt. Alia q̄ deglutiunt. Alia q̄
lãbunt. Ex gargariſmatibus ãt ad catarruʒ caliduʒ ſunt
aq̄ roſata cuʒ modico cãphoꝛ: aut aq̄ lentiuʒ ⁊ roſaꝝ ⁊ ba
lauſtiaꝝ: ⁊ aq̄ coriãdri ⁊ roſaꝝ: aut aq̄ corticuʒ papaueriſ
⁊ roſaꝝ. Ad frigiduʒ ṽo gargariſma fiat cũ vino decoc
tiõis myrre aut olibãi: aut ſãdarace: aut taliuʒ. Ex ſuffu

migatiõibus vͦo ad calidũ ſt ſemen linĳ īfuſũ in aceto ⁊ torrefactũ. Deīd fiat ſuffũigatio cũ eo: aut ex ordeo ⁊ aceto aut ex furfure ⁊ aceto. Sãdaraca vͦo cũ aceto eſt iuuamenti ſolĩnis: ⁊ vapor aceti ſuꝑ lapidez molarez ignitũ ⁊ ſimilr̃ vapor cãphorẽ cuz furfure ⁊ aceto aut cum ordeo fracto ⁊ aceto: aut ex cãphora ſola pluerizata ſuꝑ vaſe vitreo poſito ſuꝑ prunas ꝓterq̃ dſcedat vapor eius ad pectus ⁊ pulmonez imo reſpireť ⁊ emulgeať per nares. Fabe quoqꝫ ⁊ ordeũ īfuſa ī aceto ſilr̃ ɔferunt: ⁊ ſilr̃ fit de panno lini īfuſo ī aceto. Ad frigidũ vͦo ſuffumigia ɔferentia ſt q̃ fiunt ex ſtorace ſicca ⁊ olibão ⁊ xilo aloe ⁊ ſãdaraca mixtis vł diuiſis. Nigelle quoqꝫ torrefacte trite ⁊ ligate ī pãno lini ⁊ attractio naribus odoris eius aut ſuffumigatio facta ex ea eſt mirabilis. Coſti etiã ⁊ nigelle ſuffumigiũ eſt ⁊ expťũ. ¶ Dixit filius zacharie. Fiãt forme ſicut auellane ex olibão ⁊ etiã ſtorace liquida coſto ⁊ ſãdaraca ana ꝑtes eq̃les ⁊ fiat ſuffumigatio ex vna eaꝝ ⁊ recipiatur fumus per traiectorium. abſcidit. n. fluxum eius. ¶ Dixit ebengezar. Addať eis ex xilo aloe pars vna: ⁊ ꝑmutatõ fiat a ſtorace liquida ad ſtoracẽ ſiccã. Ex eis ãt que retinenť in ore. Ad calidum quidem ſunt ſpecies diacur ⁊ q̃nqꝫ cõmaſticatur coriandrum ⁊ retinetur etiam maſticatum eius ī ore ⁊ confert. Et quãdoqꝫ retineť ī ore cãphore modicũ. Ad frigidũ vero confert olibãuz ⁊ mirra. Retẽta eni in orẽ ſbſcindũt fluxũ. Et verificatum ẽ q̃ ſpica retẽta iter dẽtes ẽ iuuamẽti ſublimis. Filius zacharie cõfectio formaꝝ ſimiliũ lupinis que teneť ī ore ⁊ ſiſtũt catarrũ. ℞. olibãi ꝑtẽ. i. mirre croci ſpice ſtoracis ana. ꝑtẽ. ʒ. opĳ ꝑtis eius tertiã. fiant ex eis pille ⁊ teneatur ex eis vna in ore preterq̃ deglutiatur ſaliua ei⁹ Expertum eſt ſpicam ſolam in ore teneri per noctez aut per diem ⁊ noctem ſedare catarrum.

¶ Ex odoribus vero ad calidũ: ſũt modi formarũ de libro Sabor regis medoꝝ ſiſtũt eiz catarrũ calidũ ⁊ odoranť ī febre adurẽte ẽt ſincopali ⁊ peſtilẽtiali. ℞. ſanſel ſãdali rubei ⁊ albi ana ꝑtes equales ⁊ roſaꝝ ꝑtes. ĳ. ʒ. ſandali macazini partes. iĳ. cãphore partẽ. ʒ. boliarmeni partes. viĳ. omnia preter cãphorã terrantur ſicut alcohol ⁊ agitentur conterrendo cum aqua roſata per ebdomodã vnam deinde miſceatur cum eis cãphora ⁊ fiant inde ſicut poma cuz glutino gũmi arabici ⁊ aqua roſata ⁊ odorentur: conſeruantur antem ne tollatur eorum virtus in vaſe vitreo in loco recenti ⁊ liniatur ſepe cum aqua roſarum permixtionis camphore ⁊ ſandali macazini.

¶ Ad frigidũ vero fiãt poma iuctiõe eiuſdẽ. ℞. ſtoracis calamite ꝑtes. v. olibãi maſticis ana ꝑtes. iĳ. ſãdarace tãtidẽ coſti ſpice ana ꝑtes. ĳ. ãbre ꝑtẽ. i. bucus ligni aloes ãñ ꝑtes. iĳ. muſci ꝑtes. ʒ. fiãt ex eis põa ⁊ adminiſtrẽtur ſt. n. expta. ¶ Cõfectio alia pomoꝝ ex iuctione nr̃a. ℞. bucurſeudẽ ãñ. ꝑtes. viĳ. lignia. bõi ⁊ electi ꝑtes. vĳ. ãbre bõe ꝑtes. ĳ. galiemuſcate ꝑtes. vi. muſci ꝑtẽ. ʒ. fiãt ex eis põa cũ glutio dragagãti ⁊ adminiſtreť. ſt. n. nobilia ⁊ expta ⁊ cerebꝝ ⁊ cor cõfortãt. ¶ Res ãt q̃ lãbũť ⁊ deglutiũtur ad calidũ qdẽ ſt ſpẽs dͥacur ⁊ aq̃ coriadri ⁊ ſirup⁹ d papaueř ⁊ ſimilia. ¶ Fili⁹ zac. ɔfectio pullaꝝ q̃ teneť in ore ⁊ ſiſtũt catarrũ calidũ. ℞. amili dragagãti amigdalarũ dlcũ fabaꝝ excorticataꝝ papaueris albi ⁊ corticũ ei⁹ gũmi arabici boliarmẽi ãñ. ɔfice cũ mucilagie pſilĳ ⁊ citõioꝝ ⁊ fiãt ſicẽ lupini ⁊ teneať ī ore ſt. n. expte. ¶ Ad frigidũ vͦo ɔferũt thus ⁊ mirra iſta. n. dglutita ſiſtũt catarrũ. ¶ Cõfectio alia pillaꝝ d libro filĳ zacharie d qb⁹ ſumũť oĩ nocte a. iĳ. vſqꝫ ad. v. ⁊ ſiſtũt catarrũ q̃ꝝ ꝑmixtio ℞. thuris maſculi ꝑtẽ. i. mirre opĳ croci iuſq̃ami ana ꝑtes eius ẽtiã ſucci liq̃ritie ꝑtẽ. i. fiat pille ⁊ deť ſicẽ diximus ¶ Cõfectio alia pillulaꝝ conferẽtiũ ad oẽs reumaticas paſſiões ⁊ ſt d libro alexãdri medici. quaꝝ hec ẽ ꝑmixtio ℞. mirre. ʒ. iii. thuris maſculi. ʒ. ii. ʒ. opĳ iuſq̃ami radicũ alcalcachar ſicce ãñ. ʒ. ii. ɔfice cũ ſucco alcazaber hũid da ex eis a tribus vſqꝫ ad. v. ī ſero ſt. n. mirabiles. ¶ Sextã vͦo ⁊ vltimã rẽ cõplẽt correctio ꝑticulariũ accidẽtiũ. quorũ catarrus cã ẽ ⁊ h̃ ẽ regimẽ ꝓpũ ſicẽ correctio ꝓpe egritudinũ catarraliũ oculoꝝ ⁊ nariũ ⁊ auriũ ⁊ glãdulaꝝ ⁊ vue ⁊ gule ⁊ duaꝝ mãdibularum ⁊ pectoris ⁊ pulmõis ⁊ alioꝝ ꝑtiũ q̃s catarr⁹ offẽdit: ⁊ nos d oĩbus in proprĳs loq̃mur caplis: ſi deus uoluerit: ⁊ p̃io dicemus de egritudinibus oculorum.

¶ Summa quinta de egritudinibus oculorum.

Ermo noſter erit d̃iceps de curis egritudinũ oculoꝝ ſunt ãt oculorum cur̃ ſꝫ vnũ triũ modoꝝ. Alia enĩ ẽ cõſeruatia ſanitatis eoꝝ. Alia curatia egritudinũ ipoꝝ. Alia vͦo ꝓſeruatiua ab egritudinibus futuris ī ipis. Et p̃ria q̃dẽ fit ſꝫ alteꝝ q̃nque modoꝝ aut. n. ɔſeruat ſuꝑficiẽ oculi intẽſiõe decẽti ⁊ naturali aut ɔſeruat oclꝫ ī ſua ꝓpa tẽꝑãtia ⁊ eq̃litate: aut ɔſuat orgãizatiõez ipi⁹ ī coeq̃litate ei⁹ aut ɔſuat ɔtiuitatẽ ⁊ poſitiõem naturalẽ ꝑtiũ ei⁹ aut ɔſuat ſpiritũ viſibilẽ ī ſua ꝓpa illuſtratiõe. ¶ Et q̃dẽ ꝑmã rẽ cõplẽt medicĩe abſterſiue hñtes mediocritatẽ ⁊ tẽꝑiẽ ītẽſiõe ſua: ſicẽ ꝓpe ſucus fenicli ⁊ collirĩũ ex eo ⁊ ſucus memite ⁊ herba adhil prope: aut r̃s tenerã reddẽtes ſuꝑficiẽ eoꝝ q̃lis eſt teneritas oculi corporis pueril' ⁊ ꝓpe nitẽtis ī ſimplicitate ſua quorũ rememorabimus p⁹ ⁊ ſuꝑ his teneri ab eis q̃ leſiõem oclis ꝑpediũt q̃lia ſt fumus ⁊ pluis ⁊ flatus aſpoꝝ vẽtoroꝝ ⁊ ī eq̃litas aeris ⁊ aſpectus rei variãtis ipſoꝝ ⁊ omnis res faciẽs ſeneſcere oclm ſicẽ coitus ⁊ labor plurimus ⁊ fletus vicẽs mẽſurã ⁊ ebrietas ⁊ ſõnus plimus ⁊ vigilie plime ⁊ ſõnus. ſ. replõnez: ⁊ ꝓpe ex cibis ⁊ potibus vapores turbidos generãtibus ſicut ſt ꝓpe caules porri agrimõia ſalſa fabe lẽtes: ⁊ vniuerſalr̃ oĩa turbulẽtũ generãtia ſãguinem.

¶ Secundam vero rem complent medicine que alterãdo cuſtodiunt ſanitatem oculi aut ſcilicet calefaciendo aut infrigidando aut humectando aut deſiccãdo.

¶ Tertiam rem complent medicine confortantes ſanitatem eius in plaſmate ⁊ forma creature ipſius: ⁊ hunc canonem ingrediuntur medicine confortantes lenificationem: aut aſperitatem ⁊ perforationem ⁊ concauitatẽ partium eius ſicut oportet ex eis que dicemus vbi opꝫ

¶ Quartam rem complent medicine cuſtodientes ſanitatem eorum in continuitate ipſorum ⁊ prohibentes ſolutionem fieri partium continuarum ī ipſis quarum rememorabimur ſi deus voluerit.

¶ Quitā rem cōplēt medicīe repātes ipʒ viſibilē ⁊ illuminātes ⁊ irradiātes ipʒ q̄x̄ i cmemorabimur ſimiliter.

¶ Democritus: feniculus ocl̄ʒ abſtergit viſū clarificat ſecūdū oēʒ modū adminiſtratiōis ei⁹: ⁊ ſerpētes: ⁊ ſpti lia diu degētia i cauernis approximāt huic plāte ⁊ vtuntur ea i comeſtiōe ⁊ fricatiōe ſup oculos ſuos poſtq̄ egrediūtur cauernas ⁊ vigorat̄ viſus eoꝝ. Fiat āt colliriū ex ſuco eius h̄ mō. ℞. ſuci fēiculi depurati p⁹ reſidētiā eius ⁊ facilē decoctiōeʒ ipius i vaſe eneo cū nūmis auri puri ⁊ ſufficientē decolatiōeʒ ptē.i. mellis puri ⁊ clari ptis vnius tertiā bulliāt iteꝝ ebullitiōe vna: ⁊ colētur ⁊ ponāt̄ i āpula ⁊ ſuſpēdat̄ i ſole ⁊ pmutet̄ de vaſe i vas abiciēdo ſē per ypoſtaſiʒ eius deide fiat ex eo collirium ⁊ diſtilletur cū radio i oculū eſt.n. exptū ad cuſtodiēdā ſāitatē ei⁹ abſtergit.n. oculū ⁊ clarificat viſū: ⁊ qñqʒ depurat̄ i ſole p̄terq̄ decoquat̄ i igne ⁊ ē ſimiliter exptū ⁊ ſūt ex hominibus qui admiſcēt ex felle galli partis.i.xx.

¶ Ariſtoteles iſtruēs alexādrū regem iqt freq̄ntatiōes pectinis ſup caput vapores viſū ipedi̇ētes euertūt ad cutē ne viſui obſint. Itē iqt. Aſpectus rerum viridiū i loco mīte tēpiei viſū corroborat. Item dixit: aſpicere ſpeculū terſū directū ⁊ diu ītueri ſup ipſū viſū corroborat ⁊ oculi defatigatiōeʒ remouet. Item inūxit poſt oculi d̄ defatigationem ingredi domum obſcuram non multe tenebroſitatis ⁊ intueri aquam viridem ⁊ ſummergere oculos in ipſa. Item dixit exercitatio legēdi literas mediocres viſum corroborat ⁊ oclorum ſanitateʒ cuſtodit

¶ Diaſcorides dixit quod comedere carnes auium q̄ de rapina viuunt viſum corroborat ⁊ ſimiliter ſorbitiones iurium earum: ⁊ aſſeruit etiā q̄ plures poſt ipſuʒ experti ſunt q̄ ius ſerpentū ⁊ caro ipſorum confortant viſū ⁊ dixit q̄ ſucus armel ⁊ feniculi ⁊ vinū ⁊ mel ſimul cocta: ⁊ depurata deinde mixta cum felle alcubugi aut galline oculi ſanitatē cuſtodiūt ⁊ viſui addunt.

¶ Sabor nux muſcata nutrita cuʒ melle viſus ſāitatem cuſtodit: ⁊ proprie ſumpta ex eis vna mane quolibʒ i ieiunio. Mirabuli quoqʒ cōditi ſimiliter faciunt. ¶ Idem collirium mirabile i abſterſione oculoꝝ ⁊ corroboratiōe viſus ⁊ fit i tēpore veris. ℞ foliorum roſarum completarum foliorum rute foliorum feniculi foliorum herbe adhil foliorum celidonie añ partes eq̄les trahatur aqua eorum per ſublimationem in alenbico ſicut eſt operatio aque roſate ⁊ conſeruetur in vaſe eneo eſt enim colliriū precioſum. ¶ Mahemet filius zacharie araſi. colliriū de ſuco granatorum abſterſiuum oculorum ⁊ confortatiuum viſus expertum. ℞. ſuci granatoruʒ dulcium ⁊ acetoſorum: ana lib.i. ponantur in ampulla vitrea ⁊ ſtringatur orificium eius ⁊ ponatur in ſole per menſes duos ita q̄ quolibet menſe recipiatur claruʒ eius ⁊ abiciatur fex que ſubſidet deinde ad omnem lib. iſtius ſuci ponatur puluis iſte. ℞. aloes radicum celidonie ſalis armoniaci piperis longi ana.ʒ.i. terrantur ſicut alcohol ⁊ miſceantur in medicamine ⁊ iterum exponatur ſoli ⁊ quanto plus antiquatur tanto ſublimior eſt eius operatio.

¶ Galienus comeſtio carnium tirorum preparatoruʒ ſecundum doctrinam que recipiuntur in tiriaca conſeruat ſanitatem viſus ⁊ eſt ad hoc vltimum. Frequentare potum aceti ſquilitici ad hoc eſt multum laudabile, triſera magna ⁊ triſera minor ad hoc eſt laudabilis ⁊ ꝓprie minor: cum ſua quarta ponderis ſui de puluere herbe adhil Triſera perſica quaʒ diximus in antidotario ⁊ electuarium algariph ⁊ pillule cochie ⁊ pillule lucis: ⁊ pillule Sabor quas nos diximus in canone. Et iera noſtra ⁊ theodoricon ad hoc conferunt. ¶ Humain confectio electuarij ſublimis conſeruantis ſanitatem oculorum ⁊ confortantis ipſū viſibilem in claritate ſua. ℞. herb adhil.℥.ij. ſeminis feniculi.ʒ.v. macis cubbe cinamomi piperis longi gariofiloꝝ ana.ʒ.i. pulueriʒētur ⁊ cribelētur ⁊ accipe mellis deſpumati lib.i. ſuci feniculi coſti ⁊ depurati.℥.iij ſuci rute ſimiliter coſti.℥.ſ. ſuci celidōie ſimilr cocti.℥.ſ. coquātur ſuci cū melle vſqʒ dū mell' tēuis hēat ſpiſſitudinē ⁊ conficiātur cum eo ſpecies ⁊ reſeruetur in vaſe vitreo ⁊ ſit doſis eius.ʒ.iij. cuʒ vino i ſero ⁊ alleuietur cena vel dimittatur ⁊ ſimiliter in mane.

¶ Hali: collirium acuens viſum ⁊ oculi ſanitatem cuſtodiens. ℞. ſuci feniculi.ʒ.xxx. ſuci rute.ʒ.xx. ponantur in ampula vitrea cum mellis boni ⁊ clari.ʒ.xv. ⁊ obturetur orificium eius ⁊ dimittatur in ſole per.iii. mēſes ⁊ abiciatur fex eius ⁊ liniatur ex eo oculi quoniam eſt expertum. ¶ Filius zacharie: confectio alcohol conſeruantis ſanitatem oculi. ℞. tucie ſief memite añ.ʒ.iii. aloes litui ana.ʒ.ii. camphore.ʒ. eius ſextam terrantur cum aqua agreſte aut ſanſuci aut ſumach ⁊ exiccet̄ ⁊ adminiſtretur aut nutriantur prius cum aqua agreſte ſecūdo cū aqua ſanſuci tertio ſumach ⁊ eſt ſublimius.

¶ Idem confectio alcohol acuentis viſum. ℞. tucie prius lote: deinde nutrite in aqua ſanſuci tribus vicibus ʒ.x. ziʒiberis piperis macropimperis celidonie hurich ana.ʒ.i. ſalis armoniaci.ʒ.ſ. nutriantur cum aqua ſanſuci aut cū aq̄ feniculi tribus vicibus: deinde exiccetur ⁊ adminiſtretur eſt enim ſublime. ¶ Fili⁹ zezar: collirium confortans viſū ⁊ acuens ipʒ. ℞. fell' galli aut alcubugi aut pdicis ⁊ mellis crudi ana ptes eq̄les ſuci feniculi ptes duas miſce ⁊ pōe i oclis bonū ⁊ electū eſt ſi deus voluerit. ¶ Idem conditum factum ex albaſce cuʒ melle ꝯfortat virtutē viſ⁹. ¶ Idē ꝯditū factū ex herba adhil cū melle mirabil' ē i ꝯfortatiōe viſus. imo ⁊ ipa herba ſʒ omnē modū adminiſtratiōis ei⁹ ſublimis ē. Aboali. alcohol ſublime ſſuuū oclorꝝ ꝯſuās tēpamētū ⁊ ſāitatē viſ⁹. ℞. macropipis.ʒ.ii. gariofiloꝝ vſnee añ.ʒ.i. climie ſpūe maris añ ⁊ ex eis vſti.ʒ.v. ceruſe ſal' gēme añ.ʒ.iii. ſalis armoniaci pipis añ.ʒ.ii. cam.ʒ.ſ. terrāt̄ ⁊ adminiſtrent̄

¶ Idē alcohol qd̄ adminiſtrat̄ i diſpoſitiōib⁹ ſanitatis cōfortat.n. debilē viſū ⁊ ꝯſeruat ipʒ ſʒ ſāitatē ſuā ⁊ ſedat mltitudinē lachrimaꝝ ex oculo. ℞. ātimōiu loti ⁊ ꝑpati i aq̄ pluuiali circit̄ ſpaciū dieꝝ.xx. tucie ⁊ climie ana.ʒ.vi. marchaſite.ʒ.iiii. tere vnū quodqʒ p ſe ⁊ tere ea bene p dies plimos cū aq̄ pluuiali mltotiēs donec exiccet̄ aq̄ eorū: deide terāt̄ cū aq̄ fenicli plies cū ꝯtiuate aliquorum dieꝝ ſimilr donec xiccet̄: tcio ⁊o terāt̄ cū aq̄ ſāſuci q̄rto ⁊o cū aq̄ rute: quito cū aq̄ celidōie: deide exicc̄et̄ ⁊ addat̄ cū eis ſedenegi ⁊ croci ana.ʒ.i. margagitaꝝ nō pforataꝝ ʒ.ii. muſci.ʒ. ei⁹ ſtiaʒ cāphore.ʒ. eius ſextā: ⁊ ꝑiice ipſa ſimul in mortario cum predictis deinde adde eis ſuch.ʒ ſ. ⁊ tere vſque dum ſiccentur ⁊ fac inde alcohol mane ⁊ ſero quoniam eſt expertuʒ.

¶ Ex rebus antē oculi ſubſtantiaʒ reiuueneſcere faciētib⁹ eſt regimē cū electione rerū ſex non naturalium ex adminiſtratione qua oculis ⁊ corpori teneritas acquiratur. ſicut verbigratia cum a ꝑximatiōe iquātū poſſibile

eſt ad aerez temperatū ⁊ cibis ⁊ potibus humidis ⁊ bal
neis tēperatis ⁊ alijs humectantibus cū temperie preter
quā faciūt cadere in opilationes.
¶ Dixit aboali. q̄ ingredi aquā tepidā ʒ clarā ʒ ⁊ aperi
re oculos in ea oculorū ſanitatem cuſtodit. ⁊ eorū tenerā
ſubſtantiā rēddit ⁊ abſtergit. ⁊ ſimilr aquā viridē claram
ꝯnitidam. Vapores aūt aquaruʒ cum decoctione qua-
rundā rerum ad hoc vehementer cōferunt. ſicut vapor
aque decoctionis ſeniculi. aut rute. aut herbe adhil ⁊ ſi
miliuʒ ſingulariter aut coniunctim.
¶ De cura preſeruatiua oculorum.

Cura vero preſeruatiua ab egritudinibus fu
turis fieri i ipſis duplicem habent viam. partiʒ
eniʒ cōſeruamus naturalitutem. eoruʒ quenad
modū ſuperius dictum eſt. partim vero obuiamus cāis
futuroruʒ morborum in extrinſecis vel intrinſecis.
¶ Extrinſecis ſicut fumo ventis cibis malis ⁊ potib⁹
⁊ alijs quoruʒ ſuperius rememorati ſumus.
¶ Intrinſecis vero obuiamus ſm̄ vnum quinqꝫ mo-
dorum. aut enim cōuertimus ſtudium ad permutandū
malitiam cōplōnis pure ſine materia vel cuʒ materia
ſi nō in quantitate exuberet. aut euacuamus eam ſi vin-
cit ſupra quantitatem naturalem vel egreditur propriaʒ
naturalitatem. aut facimus vtrunqꝫ. aut corrigimus ad
uentum peccati in organizatione eorum aut prohibem⁹
ſolōneʒ continuitatis futuram fieri in ipſis.
¶ Et quidem primā rem complent medicine auxilian
tes in permutando maliciā cōmplōnis eorum. ſ. aut ca-
lefaciendo. aut infrigidando. Calefaciendo cuʒ eo qđ
eſt ſicut zinziber muſcus hueg. piper ⁊ ſimilia. aut infri
gidando cum eo qđ eſt ſicut albumē oui mucilago pſilij
aqua roſata ſuccus ſolatri portulcarum lactuce ⁊ ſimi-
lia. aut deſicando cum eo quod eſt ſicut tucia cohol roſe
⁊ ſimilia. aut leniendo ſicut dragagantuʒ ⁊ ſimilia.
¶ Secundam autem rem complent medicine euāntes
materiam ⁊ educentes eam. ⁊ hec quidem fit ſm̄ vnuʒ
trium modorum. aut ſecundum ſemitam diuerſionis
ab eis aut ſecundum ſemitam reſolōnis ab ipſis. ¶
Euacuatio autē ⁊ euerſio materiei quādoqꝫ fit ex toto
corpore ſi in toto exuberat aut ex capite ſolo ſi in eo ſolo
exuberat ⁊ ingrediuntur canonem hunc ſpēs fleboto-
mie ⁊ ſpēs ſolonum per ventrem ⁊ caputpurgia ⁊ gar-
gariſmata ⁊ ventoſe ⁊ ſcarificationes ⁊ fricationes extre
mitatum ⁊ ex eis que diximus ⁊ que dicemus iam. Ex
tractio autem materiei fit per medicinas educentes per
lacrimas ſicut eſt proprie ſal armoniacus ⁊ ſal ⁊ ſilia.
¶ Reſolutio quoqꝫ ex ipſis fit cum medicinis proprie
ſicut ſarcocola ⁊ ſuccum feniculi ⁊ memithe ⁊ ſilia.
¶ Terciam vero rem complent aggregationes haruʒ
duarum intentionum de quibus modo locuti ſumus
⁊ canonem hunc ingreditur regimen in generibus rerū
ſex. ¶ Quartam vero rem complent medicine ſeruan
tes organizationem eorum ⁊ formam ne cadat in eis tor
tuoſitas. aut opilatio. aut dilatatio vltra decentiam
¶ Quintam rem complent medicine ſolutionem in cō
tinuitate ipſorum fieri prohibentes de quibus loque-
mur ſi deus voluerit.
¶ Flebothomare autem oportet propter oculos ſi ſan
guis exuberat cum cōitate corporis totius ex baſilica. d

inde ex cephalica. Et quandoqꝫ neceſſitas vrget. ⁊ pro
prie cum plenitudo adeſt vt flebothomemus ſaphenas
aut emoroidas aperiamus. Si autem cum cōitate ali
cuius ex membris fuerit flebothomanda eſt vena illi p
prie membro deſeruiens. deinde vtriſqꝫ cōmunis. Si
vero nō cū cōitate aliorum in capite ſanguis exuberat. tūc
fit illud. aut ex eo quod in toto exuberat. ⁊ tūc ex cepha
lica minuendum eſt. aut exuberantia eſt ſecundum par
tem quidem. aut ex venis que ſunt ſu bcarneo ⁊ flebo-
thomamus ex cephalica. deinde quidem vl' prouocam⁹
ſanguinem ex naribus aut ex venis forinſecis que ſūt
ſicut ſcis quedam frōtales ⁊ flebothomamus ex eis. aut
ſanguiſugas. aut cauteria ſuper eis apponimus.
¶ Et quandoqꝫ conuertimus ⁊ euacuamus per nares.
Et quandoqꝫ conuertimus ad poſterius capitis cum
ſcarificationibus ⁊ ventoſis propter cōitatem ambaruʒ
partium ſicut ſcis. Et ſunt ex venis pulſatilibus ⁊ non
pulſantibus que ſunt temporales per quas etiam mate-
rie confluunt quas quandoqꝫ flebothomamus. quādo
qꝫ incidimus ſicut ſuo loco dicemus. quandoqꝫ cauteri
zamus ⁊ quandoqꝫ conuertimus ⁊ ſcarificamus aures
⁊ quandoqꝫ cauterizamus ſub eis.
¶ Modus aūt cauterizatiōis harꝫ ptiū ſi vrget neceſ
ſitas fieri oꝫ poſt corporis mūdificatiōeʒ toti⁹ cū medici
na ſolutiā mūdificante ēt caput ipſū ⁊ corp⁹ totum ⁊ hoc
pluribꝫ vicibus. ¶ Et primuʒ incipiamus expiri ſuper
cauterio capitis q̄ fit ſup cōmiſſura coronali i pte cōmu
ni q̄ dicit zuendēg. i. cōtinuatio capiſtri cui⁹ iuuamenta
ſūt multa ⁊ ſublimia. proprie ad oēs egritudies capitis
frias ⁊ huidas. ſicut ē ſoda egritudo q̄ vocat ouū ⁊ ſco-
thoia ⁊ vertigo ⁊ grauitas ſomni ⁊ grauitas ſenſuū ⁊ p
alyſis ⁊ tōtura ⁊ pluritas catarri ⁊ coriza ⁊ lapſus ad ocu
los ⁊ nares ⁊ aures ⁊ vuā ⁊ fauces ⁊ ad dolōes dētiū ⁊
gigiuarꝫ ⁊ dolōes gutturis ⁊ ad oēʒ diſtillatiōē catāri ſu
p pulmonē ⁊ ptes pectoris ⁊ ſtomacū ⁊ ptes vicias ⁊ vlr
ad oēs egritudies catarri frias ⁊ hūidas. Et. mod⁹ opa
tiōis ei⁹ ē vt radat ſup capite i loco ipſo ⁊ pōat radix ma
n⁹ egri ſup extremitatē naſi ipi⁹ ⁊ extēdat p mediū frōtis
⁊ ꝯſideret vbi tminet medi⁹ digit⁹ ⁊ ſignet ibi ⁊ cauteri
zet cū cauterio ignito cui⁹ forma ſit ſic nucle⁹ oliue ma
ioris ⁊ pcedat cauterizatio vſqꝫ ad ſupficiē oſſis ⁊ obſue
t vt tmaneat apta vt mittat pus vſqꝫ ad tēpus quo tibi
māifeſtabit ex ratiōe diminui pus ⁊ egritudines catarra
les tollit.
¶ De obthalmia.

Cura obtalmie ē ſʒ duas itētiōes. vlʒ. ſ. ⁊ ptīcu
larē. ¶ Alis itētō diuidit i ſex ꝑs. Prima ꝑs
ē ꝯmēſuratō rgis. Secūda ē ſbtractio materie
exuberātis. ¶ Tertia ꝓhibitio catarri ⁊ dſcēſ⁹ ad oclōs
Quarta ē iclinatō ei⁹ ⁊ diuſio ad aliā ptē. Quitā ē alte
ratio ⁊ digeſtō ei⁹ q̄ ē trāſmiſſū. Sexta cōigit accidētia
Particula. itētō diuidit i curatiōē ⁊ ſedatiōē accidētiū
Primā igit rē ꝯplēt ꝯmēſuratiōes rgiminū rerꝫ ſex q̄s
ſcis. ⁊ ꝓpe diminuēdo cibū ⁊ potū vitādo euaporoſa ex
eis ⁊ eligēdo cibos pauci nutrimēti ſʒ laudabilis ⁊ alle-
uiādo prādiū ⁊ diminuēdo cenā vl' dimittēdo Et ſi mā
fuerit cala ſit cibi frigidi actualit ⁊ potētialr ⁊ ꝓpe ꝯdita
cū rob ꝯnatorꝫ aut cū agreſta rmiſſe accetoſitatis. ⁊ da ꝯ
gelata ex cucurbitis' āt ex alijs. ⁊ ꝯ. cibū. ad aliqđ ex co-
riādro l' q̄ ꝯdit ex eo ⁊ da āte cibū i matutis aq̄ pſilij ⁊

coꝛiādri ⁊ deuitet vinum ⁊ carnes in pꝛincipio: et ſi ſue
rit frigida. ſint cibi vitella ouoꝛū ⁊ mica panis ⁊ aq̄ car
nis ⁊ ſauic ⁊ oꝛdeū cōfractū cū paucis amigdalis. Et ſu
mat i matutinis mel cū aq̄ calīa ⁊. ſ. cibū aliquid ex piris
aut citoniis. Et ſit ſtudiuz vt lenificeꝛ natura quātum
poſſibile ſit cuz facilitate. ⁊ ſit i domo i q̄ habitat tēpatꝰ
aer ⁊ tenebꝛoſitas. Sōnus autē medicamē ē eis bonum
veruz. ſ. replōnē vitet: ⁊ uiteꝛ faticatio ⁊ prauitas animi
¶ Secūdā rez cōplent ſloia ⁊ euacuatio cuz medicinis
ſolutiuis. Floia āt ex cephalica ꝯueniēs ē oibꝰ ſpeciebꝰ
eiꝰ. ⁊ ꝑprie ſanguiee ex lateꝛ oppoſito prius. deīde ex la
tere eodē ſi flebothomatiōis iteratio neceſſaria ē. Et in
terdū nō ſufficit hec ſloia. ⁊ illud ꝑprie qñ materia fluit
ad oculos. aut ꝑ arterias extrinſecas tēpoꝛales ⁊ auris.
aut ꝑ venas frōtales. ⁊ tūc neceſſaria ē ſloia arterie tēpo
ralꝭ vt abſcidamꝰ curſuz eius per ipſam. Et modus inci
dēdi arteriā hꝰ ē pꝰ q̄ tibi inotuerit illā eē aut ex pulꝭ ar
teriiſ. aut magnis ꝙ dēclarabiꝛ tibi ex eo ꝙ inueniſ aliq̄ ex
illꝭ maiōis pulſatiōis q̄ aliq̄ ⁊ maiōiſ pleitudīs ⁊ calidio
riſ tactꝰ. ⁊ tūc ſciō cū iciſoꝛio cuti ſꝫ lōgitudinē arterie ⁊
excoꝛia cutē vſq₃ dū ꝑuenias ad arteriā. deīde igeniaꝛ ut
trahas eā cū vncinis ſeperādo ipſaz ex omni parte a cu-
ti ⁊ carne. ⁊ ſi eſt ex ꝑuis icide ipſam omnino ⁊ extrahaꝛ
ex ſanguine extractio cōpetens. deīde impleaꝛ vulnꝰ cū
aliquo ꝙ ſit cauterizās extremitates arterie. Si autē fue
rit ex magnis liga eā cū filo de ſirico foꝛti in duobꝰ lociſ
vt ſit inter duas ligaturas diſtantia ſicut pollicis. dein
de icide ſecundū totā arteriam in medio duarū ligatura
rū vel cauteriza eā hec eſt eniz operatio ſecundū ſapien-
tiā ¶ Si autē deſcenſus materiei fuerit ꝑ venas frōta-
les cōfert appoītio ſanguiſugarū ſuꝑ frōtez ⁊ appoītio
vētoſarū in nucha cū ſcarificatiōe vl ſine ſi debilꝭ fuerit.
eſt eni ipſa magni iuuamēti. que ſi nō cōferat poſt ſoluti
onē cū medicina fiat cauteriū ſuꝑ zubendeg. ¶ Eſt eni
vltium in abſcindēdo fluxū catarri ⁊ nos quidē diximꝰ
foꝛmā cauterizationis huius. in caplo qđ eſt ante iſtud.
Euacuatiōes aūt q̄ fiunt cū medicina ſolutiua in mate
ria calīa ſunt q̄ fiunt ex aq̄s fructuū ⁊ violaꝝ mirabola-
nis citrinis ⁊ fumoterre ⁊ tamaridis ⁊ ſimilibꝰ. ⁊ decoc
tio capilloꝛuz veneris dicta in ātidotario ⁊ aq̄ fructuuz
⁊ infuſio de ſucis herbaruz ⁊ alia quoꝛū rememoꝛati ſu
mus in canōe. ¶ At ſi cum materia calida fuerit ꝑmix-
tio materie groſſe: nihil eſt ꝙ magis conferat quā infu-
ſio de aloe cum aqua endiuie aut ſolatri. aut infuſio
ierepigre cum eis aut ſecundum qđ narratum eſt ſepe
ex infuſionibus ierepigre ⁊ pꝛopꝛie ſi materia fuerit ſub
merſa aut ibibita in velaminibus cerebꝛi.

¶ Si autem materia fuerit fria flegmatica fiat ſolutio
cum pillis, cochiis ⁊ pillis galieni iera colloquintidos.
Et ſimilibus. ¶ Si vero fuerit melincolica educen-
da eſt cum eis que ipſam educunt ex his que dicta ſunt
⁊ neque ſis contentus in ſufficientia vniꝰ euomitiōis
aut duarum. ſed iteratio atq₃ iteratio eſt ex rebus lauda
bilibus eiꝰ. ⁊ pꝛopꝛie cum facilitate ⁊ pꝛopꝛie qualiſcun
q₃ ſit materia. ¶ Terciam autem rem complent ſloia
⁊ cauteria que diximus ⁊ emplaſtrationes ſuper frontē
⁊ tempoꝛa ⁊ inter duo ſupercilia ex eis que diccus iam
⁊ pꝛopꝛie quando materia que effunditur via effuſionis
eſt per vias extrinſecas. Et quandoq₃ completur hoc
ex rebus. facientibus ſtipticitatem ⁊ inſpiſationem vt ꝓ
hibeatur deſcenſus materiei eius. Uerum etiam inter
dum nocent quoniam que iam deſcendunt materiaz ag
gregant ⁊ conſtringunt inter tunicas oculoꝛum ⁊ ſunt
cauſa maioꝛis nocumenti. ꝙ ſi contingat adminiſtranda
ſunt euapoꝛantia qualia ſunt aqua calida ⁊ aqua melilo
ti ⁊ ſimilia. Et pꝛopꝛie vt cōſideres in curatiōe tua gra-
dus tres ⁊ diſtinguas eos conſideratiōe idigeſti moꝛbi
⁊ acceſſus eius ad digeſtionez non integre ⁊ acceſſus ip
ſius ad digeſtionem in qua eſt complectio. Hoc enim
eſt ꝙ eſt ſecundum ſapientiam. ¶ Et qñz conferunt ad
hanc partem adminiſtratōes de iacur ⁊ gargariſma fac
ta ex eo ⁊ ſimilia quoꝛum rememoꝛatio preceſſit in caplo
de coꝛiza ⁊ catarro ex eis que cōſtringunt fluxum eius.
Uerū fieri opoꝛtet poſt mūdificationē ⁊ concedunꝛ ſo
lum aliqua ex eis q̄ ſumunꝛ ꝑ os q̄ requirantur ibi.

¶ Quartaz rem cōplent gargariſmata ⁊ caputpurgia
cum facilitate diminuentia de materia ſm ꝙ exigit di-
ſpō. ſimiliter fricationes extremitatum ⁊ compſſiones ⁊
ligature doloꝛoſe in extremitatibus ⁊ cliſteria ⁊ vento-
ſationes in nuca ⁊ inter ſpatulas ⁊ i emoꝛoidibus ⁊ ꝓ
uocatio earum ⁊ ſcarificatio facta in cartililaginibꝰ auri
um ⁊ ſilia. ¶ Quintā rez cōplent adminiſtrationes me
dicinarū ſecūduz intentiōes diuerſas. in moꝛbi eniz pri
cipio repercuſſiuis vtendum eſt in q̄bus ſit facilitas ſm
omnem modum adminiſtrationis. Deinde vtendum
eſt reſolutiuis ⁊ nō euacuande ſunt a ꝑmixtione iſtaruz
duarum intentionum quecunq₃ medicine ſunt interil-
las ut perueniaꝛ gradatim ⁊ cuz ſucceſſione paulatiz ab
eo ꝙ eſt repercuſſiuum vſq₃ ad reſolutiuum quoniam
hec operatio que eſt ſm ſapientiam.

¶ Adminiſtranda igitur in pꝛincipio ſi materia fuerit
calida que materiei acuitatem. ⁊ inflammationem repri
mant. qualia ſunt poꝛtulaca trita ⁊ ſuppoſita ⁊ endiuia
⁊ ſolatrum ⁊ aqua roſata ⁊ lingua arietis ⁊ herba viole
⁊ pſilium infuſum in aqua roſata hec omnia ſingulari
ter vel coniuncti cum olō roſato cōquaſſata ⁊ oculis po
ſita ſedāt ⁊ digerūt. ¶ Diſtilleṅꝛ aūt in oculꝭ lac mulie
ris nutricātis puellā. lac aſine albumē oui. aqua roſata ⁊
mucilago pſilii: et poſt diē vtendū diſtilatōe ſieꝛ albi pri
mū cuz aliquo hoꝛū q̄ diximus nūc ꝯſequenter admiſcē
de ſūt his ⁊ ꝑpe cū iā lipitudinē oclī habeꝛ ceperit. ſꝫ ñ i
tegre ⁊ curſus lacrimaꝝ ſubtiliū ⁊ acutaꝝ nō ē in ea pſe
uerātia ſiē ꝑus medicine aliq̄d reſolōis ⁊ maturitatis ha
bētes. ſic mucilago ſeiuz citonioꝝ ⁊ decoctio mellilotí ⁊
aq̄ fenugreci vtēdo eis ꝑprie cū ſieꝛ albo. ſcđo cū colirio
citrio. ¶ Si āt maturatiōis ſignificatio ueroadeſt q̄ ē ef
fuſio lipitudinis ⁊ omnino abſciſio lacrimaꝝ ſubtilium
⁊ acutarum tunc balneationis ipreſſio eſt medicamē. ve
rum ſubtiliat enim ⁊ reſoluit materiam ⁊ eſt eius tunc
medicamē ꝑpriuz. Puluis albus ⁊ pꝛopꝛie cū mucila
gine fenugreci ⁊ ſemis lini ñ permittaꝛ ⁊ adminiſtratio
balnei eſt enim nobile ad obthalmiā ſicut hipocra. dixit
⁊ ꝑprie coꝛpoꝛe mūdificato. ¶ Si autez materia fuerit
frigida flegmatica vtere in pꝛimis repercuſſiuis nō plu
rime ifrigidationis. ſicut eſt ſieꝛ de ſpica cum ſucco mirꝛ
confoꝛtat cuz modico ſpice ⁊ ſuco raſa. ⁊ ſucco virge pa
ſtoꝛis. ſimiliter confoꝛtato cum ſpica. ⁊ in proceſſu rei cū
ſigna maturatiōis apparuerit vtēdū ē ēpl'ro ex āeto ⁊ fo
liis malue coctis i vino ſtiptico aut mellilito ⁊ ſpica aut
fenugre. ⁊ roſis coctis cuz vino ſtiptico: et diſtilletur in

oculis ſief de ſpica cum aquis mellilotí: aut fenugreci: ⁊ ſilium. Et ſi ãplius ſigna maturationis appareãt: vteñ eſt puleř citrio cuȝ mucillagine fenugreci aut mellilotí. Balneuȝ quoq; i huiuſmodi hora eſt medicamen ꝯue niens ⁊ potus vini puri ⁊ albi. Et auteȝ a ventoſitate fuerit cureř cum embrocis ⁊ balneis facientibus vaporationeȝ ⁊ emplis. Et iã laudatus eſt feniculus i huiuſmodi opthalmia ſꝫ omnem mõȝ admiſtratõis eius. Et em plaſtum fcm ex eo ⁊ vitello oui eſt iuuamenti valde.

¶ Certam reñ ꝯplent admiaiſtrationes mediciaꝝ doloris ſedatiuaruȝ ſcilicet puncture ⁊ mordicationis vehementiã ſedantiuȝ: qualia ſunt proprie medicamenta ſedatiua ſm quod exigit diſpoſitio ⁊ narcoticitatis parũ hñtia: ⁊ repſſe. Uerum admiſtrãda ſunt cum cautela: ſicut ꝓprie albuñ oui ꝯqſſatuȝ cuȝ aq̃ papaueris: aut mulcillago pſilij cuȝ aq̃ papaueris aut cum ſucco pomoruȝ madragore: aut ſolatri: aut lactuce: ⁊ ſimiliter mucillago ſeminũ citonoꝝ cũ aliquo p̃dictoꝝ mucillago fenugr. ⁊ aq̃ mellilotí: aut ãeti cũ aliquo ex eis. Et aliqñ ꝑp neceſſitaté vtẽdũ ẽ opio. Ueꝝ ſi accidat nocumẽtũ ꝑp nacõti cũ vtẽdũ ẽ lauacris: ⁊ ẽbrocis ex reb⁹ i qb⁹ ſit ṽt⁹ maturitatis ṽtutis nacõtici: ſicut ẽ ꝓpe mellilotũ: camõilla. ⁊ fenugř. malua: anetũ: ⁊ ſimilia. ¶ Mamech filius Zezar. Ẽplm ꝯferẽs dolõi: ⁊ apoſtẽati ocľoꝝ: ⁊ ſcabiei ⁊: ſupcalefactõi. ℞. croci: myrř: olibãi: opij: gũmi arabici añ teř ⁊ ꝯfice cũ aq̃ roſata: ⁊ fac formulas ⁊ fac ſiccari: ⁊ qñ oȝ accipe ex eis: ⁊ fac ẽplm cũ aq̃ ro. aut albumie oui. ẽ. n. exptũ. ¶ Idẽ aliõ ad apoſtemata ocľoꝝ ⁊ difficiles dolões ⁊ fac egrũ dormiř. ℞. trociſc. memithe litij: aloes: gũmi arabici: akakie añ. Tere ⁊ ꝯfice cũ ſucco rubi: ⁊ fac formas: ⁊ cũ oȝ diſſolue vna ex eiſ cũ ſucco rubi: aut ſolatri ãt mucillagie pſilij. aut grãoꝝ citõij: aut albuĩe oui: aut lacte mlieris ſi de⁹ vo. ¶ Idẽ aliõ valẽs ſiľr qñ dolorẽ vehemẽs i oculiſ faciẽs dormiř. ℞. mãdragoꝛ: opij: iuſqami añ. Teř ⁊ ꝯfice cũ aq̃ pluuiali: ⁊ expõe ſoli quiq; dieb⁹. Deide fac formulas ⁊ qñ oȝ diſſolue vnã ex eis cũ aq̃ roſata: aut albuĩe oui: ⁊ line ſup frõtẽ: ⁊ tẽpora: ⁊ ſi oȝ line ſup ocľos. ¶ Idẽ aliõ ꝯferẽs doloꝛib⁹ ocľoꝝ calidis. ℞. ſucci ſolatri: ſucci folioꝝ iuſquiami: licij croci: zuccari: cãphoꝛ añ: albumis oui: q̃tũ ſuffic. vteř cũ coeto ſedat. n. illa hõa. ¶ Fili⁹ Zacharie araſi. Cõfectõ ẽpľi ꝓhibẽtis fluxũ ex oculo. ℞. aloes: acatie ſief memithe: licij: croci: boli: gũmi arabici: liniant̃ ſ. frontẽ cũ albuĩe oui. Et ſi ẽ ſ. calefactõ vehemẽs addat̃ eis ſãdali rubei: ⁊ ſauſel añ: pugill⁹. i. ⁊ liniat̃ cũ aq̃ coriãdri hũidi: ⁊ ẽdiuie: ⁊ aq̃ ro. ¶ Idẽ Cõfectõ ẽpľi ad dolorẽ vehemẽtẽ i opthalmia. ℞. coriãdri: mellilotí: croci ſeis lini. trotellaꝝ õ ſeni añ. Teř ⁊ ꝯfice cũ vino ſtiptico: ⁊ fit ẽplũ ſuꝑ palpebras. ¶ Maboali. Ẽplm ſedãs fluxum mẽi ad oculũ. ℞. ſief: memithe: aloes: ſeium roſaꝝ: croci: ſarcocol. ramic: ſauic: ordei: balauſtie añ ꝯfice cũ ſucco ſolatri ⁊ fac ẽplm. ex eis. ¶ Idẽ ad doloris vehemẽtiã. ℞. ſucci lactuce ſucci pomoꝝ mandragoꝛ: ſucci papaueris añ: ptẽ. i. albuis oui ptes tres. Cõquaſſent̃ ⁊ vteř cuȝ cocto bonũ ⁊ exptũ. ¶ Idẽ Epithyma ꝯferẽs ad dolorẽ vehemẽteȝ: ⁊ mltitudinẽ mẽi. ℞. ſauic ordei. ʒ. xvi. iuſqami albi. ʒ. viij. thuris. ʒ. vi. myrř ſucci mãdragoꝛ añ. ʒ. iiij. op ʒ. iij. croci: roſaꝝ rẽẽtiũ añ ʒ. ij. vitellũ oui vni⁹ aſſi. Cõteř ⁊ ꝯfice cũ vino ſtiptico ⁊ fiãt fõme. Et qñ oȝ adminiſtrat̃ vna cũ eo qõ ꝯuenit ex liquoꝛib⁹. ¶ Idẽ aliõ faciẽs ſiľr ad dolorẽ calidũ. ℞. croci: myrř: aloeſ olibãi: opij ſarcoc. añ fiãt fõme ⁊ ſup frõtẽ ⁊ oculũ lie i pri⁹ doloris cũ aq̃ endiuie. portulace: aut ſolatri: aut iuſqami albi: aut coriãdri hũidi. ¶ Idẽ aliõ. ℞. ſauic: orõi. ʒ. iiij. opij. ʒ. i. croci. ʒ. ij. Cõfice cũ ſuccis p̃dictĩ: ⁊ vteř ſup epithalmiã calidã. ¶ Filiꝰ Serapiõis. Emplm faciẽs ſtipticitatẽ: ⁊ ꝯferẽs i pncipio ⁊ ꝓhibẽs fluxũ mẽi ad ocľoſ. ℞. folioꝝ ſolatri: ⁊ virge paſtoris ⁊ ãnogloſſe: ⁊ ẽdiuie ⁊ portulace ⁊ teneritatuȝ rubi ⁊ foliorum vitis añ: fac farina ordei ẽplꝫ: ⁊ olõ ro. ⁊ aq̃ õcoctiõis papaueris. ¶ Idẽ. Qñ accidit q egritudo ꝯſeqt̃ veſtigia maturatõis: tũc miſceaſ i ẽplis vitellũ oui mucillagies fenugre. ⁊ ſcis lini mellilotũ: ⁊ camõillã cũ media pte croci: ⁊ olõ ro. ſimul icorporatis: ſup ipõe. ¶ Fili. Zezar. Sief albũ quo vtẽduȝ ẽ i pri⁹ opthalmie calide cũ dolõ ẽ vehemẽſ. ℞. gũmi arabici: draga. ãili. añ. ʒ. iiij. ceruſe lote. ʒ. vi. opij. ʒ. i. Diſtẽpa cuȝ albuĩe oui ľ cuȝ aliquo qõ ꝯuenit ex liquoribus.

¶ Idẽ. Sief aliõ albũ ꝯferẽs opthalie. i augmẽto ⁊ ſedat dolorẽ. ℞. ſarco. nutrite i lacte aſine. ʒ. v. amili. ʒ. iij draga. ʒ. iij. opij. ʒ. i. olibãi. ʒ. i. ſ. ceruſe ablute. ʒ. vi. tempa cuȝ aq̃ pluuiali. ¶ Fi. Zacharie araſi. Sief albũ ꝯferenſ opthalmie ⁊ dolõib⁹ ocľoꝝ. ℞. ceruſe ablute. ʒ. x. ſarcocolle croſſe. ʒ. iij. amili. ʒ. ij. draga. ʒ. i. opij. ʒ. ſ. fiant troci ſci. parui. ¶ Sief aliõ albũ õſcriptõe Aboali: ꝯferẽſ opthalmie i pri⁹ ⁊ augmẽto ei⁹. ℞. ceruſe. ʒ. x. gũmi arabici: amili añ. ʒ. v. ſarco. nutrite i lacte aſine aut mlieris. ʒ. x draga. ʒ. iij. opij. ʒ. i. ⁊ ſ. cõfice cũ aq̃ ¶ Sief albũ õſcriptõe Alexãdri. exptũ ad opthalmiã calidã cũ nimio dolore: ⁊ eſt mirabile. ℞. climie p⁹ tñ lote: deinde aduſte: ⁊ extĩcte i lacte mlieris. ʒ. x. ceruſe lote. ʒ. viij. ſcorie ferri. ʒ. iiii. opii. ʒ. ii. draga. gũmi arabici añ. ʒ. iiii. Cõfice cuȝ aq̃ pluuiali. ¶ Sief citrinũ õſcriptõe eiuſdẽ ꝯferẽs doloribꝰ vehemẽtib9 opthalmie. ℞. climie ſcõm ſupioreȝ doctrinã prepate. ʒ. viii. ceruſe lote. ʒ. xv. croci. ʒ. iiii. opii. ʒ. i. draga. ʒ. ii. aq̃ pluuialis qõ ſufficit. Uteř cuȝ albuĩe oui ¶ Sief citrinũ aliõ mirabile õſcriptõe eiuſdẽ plus opetiuuȝ aliis r̃pmit. n. magis ſupfluẽtes mãs. ℞. amili. ʒ. xxi. ſief memithe. ʒ. iiii. ſarcocolle draga. gũmi arabici añ ʒ. viii. croci. ʒ. ii. ⁊ ſ. myrř. ʒ. i. opii. ʒ. ii. Cõfice cuȝ aq̃ pluuiali ¶ Sief roſatuȝ õſcriptõe eiuſdeȝ efficax ⁊ exptum ad ea q̃ diximus ſupius. ℞. folioꝝ roſaruȝ. ʒ. xv. croci. ʒ. viii. opii. ʒ. ii. ſpice ide. ʒ. ii. gũmi arabici. ʒ. viii. aq̃ pluuialis qõ ſufficit fac. n. ad doloriſ vehemẽtiã ⁊ ad fluxũ materieꝝ ſbtiliuȝ acutaꝝ. ¶ Sabor rex medoꝝ. Cõfectõ collirii: citrini: ſblimis ad opthalmiã ⁊ doloriſ vehemẽtiã ꝯfert. n. ſtati. ℞. ſarcocolle. ʒ. iii. ceruſe amili draga. gũmi arab. ʒ. ii. opii. ʒ. i. croci. ʒ. i. ⁊ ſ. oĩa p̃ter opiuȝ teř: ⁊ r̃dige i ſbtiliſſimuȝ pluereȝ ſicut alcohol opiuȝ aũt diſſolue i aq̃ ro. aut lacte mlieris: ⁊ miſce cuȝ aliis ꝯterendo i vaſe lapiõo ꝯtritõe mlta vſq; duȝ fiat liqduȝ: ſicut mel currẽs ⁊ vteř exptuȝ ẽ. ¶ Ideȝ Sief õ ſpica ꝯferens opthalmie cuius mã eſt frigida ⁊ eſt cuȝ diuturnitate. ℞. ſarcocolle ʒ. v. ſpice. ʒ. ii. folioꝝ roſaꝝ. ʒ. iiii. croci. ʒ. ii. opii aloes añ ʒ. i. gummi arab. amili draga. añ. ʒ. i. Cõfice cuȝ aq̃ pluuiali: ⁊ fiat ſief ⁊ vteř Cuȝ auteȝ ſignuȝ maturatiõis appareat ꝯficiat̃ ſief huiuſ cuȝ ſucco cappris. Exptuȝ eſt.

¶ Mahemet araſi. Cõfectõ puleris albi cuius opatõ eſt mirabilis ad opthalmiã calidã ⁊ vehemẽtiã doloris. ℞. ſarcocolle nutrite i lacte aſine aut mulieris. ʒ. x. amili ʒ. iii. opii. ʒ. i. ⁊ ſ. camphore. ʒ. ſ.

¶ Idẽ. pulůis ali⁹ cui⁹ ꝓprietas ẽ abſcidere lippitudinẽ:
qñ nõ ẽ ſanies mlta. ℞. ſarc. ʒ. x. ſpũa maris. ʒ. i. ʒuc. ʒ. iij.
terat̃ ⁊ ad admiſtret̃. ¶ Idẽ. Cõfectio pulueris citrini
cui⁹ iuuamẽtũ ẽ i fine opthalmie: ⁊ ẽ ei⁹ ipſſio fortis. ℞.
ſarcocol. ʒ. x. ſief memithe. ʒ. iij. litij aloes añ. ij. croci. ʒ. i.
⁊. ʃ. ſpũa maris. ʒ. ʃ. t̃rat̃ ⁊ admiſtret̃. ¶ Mamec pluriſ ꝯfe
rens calide opthalmie. ℞. ſarcocolle ſief memite añ fac
puluerẽ: ⁊ vter̃ cũ albumie oui. ¶ Iſaac. Puluis citri
nuſ ꝯfereſ opthalmie q̃ ꝯſeq̃t õcllatõez: ⁊ opthalmiã dif
ficilẽ ⁊ adherẽtẽ. ℞. ſarcocolle nutrite. ʒ. x. croci ſpice alo
es añ. ʒ. i. terat̃ ⁊ admiſtret̃. ¶ Mamec fili⁹ Zezar. Co
hol ꝯferẽs cũ auxilio dei apoſtẽati qđ ẽ i ꝯiũctiua: ⁊ in
flãmatõi õculoꝝ ⁊ fluxui mẽꝝ ⁊ lachrimaꝝ ⁊ pruritui ⁊
vtẽ mãe ⁊ ſo exptũ. ℞. tutie: lapidis emathitis añ. ʒ. iij.
licij: acatie: climie auri añ aur. i. ſpice: opij: ſũach. añ. ʒ. ʃ.
amili aur. i. aloeſ rubei bõi. ʒ. i. ʒucari tabãʒet. ʒ. iij. fac pul
uerẽ ſbtiliſſimũ ⁊ ibibe vice. i. cũ aq̃ mirabol. citrioꝝ: ⁊
alia vice cũ ſuc. fenic. ⁊. iij. vice cũ ſuc. coriã. hũidi: ⁊. iiij.
vice cũ aq̃ ſuãc. Et ſi ẽ tp̃s ĝnatoꝝ ibibe vicib⁹ cũ ſucco
granatoꝝ mucoꝝ vl̃ cũ ſuc. grãtoꝝ dulciũ ⁊ acetoſoꝝ.
Deide miſce cũ eis cãpho. ʒi. q̃rtã: ⁊ deide iteꝝ ter̃ ⁊ cẽ
ne ⁊ põe in vaſe vitreo: ⁊ fiat cũ eo alcohol mane ⁊ ſero

De doloribus oculorum.

Dolores oclõꝝ inq̃t Hyp. pot⁹ vini balneatõ
phlebotõia ⁊ euacuatõ p̱ vẽtrẽ curat oculoꝝ
dolorẽ. Intellexerũt poſteriões: q̄ vini potio ꝯ
fẽt flegmaticis dolorib⁹: balneatõ colicis ⁊ melãcolicis
phlebotõia ſãguieis: vl̃ ijs ſi hũoꝛs eq̃lr cũ ſãguie aug
mẽtent̃. Euacuatõ quoq̃ꝫ p̱ vẽtrẽ ꝯfert dolorib⁹ flegma
ticis colicis ⁊ melãcolicis. Et qdẽ ſup hoc ſcrutiniũ ſm
ſapiã ẽ theſaur⁹ opatiõiſ. qñ vini potatio ꝯfert flegmati
cis: dũ tñ maturatõ ⁊ euacuatõ p̃ceſſit: ⁊ iterata: qñ agi
tatiõis ſuſpitio tolliť ex agitatiõe pticulr̃ ſblata mltitu
die ⁊ balneatõis ipſſio ſilr̃ oib⁹ oculoꝝ dolorib⁹ ꝯfert ẽt
p⁹ õbitã euacuatõez. Reſoluit. n. ⁊ hilitat r̃ſiduũ mẽi: ⁊
ꝓprie adherẽtis ⁊ difficil̃. Alis aũt dilatat mãꝫ: ⁊ ꝯṽtit
ex ptib⁹ alijs ad locũ doloris: ⁊ mltiplicat fluxũ. Ħ aũt p̃
mo nr̃ ẽ ſmo quẽ ñ oẽs ꝯp̃hẽdeſt: niſi q ſe exercẽt ſꝫ pũ
dẽtiã ⁊ viã iduſtrie: ⁊ illð ẽ: qñ oꝫ vt poſtponat̃ euacua
tõeſ: q̃ ſit ſm ptẽ ei⁹: q ſit ſꝫ mltitudinẽ. agitatõ. n. mltipli
cat̃ ex agitatõe pticulr̃ mltitudie ñ ſblata. Dilatat. n. ⁊ i
citat mltitudiẽ: niſi mã ſꝫ locũ pticlr̃ icũbat ⁊ ñ cũ cõita
te ẽt alteri⁹ ptis: ⁊ ſit i q̃titate pua. Pricipiũ ṽo euacua
tõis ab eo qđ ẽ ſm ptẽ: ⁊ ſblata mltitudie mãꝫ dilatat: ⁊
agitat ⁊ i loco dolõis mltiplicat. ⁊ Ħ ẽ illð q̄ ẽ errõ: ⁊ ipi
tia ſic. G. dixit. ¶ Mamec fili⁹ Zacha. Cohol ꝯferẽs
dolõib⁹ oclõꝝ: ⁊ ẽ mdicia r̃gũ. ℞. ãtimõij. ʒ. vi. mãcaſite
ʒ. v. tucie. ʒ. iiij. ẽblicoꝝ mũdatoꝝ. ʒ. iij. amili. ʒ. ij. pipis al
bi. ʒ. i. ter̃ ⁊ cribella. ⁊ vter̃ vbi oꝫ. ¶ Idẽ ꝯfectõ ſief ꝯfe
rẽtis oib⁹ dolõib⁹ oclõꝝ. ℞. ſuc. mõoꝝ rubi quãtũ vis ⁊
fac ſiccari ſẽp agitãdo ⁊. ℞. ex eo aur. iij. ⁊ miſce cũ eo ex
albuib⁹ ouoꝝ qđ ſbtile ẽ ⁊ lactis mulieris q̃titatẽ ſuffici
ẽtẽ: ⁊ fac ſiccari vſq̃ꝫ dũ fiat ſief: ⁊ vtẽ cũ albuie oui ⁊ lac
te mlieris. ẽ. n. medicamẽ ſblime. ¶ Idẽ. ſief aliđ ꝯfereſ
dolõib⁹ oclõꝝ a colera: ⁊ ꝯfert ſtati climie auri: ſcoꝛ. fer.
añ. ʒ. xv. ſief memi. ʒ. i. opij croci añ. ʒ. ʃ. acatie. aur. ʃ. ter̃
⁊ ꝯfice cũ aq̃ ⁊ fac ſief. ⁊ vter̃ cũ aq̃ roſata: ⁊ lacte mlieris
¶ Idẽ ſief ꝯferẽs dolõib⁹ fõtib⁹ ex mltitudie mẽ: ⁊ fac
dõmir̃ egrũ ex illa hõa. ℞. ſief: memi. ʒ. viij. cõci: ſarco-
col. añ. ʒ. iiij. opiꝫ. iii. ſucci: mãdragoꝛ. ʒ. ii. Tẽpa cũ aq̃
pluuiali: ⁊ vter̃ vbi oꝫ. ¶ Amaraan. Sief ꝯferens oib⁹
dolõib⁹ oclõꝝ ⁊ vte eo ad oclr̃ egritudieſ. ℞. tutie bõi li
tij añ: aur. iiij. mirabol. citrioꝝ aur. i. ⁊. ʃ. ʒiʒib. pipiſ lõgi
⁊ albi añ: aur. i. abſcẽdẽi: ſarco añ. aur. iij. Ter̃ ⁊ cerne: ⁊
ſolue litiũ i aq̃ pluuiali ⁊ ꝯfice cũ eo cetã ⁊ fac ſief: ⁊ frica
in cote cũ aq̃ pluuiali ⁊ albuie oui: vel ſucco rubi. bonũ
ſi deus voluerit. ¶ De vlnerib⁹ ⁊ vlcerib⁹ oculorum.

Ulnera ⁊ vlcera oclõꝝ cura ẽ ſex reſ pma ẽ euacu
atõ mltitudis. ſa ẽ ꝓhibitõ diſcurſ⁹ mẽꝝ ad oclos
t̃tia ẽ admiſtratõ itẽtiõs ẽca vln⁹. q̃rta ẽ cõrectõ ac
cidẽtiũ. q̃nta ẽ obſuatõ r̃gis i vita ei⁹. ſexta ẽ vt veſtigiũ
q̄ ex vlner̃ r̃manet dleat̃. ¶ Primã igiť rẽ ꝯplẽt flebo.
qñ ẽ pñ^m cur̃ ⁊ ꝓpe ceſalice. dide ſolutiões lenes vẽtriſ
ex is q̃ diximꝰ i caplõ ð opthalmia fẽe ꝯ itatõe. ¶ Secũ
dã rẽ ꝯplẽt medicamẽta q̃ ſũt diſticta ſupra i caplõ ð op
thalmia ¶ Tertiã rẽ ꝯplẽt admiſtratões medicaiuꝫ faci
ẽtiũ naſci carnẽ i vlcẽib⁹ ⁊ ꝯ ſolidãtiũ vlnẽa: ſicẽ ſief al
bũ i pñ⁹ cuꝫ lacte mlẽris ⁊ albuie oui. Et admiſtrat̃ ſm
plimũ medicia ðſiccatiua ñ mlte mõdicatõis vt ñ ſiat ſa
niei ĝnatõ. Eſt. n. i Ħ vlnẽ ſaies ſuſpecta ⁊ p⁹ tp̃s pn. ſi
dolõ ñ ſedat̃ fenugrecũ cũ roſis coctis i vio ſtiptico: aut
aq̃ ro. ſup oculũ cathaplaſmet̃. Et vteñ ẽ deiceps ſief al
bo ⁊ ſief ð plũbo cũ albuie oui. Si ãt dolõ repmiť ſief ð
plũbo vteñ ẽ tñ: ſilr̃ cũ albuie oui. Cũ ãt vln⁹ r̃pletuꝫ
fuerit vteñ ẽ ſief elixir. Ligatura p̃tera ſup oclos r̃ſtrigẽ
da ẽ: vt ꝯpmat ſup pululllos ⁊ ſup pilã ꝯſtitutã ⁊ õdina
tã ſup oclos. iaceatq̃ꝫ eger ſupi⁹. Signũ quoq̃ꝫ ſalutiſ ẽ
qñ icipit apper̃ i circuitu vlnẽis albedo: ⁊ p⁹ ſanũ vln⁹
r̃macat ipſſio albedis i loco vlneriſ. ¶ Quartã rẽ ꝯplẽt
admiſtratiões medicaminuꝫ ſedãtiũ dolões: ⁊ pũctas: ⁊
mõdicatões oclõꝝ pp̱ vlnera ipoꝝ ex his q̃ p̃ceſſerunt.
¶ Quintã rẽ ꝯplẽt admiſtratõ ſbtiliatõis r̃gimis i ſex
ĝnib⁹ reꝝ ſicẽ iã diximꝰ. ¶ Sextã rẽ ꝯplẽt medicie r̃mo
uẽtes veſtigiũ albedis q̄ r̃macat pſ vln⁹ cũ eis q̃ dicet̃
i caplõ ð albedie oclõꝝ. Fili⁹ Zacha. araſi. Cõfectõ ſief
ð plũbeo r̃plẽtiſ ⁊ ſolidãtiſ vlnẽa oclõꝝ. ℞. plũbi vſti. ã
timõii: tutie ablute: calcechu. gũmi arabi. draga. añ. ʒ.
viii. opii. ʒ. ʃ. fiãt ſief cũ aq̃ pluuiali. ¶ Idẽ aliđ ſief faci
ẽs naſci carnẽ i vlcerib⁹ ⁊ ꝓhibẽs egrſſũ vue ⁊ ſbtilias
veſtigia. ℞. climie tutie tritaꝝ ⁊ ablutaꝝ mltoticẽs cũ aq̃
pluuiali: ceraſe: ãtimõii: olibãi añ. ʒ. ii. mirr̃. ʒ: i. ſarcocol
le: ſãguis dracõis: aloes: opii añ. ʒ. i. ⁊. ʃ. fiãt ſief: ⁊ admi
ſtret̃. Bonũ ẽ ⁊ exptũ. ¶ Idẽ Sief ð thur̃ maturãs vl
cera. ℞. thuris. ʒ. x. armoiaci: ſarcocolle añ. ʒ. v. croci. ʒ. ii
fiãt ex eiſ ſief cũ mucil. fenugre. ¶ Idẽ. Sief elixir: cui⁹
opatio ẽ ſblimis ad vlcẽa maligna oclõꝝ ꝓhibẽs egreſ
ſũ vue. ℞. ãtimõii: ſedenegi. añ. ʒ. x. acatie. ʒ. iii. aloes. ʒ. i.
fac ex eis ſief cũ ſucco rubi. ¶ Fili⁹ Zezar. Cohol ꝯfereſ
vlcerib⁹ oclõꝝ. ℞. ſarco. nutrite i aq̃ ro. dieb⁹ plib⁹ ð i
de i ſucco rubi. ʒ^o nutrite i lacte mlieris ſilr̃ dieb⁹ plib⁹ ⁊
exiccate q̃titatẽ ſufficiẽtẽ pluerizã ⁊ fiat cum eo alcohol
mane ⁊ ſo bonũ. Et ſũt q mittũt ſarcocollã i lacte mlie
ris tñ ⁊ vtũť. ¶ Sabor filiꝰ Sirges. Colliriũ bonũ
ad vlnera ⁊ vlcera oclõꝝ. ℞. ſarcoco. nutrite i lacte mlie
ris: aut añ ne. ʒ. iiii. ãtimõii: ſãguis dracõis: draga. ſede
negi añ. ʒ. ii. mirr̃: aloes añ. ʒ. i. ⁊. ʃ. opii. ʒ. i. Terãt vltia
ꝯtritiõe ſicẽ alchocol. Deiđ ꝯfice cũ ſucco rubi: ſic ꝯterẽ
do⁹ i vaſe lapiđo ꝯtritiõe vehemẽti: donec fiat ſicut mel
currens: ⁊ reconde in vaſe vitreo: ⁊ vtere mane ⁊ ſero.
expertum eſt.

¶ De ſcabie oculorum.

Cura huiꝰ egritudis eſt ſm cōſideratiōes duas
Nāq̄ ſbtil' ē ⁊ ñ mlti tpis idiget cōpoꝛ mūdifi
catiōe pmo cū phlebotōia : ⁊ vētris ſolutione ⁊ vētoſati
one in occipite: ⁊ nuca: Scđo idiget ſ̄gie ocli ſbām tene
rā faciente: ſicʒ ē balneatō ,pp̄ꝛie ⁊ fomentatiōes ⁊ aliud
ſ̄giem humectatiuū acq̄ſitum ex aere ⁊ quiete: ⁊ ex his q̄
comedunt ⁊ bibunt: ⁊ alijs. Tertio indiget medicis q̄ꝝ
ꝓprietas eſt curare ſcabiem ocloꝝ ſicʒ verbigra: colliriū
qđ ſibi cōparat. Saboꝛ rex medoꝝ ⁊ ſief rubeuʒ: ⁊ leue
⁊ ſief vide ⁊ leue. Si autē fuerit ſcabies groſſa ⁊ crōica:
tūc cura eiꝰ ē poſt ſolutionē: ⁊ phlebotomiā fricatō ſca-
biei cū folijs paritarie: aut cū folijs fici: aut cū aliquo in
ſtroꝝum cōuenientiū ad illud: aut cū radice liquiritie ꝑ
pata vſq̄ dū ſāguis pl'imꝰ fluat: ⁊ ſ̄moueatur aſꝑitas: ⁊
durities q̄ eſt ſicʒ filtroſitas: ⁊ appeat teneꝝ eiꝰ. Et mōus
fricādi cū iſtrumento ē: vt fiat fricatō ſup oculuʒ ⁊ pal-
pebꝛas pus ſuppoſito pulueꝛ: ⁊ ſpūa maris: ⁊ zuc. tabar
zet: aut aliquo qđ ſit ſil' illis. Deide laueꝛ oclus cū ace-
to: aut aq̄ roſata: aut vino foꝛti albo ⁊ nouo. deide admi
niſtreꝛ ſ̄ſiduū regien eiꝰ ex eis q̄ dc̄a ſūt: ⁊ ,pp̄ꝛie ex colli
rijs ſief leuibus ⁊ acutis ⁊ ēplaſteꝛ tpe frigido cū amig-
dalis amaris: cimio ⁊ mica panis iſuſa i rob cum pauco
croco. ⁊ tpe calido cū vitello oui: ⁊ olō roſato ⁊ violatō
⁊ nō ꝑtermittaꝛ gn̄a medicaminis oculi ſubſtantiā tenē
raʒ facictis. ¶ Saboꝛ filius Girges. Cōfectō colliri
bōi ad ſcabiē oculoꝝ ⁊ ſebel ⁊ vngulā. ℞. ceruſe: vidis
eris añ pteʒ .i. tere ꝯtritiōe multa cū vino albo: ⁊ ſucco
rute vſq̄ duʒ fiat currēs i teriū mellis clari ⁊ liq̄di ⁊
vtere eo mane ⁊ ſero. Si aūt medicamē mitiꝰ faceꝛ vo-
lueris: pōe ex ceruſa ptes .ij. Et q̄ñʒ ceruſa ⁊ flos eris te
runt ꝯtritōe vltia: ⁊ ponunt i vaſe eneo lipido cū liquo
ribꝰ ꝑdictis: ⁊ dimittant p diē ⁊ noctē. deide colaꝛ ⁊ po-
niꝛ colatura i vaſe vitreo: ⁊ diſtillaꝛ ex eo i oculo mane ⁊
ſero. ¶ Mahemet araſi. Cōfectō ſief rubei valēs ſicʒ ꝑ
dēm ē. ℞. ſcōnegi. ʒ .iij. colchotar aduſti: ʒ .iij. eris vſti. ʒ.
ij. myrre: croci: añ. ʒ .i. pipis. ʒ .ſ. ⁊ ē lene. Si aūt acutius
faceꝛ volueris adde cū ꝑdictis floris eris: ⁊ ſalis armo-
niaci añ. ʒ .ſ. ¶ Idē ꝯfectō ſief vidis valēs ſil' ad ꝑdc̄a
℞. floris eris. ʒ .iij. colchotar aduſti. ʒ. vi. arſeici rubei:
baurach: ſpūe maris añ. ʒ .i. armoniaci. ʒ .i. ſ. ſalis armōia
ci. ʒ .ſ. diſſoluaꝛ armoniacū i aq̄ rute. ⁊ fiat ex eis ſief.
¶ Hamech. Cōfectō ſief ſanās ſcabiē oculoꝝ ⁊ cōſu-
mēs pānū ⁊ vngulā. ℞. floris eris: colchotar aduſti. ſpu
me maris: añ. ʒ .ij. calcecchumenon. ʒ .iiij. baurac: ſalis ar-
mōiaci: arſcici rubei ſublimati añ. ʒ .i. fac ſief cū ſucco ce
lidiōe: ⁊ adminiſtreꝛ ſicʒ fricādo. Eſt. n. bonū ſi deꝰ volue
rit. ¶ Idē. Sief ꝯferēs ſcabiei pruritui ⁊ ſebel ⁊ hūidi
tati ſuperflue in oculo. ℞. ceruſe: croci: gummi arabi-
ci: ana. ʒ .vi. ſalis armōiaci: pice. opij: myrre: ſucci agre
ſte añ. ʒ .i. ⁊ .ſ. Cōfice cū aq̄ pluuiali. ¶ Idē. Sief ꝯfe-
rēs vlceribꝰ ⁊ ſcabiei oculoꝝ a caliditate. ℞. climie: cōci
ſcoꝛie eris: gūmi arabici: eris vſti: añ. ʒ .iij. myrre: ſedene
gi: ſpice añ. ʒ .i. poij: roſaꝝ añ. ʒ .i. piperis albi grana .iiij.
Cōfice cū vino: ⁊ vtere cū albumine oui.
¶ Humain Cohol ꝯferēs ſcabiei oculoꝝ pruritui: ⁊
ſebel: ⁊ tenebroſitati viſus. ℞. tutie: ēblicoꝝ añ. ℥ .i. anti
mōij nigri aur. ij. caſtoꝛ. climie añ. aur. i. ⁊ .ſ. memi. ʒ .i. cō
ci. ʒ .i. camphōe aur. ſ. ſuch danic. i. ſalis armoniaci. ʒ .ij.
Tere ꝯtriōe bōa: ⁊ pōe i vaſe lapideo mūdo: ⁊ pice ſu-
p eā aq̄m pluuialē i q̄ iſuſi fuerit p dies duos ex mira-
bolāis nigris circiter .xx. poſtq̄ ꝯtriti fuerit. deinde cola
aquā ⁊ fūde ex ea paꝝ ſup medicias: ⁊ dimitte ſiccari vl'
q̄ſi. Deide fūde ex aq̄ ꝑdc̄a: ⁊ fac ſicʒ pus: ⁊ ſic paulisp i
fūdēdo ⁊ triturādo vſq̄ ad totiꝰ aq̄ ꝯſuptōeʒ diō ſiccent
⁊ pulueriʒent ꝯtritōe vltia: ⁊ pone i vaſe vitreo Dixit
Humain q̄ vēdebaꝛ pōdeꝛ auri pp ſue opatiōis excel
lētiā ¶ Cohol axerumi ex inētōe nr̄a valʒ ꝯbuſtiōi ocu
loꝝ ⁊ lachrymis ſcabiei: ⁊ ſebel. ℞. tutie: carmēi: huruch
añ. ℥ .i. elelēgiaſſar zizibis añ. ʒ .v. pipis long: tinhmithe
añ. ʒ .ij. ⁊ .ſ. ⁊ kirat. ij. melech: idi. ʒ .i. Tere ſimul ⁊ tēpa
cū aq̄ agreſte ⁊ fac ſiccari. Deide tere: ⁊ vter. ¶ Mula
facto: Alcohol ſief ꝯferēs ſcabiei ⁊ vlceribꝰ oculoꝝ ⁊
dolōi ⁊ dbilitati viſus. ℞. licij: tutie idē añ aur. iiij. ke-
buloꝝ aur. i. zizibis auꝛ. ſ. fiat cum aq̄ pluuiali: ⁊ vtere i
cocto.

¶ De ſebel.

Ue ſubtilis ē: ⁊ nō multi tpis curaꝛ cū ꝯſidera
tōibꝰ ꝑdictis i cura ſcabiei oculoꝝ. ſ. cū ſubtilia
tōe ſ̄gis: ⁊ dimiſſiōe vini: ⁊ cibarioꝝ vaporoſo
rū: ⁊ cū euacuatōe cōpoꝛis ⁊ phlebotomia: ⁊ rebꝰ tenerā
reddētibꝰ ſbām oculoꝝ: deide cū ſief ⁊ colirijs dictis ibi
¶ Si auteʒ crōica fuerit ⁊ groſſa: vt appeat ſicʒ tela ara
nee expāſa ſup pupillā oculi cuʒ venis māifeſtioꝛibꝰ ita
q̄ viſū ,p̄hibeat. tc̄ ē ſm vnū duoꝝ mōꝝ. Aut. n. colligi
tur ⁊ eleuaꝛ dū ap̄hēdiꝛ ⁊ ſuſpēdiꝛ cū vncinis: ⁊ tūc cū i
ciſoꝛio icidiꝛ: poſtq̄ colligis eā: ⁊ ſepas ab oculo cū pilo
eq̄ aut filo ď ſerico: ⁊ cureꝛ deiceps cū aq̄ iſuſiōis cimi-
ni: ⁊ pꝰ illō cū plueꝛ citrino. Si āt nō colligiꝛ nec eleuaꝛ
cureꝛ cū medicamibus acutis dc̄is in caplō q̄ ē añ illud

¶ De albugine oculorum.

Cura hiꝰ egritudis ꝯmēſuraꝛ eiſdē regibꝰ qbꝰ
⁊ ſebel. Nāq̄ʒ ſubtilis ē q̄tū ex modo bñ opā-
di ꝯp̄hēdi pōt ⁊ indiget aſſiduatiōe rerū oculi
ſbām tenerā faciētiū: ſicʒ ē balneū: ⁊ aſſiduatio eiꝰ ⁊ iclina
tio ſup vapoꝛē aq̄ calide. deide vtatur pulueriʒatōe poſt
plueriʒatōeʒ ſup oclum ex ſpūa maris: zuccaro: ⁊ ſarco-
colla: ⁊ iterdū vtē. ē fricatiōe pꝰ fricatōeʒ cū eodē puluꝛ
vl' cū aliquo q̄ ſit ſicʒ ipm: Et ſt q̄ addūt ad vigoꝛādū ꝑ
dc̄a plueris baurach: ariſtologie: añ ſicʒ ex ꝑdictis. Et ſt
q̄ expti ſt ſup hiꝰ ſuccū floꝝ papaueꝛ ruffi cū ſucco: aut
puluere hueg. cē iuuamētū: ⁊ ſil' cū ſtercoꝛ ſtelliōis: aut
lacerti vidis magni. ⁊ ſil' exptū ē ex ſtercoꝛ irundinis ⁊
ſil' exptū ē ex vr̄ia pueri coagl'ata i vaſe eneo cū modico
ſal' armōiaci. Si aūt fuerit dura: ⁊ i cōpoꝛ duro eligant
medicamibꝰ q̄ magis acuta ſt: ⁊ pluris virtutis ex his q̄
dicta ſt: ⁊ dicemꝰ pꝰ freq̄ntiā tñ balneatōis ſicʒ iā dicemuſ
Ex medicis aūt ꝯuenictibꝰ ad albuginē ſ̄mouēdā: ⁊ ſe-
bel: ⁊ vngulā. ⁊ aliaſ oculi additōes q̄ plēs ſcripſimꝰ in
caplō de ſcabie oculoꝝ. Nunc autem ponimus narra
tiōes medicāinū ,p̄pꝛioꝝ. ¶ Saboꝛ filiꝰ Girges. Col
liriū exptū ad albuginē ocloꝝ ſ̄mouēdā: ⁊ ē ei ipſſio bo
na. ℞. fellis tauri: ſucci hubeg: vl' pulueris radicum eiꝰ
radicū celidōie: añ: aur. iij. corticū radicū feniculi aur.
iij. Tere contritione groſſa: ⁊ pone in vaſe eneo: ⁊ fun-
de ſuper medicinas vrine pueri circiter lib. i. ⁊ dimitte
per dies. iiij. Deinde decoque vſq̄ ad. lib. ſ. ⁊ iteꝝ ſ̄du
cas ad vas eneū vſq̄ duʒ inſpiſſeꝛ. deide. ℞. maſſa cuiē
ſtercoꝛis magni lacerti: ſpume maris: zuccari tabarzet:
ſalis gemme aduſti: eris aduſti ſalis armoniaci añ ptes
eq̄les. Teranꝛ vltia ꝯtritiōe. deide ponāꝛ i vaſe lapidō

mũdo ⁊ terſo ⁊ fũdat̃ ſup̱ ea ex medicaĩe predc̃o: ⁊ conſi
citur terendo ſemp̱ at̃n̄ parũ ex medicaĩe fundendo vſqꝫ
dum impinguetur ⁊ fiat ſic̃ mel. Deinde reconde in va
ſe vitreo ⁊ vtere. Eſt enim expertum ⁊ bonum.

¶ Medicamen raſis valde vtile ad albedinẽ oculoꝝ r̃mouendã: ⁊ cito radicãdã cui dixit nõ inueniſſe equale. ℞. tutie: ſpũe maris: ſtercoris ſtelliõis magni: baurac zucca. de meca ana ptes equales. Deinde ſumat̃ acori celidonie an̄. ʒ. x. coquant̃ in lib. i. aque: donec ad. ℥. iiij. redeat ⁊ colet̃. Ex hac aqua i bibant̃ ſpes p̄dc̃e. ⁊ cõficiant̃ cũ ea ⁊ ſiccent̃ in vmbra deĩde terant̃ iteꝝ ⁊ conſp̱gat̃ vt prius ⁊ ſiccent̃. Quod poſtq̃ fc̃m fuerit ſiccent̃ ⁊ terant̃ ⁊ in oculo mittant̃. Huic. n. medicami nullũ cõpar exiſtit in albedis remotõe etiam ſi eſſet groſſa: vt in brutis animalibus. ¶ Alexander. Medicamen lene ad albuginem remouendã. ℞. oſſium ſepie. ʒ. i. ⁊. ſ. ſalis armoniaci ceruſe. ana. ʒ. i. armoniaci. ʒ. ij. vtere ⁊ expertũ ẽ

¶ Mahemet araſi. Medicamen r̃mouens albuginem oculorũ ⁊ inclinet̃ prius ſup̱ vapores aque calide deinde aſpergat̃ hic puluis. ℞. ſpume maris: baurac: ſarcocolle. zuccari tabarzet: ſtercoris mur̃ an̄ partes eq̃les.

¶ Idem confectio medicaminis ſublimis ad albuginem cito remouendam. ℞. maſacumie ſtercoris magni lacerti: ſpũe maris: baur. zuccari tabarzet ana pates equales. Deinde. ℞. radicum celidonie: fenicli hueg. an̄. ℥. i. decoquant̃ in lib. i. aq̃: dõec r̃deat ad. ℥. iiij. deinde ſubmergat̃ predictaꝝ reꝝ puluis ſubtiliſſimus in hac aqua ⁊ exiccet̃ ſemper conterendo deinde teratur: ⁊ fiat alcohol cum eo.

¶ De cura vngule oculorum.

Dixit Alexander ꝙ vngula eſt cũ aliquid pãni
d culo ſil'e ex palpebra q̃ eſt ex p̱te naris oriri videt̃: ⁊ albũ oculi coopire: ⁊ p̱ucit vſqꝫ ad oculi nigredinem. ¶ Cura hui⁹ ẽ ſic̃ dixim⁹ i ſebel cũ collirijs: ⁊ alijs ſic r̃ces ẽ: ⁊ ſi ãtiq̃. Si aũt nõ ẽ poſſibilis ei⁹ eradicatõ cũ medicis ſuſpendat̃ cũ vncino ſi ẽ poſſibilis ſuſpẽſio. Deĩde icidat̃ iuxta lacrymale: ita ꝙ ñ p̱fũdet̃ iciſio ne dãnet̃ pellicula i orgão lachrymali: a fiat ꝯtĩua lachrymaꝝ effuſio. Si aũt nõ ẽ facilis ſuſpẽſio vngule: ſubmitat̃ pilus aut filũ d̃ ſirico cũ acu curua: poſtq̃ capis eã ⁊ ſuſpẽdis. deĩde ſic excoriãdo trahat̃ ⁊ extirpet̃. Qđ ſi nec h̃ ſufficit excoriet̃ excõiatõe ſbtili cũ ferro. Poſtq̃ aũt abſcidẽis eã diſtillab̃ i oculũ cimmũ maſticatũ cũ ſale. Si aũt ibi dolor gñat̃ aut mordicatõ ẽplaſtrab̃ cũ ol'o roſato: ⁊ violato: ⁊ vitello oui. Si aũt aliqđ r̃ſiduũ ex ip̄a ũgula r̃manet cũ collirijs ꝯſumet̃ ⁊ eradicet̃. Iã ſup̱i⁹ medicaĩa ad vngulã ⁊ ſebel: ⁊ ad alias oculoꝝ additõẽs ſcripta ſũt: q̃ ſũt admiſtrãda poſt balneũ ⁊ vaporẽ aque calide ſicut iam diximus.

¶ De lachrymis oculorum: ⁊ earum exuberantia.

Cura hui⁹ egritudis i q̃buiſdã nõ ẽ poſſibilis: ⁊ p̱prie qñ p̱fũdata ẽ iciſio i ãgulo lachrymali ⁊ qñ lachrymaꝝ effuſio ẽ nociua. Ueꝝ ſi ẽ occaſiõe alteri⁹ mõbi: ſic̃ pp̱ febres tollit̃ ſublata febre. Si aũt cãm hũerit p̱ ſe ſic̃ ẽ d̃bilitas r̃tẽtiue: vl' q: nõ ſit crudoꝝ digeſtio ⁊ maturatio: vl' q: ſit eoꝝ effuſio pp̱ mltitudinẽ aut pp̱ q̃litatẽ faciẽtẽ diſſolutiõnẽ. Et tũc cura ei⁹ ẽ q̃tuor res. Prima eſt obuiatõ ⁊ adeq̃tio cãe facientis. Secũda ẽ mũdificatio corporis ⁊ toti⁹ capitis. Tertia ẽ admiſtratõ medicaĩuꝫ ꝯmẽſurate ſtipticitatis. Quarta ẽ diuerſio materiei ad aliã partẽ. ¶ Primã igit̃ rẽ ꝯplet admiſtratio mediciaꝝ remouẽtiũ maliciã ꝯplexionis: ⁊ ꝯfortantiũ cerebrũ ⁊ vigorantiũ digeſtionẽ ⁊ retẽtionẽ ex his q̃ dicta ſũt in caplo de catarro: ⁊ coriza poſt mũdificationem corporis quam dicemus.

¶ Secũdã rẽ ꝯplẽt medicĩe euacuãtes ꝙ ſup̱hũdare videtur ex mltitudĩe iteſtioꝝ reꝝ q̃ apparẽt ex his q̃ dicta ſũt. ¶ Tertiã rẽ ꝯplent admiſtratiões medicinaꝝ. quarũ p̱prietas fluxũ lachrymaꝝ r̃ſtrigit: ex his q̃ dicem⁹.

¶ Quartã rẽ ꝯplent phlebotomia: aut iciſio vene: vel artere p̱ quas ꝯprehẽdim⁹ materias fluer̃: ⁊ deriuar̃: ⁊ hoc quidem iã dictũ ẽ i caplo de opthalmia. Et tu require illđ ibi. Si aũt res nõ ſup̱fluit: ⁊ fuerit i pncipio: emplã ſup̱ vẽas: ⁊ arterias ip̄as reſtrigẽtia ⁊ ꝯfortãtia põe. Et iã qdẽ dcm̃ ẽ: ꝙ cauteriũ ſup̱ zuhendẽg ẽ ad fluxum lachrymaꝝ cura ſublimis ⁊ p̱prie: qñ ſup̱fluit: ⁊ iã alia nõ ꝯtulerit. Scripſim⁹ i caplo de ſcabie ocloꝝ plies: ex medicis ad lachrymas reſtrigẽdas ex qb⁹ ẽ ſief: qđ ſcripſit Hamec ⁊ alcohol: qđ ſcripſit Humain ⁊ alcohol exerumi: qđ i caplo de opthalia ſcripſimus ex ẽplis plã ſtrigẽtia lachrymas. ¶ Mahemet araſi. Epythima p̱hibẽs fluxũ ex oculo. ℞. aloes: tutie: ſief memithe: lintij: boliarmẽi an̄ p̱tẽ. i. gũmi arabici p̱tes. ij. liniat̃ ſuper frõtẽ cũ albuĩe oui. ¶ Idẽ. Cõfectio alcohol ſtrigẽs lachrymas: ⁊ ꝯfortãs oculos. ℞. tutie. ʒ. x. corall' ꝯfricatoꝝ mirabol'. citri ⁊ aloes an̄. ʒ. ij. piperis. ʒ. ſ. macropiperis. ʒ. ij. fiat alcohol cũ eo. Democritus. Medicamẽ ſatis vtile ad dolores oculoꝝ ⁊ lachrymas. ℞. lanã nõ ablutã ⁊ ꝯbure: ⁊ cinerẽ ei⁹ diligẽter tere ⁊ ex eo cũ albuĩe oui ſup̱ frõtẽ ⁊ tp̱a line: ſtatĩ enĩ materiei fluxũ ⁊ lachrymarum ãputat ⁊ dolorẽ tollit. ¶ Iude⁹ cohol ꝯferẽs cũ auxilio dei fluxui lachrymaꝝ. ℞. fumi thuris: myrre: tutie ablute: an̄ p̱tes eq̃les: ſief: memithe: croci: an̄ p̱tes. i⁹. tertias duas bonũ. ¶ Idẽ colliriũ exp̱tũ ad lachrymas oculorũ ⁊ tenebroſitatẽ. ℞. ſucci grãtoꝝ acetoſoꝝ cocti vſque ad medietatẽ ⁊ colati lib. ſ. deĩde põe ſup̱ ip̄ũ ſief: memithe: aloes bõi puri litij: ⁊ croci: an̄. ʒ. ij. muſci bõi: danic. ij. Deĩde põe i vaſe vitreo: ⁊ obtura orificiũ ei⁹: ⁊ dimitte in ſole dieb⁹. xl. ⁊ vtere eo mane ⁊ ſero bonum.

¶ Fili⁹ Zezar. Cõfectõ alcohol d̃ſiccãtis lachrymas ⁊ ꝯferẽtis pruritui ⁊ ardori. ℞. ſedenagi: calcecaumenon ana. ʒ. ij. ſief: memitthe: climie ana. ʒ. i. aloes: ſpice: coſti: opij an̄. ʒ. ſ. fac pluerẽ deĩde ĩbibe i ſucco fenicli: ⁊ dimitte ſiccari ⁊ tere ꝯtritõe vltĩa: ⁊ vtet̃. ¶ Maraan. Cohol ꝯferens cũ auxilio dei ad lachrymas oculorũ ⁊ pruritum ⁊ ardorẽ: ⁊ viſus obſcuritatẽ. ℞. fumi turis. ʒ. iij. myrre aloes an̄. ʒ. i. ⁊. ſ. gumi aſſi: ceruſe an̄. ʒ. ij. opij aur. i. ſedenegi. ʒ. ij. ⁊. ſ. pulueriza ⁊ vtere.

¶ Filius. Sirges rex medorũ. Confectio medicaĩs ⁊ eſt cohol pomeri cõferentis lachrymis: ⁊ ardori ⁊ aſpitati ocl'orum ⁊ egritudinibus a fumoſitatibus calidis ⁊ colã: ⁊ ei qui patitur deſcenſũ aque: ⁊ ei qui videt vnã rem eſſe duas. ℞. ſarco. nutrite in lacte mulieris diebus plibus. ʒ. iiij. draga. albi. olibani ſcorie ferri: margaritarum non perforatarum ana. ʒ. i. ſpice inde: climie: auri ⁊ argenti: kakie ana. ʒ. ſ. amili. ceruſe ana. ʒ. ij. tutie ſubrubee. ʒ. iij. tere oĩa ⁊ ĩbibe cũ aq̃ roſata: ſic̃ ꝯterendo deĩde fac ſiccari: deĩde ĩbibe ſucco grãtoꝝ acetoſoꝝ: ⁊ fac ſic̃ p̱us: deĩde cũ aq̃ infuſiõis hueg. vltĩo v̓o cũ aq̃ ſolatri deĩde pone camphore danic. i. zuc. tabarz. aur. i. Dein

de tere vltima contrictione: ⁊ fiant ex medietate ei⁹ ſief
cū aq̄ roſata: ⁊ ex alia medietate fiāt alcohol: ⁊ vtere cuꝫ
aqua roſ. vel albuīe oui ⁊ lacte mulieris. ē. n. valde boñ.

¶ De tarphati.

Ura hi⁹ egritudis ē alteri⁹ mōi i pn⁹ ⁊ in fine ⁊
i tpe ē medio. In pn⁹. n. idiget flobo. ex cepha
lica: ⁊ lubricatiōe: ⁊ ſolutiōe ventris ⁊ admiſtra
tiōe cliſterioꝝ: qm̄ cliſteria ſūt melioris cur̄ i hac pte cum
diminutiōe cibi ⁊ pot⁹ ⁊ dimiſſiōe vini. Deide admiſtrē
tur repercuſſiua i pn⁹: ſicut ē bol⁹ armen⁹: ⁊ lutū ſigillatū: ⁊
chimolea cū albuīe oui: deide cū lacte mulieris. Deide
pcedeñ ē ad diſtillādū i eo ſāguineꝫ pulli colōbini ſtati
cū decollatura āt turturis. In ſie vo miſceāt cū eo aliq̄
ex rſolutiuis: ſicut arſenicū. ppe citrinū ſblimatū ⁊ ablu
tū ⁊ fricatū cū aq̄ coriādri: ⁊ ↄfert i hi⁹ hōa: vt diſtillet in
ocl'ꝫ colliriū gabriel. Et forti⁹ illo ē ſief ſabor ꝙ dicem⁹
Emplectur aūt i pn⁹ cū fenugreco: ⁊ roſis coctis i aq̄ ro
ſacea. deide coctis cū vio ⁊ . ppe cū . pceſſerit egritudo
⁊ vaporet cū decoctiōe camōille: aut melliloti: aut cū de
coctione foliorum caulis. Et ſimiliter emplaſtretur cuꝫ
folijs caulis contricis ⁊ coctis cū vino forti ⁊ antiquo.

¶ Mahamet araſi. Sye ſ conferēs tarphati. ℞. turis
myrre: croci: amoniaci an. ʒ. i. arſenici rubei. ʒ. ſ. fiat ſief
⁊ adminiſtretur cum aqua coriandri humidi.

¶ Gabriel. Collirium conferens tarphati bonum. ℞.
thuris partem. i. ⁊ tere vltima contritione: ⁊ funde ſup
ipſum ex aqua pluuiali in qua diſſoluta ſit ſalis maſſe: ⁊
ſalis aromoniaci: ⁊ ſalis gemme: circiter ana partis. i. ter
tia. Oim terant ⁊ diſtillent ex eo in oculuꝫ mane ⁊ ſero.

¶ Sabor. Sye ſ expertum ad tarphati oculoruꝫ. ℞. ar
ſenici loti ⁊ ſublimati: deinde fricati ⁊ loti cum aqua cori
ādri. ʒ. iij. ſaco colle: pipis: armoniaci: lapidis lazuli: añ
ʒ. i. diſſoluat armōiacū i aq̄ i q̄ diſſolutū ſit ex ſale armo
niaco. ʒ. ſ. fiat ſief: ⁊ vtere cum lacte mulieris.

¶ De algarab occulorum. i. apoſtemate fiſtuloſo in
lachrymali oculi.

Ura huius egritudinis incipienda eſt a corpo
ris mundificatione: ⁊ capitis cum iteratione: ⁊
reiteratione donec cōfidimus de abſciſione ſu
perhūmdantium cum abſtinentia ⁊ commenſuratiōe re
rum ſex. deinde ana ſui eruptionem ponantur ex rſoluē
tibus aliqua debilis reſolutionis in pn⁹ deinde fortio
ris ſicut armoniacum proprie diſſolutum cum oleo nu
cum ⁊ ſuc. feniculi aut bdelium. aut armoniacum cum
modico atramenti aut nux rancida contrita ⁊ ſuperpo
nita qm̄ eſt vltima. Poſt eruptioneꝫ vero ſi mōbus
eſt recens triplici indiget regimie curationis. Et pmū
quidem eſt mundificatio cum eis: que ſunt proprie mo
derate abſterſionis ſicut aqua mell'. aut melliceratum: ⁊
fotus illo melliceratum cum modico aque rute. aut mel
cum aqua rute. Iſta enim diſtillentur hōa poſt horam.
deinde exiccetur locus: ⁊ exprimatur virtus eius. dein
de adminiſtret lāugo arundinis inuenta in interiori pte
ipſius: ⁊ proprie ium x radicem cum melle pauco vel ſola
per ſe ſicca. Eſt enim mundificatiuum bonum.

¶ Secundum vero genus curationis eſt appoſitio me
dicaminis deſiccatiui ⁊ incarnatiui mediocris exiccati
onis ſicut eſt proprie adminiſtratio aloes: ⁊ myrre ⁊ ſar
cocolle: ſanguis draconis ⁊ camedreos: ⁊ ariſto. ⁊ thu
ris: ⁊ ſiliuꝫ: ⁊ proprie poſt expulſationem vlneris. ⁊ mō
dificationem: ⁊ [illegible]lutionem eius cum vino ſtiptico hōa
poſt horam. Et dixerūt quidam ꝙ ruta eſt ex rebus mi
rabilibus ad hanc egritudinem: ⁊ proprie facto emplo
ex ea cum expreſſione granatorum ſanans ⁊ remouens
veſtigium eius. ¶ Tertium vero eſt conſolidatō cum
eo: ꝙ eſt maioris deſiccationis ꝙ̄ prius ſicut ſūt collíria
proprie: quorum narrationem ſequemur poſt. Si auteꝫ
egritudo antique inueterata fuerit quinduplici gēere cu
rationis indiget. ¶ Et primum quidem eſt remotio co
rum: que ſunt contra naturam: ſicut eſt caro corrupta: ⁊
filtroſa cum medicinis acutis que ſunt: ſicut colcothar:
arſenicum: ſal armoniacus atramentuꝫ alkatar aluis añ
partem. i. calcis viue partes. ij. terantur in vaſe eneo cuꝫ
vrina pueri: deinde poſt exiccationem vtere. Et quan
doqꝫ ſubmergitur egritudo: ⁊ imprimitur corrumpens
hos: aut alterrat ſuperficiem eius. ¶ Tunc totū ꝙ cor
ruptuꝫ eſt radatur: ⁊ abijciatur vſqꝫ dū appareat purū

¶ Secundum eſt abſciſio membrum fluere conſuetarū
cum eo: ꝙ conuenit: ⁊ iam locuti ſumus in caplo de ca
tarro: ⁊ olo: ꝙ pceſſit in caplo de fluxu lacrimarum.

¶ Tertium eſt mundificatio: ⁊ abſterſio cū eis que iaꝫ
diximus confortatis tm̄ cum aliquo acutorum leuium:
ſicut eſt vngm̄ egiptiacum cum modico aloes ⁊ olibā.

¶ Quartum eſt adminiſtratio incarnatiuorum non ex
poliatorum ab eo ꝙ ē ſicut ziniar: atramentuꝫ ⁊ ſimilia.

¶ Quintū ē ſilligatō ⁊ conſolidatō cum eis qua dice
mus. Qñque vero apud peſſimitatem morbi hui⁹ non
confert: ⁊ tunc eius cura cauterium eſt. Et mōus opera
tionis eius cēa haberi eſt: abſcindatur in longum vſque
quo perueniatur ad os. Tunc ſi os ſanum fuerit habēs
ſolum: quod eſt in ſuperficie tabeſcēm: radatur ⁊ abij
ciatur totum quod ex eo alteratum apparet: ⁊ curetur d
inceps cum medicamine incarnatiuo ex eis que dicta ſūt
Si autem ex oſſe manifeſta quantitas fuerit cauterizet
ſecundum illud quod eſt poſſibile vſque ad ſufficientiaꝫ
eius: ⁊ proprie ſecundum conſiderationem corrupti ipſi
us. Et ſunt ex hoībus qui perforanti os: ⁊ proprie quan
do iam percipitur ex morbo adheſiſſe collatorio. Verū
eſt quod iſtud raro recipit curā niſi ſicut a fortuna. Nos
autem curauimus aliquos: ⁊ pauci ex his ſanati ſunt hu
ius autem non pretermitimus: quoniam oportet quan
do cauteria fiunt aut medicine acute imponuntur fi
ſtulis lachrimalium: vt oclus compellatur ad angulū ſil
ueſtrem compreſſione facta cum ſpongia infuſa in aqua
frigida. aut ſucco ſolatri: aut portulace: ⁊ ſepius mo
uetur. ¶ Mahemet filius zacharie. Confectio medi
caminis vltimi ad garab: quod adminiſtratur poſtquaꝫ
abluitur fiſtula cum vino ſtiptico: deinde exprimitur do
nec egrediat virtus eius. ℞. aloes: ſi larco. ſang. draco.
myrre: turis: balau. boli ar. ana. ʒ. ſ. ziniar. ʒ. i. ⁊ ſ climie
argenti. ʒ. x. terantur: ⁊ puluerizentur: ⁊ ſuperponantur

¶ Idem aliud valens ſimiliter. ℞. aloes turis ana. ʒ. i.
ſarcocolle: balauſtie: ſanguis draconis: antimōus: alumi
nis ana. ʒ. ſ. floris eris quartam. ʒ. vnius. Fiant collíria
⁊ vtere ſicut prius. ¶ Diaſcorides. ℞. ex folijs came
dreos ſiccis ⁊ tere contritione vltima: ⁊ fac ex eis ſief cū
ſucco ſolatri: ⁊ vtere bonum ad vlcera ocloꝝ ⁊ algarab.

¶ Gabriel. Confectio medicaminis experti ad alga
rab: ⁊ vlcera. ℞. ſief: memithe: camedreos: corticum thu
ris: myrre: aloes: ſarcocolle: atramēti: ariſtologie rotūde

añ ꝑtes equales. Terant̄ ſicut alcohol: ⁊ vtere ſicut p⁹.

¶ Idem aliud. ℞. myrre: aloes: corticū turis ſiccarum añ. vtere indeſinēter cū aqua alteraxacō. De almuſaragi ſiue alinthiſar: ⁊ ē egreſſio vuee ſiue pupille dilatatio.

¶ Poſtq̄ꝫ confirmatur aut que a natura eſt non habet curam. Facta autem a ſiccitate difficulter curatur: tñ ſuccurritur ei cum bono regiē ⁊ humectatione ex his que ſcis. Et ē que fit ex humectatiōe. ⁊ cura eius eſt quatuor res. Prima eſt euacuatio ⁊ ſubtractio eius que excreſcere videt̄ matiē iterata cū īpolatiōe nō freq̄nti: ⁊ phlobotomia ſi appeat ſigificatio humorū hūdātiū cū ſanguine ⁊ proprie cephalice: ⁊ poſt hāc ſi exigit diſpōitio ex vēis lachrimalis ⁊ venis temporum: ⁊ fiat inciſio arteriarum: aut cauterizatio ipſarm ſi res poſtulat. Et q̄ñqꝫ fit cauterium. ⁊ confert proprie in zubenḋeg. ſicut. diximꝰ.

¶ Secunda eſt adminiſtratio medicinarum diuertentium materiam ex loco ſicut ſcarificatio in auribus ⁊ aptio cum ventoſatione emoroidarum: ⁊ appoſitio ventoſarum in nuca: ⁊ ſuper collum: ⁊ in ſpatulis.

¶ Tertia eſt abſtinentia: ⁊ tollerātia famis: ⁊ r̄gimē exiccatiuū. ¶ Quarta eſt adminiſtratio reꝝ r̄ſoluentiū ex ipſo oculo: ⁊ extrahentiū hūiditates dillatātes vueā ſicut proprie alcohol ex fele ꝑdicum cum ſucco fenicl'i ⁊ pauco ſale armoniaco: aut ex felle eritij: aut ex felle teſtudinis: aut ex capitibus yrundinū aduſtoꝝ. Et fiat inde collirium cum ſucco celidonie ⁊ melle q̄ꝫ eſt exꝑtum. Eſt et̄ que fit a caſu ⁊ percuſſione. ⁊ cura eius eſt due r̄s poſt regulationē ⁊ abſtinentiam in eis que comedunt̄ ⁊ alijs ⁊ abſtinentia a vino. Et prima ē vt ī pncipio fiat adminiſtratio r̄pcuſſiuoꝝ ⁊ infrigidantium: ⁊ prohibentiū effuſionem materiei ⁊ hoc poſt phlobotomiam: ſic̄ proprie eſt emplum ex farina fabaꝝ excorticataꝝ cum aq̄ foliorum ſalicis: ſolatri: aut endiuie.

¶ Secunda fiat adminiſtratio r̄ſolutiuoꝝ mediocrium: ſicut proprie fit ex vitello oui cum oleo roſato: ⁊ pauco vino emplāto deſup: ⁊ proprie poſt inſtilationē ī oculis ex ſāguiē turturis: aut pulli columbini. Ad vltimū iſtilēt̄ colliria r̄ſolutiua fortiora q̄ paulo añ dicta ſūt

¶ De noctilopa oculorum: ideſt oculos poſt ſolis occaſum non vident.

Cura huius egritudinis eſt quattuor res. Prima eſt reglātio vite. Secunda eſt ſubtractio materiei. Tertia eſt abſterſio eiꝰ quod fluxit. Quarta eſt correctio nocumenti accidentis in ſpiritu.

¶ Primam igit̄ rem complet cōmēſuratio in ſex gn̄ibus reꝝ: ⁊ proprie cum aleuiatiōe comeſtionis: ⁊ dimiſſione cene: ⁊ ſunt cibaria digeſtioni obedientia ex his q̄ ſcis. Et det̄ ī potu añ cibum: ⁊ poſt deſceſum eius a ſtomacho: vinum antiquum bonum puꝝ. poſtq̄ꝫ propinaueris añ illud ſufful reſienegi: q̄ꝫ dicemus poſt. Et ex cibis qui currunt curſu proprietatis: eſt epar yrcinum comeſtum aſſum aut elixum cum ſale gemma modica cū modico piperis longi. Herba autem adhyl ⁊ electuarium eius eſt ſublimis iuuamenti ad illud.

¶ Secundam rem complet phlobotomia ex cephalica ſi m̄ltitudinem cognoueris in ſanguine: ⁊ ex venis lachrimalibus ⁊ ex narribus ſi inuitat neceſſitas. Si aūt ex humoꝝ groſitie fieri contingat euacuatio fiat cum yerapigra: ⁊ yera colloquintidos: ⁊ pillis cochijs: ⁊ cum gargariſmatibus ⁊ caputpurgijs ex eis que ſcis.

¶ Tertiam rem complent colliria de fellibus ⁊ inſtillationes in oculis ⁊ proprie eius qui curr̄t ex epate yrcio aut caprino: quando ſcinditur in m̄tis ꝑtibus: ⁊ aſpgit̄ ſup ipſum ſal indus: aut ſal gemma: ⁊ pip longum poſt contrictionem coꝝ. Deinde aſſat̄ ⁊ q̄ñ huiōi epar aſſatur cum eiſdem ſpēbus ſuper prunas: ⁊ ſit inclinatio ſup fumum eius. Et iā dēꝫ ē q̄ꝫ comeſtio eiꝰ ē iuuatina valde ⁊ ſimiliter inclinatio ſup vaporem aq̄ elixationis eius.

¶ Quartam rē complent adminiſtrationes medicaiꝫ ſpiritum viſibilem ſubtiliātium ⁊ illuſtrantium ſic eſt ꝑprie vſus herbe adhyl ⁊ cubebe ⁊ fenicli ⁊ kebuli conditi ⁊ nux muſcata condita: ⁊ alia que diximus in caplo pmo de egritudinibus oculorum

¶ Alexander. confectio collirij ⁊ noctilopam exꝑti. ℞. ſuc. feniculi cocti ⁊ depurati ꝑtem. i. mellis: ⁊ fellis yrcini ana. partem. ſ. bonum ⁊ expertum.

¶ Idem predcō collirio admiſce ex ſunt cōe cōcodilli autem ſtel. añ. ꝑtem. i. quartam ⁊ ſanat in paucis diebꝰ.

¶ Idē fiat alcohol ex pier̄ lōgo zizibere: ⁊ ſpica ⁊ ꝯſert

¶ De aqua deſcendēte in oculum.

Quando eſt in principio ⁊ nō eſt cōfirmata ſuccurritur ei cum medicinis: ⁊ proprie cum abſtinentia: ⁊ diminutione ciborum: ⁊ vitatione groſſorum ⁊ vaporoſorum ſic̄ ſunt pulmēta: ⁊ pinguia ⁊ iura ⁊ piſces: ⁊ vinum ⁊ ſimilia ipis. Et cū mūdificatiōe ſepius iterata: ⁊ proprie cū cochijs yerapigra: ⁊ yera colloquintide. ⁊ cum adminiſtratiōe medicinarum reſoluētium ſicut eſt aque rute: ⁊ proprie cum ſerapino: aut aliquo ex fellibus aialium cum melle: ⁊ ſuc. fenic. aut ſapinum cū felle yrcio ⁊ melle: ⁊ ſuc. fenicl'i: q̄ꝫ ē vtiliſſimū

¶ Filius zacharie araſi. Cōfectō collirij de felibꝰ ad pncipium aque ⁊ noctilopam ⁊ alintiſar. ℞. fellis irci exiccati in vaſe eneo. ʒ. x. pulpe colloquintide. ʒ. i. ⁊. ſ. ſerapini. ʒ. ii. euforbij. ʒ. ii. fiant ſief cum aqua rute aut aqua feniculi ⁊ vtere. ¶ Albor. Collirium bonum ⁊ expertum ℞. fellis ircini exiccati in vaſe eneo ⁊ granoꝝ lauri exiccatorum ana. ʒ. v. ſerapini. ʒ. i. gūmi. ʒ. ſ. fac ex eis collirium cum ſuc. celid. ⁊ vrina pueri non polluti ⁊ melle.

¶ Quando autē paſſio fuerit cōfirmata ⁊ fuerit ex eis in quibus eſt poſſibilitas curationis: cuius lignum eſt q̄ꝫ dum aſpicitur oculus: vel pupilla videtur clara ⁊ ceditur dilactioni cum premit̄ digito aut inſtr̄o. deinde redit ad ipſum: ⁊ non frangitur. tunc eſt ex illis que deponitur ex recta operatione artificis. Et modus deponendi aquam cum iſtr̄o eſt huiuſmodi ſubtilietur. regimen eius ex cibo: ⁊ potu: ⁊ dimittat vinum omnino. Et ſit cibuꝰ eius aqua ciceris: ⁊ ſauic: ⁊ ſorbilia facilis digeſtionis: ⁊ boni nutrimenti ⁊ pauce quantitatis. Et procedat cun iteratione in mundificatione corporis: ⁊ capitis. Et precedat phlobotomia ſi neceſſaria fuerit. Deinde ī domo temperati aeris non luioſa locetur: ⁊ iaceat ſupinus ⁊ precipiatur ei vt conuertat intuitum ſuum verſus naſum deinde incipere perforare ex parte ſilueſteri lachrimali cum inſtrumento: quod dicitur deponens aquam ⁊ procedat perforatio inter tunicam: ⁊ tunicā cum omni facilitate vſque dum perueniat ad vacuum quod eſt ante pupillam. Deinde incipe deponere aquam ⁊ obcultare illam ſub cornea donec deocculte tur quod ſepultū erat ſub aqua ⁊ videat. Et obſeruetur cum induſtria: ne quod deponitur ex aqua redeat occultando: ⁊ ſepeliēdo

eam inquantum poſſibile fuerit ne redeat ⁊ hoc cū ite-
ratione ⁊ iteratione donec aduēiat ſanitas. Et poſt hoc
pone ſuper oculum vitellum oui ⁊ oleū roſatum cū pul
uillo ex coto. Et ſit accubitus ſuper ceruicem ⁊ collum
⁊ fiat hoc vſq₃ ad tempus quo remouebitur dolor ⁊ nō
ſoluatur ligatura niſi de triduo in triduum: ⁊ dum ſolui
tur vaporetur oculus cum aqua roſata decoctionis ſali-
cum ⁊ ſimilium. Et ſit domus in qua habitat tenebro-
ſa. ⁊ afferantur ad locum hunc deinceps que diximus i
cura vulnerum oculorum.

¶ De delibitate viſus.

Si contingat a re addita in ſuperficie ocu
lorum quam ſenſus comprehendit ſicut ē
vngula pannus ſcabies ⁊ ſebel dicta ē cu-
ra eius. ¶ Si autem contigat propter rē
quam ſēſus nō valꝫ cōprehēdere ſicut nubula vel vapor
tūc eius cura eſt terſio cum eo quod eſt reſolutionis me-
diocris ſicut ſcripſimus in canone. ¶ Si āt fuerit ꝑpter
vapores qui eleuanꝭ a ſtomaco poſito ſub dominio hu-
miditatum viſcoſaꝝ pultridaꝝ ⁊ vaporoſaꝝ: aut ſub do
minio colerice materiei vaporoſe. Cura eius eſt mūdiſi
catio ſtomaci cum ſolutione ⁊ vomitu leni ⁊ facili ex his
que dicemus cū ꝓceſſiōe adminiſtratiōis medicaminuꝫ
inciſiuoꝝ ſicut ſirupi acetoſi in calīa materia: ⁊ oximellis
ſquillitici in frigida materia ⁊ ſubſecutiōe medicaminū
quibus appropriatur duplex itētio. ſ. cōfortatiōis ſtoma
ci ⁊ ꝓhibitiōis eleuatiōis vaporum cū eis que ſūt: ſicut
trifera minor propric ⁊ kebuli cōditi ⁊ zucharū roſatum
cū maſtice ⁊ trociſci nominati diarodon. ¶ Si autē fue
rit propter peccatū quod ē i ipſo oculo tūc ſit illud aut ꝑ
pter exceſſū ſiccitatis i ipſo. Et cura eius ē regimē humec
tatiuum quod diximus i canone preterq̄ faciat cadere i
opilatiōe₃: aut ꝑpter exceſſū turbide humiditatis in ipſo
⁊ cura eius eſt tres res. ¶ Prima eſt adequatio ⁊ reſo-
lutio materie ſicut locuti ſumus i canone. ¶ Secūda ē
euacuatio eius cum eis que ſūt ſicut pille de iera ⁊ pille co-
chie ⁊ pille lucis ⁊ īfuſio de aloe aut iera i aqua ēdiuie ⁊
aqua fructuum ⁊ ſimilia. ¶ Tertia ē reſolutio ⁊ terſio
ex ipſo oculo humiditatis turbide obtenebrātis cum eo
quod eſt ſicut colliriū de feniculo ⁊ ſimilia quorum in ca
pitulo de conſeruatione ſanitatis oculi rememorati ſu-
mus. Quapropter afferatur ad locū hūc qđ dictū eſt ibi
Si āt cōtigat paſſio ꝑpter turbulētiam aduenietē ſpi-
ritui viſibili cura eius eſt dē bonū regimē i ſex generibꝰ
rerū cui ſubſequatur regimē mūdificatiuū corporis poſt
quod ſubſequaꝭ regimē clarificans ſāguinem ⁊ clarificāſ
ſpūs ex his que preceſſerūt i canone: ⁊ quandoq₃ cōtingit
ꝑpter ſubtilitatē ⁊ paucitatē ipſius ſpūs. ¶ Et cura eiꝰ
ē cū adminiſtratiōe medicaminum addentiū i ſpū ⁊ vi-
gorātiū ipſū ⁊ ex ſūma hoꝝ ſūt mirabolani ⁊ que cōponū
tur ex eis. ¶ Afferātur ad hūc locū que diximꝰ i capitu
lo de conſeruatione ſanitatis: q̄ obrem oportꝫ vt capitu
lū illud cū iſto ſimul ligetur.

¶ Inquit galienus. fella oīa abſtergūt oculū ⁊ clarifi-
cāt viſū. Eligantur ex animalibus quidē fel galzel ⁊ hir
ci ſilueſtris ⁊ bouis ⁊ leporis ⁊ adib ⁊ vrſi ⁊ teſtudinis ⁊
vulpis ⁊ hedi ⁊ capre mōtāe. ¶ Et ex volatilibꝰ aqle ⁊
vulturis ⁊ viuētiū ex raptu ⁊ irūdinis ⁊ paſſaꝝ ⁊ galli ⁊
perdicis ⁊ alcubugi. ¶ Et ex piſcibꝰ fel ſabor ⁊ porci ma
rini ⁊ ſunt iuuamenti vltimi.

¶ Mahamet araſi. alcohol ſūblime i cōfortatiōe viſus
acuit. n. ⁊ clarificat ipſū. ℞. tutie ablute nutrite tribus vi
cibꝰ cū ſucco ſāſuci depurati. ʒ. xx. deide. ℞. ziziberis pipe
ris nigri ⁊ lōgi celidōie hurucana. ʒ. ij. ſalis armōiaci. ʒ.
i. teranꝭ oīa cū ſucco fēiculi aut ſāſuci tribꝰ vicibus: de
inde fac ſiccari ⁊ tere ſubtiliſſīe ⁊ fiat alcohol cum eo.

¶ Ruffus colirium ſatis bonum quod acuit viſū ⁊ ocu
loꝝ ſāitatē cuſtodit tēpore multo. ℞. licium ⁊ tere con-
tritione multa cū ſuco fēiculi depurati vſq₃ dū fiat ſicut
mel ⁊ reconde i vaſe vitreo ⁊ vtere. ¶ Quidā āt ex po-
ſterioribus addiderūt ad oē₃. ℥. eius ex felle galli aut ꝑ-
dicis. ʒ. vnius tertias duas aſpergantur cū ſuco agreſte
⁊ cōterāt cū eo: deide exiccēꝭ ⁊ pulueriзētur ⁊ fiat cū eo
alcohol. ¶ Idem. Cochol valens ad idē. Accipe ex tu
cia q̄tum volueris ⁊ laueꝭ cū aqua pluuiali: deide exicce
tur ⁊ nutriaꝭ pꝰ illō. ꝓmo cū aqua feniculi: ſecūdo cū aq̄
ſāſuci: tertio cū aq̄ altaraſacon ſēper cōterēdo deiō exic
ceꝭ ⁊ nutriaꝭ pꝰ illud ⁊ fiat cū eo alcohol.

¶ Confectio alcohol ex iuētione noſtra cōferens ſuper
calefactioni oculoꝝ ⁊ debilitati viſus cā ſubtilis ⁊ acute
hūiditatis: aut mordicātis. aut prurītui i oculis. ℞. tu-
tie carmēi lote i aqua pluuiali: deide i aqua roſata vici-
bus pluribus. ʒ. x fricationis mirabolanoꝝ citrinorū cū
aq̄ ro. ʒ. vi. licij. ʒ. ij. ſ. ziziberis pipis lōgi ana. ʒ. i. aſpgāꝭ
cū ſucco agre. terāꝭ cū eo deiō exiccētur ⁊ puluc. ⁊ fiat cū
eis alcohol. ¶ Hamec confectio alcohol conferēs ob-
ſcuritati viſꝰ abſtergit. n. oculos ⁊ clarificat. ℞. tucie an
timonii ana. ʒ. vij. ſalis gēme. ʒ. ij. licij ſieſ memithe ana. ʒ.
i. cāphore. ʒ. vni tertiam terātur tucia ⁊ antimoniuꝫ ⁊
miſce cōterendo cū aqua mirabolanorum citrinorū ⁊ ſi
per triduum deinde cū alijs fiat alcohol ⁊ vtere.

¶ Alexander. Colirium ſatis efficax in clarificando vi
ſum ⁊ auferendo caligīnē. ℞. fellis perdicis. ʒ. i. ⁊ mell
ʒ. ij. ſuci feniculi depurati. ʒ. iij. pone in vaſe vitreo ⁊ ſuſ-
pende in ſole per dies ſeptem deinde vtere. eſt. n. efficax

¶ Sabor. Confectio triffere mirabilis vigorātis viſuꝫ
cui accidit impedimentum propter fumos ignitos coli
cos autem ſalitos ⁊ eſt ei impreſſio fortis reducit ei₃ ocu
los ad formā vigoris adoleſcētie. ℞. mirabolanoruꝫ ke-
bulorum citronorum ⁊ indorum. ana. ʒ. ij. ſ. bellericorū
⁊ ēbliorum ana. ʒ. ij. zuchari. ʒ. x tere i vaſe lapideo ⁊ fū-
de ſuper ipſū aquam fōtium claram ſicut aſpergēdo pa-
rum poſt parum ⁊ hoc facias per dies tres deinde dimit
te ſiccari ⁊ poſt hoc ſparge ſuper ipſum diſtillādo ex olo
roſato aut amigdalino ⁊ cōtere per alios tres dies ⁊ ite-
rum dimite ficari: deinde. ℞. roſarum ſandali m. caziri
cubebe cardamomi ana. ʒ. ij. ſpodij macis ana. ʒ. i. ſuch. ʒ.
i. ſ. deinde. ℞. zuchari tabarzet lib. i. tamarindorum ex-
ron. ℥. iiij. ꝑūa quinquaginta fac ex eis formas ſimiles
auellanis ⁊ da māe cuilibet a. ʒ. ij. vſque ad aūr. ij. cū cala
bonum. ¶ Idem. confectio alia addens in viſum au-
ferēs tenebroſitatem eius. ℞. herbe albeduſtur ſeminis
rute ana. ʒ. vij. ſ. ſileleos calamenti domeſtici zinziberis
pulegij cubebe nucis muſcate aū. ʒ. v. ſceſebran. ℥. i. ſ. ga
riofilorum maſticis margaritarum non perforataꝝ ana
ʒ. i. ⁊ tertiā alteriꝰ ſerpentis cōbuſti criſtalli aū. ʒ. ij. ſ. bal
ſami grana vi. ⁊ ponderis croci. ʒ. i. tertiam zuchari lib.
ij. fiant ex eis forme ſimiles auellanis ⁊ da ex eis a. ʒ. i. vſ

q̄ ad .ij. in hieme ⁊ coueniūt ſcib⁹ bonū ⁊ exptū ſi d̄⁹ vo.

¶ De caſu pilorum palpebrarum.

Si accidat propter defectū materie. Cura ē i primis cū eis que repant materiā ex bono ⁊ cuꝫ largo r̄gie ſicut ſcis. Deīd cū eo q̄ trahit mā̄ꝫ ad locū neceſſitatis ſic̄ ſunt medicine ⁊ colliria q̄s di cem⁹ p⁹. ⁊ qn̄qꝫ fit ex cā ꝑpria ⁊ corruptiōe matiei ⁊ egri tudinis i ipſis palpebris ſicut ē ſilac q̄ eſt ꝑprie corroſio cū rubedine ⁊ aſperitate ⁊ pruritu in ipſis palpebris ⁊ cura eius eſt vt mūdificetur caput ab humore nitroſo ſalſugineo ⁊ acuto deide adminiſtretur regimē humectatiuū ⁊ freq̄ntetur ingreſſus balnei ⁊ inclinatio ſuper vaporem aque calide ⁊ ēplaſtationes ex medicis humidis ſic̄ eſt portulaca cum lacte ⁊ muciliago pſilij cum oculo roſato aut mucilago ſeminū citoniorūꝫ aut amigdale amare aut dulces cū lacte ⁊ ſimilia. ¶ Poſtq̄ āt acq̄rit̄ palpebris tēpies ⁊ teneritas tunc adminiſtrāda ſūt medicaminia piloꝝ generationē faciētia ex his q̄ dicemus. Et qn̄qꝫ ē ſilac cronicū groſſū durū: q̄r vapor q̄ ē m̄ pili n̄ inuēit trāſitū. Et cura eius eſt mūdificatio capitis cū itetatiōe ⁊ iteratione ⁊ flebotomia ⁊ vētoſatio crurū ⁊ ſ v⁹ balneatiōis ⁊ ēplatio cū lētib⁹ excorticatis i eo q̄d mulgetur ex ḡnatis ꝯtritis cū rob. ¶ Deide adminiſtratio medicaminū faciētiū piloꝝ generatiōeꝫ q̄ dicemus. Et ex eis ē lapis lazuli ꝑprie ⁊ lapis armenus alcohol facto ex aliquo hoꝝ cū ſpica ⁊ ꝑducto cū radio ſup palpebras aut ex ātimōio ⁊ ſpica ⁊ lapide lazuli ineſt ꝑprietas mirabil. ¶ Muſce āt ſi exiccāt̄ abſciſis capitib⁹ ⁊ fiat linimētū ex eis cū auellānis aſſis ⁊ adipe caprio aut vrſio inenit̄ efficax. ¶ Citrāguloꝝ quoqꝫ ſemina ſi adurēt̄ ⁊ liniant̄ cū adipe caprio piloꝝ facit facilē generatiōeꝫ. ¶ Mahemet araſi ꝯfectio alcohol repantis pilos i palpebris ⁊ ꝯfortātis eos. ℞. oſſiū mirabolāoꝝ aduſtoꝝ ptē .i. fumi thuris ptiſ vni⁹ quartā ſpice romane lapidis lazuli an̄ ꝑtis vni⁹ tertia liniatur ſup palpebra cuꝫ radico. ¶ Emplaſtū quo vtēdū ē ſup palpebris curās ſilach ⁊ remouēſ pruritū ⁊ ſcabiē. ℞. granatū vnū integrū ⁊ decoque illū in aceto vſqꝫ quo diſſoluatur ⁊ ēplaſtetur ſup palpebras

¶ De cura iuerſatiōis pilorum palpebrarum.

Cura hui⁹ egritudinis fiat ſecūdum vnū q̄tuor modoꝝ. Prim⁹ ē iuiſcatio coꝝ cuꝫ aliquo leuis viſcoſitatis ſicut cū maſtice aut cuꝫ ſputo ⁊ colla aut cū gūma pini aut bdelio diſſoluto i albumie oui aut cū aliquo taliū. ¶ Secūd⁹ eſt ordiatio piloꝝ ⁊ reſtrictio eorū ad vnū ordinē ⁊ hoc quidē fit ſecūdum hūc modū. ℞. acū ſubtilē ⁊ pfora in exteriori parte palpebre vt perueniat perforatio vſque ad inferiorē ptē vbi ē naturalis ordo piloꝝ ⁊ deide accipe pilū ⁊ pōe i foramē acus ⁊ extrahatur vt pilus iueniat viā ad ordinem: ⁊ ſic fiat de alijs ⁊ ſunt plures vſqꝫ dū ordinentur cum alijs. deinde ponatur medicamen punctorum ꝯſolidatiōeꝫ faciens ⁊ ꝯſtrictionē. ¶ Tercius modus ē vt euellātur pili vnus poſt aliuꝫ ⁊ igniatur ſtil⁹ aut acus ⁊ cauterizetur loc⁹ vn̄ eſt pilus euulſus cauterizatiōe ſufficiēti: ⁊ ſic fiat de alijs. ¶ Quartus ē vt poſt euulſiōeꝫ pilorū fricetur ſuper loco medicamē piloꝝ generationē ꝓhibens ſicut proprie oua formicarū aut rubigo ferri cū ſaluia.

¶ Cura ordeoli in palpebra.

Cura huius egritudinis ē ſecūdū vnū triuꝫ modorū. Primus ē vt ꝓhibeat̄ collectio ei⁹ in pncipio ſui cū eo quod ē ſicut aloes acatia ⁊ liciū linimēto facto ex eis ⁊ ſuperpoſito aut bdeliū diſſolutū i aqua mēte hūide ⁊ ſꝫ p⁹ corporis ⁊ capitis mūdificatiōeꝫ. ¶ Secūd⁹ modus ē vt ſi illa nō cōtulerit adminiſtrēt̄ reſolutia medioeris reſolutiōis. primo p⁹ eūones ex eis que ſcis ⁊ proprie reſoluatur bdeliū i qua ⁊ liniatur ſuper locum ⁊ fortius illo ē oppoponacū ⁊ adhuc fortius armoniacū cū aceto. ¶ Et ſcripſit orbaſius linimētū bonum exptū ⁊ ē vt accipias olibani mirr̄ ana ptē vnam laudani quartā ptis vnius cere aluminis baurach armēi ana ptē .5. liniat̄ cū fece oli de lilio aut. ℞. galbāi .ʒ. iij. baurach .ʒ. i. liniat̄ cum ſuco apij. ¶ Tertius mod⁹ ē vt ſi reſolutioni nō obediat vt ſuſpendatur palpebra ⁊ iuerſetur ⁊ ſcidat̄ ſꝫ iteri⁹ palpebre ⁊ apiat̄ tunica iterior ei⁹ ⁊ exprimatur donec egrediatur totuꝫ quod ē ſicut mucilago: deinde ſanetur vulnus cuꝫ linimētis que ſūt ſicut ſāguis dracōis cū albūine oui aut ceruſa cum albūine oui ⁊ ſimilia.

¶ Summa ſexta de curis egritudinum auriuꝫ.

Sermo noſter erit deīceps de egritudinibus auriuꝫ ſi deus voluerit. Et pmo de dolore earuꝫ qui q̄n que accidit a malitia cōplonis ſine materia aut cū materia. ¶ Et ſi q̄dē ſine materia ſolū alteratione indiget. ¶ Si vo fuerit calida iuuatur ex infuſione albuminis oui recētis aut mucillagie pſilij ⁊ ſimilium ex eis que dicemus. ¶ Si āt a malitia ꝯplonis frigida fuerit cōferūt infuſiones ⁊ iniectiones calide. ¶ Si āt malitia cōplonis ſicce iuuatur cū humidis. ¶ Si āt hūida cuꝫ ſiccis q̄ fiunt ꝑ traiectoriū ⁊ ēplaſtatiōes ex his q̄ dicem⁹. ¶ Si āt malitia cōplonis fuerit cū maria ⁊ fuerit calida euacuet̄ ꝑ phlomiā: ſi āt ſāguinea fuerit ex repletiōe ⁊ ſāguine de vena cephalica. Deide ꝓcedēdū ē ad altāātia q̄ dicem⁹. ¶ Nō ſi colerica fuerit ⁊ ē ille dolor q fit ſꝫ plurimū euacuet̄ cū eis q̄ ſcis. Et freq̄ntet̄ lēificatio nature cū aqua fructuū. ¶ Deide ſeda dolorē cū alterātib⁹ q̄ dicetur. Si āt dolor vehemētior fuerit cōcedim⁹ aliq̄ ex narcoticis ſic̄ ſiet̄ memithe ꝓpe cū aliquanto opij ⁊ diſtēpet̄ cū lacte mulier̄ ⁊ iſtillet̄ i aurē. ¶ Si āt mā̄ fuerit frigida euet̄ cū eo q̄d ꝯuēit. Deide altantia ſedātia adminiſtrēt̄ ex eis q̄ dicem⁹. Si āt dolor a groſſa fuerit vētoſitate ſcribem⁹ medicamēta ei⁹ p⁹. ¶ De dolorib⁹ auris factis abapate aut vlcere aut oppilatiōe aut igreſſu aq̄ aut aimal̄ ſinglaria ſcribem⁹ capla. ¶ P⁹ hec āt nō p̄mittim⁹ q̄ medicamēta q̄ diſtillāt̄ i oclis ſēp actual̄r frigida mittēda ſt̄ q̄ āt i aurib⁹ tepida aut calida ſt̄ apponēda ſiue ſint ad egritudies calidas ſiue frigidas

¶ Medicaminū narratio ad dolorē auris calidū. Albumē oui cum lacte mulieris tepidū. Oleū roſaruꝫ tepidū ꝑ ſe aut bulitū cū aceto pōdere ſui vſqꝫ ad cōſūptiōeꝫ aceti aut cōq̄ſſatū cū ſuco cucurbite. Oleuꝫ de ſalice ſcd̄ꝫ eādē doctriāꝫ oleuꝫ de ſemie cucurbite: oleū d̄ papauere ſi dolor ē vehemēs ꝑ ſe aut cū aliquāto cāfora: ē n̄ ſedati

uum bonum. ¶ Lac muliebꝛe calidum ſicut mulgetur
cū ſuco ſolatri aut aqua coꝛiandri humidi ¶ Mucilla
go pſilijcū oleo ro. cōquaſſata āt mucilago ſeminū cito-
moꝛij. Oleū de iabrot qn̄ doloꝛ ē acutus cuȝ lacte mulie
ris ſtati ꝯmulgetur. Lenticulas toſtas cū panis mica ca
taplaſmabis. Sucus iuſqami foꝛtes ſedat doloꝛes. Lac
tuca agreſtis ſecūduȝ oēȝ modū adminiſtratiōis ē medi
camē bonū. Et ſimiliter ſucus ſolatri, ⁊ papaueris ⁊ mā-
dragoꝛe ⁊ ſalicis ⁊ teneritatū vitis. ¶ Mamec ad dolo
rē auris a calidicate. ℞. olei roſati ptes. ij. olei amigdala
rū dulciū ptē. i. aceti ptes. iij. fac ꝺcoq lēto igne vſque ad
cōſūptiōeȝ aceti: ⁊ cola ⁊ adminiſtra tepidū. ¶ Idē. ℞.
folioꝝ cucurbite: aut ipſi⁹ cucurbite ſucū ⁊ miſce cū olo
roſato diu cōqſſādo ⁊ vtere bonū ē. Narratio medi-
caminū ad doloꝛē auriū frigidū ⁊ ventoſum. ¶ Admi
niſtrātur medicamina que ſūt ſicut oleū nardinū coſtinū
ſāſucinū oleū de ruta oleū de amigdalis amaris oleū de
camomilla oleū anetinū: ⁊ oleū laurinū. oleū de lilio ole
um de keiri oleū de narciſco oleū de pſicis olȝ de criſo-
mil' oleū de been ꝓpꝛie oleuȝ de kerua olȝ de ciamomo.
Quodcūqȝ hoꝝ fuerit ꝓpetatē hȝ ad doloꝛē auris a fri
gida cā factum aut ventoſa. ¶ Fundamētū āt ⁊ materia
ꝑpatiōis ſingulor coꝝ artificial'r ē cepe cauatū i quo oȝ
caueri ⁊ decoqui cū facilitate ⁊ cinere prunaꝝ: ⁊ ex rebus
admixtis eis ſigillantibus ꝓpſis virtutes mirabiles cum
bōitate decoctiōis i cepe cū eis ē ruta ꝓpꝛie ⁊ ſucus radi-
cis que cōedit ⁊ ſpica ⁊ ſāſucus ⁊ ſeca ⁊ camomilla ⁊ gal
banū diſſolutū i ſuco poꝛri ⁊ ſucus poꝛri p ſe ⁊ aleū ⁊ ca-
ſtoꝛeū ⁊ pip ⁊ ſuc ⁊ ſucus cepe ⁊ ſuc⁹ faraſiō ⁊ origānȝ ⁊
ſuc⁹ affodilli ⁊ euſoꝛbiū ⁊ ellebor⁹ niger ⁊ albus propꝛie
Et non ē incōueniēs i huiuſmōi ꝑmixtiōib⁹ admiſceri
mell' modicū: deide tepidū diſtillet. ¶ Si āt doloꝛ ē foꝛ
tis ex miſcibilibus bonis eſt opiū cū pauco caſtoꝛei ⁊ crō
ci aut filoniū cū lacte aut trociſci ſtelle aut trociſci de cro-
co deide remoue nocumēta narcotici cū eis que ſcis.
¶ Ex uapoꝛatoꝛiis āt ſcis eſt milium aut panicum ⁊ ſal
calefactus ⁊ ſuperpoſit⁹ aut bacce lauri cuȝ melle pauco
calefacte ⁊ ſuperpoſite: aut pulegiū cū melle ⁊ olibāo aut
grana lauri ⁊ olibanuȝ cum ſuco rute vel aneti. Et dixit
galiēus ſacelletur ex furfure cum vino cocto ⁊ oleo nar-
dino: aut rutaceo. Cepe marinuȝ tunſuȝ ⁊ oleo aut buti
ro coctū expꝰtuȝ ē. ¶ Euapoꝛatoꝛiuȝ humiduȝ fit cuȝ aqſ
decoctionū reꝝ que maturāt ⁊ carminant ⁊ mollificant
ſicut meliloti propꝛie ⁊ aneti ⁊ camomilie ⁊ fenugreci ⁊
volubilis ⁊ folioꝛum caulis ⁊ ſeminuȝ eius ⁊ herbe ven
ti ⁊ ſanſuci ⁊ abſinthij ⁊ ſimilium ſingulariter aut con-
iunctiua vt recipiatur vapoꝛ eoꝛum per cānulā cui⁹ vna
extremitas ſit fabꝛicata ſuper vaſi quo res coquantur ⁊
alia extremitas applicetur auri. Et quandoqȝ eſt neceſſe
vt miſceatur cum his rebus aliquid ex ſtupefacientibus
vt ſedetur vehementia doloꝛis: nunc fiat illud cum cau
tella. Remouent autem nocumēta narcotici vapoꝛes ſu
peri⁹ dicti cum modico caſtoꝛei ⁊ croci ⁊ piperis ſic ſcis
¶ Galien⁹ linītuȝ qđ adminiſtrat ⁊ ſedat doloꝛē auris
℞. medullaȝ ceruinaȝ aut medullam cruris iuuēci cere
ana. ʒ. v. oleum de nucleis aut ꝺ nucleis aut ꝺ amigdalis
amarī genigē qꝛtum ſufficit: fiat ex eis vnguen. ⁊ vnge
i circuitu auris ē eni mirabile. ¶ Idē aliud valens ſimi
liter rafani radices cū oleo decoque ⁊ diſtilla ex eo in au
ribus ⁊ cū lana calida ſuperpōe. ¶ Idem vermes q ſūt

ſicut faba media ⁊ inueniunt ſub lapidibus: aut vermes
pluriū pedū coquantur cum oleo ex oliuis immaturis ⁊
diſtilletur ex eo i aurē ē eniȝ expetum: fit etiā ſimiliter ex
ſcarabeo ⁊ ex lūbꝛicis terre oleū ſimiliter de ſcoꝛpionib⁹
eſt ad illud ſublime. ¶ Idē fel tauri cū adipe anatis ē in
uanēti mirabilis: ad doloꝛem auris a cā vehemēt frigi-
da. ¶ Mahemet araſi: cōfectio medicaminis de quo
diſtillatur in aurem ⁊ linitur ex eo i circuitu eius ⁊ ſedat
doloꝛem frigidū ⁊ ventoſū. ℞. caſtoꝛei euſoꝛbij opij ſto-
racis liquide piperis folioꝝ ruthe calamēti ſinapis añ fi
ant ex eis trociſci ⁊ diſſoluant in oleo nardino aut coſti
no ⁊ coquātur i concha ſepe ⁊ diſtilletur in aurem ſedat
doloꝛē auris. ¶ Mamec in vrina tauri aut caprarum
ſi diſſoluatur mirra ⁊ diſtilletur in aurem ſedat doloꝛeȝ
auris. ¶ Iſaac ad doloꝛeȝ auris. ℞. baurach mel bonū
⁊ oleum roſatū ⁊ acetuȝ ⁊ miſce ⁊ pone in aurē expertuȝ
eſt. ¶ Idem. ℞. mellis crudi ⁊ olei laurini partes equa
les contunde ⁊ pone in aurem expertum eſt.
¶ Idem unctio conferens ad doloꝛē auris. ℞. melilo-
ti. ℥. ij. cāomille ſāſuci. a. ʒ. ſ. aq̄ li. i. ſ. buliāt vſqȝ ad li. ſ.
Deinde pone olei de keiri ⁊ olei violati ⁊ ſiſamini ana.
℥. ij. Decoque ad conſumptionem aque ⁊ vtere.
¶ Gabriel. Linimentum conferens doloꝛi auris exp
tū. ℞. ariſtologie longe ſeminis capparis fenugreci ana
aur. ii. piperis longi aur. i. aneti aloes folioꝝ ſāſuci ana
ʒ. ſ. ellebori. ʒ. i. ⁊ quartā alterius aque. lib. ſ. olei. ℥. i. bu
liant vſqȝ ad cōſūptionē aque ⁊ vtere multotiens bonū
¶ Diaſcoꝛides. ℞. radiceȝ que comedit ⁊ calefac ſuper
cinerē ⁊ calidam mitte i aurem ⁊ fac ml'totiens. ¶ Ideȝ
ſucus mēte ⁊ mel vt ſint de ſingulis part. equales diſtil-
la ex eo in aurem bonum eſt.
¶ De bothoꝛ ⁊ apate auriuȝ.
I ſit calidum cura eius eſt flobotōia ⁊ lenifi-
catio nature ⁊ ꝓpe floia cephalice cū mlta ſan
guinis extractiōe ſi ē poſſibile ⁊ ſi nō ē cuȝ ite
ratione ⁊ diſtilletur in aurē in pncipio quod
ē ſic oleuȝ roſatuȝ i quo iā ꝯſumptuȝ fuit acetuȝ vſqȝ ad
dies duos aut tres. Et obſeruetur regimē in vehemētia
doloꝛis ne deficiat virtus ⁊ faciat cadere i ſincopi ⁊ ſu-
doꝛē frigiduȝ ⁊ permixtionē rōnis ⁊ moꝛtē quare diſtille
tur i ea diſtillatione poſt diſtillationē ex oleo iabrot cum
lacte nouiter mulſo ⁊ ſi excuſari aliter nō potes cuȝ mo-
dico cāphoꝛ aut opii exibe. ¶ Et poſtq̄ preterijt tͥtium
diē diſtilletur in eē mucilago ſeminis citonioꝛuȝ aut fēu
greci aut altee ⁊ ⁊ ſeminis lini. ¶ Si autem apata non
fuerit vehemētis caliditatis diſtilāda ſunt aliqua ex mu
cilaginibus cum adipe gallie aut anatis aut medula cru
ris vituli ⁊ eſt expertum.
¶ Diaquilon diſſolutum in oleo anetino aut camo-
mellino ⁊ eſt expertum diaquilon minus cuȝ oleo de al
chāna. Et ex eis que ſunt vltimi iuuamenti eſt iſopi ce-
rotum quod dicemus. Et confert adminiſtratio euapo-
ratoꝛii humidi quod diximus.
¶ Ioannes ſerapionis. emplaſtum cōferēns ad ipſa au
ris. ℞. farinam oꝛdei ⁊ decoque cum rob ⁊ oleo de ca-
momilla. ¶ Aliud. ℞. farinam. fabaruȝ camomille vio
larum ſucum farinam oꝛdei alteram melilotum decoq̄
cum aqua ⁊ oleo camomille ⁊ rob ⁊ vtere.
¶ Idem medicamen quod reſoluit ⁊ maturat apata q̄
ſunt in auribus. ℞. farinam fabarum ⁊ fac emplaſtum

cum expreſſione caulium ⁊ oleo de lilio ⁊ ſuper pone.
¶ Maboali. iſopi cerotum cuius iuuamentum ē ſubli
me ad apoſtemata aurium maturans ſedans doloꝛē bo-
num ſi deus voluerit. ℞. adipis galline butiri ouini ſeu
uacini loti cere citrie adipis caprie mellis olei: de lilio iſo
pi humide de ſingulis partes equales fiat ex eis cerotuꝫ
⁊ tepidum in aurem mittatur ⁊ liniatur in circuitu exp-
tum eſt. ¶ Idem confectio emplaſti ſatis boni ad do-
loꝛem ⁊ apoſtemata aurium. ℞. cepe album ⁊ elixetur ⁊
conteratur cum butiro ⁊ vtere. ¶ Mahamet. confec-
tio emplaſti ſedantis doloꝛē aurium apoſtemoſum. ℞.
bdelii adipis caprini aā. ʒ. iiii. farine fenugreci ⁊ ſeminiſ
lini radicuꝫ altee radicum lilii aā. ʒ. v. meliloti camomil
le ana. ℥. i. croci. ʒ. i vitellum vnum oui elixi. conficiť au-
teꝫ ſic. camomilla mellilotum radices altee ⁊ radices lilii
coquantur in aqua vſque duꝫ cocta ſint bdelium diſſol
uatur in ſuco cepe aut in aqua decoctionis herbarum. ⁊
ex omnibus his ⁊ ceteris fiat emplaſtum poſtquam ad-
ditur rob ⁊ olei ſiſamini aut de lilio ana. ℥. ii. butiri q̄tuꝫ
ſufficit coquantur omnia vſque dum pingueſcant ⁊ em-
plaſtetur cum eo. ¶ Et quandoqꝫ apud neceſſitateꝫ ad-
ditur ei opii. ʒ. ii. ⁊ ē mirabile. ¶ Et quādoque ꝓ opio
papaueris albi. ʒ. viii.

¶ De ſonitu ⁊ tinitu aurium.

It quandoqꝫ ꝑꝑ debilitatem ſicut accidit cō
ualeſcentibus. ⁊ cura eius eſt cuꝫ reſumptiuiſ
⁊ addentibus ad virtutem coꝛpoꝛis ⁊ regimē
cōualeſcentium ſicut ſcis. Et quādoqꝫ fit pro
pter aduentum criſ ⁊ eſt ſilendum ⁊ quieſcendum in eo.
¶ Et quandoqꝫ fit propter abundantiā ⁊ replōneꝫ ſup
fluā in capite: ⁊ cura eius eſt ſolutio ⁊ euacuatio cuꝫ iera
diacoloquintide ⁊ cochiis ⁊ ſimilibus cuꝫ iteratiōe ⁊ ite
ratione: deinde fiant inſtillationes ⁊ emplaſtatiōes poſt
embꝛocationes ⁊ euapoꝛationes per traiectoꝛiū ex his q̄
dicem⁹. ¶ Et fit quandoqꝫ a ventoſitate groſſa ⁊ confe
runt ei caputpurgia ⁊ ſternutationes poſt mūdificatio-
nē radicū ⁊ diſtillationes note ⁊ pꝛopꝛie cū oleo de alcan
na ⁊ modico de euſoꝛbio aut oleo rutaceo ⁊ caſtoꝛeo. aut
oleo de beē cū modico ſuci poꝛri. ¶ Et quandoqꝫ fit ex
coartatiōe humoꝝ groſſoꝝ ⁊ viſcoſoꝝ. Et confert i hoc
nitrū cū melle ⁊ aceto aut elleboꝛus alb⁹ cum caſtoꝛeo ⁊
melle ⁊ aceto ⁊ oleo d̄ beē. ¶ Mamec filius zezar. Oleū
rafani cum oleo roſato ⁊ ſucco poꝛri ⁊ felle ouium cōfert
tinitui ⁊ ſibilo aurium. Sucus poꝛri cum oleo roſato ⁊
lacte mulieris ⁊ caſtoꝛeo valet ſimiliter.
¶ Unguentum ex inuentione noſtra valens cum auxi
lio dei ſonitui auris ⁊ grauedini auditus propter vento
ſitatem groſſam ⁊ materiaꝫ frigidam. ℞. elleboꝛi albi ca
ſtoꝛei coſti ana. ʒ. i. rute nitri piperis longi. ʒ. i⁹. partes. ij.
euſoꝛbij. ʒ. viii⁹ tertiaꝫ. deinde. ℞. ſuci radicis que come
ditur ſuci poꝛri olei nardini ⁊ camomelini olei de amig-
dalis amaris olei anetini ana. ℥. i. coquantur ad ſucoꝛuꝫ
conſūptioneꝫ. cola ⁊ vtere expertum eſt.
¶ Joannes ſerapionis. Si tinitus a ventoſitate contin
gat ⁊ inflatione. ℞. euſoꝛbij. ʒ. i. ⁊ reſolue in oleo de alcā
na ⁊ vtere aut caſtoꝛeum cum oleo rutaceo aut oleuꝫ de
been ⁊ ſuco poꝛri. ¶ Idem ſi ex materia groſſa coartata
in auribus contingat vapoꝛetur auris per traiectoꝛiuꝫ. d̄
inde inſtilletur medicamen quod. ℞. elleboꝛi albi caſtoꝛi
nitri ana partem. i. croci partis vnius quintam miſce cuꝫ
oleo ſiſamio ⁊ aceto ⁊ diſtilla in aure. ¶ Alexander ad
diuturnos aurium ſonitus ⁊ tinitus mirabilis. ℞. euſoꝛ
bij ⁊ diſſolue in oleo capꝛino ⁊ vtere.
¶ Filius zacharie araſi. ℞. camomillam ſanſucum cala
mentum ſechan iſopum ſiccaꝫ abſinthium buliant in va
ſe ſuper q̄ ponatur traiectoꝛium ⁊ recipiatur fumus ei⁹
confert enim poſt coꝛpoꝛis mundificationem.
¶ Idem ſi fiat ſonitus aurium ꝑꝑ debilitatem ſuccedē
tem febꝛibus diſtilletur i aurem acetum decoctionis ab
ſinthij cum oleo roſato. ¶ Maboali. Medicamen ex
pertum ad ſonitum ⁊ tinitum aurium. ℞. gariofiloꝛum
ſeminis poꝛri ana. ʒ. ſ. muſci gra. ij. diſtillentur cuꝫ aqua
ſanſuci: aut folioꝛum pini aut rute.

¶ De debilitate auditus ⁊ ſurditate.

Ue natiua eſt non inuenit curam. ¶ Que
auteꝫ antiqua eſt vix recipit curam. ¶ Que
auteꝫ fit propter apoſtemata aut bothoꝛ dixi
mus ei⁹ curam. ¶ Si auteꝫ fiat propter ſani
em in aure aut propter aliquod quod intrauerit in aure
ſicut eſt lapis aut faba dicemus curā eoꝛuꝫ. ¶ Et quan-
doqꝫ fit propter ꝯſtipationem coleraꝝ in coꝛpoꝛe: ⁊ fit ea
rū redūdatio ad aures ſicut hipocrates dixit ⁊ confert in
huiuſmōi vt euacuetur colera euacuatione p⁹ euacuatio
nē. ¶ Et fit ēt ex eiſdem cauſis ex quibus fit ſōitus ⁊ tu
ba in aure ſicut eſt replō ⁊ coartatio humoꝛis groſſi ⁊ vi
ſcoſi ⁊ ventoſitas groſſa ⁊ non differunt niſi ſecundum
foꝛtem impreſſionem ⁊ debilē. Facta eniꝫ debilis ab eis
impꝛeſſio facit tubam ⁊ ſonituꝫ ex foꝛti. n. impꝛeſſiōe tha
ras. Quam obꝛem curam adhibeas ſicut dixim⁹ illic: fit
etiam ex veruca ⁊ carne addita ⁊ raro propter loci nobi-
litatem habꝫ curam. Interdum tamē curatur ⁊ pꝛopꝛie
cuꝫ adminiſtratione medicaminis acuti vna vice p⁹ aliā
vſqꝫ dū ꝯſumatur caro addita: aut veruca deinde curēť
medicamine incarnatiuo. ¶ Et quādoqꝫ fit propter ſoꝛ
des que ſūt in auribus ⁊ eius eſt cura vt extrahanť ⁊ affe
rantur ad locum hunc que diximus in capitulis que ſūt
ante iſtud. ¶ Mahamet filius zacharie araſi. confectio
medicaminis ad grauem auditum ⁊ tinitū auriuꝫ bonū
ſi deus voluerit. ℞. pulpe colloq̄ntide. ʒ. ij. baurac. ʒ. vni
us tertias. ij. caſtoꝛei. ʒ. i. ſuci abſinthij. ʒ. i. ariſto. rotunde
ʒ. i. euſoꝛbii. ʒ. vnius tertiam coſti. ʒ. ſ. fiat ſieť cū felle vaci
no ⁊ diſtilletur cum oleo amigdalino amaro. ⁊ hoc poſt
euapoꝛationeꝫ in traiectoꝛio. ¶ Alexander. ad idem ex
pertum ⁊ pꝛopꝛie ſi fiat ſurditas ex humoꝛe frigido opilā
te ⁊ eſt expertum. ℞. eleboꝝ album caſtoꝛeum nitrum pi
retrum coquātur in vino foꝛti: deinde cola ⁊ diſtilla ex
eo in auribus: prius tamen ſternutamēta ꝓuocentur.
¶ Idē ꝯfectio trociſcoꝝ auferētiū ſurditatē ⁊ grauedi-
nē audit⁹ ⁊ ē expti. ℞. eleboꝛi albi caſtoꝛei ana. ʒ. i. nitri
ʒ. ſ. fiant trociſci cū aceto ⁊ adminiſtrenť cum aceto.
¶ Idē fiat puluis elleboꝛi albi cū aceto poſitus cū licio
¶ Fili⁹ ſerapiōis ꝯfectio trociſcoꝛū quoꝝ opatio ē vlti
ma ad opilatiōeꝫ ⁊ tharas quoꝝ ꝑmixtio. ℞. elleboꝛi al
bi auř. ii. nitri auř. viii. croci auř. iii. cōfice poſtq̄ bñ ꝯte
rūť cū aceto ⁊ fac trociſcos ⁊ adminiſtrēť cū aceto ſt. n. ad
mirabiles. ¶ Alexāder. qñ ſurditas ꝯtingit ex colerico
humore i auribus coartato ⁊ hoc reſtricto fluxu colerico
abundare cōſueto. tūc prouocato eo ⁊ adducto ꝑ ventreꝫ
ſoluiť ſurditas ſic ex hipocratis doctrīa collegimus. Si
tēx crudis ⁊ viſcoſis ꝯtīgat humoꝛib⁹ foꝛtioꝛa ſt adhi-

bēda medicamīa difficiliꝰ.n.morbꝰ ſoluiť dādū ē igitur oximel quod Juliāo p̄ſidi factū fuiſſe teſtatur ab.Dꝛi baſio aut iera galieni cum iteratione ⁊ it eratione.aut dā dū ē h̄ medicamē quod. ℞ .ſalis armoniaci piperis ana ʒ.ij.euforbij.ʒ.i.dabis ex eo.ʒ.iiij.aut.vij.cuꝫ ouo ſorbili aut idromelle.ē.n .mirabile ad vrtiginē ⁊ epiliam etiaꝫ ⁊ mulieribus menſtrua potēť educit. ¶ Poſtq̄ autem purgatꝰ fuerit gargariſmata ⁊ ſternutationes neceſſarie ſūt. ¶ Uez gargariſmata fiāt ex ſtafiſagria ⁊ ſinapi cuꝫ maſtice.ſternutatiōes āt ex elleboꝛo albo ⁊ pipere. Ul timo vͦo diſtilla i aurē q̄ moꝛbū ſoluāt ex his que dixi mꝰ. ¶ Si āt adhuc paſſio ꝑmaneat ꝓuoceť vomitꝰ cuꝫ facilitate ⁊ iteratiōe cū eis q̄ ſſt ſicut elleborꝰ albꝰ cū ꝓprie tate i h̄ ⁊ iterata expurgatiōe ⁊ gargariſmate ⁊ alijs q̄ ſu perius diximus. ¶ Equitare āt aut ꝑ loca arenoſa ⁊ de diuia ⁊ euectiōes cū curru ⁊ balneatiōes i aquis terma rū ⁊ ſalſaꝝ ad h̄ mltū ꝯferūt remouēdū. ¶ Et credo qꝺ ſurditati facte a mā frigida aut vētoſa ꝯferūt olea calida ſicut coſtinū ⁊ anetinū ⁊ olꝫ balſāi ꝓpe ⁊ ſimilia quoꝛuꝫ rememoꝛati ſumꝰ i doloꝛibꝰ auriū. ¶ Et pulpe coloqn tide aut ſuco cucumeris aſinini aut radicis eiꝰ ieſt ꝓprie tas mirabil' cū aliquo p̄dictoꝝ oleoꝝ ⁊ ex eis ē olm nar dinū cuꝫ caſtoꝛeo ⁊ ſimiliter fieť factum ex aloe caſtoꝛeo ⁊ pulpa coloqntide ꝑtibꝰ eq̄libꝰ ꝯfice cū felle vacio ⁊ in ſtilla cū ol'o raſāi aut aliquo oleoꝝ calidoꝝ. Et olꝫ raſāi ⁊ olm ſtafiſagrie iā expta ſſt ⁊ exptꝰ ē puluis ille ellebori albi cū aceto inſtillatꝰ i aurē.aut miſſꝰ i aurē cū licinio.

¶ De vlceribus aurium.

q Uedā ex eis ſſt māifeſta ⁊ habēt genera cūa tiōis nota ſicut diximus in caplo de algarab Quedam vͦo ex eis ſſt occlta poſita i ꝓfūdo Et ſſt ex eis quedā i qbꝰ nō mltū p̄terijt tem pꝰ. ¶ Et alia que ſūt cronica ātiqua i quaꝝ curatiōe p̄ ueniemꝰ adminiſtrādo regimē ſubtiliatiuū in his q̄ co meduntur ⁊ bibūtur ⁊ ceteris ⁊ mūdificādo coꝛpꝰ ⁊ ēt ca pitis ſolutiōibꝰ cū iteratiōe ⁊ iteratiōe. ¶ At ſi vlcus re cēs fuerit duplici eget genere curatiōis. ¶ Pꝛimum ē mūdificatio ⁊ abſterſio cū eis q̄ ſūt abſterſiōis mediocriſ ſic ē aqua mellis ꝓprie aut vinum cū melle aut acetū cū melle aut oximel ſq̄lliticū ⁊ ſimilia factis ex eis iniectiōi bꝰ pꝰ iniectiōes ꝑ ſirigā aut ꝑ aliqd aliud qꝺ ē ſic cānel lus pēne ſubtilis.deinde cū bombice aut lana ſubtili ab ſtergatur. ¶ Secūdū genꝰ curatiōis ē exiccatio ⁊ cōſoli datio eoꝝ cū eo qꝺ ē mediocris exiccatiōis ſine mōdaci tate mlta ſicut eſt pꝛopꝛie olibanū ſolutū cū vino aut ſar cocola ⁊ olibanū ſoluta in vino ⁊ melle pauco ⁊ expertū bonū ⁊ ex eis eſt mirra ⁊ aloes diſſoluta in vino.⁊ ſanda racha in h̄ eſt mirabilis ⁊ pꝛopꝛie tricta cum vino ⁊ mel le ⁊ immiſſa cum licinio:ſanat enim ⁊ doloꝛeꝫ tollit.⁊ ſi militer alumen cum aceto tritum contrictione vltima ex pertum eſt ⁊ ſimiliter licinium cum fieť memithe alumē iameni ⁊ mirra ⁊ aloes ⁊ ſandaraca ⁊ ſarcocola cum mel le ⁊ vino ſunt ex ſumma eoꝛum ⁊ ſimiliter ſanguis dra conis fieť memithe ſarcocole mirre aloes ſpūe maris oli bani ana partes.i.aluminis aduſti partes.i.ſ .terran tur contrictione vltima cum melle ⁊ vino vſquedum fiat in terminum mellis tenuis.deinde vtere cum li cinio. ¶ Si autem antiquū cronicum fuerit tertij eget genere curationis.⁊ pꝛimum quidem eſt mundificare ⁊ abſtergere vlcus aurium a putrefactione ⁊ coꝛruptione fetida cum eis que ſunt vigoꝛoſe abſterſionis nō nimis foꝛtibus in pꝛincipio vt perueniatur paulatim ad ea que ſunt foꝛtiora. ¶ Ex rebus generum mediocrium ē vri na pueri cū melle ⁊ abſinthio cuꝫ vīo ⁊ melle ⁊ modico ſalis gēme ⁊ oximel ſquiliticum cum modico floꝛis eris ⁊ foꝛtius eſt alchitran cum melle ⁊ ex eis eſt vinuꝫ decoc tionis radicum luf cum melle.aut ſuccꝰ aſſodiloꝛum cū melle ⁊ modico ſaliſgemme:⁊ confert ſucus folioꝛū nu cis cum melle ⁊ vino. Et adhuc foꝛtius eis eſt fel tauri cum vrina pueri ⁊ hoc apud vehementiam putrefactio nis ⁊ fetoꝛis ⁊ ex compoſitis vltimis ad hoc eſt vnguen tum egyptiacuꝫ quod diximus in antidotario.⁊ pꝛopꝛie ſolutum in vino aut aceto ⁊ diſtilletur in aurem ⁊ eſt mi rabile ⁊ ſimiliter vnguentū de floꝛe eris aut medicamen huiuſmodi compoſitum. ℞ .floꝛis eris ⁊ tubel eris añ.ʒ. ij.ſuci pomoꝛum mellis puri ana.ʒ.i.vrine pueri quātū ſufficit teratur vſque dum fiat ſicut mel ⁊ vtere.

¶ Secundum genus curationis eſt incarnatio ⁊ repa ratio eius quod iam per putrefactionem deperditum ē Et hoc quidem perficitur cū rebus mediocris exiccatio nis abſque moꝛdicatione vehemēti ⁊ ſunt ea ꝓprie quo rum in conſolidatione vulnerum non antiquoꝛum re mēoꝛati ſumꝰ.

Tertiū gēꝰ curatiōis ē exiccatio ⁊ ꝯſolidatio vlceris cū rebꝰ exicatiuis ⁊ conſolidatis i qbꝰ ſit ꝑmixtio aliquoꝝ acuitatem habentiū ſicut mirra aloes thus ⁊ ſimilia quo rum preceſſit rememoꝛatio quibꝰ admiſceantur aliqua que ſunt ſicut colcotar flos eris ⁊ ſimilia. Et nos trade mus compoſitiones ſolennes quantum particť ad hanc partem. ¶ Filius zacharie araſi. Confectio medicami nis ad vlcera que ſūt i aure ⁊ eſt expertum. ℞ .ſarcocole ſāguinis dracōis ſpume maris olibāi mirre baurac bo liarmēi ſcoꝛie ferri floꝛis eris colcotar aloes ana ꝑtes eq̄ les terātur contritione ſubtili ⁊ ex media parte eius fiat fieť ⁊ diſtilla ex eis i aurem cū aqua mell' aut mellicrato aut oximelle ⁊ ex alia medietate inoluto licinio in melle ⁊ in medicamine mitte in aure priꝰ lota ex aceto ⁊ aqua ⁊ exiccata cū bombice aut lana ipōe. ¶ Joānes ſapiōis vnguētū egiptiacū ꝯferens ad vlcera ſoꝛdida ⁊ putrida ⁊ fetida ſiue i aure ſiue vbicūq̄ ſint ꝑ coꝛpꝰ ⁊ ad fiſtulas ⁊ ad vlcera maligna que ſūt i locis abſcōſis ⁊ intrinſeca tis ⁊ indigēt abſterſione. ℞ .mell' diſpumati.ʒ.iiij .aceti bōi.ʒ.iii.ziniar.ʒ.i.confice igne leui vſq̄ dū mell' habe ant ſpiſſitudinē.ē.n .abterſterſiuū ſublime. ¶ Jdē mo dus ꝯfectiōis ſcoꝛie ferri cuius iuuamētū eſt ſublime ad vlcera que ſūt i aure. ℞ .ex ſcoꝛia ferri ⁊ laua eā cū aceto foꝛti poſtq̄ trīueris eam vehementer deinde exicetur latere cal'o.deīde fiat ſimiliter vſq̄ ſepties deīde terātur vſq̄ dū fiat ſicut puluiſ ſubtilis ⁊ decoquatur i aceto de coctione vehemēti vſq̄ duꝫ habeat ſpiſſitudinē mell' ⁊ diſtilletur ex eo in aure aut intromittatur cum licinio.

¶ De vermibus in aure.

Ermes i aure īdigēt medicamīe necante eos in p̄mis deīde īgenio educēdi eos ne pꝛopter remanētiā eoꝝ accidāt putrefactiones ⁊ vlce ra. Et pꝛimū q̄dē p̄ficiť cū medicinis qbus ē ꝓpꝛietas ſuper h̄ ſicut amaris ꝓpe ⁊ acutis ⁊ acetoſis ⁊ q̄n̄q̄ īgeniatur ⁊ dāť medicīe que ſūt venenū eis cū ꝑmiſtio ne dulcedinis vt auidius recipiāt. ¶ Res āt qbus ē pꝛo pꝛietas necādi eos ſſt ſicut abſinthiū ꝓpe ⁊ ſaraſion ⁊ cētau

rea quodcūqꝫ eoꝝ coctū cū vīo ⁊ diſtillatū. ⁊ calamētum
ē forti⁹ his necat. n. vermes ⁊ dolorē ſedat ⁊ ꝓpe ſuc⁹ ei⁹
⁊ ſimiliter ſuccus capparis. ¶ Elebori albi diſtillatio fac
ta cū vīo expta ē. ¶ Et ſimilr ſcamonee diſſolute ī aceto
⁊ aloes cū vīo ⁊ ſucco capparis aut calamēti. ¶ Valet ēt
cucumeris agreſtis ſuc⁹ cū radice ei⁹ ⁊ ſucus folioꝝ pſi
ci cū aceto ⁊ ſuc⁹ radicū mori. ¶ Ex bonis miſcibilib⁹
cū eis ſt fella aut euforbiū. Et oleādro ieſt ꝓpetas mira
bilis. ⁊ dixit galien⁹ ſi cetera nō ↄferāt ſulfur viuū ⁊ calx
viua terāt ⁊ ex eis cū melle fiāt trociſci ⁊ diſtillet ex eis ī
aure cū aceto.

¶ Et alkitran diſtillatus ī aure ē ex eisque vltimo ne
cant eos. ⁊ ſimiliter ſuccus cucumeris aſinini aut cala
menti cū ſcamonea. aut ſinapis ſemē cum ſuco iuſquiāi
¶ Secūda res pficitur cū igēiatiōe educēdi eos ⁊ ꝓprie
vt diſtillet ī aurem hora p⁹ horā olꝫ tepiduꝫ deīde ſternu
tet cū cōdiſi ⁊ retineat os ⁊ nares ⁊ ſpūs ferāt ad aures
cū ipetu. ⁊ quandoqꝫ rōnabilr applicat vētoſa ī aure.
¶ Si āt vermes putruerūt in aure ipleat vna vice poſt
aliā vino ⁊ olō tepidis ⁊ radio imiſſo ī ea cū bōbice aut
lana abſtergatur ⁊ lauet vſqꝫ dū totū excludat corruptū
¶ Mamec. medicamē ↄferēs vermib⁹ ī aure ⁊ dolori
b⁹ eoꝝ. ℞. olī ō pſcis olī de criſomil ⁊ olī de amigdalis
amaris ana ſuci folioꝝ radicis ⁊ ſuci apij ana ptes. ij. bu
liāt lēto igne vſqꝫ ad ↄſūptiōeꝫ ſucoꝝ. ⁊ diſtilla ex eo in
aureꝫ mane ⁊ ſero.

¶ De ingreſſione aque in aurem.

Cura huius egritudinis fit ſecūdū vnū triuꝫ
modorū aut cū ingeniatiōe quā ſeqt euacua
tio aut attractactio aut reſolutio. ¶ Et pma
quidem pficit cum tuſſi ⁊ ſternutatione app
hēdēdo os ⁊ nares. aut effundat aq̄ ī aure vſqꝫ dū iplea
tur. deīde iuerſet cū velocitate ⁊ excludat aqua tota ⁊ ī
mittatur radius ſubtil' exñte aure inuerſa ⁊ ↄmoueat ca
put ſuū frequēter ⁊ deſcēdat per gradus velociter ⁊ tuſ
ſiat ⁊ ſternutet. hoc. n. faciunt egreſſionē aq̄ facilē. ¶ Se
cunda res perficitur cū medicinis ⁊ ſuctionibus que at
trahunt aquam velociter ⁊ efficaciter ſicut ſpongia mari
na imiſſa in aurē ligata cū filo vt facilius fiat ei⁹ extrac
tio. aut lana que inuenitur in ↄchis marinis aut fruſtuꝫ
medulle ſābuci.

¶ Et ex inſtrumentis eſt cannelus qui intromittatur
in aurem ⁊ fiat ſuctio per ipſum ⁊ quandoque mittitur
in aurē extremitas cannelaris ⁊ proprie īſtrumēti quod
attrahit quādo ſubito relinquitur ei vacuū ⁊ ē mod⁹ at
trahendi vehemens quare attrahitur aqua fortiter.
¶ Tercia perficitur cū igeniatiōe qua fit aque reſolu
tio cū facilitate ⁊ ē vt accipiatur cannellus argenti ⁊ in
uoluatur ſuper vna extremitatū ei⁹ coctuꝫ ſicut vſque
ad terciam ipſius ⁊ alia extremitas mittat in aureꝫ ⁊ cir
cundetur ei aliquid ex toto vt ſigillet ī foramine auris. ō
inde accendatur ſuper extremitatē que eſt extra ignis
¶ Et dixerunt aliqui ꝙ prius fuerit ſubmerſa in oleo
reſoluitur enim aqua cū operatiōe hac vice p⁹ viceꝫ ex
tracta āt aqua diſtilletur in aurē olꝫ roſatum tepiduꝫ in
ſtillatiōe poſt inſtillationem.

¶ Summa ſeptima de egritudinibus nariuꝫ.

f

Etor nariū ſi fue
rit propter
vulnera ī naribꝫ. aut ꝓ
pter emoroidas natas ī
ipis. Dicemus curam.
Si āt fuerit propter hu
moꝝ putrefactiōeꝫ ī cir
cuitu nariū aut ſuſpēſo
rū aut adherētiū ī parti
bus colatorij aut ī parte
mamillari. aut vētriclis
cerebri. tūc cura ei⁹ ē tres res. ¶ Pria ē mundificatio
capitis pluries iterata cum medicinis quarum forma ē
apud te ⁊ iā ſcis eas ⁊ hoc fiat p⁹ regimē bonū ī ſex gene
rib⁹ reꝝ ſic ēt ſcis. ¶ Secūdā ē itētio circa ptē vt abſter
gatur ⁊ mūdificetur quod de corruptiōe īheret ī ptib⁹ al
kaiaſin ⁊ h̄ qdē pficiet cū medicinis qbus ieſt ꝓpetas h̄
facere ⁊ ex eis ē vinū bonū odoriferꝫ ō quo fiat collutio
p⁹ collutiōeꝫ pmo ſimplici. deīde cū vīo decoctiōis eaꝝ
q̄ ſt mirra ciperus roſe calamus aromaticus mirtus xilo
aloes ⁊ ſilia deīde ī ſufflet ī nares calamus aromatic⁹ ſpi
ca ciperus roſa mirti folia ⁊ ſimilia ſinglarit aut ↄiūctū
cū modico ſal' gēme. ⁊ ſimiliter ↄfert plus calamītu mōtā
inſuffiat⁹. aut xilobalſami. ⁊ fortius eis ē elleborus alb⁹
¶ Inqt galienus. vria aſinoꝝ ē ex melioribus lauacris
⁊ iſuſiōibus ad fetorē nariū. ⁊ ↄferūt imiſſiōes rētaꝝ ꝓ
prie ex eiſdē ex quibus fiunt īſufflationes quaꝝ nomina
tio p̄ceſſit ⁊ ꝓpe ↄfecte cū melle aut cū vino odorifero
¶ Et ex rebus mirabilibus ad h̄ ē rēta facta ex puluer ie
repigre. ʒ. iii calami aromatici mirre gariofiloꝝ añ. ʒ. ii.
ſpice folii floꝝ ſqnāti darſeſahā añ. ʒ. ii. ℈. ⁊ fac rētas cū vi
no bono. ¶ Inqt dia corides. darſeſahā ſeōꝫ o. in mo
duꝫ adminiſtratiōis ē ad hoc medicamē exptuꝫ. ¶ Ter
cia res pficit cū eo qō facit diuerſiōeꝫ matie ab emuncto
riis ⁊ ptibus nariuꝫ ſicut ꝓpe cauteriuꝫ factum ī ↄuēdeg
cuius formā narrauimus ī caplō ō catarro ⁊ ī curis oclo
ruꝫ. ¶ Fit āt fetor nariuꝫ ex vapore eleuato a ſtomaco ⁊
alia pte. ⁊ cura eius ē ſicut p̄ceſſit poſt correctiōeꝫ ſtoma
ci aut alterius ptis. ¶ Sabor ↄfectio medicaminis aufe
rēs fetorē nariuꝫ ⁊ faciēs ex eis īſpirare bonuꝫ odorē. ℞.
xiloaloes crudi gariofiloꝝ roſaꝝ añ. ʒ. ii. ſpice ſuch añ. ʒ.
i. ↄfice cū vino bono ātiquo ⁊ aromatiza cū muſci da
nich. ii. fac pillas ī modum ciceris ⁊ diſſoluat vna ex eis
ī olō nardio. aut aqua roſacea ⁊ diſtillet ī aures poſtq̄ la
ueris eas cū vīo ōcoctiōis ſpice ⁊ roſaꝝ. ¶ Mahemet
araſi modus ↄfectiōis ad fetorē narium exptus. ℞. alu
minis mirre calamenti galie ana. tere ⁊ exſuffla ex eo in
nares poſtq̄ laueris eas cū vīo ātiquo odorifero miltis
vicib⁹ deinde liciniuꝫ ī eodē medicamine intictuꝫ ponat
¶ Idē aliud. ℞. calami aromatici. ʒ. i. mirre galie añ. ʒ.
℈. muſci dauich. ℈. fac ſicut prius. ¶ Ideꝫ. confectio de
coctiōis qua lauāde ſunt nares multis vicibus abſcidit
fetorē nariuꝫ. ℞. ſpice galie gariofiloruꝫ ana ptes equa
les. coquantur ī vīo aromatico ⁊ ſugāt naribus ⁊ lauent
nares ⁊ liciniuꝫ infuſuꝫ in eo mittatur.

¶ De fluxu ſanguinis narium.

Quando eſt creticus ē expectāduꝫ ſup eo niſi
exuberet exuberatiōe ſup qua formidet ō ca
ſu virtutis. ⁊ tunc ſuccurēduꝫ ē ſicut dicemuſ
poſt. ¶ Et fit q̄nqꝫ fluxus ſāguinis ex nar-

bus ſuccedēs ſoδ ſedās ſodā ꝓpe ꝑpulſatiuā. ⁊ ꝯceſcēdū
ē i eo niſi ſupfluat. ⁊ tūc ſuccurēduȝ ē ei ſicut dicetur poſt
¶ Et qñqȝ ꝑpt̄ fracturam arteriaꝝ cerebi ⁊ raro recipit
curā. Alex ei ſuccurem⁹ ſicut dicetur p⁹. ¶ Et qñqȝ ac
cidit ꝓpt̄ ebulitiōeȝ factā i ſanguine cū cōitate toti⁹ cor
poris. aut cū cōitate ipſius tm̄ qn̄ ꝓpt̄ ſup calefactionē
ei⁹ cadit ebulitio i ſāguine. ¶ Et itētio i curatiōe ei⁹ eſt
duplex vlis. ſ. ⁊ particularis. Vniuerſalis quideȝ fit tri
bus modis. ¶ Primus modus ē cū eo qδ alterat ma
li ꝯpleſſiōeȝ ⁊ aufert acūtateȝ ſāguinis ſicut ꝓprie cibi
⁊ potus frigidi ⁊ ꝯgelantes ⁊ īfuſiōes ⁊ balnea i aqs fri
gidis ⁊ ſeſſiōes i eis ⁊ ēplaſtatiōes ſup epar ex rebus vel
īfrigidatiōis ⁊ acetū i hoc ē mirabile ⁊ ꝓprie ēplaſtatio
nes pānoꝝ īfuſoꝝ i aceto īfrigidato i niue ⁊ poſite ſuper
epar ⁊ ſumē ⁊ extrema ⁊ ſup teſticlos vtēdo ꝑmutatione
poſt ꝑmutatiōeȝ. ¶ Cautela tm̄ ſup h adhibita ne vltia
ſequat̄ īfrigidatio. Secūdus modus ē vt fiat diuerſio
ſāguinis ad diuerſuȝ vl̄ oppoſituȝ. ⁊ h q̄dē ꝑficit̄ cuȝ flo
botōia ſōtili ex latere oppoſito i ꝑncipio. deīde ex eodeȝ
fiat. ⁊ qñqȝ oȝ ducer̄ ad vltimā fere eūonē ⁊ vētoſatiōeȝ
ſup epar ſi ex nare dextra. aut ſup ſplenē ſi ē ex nare ſini
ſtra. aut ſup vtrāqȝ ⁊ ſup ſum̄ ſi ē ex vtraqȝ. ⁊ ꝯferūt etiā
vētoſatiōes ſup crura ⁊ ſuper calcanea ex ꝑte domeſtica
q̄ ſi nō ꝯferūt adminiſtrēt̄ vētoſe ſup ceruicē ⁊ ſup ſpatu
las cū ſcarificatiōe tenui. ¶ Ad h ēt ꝯferūt ligature ⁊ cō
preſſiōes doloroſe facte i extremitatib⁹ ⁊ i teſticulis viro
rū ⁊ mamill' mulieꝝ. ¶ Adiudicam⁹ p̄terea ſcδȝ ſapien
tiā vt ſi acutas ⁊ iflamatio vicāt i ſāguine ſup̄ mltitudi
nē modus primus ꝑponat̄ ſecūdo. Si āt multitudo vin
cat vt mltitudo ſiml' ⁊ acutas vicāt i ſāguine modi ſecū
di ſapientia ꝑponēda ē. ¶ Tertius modus ē vt acquira
tur coartatio i vijs ⁊ ductibus ⁊ hoc q̄dē ꝑficitur cuȝ li
nimētis ſup frōtē ⁊ tipora ex rebus īfrigidatiuis ⁊ ꝯglu
tinatiuis ⁊ ſtipticis. ⁊ ſi oȝ ſtupefaciētibus ex his que di
cemus. ¶ Particularis āt itētio ꝑficitur cū ſolicitudi
ne adminiſtratiōis reꝝ ꝑ īſtillationē. ⁊ īſufflationē ⁊ imiſ
ſiones tētaꝝ fluxuȝ ſāguinis ꝯſtrigētiū. ¶ Medicie q̄
dē faciētes h. alie ſunt ꝯglutinatiue ſicut puluis molēdi
ni ꝓpe ⁊ faria ⁊ puluis molēdini ⁊ tela aranea ⁊ ꝓprie
que ē in molēdio. aut que ē vicina furno ⁊ albumen oui
⁊ ſpōgia marina cuȝ alkitrā ꝯbuſta ⁊ fumus picis. ⁊ thus
⁊ fumus thuris. ⁊ ſtercus aſininuȝ. ⁊ carta ꝯbuſta. ⁊ pili
leporis ⁊ coaguluȝ eius. ⁊ ſucus alfatar ⁊ gipſuȝ ⁊ gūmi
aſſū ⁊ dragagātū ꝯbuſtū. Alie ſūt vehemētis ſtipticita
tis ſicut roſa ⁊ ſemē eius ⁊ galle ⁊ balauſtie kakie ⁊ her
ſiſtides ⁊ ipoquiſtidos ⁊ ſucus albeſādal ⁊ ſuc⁹ albelach
⁊ ſucus palme ⁊ abon cortices ⁊ flores granatoꝝ ⁊ bol⁹
⁊ terra ſigillata ⁊ alumē ⁊ cāphora ꝓprie ematites ⁊ gū
mi aſſuȝ ⁊ mirra ⁊ karabe ⁊ ſāguis dracōis ⁊ ātimoniuȝ
⁊ ſucus foliorūȝ ſalicis ⁊ ſucus foliorum vitis ⁊ ſimilia
¶ Alia ſt̄ vehemētis īfrigidatiōis ꝯgelātia ſanguinem
ſic cāphora ꝓpe ⁊ cortex mādragore ⁊ ſucus eius iuſqa
mus papauer lactuca ⁊ ſuci eaꝝ ⁊ opiuȝ ⁊ ſimilia. ¶ Et
alia ſt̄ q̄ ſūt cauterizatiua. ſic calx colcotar calcātū es vſtū
arſenicū flos eris ⁊ ſimilia. ¶ Et alia ſt̄ q̄ opāt̄ illud a ꝓ
petate. ſic freq̄ntatio comeſtiōis cerebroꝝ galinaꝝ ⁊ ſter
cus aſini inſuflatū ⁊ ſucus albedarogi inſtillatus ⁊ ſucus
portulace ⁊ ſimilia. ¶ Alex ꝯglutinatie ⁊ ſigillatiue ⁊ ſti
ptice ſt̄ meliores eis ⁊ fit ꝑ eas curatio vā. ¶ Cōgelatiue
vo ſtupefaciētes ⁊ cauterizatiōe ſuſpecte ſt̄. hec. n. aliquā
do moribūde ſt̄ ꝯgelando ſpūs ⁊ extiguēdo calorē vite
¶ Alie vō licȝ reſtrigētes magnificāt tm̄ vulnera. ⁊ poſt
caſus cruſtelle vehemētior fluxus reddit̄ quā fuerat pri
mus. ¶ Verificatores vō q opāt̄ ſƺ ſapiētiā aggregant
ex diuerſis diuerſaꝝ itētionū ⁊ ꝑficiūt ex eis vnum vir
tuteȝ habēs ſigillatā ⁊ carēs ſuſpitione ex his q̄ timēt̄ ſic
trademus poſt. Et oȝ medicamina q̄ mitti opȝ i naſum
vt terāt̄ vltia ꝯtritiōe ſicut alcohol. Deide poſt iniectio
neȝ eaꝝ i naſuȝ ſtrigat̄ ſup eas vehementer vſqȝ duȝ im
primāt ⁊ ſigillent ſuper aptionem vene impreſſiōe bona
¶ Emplaſtum quo vtenduȝ eſt ſuper fronteȝ ⁊ timpo
pora ⁊ linitur ſup ea, ⁊ ſedat ſāguinis fluxuȝ. ℞. boliar
meni gipſi puri ſuci barbe ircine ana partes equales te
rāt̄ contritione vltima. deinde ꝯterre cum aceto forti in
vaſe lapideo ita ꝙ elaboretur multum in eius cōtritio
ne vſqȝ dum fiat ſicut mel habens mediocritatem int̄ te
nue ⁊ ſpiſſum. ⁊ liniatur in fronte ⁊ tiporibus ⁊ ſtringat̄
ſuper eis cum pila facta ex ſtupis ⁊ ligatura ſtringente. ē
enim expertum. ¶ Et quandoqȝ apud neceſſitatem ad
ditur opij circiter part. 5. ¶ Infuſio aque veri frigoris
ſuper caput ⁊ conſtrictio facta in timporibus ex pila in
fuſa in aqua huiuſmodi ſtringit ſanguinis fluxum. ⁊ ſi
militer in aceto infrigidato in niue aut ſucco folioruȝ ſa
licum ⁊ mente ⁊ foliorum vitis ſimiliter infrigidatis in
niue. ⁊ quandoque commiſcetur cuȝ his aliqua ex ſtupe
facientibus ſicut neceſſitas cogit.

¶ Mamee emplaſtum bonum nobile ad fluxum ſāgui
nis in naribus ⁊ eſt expertum ⁊ forte quare oportet ſup
eo cautelam adhiberi. ℞. camphore opij ſuci alkaſel an̄
partem vnam farine ordei partes. ij. confice cum ſuco al
belach vel cum ſuco vue lupine vel cum aqua roſata ⁊ li
ne ſuper frontem ex eo ⁊ timpora ⁊ pone cum licinio ex
eo in naſum. ¶ Idem medicamen abſcindens fluxuȝ ſā
guinis ex naribus. ℞. papiri combuſte corticum ouoruȝ
combuſtorum akatie corticuȝ granatorum an̄. miſce cū
eis parum infuſionis aque ſalis ⁊ cum licinio naribus i
mitte. ¶ Idem aliud valens ad fluxum ſanguinis ex ru
ptura arteriarum. ℞. olibani aloes ana tere ⁊ confice cū
albumine oui vt fiat ſicut mel ⁊ vtere cum licinio.

¶ Medicamen ex inuentione noſtra cito ſanans. ℞.
camphore ſanguinis draconis ana. ℥. i. kachie ſandali ru
bei fricati colcotar aluminis iameni thuris papiri com
buſte ana. ℥. ij. cōfice cuȝ aqua ſalis ⁊ fac trociſcos. ⁊ quā
do oportet diſſolue encauſtro ſcriptorum. deinde fac ſi
cari ⁊ combure ipſum ⁊ cinereȝ eius naribus inſuffla. ē
enim expertum. ¶ Aliud ſimiliter ex iuentione noſtra
℞. pannuȝ antiquum ⁊ ſumerge ipſum in licinio diſſo
luto in encauſtro ſcriptorum. deīδ fac exicari ⁊ combure
ipſum ⁊ cinerem eius naribus inſuffla. expertum bonuȝ
ſi deus voluerit. vel ſolum licium in panno illine ⁊ com
bure ⁊ vtere. ¶ Gabriel aliud valens ſimiliter. ℞. ſco
rie eris ⁊ papiri combuſte ⁊ corticum ouorum combu
ſtorum chachie corticum granatorum ana confice cum
albumine oui ⁊ vtere. ¶ Diaſcorides. ſtercus aſininuȝ
ſucum ⁊ recens inſufflatum in nares ⁊ etiam odoratum
ſtringit fluxum ſanguinis cum virtute. ⁊ dixerūt quidaȝ
ex poſterioribus ꝙ ſi miſceantur cum eo opij ⁊ campho
re circiter ana partes eius ſexta eſt medicamen vltimum
¶ Iſaac. ℞. ſanguis draconis ramic papiri cōbuſte ana
partem vnam ſemen portulace combuſtū balauſtie ana

partes.ʒ.tere ⁊ vtere cum cannello ⁊ accipe ex eo ⁊ confi-
ce cum ſuco coriandri humidi ⁊ vtere cum licinio.
¶ Filius zacharie araſi.cõfectio medicaminis quod po
nitur ſuper frontem ⁊ timpora ⁊ abſcindit fluxũ ſanguis
ex narib⁹.℞.chachie ſuci barbe ircine olibãi aloes galie
balauſtie gũmi aſſi mirre boliarmeni opij ana ſiant tro-
ciſci ⁊ liniãtur ex eis ſuper frontem cum aceto ⁊ liniũtur
ſuper pectinem ⁊ renes ⁊ conferunt mictui ſanguinis ⁊
fluxui menſtruorum ⁊ peſſarizantur etiam in vuluã ⁊ cli
ſterizantur in ventrẽ ⁊ conferunt egritudini ſanguinis
⁊ diſenterie ⁊ conferunt fluxui ſanguinis ex vulneribus
vndecunq; exierit. ¶ Johãnes ſerapionis. medicamen
abſcindens fluxũ ſanguinis ex naribus ⁊ abſciſione for
ti.℞.colcotar tele aranee aluminis ana partes equales
confice cum albumine oui ⁊ vtere cum licinio lineo ⁊ li
niatur ſuper frontẽ ⁊ timpora ex bolo armeno ſuco bar
be ircine farina lentis ⁊ balauſtie ⁊ modico camphore ⁊
opii cum aceto. ¶ Idem.℞.aluminis terre ſigillate gal
larum non perforatarum aduſtarum ⁊ extinctarũ in ace-
to ſuci heuſiſtidos ana partem.j.camphore opij ana par
tis.i⁹ tertiam. inſuffletur ex eis in naſum ⁊ intingatur li
cinium in encauſtro in quo duplicatũ fuerit colcothar
deinde aſpergatur ſuper ipſum ex medicamine ⁊ mittaẽ
in nares. ¶ Alexander. Spongiam marinam nouam i
alchitran intinge ⁊ combure.⁊ vtere cum licinio. ¶ Jo
hannicius. Confectio medicaminis abſcindentis fluxũ
ſanguinis ex naribus.℞.balauſtie ſanguinis draconis
fumi thuris vel farie eius aloes colcotar calcis viue gal
larum aduſtarum extinctarum in aceto.aluminis iame-
ni gipſi pulueris molẽdini ana partes equales opii cam
phore ana partem.ʒ.inſuffletur ex eo in narem ⁊ vtere cũ
licinio. ¶ Alboali.℞.ſuci barbe hircine kakie ana.ʒ.ʒ.cã
phore.gra.ii.confice cum ſuco florũ palme ⁊ diſtilletur
ex eo in naſum. ¶ Idem.℞.papiri combuſte corticum
thuris pulueris molendini aloes colcothar ex medieta-
te eorum fiat tenta cum aqua albedarogi vel albumine
oui ⁊ ex alia fiat puluis.⁊ utere.

¶ De nocumentis odoratus.

Ocumẽta odoratus ſunt diminutio eius.aut
priuatio.aut pmutatio.aut mendoſitas Odo
rabile enim.aut ſentitur debiliter . aut nullo
modo ſentitur aut ſentitur in contrariũ eiuſ
quod comprehẽdit ratio.aut ſentitur ex odoribus odor
qui non inuenitur in aliquo preſentium. ¶ Et contin-
gunt quidem nocumenta huius quandoque propter ca
ſum aut percuſſionẽ in viis.aut colatorio. Et accidit ex
hoc vt cadant nocumenta in oſſa ⁊ tortuoſitas.⁊ diſſolu
tio forme ⁊ fortaſſis non recipit curam. Et quandoque
contingit ab apoſtemate aut vulnere putrefacto.aut can
croſo aut a carne addita ⁊ putrefacta. Et dicemus curã
eius poſt. ¶ Et accidit interdum propter maliciam cõ-
plexionis in caiaſim ⁊ nares interius ⁊ partibus eius ſi-
ne materia.aut cum materia. Aut a ventoſitate opilan-
te caiaſim. aut colatorium aut duo emunctoria que ſunt
ſicut capita mamillarum. ¶ Et quodcunque horũ fue
rit natiuum.aut cronicum vix curam habet. ¶ Si autẽ
a malitia complexionis ſine materia fuerit.cura eius eſt
per contrarium adminiſtrando embrocas in prora capi-
tis ⁊ ſuctiones per nares. ⁊ odoramenta ⁊ caputpurgia
ex his que dicemus. Et ſi quidem fuerit calida ⁊ confe-
runt lauacra ex roſ.⁊ coriandro ⁊ ſuctiones per nares ex
oleo roſ.⁊ aqua roſata cum modico aceto ⁊ ſimilia. Et
quandoque miſcetur cum eis quod eſt ſicut camphora ⁊
aqua decoctionis mente humide.aut ſicce cum ciperis.⁊
eſt iuuamenti ſublimis.⁊ ſimiliter euaporatio aceti ẽ eni
vltima. Si autem fuerit a malitia complexionis frigide
quod eſt ſecundum plurimum conferunt lauacra ⁊ em-
broce ex eis que ſunt ſicut ſpica calamus aromaticus.ca
lamentum ſanſucus ⁊ ſimilia.⁊ inunctiones ⁊ ſuctiones
que fiunt naribus ex oleo coſtino ⁊ rutacco ⁊ oleo de ne
riden cum eo qđ eſt ſicut caſtoreum euforbium muſcus
⁊ ſimilia. ¶ Si autem malitia complexionis fuerit cum
materia aut ventoſitate groſſa oppilante intentio tunc i
curatione eſt duplex.vniuerſalis.ſ.⁊ particularis.Et pri
ma quidem perficitur cum euacuatione materie ⁊ itera
tione eius ſi oportet.Secunda perficitur cum embroca-
tionibus ⁊ lauacris ⁊ inclinatione capitis ſuper vapore
camomille ſanſuci ſiſimbri calamenti ſpice ⁊ ſimilium
deinde cum gargariſmatibus ex eis que mundificant ca
put ⁊ iam diximus ea. ¶ Poſt hec cum caputpurgiis ⁊
ſuggeſtiõibus per nares cum caſtoreo ⁊ fellibus anima
lium ⁊ condiſi ⁊ nigella ⁊ rebus odorabilibus ſicut ſera
pinum proprie ⁊ caſtoreum ⁊ pipera ⁊ muſcus ⁊ ſimilia
⁊ proprie mixta cum oleo nardino camomelino ⁊ ſimili
bus. ¶ Et aſſiduatio odoris rute eſt experta in hoc ca-
pitulo ⁊ ſimiliter caputpurgium ex ea ⁊ caputpurgium
ex nigella trita contritione vltima que ſuit infuſa in ace
to ⁊ mixta cum oleo antiquo ⁊ ſugat naribus vehemen
ter.eſt enim mirabile . ⁊ caputpurgium ex vrina camel-
li ⁊ elleboro.aut pulpa colloquintide.aut euforbio ẽ ſub
lime.⁊ ſimiliter ipſa vrina per ſe. ¶ Cum autem caput-
purgia ⁊ ſuctiones generãt ardorem et combuſtionem i
naribus tunc ſuccuratur cum oleo roſato et lauacris ex
aqua calida et aqua furfur.et oleo de cucurbitis ⁊ ſimili
bus. ¶ Mahamet araſi puluis bonus ad oppilatiões
narium ⁊ defectum olfatus. ℞.artanite condiſi ſalis ar
moniaci ana terantur ſicut alcohol ⁊ ſuffletur ex eo i na-
res poſtq̃ euaporaueris eas aceto calido. ¶ Idem.aliđ
valens ſimiliter ⁊ eſt bonum. ℞.nigelle fellis gruis col
loquintide ellebori albi ana terantur contritione vltima
deinde funde ſuper eam conterrendo vrinã camelli ara-
bici.deide facias exicari ⁊ tere.⁊ fiat ex eis ſief ⁊ cũ oleo
ſambacino.aut ſanſucino diſtilletur in nares.eſt enim ex
pertum bonum. Si aũt dolorem patiuntur ſuccuratur
eis cum aqua calida ⁊ oleo de ſemie cucurbite aut aqua
furfuris. ¶ Idem.aliud ſublime. ℞.nigellam poſtq̃ in
fuſa fuerit in aceto ⁊ exiccata contere ſicut alcohol.deide
miſce cum oleo veteri ⁊ modus vtendi eo eſt vt impleat
patiens os ſuum aqua ⁊ reclinet caput retro . deinde in-
ſtillentur ex medicamine aliquę gutte i nares ⁊ ſugat ve
hementer donec egrediatur humiditas plurima tenẽdo
os apertum ſuper vaporem aque calide. deinde lauet cũ
aqua calida ⁊ aliis ⁊ faciat hoc tribus dieb⁹ ⁊ tribus vi
cibus.

¶ De apoſtemate narium.

Ntentio in curatione eorum eſt triplex. In
i principio namque indigent medicamine re
pellente materiam.ſicut proprie oleum roſa-
tum ⁊ oleum mirtinum cum aqua roſata qđ
cunq; eorũ fuerit. ¶ Poſt hoc vtendũ eſt. quod eſt

ſicut oleũ cõquaſſatũ cũ aliqua ex mucilaginibꝰ. aut lacte mulſo recenti. ¶ Ultimo vero indigẽt medicamine maturatiuo ſicut ꝓprie diaquilon diſſolutũ in oleo. aut mucilagines maturatiue diſſolute in oleo aut mucilago radicũ lilij ꝯquaſſata cũ oleo aut radix lilij cocta in lacte ⁊ trita cũ adipe galine aut porci ⁊ adeps galine cũ oleo de amigdalis amaris conferũt in hac hora. ¶ Mamec medicamẽ conferens apati ⁊ bothor ſanguinis. ℞. farine or. roſaꝝ añ ptẽ. i. cãphore partis. iꝰ quartã tere ⁊ cõfice cũ aq̃ roſata vel ſucco granatorũ acetoſoꝝ. vnge intus ⁊ extra probatũ eſt. ¶ Idẽ aliud ad apata ex ſanguine. ℞ ſucci ſolatri ⁊ ſucci acetoſoꝝ granatorum ⁊ aque roſate partes eq̃les olei roſati partes. ij. cõquaſſẽť cũ modico camphore ⁊ vnge intus ⁊ extra. ¶ Idem ad apata ex colera rubea. ℞. mucilagines pſilii. aut ſemina citoniorum aut albumẽ oui ⁊ conquaſſa cũ oleo roſato uiolato ⁊ in frigida ⁊ vtere bonum ⁊ expertum.

¶ De vulneribus ⁊ vlceribus narium.

Uedam ex eis ſũt manifeſta exterius q̃daꝫ occulta iteriꝰ. Que ãt manifeſta ſt alia ſt ſica ſicͦ cruſta alia humida lenia. ¶ Et p̃ria q̃deꝫ curanť cũ medicinis mediocriſ exicatiõis. ſicͦ vnguẽto ð ceruſa ꝓprie ⁊ vnguẽto triſarmacõ. aut oleo roſato diſſoluto cũ maſtice ⁊ puluere roſato mixto ⁊ ſilibus. Si aũt fuerit vulnera humida curanť cũ medicinis minõis exiccatiõis ſicut olõ roſato adipe galine ⁊ cera ſimul diſſolutis ⁊ ſilibꝰ. ¶ Cõſuetudiaria autẽ vulnera q̃ ſũt ſicut cruſte bothor ⁊ aſperitas rubei coloris roſaꝝ accidẽtes naſo ſm exteriꝰ eiꝰ curanť cũ duobꝰ cauterijs poĩtis iter labia ⁊ gigiuas iuxta dẽtes caninos vt aſcendat hic ide ad colatoria naſi. ¶ Oculta aũt interius latẽtia in ptibꝰ alcaiaſin praua ſũt ⁊ peiora q̃ ſũt in ptibus colatorii. ⁊ adhuc magis q̃ ſũt in ventriculis cerebri. ⁊ in eis q̃daꝫ ſũt ſicut capita mamillarũ. Et ex eis q̃dam ſunt recentia in q̃bus nõ multũ ꝑtereijt tempꝰ. alia ſunt antiqua cronica. ¶ Recentiũ autẽ duo ſũt genera curationis. ¶ Primũ quidẽ eſt mũdificatio ⁊ pficiť cũ medicis lauatiuis debilis abſterſionis ſicͦ aq̃ mellis ꝓprie. ⁊ q̃ hoc curſu ꝓcedũt. ¶ Scðꝫ vo eſt ꝯſolidatio ⁊ ſigillatõ eorũ ⁊ perficiť cũ medicinis debilis exicatiõis ſicut vnguento triſarmaco ⁊ vnguẽto de ceruſa ꝯfortato cũ modico mirre ⁊ olibani ⁊ ſanguis draconis. ¶ Cronica aũt ⁊ putrida vulnera egent triplici genere curationis ¶ Et pmũ q̃dẽ genꝰ ẽ mũdificatio eoꝝ cũ eo q̃ ẽ mediocris abſterſiõis. ſicͦ vinũ ⁊ ꝓprie mel ⁊ ſilia. Et q̃nq ꝫ expedit neceſſitas apud multitudinẽ putrefactionis vt miſceať cũ eis q̃ ẽ ſicͦ colcotar. aut vnguentũ egiptiacũ. ¶ Et vrina q̃dẽ infantium ẽ mundificatiuũ bonum ⁊ nos diximꝰ multa ex eis in capitulo de vlceribꝰ auriũ ad hec cõferẽtia. ¶ Secũdũ vero genus ẽ icarnatio vulneris cũ eis que ſũt ſicut vnguentũ de ceruſa aut vnguẽtuꝫ triſarmacon conſortata cuꝫ eo quod eſt colcotar modicuꝫ ⁊ ſimilia. ¶ Tertium vero conſolidatio vulneꝝ ⁊ ſigillatio eorum ⁊ perficitur cuꝫ medicinis exiccatiuis non multe exiccationis ſicut proprie maraꝫ factum ex rebus que ſunt ſicut olibanũ mirra ſarcacolla ⁊ ſilia. Et quandoqꝫ apud neceſſitatem miſcetur cum eis q̃ð eſt ſicut ariſtologia rotunda ⁊ colcotar ⁊ ſimilia et ꝓprie q̃ñ timemus de futura putrfactione dicta ſunt in capitulo de vulneribus aurium q̃ afferantur ad locũ hunc excepto q̃ vulnera auriuꝫ ſicciori ⁊ acutiori indigẽt quaꝫ vulnera narium: ⁊ tua eſt diſcernere ⁊ menſurare iſta ⁊ confert cauterium in zuendeg. ¶ Mamec filius zacharie. medicamen bonum conferens vulneribus nariuꝫ recẽtibus antiquis ⁊ fecit hiſpanꝰ. ℞. ceruſe oli ſiſamini medulle cruris vace ⁊ olei amigdalini dulcis cere albe ⁊ gũmi albotin ana. draguganti gummi arabici ana partem .ſ. fiat ex eis gluten cum modico aque roſate ⁊ fiat vnguentũ cuꝫ ceteris ⁊ vtere ſuper morbo cum licinio de panno. ¶ Si aũt alcaiaſim vulnera occupant ⁊ deſcendunt per foramina vſque ad palatum ⁊ ad guttur ſugat naribus filum vſqꝫ dum deſcendat ad palatum ⁊ trahatur per os et ducatur filũ ſicut ſerra vſqꝫ dũ locus ſanguinetur. deinde vnge filum cum medicamine ⁊ hoc fiat omni die vſqꝫ dum ſanus fuerit. eſt enim expertum. ¶ Idem medicamen conferens fiſtulis in naſo ⁊ vlceribus ſiccis expertuꝫ. ℞. cere albe partes. ij. medulle cruris vacce partẽ. i. olei camomelini ſiſamini. olei nardini olei de amigdalis dulcibus ana partem. i. fiat vnguentum ⁊ miſce cum eis mucilaginis draguganti albi ⁊ mucilaginis beniſci ⁊ mucilaginis citoniorum ⁊ pſilij ⁊ ſeminis lini ana. partes vnius ſextam fiat ex eis vnguentum cum pauco croco ⁊ vtere ſicut primum valet etiam ad ſciſſuras labiorum.

¶ Idem aliud valens ſimiliter. ℞. cere rubee parteꝫ. i. olei roſati partes. vi. diſſolue ea ⁊ miſce cum eis litargiri ceruſe fecis argenti ana partes vnius tertiam. Fac vnguentuꝫ ⁊ vtere : ⁊ non ſepe tangat naſuꝫ.

¶ Sabor aliud bonum valens ad idem. Accipe litargiri olei roſati ⁊ olei mirtini ana parteꝫ vnam aceti ⁊ ſucci mirte ana partem mediam confice ⁊ vnge bonum eſt ſi deus voluerit Et quãndoque fit ſine aceto ⁊ proprie acetum pone ſuccum mirthe ⁊ quãdoque pro aceto uinum. Et eſt bonum.

¶ Galienus. Unguentum de flore eris bonum mundificans uulnera famoſa ⁊ conſolidãs ipſa ℞. cere. ʒ. iiii. ⁊ olei antiqui uel facti ex oliuis im maturis. ʒ. xvi. floris eris pulueriʒati ſicut alcohol. ʒ. ii. fiat ex eis unguentuꝫ. ⁊ utere con licinio. ⁊ quandoque additur uel minuitur ex flore eris ſecundum quod exigit neceſſitas.

¶ Unguentum ex inuentione noſtra ſanãs vulnera narium ⁊ vbicunqꝫ ſint in corpore. Acc pe lubene ⁊ triſilõ acetoſi ana. ℥. ij. proice ſuꝑ ea ⁊ poſtq̃ fuerit pcuſſa olei roſati oli mirtini ana. ℥. v. ⁊ dimitte in vaſe lapideo per dies ſeptem. Deinde ebuliant ebulitione vna ⁊ cola. Et cũ cerẽ citrine. ℥. ii. ⁊ .ſ. fiat vnguentum ex eo i licinio vtere ⁊ quandoque admiſcetur ad omnem. ℥. iſtius vnguenti flore eris. ʒ. i. ¶ Filius ſerapionis. Medicamẽ conferẽs vlceribus naſi. ℞. ceruſe merdaſengi ⁊ plumbi adusti ana partes equales abluantur vicibꝰ pluribꝰ poſt quam fuerint trita. Deinde fac ex eis vnguentum cum vino ⁊ oleo mirtio diu terendo in mortario nunc oleuꝫ nunc vinum ana. parum infundendo vſque dum inpinguetur expertum bonum.

¶ De polipo qui ſit in näribus

Olipus qui ſit i n aribus durus ⁊ niger ⁊ nõ tractabilis. ⁊ mollis ⁊ putridꝰ ⁊ fetidꝰ ⁊ fortaſſe nõ ſanať. ¶ Qui aũt colligať ⁊ pẽdꝫ ⁊ q̃ñ egrediť ex hñs radicẽ ꝯcilẽ tẽuẽ nõ niſi ꝓfũdã curať iciꝺẽdo iuxta radi. eiꝰ cũ forficibꝰ pꝰ q̃ applicẽdis ⁊ trrahis

cum tenaculis deinde poſt occiſionem cauterizetur ſup
eo quod remanet de radice cum ferro ignito aut cum
medicamine acuto. Et hoc quidez fiat poſt corporis mū
dificatiōez pluries iteratā ⁊ p⁹ fleobo. Et qn̄qꝫ expetit ne
ceſſitas ut fiat cauteria i zuēdeg ⁊ ꝓpe apud fluxū fuma
tis ad ꝑtes narū ſic̄ dictū ē i eis q̄ ſt̄ ō curis catarri ⁊ cō
rize. ¶ Si aūt polipus deſcendit ꝑ foramina palati ad
palatū ⁊ guttur trahat̄ ſilr̄ cū tenaculis ⁊ incidat̄ ſecus
radicē ei⁹ cū forficibus ignitis ⁊ curet̄ deide cū medica-
mine acuto ſic̄ iā diximꝰ. ¶ Si āt ei⁹ iciſio nō fuerit facil̄
ſecundū moduz quē diximus tūc accipe duos vl̄ t̄s pilos
caudē eq ⁊ tōq̄ ſingulū coꝝ ꝑ ſe deide ex eis̄ r̄tōquēdo fac
ſic̄ filū vnū ⁊ fiant in eo nodi tres aut q̄ttuor ⁊ mittatur
ꝑ nares cū acu plumbea ⁊ declinet̄ cum ea ad foramina
palati ⁊ trahat̄ per ipſuz palatum cuz facilitate donec fi-
lum exeat per foramina palati ⁊ tunc accipe vtranqꝫ ex-
tremitatem fili ⁊ ducas ⁊ reducas ad modum ſere vſ-
qꝫ duz tota incidat̄ caro. ⁊ ſi aliquid remaneat: tunc fiat
ſicut ſuperius dictum eſt. Abiecta autem tota carne po
lipi curetur deinde cuz vnguento viridi ⁊ medicamine
incarnatiuo. ¶ Plerunqꝫ autez polipus nō eſt multe
additiōis ⁊ curat̄ poſt inciſionē cum medicinis acutis ⁊
alijs ſicut dicemus poſt. ¶ Si autem fuerit cācroſus cu
ra eius eſt difficilis. Curatur tamen quandoqꝫ cum me
dicinis acutis ⁊ alijs que diximus in capitulo de vulce-
ribus nariuz loco autem narium a polipo perfecte mun
dificato curetur cum vnguento viridi ⁊ vnguento de ce
ruſa dictis in cura vlcerū. ¶ Diaſcorides. Medica-
men auferens polipum narium ⁊ omnem additionem
carnis in eis ⁊ emoroidas narium cancroſas. ℞. ſemen
luf ⁊ tere cum ſucco malorum granatorum coctoruz cuz
cortice ſua ⁊ liniatur ſuper polipo in circuitu eius eſt eni
medicamen bonum. vua etiam luf ⁊ proprie ſuccus eius
idem operatur. ⁊ ſimiliter ſucus radicum eius ⁊ proprie la
na ex aliquo eorum imbibita ⁊ immiſſa naribus ⁊ eſt ex
pertum. ¶ Galienus medicamen ſanans ⁊ conſumēs
omnes additiones carnium in naribus cum lenitate ſi-
ne dolore ⁊ ſanans vlcera in eis ⁊ efficit operationē ſuā
tempore longo quapropter ſine ceſſatione vtendum ē
eo. ℞. ex tribus generibus granatoruz partes equales ⁊
tere eas ſecundū totalitatem eoruz ⁊ extrahe ſucum ip-
ſuorum ⁊ decoque in eſſentia rob tenuis. deide tere ſub
ſtantiaz granatorū contritione multa vſqꝫ duz fiat ſicut
paſta ⁊ fac cuz ſucco eorum formas ſimiles naſtalibus ⁊
itromitte ex eis in naſū vnam o oſt unā ꝑlinēdo tū cuz
ſucco predicto ⁊ hoc fiat tempore extenſo efficit eni opa
tionem ſine dolore ⁊ ē expertum. ¶ Quidam vero ex
experientibus admiſcuerunt cū eis ex trociſcis alcaca-
lon quātitatez ſufficientem ad vigorandū operationem
ex ipis. ¶ Filius Serapionis. Confectio medicami-
nis ꝯſumentis polipuz ⁊ omnem carnem additam. ℞.
ſcorie eris aureos. iiij. calcanti aureos. ij. ellebori nigri
aur. i. cū arſenici rubei. ʒ. i. Tere ⁊ fac puluerem ⁊ ſuffla
in naſuz: aut cōfice cū vino ⁊ vtere cum licinio.
¶ Idem. Confectio trociſcorū alcadicon. quorum iu-
uamentum eſt virtuoſum. conſumunt. n. polipum. ⁊ cā
crū ⁊ omnes additiones carniuz in omnibus locis. ℞
calcis n̄ extincte arſenici citrini an̄. ꝑtes ij. colcothar flo
ris eris. aluminis ana ꝑtem. i. gallaꝝ kakie balauſtie an̄
partem. ſ. Contere ea in mortario eneo cum aceto for-
ti contritione vltima vſqꝫ ad quinque dies deinde fiāt
ex eis trociſci ⁊ conſeruentur in vaſe vitreo in loco frigi-
do ⁊ ſicco. diſtempera vnum ex eis cum vino ⁊ vter̄ cum
licin expertum forte.

¶ De ſternutatione.

Sternutatio autem eſt in quibuſdam vtilis
in quibuſdam nociua. Vtil̄ poſt maturatio-
nem corize ⁊ poſt digeſtionem ſode: ⁊ frene̅ſ
⁊ litargie ⁊ ſubeth ⁊ interciſionis memorie ⁊
epilie ⁊ apoſie ⁊ egritudinum neruoruz ⁊ ſcotomie ⁊ fa-
cilitat partum ⁊ expulſionez ſecundine. ¶ Ex eis que
ſubmouent ſternutationem ⁊ incitant. Alia ſunt que ſu
muntur per os. ſicut cepe acutum ⁊ aleum ⁊ ſinapis ⁊ vi
num forte ⁊ acutum ⁊ ſimilia. Alia ſunt ab extrinſecis i
citantia ſicut radius ſolis ventus acutus fumus ⁊ ſīlia.
¶ Et ex eis eſt approximatio ad iuuēculā ⁊ heſitatō ⁊ d
ſiderium coitus. Et alia ſunt odorabilia ⁊ intrantia na
rem ſicut roſa proprie odorata generat enim ſternutati-
onem calefactis ⁊ folia mirti cū aceto ⁊ ſuccus folioꝝ vi
tis inſtillat⁹ ⁊ ſilr̄ agreſta ⁊ ſilr̄ cāfora cum onfancino ⁊
opio inſufflata in nares. Et nenufar odoratū ⁊ ſolatꝝ ſi
militer ⁊ ſieſ memithe cū cāphora ⁊ vapor aceti ⁊ ſīlia.
¶ Infrigidatis vero ſternutationē ſtimulātia ſunt me
zereon. euforbiū elleborus cōdiſi pip oleander. fella ani-
maliū caſtoreū artamitha cucumer aſininus zizber pire-
truz ſāſucus auricula muris ireos nigella infuſa i aceto
pulpa collo qntide baurac oppoponacū. ſerapinuz aloeſ
ſuſel galia ſinapis ruta ſilueſtris ⁊ ſimilia. ¶ Cōpoſita
vero incitātia ſternutationē plura dicta ſūt in capitulis
que ꝓceſſerunt. ¶ Nociua vō ſūt ſternutatoria in ꝓn
cipio catarri difficilis ⁊ in egritudib⁹ catarralibus pecto
ris ⁊ pulmonis ⁊ fauciū ⁊ coſtarū ⁊ āte digeſtionez ſode
ex plenitudine ⁊ ēt omniū egritudinuz quaꝝ nominatio
ꝓceſſit ⁊ āte mūdificationē corporis cōem. ¶ Sternu-
tatio āt facta ꝑ ſe qn̄qꝫ fit ꝓpter fortitudinē cerebri vi-
goroſi ad expellēdū ſuꝑflua ⁊ ē ſignificatio laudabilis i
egritudinib⁹ cerebri. Deſperat̄ eni de eo q ſternutar̄ n̄
pōt in ipſis ēt medicaminib⁹ adhibitis. Et qn̄qꝫ fit ꝓpt
paſſibilitatē cerebri recipiētis ō facili ipreſſiōes frigoris
⁊ caloris ⁊ ipreſſiones redundantes ex auſtro ⁊ borea.
Quare fit coartatio ⁊ expſſio propter impreſſionem ex
frigore ⁊ borea ⁊ expellitur materia coartata aut diſſo-
luta. ⁊ expulſio propter impreſſionem ex calore ⁊ auſtro
expellit̄ mā diſſoluta. ¶ Sternutationē āt prohibentia
ſūt ꝓprie paſſiones animales ſicut gaudium ꝓprie ⁊ ira
⁊ ſolitudines ⁊ cogitationes ⁊ fricationes aurīū ⁊ extre-
mitatū ⁊ ꝯtorſio naſi ⁊ fricationes gingiuaꝝ palati ⁊ li
gue ⁊ oculorū. Et ſi cōtingat propter incitationē factā a
calore aut auſtro ſedat vehementiam eius oleum roſa-
tum ⁊ oleum de ſalice ⁊ ſimilia odorata ⁊ effuſa in amba
bus auriculis ſuper caput ⁊ ſorbitio aque frigide ⁊ ſuge
re eam naribus ⁊ lauare faciem cum ipſa.
¶ Si vero contingat propter incitationem a frigore ⁊
borea conferunt infuſiones oleorum calidorum ſine mō
dicatione in ambabus auriculis: ⁊ ſuper caput ⁊ etiaz na
res: ⁊ ſorbitiōes calide ⁊ balneationes: ⁊ odorare camo-
millam ⁊ poma redolentia ⁊ galiam ⁊ ſpicam ⁊ mirram
⁊ ambram ⁊ xiloaloes. Et conferunt etiam odores her-
barum que naſcuntur in mari ⁊ ſpongie ⁊ conchaꝝ ma
ris ⁊ lanarum ⁊ liporum que ſunt in eis.

¶ Summa octaua de egritudinibus oris ⁊ primo de ſciſſuris labiorum.

Ciſſura labiorum q̃nq̨ fit in labio ſuperiori ⁊ cū comūitate narium ⁊ fit poſt corizā ⁊ catarꝫ ſolitū fluere ad partes illas q̄re turget naſ⁹ ⁊ labiū cū veſtigiiſ rubedinis interdū ⁊ interdū bothor ⁊ interdū cū cruſtis ⁊ ſciſſuris ⁊ aſpitate

¶ Et cura ei⁹ eſt tres res. Prima ē mūdificatio ab humore q ſuperhabundare videt̃. ¶ Secūda eſt diuertere materiā cū floia ſi peccatū eſt in ſanguine. aut cū vētoſis cū ſcarificatiōe in occipitio ⁊ in colo. aut cum cauterio in zuendeg ſi neceſſitas expetit: ⁊ q̃nq̨ fiūt cauteria duo q̄ diximꝰ in capitulo de vulneribus nariū. ⁊ ſūt mirabil' iuuamēti. ¶ Tertia res ē adequatio loci ⁊ correctio nocumentorum que cadūt in ocis ipſis. ⁊ hoc quidē dictū ē in capitulo de vlceribꝰ nariū. Et quādoq̨ fit in labio ſuperiori aut inferiori abſq̨ cōmunitate aliarū partiuꝫ ⁊ ꝓpꝛie propter contractionē accidentē muſculo tranſuerſali ipſius labij quare accidit ei vt ſcindat labiū ſciſſione ꝓfūdāte ⁊ multiplicat̃ huiuſmodi apud multiplicatōeꝫ boreē. ⁊ cura eiꝰ ē cū unguēto d̄ ceruſa. aut oleo ro. cū ceruſa. aut litiū cū olo roſato ceruſa ⁊ alia quoꝝ rememorabimur poſt. Et ſūt ex hominibꝰ q incidūt muſculuꝫ ipſiuꝫ ſecundū tranſuerſū eiꝰ ꝓfundātes cū ſagitella vſq̨ dū incidat̃ ſecūduꝫ totalitalē eiꝰ. Deide ipomunt puluerē cinamomi ⁊ gallarū vſq̨ dū ſanent̃. ⁊ ſūt q cauterizāt ſecūdū tranſuerſū eiꝰ nūmo aureo ſubtili. deind̄ curāt cū vnguento de ceruſa ⁊ aliis ſimilibus.

¶ Democritꝰ medicamē expertū ad ſciſſuras labioꝛuꝫ ℞. ſurfuris ⁊ pilloꝛū caudarū equi partes eq̄ales. cōburꝫ ſup laminā ferēā: ⁊ miſce cinerē eoꝛū cuꝫ melle ⁊ vngelocū mane ⁊ ſero vſq̨ dū ſanet̃. ¶ Cerotū ſanās ſciſſuraſ labioꝝ ⁊ expertū. ℞. glutinis alboti melliſ maſticiſ iſopi humide an̄ partes equal's fac ſic̄ certū.

¶ Aliud ex inuētione nr̄a. ℞. gallarū ceruſe an̄ parteꝫ vnā dragagāti amili an̄ partē. ʒ. Cōfice cū adipe galine quātū ſufficit vtere ſic̄ primo

¶ Aliō valēs ad ardorē ⁊ cōbuſtiōē ⁊ vlcera labioꝛū ⁊ ē iuuamē exptū. ¶ ℞. litargiri ceruſe fricatiōis plūbi ⁊ olei iuſquiami albi ⁊ cere an̄ partes eq̄ales. olei roſati quātū ſufficit exptū ē. ¶ Diaſcorides. Ad ſciſſuras labiorū. ℞. gallas ⁊ pulueriꝫa ſicut alcohol miſce cū melle ⁊ vtere aut miſce cuꝫ terbentia ⁊ adipe galine aut anatis. aut. ℞. galaſ ⁊ tere ſicut alcohol ⁊ miſce cū trebētia ⁊ maſtice ⁊ iſopi ceroto ⁊ melle expertū bonum.

¶ Filius zacharie. medicamē bonū conferens ſciſſuris ¶ labioꝛū ⁊ faciei ⁊ manuū. ℞. cere citrine iſopi humid̄ adipis anatis an̄ part. i. oli roſati partes. ii. amili dragagāti. mucilaginis ſeis citonioꝛū an̄. partem. ʒ. fiat ex eis maran ex quo loco pus fricato ingrediat̃ balneū ⁊ exiens inungat locū ex mar. i ⁊ ex dragaganto trito ſic̄ alcohol ſup aſpergat. ⁊ hoc faciat vſq̨ dum ſanet̃.

¶ De dolore dentium.

Intentio in curatione duplex ē vliſ ⁊ particularis. ¶ Et qdē vniuerſalis intētio ē tres r̄s Prima ē euō materie. Secūda diuerſio eiꝰ Tertia ꝓhibitio fluxus ipſius. ¶ Et pma qdē res ꝑficit̃ cū euōne p̄ floiam ⁊ vētris ſolōnē.

¶ Et illud ſignificabit̃ tibi accidet̃ cū cōmuitate cerebri ⁊ partiū capitis. Uex ſi dolor fuerit ꝑ a p̄ata q̄ eſt i gigiua cuius mā ē ſāguis acutꝰ ꝯfert floia cephalice ⁊ ſcarificatio ⁊ iciſio venaꝝ q̄ ſt i labijs ⁊ ſub ligua ⁊ h̄ fiat ḡdati ⁊ ꝯferūt ēt ſanguiſuge appoite i radice dētiū. ⁊ vētoſatiōes ſub mēto cū ſciſſiōe ⁊ ſi abſq̨ a p̄ate fuerit tam̄ ab eadē mā admiſtrādo floia ⁊ alia q̄ diximꝰ. Et ſi cū h̄ fuerit ſāguis acutꝰ colicꝰ floia ⁊ vētris ſolō neceſſaria ē.

¶ Si āt ex humoribꝰ fiat frigidis euacua cū eo q̄ ē ſic̄ pill'e cochie ⁊ iera diacolōqntid̄ ⁊ ſilia. Scd̄ā r̄ē ꝯplent floia ⁊ vētoſatō q̄s diximꝰ ⁊ fricatiōes extmitatū ⁊ ligatur ⁊ ꝯpreſſiōes doloroſe ⁊ cauteriū i zuēde g ⁊ ſilia dix galienꝰ ſi teratur aleū ⁊ pōat̃ i radice manꝰ iuxta palmā ex ꝑte domeſtica ⁊ ꝓpe ex manu q̄ ſeqt̃ dolorē ſanat dolorē dētis ⁊ ē exptū. ¶ Tertiā r̄ē ꝯplēt admiſtrationes medicaminū ꝓhibētiū fluxū d̄clinar̃ ad dētes ſic̄ ſt pill'e alchaiber q̄s fecit Alexāder ⁊ nos ſcripſimꝰ i caplo d̄ catarro ⁊ coriza ⁊ nos plura itētiōis huius cripſimus ibi.

Particularis āt itētō diuidit̃ i curā v̄ā ⁊ curā mēdoſā Et v̄a cura hꝫ t̄s ſemi. pma qdē ē vt i pnꝰ doloris admiſtrēt̃ medi. q̄ ꝯfōtēt dētes ⁊ r̄pleāt rumatizatiōes mē. ⁊ ſi ſit mā calida cū eo qd̄ ē r̄tētio aq̄ frigide i or cū aceto aut aq̄ ro. aut viciſſitudo coꝝ aut aliq̄ ifrigidātia q̄ ſūt ex ſucis ⁊ decoctiōibꝰ reꝝ q̄ ſt ſic̄ roſa ⁊ mirtꝰ cū modico cāphor. ¶ Et huiꝰ ēt itētiōis ē oleū roſatū ⁊ oliuꝫ d̄ ſalice ⁊ olū d̄ oliuis imaturis ⁊ oleū mirtinū ꝑ ſe aliquādo ꝯfōtat cū aceto ⁊ cāphor parū. Cū āt icipit ptrāſir̃ tēpꝰ pncipij admiſtrādū ē oleū roſatū cuꝫ decoctione maſticis. Et adhuc pꝰ h̄ oleū roſatū cū decoctiōe vini ⁊ maſticiſ aut oleū roſatū d̄coctiōis vini ⁊ pſſaulaꝝ aut fenugreci Ultimo v̄o ḡdati puenīēdū ad r̄ſolutiua ⁊ maturatiua ex his q̄ dicemꝰ. ¶ In mā v̄o fria admiſtrēt̃ in pncipio q̄ ſt ſic̄ oleū ro. cū maſtice aut olīn ro. cū ſuch aut ramic ⁊ ſilā. ⁊ pꝰ hec olīn ro. cū eo q̄ ē ſic̄ iſopꝰ ⁊ alaſce aut ſucꝰ pori pꝰ ebulitiōeꝫ coꝝ ⁊ ſilia Poſtremo v̄o ea q̄ ſūt ſic̄ radix colloqntide cū aceto aut ſtafiſagria aut piretrum aut aleū ⁊ ſilia. Cura āt mēdoſa ē cura q̄ blādiēdo ſedat doloris vehemētiā. ⁊ h̄ qdē ſtupefaciēdo. Et huiꝰ qdē itētiōis ē iuſqamꝰ. ⁊ ꝓpe ſuffumigaꝰ facta ex eo ⁊ exptū ē d̄ opio ⁊ olō ro. linitis ſup dētē ⁊ ſilr piretrū ⁊ cāphora ſi applicēt̃ ſup dētē ſedāt vehemtiā doloiſ eiꝰ. Et ex exptis ānexis ſup dētē r̄mouētibꝰ dolorē eius ē medicamen iſtud. ℞. iuſqami albi opij ſtoracis galbani an̄. ʒ. i. piperis aſſe fectid̄ an̄. ʒ. ʒ. miſce cuꝫ rob vue ⁊ liniat̃ ſr̄ dēte dolo.

¶ Aliō. ℞. opij caſtori an̄. ptes eq̄les ⁊ diſtillet̃ ex eis ḡnū vnū l' duo cū olō ro. i aur̄ ſeq̄nte dolorē ⁊ ex eiſ ē ſaꝫenea ꝓpe ⁊ trociſcꝰ ſtelle ⁊ philonū ſt. n. mirabil' iuuamēti ⁊ ꝓpe mixto cū eis aliq̄to opij. ¶ Narratio medicaminū ad dolorē dētiū calidū ꝯferūt collutiōeſ oriſ facte. ex aceto d̄coctiōis iuſqami aut radicis eiꝰ cū olō ro. ⁊ aceto. ¶ Acetū āt d̄coctiōis ſpolij r̄pētis ē aliō mirabile ꝓpetate q̄ eſt in ipſo. ¶ Sandaraca cū aceto ē iuuamēti ſolimis. ꝓhibet eni rumatizationē dētibꝰ ⁊ gingiuis ⁊ ſedat dolorē vehemētē ⁊ conſtringit gingiuas.

¶ Aqua roſata conſortata cuꝫ modico cāphorē valꝫ ad

dolorẽ dẽtiũ colluto ex eo ore. ¶ Ualet etiã ol'ʒ roſatũ ſine maſtice ⁊ cũ maſtice. ¶ Gallaꝝ decoctio cuʒ aceto valet ſilr. ¶ Solatruʒ cũ aceto eſt medicamen exptum ¶ Mahamet araſi cõfectio trociſcoꝝ ſedantiũ dolorẽ dentiũ calidũ ⁊ dolorẽ aꝑatis in gingiuis. ℞. coriandri ſeminis portulace ſumac lentiũ excorticatarũ ſandali citrini roſarũ piretri cãphore añ partes eq̃les fac trociſcos cũ ſucco ſolatri line dẽtem doloroſuʒ cuʒ vino eorũ diſſoluto in aq̃ roſata precedentibus ſloia ⁊ eñone ⁊ ventoſatione ſicut prediximus. ¶ Filiuſ zacharie medicañ cõferens doloribus dentiũ ⁊ corroſioni eorũ. ℞. carmezit. ʒ. v. ſpolij ſerpentis. ʒ. i. alcanne ð meca. ʒ. ij. ſ. corticũ radicuʒ capparorũ. ʒ. ii. buliãt cuʒ aceto ⁊ teneatur tepidum in ore in parte doloris expertum eſt.

¶ Idẽʒ aliud cõferens dolori ⁊ motioni dentium. ℞. gallaruʒ corticum glandiũ corticuʒ granatorum añ partes equales buliant cũ aceto medietas eorũ ⁊ vtere colluendo. Et ex alia medietate fiat puluis. ⁊ poſt collutionem vtere ſuper dentes. ¶ Narratio medicaminum ad dolorẽ dentes frigidum. Conferunt collutiones diu retente in ore facte ex rebus que ſunt ſicut cortices radicũ capparis ⁊ acetũ poſtquã ex decoctione eorũ ſit collutio parte leſa. ¶ Et ex eis eſt teda pinguis ⁊ cortex eius ⁊ lignum pini ⁊ cortex eius ⁊ radix colloquintide ⁊ pulpa eius ⁊ proprie acetum decoctionis eorũ ⁊ proprie aceum quod iam buluit in teſta coloquintide ſpacio multo. ⁊ eſt magni iuuamenti. ⁊ condiſi bulitum cum vino ẽ vltimũ. Decoctio calamẽti cũ aceto eſt iuuamẽti valde ⁊ ſimiliter radix raſani ⁊ folia almezereon ⁊ piretrum ⁊ zinziber ⁊ radix cucumeris aſinini. aut ſucus eius. ⁊ ſilr harmel cũ aceto. piretrũ etiã cũ aceto ⁊ ariſtologia rotũda ſũt expta ⁊ ſimiliter ſtipites alei cuʒ piretro ⁊ aceto ⁊ qñq; exigit diſpoſitio ⁊ idiget admĩſtratiõe apud vehemẽtiã doloris rerũ maturatiuaꝝ in collutiõib' ad ſedãdũ dolorẽ ſicut ꝓpe oliũ calefactũ i quo ðcocta ſit radix altee ⁊ camomilla ⁊ melilotũ ⁊ fenugrecũ ⁊ ſingulariter aut ꝯiuncti qm̃ ſũt ſedatiuũ bonũ. ¶ Rerũ ãt q̃ applicãtur ſup dẽtes ⁊ ſedãt dolorẽ ſũma h̃ ẽ. Piper ⁊ alkitrã admĩſtrata ſup dẽtẽ reſoluũt dolorẽ ꝯgelatiuuʒ aut pip euforbiũ cũ melle. aut pip ⁊ aſſa fetida. aut ſinapis ⁊ aſſa fetida. aut ſerapinũ. ¶ Et exptis ẽ medulle nucleoꝝ pſici pars. i. pipis. ps. ſ. Cõfice cũ alkitrã. aut piretri pipis zizibis ſtafiſagrie añ. ʒ. i. baurac armeni. ʒ. i. ſ. fricent̃ cuʒ eis gigiue. ſũt. n. iuuamẽti ſublimis. ⁊ ſilr nigella cũ olo ãtiquo ⁊ oppoponac' cũ piretro ſpẽtis ſpoliũ cõbuſtuʒ ⁊ miſtũ cũ oleo ad ſpiſſitudinẽ mellis linitũ ſup dẽtes ẽ mirabile i ſedatiõe doloris. Et ex origano ⁊ nitro puluis fact' ſparſus ſup dẽtes ⁊ gigiuas mox dolorẽ tollit.

¶ Res aũt qb' dẽtes ſuffumigant̃ ⁊ tollit̃ eoꝝ dolor. ſemẽ porri cũ alkitrã poſtq̃ recipit̃ ex eis fum' ꝑ traiectoriũ ſup dẽtẽ doloroſũ. ſedat. n. dolorẽ ⁊ occidit v̇mẽ ⁊ ſilr ex ſeie cepe cũ alkitrã ⁊ ſilr ex ſe. iuſq̃ai ⁊ ſemie põri ⁊ alkitrã ꝑtib' eq̃lib' factis ex eis formis ſic auellana ⁊ ſuffumigatiões facte ex vna ex eis ꝑ traiectoriũ. ¶ Res vo qb' fit euaporatio exteri' ad dolorẽ dẽtiũ ſũt ſic malua anetũ altea ⁊ herba nitri camomilla mellilotũ fenugrecuʒ ſemẽ lini ſemẽ cauliũ ⁊ folia eius ſemẽ porri ireos radix lilij iſopus ⁊ ſimilia. Et qñq; fit emplaſtũ ex eis. Et qñq; emplaſtũ ex cepe aſſo ⁊ oleo camomilio aut anetino. ⁊ qñq; fiunt linimẽta exterius cũ oleo camomilino aut anetio aut rutaceo. aut amigdalaꝝ amararũ. aut de lilio. aut oleo de been. aut oleo perſicorum. aut iſopi ceroto ⁊ ſimilib'. Et qñq; ex alijs vnguentis. ⁊ qñq; fiũt vaporationes ex rebus ſiccis. ſicut cũ ſale ⁊ milio ⁊ panico ⁊ ſimilibus. ¶ Res autẽ quib' fiunt iniectiones per aures ⁊ ſedant dolorẽ dentiuʒ. ſunt hec. Succus affodili tepidus iniect' per aurem q̃ eſt ex parte doloris ſedat dolorẽ. Et ſimiliter oleũ de amigdalis dulcibus ⁊ amaris ⁊ oleuʒ de perſicis ⁊ oleuʒ ſambacinum. quodcunq; eorũ fuerit coctũ in cepe perſe aut poſtquã diſrumpitur in eis aliquid caſtorei aut euforbij ⁊ qñq; aliquid opij apud neceſſitateʒ. Et ex eis ſunt ſuccus cucumeris aſinini. aut ſuccus radicũ capparis poſtquã decoquerim' cũ aliquo ex oleis predictis aut diſtillant̃ per ſe ſuccus aut alzanbã eſt mirabilis. ¶ Johannes Serapionis. Cõfectio medicaminis ad dolorẽ dentiuʒ bona. ⁊ vocatur furiſicon. ℞. pipis. ʒ. x. ſtaphiſagrie piretri añ. ʒ. iiij. baurac armeni. ʒ. vi. tere ⁊ fac trociſcos cuʒ ſucco radicũ capparis aut aq̃ decoctionis eius. Line vnuʒ ex eis ſuper dẽtẽs ⁊ gingiuas. ¶ Alexander modus decoctiõis de aleis cito ſedãs dolorẽ dẽtiũ. ℞. alei ſpicas quinq; olibani. ʒ. i. ſ. mirre. ʒ. i. decoq̃ cũ aceto emina. i. vſq; ad cõſumptionẽ medietatis ſemꝑ agitãdo cũ ſpatula tede pinguis Et ex eo tepido fiat oris collutio ⁊ diu calidũ teneatur i ore ⁊ hoc fiat pluries. ¶ Idẽ cõfectio trociſcorũ dolorem dẽtiũ cito ſedãs quãdo ex vno eoꝝ ſit fricatio ſuper dentẽ ⁊ gingiuã expertũ bonũ. ℞. aluminis. ʒ. iiij. piperis. ʒ. iij. iuſqami. ʒ. iiij. piretri. ʒ. ij. fiãt trociſci cũ aceto ⁊ vtere. ¶ Mahamet araſi. Cõfectio tiriace mirabilis ad dolorẽ dẽtiuʒ. ¶ ℞. piperis caſtorei mirre aſſe fetið opij añ partes eq̃les. cõfice cũ melle quãtũ ſufficit.

¶ Idẽ cõfectio alterius medicaminis valentis ſimilit̃ ⁊ eſt medicamẽ bonum ⁊ expertuʒ. ℞. caſtorei aſſe fetið ſtoracis. mirre. ariſtologie rotũde opij piperis zizibeis iuſqami añ partes eq̃les. Cõfice cũ melle. aut alchitrã ⁊ line ſup dẽtem doloroſum ⁊ applica ſuper ipſum.

¶ Idẽ. Fiãt forme ex ſtorace. ⁊ ſemine iuſqami partib' eq̃lib'. Et fiat ſuffumigatio ex vna eaꝝ in traiectorio.

¶ Aboali. ꝯfectiõ medicamĩs expti ad dolores difficiles dẽtiũ ⁊ corroſiões eoꝝ. ℞. caſtorij opij mirr̃ pipis galbãi añ ptes eq̃les confice cũ rob ⁊ fac trociſcos ex eis ⁊ liniat̃ ex eis ſup dẽtes. ¶ Idem operatio decoctiõis olei ꝯferẽtis ad dolorẽ dentiũ pulſatiuũ. ℞. pulpe colloquĩtið aloes ptes eq̃les oli ⁊ aceti añ ptes. vi. buliãt ad aceti ꝯſumptionẽ ⁊ diſtillet̃ ex eo i aurẽ diſtillatione p' diſtillatiõẽ.

¶ De extractione dentium.

Uãdoq; ꝑ vltimũ nocumẽtũ cadẽs in dẽtes medicamẽta nõ ꝯferũt nec doloris vehemẽtiaʒ diminuũt. Quaꝛ ne alijs etiam dentibus nocumenta pariãt ꝯſulimus ad eradicationẽ eoꝝ accelerari cum regimine bono prohibitiuo cum preceſſione cuonis ⁊ ꝓprie iterata ne fiat extractõ eius apud vehemẽtiã doloris ei' ne ſit cã ſincopis ⁊ mortis ⁊ fiat cauſa exiccationis ⁊ ꝯmotiõis reumatis vehemẽtis ⁊ ſuſpecti. aut fiat cauſa generatiõis aꝑatis timoroſi ſʒ expectãduʒ vſq; dũ ſedet̃ dolor ⁊ maturet̃ deĩde extrahat̃ cuʒ ferro poſtquã ſcarificaueriſ euʒ a carne gingiuaꝝ ſcarificatiõe profũda ¶ Et poſtquã extraxeris ipſuʒ teneat in ore ſuo acetuʒ infrigidatum. ⁊ proprie decotiõis gallaruʒ aut balauſtie ¶ Et ſi remanet dolor teneat in ore ſuo oleum roſatũ

cū decoctione maſticis ⁊ ſimilia illis.

¶ Regimē autē extractiōis dētiū cū medicamine ⁊ ſe-
cundū hūc moduꝫ fiat ſcarificatio ſicut hic ante diximꝰ
deinde ponaꝛ medicamen in radice dentis ⁊ hoc fiat cū
cautella ne alijs dentibꝰ noceat quare diſtinguatur iter
dentē ⁊ dentem cum cera vel aliquo alio qđ ſit ſicut ipſa
⁊ obſeruetur hoc vſqꝫ duꝫ dentis fiat facilꝰ exitus. Et ſūt
ex hominibꝰ qui cauteriꝫant dentē ſolo ferro ignito im
miſſo per cānellum vſqꝫ ad dentem ⁊ acquiritꝛ ex eo qđ
mitigatꝛ doloꝛ ⁊ dens poſt tēpus ⁊ tempus cadit fruſta-
tiꝫ ⁊ quandoqꝫ cauteriꝫant cū nucleo nucis accēſo. ⁊ qñ
qꝫ cum grano olibani accenſo ⁊ ignitio ⁊ ſimilibus.

¶ Filius zacharie araſi. cōfectio medicaminis falcilꝰ era
dicantis dentes. ℞. piretri radicū colloquintide ⁊ corti
cū eiꝰ: corticū radicū capparis corticū radicū mori ſemi
nis almezereō ⁊ folioꝝ eius huruth arſenici citrini lac-
tis alſcebran aut ſuſti eius: teranꝛ cum aceto tribus die-
bus contritione vehementi. deinde proijciantur ſup ea
bdelij ⁊ aſſe añ pars. i. ita ꝙ prius diſſoluanꝛ in aceto fō
ti ⁊ fiant ex eis trociſci ⁊ liniatur ex eis in radice dentis
hora poſt horam per aliquot dies. facit eniꝫ facilem era-
dicationē ipſiꝰ. ¶ Idē. medicamen aliud quo impletur
corroſus dens ⁊ frangit ipſuꝫ. ℞. ſemē almezeron ⁊ lac
alſcebran ⁊ conficianꝛ cū alkitran ⁊ ipleaꝛ corroſū dētis.

¶ Aliud. ℞. huruch corticū mori añ partem. i. arſenici
citrini partes. ij. cōfice cuꝫ melle ⁊ applica ſuper dentem
in circuitu eius ⁊ facit eius eradicationē feſtinam.

¶ Aliud. adeps rane viridis que habitāt i arboribꝰ frā
git dentes ⁊ liniatur ex ea. Et ſimiliter liniantur ex lacte
alſcebran. aut titimali. ⁊ ſilꝛ lac celſi cuꝫ arſenico cittrino.

¶ De agitatione ⁊ cōmotione dentium.

I caulaꝫ habuerit corroſioneꝫ factaꝫ in radi
ce dentiuꝫ aut in gingiuis dicemus curā eiꝰ
Si fuerit propter humiditateꝫ lubricaꝫ effuſ
ſam aut imbibitam in neruo ligante dentem
⁊ fuerit cum coitate cerebri cura eſt tres res.

¶ Prima eſt vt euacueꝛ materia ⁊ ſi oꝫ cū iteratione.

¶ Secūda vt fiat exiccatō humiditatis mollificātis co
ligationē dentis cum eo qđ eſt ſicutꝰ mirra ⁊ acetum de
coctionis piretri acetū ſqlliticū ⁊ acetū decoctionis ſtafi-
ſagrie. aut ellebori aut colloqntide ⁊ ſimiliū facientiū hu
miditatē multā fluere ⁊ cōſumētiū ⁊ abſtergentiū ipſaꝫ.

¶ Tertia ē adminiſtratio medicaminū ſtringentiuꝫ ⁊
colligantiū ligamenta dentiū ⁊ gingias ⁊ abſtergendū
humiditates ſicut ꝓprie cōmaſticatio maſticis ⁊ collu-
tio ex decoctiōe ipſiꝰ cū roſis ⁊ balauſtijs ⁊ ſimilibꝰ. Aut
qñqꝫ accidit cōmotio dētiuꝫ ꝓpter ꝑcuſſioneꝫ ſup eos ⁊
curāꝛ cū ꝯſtrigentibꝰ ſtipticis ex hiſ q̄ diximꝰ ⁊ dicemꝰ.

¶ Sabor cōfectio medicaminis cōſtringentis ⁊ cōfir-
mātis dentes ⁊ ſtringentis gigiuas laxas. ℞. ſtipitū ca-
pilloꝝ ve. aduſtoꝝ. ʒ. iij. aluminis iameni roſaꝝ piretri
ſpice añ. ʒ. ij. nucū cipreſſi aduſtarū. ʒ. ij. cornu cerui adu
ſti cētauree añ. ʒ. vi. carmeꝫit. ʒ. iij. cipi. c. ij. ſaliſgēme aſſē
ʒ. ii. ſ. ⁊ fac ex eis puluerē ⁊ imittaꝛ in radice dentiū exp-
tū bonū. ¶ Idē acetū ſquiliticū cōfirmat dētes ⁊ ꝯſtri
git gingiuā exptū. ¶ Iohanes ſerapiōis. confectio me
dicaminis ſtrigētis dentes ⁊ remouētis putrefactiōem
gingiuarū. ℞. aluis iameni balauſtie roſarum ciperi ſu-
mac ſpice ſaliſgemme cornu cerui aduſti camerꝫit añ. ꝑ
tes equales maſticis partes. ij. pulueriza ⁊ vtere.

¶ Alexāder decoctio valens ſimiliter. ℞. gallaruꝫ. par
tes. ij. mirre partem. i. corticum granatoruꝫ ireos ana. ꝑ
tem. ſ. decoque cum aceto ⁊ colluatur ex eo os ⁊ fricen-
tur gingiua. ¶ Filius zacharie. medicamen conſtrigēs
dentes cōmotos. ℞. gallarum balauſtie roſarum ciperi
ſumac. añ. parteꝫ. i. aluminis partem. ſ. liniatur ſuper ra
dicem dentis ⁊ gingiuam ⁊ applicetur ibi.

¶ Idem aliud. ℞. carmeꝫit roſaꝝ ſpodij balauſtie alu
minis añ fac ſicut primum. ¶ Idem caſum motorum
dentiuꝫ prohibent ſuch alumē balauſtie galle. kakie her
miſtides terantur ⁊ fiat ex eis dentifricium.

¶ Idem aliud. ℞. mirabolanoruꝫ citri. emblicoꝝ aluis
añ fac puluerem ⁊ vtere cum aceto.

¶ Hamech medicamē ꝯferēs ꝯmotiōi dētiū ⁊ corroſiōi
gingiuaruꝫ. ℞. gallarum copullarum glandium aluis ia-
meni corticū granatorū añ tere ⁊ applica ex eo in radice
dentium ⁊ gingiuarum intus ⁊ extra fac mane ⁊ ſero ex
pertuꝫ bonū. ¶ Idē aliud. ℞. gallarum. aceti fortis añ
fac bullire vſqꝫ ad ꝯſumptionem aceti ⁊ exicca totū ace
tū in ipſis. deide fac ſiccari i vmbra. deide terꝛ ſicꝰ alcohol
⁊ frica gingiuas ⁊ radices dētiuꝫ ⁊ ſūt q̄ miſcent aluis ⁊
mirre añ ptē. ſ. ¶ Idē medicamē ꝯferēs ꝯmotioni dē-
tiū. ℞. gallaꝝ corticū granatoꝝ corticū glandiū añ tere
⁊ vterre in radice dentiū. ¶ Idē aliđ ꝯferēs dolori dē
tiū ⁊ cōfirmat eos ⁊ cōfortat gingiuas. ℞. pipis albi ro.
balauſtiaꝝ copulaꝝ glādiū añ ꝯfice cū alkitrā ⁊ vtere. ⁊
cū fortis ſit doloꝛ ⁊ ē foramē i dēteꝫ pōe ex hoc medica-
mine ⁊ ꝯfeſti ꝯfert. ⁊ ſi ſit ibi vmes occidit eos ⁊ expellit
exptū ē. ¶ Aboali medicamē ꝯferēs ꝯmotioni dētiū ⁊
corroſiōi gigiuaꝝ. ℞. colcotar aluis añ. aggrega cum al
chitrā ꝯterēdo donec redeat i ſubſtātiaꝫ mellis ⁊ line ex
eo ſup dētes ⁊ teneat os aptū donec currat hūoroſitaſ. đ
īde ablue cū aceto đcoctiōis gallaꝝ deide. ℞. aluis fruc
tuſ tamarſci. gallaꝝ roſaꝝ ſiccaꝝ copulaꝝ glādiū boli ar
meni oſſiū mirabolanoꝝ citrinoꝝ aſſoꝝ ſumac corticuꝫ
ḡnatoꝝ añ ptes equales teranꝛ ⁊ linianꝛ ſup dentes.

¶ De corroſione ⁊ perforatione dentium.

Cura huiꝰ egritudinis ē tres res. Prima ē
eūo hūiditatū putridaꝝ cū eis q̄ ſcis. ¶ Se
cūda ē rſolō eaꝝ ex ipiſ dētibꝰ cū eo ꝙ ſit ace
tū đcoctiōis nillege aut nigella trita cū alki-
trā ⁊ lita ſup dētē aut collutō facta cū aceto đcoctioiſ ra
dicū capparis aut ꝫiꝫibis ⁊ ſiliū. ¶ Tertia res ē ꝓhibi
tio corroſiōis cū eo ꝙ ē ſicꝰ galla ⁊ ceperꝰ qñ ipleꝛ ex eis
dēs corroſus. aut liniꝛ ex eiſ. Ex galla qdē ſola ē ꝓhibi
tiua putrefactiōis. ex eis ē maſtix ⁊ ciperꝰ ⁊ collutiō oris
cū aceto ē ſblimis. cāphora vo ē ad h̄ medicamē bonū ⁊
⁊ iuſqamꝰ cū ſtorace ſimul mixtis hñt opaciōeꝫ mirabi-
lē qñ fit ſuffumicatō ꝑ traiectoriū ſup dētē corroſum.

¶ Et ex ꝯpoitis ē trociſcꝰ ſtelle cū galbano poſitis i cō
roſiōe dētiū. Et ex eiſ ē medicamē alexādri. ℞. opii mir
re ſtoracis añ. ʒ. ii. pipis albi croci galbāi. añ. ʒ. i. ꝯfice cō
terēdo cū rob ⁊ mitte ex eo i pforatū dētē ⁊ ānecte ſuper
ipꝫ ¶ De congelatione dentium

Ongelatō dētiū ꝯfert ei maſticatio portulace ⁊
ſemiſ eiꝰ ⁊ fricatō dētiū cū nucleis nucū ⁊ amig
⁊ auellanis. ⁊ ſtrigeꝛ dētibꝰ panē calꝫ ⁊ caſeū aſ
ſuꝫ ⁊ vitellū oui calidi. ⁊ fricaꝛ ſup dentes ex ſquilla aut
ſale aut cordumeni aut baccis lauri aut aſſa fetida.

¶ De vermibus dentium.

Ermes dētiū occidit ſemē iuſqāi albi ⁊ ſemē porri ⁊ cepe ⁊ ꝓpe factis ex eis formis cum alkitrā ⁊ auelāiſ. ⁊ ſilibꝰ ⁊ facta ſuffumigatiōe ex vna eaꝝ ꝑ traiectoriū. ¶ Et qñqꝫ fiūt huiuſmodi forme cū adpe renū capre ⁊ ſemīe iuſqami porri ⁊ cepe. ¶ Et qñqꝫ fiūt collutiōes cū aceto decoctionis earum ⁊ deinde ſuccedit ſuffumigatio.

¶ De corruptione coloris dentium.

Orruptio coloris dentiū conferūt medicine abſterſiue ⁊ mūdificatiue ī qbus eſt virtꝰ radēdi ⁊ abſcindēdi eruginē pꝰ fricatiōem ſicꝫ ꝓprie ſpuma maris ⁊ ſal ⁊ ſal gēma ⁊ alkali ⁊ maſſacumie ⁊ ſilia. ¶ Vexīn oꝫ vt abſtineat a melle ⁊ a pinguibꝰ ⁊ a ſacietate nauſeatiua ⁊ a ſomno ſuꝑ replōne. ⁊ ſine dubio vſꝰ mell' alterat colores dentiū ⁊ aliorū dulciū ⁊ alioꝝ pinguiū. ⁊ nocēt etiā pulmēta ex furmēto cocto ⁊ fūgi ⁊ ſiſamus ⁊ ſilia. ¶ Et rebꝰ aūt maxīe dētes corrūpentibꝰ ⁊ colores eoꝝ alterātibꝰ ē vomitꝰ q̄r pꝰ ipꝫ fiat collutō cū aq̄ roſata ⁊ aceto ¶ Gabriel dētifriciū abſtergēſ ⁊ mūdicās dentes ex cipero albo fiant trociſci cū vino albo āti quo ⁊ melle. ⁊ ſiccenſ ī furno debil' caliditatis. deīde. ℞ ex eis. ʒ. v. ſal' gēme. ʒ. i. ß. ſpume maris. ʒ. i. ß. carmezit. ʒ. ii. ß. ligni aloes. ʒ. i. fiat ex eis dētifriciū. eſt enīꝫ bonum. ¶ Idē aliud valēs ſilr. ℞. ſal maſſe ⁊ fac trociſcos cum melle ⁊ inolue ī folijs fici. aut ī carta ⁊ cōburſ ī later' calo. ℞. ex eis ꝑtes. ij. carmezit ꝑtē. i. vtere bonū ⁊ expertū. ¶ Mumai dētifricium bonuꝫ mundificās dentes. ℞. triture vaſorū de ſeni ſal' gēme aduſti ciperi albi aſſi añ. ʒ. ij. ſpūe maris carbonū radicū cāne añ. ʒ. i. fac dētifritiū cū eis bonū. ¶ Idē. aliud valēs ſicꝫ ⁊ alia. ℞. ſal' aduſti. ʒ. iij. ciperi aſſi. ʒ. ij. cornu cerui vſti. ʒ. iiij. folij partem i. ß. ſpice floꝝ ſgnāti ro. añ. ʒ. i. fac dētifriciū cū eis bonū. ¶ Mali. dētifriciū aliud valēs ſicꝫ alia. ℞. maſſacuie trituř vaſoꝝ ō ſeni. ſpūe maris ſauic ordei aduſti naſturcij aſſi ſalis aduſti ariſtolo. rotunde aſſe añ pulueriza ⁊ vtē. ¶ Filiꝰ zacharie. dētrifiicū mūdificās ⁊ abſtergēs eruginē dētiū. ℞. ſal' gēme ſeis iuſquiami fracture vaſoruꝫ viridiū ſpūe maris cali añ. fiāt dētifriciū cum eis ⁊ vitet nauſeatiuā ſacietatē. ¶ Filiꝰ zezar. medicañ mūdificās albificās ⁊ abſtergēs dētes ⁊ cōfortās eos. ℞. ordei ꝯbuſti capreoloꝝ vitis ꝯbuſtoꝝ ſceha. ſalis gēme ſpūe maris añ. ℥. i. piretri cubebe adhebe. añ. ʒ. v. aluminis iamēi aſſi gariofiloꝝ añ. ʒ. ij. ſumac. ʒ. iiij. Tere ⁊ vtere vna vice pꝰ aliā. ¶ Iſaac eben amarā. Dētifriciū albificās dentes ⁊ ꝯfortās. ℞. ſulfuris bōi ꝯbuſti ſpūe maris añ. ʒ. v. ſalis gēme. ʒ. x. Tere ⁊ vtere bonum eſt.

¶ De generatione dentium.

Eneratio dentiū. Qñqꝫ tardaſ eoꝝ egreſſio. ⁊ tñ ſigna ortꝰ dētiuꝫ multiplicanſ ⁊ accidit ex h̄ vt lāgueāt pueri tēpore extēſo a multiplicatiōe accidētiū q̄ multiplicanſ a plātatiōe ipſoꝝ ⁊ tūc ſuccurēduꝫ ē adminiſtrando ea q̄ ortuꝫ eoꝝ cituꝫ ⁊ facilē faciāt ¶ Et ex rebꝰ h̄ faciētibꝰ ſūt fricatōes gigiuaꝝ ⁊ vt ſepe ac ſepe ſtrigāt ea ſuꝑ carne pigui calloſa ⁊ ſuꝑ cutē carnium ⁊ pedes arietuꝫ ⁊ ſuꝑ bucilaria oſſiuꝫ edoꝝ ⁊ agnoꝝ vt ſtupefiat ſēſus eoꝝ ⁊ vt ſōtilieſ caro ⁊ ꝯfert ēt fricaſ gigiuas digito ⁊ vt ſtrigat ſuꝑ ipꝫ ⁊ ꝓprie iunctuꝫ ſuꝑ cū piguidīe ⁊ adipe gaellīne. aut anatis aut āſeris ⁊ morōſ ſuꝑ carnes eaꝝ pigues ⁊ ſepe fricaſ cum adipibus eaꝝ ⁊ melle. aut pineis enucleatis ⁊ melle pauco aut ſine melle ⁊ cuꝫ amigdal' mixtis cuꝫ modico hueg. ⁊ cerbꝫ leporis ē ī h̄ mirabile ⁊ ꝓprie diu fricatū ſuꝑ gigiuas.

¶ Cōferunt ⁊ ēbrocatiōes ſuꝑ caput colluꝫ ⁊ mādibulas ex aq̄ ꝺcoctiōis maluaꝝ. melliloti camomille āeti ⁊ ſiſiuꝫ facta īfuſiōe ſuꝑ ea cuꝫ lana iſopi. deīde liniāſ cū butiro vaccino ⁊ medulla cruris eiꝰ aut cuꝫ medicamīe bono ⁊ exꝑtuꝫ ē iſopi cerotuꝫ gali. q̄ ſcripſimꝰ ī ātidotario. ¶ Aliud mirabile. ℞. cere citrine. ℥. i. oli camomillini. ℥. iiij. iſopi hūide. ℥. iij. adipis gallie ⁊ anatis ⁊ medulle cruris vacce añ. aur. iiij. ¶ Cuꝫ āt dētes apparere incipiunt vtere embrocationibꝰ ſuperius dictis p̄cedēte tamen hec omnia regimine temperato.

De apatibus gingiuarum.

Ictum eſt de eis ſupra in capitulo doloris dentium ⁊ tu reqras ibi aut in alio loco.

¶ De vulneribus ⁊ vlceribus gingiuaruꝫ.

X eis ſunt q̄dā ſonioſa ī qbꝰ nō ē multa ꝓfundatō ⁊ ex eis ſt vlnera putrida putrefactiōis cācroſa ⁊ corroſiua. Et prima qdē curanſ duplici generſ curatiōis. Et pmuꝫ qdē ē mundificatō cuꝫ eo q̄ ē ſicꝫ vinuꝫ proprie ⁊ acetum decotidis foliorum ſalicis ⁊ roſaꝝ ⁊ oliuaꝝ ſilueſtriū. ⁊ lētiuꝫ ⁊ ſumac ⁊ corticuꝫ radicis ḡnati ſilueſtris ⁊ ariſtologie ro. ⁊ carmezit. ⁊ ſiſium Et diamorō q̄ ē mundificatiuū bonuꝫ ⁊ ꝓpe cuꝫ aceto. ¶ Et ſi videris abundaſ ī eis ſāguinē pꝰ ſloiā cephalice fiat ſcalpelatō gigiuaꝝ cū extractiōe mlti ſāguis dein abluāſ cuꝫ eis q̄ diximꝰ. ¶ Scdm vero ꝑficiſ cuꝫ medicinis ſ̄ſtrigētibꝰ gigiuas ⁊ conſolidātibꝰ vulnera q̄ ſt ꝑpe ſicꝫ alumē ꝯfricatū ſuꝑ gigiuas ⁊ col luꝰ facta ex aceto ꝺcoctiōis eiꝰ qñ ſt ꝓpa ⁊ ſicꝫ carmezit ⁊ balauſtia ⁊ ro. ⁊ cortex ḡnatoꝝ ⁊ alumē. Coq̄nſ cū aceto ⁊ colluāſ ex eiſ gigiue deīde liniaſ ſuꝑ eas q̄ ē ſicꝫ roſa. copule grādium cortices turis cipi faria orobi ſanguis dracōis fiat ex eis puluis ſōtilis ⁊ vteſ. Et nos plura diximꝰ ex hiſ ī c. ꝺ ꝯmotiōe dētiū. ¶ Scda vero ſunt ſm vnuꝫ duoꝝ moꝝ Alia eiꝫ ſt fiſtularia ⁊ alia cācroſa herpetica. Et ī his itētio ī curatiōe ē duplex alia ē vl'is alia ꝑticularis ¶ Et ꝑma qdē ꝑficiſ cuꝫ euacuatiōe q̄ fit ꝑ fleboto. ⁊ ſolutiōē ventris ſicut neceſſitas expetit. ¶ Secunda vero perficitur triplici genere curationis. Et primum qdē ē mundificatō ⁊ abſterſio virꝰ ⁊ putredinis nec nō ⁊ partiuꝫ corruptaꝝ ī ipſis Et qdē ſi ſit vlcꝰ fiſtularuꝫ ⁊ ſit ī carnibus gigiuaꝝ. tñ oꝫ vt videaſ ſi corroſuꝫ penetrat uacuuꝫ eiꝰ ꝺide imittaſ medicamē acutuꝫ ſicꝫ ꝓprie alcohol vſqꝫ ad funduꝫ eiꝰ cōſumēs carnes filtroſas putridas. Poſt h̄ vtēduꝫ ē mundificatiuo mlte abſterſiōis. ſicꝫ ē acetuꝫ ſqliticuꝫ ꝓprie ⁊ ſimilia vſqꝫ duꝫ caro appareat pura ⁊ ſi ꝯueit medicamē acutum imittaſ ī fiſtulā oleuꝫ ꝺ oliuis cū modico trociſcoꝝ alcalcalō iniectōe pꝰ iniectiōē vſqꝫ ad ꝯſumptionē ipuri. Et nos qdē diximꝰ trociſcos alcalcalō ī caplo ꝺ polippo nariuꝫ. Et qñqꝫ ex trociſcis ꝑdictis facimꝰ tētas ⁊ ponimꝰ eas vſqꝫ ad fundū fiſtule vſqꝫ duꝫ ꝯſumaſ caro putrida ipſiꝰ. ¶ Vex ſi ꝑ medicias acutas dolor ſuꝑfluit ⁊ ꝯbuſtio teneat ī ore olm roſatum ꝑ ſe aut ꝯquaſſatuꝫ cum albuīe oui. aut cuꝫ lacte donec doloris ſ̄miſſio fiat ⁊ ſimilr pūcturſ. Si āt fiſtla vſqꝫ ad radices dētiū penetrauerit ita q̄ a radice dētiū ꝓceſſerit curſ ſilr cū medicamīe acuto ⁊ alijs abſtergētibuſ ſicꝫ diximus. Si aūt nō cōtulerit cauterizamꝰ vſqꝫ ad radicē dētiū cū ſtilo facto ex cipro vtēdo ꝑus illis mundificati

miſce aſterſiuis ſicut diximꝰ. Quod ſi nec malitia ſic tol
lē dens abiciaƭ. Quod ſi aliqd corruptionis remāet le
ni medicamē tolliƭ. At vero ſi corruptio cadat in os mā
dibulare aut maxillare oꝫ elargeƭ vulnꝰ vſqꝫ ad os cor
ruptū deide cū iſtrumētis radēdi totū qꝺ ex oſſe corrup
tū ē abiciaƭ vſqꝫ appareat purū. ¶ Ulnera aūt cācroſa
herpetica curari oꝫ cū appōitione medicaminis acuti ui
ce vna poſt aliā vſqꝫ ad cōſumptionem carnis cācroſe. ⁊
ceſſationē corroſionis. cū ſucceſſione medicaminis eiꝰ. qꝺ
ē ſicut acetū ſqliticū ⁊ ēt ſilia vna vice. ⁊ cū ſucceſſiōe olī
roſati ⁊ ſiliū. Et ſi dolor ⁊ pūctura pꝑ medicamen acu
tū excreuerit vice alia. Uerum ſi caro cācroſa multa ⁊
dura fuerit ⁊ difficil medicatiōis cōſumptioniſ ex medi
caīe acuto tūc cauterizeƭ ſuꝑ ipō cū cauterio de auro cau
terizatiōe. poſt cauterizatiōeꝫ vſqꝫ dū ꝑueniaƭ ad viuū
deide tenēdū ē i ore butirū cū olō roſato. aut olꝫ roſatū
ſolo. Et ſi poſt illud aliqd ex cācroſo remāſerit ipſo al
calcalon cureƭ. ¶ Secūdū genus curationis ꝑficiƭ cum
medicaīe icarnatiuo ſicut ꝓprie corticibꝰ thuris coctis
cū vino aut aceto aut oximelle ſqlitico. ⁊ facta collutiōe
cū eis deide aut cū medicamie de corticibꝰ nucū aut cū
diamorō. Deide aūt cū vnguēto egiptiaco. ⁊ aceto ſqli
tico liniaƭ ſuꝑ gigiuas qꝺ eſt ſicut cortex thuris ſanguis
draconis mirra ſarcocola aloes ⁊ ſimilia atribuendo eiſ
viciſſitudineꝫ. ¶ Terciū genus curationis eſt. con
ſolidatio ⁊ perficitur cum medicaīe iduratio ⁊ coaduna
tiuo carniuꝫ gingiuarum. Et nos plura ex his pauloāā
ſcripſimus in capitulo de commotione dentium ſimili
ter etiam ſcribamus adhuc. ſi deus voluerit.

¶ Diaſcorides. acetum decoctionis colloquintide aut
fruſti titimali. ⁊ collutio facta ex eo confert putrefactio
⁊ vlceribus gingiuarum ⁊ ſimiliter acetum decoctiōis
ſurur ⁊ oliuarum ſiluestrium. ⁊ ſimiliter acetum elixati
onis piſcium ſalitorum oſſa aut piſcium ſalitorum ⁊ pro
prie taracha adurantur ⁊ cum duplo cineris corūꝫ ⁊ ro
ſis ſicis aut capitibꝰ ſuis pulueriʒentur ⁊ liniaƭ ſuper
gingiuis prius tñ lotis ⁊ confricatis cum aceto ſquiliti
tico conſumunt enim putredines gingiuarum.

¶ Iſraelita. confectio medicamīs efficacis ad corroſio
nes ⁊ putredines gingiuaꝝ mundificat. n. eas ⁊ abſter
git ⁊ conſolidat bonum ſi deus voluerit. ℞. aluis iame
ni aſſi ⁊ exiccti in aceto. ʒ. i. tartari ⁊ auri pigmenti liga
toꝝ i pāno lineo ⁊ īfuſoꝝ i aceto die ac nocte deide co
ſtoꝝ vt fiāt ſic carbo ⁊ exticcoꝝ i aceto āā ptes. ij. ℈ oſſiū
cācroꝝ aſſoꝝ ro. ſicaꝝ cū pedibꝰ ſuis pipis nigri aſſi āā
ptes. ij. fiat eorum puluis ſbtil. Et vtē pꝰ albutiōē cū ali
quo ex liquoribꝰ quos diximꝰ. ¶ Iohānicꝰ medicaā i
carnās gingiuas ⁊ conſolidans ⁊ conformans dentes ⁊
facienſ odorē oris bonum. ℞. ſpodij albi roſarum keiſiꝫ
cōbuſti āā. ʒ. i. ℈. margaritaꝝ nō perforatarum ſanguinis
draconis boli armeni āā. ʒ. ij. cornu cerui aduſti ſanda
lorū rubeorū granorum harmel memithe an. ʒ. ℈. mirre
granorū lētiū āā. ʒ. ℈. cāphore. ʒ. viiꝰ tertiā ⁊ fac pulue
rem ⁊ applica ſuꝑ gingiuas ⁊ radicem dentim.

¶ Mahemet araſi. medicamen conferens tumori gi
giuarum ⁊ putrefationi ſanguinee ⁊ flegmatice bonum
℞. roſaruꝫ ḡnorum mirti aſſoꝝ ⁊ exticcoꝝ in aceto ⁊ ite
rū toſtorum gallarum infuſarū in aceto deide toſtoꝝ
āā ptē. i. granoꝝ harmel ⁊ colcotar alumis aduſti oſſi ū
mirabo lanorū citri. kakie maſticis āā partē. ℈. tere ⁊
vtere. ¶ Iſaac eben amarā. medicamē cōferēs gingiue
ſanguinee mollificate ⁊ ꝯfortat carnē eaꝝ. ℞. balauſtiaꝝ
roſarum cōpedibus ſuis ſpodij āā. ʒ. v. heli. ʒ. v. ℈. alcā
ne. ʒ. ij. ſanguinis draconis. ʒ. iij. tere ⁊ vtere.

¶ Medicamen ex inuentiōe noſtra cōferens mollifi
cationi gingiuarum ⁊ putrefactioni ⁊ corroſioni carnis
earū ⁊ alcola ⁊ cōmotioni dentiū ⁊ calefactioni oris ⁊ eſt
medicina ꝓpria ſi deus voluerit. ℞. olibani fructus ele
buch balauſtie ſumac duplicis alumis corticū granato
rum gallaꝝ ſuſur mirabolanoꝝ citri. cineris vitis ſpūe
maris ſal' idi pipis lōgi burnich coſti memite liqritie gū
mi ara. dragagāti ſpo. āā. aūr. i. tere ⁊ ꝯfice cū mel le vn
ge gigiuas ⁊ dētes ⁊ fiat gargariſmꝰ ex eo cū ſirupo ace
toſo bonū ⁊ exptū. ¶ Medicaā aliō ex itētiōe nr̄a ꝯ
ſolidas gigiuas ⁊ excreſceƭ faciēs carēs eaꝝ. ℞. corticuꝫ
turis ſāguis dra. ariſto. rotū. aſſe yreos aluis aſſi ro. cū
pedibꝰ ſuis balauſtie copulaꝝ glandiū āā. ʒ. i. cōis āā. ij.
trociſcoꝝ orobi. ʒ. vi. fiat puluis ⁊ ex medietatē eiꝰ fiat ſic
linimentū cū oximelle ſqlitico ⁊ ligiatur ſuꝑ gingiuas
cōfricādo ⁊ ex alia pte annectaƭ ſuper eas. deide laueƭ cū
aceto decoctiōis ſurur ⁊ foliorum oliuaruꝫ ſiluestrium.

¶ Cōfectio trociſcoꝝ orobi. ℞. farine orobi q̄tū volu
eris ⁊ miſce cū ea tātū mell' vt ꝯfici poſſit ex eis ſic paſta
dura ⁊ fac trociſcos ⁊ pōe ſuꝑ latera ⁊ mitte i furnū vſqꝫ
dū ſe maturanƭ. bonā faciūt naſci carnē. ¶ Democritꝰ
alumē fricatū ſuꝑ gigiuas curat putrefactiōeꝫ eaꝝ ⁊ ſilr
collutio facta ex aceto decoctiōis eiꝰ. ¶ Alexāder. lini
mētū occidēs cācꝝ gigiuaꝝ ⁊ ꝯſumēs putrefactionis ea
ruꝫ. ℞. colcotar aduſti aceti ſqlitici ptes ꝯuenētes tere
fortiē ea ⁊ line ex eis i gēgiuis. Idē facit ūguētū egiptia
cū factū cū aceto ſquilitico ſanāt ſi deus voluerit.

¶ De apoſtematibus lingue.

Apoſtemata ligue curanƭ in ꝑncipio qdē ex re
gimine cōuni cū floia. ⁊ ſolutiōe vētris ſi expē
dit. ⁊ i apāte qdē calido fiat floia ex cephalica. d
inde ex eis q̄ ſūt ſub ligua. Et ſi oꝫ fiat pꝰ id ventoſatio
ſub mēto cū ſcaricicatiōe Et extimauit Ruffus qꝺ ſcal
pellatio facta i ſpaicio qꝺ ē iter fōtē ſalme ⁊ dēteſ ꝯfert. ⁊
aſſeruerūt h idē plures pꝰ eū. Uēter aut ſoluaƭ cū aqua
fructuū Adminiſtrenƭ deide gargariſmata ⁊ collutiones
oris cū aq̄ roſata ⁊ aceto aut ſucco ſolatri ⁊ aceto ⁊ ſucco
coriādri humidi. aut cū ſucco ſolatri ⁊ olō roſato aut cū
aceto ꝺcoctiōis coriādri ⁊ ſumac ⁊ lētiū cū modico cam
phor āt aceto ꝺcoctiōis ro. ⁊ ſimiliū q̄ꝫ alcola ſcribemꝰ

¶ Poſtquam auteꝫ tranſiuit tēpus principij. admini
ſtranduꝫ eſt diamoron cum aceto decoctionis foliorum
oliuarum. aut alcane ⁊ in rob. mirti eſt impreſſio bona ⁊
ꝓprie cuꝫ ſirupo roſato. Et ſi res vlterius proceſſerit ad
miniſtrandum eſt cum rob moroꝝ dulciuꝫ ⁊ oleo vio
lato vſqꝫ dum perueniatur ad mel roſatū cuꝫ ſale armo
niaco. aut ſirupuꝫ acetoſuꝫ cum modico ſinapis. aut lac
dulce cū keſmes. Si autem apā frigidū fuerit ſoluatur
venter cum eo qꝺ eſt ſic cochie ⁊ iera ⁊ ſimilia. deide ad
miniſtrenƭ gargariſmata ⁊ collutiōes rob mororū in pri
cipio ⁊ rob cuꝫ melle roſato ⁊ ſirupo acetoſo mellino. d
ide re ꝓcedēte cū ſecaniabim ⁊ melle r. ⁊ aliquantulo
almuri. aut ſinapis. In fine vero cū ꝺcoctiōe ficuū ſicca
rū ⁊ ſalis armoniaci. aut baurac. Si vero apā ſuppurati
onem fecerit aperiatur ⁊ curetur cura vulnerum. ſicut
ī proprio loco ſuo dicemus.

¶ De vulneribus ⁊ vlceribus lingue.

Ulnerib⁹ ⁊ vlceribus lingue ⁊ ſciſure cōferūt
medicine quas dicemus in capitulo de alcola ſi
deus voluerit. Ad fixuras autem que ſunt in
lingua ⁊ ad inflamationes confert retentio in ore muci
laginis pſilij cum zucharo. ⁊ commaſticatio portulace
cum aceto ⁊ retentio in ore albuminis oui recentis con
quaſſati cū oleo roſato vice vna ⁊ vice alia tamarindo
rum infuſorum in aqua roſata. ⁊ confert retentio marā
in ore cuius pmixtio hec eſt. ℞. mucilaginis pſilij ⁊ mu
cilaginis dragaganti ⁊ gummi arabici ana partes equa-
les ſirupi violati partes. ij. tamarindorum partes. iij. ſe-
minis portulace aſſi partem. ʒ. ſpodij. partis vnius ter-
tiam camphore partis vnius octauam. Terantur con-
tritione vltima vſq; dum fiat maran. Et linatur ex eo
ſuper fixuras omni hora precedente collutione facta ex
aqua roſata ⁊ aceto p horā vnam aut ex acetoſitate citri
⁊ aqua roſata. ¶ Mamec medicamen conferens vlce-
ribus lingue ⁊ puſtulis. ⁊ ſimiliter oris ⁊ palati. ℞. ſemi
nis portulace. ſeminis roſarum amili zuchari tabarzet
ſpodij croci balauſtie roſarum dragaganti tere ⁊ confi-
ce cum ſirupo roſato aut violato ⁊ vnge ex eo cōfert eni
corporibus teneris.

¶ De mollificatione lingue.

Ollificatio lingue ⁊ grauedo eius quando nati
ua eſt. non curatur ⁊ fortaſſis in pluribus recti
ficatur in proceſſu dierum. Et quandoq; acci-
dit poſt litargiam. ⁊ cronicatur poſt illud ⁊ fortaſis non
recipit curam ⁊ ſi non eſt cronica curatur quemadmodū
dicemus poſt. verum quandoq; accidit illud ab humi-
ditate ſanguinea aut aquoſa ſepltis. aut imbibitis in lace
ritis ⁊ muſculis lingue cum cōmunitate cerebri aut ſine
communitate eius. Et cura ipſius eſt quattuor res. Et pri
ma quidem eſt euacuatio materie. Secunda vero eſt di
uerſio eius. Tertia eſt reſolutio ⁊ exiccatio reſidui eius
ex parte oppoſita. Quarta eſt exiccatio reſidui ipſius per
eandem partem. ¶ Et prima quidem perficitur cū fle-
botomia ſi materia eſt ſanguinea ⁊ proprie ex cephalica.
Deinde venarum que ſunt ſub lingua ⁊ ſi adhuc necē
tas expetit ventoſetur ſub mēto proprie quando eſt mul
ta mā. Si āt mlta fuerit ſufficit phlōia venaꝝ q̄ ſūt ſub
lingua ⁊ ventoſatio ſub mento. Si aut materia flegma
tica ⁊ aquoſa fuerit euacuetur euacuatione poſt euacua
tionem cum yeris minoribus in principio deinde cum
maioribus ⁊ hoc iteratione ⁊ multiplicatione vt per ve-
niatur gradatim ad id quod eſt ſufficiens.

¶ Secundam rem complent fricationes in extremitati
bus ⁊ ventoſationes in ſpatulis ⁊ adminiſtratio cliſteri
orum acutorum vna vice poſt aliam primo leuium non
multum eleuatorum in gradu acuitatis deinde fortiū.

¶ Tertiam rem complent adminiſtrationes medica-
minum p opriorum pupi cerebri ⁊ nuche reſoluentium
ab eis ſuperfluitates humiditatū aggregatarum in ip
ſis ⁊ neruis ⁊ lacertis ſeruientibus lingue ſicut proprie
euaporatoria ⁊ inunctiones ⁊ embrocationes facte ex re
bus quarum narrationē fecimus in capitulis de egritu
dinibus neruorum. quare oportet vt pars illa afferatur
ad hunc locū adminiſtrando ex euaporatorijs pprijs ſ̄
inde embrocis conſequenter ex linimentis ⁊ emplaſtati
onibus que vtiliora cognoueris. ⁊ ſanat ſi deus volet.

Et interdum adminiſtramus rubificantia. ⁊ interdum
cauteria ⁊ proprie quando iam alia non conferunt.

¶ Forma autem cauterizationis eſt ſecundū hunc mo
dum fiant tria cauteria ſ̄ longum in fontanella pupis
capitis que dicitur lenialiſ. ⁊ duo fiant ex tranſuerſo in
radice cranei diſtantia ad menſurā pollicis. ⁊ tria hic ⁊
tria inde linialiter diſtincta ſeperantia colli ſpondilia.

¶ Quartam rem complent gargariſmata ⁊ collutiones
oris ⁊ miniſtrationes fricationum factarum ex rebus q̄
materie reſiduum exiccant ex eis que dicemus. Et opor
tet vt perueniatur gradati ad adminiſtrationes eorū in
cipiendo a debilioribus paulatie procedendo ad fortio
ra. hoc eſt enim quod eſt ſ̄ ſapientiam. Per interualla
vero eſt danda tiriacha mitridatum ⁊ ſimilia. ⁊ hoc eſt ſe
cundum totam cure latitudinem.

¶ Filius ſerapionis gargariſma conferens iuuamentū
manifeſtum. ℞. yere pigre ſinapis ſtaphiſagrie zinzibe-
ris origani piretri corticum radicis caparis mirre ana
fiat gargariſmus cum eis ⁊ oximelle.

¶ Gargariſma ex inuentione noſtra experti iuuamen
ti ad diſſoluendum flegma quod eſt aggregatum in ca
pite neruis ⁊ lingua ⁊ confert paralyſi ⁊ torture cuius p
mixtio hec eſt. ℞. origani piretri zinziberis piperis ni-
gri ⁊ albi ⁊ longi ſalis armoniaci ſinapis cinamomi iſo-
pi nigelle ſanſuci coſti. aā confice cū oximelle ſquilitico
⁊ rob. ⁊ gargarizetur diebus continuis ex eo.

¶ Gargariſma factum cum oximelle ſquillitico eſt ad
huc iuuamenti ſublimis ⁊ ſimiliter muri ⁊ acetum ſquil
liticum. Et quandoq; confortatur cum eis que ſunt ſic
haſce origanum ſtaphiſagria ſinapis condiſi cortices ra
dicum caparis piretrum zinziber ⁊ tria pipera ſingula-
riter aut coniunctim. ¶ Et quandoq; fecimus precede
re fricationem lingue cum eo quod eſt ſicut ſal armoni
acus ⁊ zinziber cum cepe. vſq; dum currat plurimū fleg
ma. Et facimus deinde ſequi gargarizatiōes collutiōes
ex oximelle ſquillitico ⁊ eſt operatio digna.

¶ Filius zacharie expertum grauedinē lingue ⁊ mol-
lificatione eiuſ ℞. ſal armoniacum piretrum ſtaphiſa-
griam piper ſinapim huegante fricetur cū eis lingua
ſecundum omnem partem ipſius ſepius in die.

¶ Diaſcorides. hueg ſ̄m omnem modum adminiſtra
tionis eius eſt medicina propria mollificationi lingue ⁊
paralyſi eius. ⁊ ſimiliter caſtoreum. ⁊ proprie retentio
eius ſub lingua ⁊ confirmatio in ea quandoq; ex eo cū
gummi alboti fiunt pillule ⁊ tenentur ſub lingua. ⁊ q̄n
q; ex glutio alboti ⁊ aſſa fetida ⁊ ſūt efficaces.

¶ Confectio anacardina maior quam ſcripſit filius za
charie ⁊ ſcripta eſt in capitulis egritudinum neruorum
⁊ eſt medicina vltima paralyſi lingue ⁊ proprie linita ex
ea lingua ⁊ facto emplro ex ea i parte capitis poſteriori
⁊ origine neruorum ⁊ eſt medicina ſublimis.

¶ Sal ſolutiu⁹ ſcriptus in capitulis predictis linitus ſu
per linguam confert mollificationi eius.

¶ Et plura ſcripta ſunt in predictis que afferātur ad lo
cum hunc ſicut dyamirtus proprie ⁊ confectio de pire-
tro ⁊ alia que requirantur ibi quibus vtendum eſt inter
purgationem ⁊ purgationem.

¶ Johannitius. quando contingit palyſi accidere pro-
pter leſionem cadentem in neruos poſteriores. Caput
purgia conferunt propterea quod ad diuerſū trahunt

quare eligantur ad hoc vtilia in capitulis predictis.

¶ De ſpaſmo lingue.

Spaſmus lingue quandoqꝫ accidit cauſa febriū adurentiū Et cura eius eſt retētio oleorum refrigeratiuorum in ore ⁊ rerum plurie humectationis. ⁊ refrigeratiōis ſicut olei violacei proprie ⁊ nenufarini. ⁊ de cucurbitis ſalice ⁊ roſati ſingulariter aut coniunctim conquaſſatorum cum mucilagine pſilii aut cum ſuco portulace aut cum aqua infuſionis ſeminum portulace prius cōſtrictarum aut cū mucilagine maluarum aut cum lacte dulci ⁊ ſimiliuꝫ.

¶ Et conferūt embrocationes ⁊ lauacra in collo ⁊ nucha cū aqua dulci calida ⁊ iunctiones ex predictis oleis ſuper poſteriꝰ capitis ⁊ ſuper predicta loca ⁊ ex ceroto Galieni cōquaſſatis cum lacte dulci aut ſine eo. ¶ Et conferunt etiam caputpurgia cum eis ⁊ omne regimen tale. Et quandoqꝫ accidit ex humiditate groſſa viſcoſa replēte lacertos eius ⁊ extendente ſecūdū latitudinem ⁊ abbreuiationem a longitudine ſua naturali. ſicut accidit follibus factis ex corio cum replentur ⁊ cura eius eſt hec eadē quam dixīmꝰ in capitulo de ſpaſmo. ⁊ ī capitulo de mollificatione lingue preterqꝫ oportet vt medicinas inciſiuas ⁊ ſubtiliatiuaſ precedant medicine digeſtiue maturatiue. ſicut proprie vaporetur in primis radix colli. ⁊ collum cū eo quod eſt ſicut camomilla mellilotum anetum ſanſucus ſquilla ⁊ ſimilia ⁊ gargariſmata fiāt cum aquis ⁊ oleis eorum. deīde perueniatur ad fortiora ſicut tu ſcis

¶ De alcolla ⁊ prauis puſtul' oris.

Cura ē quattuor res. Prima ē adeqᷓtio cauſe facientis ⁊ prohibentis aduentuꝫ eius. Secunda eſt euacuatio materie ¶ Tertia ē diuerſio ipſius. ¶ Quarta eſt intentio particularis. Et primā qdē rem cōplent ſi accidat vl' tieat qꝛ accidat pueris. rectiſicetur lac lactantis eos cibādo ea ſꝫ ea que diſtinguemus iaꝫ. vt prohibeatur caſus corruptiōis in lac imo alteretur in eius contrarium qꝫ timetur ex illo. ¶ Et ſi accidat vt timeatur aduentus eius propter diſcraſeam peſtilentialem aut propter dominium vaporoſe ⁊ corrupte materie aut acute vlceratie. alteretur ſecūdum exigentiam ipſius ⁊ quidem calida cum eo quod eſt ſicut ſirupꝰ acetoſus ⁊ ſirupus de granatis acetoſis ⁊ rob eius ⁊ ſirupus de ribes ⁊ ſirupus acetoſitatis citri ⁊ robeorum ⁊ ſimilibus. In frigida vero cum eo quod, eſt ſicut ſirupus acetoſus mellinus iuiubinus ⁊ oximel ſquiliticum ⁊ ſimilia ⁊ ſint cibi eorum ⁊ proprie in calida conditi cum rob acetoſitatis ⁊ ſtipticitatis ſicut proprie aſſecumie ⁊ ſege eꝫ zereſ kie ⁊ ſumachie que condiuntur cū granatis acetoſis ⁊ lentes cum aceto ⁊ cucurbita cū granatis ⁊ que hoc curſu procedunt. ¶ In frigida vero comedant que ſunt ſicut capparis condite cum aceto. ⁊ oliue condite cum muri ⁊ origano ⁊ ſimilibus. ¶ Secundam rem complent in calida quidem ⁊ frigida euacuationes per flebothomiam ⁊ ventris ſolutionem: ſm formā aſſignatā in capitulo de apoſtemate lingue. ¶ Tertiam rem complent ventoſationes ſub mento cum ſcarificatione ⁊ adminiſtratione cliſteriorum. In calida quidem lenium ſi non ſunt maligna corroſiua. ⁊ ſi ſunt maligna cum eis que educunt materiam acutam vehementius dūmodo non tranſcendat gradum lenitatis. In frigida vero cum rebus acutis non multe acuitatis. tamen cum proceſſu gradationis vſqꝫ ad id quod eſt ſufficienſ.

¶ Quartam rem complent adminiſtrationes particularium medicinarum curantium alcola. Et calidū quidem cum adminiſtratione rerum acetoſarum habentiū etiam ſtipticitatem ſicut proprie rob de ribes ⁊ rob acetoſe ⁊ rob de moris ſilueſtribus ⁊ aqua decoctionis ſumac ⁊ mirti ⁊ lentium excorticatarum cum aceto ⁊ extremitates vitis. ⁊ extremitates rubi ⁊ zarur ⁊ aqua granatorum acetoſorum ⁊ ſpodium ⁊ galla ⁊ roſe ⁊ acatia ⁊ coriandrum ⁊ aqua coriandri humidi ⁊ ſimilia. ¶ Et memithe quidē ⁊ alcāna cōmunes ſunt in vtraque materia ⁊ ſimiliter galle. ¶ Alcola quidem calidum ſpetiem habet quandam herpeticam malignaꝫ cuius curatio eſt difficilis. ⁊ oportet vt diſtinguantur ei per tria genera curationis. ¶ Et primum genus curationis eſt mūdificatio ⁊ abſterſio virulenti ⁊ corroſiui. ⁊ hoc quidem perficitur cum adminiſtratione medicaminis acuti. ⁊ proprie alcacalon dicti in capitulo de polipo vna vice poſt aliā vſqꝫ dum appareat totum herpeticuꝫ cōſumptum eſt vl' quaſi. Deinde ſuccedat ei adminiſtratio medicaminis refrigeratiui. ſicut olei roſati proprie conquaſſati cum albuie oui vice vna poſt aliam vſqꝫ dum ardor ⁊ cōbuſtio tollatur. ⁊ ſi hec non conferant. adminiſtretur cauteriuꝫ. ſicut in capitulo de vlceribus gingiuarum dictum eſt. ¶ Secūdū vero genus ē perfecte cum medicamine partim incarnatiuo ex his que diximꝰ ⁊ dicemꝰ ⁊ pti mūdificatio ¶ Tertium vero genus curationis perficitur cū medicamine cōſolidatiuo ⁊ nos ſcribemꝰ multa huius generis ſi deus voluerit. ¶ Alcola āt frigidū. Aliud ſtaticū albū. Aliud nigrum malignum. ¶ Et ſtaticū quidem indiget duplici genere curationis. ⁊ primum quidē genus perficitur cū medicinis abſterſiuis ⁊ exiccatiuis ſicut ſecaniabin proprie cū modico aluminis aut colcotar aut almuriciꝫ aceto ſquillitico aut aqua oliuaruꝫ ſalmuri aut vinum ⁊ mel. et ſimilium. ¶ Secūdū vero genus perficitur cuꝫ medicinis exiccatiuis ⁊ conſolidatiuis ex his qᷓ dicemus. ¶ Nigrum autem malignum eſt deteriꝰ omnibus ⁊ indiget triplici genere curationis. ¶ Primuꝫ quidem genus perficitur ſicut in alcola herpertica dictū eſt. ¶ Secūdum vero genus perficitur cum medicinis abſterſiuis multe abſterſionis cum continuitate multi tēporis in illo. ſicut proprie cum vnguento egiptiaco ⁊ aceto ſquilitico. aut cum aceto. ⁊ colcotar. ⁊ galla. aut cū aceto decoctionis gallarum. ⁊ memiren aut cum aceto decoctionis almezeriō. ⁊ ſimilium. ¶ Tertium vero genus eſt cōſideratio ex his que dicemus poſt.

¶ Saboi rex medorum. Medicamen conferens alcole calido in ore ⁊ lingua ⁊ dolori gule a caliditate. ℞. lentium excorticarum. ℥. v. roſ. coriandri ſicci alcanne de mecha boli ar. habde ana. ℥. ii. ʒ. ſe. portulace. ℥. iij. ʒ. cāphore. ℥. vnius partes. ii. Teneat ex eo in ore ⁊ ſuffla in guttur. ⁊ ex eo quando oportet fiant ex eis ſicut maran cum rob mirti aut citoniorum. bonum ſi deus voluerit.

¶ Idem aliud conferens alcole calido. ⁊ corroſioni gingiuarum. ⁊ putrefactioni ſanguinee ⁊ colerice. ℞. ſumac mūdi roſarum ana aur̄. i. ſpodii albi balauſtie ana aur̄. ʒ. ramic. ℥. ʒ. Tere ⁊ accipe ex eo parum ⁊ frica ſuper locū vel accipe ex eo ⁊ miſce cum rob. citoniorum. ⁊ fiat ex eo oris collu. ⁊ hoc fiat ſepiſſime. ſanat eniꝫ ſi deus voluerit

¶ Iſaac eben amaran. Medicamen conferens alcola

calido. ℞. ſeminis portulace. ʒ. x. alcãne elchul ſumac mũ
di ana. ʒ. iii. cardamomi habde croci ana. ʒ. i. tere ⁊ miſce
cũ eis ſucũ coriandri humidi vl' aquã roſ. ⁊ colluat ex eo
os bonũ ſi deus voluerit. ¶ Namec medicamen alco
le ⁊ omnibus inflamationibus oris ⁊ partium eius ⁊ gu
le in corporibus teneris ⁊ infantibus ⁊ eſt expertum. ℞.
amili. ʒ. vi. ſpodii memiren ana. ʒ. ii. ſeminis roſarum. ʒ.
iii. croci. ʒ. i. zuchari taberzet. ⁊. ʒ. iiii. cardamomi. ʒ. i. cã
phore kirat. ʒ. ſ. tere quodlibet per ſe ⁊ cerne ꝑ pannum
de ſirico ⁊ vtere ſicut diximꝰ. ¶ Filius ſerapiõis. Me
dicamen conferẽs ad alcolla calĩo. ℞. ſeminis roſ. ſumac
amili ſeminis portulace lentium excorticatarum ſpodii
ſandali albi alcanne balauſtie. ana ꝑtes equales campho
re ꝑtis eius quartam. Adminiſtrentur poſt collutionez
factam ex eis que diximus in canone ⁊ cũ ſucceſſione col
lutionis. ¶ Mahemet araſi. Medicamen conferens
alcola. ℞. ſpodii roſ. ⁊ ſeminum caruz coriandri ſicci ſu
mac mundi lentiũ excorticatarum ſeminis portulace al
cãne amili hiruc ana camphore partem. ſ. zuchari q̃tuz
eſt medietas omnium ⁊ qñq; fit ſine zucharo. Terãtur
⁊ teneantur in ore ⁊ fiat collutio poſt illud cum aceto ⁊
aqua roſata. ¶ Naboali ꝯfectio medicaminis alcole fle
gmatico. ℞. trociſcorum orbi gallaruz raſure pergamẽi
añ partẽ. i. memirẽ corticũ radicum caparis colcotar ana
ꝑtẽ. ſ aluminis balauſtie ana partis vnius t'tias. ii. alcãe
partẽ. ſ. ꝯfice cũ aceto ⁊ melle. ⁊ vtere aut applica ſup mõ
bo ex puluere eoꝝ deide collue cũ aceto ⁊ melle bonuz ſi
deus voluerit. Trociſci orobi ſcripti ſũt i capitulo. ꝺ vl
ceribus gingiuaꝝ. ¶ Idem medicamen conferens alco
la permixtionis colere ⁊ flegmatis. ℞. memiren ſieſ me
mithe ſpodii ſeminis plantaginis capitum roſarum ⁊ ſe
minum carum mirabolanorum citri. balauſtie. alſinthir
foliorum oliuarum ſilueſtrium ſiccorum carmezit alumi
nis iameni ana terantur ⁊ adminiſtrentur ſicut diximus
¶ Idem medicamen ſicut aliud. ℞. meithe mirabola
norum citri. balauſtie cardamomi ſpodii ana vtere ſicut
aliud. ¶ Filius ſerapionis. medicamen conferẽs ad al
cola nigrũ ⁊ herpeticuz. ℞. foliorum oliuarum foliozuz
ſicur ⁊ foliorum ranni ſiccoꝝ acatie ana. ʒ. viii. aluminis
iameni colcothar ana. ʒ. ii. croci. ʒ. i. terant' ⁊ adminiſtrẽt
¶ Idem aliud conferẽs alcola nigro ⁊ maligno. ℞. ar
ſenici rubei piretri partes equales terantur ⁊ cribellẽtur
⁊ confice cũ alkitrã ⁊ cõburãtur. deinde conterãtur ⁊ ad
miniſtrentur. ¶ Confectio medicaminis ex inuentione
noſtra conferens alcola putrido ⁊ maligno ⁊ eſt expertũ
bonum. ℞. corticum radicuz caparrorum gallaꝝ memi
tez zinziberis piperis aduſti trociſcorum alcalcalon ana
ʒ. ii. cartarum cõbuſtarũ. ʒ. iii. arſenici. ʒ. ii. ſ. fiat ex eis pul
uis ſubtilis ⁊ ex vna ꝑte eius fiat fricatio ⁊ ex alia linimẽ
tũ ⁊ põatur ſup ea fruſtũ carte madefacte vt circũdet ſup
ea. ¶ Plura etiam ſcripta ſunt in capitulo de vlceribꝫ
gingiuarum que afferantur ad hunc locum.

¶ De fetore oris.

Etor oris ſi cauſam habet putrefactionis in
partibus oris iam diximus curam eius. Et
quandoq; accidit ab vlcere ⁊ putrefactione ꝑ
tiũ pectoris ⁊ pulmonis ⁊ dicemus curã ipſi
us. ¶ Et quandoq; accidit ex humore aggregato ⁊ pu
trefacto in ſtomaco ⁊ partibus eius. ⁊ eius cura ẽ tres reſ
¶ Prima quidem res eſt euõ illius materie cũ iteratio
ne ⁊ iteratione ſepius cũ eo quod cõuenit. ⁊ ſi quidẽ fue
rit colerica fetida putrefacta cum eo quod eſt ſicut īfuſio
aloes in aqua endiuie ⁊ ſimilia de quibus loquemur i ca
pitulis de ſtomaco ſi deus voluerit. ¶ Si autem fuerit
materia flegmatica fetida putrefacta fiat purgatio eiꝰ cũ
eo quod eſt ſicut iera ⁊ ſtomaticon noſtrũ ꝯpille artetice
cuius explicationez ſcribemus ſi deus voluerit.
¶ Et dixit filius zacharie. qualiſcũq; ſit materia ſiue ca
lida ſiue frigida confert vomitus poſt eſum acruminum
⁊ acetoſoꝝ. aut poſt melones cum ſucceſſione ſirupi ace
toſi aut ſecaniabin aut idromellis ⁊ vitet pinguia pꝰ il
lud. ⁊ groſſa ⁊ viſcoſa. ⁊ nauſeatiuam ſacietatẽ. ⁊ lac ⁊ nõ
comedat pulmentaria ſed frixa. habentia ſemina. ⁊ alma
camar. ⁊ vtatur almuri ⁊ alſacãne in prima comeſtione
⁊ alzegen. ⁊ in ſecunda menſa comedat citonia pira ⁊ cõ
dita ex eis aut zinziber conditum aut diacimini aut dia
trion ⁊ ſimilia. Et ſit vinum eorum conditum cum ſpe
ciebus quarum narrationez faciemus poſt. ⁊ ex potibus
eſt miua ⁊ conditum. ⁊ rob de pomis cum ſpeciebus ⁊ ſi
ne ſpeciebus. ¶ Secundam rem complent adminiſtra
tiones medicaminum acquirentium temperiem recepto
ri vt fiat deinde minera in eo aggregationis materieruz
conuenientium. Et ex hoc quidem facientibus in re co
lerica eſt adminiſtratio rerum que ſunt proprie ſicut cri
ſomila humida aut perſica cum proprietate ⁊ infuſiones
eorum duz ſunt ſicca. ⁊ hoc in ieiunio. ⁊ ex eis ſunt zarur
⁊ citonia ⁊ rob accetoſitatis citri ⁊ miua ⁊ ſirupus de po
mis ⁊ confectio de pomis ⁊ ex ipſorum diacitonitẽ ⁊ cõ
fectio acetoſe ⁊ ſimilia. In materia vero flegmatica ad
miniſtrentur ea proprie que ſunt ſicut zinziber conditũ
⁊ trifera maior ⁊ ſachane ⁊ muri ⁊ accetum ſquilliticuz ⁊
trociſci diarodon ⁊ zucharum roſatum cum maſtice ⁊ xi
loaloe ⁊ trociſci de gariofilis ⁊ letificans ⁊ ſimilia.
¶ Tertiam rem complent adminiſtrationes medicina
rum proprie quarum proprietas eſt generare in ore ⁊ in
vniuerſo corpore odorem bonum ſicut proprie folia ⁊ cõ
tex citri ⁊ balderebuc ⁊ grana eius ⁊ teneritas mirti ⁊
thus ⁊ roſe ⁊ macaziri ⁊ camphora ⁊ alſelẽgemiſch ⁊ po
ma odorifera ⁊ citonia ⁊ ſuch ⁊ ramic ⁊ emblici proprie
⁊ xiloaloes ⁊ cubebe ⁊ gariofili . ⁊ maſtix ⁊ nux muſca
ta ⁊ doronici ⁊ ſpica ⁊ ſimilia. res quibus conficiũtur ſũt
ꝓprie ſicut rob mirti ⁊ rob de citro ⁊ rob ꝺ acetoſa ⁊ mel
emblicorum ⁊ mel kebulorum ⁊ keſmes ⁊ vue paſſe dul
ces ⁊ vinum ⁊ ſimilia. ¶ Joannicius. confectio triferi
cuius iuuamenta multa ⁊ experta ſunt ⁊ proprie ad egri
tudines ſtomaci. confortat enim in eo mineras virtutuz
⁊ operationum nobilium. ⁊ facit oris odorem bonum ⁊
totius corporis ⁊ occultat feditatez coloris ⁊ acquirit cor
pori viuiditatem ⁊ coloris pulchritudinez ⁊ cõſeruat cor
pus in vigore adoleſcentie ⁊ iuuentutis ⁊ retardat canos
⁊ confortat cor ⁊ generat illaritatem continuam ⁊ addit
in coitu ⁊ eſt medicina regum cuius permixtio. ℞. mira
bolanorum kebulorum emblicorum bellericorum añ ꝑ
tes equales terantur ⁊ fundantur ſuper eos conterendo
in vaſe lapideo hora poſt horam aqua fontiũ dulcium cũ
aliquantulo zuchari. ⁊ hoc per dies tres deinde per alios
tres dies diſtilletur vna vice poſt aliam ſuper eos tenui
inſtillatione ex oleo roſ. aut amigdalino ſemper agitan
do cum ſpatula deinde dimitte ſiccari eas i vmbra. De
inde. ℞. huius permiſtionis. ʒ. xviii. roſarum ſiccarum.

ʒ.vi. ciperi.ʒ.iiii.ligni aloes extremitatum mirte humi-
de gariofolo.maſticis ſpice ana.ʒ.ii.⁊ tertiam alterius ci-
namomi zurunbet croci cardamomi heil macis nuciſ-
muſcate ana.ʒ.i.ſ.ambre crude ⁊ ſuc ana.ʒ.ii.muſci.ʒ.iꝰ
tertias.ii.Confice cum melle emblicorum ⁊ keſmes ⁊ fi
ant ex eis forme ſimiles auellanis ponderis.ʒ.iij.da i ma
ne cuȝ vino ⁊ in ſero ſimiliter.

¶ Ariſtotiles. Suffuf quod exquiſita inuentione com-
poſuit. ¶ Alexandro imperatori cōfortat ſtomacū epar
⁊ viſcera debilia ⁊ retificat digeſtionem ⁊ facit oris odo
rem bonum ⁊ generat gaudium. ℞.ligni aloes ciperi ex
tremitatum mirte humide cinamomi folij heil mirabo-
lanorum kebulorum embli.⁊ beleric.preparatorum ſecū
dum ſuperiorem doctrinam.macis fellengemiſch darſce
ni vſnee piperis macropiperis zinziberis gariofilorū nu
cis muſcate cardamomi grāoruȝ granatorum ana.ʒ.ii am
bre muſci camphore ana.ʒ.i.zuchari taberzet ſexcuplum
ponderis omnium. Doſis eius eſt a.ʒ.i.vſqȝ ad aur.ii.
cum aqua frigida añ cibū ⁊ poſt cibum expertuȝ verax.

¶ Filius zacharie araſi. Confectio pillularum conferē
tium ⁊ procurantium digeſtionem ⁊ facientiuȝ oris odo
rem bonū. ℞.gariofilorū.ſuch elmeſe darſci nucis muſ
cate cipi ſpice corticum citri ligni aloes ana aūr.ii.muſci
aur.eius quartam.confice cum vino.⁊ da.ʒ.iii.partē eax
tranſglutiat.⁊ partem earū commaſticet dentibus ⁊ trāſ
glutiat ſucum. ¶ Idem ad idem. ℞.extremitatum mir
ti humide ⁊ keſmes partes equales terantur.⁊ fiāt ex eis
forme ſicut nuces ⁊ da mane ⁊ ſero vnam cum condito
aromatico. ¶ Idem confectio trociſcorum de gariofiliſ
facientium odorem oris bonum. ℞.gariofilorum corti-
cum citri ciperi ſpice nuciſmuſcate ſuch elemeſſe xiloalo
es cinamomi macis heil cubebe ana.ʒ.i.muſci kerat.i.fac
ex eis trociſcos cum aqua malorum ⁊ teneat i ore ſuo ſu
per cibum ⁊ deglutiat ex eis duos vel tres.

¶ Idem dentifricium ad idem. ℞.ſpice ciperi roſaruȝ
folij galie corticum citri gariofilorum cardamomi ligni
aloes maſticis ſalis combuſti ana mellis vt conficiat ea.
¶ Fiāt trociſci ⁊ ſiccentur in furno debilis caliditatis ⁊
fiat ex eis dentifricium. ¶ Idem ex eis que nimis ocul
tant fetorem oris mirabilis eſt frequens comeſtio apii.
¶ Idem confectio experta ⁊ efficax ad fetorem oris cau
ſa materiei putride in ſtomaco. ℞.extremitatū mirti hu
mide darſeni emblicorum ciperi ſpice corticum citri floꝝ
ſquinanti maſticis ana partem.i.galie gariofiloꝝ nuciſ-
muſcate cubebe heil zinzieberis ana partem.ſ.confice cū
melle paſſularum quod ſit duplum ponderis omnium
⁊ cum vino antiquo odorifero.aut cum keſmes.⁊ fiāt fō
me ſicut nuces ⁊ ſumatur ex eis omni mane vna ⁊ omni
ſero.⁊ hoc fiat poſt vomitum ⁊ ſolutionem ventris itera
tam ſepius ſicut diximus in canone predicto.

¶ De dolore oris

Dolor oris fit a cauſis quas diximus in capi-
tulis de particularibus egritudinibus ipſius
⁊ diximus curas. ¶ Hamec elenegezar me
dicamen conferens doloribus i partibꝰ oris
⁊ radice lingue ⁊ tumori fauciuȝ ⁊ gingiuarum expertū
℞.ſumac foliorum mirti foliorum roſaruȝ ana aur.i.bu
liant in aqua pluuiali vſque ad medietatē ⁊ fiat ex ea gar
gariſmus tribus vicibus omni die.deinde puluere hoc
vtatur. ℞.ſpodii gallarum granorum bacel foliorū ro
ſarum ana tere.⁊ vtere. ¶ Idem medicamen conferens
dolori oris bonum expertum. ℞.amili aluminis iame-
ni roſarum ſeminum citri mirte ana tere ⁊ accipe ex eo
parum ⁊ miſce cum aqua ⁊ melle ⁊ fiat gargariſmꝰ ⁊ te
neat in ore vna hora. ¶ Idem medicamen conferens
bothor in partibus oris ⁊ faciens oris odorem bonū. ℞.
aniſi q̄tū volueris.⁊ tere confice cum melle ⁊ ſuco mirte
humide.aut vino odorifero.⁊ fac gargariſmū cū eis.

¶ Finit particula prima ſectionis prime.

¶ Incipit ſecunda ſectionis prime.

Yruȝ cel iſecit deꝰ
⁊ terā poſuit
i pūcto. Concordias nu
trit ipſe ſolꝰ ⁊ diſcordias
arcet ꝯcordeſ ꝙ diſcordeſ
que regulat. Sanum ſiſ
etiā morbidū ſanat. Igi
tur ipſe ſolus ſaluteȝ ita
que ab ipſo ſolo dari cre
ditur humiſ gaudeat na-
tura naturans reguliſ ſic
certis aſtringit alterutrū
vt quibus diſſideat hoc pati reformetur ab altero. Cela
tum quodqȝ gerit in ſe quo alteri ꝓſit ſȝ nō vt noceat.ſȝ
qui hoc recte nouit diſcuteꝛ quod excelſus largitꝰ ē ma
gni doni eſt munus. Libenſ igitur diſce largiri magna
munera.munꝰ muneꝛ non ꝯpēſans. Tradimꝰ vobis cū
auxilio excelſi poſtq̄ narratiōeȝ expleuimus d̄ curis egri
tudinū mēbroꝝ capitis vt narremus narrationē d̄ curis
egritudinū mēbroꝝ ſuictū ſpūi ſcōȝ ꝓmiſſiōe nr̄aȝ i ipis
Sȝ vt viſiceſ ꝓceſſꝰ fructūqȝ ⁊ vitātē inciat ipȝ regulari
ab illo qui excelſus cuncta felicitat petimus q ſit bn̄dictꝰ

¶ Secunda ꝑticula huiꝰ ꝑtie ſectionis ꝯtinȝ ſūmas ſex.

¶ Summa prima ē de curis egritudinū faucium ⁊ gut
turis ⁊ vicinarum partium.

¶ Summa ſecunda eſt de curis egritudinuȝ pulmonis

¶ Suma tertia eſt de curis partium egritudinum pec-
toris ⁊ coſtarum.

¶ Summa quarta de curis egritudinum cordis.

¶ Sūma qnta eſt de curis egritudinū foriſecaꝝ pectori

¶ Summa ſexta eſt de curis egritudinū ſpōdilū dorſi

Summa prima de curis egritudinum faucium ⁊ guttu
ris ⁊ vicinarum partium. Et primo.

¶ De ſtrangulatiōe.

Trangulatio cauſas hȝ a rebꝰ q̄ ſūt itra.⁊ di
cemꝰ eas ſi deus voluerit. Et quandoqȝ cōti
git a rebus aduenietibꝰ extra ⁊ opātibꝰ extra
ſicut ſtrictio cū ſūe ⁊ ſimilia.⁊ palā ē cura ipſiꝰ
Aut a rebꝰ aduenietibꝰ extra ⁊ operātibꝰ intra ſicut pro
prie ex rebus que comedūtur ⁊ bibūtur ſicut ē bolꝰ ma-
gnitudinem aut aſperitatē aut ſtipticitatē hn̄s ſicut ꝓpe
panis opirꝰ nō maſticatꝰ aut milliacius aut aliqd q̄d ē ſi
cut os aut ſpia. ¶ Et cura ē vt illico ꝓuocetur vomitus
⁊ incipiamꝰ cōprimere collū ipiguēdo ꝑcuſſiones pꝰ ꝑcuſ
ſiōes ſup ipſū ⁊ imittēdo digitū in guttur aut in iſtrumē
tū ex ligno aut cornu lene curuitatē habēs.⁊ hoc fiat cū
facilitate.⁊ ſi ſit ſpina aut os iſixū gutturi ⁊ ſēſuſ cōphen-
dit ea tenaculꝰ extrahatur.aut vncino cōphēdēte ſȝ aliqd
eiꝰ aut cū corda arcꝰ. ¶ Si aūt ſēſus comphendere non
pōt pꝰ cibaria groſſa adminiſtrētur gargariſmata ex mu

cilaginib⁹ ⁊ deglutiões ex eis aut rob aut ex naſturtio i
fuſo ⁊ ꝯquaſato i rob. Deinde fiat vomitus p⁹ admi-
niſtrationē rex viſcoſax cōeſtax ſine maſticatiōe pluria
⁊ qn̄qꝫ āneƈtim⁹ cū filobolū carniū pinguiū pelliculo-
ſax ⁊ viſcoſax ⁊ dam⁹ ad ꝯgluticēdū. ꝯide extrahim⁹ ſbi
to ⁊ qn̄qꝫ facim⁹ ſimili cū ſpōgia maria ⁊ qn̄qꝫ cū ficu ſic
ca pigui ⁊ ſimilibus. ⁊ extrahitur ſi de⁹ voluerit. ¶ Fit
iterdū ex qbuſdā cox que ſumūt ſtrāgulatio non ꝓpter
quātitatē. ſꝫ ꝓpt̄ rei malitiā ſicut ex quibuſdā generibus
fūgox mortiferox ꝙ ſanat̄ ex ſucco raſāi facto ex eo gar
gariſmate cū oximelle ⁊ ibibito cū melle. Et nos loque
mur de rebus venenoſis poſt ſi deus voluerit.

¶ De egritudinibus vue.

Ut casus ⁊ apoſtematio ⁊ vulnera ⁊ caſus
quidē vue cura ē tres res. ¶ Prima ē ſi vua
ē vehemētis iflamatiōis ⁊ rubedinis flōmia
cephalice. aut ſolutio vētris ſi fuerit cū ꝑmix
tiōe colericū eo qđ ē ſicut aqua fructuū ⁊ mirabolanorū
⁊ ſi fuerit hn̄s albedinē cū eo ꝙ ē ſicut yera ⁊ cochie.
¶ Secūda ē diuerſio cāe ei⁹ ⁊ h̄ qdē ꝑficitur cū eo qđ
facit cadere materiā ad ꝑtē diuerſā ſicut verbigratia cum
fricatiōe auriū ⁊ extēſioe carū ſurſū vehemēt̄ ⁊ attrac-
tiōe doloroſa ⁊ appōitiōe vētoſax ad ꝑtē oppōitā. Hec
eni collocāt vuā ⁊ eleuāt. ¶ Et ex his q̄ expta ſūt ad el-
leuatiōē ei⁹ ē vt accipiat̄ cereus vl' manipul⁹ capillorū
i zubēdeg ⁊ colligatur manib⁹ ⁊ ꝑcipiatur ifirmo vt ia-
ceat. ⁊ tu qdē pone pedes tuos ſup hūores ei⁹ ⁊ trahe ma
nipulū capillox vehemēt̄ vſqꝫ dū cutio diſlocetur diſlo
catione aliqua a zuēdeg. Eleuatur. n. vua ex h̄ illico.
¶ Et iā quidē exptū ē vt liniatur ſup zubēdeg ēplaſtrū
ex ſucco acatie ⁊ h̄ i principio aut ex acatio cū aceto aut ex
gallis aduſtis cū aceto qm̄ eleuāt ipſā. ¶ Sternutamēta
ēt ꝯferūt eis. ¶ Tertia ē ꝑticularitas opationum circa
ipſā vuā ⁊ ē vt i pncipio icipiatur cū medicinis q̄ repel-
lūt matiā ⁊ ꝓhibēt aduētū humiditatis plurime ſicut ꝓ
ꝑe gargariſma cū aceto ⁊ aqua roſata ſi materia fuerit
calida ⁊ vua fuerit inflamata ⁊ rubens aut aqua ſolatri ⁊
ſemen roſarū ⁊ folia ipſax aut aqua granati acetoſi triti
cū tota ſubſtātia cū ſtipticis ⁊ liniatur palatum ⁊ vua cū
medicamīe facto ex balauſtia facta ⁊ roſis ſandalis ⁊ mo
dico cāphore fiat ex eis puluis ſubtiliſſim⁹ ⁊ vtere cōpri
mēdo cū iſtrumēto. ⁊ ex eis ſūt galle ⁊ balauſtie ⁊ alumē
⁊ ex ſucis duox granatox cōtritox cū tota ſba ſit gar-
gariſmus bon⁹ ⁊ ſimiliter ex infuſiōe ſumac i aceto ⁊ in
aqua roſata. ⁊ adhuc ex dyamorō facto ex mōis rubi im
maturis cū aceto ⁊ eo melius quantū i caſu hoc illud qđ
ſit ex mōis rami. ⁊ proprie imaturis. ⁊ nos dicemus ſpe
cies dyamoron ⁊ aliorum in capitulo de ſquinantia.
Poſtquā autē ptrāſiuit tēp⁹ ꝑncipij vtēdū ē ſtipticis
cū eis que hn̄t aliquātulū abſterſionis ſicut mel proprie
⁊ diamoron ex moris de ſceni. ⁊ que hoc curſu ꝓcedūt
⁊ gradati dehic perueniēdū ē ad maturatiua ⁊ reſoluti-
ua fortia ſicut ē ꝓprie myrra crocus ſal armoniacus ⁊ pi-
retrum ⁊ ſimilia quorū narrationē ꝯſequemur p⁹. Si
āt paſſio fuerit ex hn̄dātia flegmatis ⁊ fuerit declinis ad
albedinē vtēdū i pncipio gargariſmate facto ex ſuco nu-
cū cū rob. aut ex diamoron aut ex ſirupo acetoſo cū gall'
⁊ deīde gradati ꝑueniēdū ad ſinapi ⁊ ſalē armoniacum
⁊ almuri ⁊ piretx ⁊ ſimilia. Et ſi neceſſitas poſtulat ele-
uetur cū iſtrumēto ad ſuperiora cū medicinis quas dixi

mus iā. ¶ Filius ſerapionis medicamē expertum colli
gens ⁊ confortās vuā ⁊ eleuās eā. ℞. balauſtie. ʒ. ij. alu-
minis iameni. ʒ. i. croci ⁊ cāphore ana. ʒ. eius tertiā fiat ex
eis puluis ſubtiliſſim⁹ ⁊ adminiſtretur cū coclear̄i pro
p⁹ gargariſmū ex aceto ⁊ dyamoron. ¶ Idē aliud valde
bonum. ℞. ramic partē. i. ſal' armoniaci p. ē. 5. vtere cū
inſtrumēto aut gallax ⁊ ſalis armōiaci ꝑtes equales mir
re aluminis an̄ ꝑtē. 5. vtere ſicut diximus. ¶ Medica-
mē ex inuentiōe noſtra bonū exptū. ℞. cinamōi piperis
ziziberis piretri balauſtie corticū granatorum foliorum
roſarum ⁊ ſeminū eax partes equales. ⁊ vtere cū inſtru-
mēto poſt gargariſma ex eis que ſcis. ¶ Aliud ſimiliter
noſtx. ℞. aluminis iameni gallarū viridiū ana ꝑtem
vnā piretri. mirre piperis albi ſalis armoniaci ana partē.
5. Tere ⁊ vtere ſicut diximus. ¶ Ebēgezar. ℞. piperis
longi ⁊ nigri mirre ſalis armōiaci. an̄. exufflētur ex eo i
guttur. ⁊ vtere cū inſtrumēto. ¶ Filius zacharie. cōfec
tio expta ad idē. ℞. gallarū balauſtie ſalis armoniaci an̄
exufflētur ex eo i guttur ⁊ ponatur ex eo ſuper coclear̄i. ⁊
eleuetur cū eo.

¶ De apoſtemate vue.

Poſtema vue indiget eodē regimine ſecun
dum quod dictū eſt. Uerūtn̄ terminatur ſꝫ
vnū triū modox. Aut. n. reſoluitur aut ſup-
puratur. aut delet ⁊ corrūpit mēbx. ¶ Si er
go ꝯtigit ex medicinis adhibitis nō poſſe reſolui. ſꝫ in-
meſcit āpli⁹. ⁊ dolor mltiplicatur. ¶ Tūc ꝑueniēdū eſt
ad gradū maturatiuox ſicut ē ꝓpe apozima dactylox ⁊
ficuū ⁊ vuax paſſax ⁊ radicū lilij ⁊ roſax ⁊ ēplaſtū ex fe
ce cox. ⁊ quādoqꝫ miſcetur cū eis ex ꝯfortātib⁹ ipſū mē
brū ne cadat putrefactio i itegx ipſi⁹ ⁊ deſtruatur mēbrū
ſicut vbi grā balauſtia ramic mirra cipus roſa ⁊ ſimilia
qōcūque cox magis opōtere videbr̄. ¶ Poſtq̄ āt ſup
puratū fuerit aperiatur ſicut in cura ſquināntie dicetur ⁊
mūdificetur deinceps. ſicut ibi diſtiguem⁹. ¶ Si autē
vua corrūpitur ⁊ mortificatur ⁊ pendet gracilata a radice
ipſius. tunc eportet vt incidatur. non enim amplius re-
gitur a natura. ⁊ melior modus incidendi eam ē cū iciſo
rio aureo ignito poſtq̄ recipitur vua i cōcauitate latera-
li iſtrumēti cannularis ita ꝙ per mediū extremitatis al-
terius cannuli iciſox ipſū mittatur vt perueniat extremi
tas ei⁹ ad vuam ⁊ radicē ipſi⁹ ſine cōtactu aliax ꝑtium
neque ita radicit⁹ icidatur qn̄ aliqđ extremitatis eius re
maneat. fortaſſis. n. ſumet aliquod officiū ex ipſo natura
deinde colluatur locus cū aceto decoctiōis aluminis ⁊
gallax ⁊ curetur ſicut in capitulo de vulnerib⁹ oris dixi
m⁹. ¶ Si āt vua tumida ⁊ rubēſ fuerit ſecūdū hipocra
tis mandatum. timendū eſt iam icidere. quare ſatagendū
ſi rectificari pōt ſin vō nō imo ad gracilitatē ⁊ nigredi-
nem tēdit expectetur ſuper ea vſque dū relicta ſit a natu-
ra. ⁊ tunc incide.

¶ De apata duarum amigdalarum.

Cura huius egritudinis eſt tres res ſicut di-
ximus i capitulo de vua. ¶ Et prima quidē
perficitur ſicut ibi diſtictū ē. ¶ Secunda vō
ꝑficitur cū opatiōe faciēte cadere materiā de
ꝑte i aliā ꝑtē ſicut verbigratia cū fricatiōe brachiorū do
loroſa ⁊ ꝓprie cū ligno hn̄te extremitatē rotūdā ⁊ fiat
fricatio ex parte ſilueſtri brachiox. ſ. ſup dorſū focilis ⁊
ſiat idē i die plurics. Et quādoqꝫ ponitur alcū tritū i ra

dice manus ⁊ ex parte ſilueſtri ⁊ ligamus ⁊ efficit opera
nonē bonā ⁊ ſedat dolorē. Conſerūt ēt vētoſatiões poſi
te i brachijs ⁊ cruribus. Confert etiā adminiſtratio olei
amigdalaꝝ dulciū tepidi ⁊ diſtillatio eius i aurē que ſeq
tur dolorē vtēdo omni hora iſtillatiōe pꝰ iſtillationem
qm̄ ē efficax ⁊ ſimilr̄ oleo aneti ⁊ camomille. ¶ Tertia
vero ē adminiſtratio pticularis ītētiōis q̄ pficitur ſicut i
capitulo de vua diximus. ¶ Terminatur āt hec paſſio
ad vnū triū modoꝝ. aut. n. rſolutur apā aut ſuppuratur
aut iduratur. ⁊ illud fit raro ꝓpterea ꝙ facilꝰ ē vt recipi-
at ex digeſtiōe quod ē reſolutio aut ſuppuratio quaꝫ ex
cōpactiōe. quod ē ſicut induratio ⁊ hoc facit poſſe loci ⁊
vicinitas locoꝝ digeſtiōis. Adiuuāt āt ad reſolutiōem
diamorō dulce ꝯfortatū ꝓprie cū eo quod ē ſicut mirra
croꝰ ⁊ ſimilia vſque ad gradum eoꝝ que ſūt ſicut ſal ar-
moniacꝰ piretꝝ almuri ⁊ ſimilia ⁊ ꝓpe factis linimētis
⁊ gargariſmatibꝰ ex eis. ¶ Et huius ēt ītētiōis ſūt em
plaſtatiōes facte ex ficubꝰ ſiccis ⁊ baurac aut ex mllē ⁊ fur
fure ⁊ ſale aut ex melle ⁊ mirra ⁊ olibano ⁊ yreos decoc
tis cū rob ⁊ pauco melle. ¶ Ex ēplaſtis āt mirabilibus
ad apoſtemata duarū amigdulaꝝ ⁊ glādulaꝝ ⁊ ſinantie
ē ēplꝫ factū ex radice alleurgēug ꝺcocta i rob. ⁊ ꝯtrita ve
hemēter. deide admiſceatur ei adipis porcie ātique lote
vehemēter. ⁊ colate pōdus eius cū modico baurac. ⁊ ex
his ſimiliter ē radix yreos ꝑpata ſecūdū eādē doctrinaꝫ
⁊ expertū ē emplaſtū de radice porrorū nō trāſplātatorū
cū adipe antiquo ⁊ rob aut radix lilij cū baurac ⁊ rob ⁊
adipe porcia. ⁊ iſopi cerotū ē iuuamētū bonū ⁊ deide ſu
perpōe lanā iſopi ⁊ ſimiliter cerotaria ex adipe galine ⁊
āſeris ⁊ butiro ⁊ cera cū oleo anetino ⁊ ē expertū ēplꝫ qd̄
℞. farie or. ſeis lini aā. ℥. i. carniū dactiloꝝ ⁊ ficuū ſicaꝝ
⁊ nigraruꝫ ⁊ piguiū ana. aur̄. viij. mice panis aur̄. v. co-
quantur omnia cū rob poſtq̄ trita fuerit ſicut medulla ⁊
ſuperponatur. ¶ Res āt que aggregāt virtutē reſolutio
nis ⁊ maturationis eſt diaquilon. ⁊ quādo addis ꝯpoſi-
tioni eiꝰ yreos erit operatio eius nobilior. ⁊ ſimilr diaq-
lon magnum ⁊ diaquilon paruū. ¶ Poſtq̄ āt apa col
lectionē ſaniei fecerit apa aperiatur ⁊ curetur uulnus ſi-
cut i ⁊ ſināntia dicemꝰ. ¶ Si āt apa idurat expiātur ſup
ipſum aliqua ex reſolutiuis fortibꝰ ſicut ꝓprie baurac ru
beū inſufflatū i guttur aut linitū cū melle. ⁊ ex eis ē ſucꝰ
cucumeris aſinini ⁊ cētaurea ⁊ fortior eis ⁊ ꝯuenientior
eſt aſſa fetida. ¶ Si autem ex eis non reſoluitur ⁊ de al
batur cutis que eſt ſuper ipſā tunc oportet vt extrahatur
vna vel vtraque ſi oportet. Et modus operationis ē vt
accipitur cum vncino bicipiti ⁊ ſuſpēdatur deinde fiat i
ciſio ſecūdum lōgum egritudinis cum inciſorio habente
aliquid curuitatis ⁊ extrahatur vna poſt aliam ſecūdum
totalitatem earuꝫ ⁊ dimittatur poſt illud ſanguis fluere
vſqꝫ ad illud quod ē decēs poſtq̄ inclinat ſuper pectus
ipſius poſt hoc colluatur cum aqua roſata os ⁊ aceto ifri
gidatis. Ceterū ſi ſanguis plurimꝰ exuberat adminiſtrē
tur conſtringentia ipſum ſicut proprie colcotar alumē ⁊
ſimilia. ⁊ fiat gargariſmus ex decoctiōe gallaruꝫ ⁊ folio
ruꝫ mirti ⁊ ſimiliuꝫ. ⁊ qn̄que accidit. vt cāceretur ⁊ tunc
melior cura ē vt cauterizetur cauterio aureo ⁊ ē tiorosuꝫ.

¶ De ſinantia gutturis.

Cura huius egritudinis eſt ſex res. ¶ Prima
ē ſubſtractio cauſe. ¶ Secūda eſt ꝓhibitio eiꝰ
qd̄ fluit. ¶ Tertia eſt diuerſio eius quod fluxit
¶ Quarta ē ītētio particulariū. ¶ Quinta eſt correctio
accidētiū. ¶ Sexta eſt regulatio vite. ¶ Et primā qui-
dē rē complent euacuationes facte cum feſtinatione ⁊ ꝓ
prie per flebotomiam ⁊ ventris ſolutionem. ⁊ quidē ca
nō ē ſi accidat a plenitudine ſanguinis ſolum pricipium
noſtrum erit a flebotomia. ¶ Si autē a multitudie ſan-
guinis ⁊ multiplicetur colera preponimus euacuatū ex
trahēs colerā a ſanguine ⁊ hoc ſi oꝫ cū iteratione ⁊ faci-
mꝰ ſequi phlebotomiā pꝰ id. ⁊ ſi quidem ſunt conditio-
nes i phlebotōia obſuande quinque. ¶ Prima ē ſi fue
rit materia ſanguinea calida phlebotōia ante omnia ad
hibēda ē ⁊ ꝓprie ex vena cephalica. Et ſecūda ē quod ſi
magnificatur eſſe dominiū ſanguinis qui retinetur ⁊ cō
ſuetus ē fluere ⁊ ē patiēs ex illis qui conſueuit cadere i ſi
nātiā tūc phlōia fiat ex latere ꝙ ſequitur. Si āt hoc expſ
ſū nō aiccidat melior ē phlia ex latere oppoſito. ¶ Ter
tia vō eſt ꝙ ſi dominiū fuerit in ſanguine ⁊ ſecūdū totuꝫ
tunc nō ē icōneniēſ flōare ex vtraque cephalica cū viciſſi
tudie ⁊ ne dū ex cephalica ſꝫ ex baſilica ⁊ ſaphēa ſi virtus
tus tolerat. ¶ Quarta eſt vt qualiſcūqꝫ fiat phlebotōia
nō fiat extractio ſemel ⁊ ſubito ſꝫ cū iteratiōe renouante
numeꝝ vt ſaluetur virtus ⁊ pueniatur ad expulſionem
plenitudinis cū rectitudine ſapiēter. ¶ Quita ē vt poſt
phlebotomiā cephalice phlebotomentur eodē die vene
que ſūt ſub lingua neque tardetur illud ſed phlebotomē
tur eodē veſpere ⁊ maxime tūc feſtinādū ē cū plenitudo
i eis appuerit. ¶ Si āt colerā cū ſanguine dominari cō
tingit aā phliaꝫ ⁊ pꝰ natura ſoluēda eſt cū rebꝰ colerā du
cētibꝰ leniter ⁊ iterato ⁊ ſit ſolutiuū pluris alteratiōis q̄
euonis. ⁊ hoc quidē ſi virtus tolerat. ⁊ ſoluatur natura
cū aqua ſolatri ⁊ fructuū. ⁊ ſi oꝫ cū iteratiōe. ⁊ euacuatio
nes ēt facte per cliſteria ⁊ coliris deblia ſi febris adeſt aut
fortiora ſi febris nō adeſt. ſūt iuuamēti ſublimis ⁊ tua in
tereſt mēſurare medicinā nature in omnibus que iā dixi
mꝰ. ¶ Si āt ſāguinis dominiū fuerit cū flegmatis exu-
berātia poſt flebothomiā ſoluatur natura cum cochiis ⁊
cū iera ⁊ ſimilibus ⁊ cuꝫ enematibus fortibus ⁊ colilriis
ex his que ſcis. ¶ Secūdaꝫ rem complēt adminiſtratio
nes de iecur ⁊ aliarum medicinarum fluxum materie ca
tarralis ſiſtentium ⁊ impinguantiū ſubtilem ⁊ acutam ⁊
ſubtiliantium groſſam de quibus in capitulo de catarro
locuti ſumus. ¶ Terciam rem cōplent fricationes do
loroſe ⁊ ligatura in brachiis ⁊ tibiis ⁊ vētoſationes i ipiſ
⁊ poſito ventoſarum ſuper zuēdeg eſt iuuamenti magni
⁊ ſimiliter ſuper nuchā. ⁊ ventoſa ſuper collum eſt iuua-
menti ſublimis ⁊ proprie apud ſpondilem ſecūdam. elar
gat enim fauces ⁊ guttur ⁊ adiuuat ad attractionem ae-
ris ⁊ expirationem fumoꝝ ⁊ remouet prohibitionem de
glutionis aqua propter oportet ſepius iteretur ⁊ ſit pro-
prie ventoſa magna. Conferunt etiaꝫ ventoſe ſuper mē
tum ⁊ ſub maxillis. ⁊ etiam cum inſufione ⁊ ſub mamill
faciunt enim materiei diuerſionem facilem. Conferūt
etiam diſtillationes in aure que ſequitur dolorē poſt di
ſtillationes proprie ex oleis que ſunt ſicut oleum roſatuꝫ
⁊ oleum de amigdalis dulcibus ⁊ ſimilia. ¶ Quarta q̄
eſt adminiſtratio particularium operationum diuiditur
ſecundum tempora morbi. precedant ergo euacuationes
primo vt ſtiptica in augumento adminiſtrentur. In ſta-
tu autem ſtiptico ſimul cum reſolutiuo vtenduꝫ eſt. Ve
rum in principio egritudinis particularitas adminiſtra

tionis ſuſpecta eſt fortaſſis enim reumatiʒat materiaʒ in loco. ſed tunc quidem competunt cum iam ẽũones pceſſerint. ¶ Diſtinguamus autem in adminiſtratione particularium operationum per tẽpora morbi hoc modo. In horis quidem augumenti ſit vincens medicamen magiſ ſtipticus prohibitiuũ agitatiõis ⁊ diſcurſionis reumatis ⁊ alteratiuum ipſius verbigrtaia ſi ſãguinea ſit paſſio incipiendum eſt ab adminiſtratione gargariſmatum ſicut eſt proprie aqua roſata cum aceto. hec enim eſt conuenientior omni ſpeciei eius. aut aqua infuſionis ſumac aut ribes aut ſucus corticum nucũ recentiuũ cum aqua ſumac ⁊ aqua coriandri humidi ⁊ ſumac. ⁊ ex eis eſt aqua granatorum acetoſorum ⁊ dulcium tritorum cũ tota ſubſtantia ⁊ ſucus ſolatri cum ſemine roſarum eſt admirabilis. ¶ Et ſimiliter citoniorum ⁊ ſorborũ ⁊ zachur ⁊ bellach ⁊ ſimilium. ⁊ quandoqʒ admiſcetur cum iſtis quod eſt ſicut ba auſtie ⁊ galle ⁊ ſemina roſarum ⁊ alumen ⁊ ſimilia ⁊ vigoratur operatio eorũ ⁊ ſucci agreſte ſici cum predictis liquoribus iuuamentum eſt ſublime. ⁊ ſimilr̃ ſucci ſumac ſici ⁊ ſimilium. ¶ Et ex compoſitis eſt diamoron confectum cum moris ſilueſtribus aut ex moris rãni ⁊ eſt iuuãtius. ¶ Et ex ſufflationib⁹ in guttur que ſunt proprie huius intẽtionis ſunt alumen propria balauſtie ⁊ cortices ſumac ⁊ ſucus agreſte ⁊ oleum onfancinũ ⁊ ſimilia. ¶ Si aũt colrica ſit materia conferunt hec que diximus facta magis infrigidantia cum eo quod eſt proprie ſicut ſuc⁹ ſolatri ⁊ roſe ⁊ ſãdali ⁊ camphõa ⁊ mucilago pſilij ⁊ ſimilia. ⁊ quidem ex eis non tantum gargariʒata ſed etiam bibita ſunt iuuamẽti ſublimis ſicut verbigratia rob de papauere bibitum eſt iuuamenti ſublimis vehemẽtie ⁊ proprie cum aqua ſumac. ⁊ ſimilr̃ lac quod mulgetur ex ſemine papaueris ⁊ aqua roſata ⁊ ex eis eſt ſucus ſolatri depuratus ⁊ bibitus mane ⁊ ſero ſecũdum menſuraʒ duarum teſtarum oui aut triũ ⁊ ſimiliter mucilago pſilij cũ coriãdro ⁊ grão vno ⁊ dimidio camphore. ¶ Si autem materia fuerit flegmatica gargariʒandũ eſt in principio cum aqua roſata ⁊ aceto deinde fiat cum rob nucum ⁊ diamoron confortatis cũ eo quod eſt ſicut ⁊ alumen ⁊ acatia ⁊ ſimilia. ¶ Si auteʒ ad ſtatuʒ proceſſit egritudo tunc medicamine ſtiptico ſimul ⁊ reſolutio vtendum eſt. ¶ Et calida quidem materia adminiſtrat̃ quod eſt ſicut mel roſatum aut mel cũ aliquo coruʒ que ſunt ſtiptica quorum narrationeʒ fecimus iam. ¶ Et ex his eſt ſucus ſolatri cum melle roſ. aut melle ⁊ pulpa caſſiefiſtule cum ipſo eſt conueniẽtior aut cũ rob mori ⁊ lac ẽ ex his q̃ conferunt gargariʒatum in hac hora lenit eniʒ ⁊ dolorem ſedat ⁊ quandoqʒ adminiſtratur cum medulla caſiefiſtule ⁊ confert gargariʒatum ⁊ bibitum ⁊ prope cuʒ pauco ʒucharo ⁊ croco. ¶ Et oportet vt adminiſtretur lac calidum ⁊ proprie cũ mulgetur ⁊ oportet vt ſit lac proprie caprinum. aut aſininum. ¶ Et huius intentiõis eſt meybuctegi ex coagulato vue. ⁊ rob. ⁊ rob nucum cũ eis que ſunt ſicut mirra ⁊ crocus ⁊ ex eis etiã eſt rob mororum cum ipſis aut decoctio ficuuʒ ⁊ fenugreci cũ bdellio ⁊ rob ⁊ ſimiliter decoctio paſſularum ⁊ fenugreci ⁊ ficuum ⁊ dactilis cum eo quod eſt ſicut muri ⁊ crocus.

¶ Et ſi fuerit materia frigida conferunt aliqua etiaʒ eoruʒ que nunc diximus. ⁊ ex eis eſt rob mori facta fortia cum piretra mirra ⁊ croco. ⁊ ſimiliter lac caprinum cuʒ ſtercore canis albo ⁊ melle aut aqua mellis cum pauco ſinapis. aut ſirupus acetoſus cum ſucco raphani.

¶ Si autem vltimetur hora ſtatus vtendum eſt tunc medicamine maturatiuo aggregante in ſe lenificationeʒ ſimul ⁊ reſolutionem ſicut verbigratia ficuũ cuʒ baurac ⁊ ex eis eſt decoctio papaueris ⁊ paſſularum cuʒ baurac

¶ Ex eis autem quibus vtimur ad lenificandum ſunt lac proprie ⁊ decoctio ficuũ ⁊ paſſularum ⁊ mucilago pſili in calida materia ⁊ ſeminis citoniorum ⁊ ſeminis lini ⁊ fenugreci ⁊ altee ⁊ decoctio dactilorũ ⁊ meybuctegi ex coaglato vue ⁊ aqua furfuris ⁊ liquiritie ⁊ rob ⁊ ſimilia.

¶ Reſolutiua autem quibus vtimur cum predictis ſũt ſicut ſal muri ⁊ meybuctegi baurac mirra croc⁹ ſal armoniacus. pitretrum armel ſinapis aſſa fetida raſanus ſtercus canis albuʒ ⁊ proprie qui comedit oſſa ſtercus infantis nutriti ex lupis ſtercus hyrũdinis ⁊ puluis hyrundinum combuſtarum ⁊ ſimilia. ¶ Et nos modum cõburendi hyrundines dicemus poſt.

¶ Vtendum autem ẽ extrinſecus emplaſtis quibus emplaſtetur exterius guttur cum rebus aggregantibus virtutem maturationis ⁊ attractionibus de quib⁹ mentionem fecimus in capitulo de apoſtemate duarum amygdalarum quare oportet vt pars illa afferatur ad hunc locum. ¶ Sinantia terminatur ſecundum vnum triũ modorum aut enim reſoluitur aut ſuppuratur aut permutatur. ¶ Verum medicaĩa quibus reſoluitur iam diximus ⁊ medicamina que ipſam materiã deducant ad maturationem ſimiliter diximus. ¶ Cum autem ad maturationem peruentum fuerit. tunc ad apoſtematis apertionem ſtudendum eſt cum medicamentis proprie aggregantibus intentiones duas apertionis ſcilicet ⁊ lenificationis verbigratia ſicut ex medicamentis acutis ſicut baurac aut ſterc⁹ hyrundinum miſceatur cum aliquo eorum quod eſt ſicut ſucus herbe albeduſtar quoniam eſt ſublimis. ¶ Rerum autem aperientium apoſtemationem huius ſumma hec eſt ſal armoniacus prope ⁊ baurac ⁊ mirra harmel ⁊ aſſa fetida ⁊ ſtercus canis album q diu paſtus eſt oſſibus ⁊ ſtercus infantis paſti ex lupinis cum vino ⁊ ſterc⁹ hyrũdinis ⁊ cinis pullorum hyrundinum vſtorum ſecundum formam quam ſcribemus poſtea ⁊ ex his eſt ſtercus adib⁹ ⁊ ex ſumma lenitiuorum q̃ adminiſtrata eis faciunt apertionem apoſtematis ſunt lac ⁊ ſucus herbe albeduſtar per excellentiam ſucus caulium ⁊ decoctio ficuum ⁊ decoctio fermenti vel infuſio eius in rob autem decoctio ficuum. Si autem cum iſtis non fuerit apertum apoſtema tunc recurrendum eſt ad compoſita ex iſtis que dicemus poſt. ¶ Et ſi adhuc non aperiatur ex iſtis recurrẽdũ ad apertionem eius cum ferro. Et ſunt ex hominibus ſcindentes huiuſmodi apoſtemata cum vnguibus poſtquam immiſerunt digitos in guttur. ¶ Cum autem manare ceperit ſanies locetur ſuper faciem ſuaʒ ⁊ leniatur guttur ipſius ⁊ palatum fricãdo ipſum digitis cum melle ⁊ ſale pauco ⁊ frequentetur gargariʒatione ex eis mundificetur locus. ¶ Et de cetero fiat proceſſus noſter cum abſtergentibus ⁊ mundificantibus. deinde cum ſigillantibus ſicut in capitulo de vlceribus gingiuarum ⁊ alcola diximus.

¶ Permutatio ſinantie eſt ſecundum vnum duorum modorum aut deliteſcit ſubito aut non ſubito. Et eius quidem deliteſcentia. aut declinat in occultum corporis aut in manifeſtum eius. ⁊ declinans quidem in occultum

coꝛpoꝛis ⁊ ſubito ſicut eſt raptus pꝛopꝛie ad pulmonem
aut coꝛ interficit. ſed raptus eiꝰ ad coꝛ interficit illico aut
confeſtim pꝛefocat ad pulmonē non ſubito. ⁊ dicit hipo
cra. ꝙ in. vii. diebus ⁊ ſi contingat ꝙ hoc effugiat. inco-
lumitantur ⁊ illud ideo quoniam virtus eſt que vincit
aut vicitur. ⁊ ieſt virtuti foꝛti vt nihil poſſit ei reſiſterē eti
am ſi ſit impꝛimens ex impꝛimentibus foꝛtibus ſicut ve-
nenum vincit eni virtꝰ foꝛtis ſupra veneni poſſe ⁊ expel
lit illud quod autem declinat in oculum coꝛpoꝛis ⁊ nō
ſubito cauſa eſt interduꝫ pleureſis aut peripulmone aut
ptiſis. At vero quod declinat i manifeſtum coꝛpoꝛis fa
cit apoſtemata exterius ⁊ aliquando bothoꝛ. ¶ Et dixit
galienus ꝙ pleruqꝫ ſināţia permutatur in criſipillam ⁊
ignem perſicum ⁊ pꝛopꝛie in ceruicem. ⁊ manens qui-
dem accelerat ſalutem ⁊ deliteſcens ſubito cum mentis
permixtione petit cerebri medullas ⁊ demum interficit
¶ Quintam rem complent adminiſtrationes medica-
minum doloꝛem vehementem ſedantium ſicut deiacur
pꝛopꝛie ⁊ ſirupus de papauere ⁊ clauſuram gutturis elar
gantium de quibus loquuti ſumus in tertio canone
¶ Sextā rē cōplent regimē conueniens in generibus re
rum ſex vt locetur in aere temperato ⁊ ſint contenti in ci
bis eoꝛum in pꝛincipio idromelle ⁊ aqua zuchari. deinδ
pꝛocedant ad aquam oꝛdei deinde pꝛocedant ad aquam
lentium excoꝛticatarum ⁊ oꝛdei. extingunt enim inflama
tionem ⁊ acuitatem ſanguinis ⁊ ſint oꝛdei partes. ii. ⁊ len
tium pars. i. deinde ad ius cicerum cum aqua oꝛdei. dein
de ad ius cicerum ſolum. deinde gradatim pꝛocedant ad
ſoꝛbitiones ex farina fabarum atqꝫ ex amilo cum melle
deinde ad iura furfuris cum melle. poſt hoc perueniē-
dum eſt ad vitella ouoꝛum ſoꝛbilium ⁊ iura pulloꝛum ⁊
ſimilia. ⁊ ſi quidem commenſurandum eſt vt adminiſtrē
tur pꝛimo lenitiua conuenientia. deinde maturatiua. vl
timo vero reſolutiua ⁊ aperitiua. ¶ Commenſurandus
eſt etiam eis ſomnus naꝫ in multitudine eiꝰ timetur ſuf
focatio quare opoꝛtet vt parum doꝛmiant ⁊ cum doꝛmi
unt excitentur ſepe ⁊ pꝛopꝛie cū videtur moleſtari in ſpi-
ritu ⁊ offendi ſtertendo ⁊ in nocte moleſtioꝛ eſt eis ſom-
nus ꝙ̄ in die ⁊ ſomnus immediate poſt ſoꝛbitiones eſt
moleſtus eis. ¶ Alexander. opoꝛtet metiri medicami-
na ſecundum menſuram poſſe virtutis cuiuſlibet. Te-
neris enim coꝛpoꝛibus debilioꝛa: duris autem foꝛtioꝛa
ſunt adhibenda medicamina. Quare opoꝛtet ex debili-
bus ⁊ foꝛtibus medicaminibus ſummas conſideres.
¶ Alexander. Diamoꝛon ſimplex conferēs egritudini
bus vue ⁊ ſinancie ⁊ apoſtematibus duarum amigdala-
rum ⁊ pꝛopꝛie i pꝛincipio. ℞. ſucci moꝛoꝛum de ſceni me
diocrium in maturatione ⁊ acerbitatem ⁊ moꝛoꝛum ru-
bi. Similiter me diocrium inter maturum ⁊ acerbum ⁊
mellis rob aā partes equales Decoquantur ſemper abi
ciendo ſpumas vſque ad eſſentiā mellis tenuis ⁊ ſunt ex
hominibus qui ponunt ex ſuccis moꝛoꝛum ana partes.
iii. ⁊ mediam. Et eſt operatio eius melioꝛ.
¶ Idem rob de moꝛis aliud ⁊ eſt maturatiuum ⁊ leni
tiuum. ℞. ſucci vtroꝛunque moꝛoꝛum perfecte matura-
toꝛum ana partes tres mellis parteꝫ. i. Decoq̄ ſicut priꝰ
¶ Idem. Diamoꝛon ex ſuccis moꝛoꝛum ramni ⁊ pꝛo-
pꝛie non maturoꝛum. ⁊ eſt ſtipticius ceteris. ⁊ eius ope-
ratio foꝛtis eſt in pꝛincipio. ¶ Idem. diamoꝛon quod
Galienus compoſuit. ℞. vini moꝛoꝛum. vini ſtiptici.
ana lib. iii. ʒ. mellis. lib. ʒ. onfatii aut ſucci roſarum ana.
℥. ii. coquatur ſuccus pꝛius cum vino vltimo pone mel
poſtquam coctionem habuerit pone puluerem ⁊ ſunt q
addunt mirre aluminis. ana. ʒ. ʒ. croci. ʒ. iij.
¶ Idem. Rob δ citionijs aut piris. aut mala granatis
aut meſpilis. aut zarur ad hoc conueniens eſt ⁊ quando-
que miſcetur cum pꝛedictis.
¶ Idem. Rob nucū omnibus his excellentioꝛ eſt dicta
ē operatio rob nucū i ātidotario. ¶ Idē medicamē ꝯfe
rens ſinancie ⁊ apoſtemati gule ſanguineo ⁊ colerico ⁊ ē
medicina leuis reſoluit enim ipſum quando bibitur
ex eo parum. ¶ Et quando fit gargariſmus ex eo.
℞. ſucci ſolatri ⁊ feniculi ana libr. ʒ. buliant duabus aut
tribus ebulitionibus. ⁊ cola ⁊ da cum zucharo taberzet.
℥. ʒ. ⁊ croci dauic vnum bonum ⁊ expertum ſi deus vo-
luerit. ¶ Mamethараſi. Confectio medicaminis ad
ſinantiam experti. ℞. ſeminis harmel ſinapis piretri ſe-
minis raphani mirre aſſe baurac ſalis armōiaci piperis
calamenti ſtercoꝛis hyrundinis ſtercoꝛis canis albi ſicci
ſtercoꝛis hominis ſicci cineris hyrundinis ana partes e-
quales terantur ⁊ fiant ſicut alcohol ⁊ ex vna parte eius
inſufletur in guttur ⁊ ex alia fiat gargariſmus poſtquaꝫ
conficitur cuꝫ melle ⁊ accipitur ſicut vna galla ex ipſo ad
gargarizandum cum aqua mellis. ¶ Hoc autem me-
dicamen eſt vtile cum egritudo fuerit vltimata. ¶ Ha-
boali. Medicamen conueniens in fine ſinantie quan-
do feſtinatur ad apertionem ipſius. ℞. cineris pulloꝛum
hyrundinum combuſtoꝛum ſtercoꝛis canis albi aduſti
ſtercoꝛis aduſti infantis paſti ex lupinis ſtercoꝛis hyrun
dinis aduſti. ana ſalis armoniaci partem. ʒ. Fiat ex eis
puluis ſubtiliſſimus ⁊ ſufletur ex eo in guttur ⁊ liniatur
cum melle ⁊ gargarizetur ex ipſo ⁊ fiat hoc in die cuꝫ ite
rationibus pluribus. ¶ Galienus. Cinis puloꝛum hy
rundinum ſiue recentium ſiue ſalitoꝛum ⁊ pꝛopꝛie cum
radice liquiritie ⁊ ſint partes eoꝛum equales ſedat vehe
mentiam ſinantie ſtatim ⁊ hoc quidem bibitum vel lini
tum ⁊ inſufflatum in guttur ⁊ gargariſma ex eis.
¶ Idem ſtercus canis album comedentis oſſa ⁊ exſicca
tum ⁊ reductum in puluerem ſubtiliſſimum ⁊ ſufflatuꝫ
in guttur ⁊ linitum cum melle ⁊ gargarizatum. eſt ad il-
lud medicina ſublimis ⁊ ſi liniatur ex eo cuꝫ modico ſuc
ci cucumeris aſinini ⁊ line guttur de foꝛis ⁊ conferunt
iuuamentum magnum. ¶ Johannes ſerapionis. medi
camen conferens ſinantie foꝛtiter. ℞. balauſtie. roſarum
ſalis armoniaci aluminis iameni ana. ʒ. j. piretri cubebe
ana. ʒ. ʒ. gallarum ſpodij croci ana kirat. iij. rob. ℥. j. rob
de moꝛis. ℥. iii. aque caſſie fiſtule. ℥. ij. fiat ex eis gargariſ-
mus. ¶ Idem. confectio diahyrundinis iuuamēti ſub
limis ad doloꝛem gutturis ⁊ pꝛefocationem: ⁊ ſinanti-
am. ℞. aneſi ſeminis apii ameos floꝛum ſquinanti lilij
celeſtis cinamomi amomi ariſtologie longe aluminis ia
meni armel myrre caſſie liquiritie croci ana. auř. ij. tro-
ciſcoꝛum croci magnetis ſeminis roſarum ana auř. iiii.
coſti cineris hyrundinis recentis ana. auř. vj. ſpice amili
ana auř. j. gallarum ana. auř. j. ʒ. confice cum mellis col-
lato. Confert medicamen iſtud in fine ſinantie ⁊ alioꝝ
apoſtematum gutturis ⁊ tunc pꝛopꝛie cum indigent ap-
tione ⁊ eſt ad illud foꝛtius omni medicamine. ⁊ ſumatur
ex eo quantitas galle ⁊ diſſoluatur cum aqua mellis aut
oꝛdei aut ſucco roſarum aut aqua roſata aut lentium ⁊ ra

dicum liquiritie ⁊ gargarizetur cum eo ⁊ liniatur cuꝫ eis de foris in gutture pluries in die.

¶ Modus autem comburendi hirundines eſt ſecundū hunc modum. oportet eas prius decollari vt ſanguis earuꝫ fluat ſuper alas ipſarum deinde pulueriꝫetur ſup eas ſal deinde mittatur in olla vitrea ſtricti orificij ⁊ cooꝑiatur ⁊ ſigilletur cuꝫ luto ſapientie ⁊ ponatur in furno vſque dum aduratur ⁊ conſeruetur cinis earum: ⁊ vtere cum neceſſe fuerit.

¶ Confectio trociſcorum croci magna. ℞. cinamomi croci ana. ʒ. ii. roſarum amomi coſti ana. ʒ. i. mirre. ʒ. iiii. radicum liquiritie folij indi ana. ʒ. ii. ß. aggrega cum vino ⁊ fac trociſcos.

¶ De raucedie vocis.

Raucedo vocis aliquā do accidit a malitia cōplexionis ſiue materia ⁊ eius cura eſt alteratio ſola. ¶ Si enim accidat a ſiccitate acquiſita ex puluere aut fumo aut vento ſicco aut cibo aut potu inducente ſiccitatem ⁊ imprimente in lacerto vociferationis. Cura eius eſt cum lenitiuis ⁊ humectantibus de quoruꝫ ſumma eſt dragagantum ⁊ gummi arabicum ⁊ liquiritia ⁊ loch eoruꝫ ⁊ compoſita ex eis ⁊ ſimilia. ¶ Et ſi ſit ex iſlamatiōe ⁊ aſperitate cura ei⁹ eſt cū extinctiuis ⁊ lenitiuis de quorum ſumma eſt mucilago pſilii ⁊ ſeminis citoniorum ⁊ medulla ſeminis cucurbite: ⁊ citrulli ⁊ aqua melonis indi ⁊ his ſimilia.

¶ Et ſi fiat a frigore ledente ⁊ aſperante lacertum vocalem ⁊ cura eius eſt cum rebus maturantibus ⁊ frangentibus quod acquiſitum eſt ex infrigidatione ⁊ cuꝫ hoc ēt lenificantibus. de quarum ſumma eſt crocus ⁊ mirra ⁊ liquiritia cum vitello oui ⁊ ex eis eſt olibanum cum melle ⁊ paſſularum ⁊ ſimilia que dicemus ⁊ diſtinguem⁹ p⁹

¶ Et quandoqꝫ accidit ab humiditate ſuperflua ⁊ cura eius eſt cum eis que reſoluunt humiditatem de quoruꝫ ſumma eſt calamentum ⁊ ireos ⁊ piper ⁊ his ſimilia.

¶ Aliquando autem accidit hec paſſio malitia complexionis cuꝫ materia calida vel frigida. ⁊ cura eius eſt due res. Prima eſt ſubtractio cauſe. Secunda eſt adequatio vel rectificatio effectus. ¶ Et prima quidē perficitur cū eductione materie facientis: ⁊ ſi quidem fuerit ſāguinea cum phlebotomia cephalice aut baſilice ⁊ ſi fuerit cum ꝑmixtiōe colere adminiſtranda eſt euacuatio eius cuꝫ eo ꝙ eſt ſicut aqua fructuum. ⁊ ſimilia ⁊ ſi non fuerit febris tunc euacuetur cū lacte dulci ⁊ caſſia fiſtule ⁊ iniubis ⁊ ſimilibus. Si materia fuerit flegmatica. ſoluatur cum iera aut cochiis ⁊ ſimilib⁹. Conferūt etiam in calida aut in frigida materia. cliſteria ⁊ enemata ſolutiua ſecunduꝫ rei exigentiam. ¶ Secundam rem complēt adminiſtrationes medicinarum impedimenta lacerti vocalis remouentium. ⁊ ſunt quedam ex eis calida. quedam frigida. q̄dam lenitiua. quedam vero humiditatem ſuperfluaꝫ exſiccantia quamuis ſiccum per ſe ſit aſperatiuum vocum.

¶ Summa autem calidorum medicaminum emendantium nocumenta vocum. hec eſt cubebe proprie commaſticatio ⁊ adminiſtratio eius cum keſmes clarificat vocē ⁊ ex eis eſt ſquilla ſecundum omnem modum adminiſtrationis eius ⁊ ſimiliter loch de caulibus ⁊ medicamēta facta ex croco ⁊ mirra. ⁊ medicamenta facta ex piperibus aut ex aſſa fetida cum aceto ſquilitico ⁊ croco ⁊ acetum ſquiliticum eſt medicamen bonuꝫ ⁊ ſimiliter opponacum ⁊ radix eius ⁊ ſtorax calamitta ⁊ gluten albotin ⁊ olibanum ⁊ calamentum. ⁊ expertum eſt medicamen quod. ℞. olibani partes. v. mirre parteꝫ. i. da cum vitell' ouorum. ⁊ cibi eorum ſint ſorbitiones farine aut mucilagines cum melle. ¶ Frigidorum autē ſumma hec ē mucilago pſilii ⁊ citoniorum ⁊ aqua mellonum indorū vnūquodque eorum adminiſtratum cuꝫ zucharo ⁊ ſimiliter aqua citruli ⁊ aqua cucurbite ⁊ medulla ſeminum eorū ⁊ portulaca ⁊ ſemina eius ⁊ grana papaueris ⁊ ius atriplicis in cibis ⁊ maluarum ⁊ aqua ordei ⁊ aqua granatorum ⁊ amilum ⁊ amigdalaruꝫ ⁊ iniube ⁊ cucurbite ⁊ cucumeres ⁊ citruli ⁊ iuleb ſubtile ⁊ ſimilia.

¶ Lenitiuorum autem ſumma hec eſt liquiritia ⁊ ſuc⁹ eius adminiſtrata ſecundum omnem modum adminiſtrationis eius eſt linitiuum bonum clarificans vocem cui accidit exaſperatio propter quancumque cauſam.

¶ Et ex eis ſunt paſſule ſine oſſib⁹ ⁊ mel paſſulaꝝ. ⁊ grana pini ⁊ ficus ſicce pingues ⁊ dactili pingues ⁊ fenugrecum ⁊ ſemen lini ⁊ radix lilii ⁊ zucharū ⁊ canna mellis ⁊ coagulatuꝫ vue ⁊ rob ⁊ meybutegi ⁊ ſorbitiones ex fabiſ ⁊ medula tritici ⁊ vitella ouorum ⁊ lac cum melle in ieiunio ⁊ ſorbitiones furfuris ex tritico ⁊ ex amido ⁊ penidiis. ¶ Et amigdalis dulcibus ⁊ amaris ⁊ cerebella cū melle ⁊ iuniores carnes cū rob aut zucharo aut melle aut iuſcula ⁊ idromel ⁊ ſirupus mellinus ⁊ vinū dulce ⁊ ſuccus de granatis dulcibus ⁊ vinum de paſſulis ⁊ de dactilis ⁊ ſorbitiōes facte ex eis. Ieiuni vtantur loch alchiochiris cum loch de liquiritia cum melle ⁊ ſimilia.

¶ Superfluitatem autem humiditatū ꝫ exiccantium ⁊ mollificationem impreſſam in lacerto vociferatiōis ſumma hec eſt ſquilla proprie ⁊ acetum ⁊ oximel ipſius ⁊ maxime vocem corroborantium in hoc caſu eſt ſandaraca ⁊ proprie cum aceto ſquilitico ana partem. ⁊ ſepe gargarizata. ⁊ ex eis eſt ſuccus alfeſarum ⁊ loch eius ⁊ loch de caulibus ⁊ de ſquilla ⁊ piper cum vitellis ouorum ⁊ cubebe ſimiliter ⁊ olibanum cum rob. ⁊ ſint cibi eoruꝫ ius cauliuꝫ ⁊ ius cicerum cum pipere ⁊ tali alfeſere ī pannis cum eleuantur a terra ⁊ oua apparata in cinere ⁊ raſan⁹

¶ Et confert enim vomitus ⁊ proprie cum raphano ⁊ ſimilibus.

¶ Rebus autem quas ſumme aggregant quandoque vtimur in cibis quandoque in ſorbitionibus quandoqꝫ in gargariſmatibus et qñꝫ i linitionibus, ⁊ qñqꝫ neceſſitas expetit permixtionem ex aliquibus rebus que ſūt in ſummis. ⁊ tunc facimus id cum conſideratiōe ſicut ex neceſſitate cogimur ⁊ de his nos loquemur ſi deus voluerit. ¶ Galienus loch conferens raucedini ⁊ aſperitati vocis. ℞. ſeminis lini aſſi xiloaloes granorum pini amigdalarum aſſarum paſſularum enucleataruꝫ añ tere ⁊ cōfice cum melle quantum ſufficit. ¶ Galienus confectio lenificans vocem. ℞. dragaganti. ℥. ß. granorum pini ℥. i. ß. infunde dragagantum in rob quantum ſufficit ad infundendum. deinde confice cuꝫ melle diſpumato. doſis eius. ʒ. v. mane ⁊ ſero vtantur ſicut lambendo.

¶ Idem confectio pillularum bichichiarum. ℞. carnium dactilorum. ℥. i. piperis longi. ℥. i. ß. cubebe. ʒ. ij. ſemi. feni. ʒ. ii. ß. pinearum purgatarum. ℥. ß. amigdalaꝝ purgataruꝫ zuchari ana. ʒ. viii. et confice et da in modū

nucis. ¶ Filius zezar. loch clarificans uocem exaſpe
ratam cauſa caliditatiſ. ℞. dragaganti gummi arabici li
quiritie amili ſeminum cucurbite cucumeris mellis ci
truli portulace ana. ʒ. ii. pendiarum. ʒ. iii. croci. ʒ. i. fac for
mas ſimiles lupinis ⁊ teneat ſub lingua.
¶ Idem aliud in cauſa frigida. ℞. liquiritie piperis al
bi cubebe mirr̄ olibani gūmi arabici an̄ aur. ij. ſpice aur̄
.i. rob penidiarum ⁊ mellis colati quantum ſufficit. da
cum aqua decoctionis liquiritie.
¶ Idē aliud valens ſimiliter. ℞. ſeminis lini aſſi amig
dalarum dulcium mundatarum ⁊ amararum ana. ʒ. x.
penidiaruꝫ. ℥. i. ſ. croci cinamomi piperis ana. ʒ. i. ſ. mel
lis quantum ſufficit.
¶ Loch ex inuentione noſtra remouens aſperitatem
vocis ⁊ raucedinem. ℞. dragaganti. ʒ. v. gummi arabi-
ci amigdalarum dulcium amili ſeminis cucumeris ana
ʒ. iij. ſeminis citoniorum liquiritie ſeminis citrulorum
an̄. ʒ. iij. penidiarum. ℥. iii. cōfice cum melle colato.
¶ Aliud ex inuentione noſtra. ℞. ficuum ſiccaruꝫ pin-
guium carnium dactiloruꝫ ana. ℥. i. calamenti ſicci. ℥. ſ
dragaganti cubebe ana. ʒ. i. ſ. confice cum melle colato.
¶ Iſaac iſraelita. confectio pillularū de croco conferen
tium cum virtute dei aſperitati ⁊ raucedini vocis ⁊ fri-
giditate. ℞. croci. ʒ. iij. cubebe. ʒ. i. ſ. ſucci liqritie oliba-
ni ana. ʒ. fac pillulas cum rob ⁊ ſint pillule magne ⁊ te-
neat vnam ſub lingua ⁊ glutiat ſaliuam eius. ⁊ eſt exper
tum bonum.
¶ Iſaac eben amaran. medicamen conferens dolori
gule ⁊ aſperitati ⁊ raucedini expertū. ℞. croci mirre bo
ne piperis albi ana aur. i. paſſularum enucleatarum dra
gaganti albi ana aur. iij. amigdalarum dulcium mun-
datarum aur. viij. tere omnia ⁊ confice cum melle cola-
to ⁊ reconde in vaſe vitreo doſis eius eſt ſicut auelana
i. teneat ſub lingua.
¶ Sabor: confectio medicaminis conferentis raucedi-
ni vocis propter cauſam calidam ⁊ dolori qui eſt in la-
certo vocis ⁊ remouet inflammationem ⁊ ſedat ſitiꝫ. ℞.
gummi arabici dragaganti ſeminis cucumeris ana. ʒ. i.
ſucci liquiritie amili ordeacii vel frumenti ana. ʒ. ij. tere
⁊ confice cum meibutegi vel cum mucilagine ſeminis
citoniorum ⁊ pſilij ⁊ fac formas ſimiles auellanis ⁊ acci
piat lambendo mane ⁊ ſero.
¶ Democritus medicamen conferens abſciſioni vo-
cis a caliditate ⁊ ſedat ſitim. ℞. ſeminis cucumeris mū-
dati. ʒ. vi. ſucci liquiritie ʒ. vij. ſeminis portulace. ʒ. i. con
fice cuꝫ albumine oui ⁊ fac trociſcos ⁊ teneat mane ⁊ ſe
ro vnum ſub lingua.

¶ Incipit ſumma ſecunda de medicinis egritudinum
pulmonis. ⁊ primo de aſmate.

a

Sma quandoqꝫ contin
git propter cauſaꝫ
que eſt in ipſo pulmone ⁊ parti-
bus eius ⁊ quandoqꝫ propter cō
fluentiam ad ipſū a cerebro ⁊ par
tibus capitis quandoqꝫ propter
cōmunitatem ipſius cuꝫ alijs mē-
bris. Et ɔtingēs cā pulmonis q̄n̄qꝫ cōmunicat ei torax
in occupatione ⁊ compatiuntur i alterutruꝫ ⁊ tunc pro-
prie cum ſepelitur pulmo in torace eadem occupatione
concluſi. ⁊ eſt illud quod eſt ſuſpectum ⁊ timoroſum. pe
reunt enim plurimi ſubita prefocatione ⁊ interdum q̄-
ſi prefocati ſpumas emittunt ⁊ turget eorum facies ⁊
liuet ⁊ oculi quaſi foras preeminent. Et quandoqꝫ eſt
propter impedimemtum in ipſo pulmone ⁊ partibꝰ eiꝰ
tantum. ¶ Eſt autem egritudo hec ſenibus familiaris
⁊ non ſanatur in eis. Pueris vero etiam accidit. veruꝫ
quandoque ſanatur eis in permutatione etatis eorum ⁊
iuuenibus raro tolletur. ⁊ quandoqꝫ cum eo ſeneſcunt.
Mulieribus vero non ſepe accidit ⁊ citius ſanatur in
eis quam in muſculis.
Contingit autem in hieme et maxime in fine hiemis ſe
cundum plurimum. ⁊ contingens in eſtate eſt prauum:
⁊ multiplicatur in locis humidis ⁊ in antris ⁊ cauernis
⁊ teſtudinibus. ¶ Eſt etiam familiaris his qui metalica
operantur ⁊ mineralia: ⁊ qui vtuntur odore ſulphuris:
⁊ colophonie ⁊ picis: ⁊ qui exercent artes plumbicas:
⁊ qui conflant argentuꝫ viuum. ¶ Et curantur quādo
qꝫ per elongationem ab ipſis. ¶ Diſtinguendum eſt
autem in ſpeciebus aſmatis hoc modo. Si cauſa eſt in
pulmone ipſo proprie: ⁊ eſt materia groſſa adherēs: aut
concluſa in pulmone ipſo ⁊ cauernis ⁊ meatibus ſpiri-
tus. ⁊ eſt illud quod eſt ſecundum plurimum. Tunc
eiꝰ cura eſt quinque res. Prima eſt commenſuratio re
giminis in generibus rerum ſex. Secunda eſt adequa-
tio materie eius. Tertia eſt ſubtractio eius. Quarta eſt
diuerſio eius. Quinta eſt correctio accidentium.
¶ Primam quidem rem complent commenſuratio-
nes regiminis eius. Primo aeris vt locentur proprie i
aere temperato declinante ad ſiccitatem magnam. ⁊ lau
datur eis cibi abſtinentia ⁊ potus ⁊ parcitas eorum imo
gradatio fiat in eis iuxta virtutis exigentiam ⁊ morbi to
lerantiā. Et ſint cibi eorum calidi proprie ⁊ ſorbitiones
calide Et ſint boni chimi ⁊ ſint qui ventrem lubricum
faciant ſicut aqua ordei proprie ⁊ aqua cicerum cū amig-
dalis amaris ⁊ aqua ordei cum melliloto aut fenugreco
¶ Danda ſunt etiam iuſcula ex maluis cum amigda-
lis aut ex criſolocana aut bleta deinde perueniendum ē
ad vitella ſorbilia ⁊ ad carnes teneras. Et ſunt proprie
ex animalibus carnes leporis ⁊ capreoloruꝫ carnes alga
zel ⁊ ericij ⁊ cerui ⁊ ſimilium.
¶ Et ex volatilibus carnes pulloruꝫ ⁊ galinarum per
dicum ⁊ ſimilium Et pulmones animalium ſunt mira
biles eis. ⁊ proprie vulpis ⁊ ericij.
¶ Panis vero quo vtūtur ſit coctus habens ſemina
proprie ſicut aniſum ciminum feniculum nigella carta-
mus naſturcium ⁊ ſimilia. ¶ Ex piſcibus vtantur piſci-
bꝰ ſquamoſis ⁊ petroſis ⁊ agilibus. Et ſaturitas eſt ma-
la eis. ¶ Potus autem eorum ſit vinum ſubtile anti-
quum pauce quantitatis ⁊ vinum dulce eſt amicum eis
confortatum cuꝫ aliquo ex ſubtiliatiuis ⁊ idromellis ē
eis potus bonus. ⁊ potus ſupra cibum eſt eis malus. q̄-
re oportet vt expectet ſupra cibum diu deinde bibat pa-
rum hora poſt horam. Vitent autem repletioneꝫ ⁊ nau-
ſeam. imo ſi accidit vomitu expellatur. ⁊ ex bono r̄gimi-
ne eſt vt eis ſemper aſſiducetur ventris lubricitas cum
eis que ſūt ſicut ius galli antiqui cum medulla cartami.
⁊ aqua volubil ⁊ ſicle ⁊ pprie adminiſtrata āte alios cibos.
¶ Et ɔferunt ad h̄ capares condite ſalite ⁊ oua tarachi

¶ Si autē cū his natura nō liniatur adminiſtret̄ aq̄ oꝛ.
cocta cū modico euforbij parū poſt paꝝ.ē.n. iuuamenti
ſublimis aut aqua oꝛ.cum puluere ireos aut aq̄ decocti
ōis epithimi cū rob.aut melle.aut ðcoctio ficuū cū ireos
aut cuꝫ haſce aut calamēto aut decoctio calamēti cū mel
le aut iſopi cū rob.aut paſſul' ⁊ fenugreci cū melle ⁊ ori
gani perſici decoctio cū aqua oꝛdei eſt mirabilis ⁊ pro-
prie cū melle ⁊ ſimiliter praſſij ⁊ radicū raſani ⁊ ſimiliuꝫ.
¶ Uitēt āt ſomnū.ſ.cibū ⁊ parcitēt ſōnuꝫ ⁊ iaceant in
domo lucida ⁊ modus ſit accubitus vt videantur poti⁹
ſedere quā iacere. ¶ Sedēdo enim melius quā iacēdo
reſpirāt. Jacēdo aūt difficulter. ¶ Exercitari aūt opoꝛ-
tet cū gradatiōe ex tardo ad velocē ex paruo ad magnū
⁊ qualiſcūqꝫ fuerit in ieiunio. Et exercitatio ꝑ loca de-
cliuia ⁊ arenoſa cōfert ⁊ ſimiliter currere ꝑ ea interdum
iuuat ⁊ vehi ꝑ mare ⁊ non multum ne virtus de fatige
tur.⁊ ſilr duci de loco ad locū lecto pēſili. Exercitia aūt
ai iocūda eis conferūt. ¶ Secūdam reꝫ ꝯplent admini-
ſtrationes medicaminū moꝛbi materiaꝫ carminantium
⁊ maturantiū ⁊ aggregatiuꝫ in ſe humectationē ⁊ ſubti
liationēincīſionē vt cadat maturatio in coꝛpoꝛis materie
integre. Quare vitanda ſūt ſubtiliantia ⁊ incidentia pu
re ⁊ prouocātia ne excludat̄ ⁊ ſeperetur ſubtilē a groſſo
⁊ nō amplius recipiat curā. ¶ Ex vere aūt maturātib⁹
eſt ius galli antiqui pꝛeparati ſecundū arteꝫ ⁊ oximel.ſq
liticum cū aqua paſſularū ⁊ ēt ſirupus de iſopo ⁊ decoc
tio de iſopo ⁊ ſirupus recipiens paſſularum enucleataꝝ
⁊ fenugreci partes equales qm̄ eſt iuuatus valde ⁊ ſiru
pus de praſſio ⁊ alia quoꝝ narrationē faciem⁹ poſt.
¶ Et inungant̄ pectora eoꝛū cōfricando fricatione cō-
uenienti vl' vehementi cū oleo de keiri ⁊ propie citrina
⁊ anetino oleo ⁊ camomillino aut laurino tepidis ſup-
ponēdo eis lanas iſopi calidas. ¶ Et ex vnctionib⁹ ma
gni iuuamenti eſt oleū de lilio ⁊ oleū de ireos ⁊ eis forti
us eſt iſopi cerotū ⁊ cerotum noſtrū cui⁹ narrationeꝫ fa
ciemus poſt ſi deus voluerit. ¶ Tertiam rem cōplent
adminiſtrationes euacuationum ex flebothomia ⁊ ſolu-
tiōe vētris cū medicia ⁊ enematib⁹ ſolutiuis ⁊ ſi quideꝫ
materia fuerit calida ſanguinea ꝯfert flebothomia baſi-
lice ⁊ cōtingit paſſio propter retentionem emoꝛroidarū
aut menſtruoꝝ eoꝛum prouocatio ē iuuamēti decentis
Si abundat cu ſanguine colera ſoluat̄ natura cū troci-
ſcis de violis quoꝛū narrationē faciemus ⁊ ſcribemus
⁊ ſilib⁹.ſi vero cōtingit ab exuberantia flegmatis viſcoſi
⁊ pinguis ⁊ eſt id ꝙ ē ſꝫ plurimū euacuet̄ cū cochijs aut
iera ⁊ pillis de agarico ⁊ pillis de coloquntida quarū ꝑ-
mixtionē ſcribemus poſt ⁊ alijs. Et ſi non fuerit natura
obediens faciemus cliſteria pꝛecedere purgationem ⁊
pꝛopꝛie ſi oportet acuta: ⁊ ex bono regimine ē vt fiat eua
cuatio: ⁊ propꝛie renouans numerum ⁊ cadat inter pur
gationem ⁊ purgationem. adminiſtratio vomitus poſt
raſanum ⁊ piſces ſalitos ⁊ almuri ⁊ ſūt ex hominibus
qui infigunt fuſtes elleboꝛi albi i raſano ⁊ propiant raſa
nuꝫ poſt diem ⁊ noctem extrato ide eleboꝛo. Et ſūt qui
pꝛouocant vomitum cum ſinapi ⁊ ſale ⁊ almuri in aqua
⁊ melle aut oximelle aut cum ſinapi ⁊ baurac ⁊ oximelle
⁊ caue ne cadat in viciſſitudinem adminiſtrationum fre
quentia ⁊ debilitetur virtus ſed interpollatio compe-
tens. ¶ Quartam rem complent fricationes facte
in extremitatibus ⁊ ventoſationes facte i ſcapulis ⁊ cru

ribus. ⁊ appoſitiones rubificantium. ⁊ cauterium in ꝫu-
hendeg ⁊ ſimilia. ¶ Quintam rem complent admini-
ſtrationes medicaminum anhelitu facilitātiū aut mate-
rias que ſunt in pectoꝛe per ſcreatuꝫ facile educentium
aut humiditates ſuperfluas exiccantium.
¶ Medicinarum autem anhelitum facilitantiū ſum-
ma hec eſt. ſquilla aſſata ⁊ adminiſtrata cuꝫ melle aut tro
ciſci ex ea cum rob aut oximel ipſi⁹ ⁊ acetum ⁊ loch ip-
ſius elargant anhelitus vias ⁊ abſtergunt.
¶ Et ex rebus mirabilibus ad hoc ē pl'mo vulpis ſicc⁹
⁊ propꝛie. ʒ. ij. cum eo ꝙ conuenit ex potibus.
¶ Et ex eis eſt iſopus ⁊ haſce ⁊ calamentuꝫ ⁊ origanū
perſicum ⁊ aniſum ⁊ piper. ¶ Galienus autem dicit
ꝙ decoctio paſſularum enucleatarum ⁊ fenugreci ⁊ ru-
te cum modico caſtoꝛei cōmodius frequenter data ope
ratur. Item dixit ꝙ gutta armoniaci propinata cum oxi
melle potenter liberat. ¶ Et ex eis decoctio iſopi cum
melle ⁊ ficub⁹. Et ex eis ē crocus cū melle elargat.n. an
helitum ⁊ ſimiliter ciminū mixtum cum aceto.
¶ Et ex valde expertis difficultati anhelitus eſt laur⁹
⁊ grana eius ⁊ oleum ipſius ſecundum omneꝫ modum
adminiſtrationis eoꝛum. ſiue bibitum. ſiue loch ex eis ſi
ue vnctiones. Et ex rebus expertis eſt enula ⁊ ſucc⁹ ei⁹.
¶ Et ex vnctionibus expertum eſt oleum laurinū ⁊
oleum de ſpica ⁊ oleum rutaceum ⁊ iſopi cerotuꝫ ⁊ ſimi
lia. ¶ Et ex eis que emplaſtatur ſunt anetum ⁊ camo-
milla ⁊ ſanſucus que decoquantur: ⁊ euapoꝛetur pectus
eius ⁊ partes vicine. ¶ Ex medicinis. autem compoſi-
tis que conferunt ſtricture anhelitus difficultati ipſius,
ſunt mitridatum ⁊ tiriaca ⁊ attanaſia magna ⁊ parua ⁊
medicina de muſco dulcis ⁊ amara ⁊ diaſulfur ⁊ dia-
marte propꝛie ⁊ ſagzenea magna ⁊ parua ⁊ filōniuꝫ pro
pꝛie ⁊ diatriton piper con: ⁊ alia quarum narrationem
poſt faciemus.
¶ Medicinarum vero pectus mundificātium ⁊ pul-
monem ab humoꝛe groſſo putrido ⁊ oppilatiuo. ſum-
ma hec eſt iſopus propꝛie ſecundum omnem moduꝫ ad
miniſtrationis eius ⁊ haſce ⁊ origanum ⁊ ſerapinuꝫ ⁊ ꝓ
pꝛie cum vino ⁊ medicina de ſquilla.
¶ Urtice vero ⁊ ſeminis eius iuuamentum eſt manife
ſtuꝫ educit enim humoꝛes groſſos ſepultos in pulmone
⁊ pectoꝛe ⁊ propꝛie ſoꝛbitiones decoctionis eius in aqua
mellis ⁊ oꝛdei ⁊ ficubus ſiccis. ⁊ radix alſeſara ſecunduꝫ
omnem moduꝫ adminiſtrationis eius eſt mirabilis. ⁊ ſi
militer tali eius in pꝛimis cum eleuantur. ⁊ ex eis eſt na
ſturcium cuꝫ inciſione. ⁊ ſubtiliatione ſua ⁊ ſimiliter cap
paris ſalita ⁊ ſimiliter poꝛrum ⁊ ſemen eius cuꝫ aqua oꝛ
dei ⁊ melle ⁊ decoctio volubilis cū oximelle ē mūdifica
tiuū bonū ⁊ ſilr ſiſeleos cū melle ⁊ ſilr ireos expellit. n.
mās ⁊ mūdificat pectus efficaciter. Serapinū aūt cū aq̄
rute eſt ex mundificantibus pectus foꝛtiter extrahēs ab
eo humoꝛes crudos ⁊ propꝛie eius. ʒ. vnius tertie duc.
¶ Mundificant etiam pectus omnes ſpecies grano-
rum pini a ſanie ⁊ groſſis humoꝛibus ſecundum omnē
modum adminiſtrationis eoꝛum. ¶ Juuamentum de
coctionis calamenti cum ficubus aut paſſulis enuclea-
tis in extractione groſſoꝛum humoꝛuꝫ ex pectoꝛe ⁊ pul-
mōe ⁊ dilatatōe āhelit⁹ ē ſublime: ⁊ ſilr fac̄ cōceſtio ipſi⁹ cū
amigdal' ⁊ zucharo aut melle aut ficub⁹ ſiccis. h⁹ ē tritē toſſ
alhaſce ⁊ ſaroꝛ arabicum ⁊ laurus ⁊ grana eius cū melle

¶ Medicamen autē exiccatiuū ſuperfluam humidi
tatem aggregataꝫ in pectore ⁊ pulmone quibus vten
dum eſt in ſuffumigiis ⁊ interduꝫ potionibus. Summa
hec eſt arſenicum tritum ⁊ diſtemperatum cum vitellis
ouorum: deinde accipe ferulam ⁊ incide eam per fruſta
rotunda ⁊ imbibantur predicta me〈d〉icamina ⁊ dimitte
exiccari ⁊ fiat ſuffumigatio cuꝫ eis ⁊ recipiatur fumus in
os per traiectorium ⁊ aſſiduetur per aliquos dies omni
die ter quoniam ſanat. Et ſi de relinquatur vhementia
exiccationis in pectore ⁊ pulmone redeūdum ad mollifi
cationem proprie ſicut eſt ſirupus de keſmes ⁊ de coctio
ficuum ⁊ ius galine ⁊ ius atriplicis ⁊ maluarum decoc
tarum cum gallinis. ⁊ que hoc curſu procedunt. ⁊ ad in
unctiones pectoris deinde redeundū ad adminiſtratiōes
medicaminum ſumme huius: ⁊ non negligatur opera
tio hec quoniam ſanat. ¶ Huius etiam intentionis eſt
ſulfur citrinum mixtum cum arſenico ⁊ proprie ſint eo
rum partes equales. ⁊ fac formas ſimiles auellanis cum
adipe renum caprarum aut vacce. ⁊ vtere ſicut diximus
per traiectorium. ¶ Et ex eis eſt mirra coſtus ariſtolo
gia ⁊ caſſia ⁊ crocus ⁊ arſenicum fiant ex eis frome cum
adipe caprino ⁊ vtere. ſimiliter arſenicum. ⁊ ariſtiologia
ſimiliter cum adipe caprarum.

¶ Ex eis autem huius intentionis que dantur per os
eſt ſulfur cum ouis ſorbilibus. aut ſulfur ⁊ arſenicuꝫ cū
ouis ⁊ cum melle. aut arſenicum cum aqua mellis. aut
pillule ex arſenico ⁊ gummi pini ⁊ nos plura intentio
nis huius ſcribemus poſt ea ſi deus voluerit.

¶ Cura autem aſmatis facti a materia catarrali eſt due
res. ¶ Prima eſt intentio quam adhibere oportet in
prohibitione catarri ⁊ hoc quidem dictuꝫ eſt in cura eiꝰ.

¶ Secunda eſt intentio in maturatione ⁊ expulſione
eius quod aggregatū eſt in pectore ⁊ pulmone ⁊ hoc dic
tum eſt in preſenti capitulo. ¶ Factum autem a comple
xionis malicia ſine materia. curatur cum eis que diximꝰ
⁊ ſiquidem fuerit a ſcicitate ⁊ corrugatiōe pulmonis ad
ſe ipſum tunc poteſt contingere ſecunduꝫ duos modos
aut enim eſt ſine febre. Et cura eius eſt inunctio pecto
ris cuꝫ enematibus mollibus ⁊ frequentatio potus lac
tis ⁊ proprie caprini aut aſinini ⁊ comeſtionis eius. ⁊ o
portet vt ſit paſtus animaliū ex rebus humidis ſicut pro
prie herba ordei lactuca ⁊ malua ⁊ ſimilia.

¶ Et frequentet balneationeꝫ ⁊ tinam cum fricatione
facta cum ouis ⁊ mica panis infuſa. Et ſint cibi coruꝫ in
ſella ex atriplice ⁊ malua ⁊ portulaca aut pullus ⁊ oua
ſorbilia. Et accipiant ex loch ⁊ alijs medicinis curanti
bus ſiccitateꝫ pectoris de quibus loquemur poſt.

¶ Si autem fuerit cum febre. Cura eius eſt potus a
que ordei ⁊ iuleb ſubtile ⁊ aqua melonum indorum aut
cucurbite aut aqua earum cuꝫ zucharo aut per ſe. Et ſit
cibꝰ eorum proprie cucurbite lactuce ⁊ olera ⁊ herbe hu
mide cum oleo amigdalarum dulcium. ⁊ detur in potu
in matutinis. ⁊ in ſero mucilago pſilij in aqua citruli. ⁊
cucurbite ⁊ melonis indi. Inungatur autem pectus eo
rum cum ceroto galieni. aut cum cera ⁊ oleo violato im
bibitis in mucilagine pſilij aut ī aqua portulace aut lac
tuce ⁊ citruli ⁊ ſimiliū. Et vtantur loch ⁊ ſirupus medi
cinis cōuenietibus. que dicentur poſt. Cum autem fe
bris declinauerit intret tinam ⁊ fricetur corpus ſicut iaꝫ
diximꝰ. ¶ Factuꝫ āt ſuper calefactione pulmonis ⁊ pec
toris curatur ſicut hic proxime diximus.

¶ Galienus autem cum peruentum ad acceſſionem fu
erint tunc potius blandiendum quam curandum. per
uenitur enim inierdū ad prefocationē in exiccationē me
dicaminuꝫ quare regia diſtinguenda ſunt. Et primo in
regulatione vite eorum vt parcitent cibis ⁊ potibus cuꝫ
gradatione ſicut natura expoſtulat ⁊ regulentur in alijs
generibus rerum ſicut ſcis. ¶ Secundo peruenitur ad
maturantia ⁊ proprie mediocris abſterſionis aut debitis
ex his que ſcis ⁊ gradatim ad linimenta ⁊ vaporationiſ
ex his que ſcis ¶ Tertio ad fricationes ⁊ ligaturas in
extremitatibus cum gradatione. ¶ Quarto ſi ſigna ple
nitudinis ſanguinis appareant flebotomentur ex baſili
ca. Si autem ſigna aliorum humorum appareāt differāt
a purgatione ⁊ vomitu ⁊ cliſterizatione quouſqꝫ iam ve
hementia paroxiſmi ceſſauerit ⁊ maturatiuorum ⁊ faci
lium excreatuū aperuerit abundantia ⁊ anhelitus me
lioratio tunc eni audendum eſt ſuper his cum cautella.

¶ Quinto ſi proxiſmus vſqꝫ ad. xl. dies non declinaue
rit tunc inter ſpatulas ventoſetur cum ſcarificatione vſ
qꝫ dum competens ſanguinis euacuatio fiat deinde ad
miniſtrentur yere ⁊ euacuationes note ⁊ cliſteria acuta
cum gradatione ⁊ vomica medicina ſicut in canone di
ſtinctum eſt. ¶ Sexto ſi adhuc vlterius paroxiſmꝰ ex
tendatur ſinapis in pectore aut medicamen rubificatiuū
apponatur. hac eniꝫ operatione ⁊ ordine tollitur egritu
do ſi deus voluerit. ¶ Democritus dandum in pri
mis que aptant materiam ⁊ digerunt ⁊ ad terminum fa
cilitatis ⁊ maturatiōis adducunt qualia ſunt fenugrecū
vue paſſe ficus ſicci pingues ⁊ dactili pinguis ⁊ mel ⁊ ſi
rupus ex. eis. Et ex eis ſunt vnctiones circa pectus ⁊ ꝓ
prie ex iſopi ceroto cum calida lana. ¶

Cū āt mā digeſta ⁊ matura aparuerit adminiſtrandā ď
inceps ⁊ maturātia ꝑdicta ⁊ materiam digeſtam educē
tia pectus quoqꝫ mundificantia q̄lia ſunt vrtice ſemina
cū idromelle ⁊ origanum ⁊ iſopus ſicca ⁊ calamentuꝫ ⁊
⁊ ireos ⁊ pulegium. hec eni pectꝰ mūdificant. Et ſi ma
terici appparuerit exuberātia vomitū ꝓuocabis ⁊ cū ite
ratiōe ⁊ ꝓpe cū elle. i radice raſ. icluſo ⁊ oximelle. Et ſi
adhuc opꝰ maius ꝑ vētrē maꝫ educes. ¶ Altio āt cum
reſ magis ꝓceſſerit dāda ſt̄ q̄ exiccāt māꝫ ⁊ pectꝰ elargāt
q̄lia ſt̄ ſquilla ī aceto cocta. puices baurac feces vini ꝯbu
ſte auripigmētū ſulphur ď ſingulꝰ ꝑtes equales. fiat eo
ruꝫ contritio bona: ⁊ miſce cum melle: ⁊ da mane quo
libet coclearum vnum: hoc namqꝫ medicamen aſma
difficile ⁊ tuſſim curat. ¶ Filius Zacharie araſi. In
ꝑmis vtēdū ē rebus q̄ materiā maturēt ī pectore ſicut eſt
proprie decoctio que. ℞. ficuū ſiccarum. ʒ. x. paſſularū
enucleatarū. ʒ. x. dactilorum pinguiū. ʒ. vij. ſeis apij praſ
ſij fenugreci aā. ʒ. v. coq̄t ī aq̄ ſufficicti ⁊ da ex ea omni
die circiter lib. ʒ. cum mellis. ℥. i. ⁊ cum maturationis ſi
gnum apparuerit da ex decoctione predicta cum. ʒ. ij. cō
fectionis huius cuius hec eſt permixtio. ℞. ſucci liqui
ritie iſopi capillorum veneris ana. ʒ. x. cordumeni pipe
ris amigdalarum amararum ariſtologie rotunde ſemi
nis vrtice ireos: baurac naſturcij ſeminis raſani aā. ʒ. v.
mellis diſpumati quantum ſufficit. Et enim medicina
benedicta ad expellendum ſuperfluitates ſeplītas in pec
tore. Potenter enim repellit eas. Cum autē ħ ꝑ octo
dies aut amplius feceris prouocabis vomitum ⁊ prope

poſt eſum ſinapis ⁊ mellis. Et poſtquaꝫ hoc feceris ter
tio ventrem ſolues cum pillulis quarum deſcriptio hec
eſt. ℞. agarici. ℥. iiii. pulpe coloquintide iſopi ana. ʒ. ii. ſ
ſucci liqritie. ʒ. iii. praſſii ireos ſeminis vrtice ſinapis añ.
ʒ. i. ſ. turbit ierepigr̄ añ. ʒ. v. doſis eaꝝ ē a. ʒ. ii. vſqꝫ ad. iii.
Dabis autem ter vſqꝫ in ebdomodam perfecte enim
mundificatur pectus. ⁊ ſi poſt hec tota non tollatur egri
tudo redi ad adminiſtrationem omnium que dicta ſūt
ſecundum ſcriptum ordinem ⁊ hoc facias vſqꝫ dum tol
latur egritudo. ſi deus voluerit.

¶ Iſaac eben amaran. Curauit quēdaꝫ pacientem dif
ficultateꝫ anhelitus ⁊ tuſſim difficileꝫ ſecundum hunc
moduꝫ in primis dedit maturantia ⁊ digerētia materiā
Secundum enāuit cuꝫ his pillulis quas nominauit co-
cohias. ℞. aloes rubei. ʒ. vi. agarici. ʒ. iiii. maſticis collo-
qntide ſarcocole. añ. ʒ. ii. ſticados. haſce ſcamonee añ. ʒ. i.
ſ. Fiant pille ſicut cicer cuꝫ aqua fenicli humidi. Doſis
earuꝫ eſt. ʒ. ii. ſ. de quarto in quartum in mane. Deinde
habeat cibuꝫ pullos coctos cū maluis aut atriplice.
Tertio dedit de ellirio huius quod confert tuſſi ⁊ con-
ſtrictione anhelitus. ℞. ſeminum mellonis citrulorum
mundatorum alkeremben feniculi aniſi amigdalarum
pinearum mundatarum iſopi capillorum veneris ana. ʒ.
x. croci opij aur. i. Tere ⁊ confice cum. libris. i. penidia-
rum aur. ii. caſſie. dragaganti liquiritie ana. ʒ. ii. Et doſiſ
eius aur. i. in mane cum decoctione iſopi ⁊ in ſero ponat
ex eo ſub lingua circiter. ʒ. i. ⁊ tranſglutiat ſaliuam eius
⁊ ſumat omni mane iuſculum ex amilo ⁊ furfure cum
penidiis ⁊ amigdalis ⁊ ſeminibus feniculi tritis ⁊ i ſero
comedat maluas vel atriplices vel blitas cum pullis
vel pullos cum zucharo ⁊ amigdalis ⁊ paſſulis ⁊ pauco
aceto. Et erat ei de conſuetudine ſi corpus erat plenum
abundans poſt quartam purgationem ⁊ ſi tempus fo-
uebat flebothomare pacientem de baſilica ⁊ precipiebat
trahi de ſanguine a. ʒ. L. vſqꝫ ad. ʒ. Lxxx. Et ſecundū
iſtam viam curauit plurimos.

¶ Iſaac eben amaran. Fecit cuidam patiēti aſma ⁊ dif-
ficultatem anhelitus ⁊ tuſſim. ℞. farine cicerum amig-
dalarum dulcium ſeminis melonis dragaganti thuris
maſculi botron ana. ʒ. x. praſſii capillorum veneris iſopi
calamenti ana. ʒ. iiii. iuſquiami albi liquiritie ſeminis pa
paueris albi ana. ʒ. x. Tere ⁊ confice cum mellis duplo
ponderis omnium ⁊ reconde in vaſe vitreo. Doſis eiꝰ
eſt. ʒ. ii. teneat ſub lingua ⁊ tranſglutiat ſaliuam eius.

¶ Zeid. Medicamen conferens tuſſi ⁊ aſmati ac ſtric-
ture anelitus. ℞. ſeminis melonis citruli cucumeris cu
cturbite mundate ſeminis lactuce liquiritie amigdalarū
dulcium ⁊ amararum ⁊ granorum elmeluth magnoruꝫ
ana. ʒ. x. papaueris albi. ʒ. xx. ſtoracis granoruꝫ mahalep
mundatorum ſeminis malue ana. ʒ. v. croci opii ana. ʒ. ii
Confice cum melle ⁊ zucharo.
Et ſit doſis eius ſicut nux cuꝫ aqua tepida ⁊ inungatur
pectus cum aliquo eorum que conueniunt ⁊ ieiunet om
ni die ſuper medicamine circiter horas. vii.

¶ Idem loch conferēs aſmati ⁊ tuſſi ſiccis factis a colā
ſicca ⁊ facit ſpuere ⁊ confert apoſtemati pulmonis ⁊ pā
niculi ⁊ eſt expertum. ℞. farine. fabaruꝫ. ʒ. x. amili. ʒ. v. ſe
minis cucumeris ⁊ melonis ana. ʒ. vii. ſeminum citoni-
orū malue dragaganti liquiritie alkeberon ana. ʒ. vii. pa
ueris albi. ʒ. xxx. tere ⁊ confice cum rob. ʒ. c. penidiarum
ʒ. xxxx. ⁊ fac formas ſimiles nucibus ⁊ teneatꝰ ſub lingua
⁊ tranſglutiat ſaliuam eius deinde bibat ſorbitiones fur
furis tenues cum pauco oleo amigdalarum dulcium ⁊
penidiis ⁊ in ſero comedat ſpinachia aut atriplices aut
ſiclam cum oleo ſiſamino aut amigdalimo

¶ Mamec ſirupus de praſio mirabilis conferens cum
auxilio dei ⁊ aſmati ⁊ difficultati anhelitꝰ ⁊ tuſſi ⁊ fleg
mati aggregato in pectore bonum ⁊ expertuꝫ. ℞. paſ
ſularum pinguium enucleatarum iniubarum pingui-
um ſine oſſibus ⁊ ſebeſten ana. ʒ. c. ficus pingues. ʒo. ca
pili ve. iſopi calamīti liqritie an. ʒ. xx. cōticū radicū apii
feni. āſi añ. ʒ. x. praſſii. ʒ. L. aq̄ pluuial lib. xv. bulliāt vſ
qꝫ ad lib. iiii. ⁊ pone ſup̄ reſiduo aq̄ li. vi. buliāt vſqꝫ ad
iiii. ⁊ pōe ſup̄ i ſiduo aq̄ lib. vi. buliāt vſqꝫ ad. lib. ii. dide
accipe vtranqꝫ aquam ⁊ pone ſuper eam mellis boni ⁊
penidiarum ⁊ meibuheg ana. ʒ. c. L. Et ſi doſis eius. ℥
iii. cum aqua calida. ¶ Et ſit cibus eorum ſorbitiones
facte ex furfure. aut tritico cum melle aut penidiis ⁊ olo
amigdalino ⁊ carnes cum tritico vel ſpeciebus humidis
ſicut eſt proprie zinziber. aniſum darſeni ⁊ ſimilia.

¶ Mamec. ſirupus alius de praſſio mirabilis conferēſ
cū auxilio dei tuſſi flegmatice. ⁊ aſmati difficili ⁊ aggre
gatiōibꝰ flegmatis i pectore ſenū. ℞. praſſii. ʒ. xx. liqritie
iſopi calamīti capilli ve. añ. ʒ. x. radi. apii feni. āiſi añ. ʒ. v.
amigdalaꝝ. pineaꝝ mundataꝝ ⁊ fenugreci ana. ʒ. i. ſ.
paſſularum enucleatarum. ʒ. c. iiii. ⁊ ſebeſten ana. l. ficꝰ
ſicas. x. mellis rob penidiarum ana. lib. ii. fiat ſicut. pri-
us bonum ⁊ expertum. ¶ Mamec ſirupus iniubinus
confert aſmati ⁊ egritudinibus calidis ſanguineis ⁊ co-
lericis ⁊ aſperitati ⁊ ſiccitati ipſius ⁊ dolori. ℞. pulpe in
iubarum pinguium ⁊ pulpe ſebeſten ana. ʒ. c. liquiritie
mundate capillorum veneris ana. ʒ. xxx. ſeminis malue
dragaganti ana. ʒ. xx ſeminum melonis. ʒ. xx. aque plu-
uialis calide lib. xv. dimitte die ac nocte deinde buliant
lento igne vſqꝫ ad lib. v. deinde cola ⁊ pone ſuper reſi-
duo iteꝝ aq̄ lib. viii. ⁊ coque vſqꝫ ad lib. iii. deide accipe
vtranque coctionem ⁊ pone medium pondus aque ex
penidiis ⁊ zucharo ⁊ fiat ſirupus ⁊ ſit doſis eius. ℥. i. cū
aqua calida. Et ſi adſunt vigilie adiunge ſeminum pa
pauerís ⁊ corticum eius ⁊ ſeminium lactucarū ana. ʒ. xx.
vel exprie lac eorum ⁊ miſce cum ſirupo ⁊ da. bonum ſi
deus voluerit. ¶ Mamec ſi aſma ſit ex groſſis humori
bꝰ dr̄ ſirupꝰ pectꝰ ⁊ pulmonē a groſſis humoribꝰ mū-
dās ⁊ ꝯferēſ āhelitui. ℞. radicū apii feni. aniſi añ. aur. vi
radi. liqritie aur. iiii. amigdalaꝝ dul. ⁊ amaraꝝ añ. ʒ. iii.
aniſi iſopi ſeminum malue ana. ʒ. v. paſſularum enucle-
atarum carnium iniubarum ana. ʒ. xx. ficus ſiccas ſex co
q̄ in lib. vii. aque vſqꝫ ad tertiaꝫ partem ⁊ da bibere cuꝫ
melle aut penidiis ⁊ da vſqꝫ ad ebdomodam vnam de
inde da cum eodem ſirupo electuarium quod. ℞. ireos
iſopi orobi ariſto. rotunde calamenti haſce caſſie ana. ʒ. ii
coſti ſpice ana aur. ſ. praſii aur. i. ſ. ficuuꝫ ſiccarum pin-
guium dactilorum pinguium ana. v. paſſularum enucle
atarum amigdalarum dulcium ⁊ amararum pinearum
mundatarum ana. ʒ. vi. confice cum melle colato quan-
tum ſufficit ⁊ ſit doſis eius. ʒ. iiii.

¶ Mamec. ſi aſma ⁊ tuſſis fuerit cū dn̄io ſāguis aut co
ler̄ flebo. baſilica dide ſucꝰ ſcariole āt ſolatri ⁊ feni. hūidi
coctꝰ ⁊ depuratꝰ dtur cū melle vl̄ ʒii. vi. aut ſirupꝰ viola
tus cuꝫ aqua cucurbite: ⁊ ſi indiget mūdificatione ſolua

tur cum aqua factum que eſt ſecundum hunc modum.
℞.carnis iuiubaꝝ.ʒ.xx.ſucci cucurbite ↄ̄cocte i paſta.℥.
iii.ſucci ſolatri ⁊ feniculi hũidi añ.℥.iii.caſſie fiſtu. zuca
ri violati terraniabim añ.℥.i. olei amigdalaruꝫ dulciuꝫ
⁊ recentiũ.ʒ.vi.lactis mulieris iuuencule.℥.i.pectus aũt
inungatur ceroto ſecundũ hunc modum.℞.olei violati
℥.iiij.cere albe.℥.i.conquaſſentᷣ prius in aq̄ dulci ꝑ viceſ
plures deinde cõquaſſentur cũ mucilagine ſeminum cito
niorum ⁊ mucilagine pſilij ⁊ mucilagine dragaganti ⁊
lactis mulieris conquaſſatiõe ſup conquaſſationeꝫ vſqꝫ
dum impinguetur. ¶ Confectio loch conueniens eis.
℞.ſeminum melonis ⁊ citruli ⁊ cucumeris ⁊ cucurbite
añ.ʒ.i.ſeminũ lactuce ⁊ portulace ana aur.i.papaueris al
bi aur.ij.terantur omnia contritione vltima.⁊ inuolue
ea cum oleo amigdalarum dulcium ⁊ recenti deinde cõ
fice cum ſirupo cuius hic eſt modus.℞. aque cucurbite
cocte in paſta lib.i.ſ.⁊ proijce ſuper ipſam ſeminum ci
toniorũ aur.ij.pſilij.ʒ.ii.dimitte eas per horas.xij.deinde
cõquaſſentur manibus ⁊ coletur .℞ .mucilaginis eo-
rum.℥.vi.ſirupi violati.℥.viij.coquatur vſqꝫ dum me
diocre habeat ſpiſſitudinem.⁊ fiat loch cum alijs.Et ſit
doſis eius.ʒ.iij.vel.iiij.cum lacte recenti ſi non eſt febriſ
⁊ ſi eſt febris cum aqua ordei aut cucurbite.aut citruloꝝ
aut ſeminum portulace ⁊ confert etiam febribus exaſpe
ratib⁹ ⁊ ſiti vehementi cum aqua frigidiſſima . Et ſi ad
ſunt vigilie .da cuꝫ lacte quod mulgetur ex papauere al
bo ⁊ aqua frigida. ¶ Diaſcorides dixit aquam decoc
tionis ficuum iſopi ſicce fenugreci eſſe mundificatiuum
bonũ pectoris ⁊ pulmonis.aut aquam decoctionis iſo-
pi paſſularum ⁊ fenugreci cum melle. Et dixit aquaꝫ ↄ̄
coctionis ordei cum virticis ſimiliter mundificare pul-
monem ⁊ pectus a groſſis humoribus aut ſemen vrtice
cuꝫ aqua ord.i ⁊ melle ⁊ eſt fortius. Dixit iterum por-
rorum elixaturam aut ſemen eorum in aqua ordei cum
melle valere aſmati ⁊ mundificant pectus.⁊ ſi fiat vomi
tus cum ea ⁊ baurac eſt iuuamenti ſublimis.Et dixit ꝙ
ius galli multe antiquitatis ⁊ proprie cum iſopo ⁊ haſce
⁊ cartão ē ad aſma medicia mirabilis. Et decoctio quã
doqꝫ galli ⁊ ireos confert ſimiliter .abſtergit eniꝫ ⁊ mũ
dificat abſterſione ſiue mundificatione forti.Et quãdo-
qꝫ additur polipodium cum aneto. Dixit iterum gra-
na lauri cum aqua iſopi paſſulis ⁊ melle eſſe medicamẽ
ſublime aut cum aqua calamenti ⁊ haſce ⁊ melle.
¶ Hermes tradidit medicias mirabiles ad aſma ⁊ tuſ
ſim ⁊ eius deſcriptõ eſt. ℞.ſauine foliorum ſiccoruꝫ tri-
torũ ſicut alcohol.℥.i.inuolue cuꝫ butyri vacini pluries
loti aur.iij. confice cum melle colato quantum ſufficit
⁊ poſt ipſum alij addiderunt liquiritie.ʒ.v.pinearũ pur
gatarum amigdalarum mundatarum añ.ʒ.iij.doſis ei⁹
eſt ab aur.ij.vſqꝫ ad aur.iij. ¶ Paulus medicamen ad
idem.℞.ſauine aur.ii.mellis ⁊ butiri quantũ ſufficit ad
aggregandum.Et ſit doſis.ʒ.iij.cum decoctione paſſu-
larum ⁊ iſopi. ¶ Ruffus inquit. Trado medicamẽ ex
pertũ ⁊ ex maxime ſecretis . Et eſt vt des pulmonis vul
pis ſicci.ʒ.ii.cuꝫ aqua mellis ſummat cum celeritate ⁊ ꝑ
pᷓe freqñs ſit ipſius adminiſtratio.
¶ Filius zacharie araſi. Modus decoctionis iſopi.⁊
eſt decoctio minor conferens tuſſi ⁊ aſmati a caliditate ⁊
aſpitate pectoris. ℞.ficus ſiccas.x. iuiubas.30.ſebeſtẽ to
tidẽ paſſularũ enucleataruꝫ liqritie raſe añ.ʒ.x. ſeminũ
altee citoniorum iſopi pſilij viol.ſicarum ana.x.v. ¶
Decoquantur cum aque.lib.iij.vſqꝫ ad lib.i.Et doſis
etiam omni die ſit.℥.iii.cũ muroba violarum aur.iii. vſ
que ad.℥ .i. Et ſumat poſt illõ mane ⁊ ſero ex hoc loch
quod.℞.capillorum ve. ſeminum melonum citruloruꝫ
ana.ʒ.v.confice cum ſirupo vio. Et ſit doſis eius.ʒ.iii.⁊
ſi ſufficit bonum Et ſi non fuerit cum eo febris detur ei
in potu cum vadit dormituꝫ mucilago pſilii cũ aq̄ citru
li aut cucurbite aut cum aqua que mulgetur ex ſemine
portulace ⁊ teneat in ore ſuo formas ſimiles lupinis q-
rum hec eſt deſcriptio.℞ .ſucci liquiritie.ʒ.x. ſeminum
cucurbite citruli portulace ana.ʒ.v. confice cum mucila
gine pſilij ⁊ albumine oui ⁊ bibat cum aqua permixtio-
nis iuleb . Si autem non fuerit cum eo febris detur lac
recens ad potandum ⁊ comedendum cum pane ⁊ ſorbẽ
dũ ex eo hora poſt horam vt frangatur ſitis ⁊ ſit lac qđ
mulgetur proprie ex capris quarum paſtus ſit herba or
dei ⁊ lactuce ⁊ ſimilia. ¶ Et confert emplaſtare pectus
cum cera ⁊ oleo violato imbibitis in mucilagine pſilii.
aut aqua portulace aut lactuce ⁊ ſimiliuꝫ. Et ſit cibus eo
rum pedes ⁊ capita hedorum aut pulli cũ cucurbitis aut
kiſt cum oleo amigdalino aut ſorbitiones ex ſanie ordei
aut tritici cum zucharo ⁊ frangit aquam frigidam cum
iuleb. ¶ Si auteꝫ ſit in pectore aut pulmone materia ca
lida aliquid groſſitiei habẽs.adminiſtrentur trociſci cũ
decoctione iſopi predicta.quaꝝ hec eſt deſcriptõ.℞.ſuc
ci liquiricie violarum ana.ʒ.x. amigdalarum amararuꝫ
ſeminum altee dragaganti ſeminum feniculi ana .ʒ.iii.
confice cum mucilagine pſilij ⁊ ſemine lini ⁊ citonioruꝫ
⁊ da cum ſirupo violato feſtinant eniꝫ maturationem ⁊
⁊ faciunt ſputum facilem.ſi autem mundificatione cor-
poris indigeret ſoluatur natura de quarto in quartum
diem cum hac infuſione .℞.pulpe caſſiefi. muroba vio
larum ſiracoſt ana.℥.i.trociſci de violis.ʒ.iij . diſtempe-
rentur cum decoctione iſopi predicta ⁊ da in mane.
¶ Confectio trociſcorum de violis eſt huiuſmodi .℞.
foliorum violarum mediocrium in exicatione ⁊ humec
tatione.ʒ.vi.turbit boni arundinei.ʒ.iiij. ſucci liquiritie
teraniabin ana.ʒ.ij.ſcamonee.ʒ.ij. fac trociſcos valẽt aũt
ad conſtrictionem anhelitus ⁊ liniunt naturam ⁊ mun-
dificant pectus. ¶ Filius zacharie.modus confectionis
iſopi.⁊ eſt decoctio maior conferens etiam tuſſi ⁊ aſma-
ti a materia groſſa multe humiditatis mundificat eniꝫ
pectus ⁊ pulmonem ab ea ⁊ ſanie ſi fuerit in ipſis. ℞.fi-
cuuꝫ ſiccarum albaruꝫ ⁊ pinguium .x.numero ⁊ dactilo
rum pinguium tantumdem fenugreci radicum apij fe-
niculi ſeminum vtriuſqꝫ ſeminuꝫ vrtice aniſi iſopi ſicce
calamenti ireos praſſij ana.ʒ.v.liquiricie munde.ʒ.x.ca-
pillorum ve.ʒ.vij.decoquantur in lib .iiij.aque vſqꝫ ad
iij.⁊ ſit doſis ei⁹.℥.iij.cuꝫ melle.⁊ datur conuenienter.
¶ Medicamen de genciana quod maturat ⁊ educit a
pectore humorem groſſum aut ſanioſum. ℞.capilloruꝫ
ve.ʒ.x.amigdalarum amararum.ʒ.v.ireos.ʒ.iij.corticuꝫ
radicum capparorum orobi ſeminuꝫ apij feniculi ana.ʒ
ij.gentiane ariſtologie rotunde ana.ʒ.v.confice cuꝫ mel
le diſpumato.Et ſit doſis eius a.ʒ.ij.vſqꝫ ad aur.ij.
¶ Confectio formarum ſimilium lupinis conferentiũ
diſnie que tenentur in ore ⁊ conferunt vehementer. ℞.
ſucci liquiritie papaueris zuchari ana.partes equales ſi
ant inde predicte forme.

¶ Confectio vnguenti quod maturat ⁊ lenit materias in pectore. ℞. cere citrine. ℥. i. olei de keiri ⁊ proprie citrine. ʒ. iiii. adipis anatis ⁊ galine ⁊ mucilaginis fenugreci ⁊ ſeminis lini an̄. ʒ. v. ſtoracis. ʒ. vi. fiat eoꝝ aggregatio bona ⁊ vngat̄ pectus ex eis. eſt enim expertum bonum

¶ Confectio pillularum de agarico ex noſtra inuentione mundificans pectus ⁊ pulmonem ⁊ conferens aſmati ⁊ tuſſi antique. ℞. agarici. ʒ. vi. ireos praſſii an̄. ʒ. ii. turbit. ʒ. viii. ierepigre. ʒ. viii. coloquintiđ ſarcocole an̄. ʒ. iiii mirre. ʒ. ii. confice cum rob ⁊ doſis eorum ſit. ʒ. ii.

¶ Cerotū ex inuentione noſtra leniēs pectus maturās materies in pectore ⁊ pulmōe. ℞. iſopi humide. ʒ. xx. cer̄ citrine. ʒ. iiii. olei de keiri citrini. ʒ. xl medulle cruris vituli adipis anatis ⁊ vituli ⁊ galine an̄. ʒ. viii. mirre bdelij mucilaginis fenugreci ſeminis lini an̄. ʒ. vii. ſigie tere bētine an̄. ʒ. vi. mucilaginis altee. ʒ. viii. cōfice ſic. mirra ⁊ bdelium redigantur in ſubtilem puluerem ⁊ miſceantur cū mucilaginibus vſqꝫ dum diſſoluatur in eis deīde cū ceteris fiat vnguentum ⁊ fiat inunctio ex eo tepido.

¶ Johānes ſapionis loch ad aſma cōferens ⁊ conſtrictionem anhelitus ⁊ ſubtiliat humores groſſos. ℞. ſquille aſſate. ʒ. vi. radicum lilii celeſtis. ʒ. iiii. iſopi praſſii an̄. ʒ. ii. mirre croci an̄. ʒ. i. tere ⁊ confice cum melle.

¶ Loch aliud euiſdem bonum ad aſma ⁊ conſtrictionem ānhelitus. ℞. ſiſami excorticati naſtrucii an̄ . xxx. penidiaruꝫ. ʒ. xx. iſopi. ʒ. vij. confice penidiis ⁊ ſit doſis euiſ ʒ. v. cum decoctione iſopi. ¶ Confectio vaporis exicātis humiditateꝫ in pectore ⁊ confert aſmati ⁊ tuſſi humide. ℞. arſenicuꝫ ⁊ tere contrictione bona ⁊ diſtempera cum vitello oui ⁊ accipe ferulam ſiccam ⁊ diuide eam in rotundula multa ſicut eſt magnitudo nucis. deinde illineas eam ex medicamine ⁊ dimitte ſiccari. ⁊ cum volueris vnge eam cum ſepo renum caprarum aut boum ⁊ fiat ſuffumigium ex vna poſt vnam per ebdomodam ⁊ recipit patiens vaporem per embotum ore aperto.

¶ Aliud. ℞. arſenicum ⁊ ſulfur ⁊ fac formas ſimiles auelanis cum ſepo renum ⁊ vtere ſimiliter.

¶ Aliud cōferens tuſſi ⁊ aſmati plurie humiditatis ℞ ariſtologie rotunde mirre ſtoracis thuris an̄. ʒ. arſenici. ʒ v. ter̄ ⁊ confice cū butiro vacino ⁊ fac formaſ ſimiles auelanis ⁊ ſuffumigetur vna poſt vnam. Ea autem que bibuntur ſecundum hanc intentionem aut lambendo ſumuntur. dicta ſūt in canōe.

¶ De tuſſi.

Tuſſis quedam eſt humida quedaꝫ ſicca. ⁊ q̄cūqꝫ earum fuerit aut eſt a cauſa i membris ipſius ſpiritus aut ab aliiſ membris ſicut tuſſis catarales. Et tuſſis que fit cuꝫ cōmunitate aliorum membrorum ſicut ſtomacis ep̄is ⁊ ſplēe. aut corporis totius ſicut in febribus. ¶ Tuſſis q̄dem catarralis cura ſunt due res. Prima eſt ſedatio fluxus catarri ⁊ diximus curā eius. ¶ Secunda eſt ſecundum duoſ modos. Primus eſt maturatio eius q̄đ fluxit. Secundus eſt eductio ⁊ abſterſio eius ex eis que dicemus iaꝫ.

¶ Cura autem tuſſis que fit a cōmunitate eſt due res.

¶ Prima eſt retificatio illius mēbri. Secunda ē occurrere impreſſioni illate i ſpūalibus mēbris ex his que dicemus. Tuſſis aūt hūida cuius cauſa eſt in ſpūalibus membris eſt ſecunduꝫ vnum duorum modorum aut a malicia complexionis ſine materia. ⁊ dicta eſt cura eius aut cū m̄a calīa aut frīa groſſa vel ſubtili. ⁊ dicta ē cura eorum in caplõ de aſmate ſufficienter. Sicca aūt tuſſis ē ſm̄ duos mōs aut cū febre aut ſine feb̄ ⁊ qualiſcūqꝫ dicta eſt cura ei⁹ in caplõ de aſmate a ſili cauſa. ¶ Ma hēt araſi. Tuſſis catarralis a catarro acuto calido ⁊ ſubtili ſm̄ intentionem primaꝫ curatur cum rebus proprie ingroſſantib⁹ ⁊ coadunantibus ipꝫ ⁊ tardantib⁹ velocitateꝫ ſui fluxus ſicut proprie ſirupus de papauere. ⁊ fortius ē eo iacur ⁊ gargarizet āte ſomnum aquā decoctōis balauſtie ⁊ ro. ſicaꝝ. deīde pōat ſub ligua ſua ex his troc. ℞. amili dragagāti amigdalaruꝫ dulciuꝫ excorticatarū farine fabarum ſemis papaueris albi ⁊ nigri ⁊ corticum ei⁹ gūmi arabici ⁊ boli armēi. Fac ex eis formas ſimiles lupiniſ cū mucilagīe pſili ⁊ ſeis citonii ⁊ detur cum dormitū. ex deiacur circiter. ʒ. i. eſt bonus eis ⁊ fortius eis. Et ſi ſig̃t cū hoc plenitudineꝫ eſſe in ſanguine ſlebotomam⁹ cephalicā p⁹ ſedationeꝫ acuitatis ⁊ inflationis ſuꝑflue. Et mane damus aquam ordei decoctionis iuiubarum ⁊ ſebeſten cū miroba violarū ⁊ cū ſirupo de papauere i ſero. Et damus cibos ſorbitiōes ⁊ farina fabarū ⁊ aqua ordei cū eo q̄đ iniget̄ ex ſucco papaueris albi aut ex ſeie ⁊ cortice. Si eni vigilie adſunt cū oleo amigdalino dulci ⁊ penidiarū. Et damus ēt atriplicē ⁊ maluas: ⁊ ēt ex lactucis cū amigdalis: ⁊ ſorbitiones ex tritico donec diſſoluat̄ aut ex ſauic. Si āt indigent ventris ſolutione ⁊ tuſſis fuerit ſicca ⁊ aſperitas in corpore tunc. ℞. iniubaꝝ ⁊ ſebeſten ana. xx. numero. paſſularum enucleatarum. ʒ. x. violarum liquiritie ana. ʒ. v. ficuum ſicaꝝ numero. x. Decoquoque in. lib. iij. aque vſque ad vnam ⁊ diſſolue in ea caſſiefiſtule teraniabin ana. ℥. i. Et ſi patiatur calorē cū hoc de miroba de violis aut aquā ordei

¶ Si āt iā ſereare cepit occurit nobis iā intētio ſcđa ⁊ cū volumus vt ventris ſolutiōe pectus mūdificet̄ dabimus tūc miroba violatū cū decoctione iſopi minore quā diximus in cura aſmatis calidi ⁊ ſimilia pectus mūdificantia. Si āt fuerit tuſſis a catarro frigido ⁊ groſo. tūc precepimus vt lambat oi ſero ex mirra circiter. ʒi. cū melle ⁊ gargarizet ante ſomnū ꝑpue mirrā ⁊ croci cuꝫ aqua mell' aut rob aut cū iacur. ſi neceſſitas expetit. Et ſi neceſſaria eſt vētris ſolutio fiat illō cū pillulis cochiis aut cū iera diacoloq̄ntide. ⁊ ſi p⁹ illō adhuc fortiore idiget medicamīe. da ex his pillulis. ℞. ſtoracis liq̄de mirre thuris maſculi opij croci ſucci liquiritie. ana fiant pillule ſicut cicer. Doſis a. ʒ. iij. vſqꝫ ad. iiij. ⁊ ſummat ex eis i nocte. Cū āt q̄ aggregatū ē in pectore iā maturat̄ ⁊ expuit̄. da decoctionē iſopi maiorē ⁊ alia q̄ dicem⁹ in tuſſi a materia groſſa ⁊ humida. Si āt catarrus cuꝫ his non ſiſtitur ⁊ tuſſis ſupfluit oꝫ vt dem⁹ aliqua ex ſtupefactiētib⁹ ⁊ catarri vehem. tiā ſedātib⁹ ex his q̄ dicemus Si āt hec nō ſufficiūt. tūc oꝫ vt radatur caput ⁊ fricetur i loco zuēdeg i balneo cū pāno mlte aſpitatiſ donec loc⁹ rubeat ⁊ ſi nō ſufficit lineat̄ i eodē loco cū emplaſtro ex ſinapi ꝯtrita ⁊ decoctōe ficuū ⁊ dimittat̄ dōec veſicet̄ loc⁹ Deinde aperiantur veſice ⁊ non conſolidentur tempore extenſo ⁊ ſi adhuc non cōtulerit cauterizetur ſuper zuendeg ⁊ teneatur cauterium longo tempore apertum. Hec āt tuſſiſ curāda ē exq̄ſite cū mlta ſolicitudīe. ꝑduē n. ad ptiſiꝫ plerūqꝫ. ¶ Medicīe fri. ad tuſſiꝫ catarralē.

¶ Mahemet araſi. Confectio ſirupi de papauere mirabilis ad tuſſim ex catarro calido ⁊ ptiſim. ℞. papa

ueris albi ⁊ ngri añ. ʒ. c. ſeminis lactuce. ʒ. cc. ſemis iuſq-
ami albi. ʒ. xxx. coquant̄ in aque lib. viii. vſqȝ ad lib. ii.
Deinde cola ⁊ pzuce ſup ipſuȝ mucilaginis pſilii lib.
ſ. rob. lib. i. coquātur donec inſpiſſentur ⁊ adminiſtrēt̄.
Idem confectio trociſcozum de papauere conferens
vt ſupꝛa. ℞. papaueris albi. ʒ. xxx. ſeminis cucurbite ci-
truli iuſquiami albi añ. ʒ. xx. aili dragagāti gummi ara
bici añ. ʒ. xv. Confice cum mucilagine pſilii Doſis. ʒ.
iii. cū ſirᵒ ꝺ papa. aut cū aq̄ ozdei ſt. ii. cū ad tuſſiȝ calidā
catarralem cuȝ q̄ eſt ſputū ſubtile citrinū bonū expꝛtum.
Idem. Confectio pillularum de papauere ad tuſſiȝ
ſiccam que infeſtat in nocte ⁊ ad catarruȝ calidū. ℞. opij
amili gummi arabici ſucci liquiritie añ. partem. i. papa-
ueris ptes. ij. Fiāt pillule ſicut cicer. ⁊ da ex eiſ a. iij. vſqȝ
ad. iiii. in ſero cōuenit etiaȝ pueris qui vomunt ⁊ non
poſſunt dozmire propter tuſſiȝ. De iacur ⁊ de diaco
dion dictum eſt in grabadin noſtro. Diapapauer ex
inuētione noſtra ꝯferens cum auxilio dei tuſſi catarrali
noue ⁊ mlti tempozis ⁊ maturat egritudines pectozis ⁊
eſt mirabilis. ℞. papaueris. ʒ. 30. liquiritie dragagāti pe
nidiarum añ. ʒ. 30. gummi arabici ſucci liquiritie farine
fabarum fenicli aniſi ſeminis lactuce amili ſeminis poz-
tulace malue añ. ʒ. x. ſeminum cucumeris melonis cucur
bite añ. ʒ. v. Confice cū melle colato aut cum penidiis ⁊
melle añ. quātum ſufficit. Doſis eſt aur. ii.
Sirupus de papauere ex inuentione noſtra confert
catarro ⁊ tuſſi ab eo. ⁊ propꝛie cum caliditate ⁊ aſperita-
te. Expertum. ℞. papaueris albi. ʒ. 30. papaueris nigri. ʒ.
x. ſeminum malue gummi arabici dragaganti ſeminum
citruli ⁊ citoniozum ana. ʒ. v. liqritie. ʒ. xv. pſilii. ʒ. vi. om
nia pꝛeter pſilium contunde ⁊ pone ſupꝛa ea aque lib. vi
⁊ dimitte die ac nocte ⁊ fac bulire vſqȝ dū redeat ad lib.
iii. deinde cola ⁊ pone in eo hueg lib. i. penidiarum lbr.
ſ. Coque lento igne vſqȝ ad mellis ſpiſſitudinem. Da
bonum ſi deus voluerit Hamec filius zacharie.
Sirupus de papauere confert tuſſi ⁊ catarro. ℞. papa-
ueris albi cum cozticibus ſuis. ʒ. xxx. papaueris ni. dra-
gaganti gummi arabici añ. ʒ. x. liquiritie ſeminis malue
añ. ʒ. xv. ſebeſten. xxx. Contunde omnia ⁊ fac coqui cū a
que lib. v. vſqȝ ad lib. ii. deinde cum meibutheg ⁊ zucha
ri ana. ℥. viij. fiat ſirupus bonus ſi deus voluerit.
Idē. Diapapauer cuius iuuamentuȝ eſt ſublime ad
tuſſiȝ catarraleȝ cū calitate ⁊ aſperitate ⁊ fit ⁊ ad raucedi
neȝ vocis ⁊ ad pleureſiȝ. ℞. papaueris albi penidiarum
ana. ʒ. xxxv. ſucci liquiritie gummi arabici dragagāti añ.
ʒ. x. amigdalarum dulcium. ʒ. viii. amili. ſeminis citonio
rum ſeminis poztulace ana. ʒ. v. ſeminis cucumeris citru
li melonis ⁊ cucurbite lactuce ⁊ malue añ. ʒ. iiij. Tem-
pera cuȝ ſirupo violato. Doſis eiᵘ ab aur. iij. vſqȝ ad. ℥.
ſ. cum aqua ozdei decoctionis iniubarum ⁊ ſebſten. Et
ſi habent vigiliaſ cum eo quod mulgetur ex papaueris
ſemine cum coztice ſuo.
Medicie ad tuſſim catarraleȝ frigidaȝ.
Hamec araſi. Confectio pillilularum de ſtozace ad
tuſſim catarraleȝ abſqȝ caliditate que inquietat in nocte
⁊ inducit vigilas. ℞. ſtozacis liquide albe olibani mir-
re ſucci liquiritie opij ana partes equales. Fiant pillule
ſicut cicer. Doſis eius eſt. ii. aut. iij.
Sabor Girges Confectio pillularum quarum iu-
uamentum eſt vltimum ad tuſſim catarralem ⁊ ptiſim.

℞. ſtozacis mirre croci opij olibani caſtozei yreos pine-
ax purgatax añ. Cōfice cū galbāo ⁊ ſtozace diſſolutis cū
pauco mellis bis vel ter. Da. ij. vel. iij. in ebdomoda.
Galienus Confectio trociſcozum ad tuſſim catarra
lem qui tenentur ſub lingua ⁊ ſiſtunt catarrum ⁊ ſedant
tuſſim. ⁊ conferunt ptiſi. ℞. medicais trociſcati quod ha
buimus ab andromaco pinearum purgatarum añ aur.
v. amili gummi arabici dragaganti papaueris albi ana
aur. ii. Fac formas ſimiles lupinis ⁊ da in ſero tenendaſ
ſub lingua. Alexander dixit canonem quem preteri-
re non iubeo. Et enim ante curabis catarrum quaȝ egri
tudines catarrales niſi in duobus caſibus ſcilicet cum ti
mueris ne pꝛefocetur ⁊ ſuccurres tunc cum vomitu. Et
cum timueris aduentum apatis in parte nobili ⁊ pꝛeue
nies cuȝ flebothomia. Et dico quod narcotica poſtquā
ex catarro in pectoze ⁊ pl̄mone plenitudo acciderit dare
ſuſpectum eſt. Dabis igitur ante plenitudinem
Poſt vero plenitudinem euacuabis prius. Deinde
ſecurius dabis ſi iſta dari opoztet.
Alexander. Confectio pillularum ad tuſſim catara-
lem ⁊ eſt ex medicinis benedictis ⁊ eſt ex ſecretis artis ⁊
confert ad omnes egritudines catarrales ⁊ vocantur pil
lule alkayber ⁊ dicte ſunt in capitulo de catarro.
Idem confectio alia pillularum experta ad tuſſim ⁊
ad alias egritudines catarralas. ℞. ſtozacis mirr̄ opij an.
Fac pillulas cum melle diſpumato.
Alie ſecunduȝ eundem modū mirre opii galbani añ
Fac vt prius. Iſaac eben amaran. Pille ſedantes
tuſſim antiquā ⁊ nouā. ℞. ſtozacis caſtozei opii granoꝝ
pini. añ ptē. i. croci ptis. iᵒ. tertiam confice cum rob.
Iohannes filius ſerapionis. Cum tuſſis ſicca ⁊ aſpe
ra cum caliditate fuerit ⁊ rubore ⁊ apparuerit ſanguinis
plenitudo ſicut diximus in aſmate a ſimili cauſa facto
facies. ſ. ut flebothomes adminiſtrādo deinceps aquam
ozdei cū ſebeſten cum ſirupo violato aut miroba de vio
lis ⁊ inungimus pectus cum ceroto Galieni imbibito
in mucilagine pſilii aut ex cera ⁊ oleo violato ſilr̄ imbibi
tis. Et ſi eſt neceſſe māȝ ſepultam i pectoze educer̄ da
bis miroba. predictū cum decoctione iſopi ⁊ dabis ſpeci
es loch ex mucilaginibus pſilii ⁊ citoniozum cum gum
mis ⁊ medullis ex his que dicemus. Cibabis auteȝ eos
ex ſozbitionibus ⁊ propꝛie cum farina fabarum ⁊ penidi
is ⁊ oleo amigdalino dulci aut ex ozdeo cōfracto. Et qñ
qȝ miſcemus propter vigilias illud quod mulgetur a ſe
mine papaueris albi ⁊ aqua ozdei damus etiam ſozbiti
ones ex tritico confracto cum zucharo nec non ⁊ iuſ
cula ex artriplice ꝑ maluis ⁊ qu nd ꝙ miſcemus pul
los ⁊ pedes edozum ⁊ capita ⁊ aues minutas teneraſ cuȝ
eis aut vitella ouozum diei ſui ⁊ cucurbita. eſt bonus
cibus eis ⁊ medulle frigide ſicut citrullus cucumer. Et
ſimiliter bleta ⁊ poztulaca cum amigdalis. Bibant aūt
aq̄ ozdei aut aquā frigidā vl̄ iuleb. cū maturatiōis ſigna
apparuerit ⁊ ſputū iā incipit ipiguari dādū ea q̄ facilitāt
ipȝ ad exereādū ſic ꝺcoctō iſopi frigida ꝓpe ⁊ electua-
ria q̄ lābūt̄ ⁊ ſilia Cōfectio loch q̄ ſūt̄ i hōa hac. ℞.
paſſulaꝝ enucleataꝝ picaꝝ fiſticoꝝ amigdalaꝝ dulci cū
ſeminū citruli melōiſ ⁊ cucurbite draga. gūmi ara. papa
ueris albi ſucci liqritie poztulace zuchari tabarzet ⁊ pe-
nidiarum ana. Fac formas ſimiles lupinis ⁊ teneat ſub
ligua vnā ex eis Pectus autem ex maturatius iungat̄

¶ Si autem corpus mundificatione indiget. fiat iſtud
cum trociſ. de viol. ʒ. iij. pulpe caſſie fiſtule. ℥. i. zuchari
violati ⁊ terraniabin añ aur. v. diſſolutis cum decoctiõe
iſopi frigida. ¶ Johannes ſapionis loch conferẽs tuſ-
ſi facte ex caliditate ⁊ ſiccitate ⁊ aſperitate multa ⁊ eſt me
dicamen bonum. ℞. amigdalarum dulcium excortica-
tarum. ʒ. xij. ſeminũ malue altee ana. ʒ. x. ſeminum citrul
lorum mundatorum. ʒ. x. gummi arabici dragaganti a-
mili granorum citoniorũ ſucci liquiricie granorum pi
ni añ. ʒ. viij. penidiarum ſabari. ℥. i. terantur omnia cõ-
tritione bona ⁊ miſceantur cuꝫ ſirupo. cuius hec eſt per
mixtio. ℞. paſſularum dulciuꝫ radicum liquiritie ſebe-
ſten iniubarum añ partes equales. decoque in aqua do
nec inſpiſſentur deinde cola ⁊ proiice in eam rob. quan-
tum ſufficit deinde coagulentur cũ ea medicine ⁊ da cũ
ſorbitionibus ex aqua ſurfuris ⁊ ordei cum faria fabaꝝ
cum penidijs ⁊ oleo amigdalino dulci ⁊ bibat ſuper ip-
ſum aquam ordei. ¶ Idem aliud valens ſimiliter. ℞.
pſili granoruꝫ citonioꝝ añ. ʒ. v. ſeminis papaueris albi. ʒ
x. ſebeſten. L. iniube. 30. radicis liquiricie. ʒ. vii. keſmes
ʒ. xv. caſſie fiſtule mundate. ℥. i. decoque in aqua lib. viii
donec impinguentur deinde cola ⁊ proiice ſuper ea rob.
lib. ii. zuchari ſaleimeni ſirupi violati penidiarum añ. ℥
vi. farine fabarum. ʒ. iii. dragaganti gummi arabici ana
aur. iiii. decoquantur vſque dum tranſeant in eſſetiam
mellis. Deinde. ℞. ſeminis cucurbite melõis cucume
ris citrulli. añ. aur. ii. papaueris albi aur. iii. aniſi feniculi
añ aur. i. confice ⁊ conſerua in vaſe vitreo. Doſis eius ẽ
ab aur. ij. vſqꝫ ad. iii. teneat paruꝫ ſub lingua. deinde bi
bat aquam ordei eſt enim medicamen benedictum.

¶ Confectio formarum ſimilium lupinis conferentiũ
tuſſi ⁊ aſperitati. et eſt ex inuentione noſtra. ℞. dragagã
ti gummi arabici ſeminis malue ſeminum cucumeris ⁊
citrulorum amigdalarum dulcium farine fabarum añ.
ʒ. iij. ſeminis portulace amili añ. ʒ. ij. fac formas cum mu
cilagine pſilij. Et ſi vigilias patitur adde ſeminum lac-
tuce papaueris añ. ʒ. iij. ¶ Filius zacharie araſi. confec-
tio pillularum conferentium tuſſi calide ⁊ ſiccitate ⁊ au-
ferunt eaꝫ. ℞. ſucci liquiritie amili dragagãti gũmi ara
bici amigdalarũ excorticatarum añ. ʒ. i. zuchari tabarzet
ʒ. ii. cõfice cum mucilagine ⁊ ſeminuꝫ citoniorum ⁊ fiãt
inde predicte forme ⁊ teneat in ore die ac nocte.

¶ Idem pillule bichichie que conferunt ſimliter. ℞. ſu
ci liquiricie zuchari tabarzet añ. aur. vi. amili dragagan
ti amigdalarum dulcium añ. ʒ. iiij. confice cum mucila-
gine pſilij vel citoniorum. ¶ Idem confectio trociſcoꝝ
feſtinantium maturationeꝫ in tuſſi calida ⁊ pleureſi fa-
cilitantiũ ſputum. ℞. ſucci liquiritie violarum añ. ʒ. v. a
mili dragaganti ſeminum altee fenicu'i añ. ʒ. i. ſ. confice
cum mucilagine pſilij ⁊ ſemine lini ⁊ ſemie citoniorum.
Da cum aqua ordei ⁊ ſirupo violato.

¶ Idem confectio alia trociſcorum ad tuſſim ſiccaꝫ cuꝫ
caliditate vehementi ⁊ ſiti. ℞. ſucci liquiritie violarum
añ. aur. ij. ſeminis citrulorum cucurbite teraniabim añ
aur. i. ſ. fac trociſcos cum mucilagine pſilij ⁊ ſeminuꝫ ci-
toniorũ Doſis aur. ij. cuꝫ aqua. ordei ⁊ ſirupo violato
¶ Filius zacharie. loch conferens tuſſi calide ⁊ matu-
rans eam ⁊ facilitans in ea ſputum. ℞. iniube. xx. ſebeſtẽ
xl. ficus. vi. liquiritie munde paſſularum enucleatarum
añ. ʒ. x. capillorum veneris. ʒ. v. aque lib. v. bulliant vſqꝫ
ad lib. i. deinde. ℞. penidiaruꝫ ⁊ rob. añ. ʒ. v. coquantur
cum facilitate vſqꝫ duꝫ ſit ſicut mel currẽs. ¶ Deinde
accipe ſeis lactuce cucumeris cucurbite portulace fabaꝝ
excorticatarum añ. ʒ. iij. gummi arabici dragagãti amili
papaueris albi amigdalarum dulciuꝫ añ aũr. i. confice
cum predictis doſ. ʒ. v. ¶ Idem confectio ſilis lupinis
conferẽs tuſſi caſe ⁊ abſciſſioni vocis ⁊ ſedat ſitim. ℞. ſe
minis cucumeris mundati. ʒ. vi. ſucci liquiritie. ʒ. vi. ſeiſ
portulace aũr. i. aggrega eam poſt bonam contritionem
cum albumine oui ¶ Fiant inde predicte forme ⁊ teneãt
quotidie ſub lingua. Sabor confectio pillularum confe
rentium tuſſi. ℞. dragaganti gummi arabici ſeminum
cucumeris papaueris al. portulace amili croci zucari vl
penidij ana. confice cum rob ⁊ teneat quotidie ſub lin
gua. eſt enim expertum: ſi deus voluerit.

¶ Sabor rex: medicamen mirabile conferens tuſſi ca
lide antique ⁊ egritudinibus pectoris a caliditate ⁊ ſici
tate expertũ. ℞ mucilaginis pſilii extracte ſecũdum ſciẽ
tiã. lib. iij. rob. penidiaꝝ zuchari ſalei mẽi ana. lib. i. ſ. co
que lento igne uſque ad mellis ſpiſſitudinem auferẽdo
continue ſpumam eius deinde. ℞. ſeminum cucumerũ
melonum citrulorum cucurbitarum mundatarum. ana
ʒ. x. amili amigdalarum dulcium granorum pinee ma-
ioris ana. ʒ. xv. gummi arabici dragaganti albi ſeminis
lini aſſi ana. ʒ. viij. ſeminium citoniorum mundatorum
ʒ. iij. croci. ʒ. j. aniſi. ʒ. iij. opij. aure. j. ſeminis lactuce. ʒ. x.
tere ⁊ pulueriza ⁊ pone ſuper medicamine. Et ſi nõ po
teſt dormire adde cũ predictis ſeminis papaueris. ʒ. xx.
iuſquiami. ʒ. x. reconde in vaſe vitreo doſis eius eſt. ʒ.
iij. vel. iiij. teneat ſub lingua ⁊ glutinat ſaliuam eius. eſt
enim medicamen benedictum.

¶ Sirupus de iſopo ex inuẽtione noſtra conferens cũ
auxilio dei tuſſi calide difficili ⁊ confert ptiſi ⁊ dolori la
terum. ℞. liquiritie radicum feniculi vel ſeminum eius
ana. ʒ. x. iſopi capilloꝝ ve. ana. ʒ. v. ficuſ pingues. vij. pru
na. x. iniubas. xx. paſſulaꝝ enucleatarum. ʒ. xxx. ſebeſtẽ.
c. decoque cũ aque lib. v. vſque ad. lib. ij. da tepide. ℥. j.
cũ. ʒ. vj. zuchari roſati uel uiolati. Et ſi uiꝫ accipe huius
aque lib. ij. ⁊ pone ſuper eam penidiarum ſabari zucha
ri meibutheg. ſirupi violati ana. lib. ſ. dragagãti. ℥. iii.
eſt enim valde bonum tuſſi ſicce vel ptiſi ⁊ ſiccitati pecto
ris ⁊ aſperitati: da cũ aqua cucurbite aſſe vel citruli.

¶ Aliud valens ſimiliter. ℞. predicte decoctionis. lib.
ii. ⁊ pone ſuper ea penidiaꝝ. lib. i. olei amigdalarum dul
ciũ. ℥. iii. granorum alben excorticatorum. lib. ſ. fac de-
coqui ⁊ accipe uiolaruꝫ ſiccarum tritarum ⁊ cribelataꝝ
dragaganti ana. ℥. i. gummi arabici. ℥. ſ. pone in vaſe vi
treo. Doſis eius eſt ſicut galla bonum ⁊ expertum.

¶ Sirupus alius de iſopo ad tuſſim ⁊ aſma ex aſperita
te pectoris. ℞. iſopi capilli veneris ana. ʒ. xvi. violarum
papaueris albi ordei mundi ſeminis malue ana. ʒ. x. ſe-
minium citoniorum lactucaruꝫ cucumeris ana. ʒ. v. paſ
ſularum enucleatarum. ʒ. x. ficus. x. iniubas ſebeſteꝫ ana
xl cũ zuchari. lib. ii. fiat ſirupus.

¶ Sirupus alius de iſopo ad tuſſim ⁊ aſma ex aſperita
te cũ caliditate. ℞. liquiritie. ʒ. xxx. ſeminis malue cucu-
meris ordei mundi dragaganti ſeminis citrulorum ana
ʒ. iii. maratri apii capillorum ve. iſopi ana. ʒ. x. ſeminis ci
toniorum malue aniſi ana. ʒ. v. iniube ſebeſten. ana. xl. fi
cuum pinguium albarum. x. paſſularum enucleatarum

ʒ.x.zucari.lib.ij.fiat ſirupus. ¶ Diaſcorides dixit ꝙ
fructus algipurſantiqu⁹ aſſus igni.deinde comeſtus i ſe
ro cuꝫ melle confert tuſſi difficili ⁊ laborioſe.⁊ dixerunt
quidam ex poſteriorib⁹ ꝙ ſi īfigātur ī eo tria grana thu-
ris ita ꝙ ſepeliātur ī ipſo:⁊ deīde aſſetur ⁊ cōedat ī ſero
cū melle ꝯfert mirabilr̄. ¶ Seruet tamē illo ſero ſine ce
na ⁊ eſt expertum.

¶ De tuſſi humida.

Alia autē tuſſis humida pōit cōplexionalis
alia materialis. Materialis quidem ē ſecū
dū alterꝫ duorꝫ modorꝫ: aut cū caliditate: aut
cū frigiditate: ⁊ huic quidē cū caliditate cura
ē tres res. Prima ē adequatio cauſe eius. Secūda ē ſb
tractio ipſius cū ſubtractiōe cōmuni. Tertia ē eductio
ipſius eductiōe ꝓpria. ¶ Primā igit̄ rē cōplēt cōmēſu-
rare regimi eius ſex res quēadmodū ī caplō de aſmate
dictū eſt ⁊ p⁹ illud adminiſtrar̄ ex medicāinib⁹ q̄ ipſius
materiā digerūt ſicē decoctio capillorꝫ veneris ꝓprie ⁊
ſirup⁹ ex eis ⁊ ſirup⁹ ex iuiub.⁊ d̄coctio ſebeſtē ī aqua or
dei ⁊ decoctio iſopi facta cū papauere albo ⁊ fabis excor
ticatis ⁊ ordeo cū zucharo roſato aut violato ⁊ ſimilia.

¶ Secūdā vͦ rē cōplēt euacuatiōes facte cū iteratione
⁊ facte de quarto in quartū diē ex caſiafiſtula ⁊ terania-
bim ⁊ muroba de violis cū decoctiōe iſopi frigida ⁊ quā
doqꝫ addim⁹ ei quod ē ſicut trociſci de violis ⁊ ſimilia.⁊
dam⁹ iter ſolutiuū ⁊ ſolutiuū ex moderate vomere faciē
tib⁹: ſicē raphan⁹ aſſ⁹ cū oximelle aut ſirupo accetoſo d̄
radicibus: aut radices aſſas ⁊ oximel ⁊ ſimilia. ⁊ ſi corp⁹
ē plenū ⁊ fa ies pulchra cū abūdātia ſāguinis phleboto
mam⁹ ex baſilica: ⁊ quādoqꝫ cū phlōia remouēte mate
riam. ¶ Tertiā rē cōplēt adminiſtratiōes medicaminū
plenitudinē pectoris ⁊ pulmōis ꝑ ſcreatū educētiū: ſicut
loch de pio ⁊ ꝓprie loch de fabis: ⁊ loch de iſopo ⁊ ſiru-
pus de iſopo ⁊ confectio de oropo ⁊ ſimilia. ¶ Humi-
de vero ⁊ frigide tuſſis cura ē quinque res. Et prima q
dē eſt digeſtio ⁊ maturatio cauſe eius. Secūda ē ſubtrac
tio ei⁹ ſbtractiōe cōi. Tertia ē eductio ei⁹ eductiōe ꝓpa
Quarta ē exiccatio reſidui ſuperflui humidi eius. Qui
ta corrigit accidētia. ¶ Prima quidē res perficitur cuꝫ
adminiſtratione medicaminuꝫ ſicut in capitulo de aſma
te diximus. ¶ Secundam rem complent euacuatiōes
facte cum eo quod eſt ſicut pillule cochie ⁊ iera diacolo-
quintide: ⁊ pillule de agarico quas diximus in capitulo
de aſmate ⁊ proprie cum iteratione ⁊ iteratione ⁊ cum in
terpollatione adminiſtrationis rei vomice.⁊ ſi oporꝫ vt
deueniatur ad adminiſtrationem ſolutiuorum etiam.ſi-
cut in capitulo de aſmate diximus. ¶ Tertiam rem cō-
plēt adminiſtrationes medicinarum materiam educen-
tium a pectore quas in capitulo de aſmate diximus ⁊ d̄
inceps oſtendimus. ¶ Quartam rem complent admi-
niſtrationes medicaminū materiam diſſoluētiuꝫ ⁊ reſol
uentiū ⁊ ꝯſumētiū h⁹ ī quidē medicamina ꝯſueuerūt me
dici exiccatiua vocare que adminiſtranda ſunt poſtꝙ ad
miniſtrationes mundificantiuꝫ coīuꝫ ⁊ propriorꝫ cuꝫ ite
rationibus precesſerunt conuenientibus vt exiccetur re
ſiduum rei. Adminiſtrare auteꝫ ea in pricipio ⁊ ꝓſocare
⁊ ponere egrum ad morteꝫ. Adminiſtratio āt huiuſmo
di eſt ſecundū duos modos.ſ.aut lambendo aut bibēdo
aut vaporando ⁊ nos plenā faciemus narrationeꝫ ex his
⁊ huius quidē ſumme eſt lambere ex mirra. ʒ.i.cuꝫ mel

le.facilitat enim anhelitum ⁊ cōſumit humiditatē. Hu-
ius etiam intentionis eſt ſtorax ⁊ oppoponacū ⁊ proprie
cum ouis aut melle aut ſerapino factis ex eis pillis cum
aqua rute aut glutten albotiꝫ cum melle aut alkitran cū
melle aut ſulfur cum ouis ſorbilibus.aut arſenicuꝫ ſimi
liter cuꝫ ouis aut cum grano pini.⁊ ſimilia. ¶ Ex vapo
rationibus autem ad tuſſim antiquam arſenicum citri-
num cum ariſtologie rotunde partibus equalibus confi
ce cum butiro vaccino ⁊ fac formas ſimiles auellanis ⁊ fi
at ſuffimigium per embotum in ieiunio.dicitur enim ꝙ
ſtatim liberat. ¶ Vapor alius. ℞.arſenici citrini ſterco
ris leporis farine ordei corticuꝫ fiſtici ana fac formas cū
vitello oui ⁊ ſuffumigetur cū eis tribus vicibus.

¶ Alius. ℞.ariſtologie rotunde ſtoracis galbāi ana ar
ſenici ad pondus omniuꝫ aggrega cum butiro vacino ⁊
vtere. ¶ Alius. ℞.ſtoracis mirre thuris agiſtologie aā
arſenici pond⁹ oīuꝫ aggrega cum butiro vacino: ⁊ vter̄
Alius. ℞.ſtoracis: myrrhe turis ariſtologie ana arſeni
ci pondus omnium aggrega cum butyro vacino fiat ſuf
migatio omni die bis vel ter ⁊ bibat ſuper ipſum aquam
cum butiro ouino. ¶ Plura huius intentionis ſcripta
ſunt in capitulo de aſmate canone vltimo.

¶ Quintaꝫ reꝫ complent adminiſtrationes medicami
num cōfortantium pect⁹ ⁊ pulmonem aut elargantiuꝫ
⁊ ſi vigilie adſunt cū ſedatione tuſſis ⁊ ſomnum inducē
tiuꝫ. Sūma aūt medicinarū ſedātium tuſſim cū confor
tatione pectoris ⁊ pulmonis eſt hec.rob aut ſirupus fac-
tus ex ſucco granorum mirti cōpletorum eſt ad illud mi
rabilis ⁊ hoc in tuſſi calida. Sed ī frigida quidē cū mir-
ra.⁊ croco modico. Pulmonis aūt vulpis ſicci iuuamē
ē ſublime ī calida ⁊ frigida. In calā aūt aur̄.i.ex eo cū ſi-
rupo mirtio. In frigida vero cū melle ⁊ aq̄ calida.

¶ Huius autē intentiōis eſt crocus cuꝫ ſirupo mirtio
aut cū ſirupo de iſopo. ⁊ ſilr̄ ſandaraca cū melle ⁊ nux ci
preſſi cū vino ⁊ melle ⁊ grana pini.ſūt ex rebus magnis
in hac pte. ¶ Ex medicinis aūt magnis q̄ ſedāt ſitim .⁊
pectus ꝯfortant tiriaca ⁊ mitridatū ⁊ diamuſcus dulcis
⁊ amarus ⁊ athanaſia magna ⁊ parua ⁊ diamarte.⁊ con
fectio mirabilis Rabit regis quā ſcribem⁹ ⁊ ſimilia.

¶ Summa āt medicinarum pectus elargantiū ſcripta
ē ī caplō d̄ aſmate. ¶ Sūma āt mediciaꝝ tuſſiꝫ ſedantiū
⁊ corrigētiū ſupfluitates vigiliarum: dr̄ qn̄ de medicinis
ſtupefacientibus ſermonē faciem⁹: ſi de⁹ voluerit ¶ Aſ
ferātur ad hūc locū plura que ſcripta ſunt in capitulo de
aſmate humido ſiue calido ſiue frigido ⁊ proprie medici
na ꝙ ſcripſit filius zacharie. ¶ Fili⁹ humaiꝫ. Modus
decoctiōis de capillis veneris cōferens tuſſi humide cū
calore. ℞.capillorꝫ veneris nō vltime recētiuꝫ.℥.i.iſopi
ſicce fabaꝝ excorticataꝝ ſeminis feniculi aniſi ſcīnū lactu
carum portulace papaueris albi amigdalarum dulciū ⁊
amaraꝝ ordei excorticati ana.ʒ.v.ſeminis melōis cucur
bite granorum mirti ana.ʒ.iij.gūmi arabici aſſi.ʒ.ij.paſ
ſularuꝫ enucleataꝝ.ʒ.xv.dactilos pingues.v.ficus ſiccas
v.iuiubas.xxx.decoquantur ī aqua lib.iiij.vſqꝫ ad lib.i.
ſ.⁊ da omni mane.℥.iij cum zucharo roſato aut violato
⁊ ſi volueris accipe ex hac d̄coctione.lib.ij.⁊ cū meibueg
⁊ zuchari.℥.x.fiat ſirupus. Doſis eius eſt.℥.i. ¶ Fili⁹
amaran ſirupus de iſopo conferens tuſſi humide cuꝫ fri
giditate. ℞.iſopi ſicce.ʒ.v.capillorꝫ veneris liquiritie aā
ʒ.vj.corticum radicum apij feniculi ⁊ ſeminis aniſi aā.ʒ.

v.foliorum praſſij.ʒ.iij.paſſulaꝝ enucleatarum.℥.i.iuiubarum.xx.ireos fenugreci ana.ʒ.ii.ſ.ſeminis malue ⁊ biſmalue ana.ʒ.ii.ficuũ pinguiũ.vi.numero dactiloꝝ v.foliorum calamenti aur̃.i.decoquantur in aqua lib.v. vſqꝫ ad lib.i.ſ.cũ melle ⁊ meibueg ana.lib.ſ.fiat ſirupꝰ doſ.℥.i. ¶ Idem loch.conferẽs tuſſi ⁊ egritudinibꝰ pectoris pulmonis:⁊ eſt expertũ. ℞.farie fabarũ liquiritie mũdate thuris maſculi gũmi albotiꝫ amigdalaꝝ dulciũ ⁊ amararum ana.ʒ.x.ſeminis feniculi aneſi croci ſuci liquiritie:dragagãti albi ſeminis citonioꝝ mũdatoꝝ papaueris albi.ana.ʒ.vii.calamẽti praſſii ana.ʒ.x.opii.ʒ.iii.tere ⁊ cerne ⁊ adde eis penidie.ʒ.xxx.deide cõfice cũ melle colato.ʒ.cl. ⁊ cõtũde in mortario ⁊ ſit doſis.ʒ.ii.in mãe cũ decoctione iſopi ⁊ in ſero teneat ex eo ſub lingua.

¶ Democritus.modus confectionis ad tuſſiꝫ humidã cũ frigiditate. ℞.calamẽti flũal.ʒ.v.granoꝝ pini.ʒ.vi. ſeminis vrtice yreos ana aur̃.i.piperis nigri ſeminis lini ana aur̃ .ii.confice cum melle ⁊ keſmes .⁊ ſit doſis ab aur̃.i.vſque ad.ii.cũ decoctione iſopi. ¶ Idẽ loch bonũ ⁊ expertuꝫ cõferẽs ad ideꝫ. ℞.mellis boni.℥.iii. viteloꝝ ouorũ recẽtiũ ⁊ butiri ana.℥.iii.mel ⁊ butirũ decoquantur vſque dũ habeãt modicuꝫ ſpiſſitudinis.deĩ dimittatur modicuꝫ infrigidari ⁊ miſce cuꝫ eis vitella ouoꝝ cõmixtiõe bona.deinde miſce cuꝫ eis piperis nigri puluerizati.ʒ.xii.⁊ ſumatur ex eo lãbẽdo mane ⁊ ſero.eſt enĩ expertum. ¶ Paulus.pillule que tenentur in ore cõferunt ad tuſſiꝫ frigidã ſicam ⁊ ſũt experte. ℞.mirre croci granorum pini granorũ coti excorticatorum feniculi aneſi amigdalarum dulcium ⁊ amararuꝫ papaueris:albi ſuci liquiritie.ana confice cum penidiarum partibus. iii.⁊ ſuco feniculi humidi. ¶ Mamec filius zacharie.confectio conferens tuſſi antique ⁊ frigide ⁊ ventoſe. ℞.penidiarum.ʒ.xx.praſſii capilli veneris iſopi feniculi aniſi añ aur̃.iii.croci calamenti zinziberis ana.aur̃.ii.ſuci liquiritie pinearum purgatarum ⁊ amigdalarum dulcium añ ℥.i.confice cum melle diſpumato quãtũ ſufficit da. ʒ.iii.

¶ Mamec araſi.ſirupus de praſſio confert tuſſi de flegmate groſſo ⁊ ventoſitate. ℞.praſſii.ʒ. xl.liquiritie iſopi calamĩti capilli veneris añ.ʒ.xx.radicũ fenicli apii añ.ʒ.x. amigdalaꝝ mũdataꝝ pineaꝝ purgataꝝ fẽugreci ſeminis feniculi ana.ʒ.v.maſticis darſeni zinziberis ana.ʒ.ii.paſſularum enucleataruꝫ.ʒ.100.iuiube ſebeſten ana.c.aque calide lib.xxiiii.dimitte die ac nocte.deinde decoqꝫ vſque duꝫ reddat ad lib.x.deinde adde mellis ⁊ rob ⁊ penidiaꝝ ana lib.ii.deinde ſuſpende cũ medicamine croci ʒ.i. Doſis earum ab.℥.i.vſqꝫ ad.ii

¶ Idem loch conferens vt ipſum. ℞.liquiritie amigdalarum dulciuꝫ ⁊ amaraꝝ ſeminis lini aſſi.ana.ʒ.iii.ſeminis fenicu.farine fabaruꝫ ⁊ pinearuꝫ mundataruꝫ añ. ʒ. i.ſ.penidiarum.℥.ii. Confice cũ rob.⁊ fiant farine ſimiles lupinis.⁊ teneat ſub lingua.

¶ Sabor confectio loch de aleis que confert tuſſi flegmatice ⁊ maturat materiaꝫ eius bonũ ⁊ expertũ. ℞ alleorum mundatoruꝫ lib.ſ.⁊ elixa ea in aqua decoctionis ciceruꝫ ⁊ iſopi ſice vſqꝫ duꝫ ſit bene diſcocta.deinde colentur ⁊ terantur alea ſicut medulla ⁊ proiice ſuper ea mellis ⁊ butiri ana.ʒ.vi.⁊ decoquãtur lento igne vſqꝫ ad terminum loch ⁊ vtere bonum eſt.

¶ Idem. ℞.ſuci caulium lib.v.lẽto igne coque auferẽdo ſpumam eius vſque dum redeat ad.lib.ii. Deide coquatur cũ rob ⁊ mellis lib.i.vſqꝫ dum ingroſſetur ⁊ bonum eſt. ¶ Idem. Loch de ſquilla expertum ⁊ efficax i tuſſi humida.educit enĩ ex pectore materias eius. ℞ ſuci ſquille ⁊ mellis ana coquantur vſqꝫ dum ingroſſetur

¶ Idem confectio medicaminis ad tuſſiꝫ humidaꝫ cuꝫ frigiditate. ℞.ſpice croci ana.ʒ.i.iſopi ſice praſſii añ.ʒ.iii. mirre ireos ana.ʒ.ii.farine orobi.ʒ.vii.piperis.ʒ.i. ſ.keſmes ⁊ carnium dactilorum ficuum pinguium ⁊ pinearũ mundatarum ana.ʒ.vi. Confice cũ loch de caulibꝰ. Verum ⁊ expertuꝫ. ¶ Confectio medicaminis ex inuentione noſtra. Sirupꝰ valẽs aſmati ⁊ tuſſi ⁊ maturat eas.⁊ confert vlceribus renum ⁊ veſice.⁊ eſt medicamẽ bonuꝫ ℞.ficus albas ⁊ pingues. L.iuiubas.c. Decoque i aq lib.v.vſqꝫ ad.iii.⁊ cum rob lib.ſ.zuchari lib.i.fiat ſirupꝰ

¶ Sirupus alius. ℞.ficuuꝫ ſiccarum pinguium.℥.iii. iſopi ſicce capilloruꝫ veneris ana.℥ .i.rute praſſii liquiritie ana.ʒ.iiii. radicuꝫ maratri apii ana.ʒ.v.aniſi ſeminis malue ana.ʒ.ii.carnium iuiubarum.℥.ii.fiat ſirupus cuꝫ melle ⁊ rob ana lib.i. ¶ Alexander. Electuarium mũdificans pectus ⁊ pulmonem ⁊ conferẽs tuſſi. ℞. granorum pinearum amigdalarum dulcium ana.ʒ.x.dactilorum pinguium.ʒ.xv pinguedinis ficuum ⁊ keſmes ana ℥.i.dragaganti albi ſeminis feniculi añ.ʒ.vi.ireos.ʒ.xv. Confice cuꝫ melle crudo. Doſis añ.ʒ.ii.vſqꝫ ad aur̃.i.

¶ Alexander. Ad tuſſim que inquietat in nocte ⁊ non ſinit dormire.⁊ ad tuſſim catarralem fiant pillule ex ſtorace mirra ⁊ opio.ana croci partis vnius quartam confice cum melle aut rob.in forma cicerum.⁊ da i ſero.ii.aut iii. Aut ex mirra opio ⁊ galbano ⁊ pauco croco. Aut ex ſtorace.℥.i.galbani ſulfuris ana.ʒ.viii.opii piperis ibentine ana.℥.ſ. ¶ Aut ex ſtoracis opii croci galbani granorum pini ana partes equales confice ⁊ vtere. Illa enim ſedant tuſſim antiquam ⁊ nocuam. ¶ Galienus.medicamẽ. qđ ponit Rabit rex ⁊ dicitur ꝙ eſt tante virtutis ꝙ nullum aliud ei equiparatur ad ſedationem tuſſis eſt enim mirabile. ℞.radicum oppoponaci.℥.i.ſ.ponatur oppoponaci.aur̃.v.caſtorei ſeminis lini aſſi ana aur̃.iii. ſeminis lactuce aur̃.v.foliorum rute ſiccorum mirre ana aur̃.iii.ſ.opii croci ana aur̃.ii .ſ.confice cum melle colato ⁊ da in ſero febricitantibus cum aqua calida.⁊ non febricitantibus cum vino. Et ſit doſis eius ſicut magnitudo fabe.eſt enim expertum bonum.

¶ Galienus ex libro decem tractatuum.confectio pillularum quarum iuuamentum eſt vltimum ad tuſſiꝫ antiquam humidam aut catarralem. ℞.caſtorei mirre maſticis liquiritie opii galbani aniſi feniculi enule:⁊ in alio raſen gentiane iſopi ſicce yreos dragaganti gummi arabici ana croci partis eius tertiam confice cum rob:da pꝰ menſes tres. ¶ Galienus ex eodem libro:confectio loch quod expertus ſũ ad tuſſiꝫ ⁊ ad aſma ex materia groſſa difficilis eradicationis. ℞ .liquiritie yreos ſtoracis liquide fiſticorum mundatorum amigdalarum dulciuꝫ ⁊ amararum granorum pini ana aur̃.iii. olibani glutim albotim gummi dragagãti agarici cinamomi ſeminis feniculi ana.ʒ.ii.ſ .aloes mirre ana.ʒ.iii.keſmes.℥.i.tere ⁊ ſicca ⁊ pulueriza medullas vero contere contritione vltima:aloe vo ⁊ mirra infunde i rob circiter.℥.ii.aut.iii.mellis colati:⁊ cere quantum ſufficit deinde diſſolue in eo ſtoracem confice contundendo in mortario cum ceteris

¶ Et ſit doſis eius a.ʒ.i.vſqꝫ ad aur̃.i.

¶ Inquit galienus: faciebā hanc medicinā precedere ſi
rupum alkeſmes ⁊ yſopi ⁊ decoctione eorū: ⁊ alia ex ma
turātib⁹ quorū forma ē apō te ⁊ hꝯ tēpore ꝯucīcti vt dige
rat ⁊ maturet mā. ¶ Galienus. trociſci cognominati aſ
ſemus ⁊ ſunt trociſci ſtelle: conferunt huic tuſſi iuuamē
tum ſublime ⁊ proprie dati cum rob. ¶ Et ſit doſis a
tertia. ʒ. vnius vſqꝫ ad. ʒ. ſ. ⁊ ſunt ex hominibus qui dāt
cum aqua ordei. ¶ Humain. confectio alba cui eſt iu-
uamentū ⁊ operatio vehemens ad tuſſim difficilem ⁊ an
tiquā ex materia groſſa ⁊ viſcoſa: ⁊ aperit opilationes
pectoris ⁊ pulmonis ⁊ mundificat ea ⁊ clarificat vocem
⁊ educit ſaniem ⁊ materias corruptas ex pectore: ⁊ cōfert
ptiſi. ℞. ſeminis lini aſſi paſſularum enucleatarum ana
ʒ. iii. amigdalarum dulcium ⁊ amararum granorum pi
nì ana. ℥. ii. auelanarum aſſarum yreos: glutis albotim
ana aur. ii. thuris maſculi croci mirre ana aur. i. fac ex eis
trociſcos cum lacte aſine ⁊ dimitte ſiccari deinde tere ⁊
confice cū melle ⁊ eſt doſis eius. ℥. i. mane ⁊ ſero teneat
ſub lingua. ¶ Archigenes. confectio que cognoſcitur
mirabilis conferens cum virtute dei ad ſputum ſangui
nis ⁊ ad tuſſiꝫ cronicam ⁊ antiquam ex materia putrida
ſanioſa ex vlcere ⁊ ptiſi. Mūdificat enim ⁊ abſtergit cū
virtute a materia groſſa ⁊ putrida ⁊ ſunt vſi hac medici
na prudētes: ⁊ cum ſit ex fortibus non ambigitur ſup ea
⁊ confert prefocationi matricis ⁊ paralyſi veſice ⁊ cōfert
fluxui ventris ⁊ pariodis febrium: ⁊ reſiſtit venenis cui⁹
permixtio hec eſt. ℞. caſtorei piperis longi ⁊ nigri ſtora
cis ſpice coſti galbani opii ana. ʒ. iiii. croci. ʒ. ii. confice cū
melle diſpūato quantum ſufficit. Doſis eius eſt ſicut
faba cū aqua mellis.

¶ De fluxu ſanguinis ab ore.

Sanguis exit⁹ ab
ore ē ſecū
dum vnū quattuor mo
dorum. aut. n. expuit tātū
⁊ ē ex parte oris. aut egre
ditur cū raſcatione: ⁊ eſt
aut a colatōio: aut a vu
la. aut a palato ⁊ ptib⁹
eorum. ¶ Et quādoqꝫ
egreditur cū vomitu: ⁊
ē aut a meri. aut a ſtōaco
aut ab epate aut a finib⁹
eorum. ¶ Et quandoqꝫ cū tuſſi ⁊ ē aut ex pectore: aut pl
mone: aut a canna: aut lacerto vocali: aut epigloti. ¶ Et
quidem qualiſcūqꝫ horum fuerit eſt ſecūdū vnū quat-
tuor modorum. Aut enī eſt ſecundum ſemitam redun
dationis ex aliquo. ſicut aut a venis aut arteriis ⁊ prope
quando accidit ebulitio i ſanguine: aut agitatio aut apo
ſtemate ſanguineo cuius materia eſt facilis reſolutionis
¶ Secundus eſt ſecundum ſemitam redundationis ſi-
cut accidit pluribus a retentione menſtruorum ⁊ cōſtric
tione emoroidarum: nō ſecūdū ſapientiam: ⁊ ſicut acci-
dit pluribus propter exuberantiam ſāguinis in toto.
¶ Tertius vero ē ex ruptura vene ⁊ aptione eius cum
vulnere aut ſine vulnere. ¶ Quartus ex vlcere ⁊ corro
ſione ſuper venam. ¶ Sanguinis āt qui expuitur dic
ta cura ē in capitulo de vulneribus ⁊ vlceribus oris ⁊ p-
tium eius. Cum vero egreditur cū raſcatiōe. cura dicta
eſt in caplo de fluxu ſanguinis narium ⁊ i caplo de vlce-
ribus vule ⁊ palati ⁊ in caplo de alcola ⁊ ꝯferunt eis gar
garizationes ex rebus ſtipticis: ⁊ ſi nō tollitur phleboto
metur de cephalica flōia ſubtili vice p⁹ vicē: ⁊ fiant alia q̄
ſunt dicta ibi. egreſſiōis āt ſanguis cū vomitu: cura ē tres
res. ¶ Pria ē rectificatio mēbri a quo ē paſſio. ¶ Se-
cunda ē vt fiat diuerſio: ⁊ hoc fit cū ſubtractiōe ſāguinis
ex vena ſeruiēte illi mēbro. ⁊ cū applicatione vētoſarum
ſup ipſo ⁊ ſimilibus. ⁊ ſi ē a corpore toto ꝓpter exuberan
tiā ſāguinis i ipo fiāt flōie cū itatiōe ex baſilica nūc dex
tera nūc ſiniſtra: ⁊ qñqꝫ ex ſaphenis ⁊ hoc quidem diffe-
rēter. Nā ſi ſolū i quātitate exuberat. flōia larga neceſ-
ſaria ē vl' mediocris largitatis. Si āt acuitas ē inflātio
ſit in ſāguine cū ſubtilitate ⁊ ebulitiōe ſubti. flōia vtēdū
eſt. ¶ Tertia ē adminiſtratio rex ꝯglutinātiū ⁊ ꝯſoli
dantium ſicut competit ex his q̄ dicem⁹: nūc vero eorū
q̄ cōpigunt ⁊ ingroſſāt ſāguinē ex his q̄ dicem⁹. ¶ Sā
guis āt egreſſio cū tuſſi. ē ex pectore aut pulmōe ⁊ ei⁹ cu
ra ē praua. Dixit eiꝫ ipocrates ſcreatū ſāguinis ex pecto
re aut pulmone cōcomitatur ſputū putredinis ⁊ poſt il
lud ptiſis ⁊ poſt illā diſpatio ⁊ mors. Vex quod ex pec
tore ē min⁹ ſuſpectū eo quod ē ex pulmōe. Raro quidē
ſolutio continuitatis i pulmōe ſanatur: ⁊ illō eſt pp qn
que res. ¶ Et pria quidē res ē qm̄ motio reſiſtit ꝯſolida
tioni imo addit ad ipſam ⁊ dilatat eā. ⁊ noſti ꝙ pulmo in
ſimilitudinē ſoliū fornacis dilatatur ⁊ cōſtrigitur ꝯti-
nue ob cām vite. Secūda vero eſt q: ſāies in ſpongioſo
mēbro diu retinetur ⁊ diu retenta magis acuitur ⁊ ma-
gis acuta profundat vlcera. ¶ Tertia ē qm̄ ſolutio con
tinuitatis cadens i pulmone dilatatat ipſum ⁊ retardat
officiū eius quod diximus quare fumi calidi difficulter
egrediūtur imo cumulantur in ſoſonis loco ⁊ iflāmatur
⁊ addūt ad ſolutionē: ⁊ diſpſi p corpus ſt cā deſiccatiōis
mbrorū ⁊ febris ethice. ¶ Quarta ē qm̄ pulmonis caro
multe paſſibilitatis ē ⁊ teneritatis cito ſubiecta putreſac
tiōi ⁊ illud ideo qm̄ nutrimētū ei⁹ eſt ex ſanguine ſubti-
li ⁊ acuto. ⁊ eſt ipſum receptaculū flegmatis quare cito
ſit i eo repugnatio contrarietatis i alterum ⁊ ex hoc cito
accidit putreſactio ⁊ corruptio. ¶ Quinta ē ſufiſtētia ei⁹
catarris paulatī vulnerantibus ⁊ vlcerātibus. ex his āt
patꝫ ꝙ ex pulmone ſanguinis excreatio aut i eo ꝯtinuita
tis ſolutio ſuſpectior. ¶ Et quidem hipocra. dixit ſāgui
nis ſcreatus ex profundo qualiſcūqꝫ aſcendens ſuſpect⁹
ē a ſuperioribus āt fluens non eſt ſuſpect⁹

¶ Egreſſionis āt ſanguinis ex pectore aut pulmōe. cu-
ra eſt ſecundum duas intentiones vniuerſalem ſcilicet ⁊
pticularem. ¶ Uniuerſalis āt intentio eſt quatuor res.
Prima eſt ſanguinis adequatio. Secunda eſt diuerſio
¶ Tertia eſt mūdificatio. Quarta accidentium correc-
tio. ¶ Primā igitur rem cōplent correctiones cadentes
in exuberantia in quantitate ⁊ qualitate ſanguinis: aut i
vtriſqꝫ: ⁊ quātitate quidē cū diminutiōe cibi ⁊ pot⁹ ⁊ di
miſſiōe vini: ⁊ ſi excuſari nō potes ſit mlte pmixtiōis cū
aqua ⁊ ſit vinū ſtipticū ⁊ dimittat dulcia ⁊ pulmenta ex
lacte ⁊ frumento ⁊ tri. ⁊ vitent generaliter oia que dila-
tant ⁊ multiplicāt ſāguinē ex his que comedūtur ⁊ bibū
tur: ⁊ abhorrāt qetis ſupfluitatē mltiplicātē materias ſō
mni: ⁊ ꝓprie ſub radiis ſolis ⁊ lūe ⁊ abhorrāt laborem in
horis vehemētis caloris: ⁊ laborē agitatiuū ⁊ clamorē ad
irā ⁊ portationes pōdex ⁊ coitus ſuperfluitatē ⁊ frequē-
tationes balnei dulcis: ⁊ ſimilia: ⁊ ſit cōtent⁹ ex ſorbitio

ſibus factis ex ſanie oꝛ. ⁊ rizo ⁊ milio: ⁊ conceditur caſe⁹
recēs ⁊ lac ex quo ꝯtract⁹ ſit butiꝝ: ⁊ fruct⁹ ſtiptici. ¶ Et
ex oleribus poꝛtulace ⁊ latuca ⁊ endiuia ⁊ atriplices ⁊
cucurbite ⁊ citruli. ex carnib⁹ carnes ꝑdicū turdoꝝ ⁊ aui
um minutarū min⁹ pinguiū lepoꝛis ⁊ ſimiliū decocte cū
fructibus ſtipticis ⁊ ſucis eoꝝ. ¶ Et ex granis comedāt
lentes excoꝛticatas ⁊ mes ⁊ ſanie oꝛ. ⁊ rizuꝫ ⁊ miliū ⁊ ge-
guers ⁊ fariā fabarū. ex piſcib⁹ piſceſ ōgētes ī locis petro
ſis ⁊ cācros aquaruꝫ dulciū coctos in lacte ſine butiro ⁊
aqua oꝛdei ⁊ que hoc curſu ꝓcedūt. Bibāt āt aquā roſ.
aut decoctiōis roſarū ⁊ aquā de minera ferri aut aquā ī
qua extiguitur ferrū cū rob myrtio aut aquā oꝛdei decoc
tiōis cācroꝝ aque dulcis ⁊ ſimilia. ¶ Si autem pecca-
tū ex parte acuitatis ſanguinis ⁊ abolitionis ſedamus id
cū rebus extinguētibus īflamationem ⁊ ingroſſantibus
ſanguinem ſicut ſunt pꝛopꝛie cibi ⁊ potus frigidi. ⁊ pro-
pꝛie ſtiptici ⁊ extinctiui inflamationuꝫ ſicut cibi cōgelati
ex lentibus cuꝫ ſucis aliquibus ſtipticis: aut ex cucurbita
aut citrulia ⁊ poꝛtalaca ē ex rebus mirabilibus ad illud
Sedat. n. inflamatiōem ⁊ ſtrigit ſāguinē ⁊ cōcedūtur eis
cibi pauce acetoſitatis ſicut zeroſkie ⁊ ſuākie ⁊ cucurbi-
ta cū granatis acribus ⁊ dulcib⁹ aut muzis tritis cū gra
nis ſuis ⁊ carnes pulloꝝ ⁊ paruarū auiū cū ſuccis ſtipti
cis ⁊ cōgelatū ex eis. ⁊ confert eis iuuamentum magnuꝫ
adminiſtratio pſilii aſſi cōquaſſati in aqua roſata cū co-
riandro aſſo. ſiſr āt ſemē poꝛtulace cū aqua roſarū ⁊ hoc
ī matutinis. Hec. n. īgroſſāt ⁊ īpiguāt ſanguinē. Huī⁹
ēt ītētiōis ē lac acetoſum extracto butiro ex eo ſi extigua
tur in eo ferrū magnificatur ei⁹ operatio: ⁊ caſeus recēs
ē bonus eis. ⁊ laudātur eis iuiube ⁊ aqua decoctiōis ca-
rū: ⁊ fruct⁹ ſtiptici ⁊ ſuci eoꝝ ⁊ ſimilia: ⁊ ex rebus ēt ſan-
guinis inflamationē ⁊ acuitatem ſedantibus ſunt empla
ſtationes ⁊ epitimata circa epar ⁊ cor ex rebus ⁊ ſucis fri
gidis ⁊ ſtipticis ⁊ appoſitiones aque verifrigoꝛis cū ali
quibus coꝛum circa ipſā ⁊ ſedere in aqua frigida ⁊ ſimi
lia que diximus in capitulo de fluxu ſanguinis ex nari-
bus. ¶ Si autem peccatum in quantitate ſanguīs ſimil
⁊ qualitate fuerit tunc noſtra occupatio erit circa vtrūqꝫ
¶ Secundam reꝫ complent adminiſtrationes phlebo-
tomie cum iterationibus ſi opoꝛtet ex vena baſilica nunc
dextra nunc ſiniſtra bꝛachii mediocris apertionis ſi ſo-
lum inquantitate ſanguis exuberat: aut ſubtilis apertio-
nis ſubtilitas ⁊ acuitas dñant in ſāguie ⁊ qñqꝫ conuer
tim⁹ ſāguinē ad longinquam vniuerſitatē: ſic ad partes
inferioꝛes: ⁊ hoc cum phlebotomia ſaphene ⁊ ventoſita
te crurium ſcarificatione in ipſis: ⁊ quandoque exigit di
ſpoſitio emoꝛoidarum aut meſtruoꝛum pꝛouocatione ⁊
facimus id ⁊ conferunt ventoſationes ī hipocundriis ſi
ne ſcarificatiōes: ⁊ dixit Ruffus quod accidit mulieri vt
ſputet ſanguinem poſtqꝫ lac delituit in mamillis eius ⁊
reſtrictus eſt pꝛouocato lacte ⁊ accidit ei illud tertio ⁊ cu
rata eſt poſt exuberantiaꝫ lactis.

¶ Tertiam autē rem complēt adminiſtratiōes medica
minū ſanguinem mūdificantiū: ⁊ ſi quideꝫ fuerit acui
tas ⁊ inflamatio ⁊ ebulitio ī eo propter permixtioneꝫ co-
lere acute ī ipſo oꝫ quod euacuetur colera pꝛius: deinde
phlebotometur: hoc. n. ē ſecūdū canonē artis demū ſeqꝫ
īfrigidatio: ⁊ ſi oꝫ vltīa īfrigidatiōe. Colera āt euacuabi
tur cū aqua fructuū facta ex eo quod mulgetur ex ſemi-
nibus poꝛtulace pꝛius aſſis. ¶ Et ī reubarbo ē virt⁹ mi
rabilis ī hac parte. euacuat. n. colerā ⁊ ſtritit de pꝛopīcta
te ſanguinē ⁊ pꝛopꝛie cum ſuco lingue arietis aut cuꝫ aq
que mulgetur ex ſeminibus poꝛtulace. ¶ Si autem fle-
gma habenda cuꝫ ſanguine faciens exuberare ipſū eua-
cuetur flegma cū eis que ſcis. deīde phlebotoma. ¶ Et
ex eis etiam que mundificant ſanguinem ſimul ⁊ diuer-
tunt modum eius ⁊ inclinant inferius: ſunt adminiſtra-
tiones cliſterioꝛum debilium: ⁊ ſi opoꝛtet habentium
acuitatem ex his que ſcis niſi timueris agitationes fieri
in ipſo ⁊ pꝛopꝛie apud ebullitioneꝫ eius tunc autem opꝫ
blandiri cum cliſteribus debilibus hic eſt operatio ſecū
dū ſapientiam. ¶ Quartam rem complent nūc abſtinē
tiā: ⁊ ceſſatio a rebus mouentibus ⁊ agitātibus ſāguinē
Nūc āt pꝛeuētio ⁊ pꝛeſeruatio a fluxu eius ⁊ pꝛopꝛie ī ex
poſito ad illud. Nūc vero remotio nocumenti facientis
cadere ī illud. ¶ Res autem mouentes ⁊ agitantes ſan
guinē ſūt cibi acuti ⁊ medicīe acute. ⁊ laboꝛ vehemens ⁊
carietas multa ⁊ rixe ⁊ vociferationes ⁊ caſus ⁊ percuſſio
⁊ his ſimilia. ¶ Expoſiti autem ed ſputū ſāguinis ſunt
habētes pect⁹ ſtrictū ⁊ nudū ⁊ humeros ſicut curuatur a
larum ⁊ collū ſubtile ⁊ longū ⁊ depꝛeſſū inter alas ⁊ hu-
meros ⁊ frequētat eis tuſſicula cū pūctura interdū nunc
apud dextrā nūc apud ſiniſtrā ſpatulā nūc apud aliquaꝫ
mamillarum. Nos āt ꝓuciem⁹ ne cadāt ī illud cū phle
botomia ex baſilica ⁊ incliatiōe ſāguinis ad īferioꝛa cum
phlōia ſaphene ⁊ poſitione vētoſaruꝫ ⁊ ꝓuocatiōe emoꝛ
roidarū aut meſtruoꝛū ⁊ fricatiōe facta ī extremitatibus
⁊ coꝛrectiōe ī ſex generibus rerū ſicut ſcis: ⁊ hec oīa ma-
xime obſeruanda ſūt pꝛopꝛie ī pꝛīcipio veris ⁊ ī toto ve-
re. eſt. n. tēpus exuberare faciens ſāguinem.

¶ Nocumēta āt faciētia cadere ī ſputū ſāguinis ſūt ca-
tarrus acutus tuſſis vehemēs apā plreticū aut ꝑiplmo
nicū aut ēpicū: ⁊ de his ē retētio meſtruoꝝ ⁊ coſtrictio
em oꝛoidarū cōſuetarū fluere: ⁊ quidē iā catarri curam
ſcripſim⁹ ⁊ tuſſis. ¶ Et ī pleureſi ſi quideꝫ ⁊ ꝑipulmōia
ſanguineis apparēs ſputuꝫ eſt ſignum laudabile reſudat
enim ex apoſtemate aliquid poſt aliquid ex eo qꝫ mate-
ria eius eſt reſolubilis non pꝛohibita propter adheren-
tiā aut compactioneꝫ. ¶ In apoſtemate autem ēpico eſt
eius apparitio aliquando cauſa ad malum ⁊ pꝛopꝛie cuꝫ
apoſtema eſt magnum exuberans: ⁊ quandoqꝫ eſt ſignū
boni ⁊ pꝛopꝛie apud reſolutionem ipſius: emoꝛroidaruꝫ
autem aut meſtruoruꝫ conſtrictio non ſecundum ſapien
tiam ſi faciat cadere in illud aut ſi ſit ſuſpectio de illo tūc
eoꝛum pꝛouocatio excuſat a ſuſpectione: ſicut galien⁹ ſu-
ꝑ verbis hipocratis dixit. ¶ Inquit eniꝫ cronic⁹ emoꝛ-
roidarum fluxus totaliter conſtrictus ⁊ ſubito cadere fa
cit in idropiſim aut maniam aut ſanguinis ſcreatū ⁊ pti-
ſim. ¶ Particularis auteꝫ intentio habet quattuoꝛ mo
dos. Primus cogit vertere intentionem noſtram ad
curationem ſcreatus ſanguinis qui contingit propter re
ſudationem ipſius. ⁊ ſi quidem fuerit ab apoſtemate ſan
guineo cuius materia ponitur in reſolutione alicuius ca
ſus poſt aliquid curari non indiget: eſt enim ſignificatio
ſalutis. ¶ Si autem fuerit ſecunduꝫ ſemitam reſudatio
nis ex venis pulmonis aut arteriis: vel etiam pectoꝛis ꝓ
pter agitationem ⁊ ebullitionem cadentē in ſanguine da
bimus medicamina ſanguis feruoꝛē repꝛimētia ⁊ ipſum
compingentia: ⁊ huius operationem facientium: ſum-
ma hec: eſt poꝛtulaca pꝛopꝛie commaſticata frequenter

⁊ parum poſt paruꝫ deglutitus eius ſucus potenter ſtrin
git ſanguinem ⁊ ſedat ebullitionem eius ⁊ cōpingit ipſū
⁊ ſimiliter ſemen eius aſſum ⁊ tota planta ipſius etiaꝫ ſe
cundum omnem modum adminiſtrationis eius. ⁊ ſimi-
liter album papauer aſſum.

¶ Iuiube autem ſunt huius intentionis ſecunduꝫ om-
nem modum adminiſtrationis earum in mucilagine āt
pſilii cum lapide ematitē diligenter loto ⁊ contrito cōtri
tione vltima. ineſt virtus mirabilis: ⁊ ſimiliter in corian
dro ⁊ ſimiliter in lapide emathithe cum ſuco arnogloſe
Pſilium autem aſſum ⁊ conquaſſatum cū aqua expreſ
ſionis portulace aut ſeminis eius vſqꝫ dum fiat mucila-
ginoſū: eſt ad id mirabile: ⁊ ſimiliter ſemē iuſquiami cū
ſuco arnogloſe. Huius etiam eſt intentionis lac coctuꝫ
cum lapidibus fluuialibus aut cū ferro ignito prius ex-
tracto butiro ex eo: ⁊ ſimiliter lac acetoſum extracto ex
eo butiro ⁊ caſeus recens ſimiliter. Lutum auteꝫ ſamiū
⁊ lutum armenū ⁊ ſigillatuꝫ ſunt ex medicis veris ad il-
lud: ⁊ proprie cum ſuco plantaginis. Iſta enim cum vir
tute infrigidationis ⁊ conglutinationis: ⁊ ex eis compo
ſita ſunt vltima ad id: ⁊ quecūqꝫ ſunt huius intentionis
⁊ laudatur eis aqua ferri aqua pluuialis cum gūmi ara-
bico aſſo aut dragaganto: ⁊ laudatur etiaꝫ aqua ordei ⁊
proprie aſſi cū cancris fluuialibus: aut ſpodio ⁊ ſimilibꝰ
⁊ quandoqꝫ exigit neceſſitas apud vehementē agitatio-
nem ⁊ vigilias vt cum eis aliqua ex narcoticis tribuanť
⁊ tunc facimus id cum cautella.

¶ Secundus modus docet vertere intentioneꝫ noſtrā
ad curationē eius ſcreatus ſanguinis qui fit ſecunduꝫ ſe
mitam redundationis: ⁊ huius curā iam diximus quan
do modos diuertendi fluxum ſanguinis docuimus.

Tertius modus qui eſt ad curandum apertionem aut
rupturam vene cum vulnere aut ſine vulnere: indigꝫ ad
miniſtratione medicaminum ſtipticorum ⁊ conſolidati-
uorum: ⁊ hoc quidem facientium ſūma hec eſt ſanguis
draconis proprie ⁊ carabe ⁊ bolus ⁊ lutum ſigillatū ⁊ ba
lauſtie ⁊ roſe ⁊ cornu ceruinum aduſtum ⁊ corali aduſ-
ti ⁊ kakie ⁊ hipoquiſtidos ⁊ cortices ⁊ flores grana-
torum ⁊ emathites ⁊ gummi aſſum ⁊ mumia ⁊ reu-
barbarum proprie aſſum ⁊ cortices thuris ⁊ cortices
maſticis ⁊ coagulum leporis ⁊ coriandrum ⁊ ſemen lin
gue arietis ⁊ capita ⁊ virgulta roſarum ⁊ fructus ⁊ fo
lia mirti ⁊ ſpodiū ⁊ cortices cancrorum vſtorū ⁊ ſimilia

¶ Fundamentum autē ⁊ medicina cum quibus hec mi
ſcenda ⁊ propinanda ſunt vel aliqua eorum hic ſunt: ſu-
cus proprie plantaginis ⁊ ſucus albuiſandani ⁊ ſucꝰ por
tulace ⁊ ſucus albedarogi ⁊ aqua ſauic ⁊ aqua pluuialis
infuſionis gūmi aſſi ⁊ aqua roſ. ⁊ ſucus citoniorū ⁊ mi
ua ⁊ ſucꝰ granoruꝫ mirti ⁊ ſirupus ex eis ⁊ mucilago pſi
lii ⁊ ſemen citoniorum ⁊ aqua ſumac ⁊ ſimilia. ¶ Me-
dicinas āt compoſitas ſcribemus poſt: ſi deꝰ voluerit de
quarum ſumma eſt zucaruꝫ roſ. proprie eſt. n. medicamē
eis benedictum ⁊ miua ⁊ ſirupus de roſ. ſiccis ⁊ ſirupꝰ de
iuiubis ⁊ ſirupus mirtinus ⁊ ſirupus de pomis ſtipticis
⁊ trociſci de karabe ⁊ trociſci de terra ſigillata quorum
memoriam fecimus in antidotario.

¶ Medicamina auteꝫ que adminiſtrantur emplaſtan
do aut leniendo ab extra ſumma hec eſt. Oleum roſatuꝫ
cum maſtice aut oleum mirtinum: ⁊ ex eis eſt oleum de
citoniis ⁊ oleum nardinuꝫ ⁊ ſucus coriandri humidi cū
ſauic aut farina ordei aut ſandalis aut ſpodio ⁊ roſis cuꝫ
modico camphore. Hec enim emplaſta conferūt vl. ℞.
acatie ypoquiſtidos farine ſauic ⁊ farine orobi ana confi
ce cum albumine oui ⁊ ſuperpone vel. ℞. puluerem thu
ris ſubtiliſſimū ⁊ adminiſtra cum albumine oui ⁊ quidē
de rebus melioribus in hac parte eſt ſubtilier inquirere
ad inueſtigandum locuꝫ vehementie doloris. Illic eni
emplaſtationes ⁊ linimenta vtiliſſima ponenť.

¶ Quartus autē modus docet abſcindere; cauſas vlce
rationum ⁊ corroſionū cadentium in partes pectoris ⁊
pulmonis ⁊ proprie pulmonis ſecundum pluri͂muꝫ: hoc
enim eſt id quod eſt ſuſpectum ⁊ timoroſum maxime ⁊
huiuſmodi quidem curationem ſcribemus in capitulo
de ptiſi ſi deus voluerit: ⁊ permiſerit curare huiuſmodi

¶ Galienus ſi accidit ſputum ſanguinis a catarro: tūc
erit conſideratio noſtra vtrum ſit acutus aut non acutus
⁊ ſi fuerit quidem accutus ⁊ colericus aut ſalſugmoſus
ſedabimus impetum acuitatis eius prius cum regimine
bono diſiuncto in capitulo de catarro.

¶ Poſtquam autem vehementiaꝫ acuitatis ſedata fue
rit ſoluatur natura cum eo quod eſt ſicut infuſio mirabo
lanorum ⁊ ſimilia. ⁊ ſi fuerit ſalſuginoſus cum eo quod
eſt ſicut pillule cochie. Deinde precipimus enim phle-
bothomari de vena cephalica phlebothomia ſubtili ⁊ ſi
oportet cum iteratione ⁊ fricamus extremitates eius vi-
ce poſt vicem ⁊ trahimus materias eiꝰ a capite cuꝫ cliſte
ribus acutis ⁊ ſi oportet fortis acuitatis ⁊ poſitione ven
toſarum in cruribus ⁊ ſuper emorroidas poſt apertio-
nem earum cum phlebothomia: ⁊ confert eis poſt illud
adminiſtratio aque ordei cum cancris fluuialibus ⁊ ſiru
pus de papauere: ⁊ ſi indiget medicamine fortiori: den-
tur trocici alſcehdene quorum rememorabimur poſt: ⁊
fortius eſt ex eis trociſci de kaarbe ⁊ proprie cum ſirupo
de papauere: aut ſirupo mirtino aut rob eiꝰ. ¶ Et ſi res
fuerit prauior non eſt excuſatio adminiſtrationis medici
narum fortium ſicut tiriace proprie ⁊ mitridati ⁊ athana
ſie ⁊ trociſci ſtelle ⁊ ſimilium: ⁊ iam quidem mulieri cui-
dam ⁊ pluribus poſt illam cui acciderat ſputuꝫ ſanguīs
ex catarro cōmenſuramus regia que iam diximus: ⁊ in-
ſtituimus poſt illa vt poneremus ſuper caput eius ⁊ pro
prie in parte zubendeg medicamen ex fimo columbino
poſtq̄ egreſſa eſt balneum ⁊ adiunximus ⁊ dedimus ſibi
tiriacam recentem anni ſui vt faceret eam dormire ⁊ ī cra
ſtinum iniunximus fricari extrema ipſius ⁊ conſtringi ī
ſtitis ⁊ adminiſtrari ex tiriaca recenti quantitatem mino
rem ⁊ minuimus quotidie quantitatem eius donec de-
uenimus ad adminiſtrationem ſolius mellis vt mundi
ficetur pulmo ſufficiēter ⁊ non receſſimus ab adminiſtra
tione aliquibus ex rubificantibus ſuper ptē que dicitur
zubendeg ⁊ ab aſſiduitate fricationis extremitatum do-
nec diuerteretur catarrus: ⁊ remanſit nobis poſt hec ſola
vna neceſſitas ſcilicꝫ vt deinde cōſolidaretur vulnꝰ ⁊ de
dimꝰ ei filoniū perſicū ⁊ interdum trociſcos de luto ſi-
gillato cuꝫ zucharo ro. ⁊ qn̄qꝫ zucharū ro. ſolū in q̄tita-
te multa: ⁊ fecimus iterpolationes ī adminiſtratiōe ipſo
rum ⁊ viciſſitudines: ⁊ qn̄ ex eoꝝ vſu ſtrigebatur āheli
tꝰ ꝯuertebamꝰ ſtudiū noſtrū ad adminiſtrādum res que
dilatant ipſum ⁊ educunt ſaniem: ſicut proprie decoctio
nis iſopi ⁊ ſimilia: ⁊ cū elargabatur āhelitꝰ tūc reuerte-
bamur ad filoniū ⁊ trociſcū ⁊ zucharū ro. cū hac viciſitu

dine ⁊ ſanata eſt: ⁊ modo cõprehẽſibilis numerus eorum
qui ſanati ſunt ſecundũ doctrinaꝫ hanc.

¶ Filius zezar: confectio trociſcorũ conferentium tuſſi
⁊ ſputo ſanguinis. ℞. gũmi arabici boli armeni ana. ʒ. x.
ſeminis portulace. ʒ. viiij. ſpodij foliorum roſaruꝫ ⁊ ſemi
nis carũ ana. ʒ. ij. dragaganti amili ana. ʒ. v. fac trociſcos
cum ſuco lingue arietis ⁊ da cũ eodẽ ſuco.

¶ Idem confectio trociſcorum de papauere conferẽtiũ
ſcreatui ſanguinis ⁊ tuſſi cuꝫ febre ⁊ dolori pectoris: ſi de
us voluerit. ℞. roſaruꝫ gummi arabici ana. ʒ. iiij. amili
papaueris dragaganti ſuci liquiritie ana. ʒ. ij. ſpodij cro-
ci ana. ʒ. ſ. confice cuꝫ triplicato aut rob: ⁊ da cũ terenia-
bi ⁊ aqua. ¶ Idem. Confectio trociſcoruꝫ ematithicoꝝ
expertorum iuuamentorum ad ſcreatum ⁊ ſputum ſan-
guinis ⁊ manationẽ eius vndecunqꝫ. ℞. corticum cãcro
rum fluuialiuꝫ aſſaruꝫ. ʒ. xvi. coriandri aſſi. ʒ. vii. ſeminis
papaueris. ʒ. xv. boliarmeni ⁊ terre ſigillate ana. ʒ. vi. ſeis
portulace foliorũ roſaruꝫ cuꝫ capitibꝰ ſuis gummi ara-
bici dragaganti ana. ʒ. v. lapidis emathitis loti. ʒ. iiii. euſi
ſtides acatie: cornu cerui aduſti karabe balauſtie ſeminis
mirti ana. ʒ. iii. cõcularuꝫ incenſaruꝫ. ʒ. ii. margaritaruꝫ ñ
pfectaruꝫ. ʒ. i. Fac trociſcos cuꝫ ſuco ligue arietis. Ex
rebꝰ mirabilis iuuamenti ſũt trociſci de terra ſigillata ⁊
trociſci de karabe dicti ĩ ãtidotario.

¶ Diaſcorides. Portulaca ſãguis ſputũ ſedat ex pul-
mõe ⁊ ꝑprie maſticata ⁊ frequẽs ſuci ipiꝰ deglutitio. ⁊ ſi
militer ſemẽ eiꝰ. Sedenegi autem eſt ad illud mirabilis
⁊ proprie lotꝰ ⁊ adminiſtratꝰ cum ſuco portulace: aut ar
nogloſe. ¶ Et ſimiliter coagulum leporis cum eiſdẽ ſu
cis ſtipticis: ⁊ iam expertũ eſt: quod ſeminum arnogloſe
granorum mirti ⁊ capitũ roſarum cum foliis ſuis ana. ʒ.
i. ſ. adminiſtrata cum ſuco arnogloſe ſunt ad illud medi
camen vltimum: ⁊ ĩ ſemine iuſquiami eſt operatio bona
⁊ hoc quando egritudo eſt praua proprie cum aqua mel
lis ⁊ in mumia ſimiliter eſt operatio perfecta ⁊ proprie ĩ
ſputo ſãguinis ex percuſiõe aut caſu: ⁊ ſit potio ipiꝰ ki-
rat. i. ⁊ proprie cum vĩo ſtiptico.

¶ Andromacꝰ. Confectio trociſcorum ad ſputũ ſan-
guinis ⁊ ſcreatum eiꝰ. ℞. acatie. ʒ. iiii. roſarum balauſtie
ana. ʒ. vi. gũmi arabici. ʒ. ii. dragaganti. ʒ. i. Cõfice cum
aqua pluuiali. Doſis. ʒ. i. cuꝫ aqua frigida: ⁊ eſt expertũ
Paulꝰ. Cõfectio trociſcorũ reſtringẽtiũ ſcreatũ ſãgui
nis: ẽt ſi ſit antiqꝰ ⁊ ſedãtiũ agitatiões ⁊ idulcẽtiũ ſõnuꝫ
℞. acatie: ſegdenegi lote hipoquiſtidos balauſtie floruꝫ
mali granati añ. ʒ. v. gallarũ. ʒ. i. ſ. opii croci añ. iii. fac tro
ciſcos cum aqua pluuiali. ¶ Doſis aur. ſ. cum aqua fri
gida. ¶ Filiꝰ zacharie araſi. cõfectio trociſcorum ſedene
gi cõferẽtium ſputo ſãguinis ⁊ eius manatiõi vndecun
que: ⁊ ſũt expti. ℞. turis ſanguis dracõis balauſtie ana
ʒ. iii. ⁊ tertiã alteriꝰ karabe. ʒ. v. ſedenegi terre ſigillate añ
ʒ. x. aluis. ʒ. ii. ſ. opii cinamõi añ. ʒ. ii. iuſquiãi ʒ. i. ſ. fiãt ex
eis trociſci. x. ⁊ ſit doſis. i. cũ aqua albedagori: aut aq̃ por
tulace aut ligue arietis. ¶ Idẽ cõfectio epithimatis quo
linit̃ pectꝰ ⁊ ſedat dolorẽ ⁊ ſtrigit ſanguinẽ: ⁊ conſolidat
⁊ linitur ſup ſtomacũ apud vomitũ ſãguis ⁊ veſicã ⁊ ſu
per renes apud micturã ſãguis ⁊ peſſarizatur in matrice
apud ſupfluitatẽ meſtruorũ ⁊ ſtrigit fluxuꝫ emorroidarũ
℞. ſuci euſiſtides acatie ſãguis draconis galle balauſtie
croci gũmi arabici mirre boliarmẽi opii añ fiant trociſci
⁊ line ex eis vbi oꝫ. ¶ Sabor. confectio de papauere con

ferens cũ auxilio dei: ei qui ſpuit ſãguinẽ pp acuitateꝫ ⁊
iſlamationẽ ⁊ dolorẽ pectoris ⁊ pleureſiꝫ. ℞. roſarum gũ
mi arabici ana. ʒ. iiij. amili dragaganti papaueris ana. ʒ.
ii. ſpodi croci ana. ʒ. ſ. ſuci liquiritie. ʒ. ii. confice cũ ſirupo
de papauere cũ aqua pluuiali ⁊ ſirupo mirtio aut rob eiꝰ
aut ſirupo de papauere. ¶ Idem. confectio trociſcoruꝫ
cõferẽtiũ ſputo ſãguis ⁊ emanationi eiꝰ vndecũqꝫ. ℞. lu
ti ſigillati. ʒ. iii. boliarmẽi amili roſarum ana. ʒ. iiii. kara-
be granorum mirti ana. ʒ. vi. cancrorũ vſtoruꝫ ſeis por-
tulace ana. ʒ. x. coralorũ dragaganti ſpodii añ. ʒ. v. gũmi
arabici ſedenegi ſuci liquiritie ana. ʒ. iiii. cõfice cum ſuco
portulace ⁊ aqua roſata da cum aqua pluuiali.

¶ Yſaac iſraelita. confectio medicaminis conferentis
ſcreatui ſãguinis a pectore ⁊ pulmõe ⁊ emanatiõi eius ⁊
vomitui ⁊ hoc medicamẽ nõ pmittit cadere in ptiſiꝫ. ℞.
pſilii aſſi. ʒ. xv. granorũ portulace aſſorũ gũmi arabici aſ-
ſi boliarmẽi añ. ʒ. v. papaueris albi lactuceañ. ʒ. x. karabe
aſſi roſarũ cum pedibus ſuis ana. ʒ. iii. corali. aſſi. ʒ. iii. te-
re oia ſicut alcohol doſis eiꝰ. ʒ. iii. cum aqua frigida ma-
ne ⁊ ſero: ⁊ ſit cibus eorũ vitella ouorum ⁊ pedes arietũ
⁊ edorum. ¶ Idem. confectio loch que adminiſtrat̃ ad
manationes ſanguinis ex pectore ⁊ pulmone bona. ℞.
dragaganti gũmi arabici ſanguis draconis boliarmeni
roſarum amili ſpodi ana. ʒ. iiii. ſedenegi ſeminis arnoglo
ſe papaueris albi mumie acatie ſuci euſiſtides ana. ʒ. ii. pe
nidiarum ſahari. ℥. iii. confice cum ſirupo facto ex roſis
ſicis quantum ſufficit aut cum ſirupo mirtino ⁊ admini
ſtretur. ¶ Filimon. confectio filomi perſici vehementis
virtutis ad manationem ſãguinis vndecunqꝫ ⁊ ſcreatuꝫ
eius cum tuſſi ⁊ ſine tuſſi ⁊ ſuperfluitatem meſtruorum
doloroſam ⁊ emorroidarum ⁊ egeſtionem ſanguineã ⁊
ad mulieres ꝑgnãtes quibus erumpuntur meſtrua ⁊ cõ
ſeruat fetus ĩ matricibus earum cuius hec eſt permixtio.
℞. piperis albi iuſquiami ana. ʒ. xx. opii terre ſigillate añ
ʒ. x. ſedenegi croci ana. ʒ. v. caſtorei ſpice euforbii piretri
margaritarum nõ perfotatarum karabe zedoarie doro
nigi ramic ana. ʒ. i camphore. ʒ. iꝰ tertiam. confice cum
melle roſato colato q̃tuꝫ ſufficit. Doſis a. ʒ. ſ. vſque ad
ʒ. i cuꝫ ſuco arnogloſe aut aqua roſa. ⁊ modico vini puri

¶ De pleureſi.

Leureſis ãt quedã vera quedã nõ v̉a. ⁊ v̉a
quidẽ eſt apatio cadens ĩ pãniculis ⁊ lacertis
diſtiguẽtibꝰ iter velamẽ diſtiguẽs manũ ⁊ co
ſtas ⁊ ꝑprie ſecꝰ extremitates coſtarũ termi-
natarum in pectore aut ſub eo aut accidẽs in pãiculo di
ſtinguente. ⁊ eſt diafragᵃ. ⁊ eius materia eſt ſanguis aut
ſãguis colericꝰ aut colera pura. ¶ Et nõ v̉a quideꝫ pleu
reſis eſt que fit in velamine ⁊ lacerto extriſecis cooperiẽ-
tibus pectus ⁊ diſtingnentibus inter coſtas ⁊ ꝯmiſſuras
earum ⁊ cõmunicantibus cum cute. ⁊ eiꝰ materia aut ẽ
flegma putrefactũ ⁊ iſlãmatum ⁊ hoc eſt raro. aut melã
⁊ hoc eſt rarius. ¶ Et illa quidem que fuerit in velaĩe
diſtinguente coſtas cum cõitate cutis: minus ſuſpecta ẽ.
Que vero in velamine q̃ eſt ſub coſtis magis. Que ãt
in velaĩe diſtiguẽte eſt praua fit. n. cũ permixtiõe intellec
tus circa augumentum ⁊ ſtatũ eius: ⁊ illud ideo quoniã
cõmunicat cũ cerebro mediante neruo magno quodam
qui dirigitur ⁊ dilatatur in ſubſtãtiam pãniculoruꝫ: ⁊ q
dem cõe ẽ intriſecis ⁊ extriſecis pãniculis ab omni mate
ria apari poſſe verũ a ſãguine ⁊ colera frequẽtius, a fleg

mate ⁊ mella rarius ⁊ illud ideo qm̄ ad mēbrū pānicula-
re ⁊ dēſū raro groſſū aut viſcoſū penetrāt.

¶ Pleureſis autē qualiſcunque fuerit aut reſoluitur
aut ſuppuratur: aut permutatur. Ars āt ⁊ ingeniatio ad
reſolutionē ipſius eſt ſecundum. vii. res. ⁊ pria quidē eſt
repercuſſio materiei. Secunda eſt regimē ingeniatiuū
quo requiritur ſcientia. vtrū ſit a plenitudine humora
li aut ventoſali. Tertia eſt diuerſio materiei. Quarta ē
ſubtractio ei⁹ ſubtractiōe cōi p⁹ digeſtiōeʒ ipſius. Quīn
ta eſt eductio ipſius eductione propria poſt proprietatem
eius. Sexta eſt correctio accidētiū. Septia eſt regimē vi
te eius quod in tota prolatione cure extendenduʒ eſt.

¶ Et primam quidem rem complēt adminiſtrationes
medicaminum mēbrū confortantium ipſiuſqȝ virtutem
coadiuuātium vt non recipiat nec ipſum vincat que ad
ipſum fluit materia. ⁊ ex hoc quidē facientibus eſt ēpla-
ſtatio facta ex lētibus excorticatis coctis cū aceto: aut ex
farina fabarum cocta cum aceto: aut ſauic cū aceto: ⁊ for-
tius eis eſt emplaſtatio ex lentibus non excorticatis lotis
in aqua calida deinde coctis, cum aceto. Huius etiā in-
tentionis eſt euaporatio facta cū ſpungia infuſa in aceto
decoctionis roſarum aut balauſtiarum aut ſimiliū. Ve
rum hoc eſt ſuſpectum niſi cum materia pauca fuerit aut
in pricipio pricipiāte cū nūduʒ materia repſit in locuʒ: ⁊
hoc quidē cautella ē vt adminiſtretur regimē diuerſiuuʒ
in eodem: tunc enim hic cura eſt ſecundum ſapientiam.

¶ Secundam rem complent adminiſtrationes vapo-
ratiuorum nūc humidorum nunc ſiccoruʒ ſicut diſpō exi
git: ⁊ pcipimus ſpongiam marinā aqua calida infuſaʒ
⁊ expreſſā: alia vaporatoria precedere prius tū loco pal-
ma manus leuiter fricato: ⁊ oportet vt ſit ſpongia lata ⁊
ampla ex omni parte circumdans: ⁊ oportet inter carneʒ
⁊ ſpongiam pannum antiquum ſubtitem ⁊ ſiccum inter
poni: ⁊ ſupra ſiccuʒ alium permutari ſingulis iterationi
bus atqȝ iterationibus adminiſtrationis ſpongie: ⁊ opō
tet eſſe aquam dulcem ac leuem ⁊ quandoqȝ decoctiōis
camomille aut aneti aut ſimilium: ⁊ aqua ſalſa eſt forti-
or aqua dulci ⁊ hoc quādo oportet: ⁊ quādoqȝ facim⁹ il-
lud cum veſica aqua calida ſemiplena: ex bonis euapora
toriis eſt aqua decoctionis furfuris ⁊ camomille aut ane
ti aut herbe vitri: ⁊ adhuc ſacellationes ex herba vitri ⁊
furfuris poſtq̄ calefactum fuerit in latere calido ſuper
quem roratum prius fuerit acetum permixtum aque aut
aqua ſola aut aqua ſalſa ſecundum quod exigit diſpoſi-
tio ⁊ quandoque madefiunt in aliquo eorum prius: dei-
de calefiunt ⁊ ſuperponuntur: ⁊ fortius his eſt euapora-
torium factum ex orobo ⁊ ſeminibus aut folius cauli-
ū ⁊ aceto poſitis ſup lanā ibibitā oleo anetino. ¶ Ex ſic
cis āt euaporatoriis ē ſacellatio facta cū furfurē ⁊ ſale cale
factis aut milio ⁊ ſale aut pāico ⁊ ſale. Ex mediis iter h⁹ i
⁊ ſiccum eſt vas eneum aut terreum aqua calida plenum
⁊ oportet vt ſit vas amplū connexum vt ex omni parte
circundet. ¶ Et quidem ſuper omnibus his canon eſt
que ſemper obſeruari iubemus quoniam circa cito ⁊ tar
de reſolubile intēſe aut remiſſe calidū: ⁊ circa in ſuperfi-
cie: aut profundo poſitū euaporatorii adminiſtrationes
oportet cōmēſuſare: ſic enim traditur ſcia ſecundum ſa-
pientiaʒ. ¶ Et adhuc quidē canon eſt debere ab humi-
dis ⁊ debilioribus incipere. ⁊ quanto cōpactior ⁊ ſiccior
fuerit materia tanto tardius ad fortiora prorūpere ne re-
ſoluātur materie: quod ſubtile eſt ⁊ cadat deinde durici-
es in reſiduo. Hoc namqȝ cauendum eſt. ¶ Cauendū
etiam ne vapor ex vaporatoriis ad egri nares aſcendat.
Diſſolutionē enim ⁊ triſticiam ⁊ anhelitus conſtrictio
nem generat. ¶ Cum autem ex ſerie operationis hui⁹
peruenerit ad hoc vt dolor ⁊ pūctura qualiſcūque fuerit
reſoluatur aut ſecundum aliquid aut integre ſubeſt ex-
cuſatio trāſeūdi ad illud. Si vero multiplicatur vſque
adō vt dilatet ⁊ aſcēdat vſqȝ ad furculas: aut vſqȝ ad ipo
cundria extendatur: tunc certuʒ eſt q̄ reſolutiōeʒ reple⁹
agitatiua prohibet: imo adhuc euaporatio dilatat agita
tam ⁊ multiplicat: ⁊ hoc maxime cū replō fuerit in toto
tunc ad illud genus cure proceden̄ ē quēadmoduʒ dice-
mus iam. ¶ Tertiaʒ igit̄ reʒ cōplent adminiſtrationes
medicaminū ſm̄ exigentiaʒ vnius duaꝝ occupationum.
Et prima qdeʒ eſt q̄ ſi materia fuerit dilatata aſcendens
ad furculā ⁊ nunduʒ ex toto repſit: ſʒ adhuc eſt vt repat:
flebothometur baſilica ex latere oppoſito: ⁊ extrahat̄ de
ſanguine vſqȝ duʒ alteretur color ei⁹ iuxta virtutis ⁊ eta
tis exigētiā. ⁊ q̄nque apud pluritatē repletiōis iubemus
flebothomari ex ſaphena partis oppoſite: eſt eniʒ iuua-
mētū ſublime feſtinū: ⁊ ꝓprie apud deſcenſuʒ materiei
ad caput. Huius etiā intētionis ſunt ventoſationes in
crurib⁹ ⁊ fricationes in extremitatib⁹ ⁊ clyſteria lenia: ⁊
que h̄ curſu procedūt. ¶ Secūda vero eſt q̄ ſi materia
fuerit declinior ad ypocūdria: ꝑponēda eſt cliſterizatio.
Deinde ſi neceſſitas expetit: flebothometur baſilica: ſi-
militer partis oppoſite ⁊ nō excludatur ſi virtus ꝑmiſe-
rit flebothomia ſaphene. ¶ Et vniuerſalr̄ quidē extra-
ctio fecis: ⁊ alleuiatio partiū ventris a fece: ⁊ ventoſitate
excuſat ab additione nocumentoꝝ in hac egritudie. Ad
miniſtētur igitur cliſteria lenia facta ex eo quod eſt ſicut
aqua ordei cū radice maluarū: ⁊ aqua ſicle pauca ⁊ ſimili
b⁹. ⁊ ne excedas in vſu eoꝝ niſi vſqȝ ad illud quod ſigni
ficabitur tibi ex diſpoſitione qm̄ cōſueuit egritudinē hāc
fluxus ſanguinis ſequi imoderantia: ⁊ ſi quidē fuerit cū
eis acceſſus incolumitatis ad anhelitū ⁊ lēteſcentia febri
um: tūc eſt hui⁹ apparitio ſignificationis laudabilis. Si
vero nō cōtraria: ex rebus aūt maximi iuuamenti ad di
uertēduʒ morbi materiā eſt poſitio vētoſaꝝ ſup locuʒ do
loris: nūc cuʒ inciſione: nūc ſine ea ſicut exigit neceſſitas rt
ſedatur enim ex hoc dolor interdū: ⁊ interdum materia
ad partes cutis trahitur. Verū opʒ operationem hanc
q̄ precedat corporis mundificatio cuʒ flebothomia ⁊ ſo-
lutione ventris ex his que dicemus. Verum hoc a. vii.
vſqȝ ad. xiiii. dieʒ ⁊ hoc proprie cuʒ intellexerimus mate
riaʒ morbi poſſe reuocari ad cuteʒ. Huius etiaʒ intētio
nis eſt emplaſtatio ex ſinapi ⁊ ſimilibus. ¶ Quartā rē
cōplēt flebothomia ⁊ corporis mūdificatio cū medicinis
ſolutiuis ſm̄ neceſſitatis exigētiā: ⁊ hoc qō nunc diſcuti
mus dirigit intētionē nr̄aʒ ad egritudinē iā factā in qua
repſit ſm̄ totalitatē ipſius materie. Neceſſaria ē ergo fle
bothomia: tūc ſi ex ſanguinis hūdātia fuerit ex baſilica ꝑ
tis que ſeqtur dolorē facta vſqȝ ad coloris ſanguinis ꝑ-
mutationē cū cōditionib⁹ virtutis ⁊ etatis: ⁊ excuſat eni
ab aliis hec flebothomia niſi fuerit cōſtipatio nature: tūc
eniʒ leniēda ē natura cū his q̄ ſūt ſicut ſiracoſt manna ⁊
muroba de violis ⁊ decoctio violaꝝ cū iuiubis in aqua
ordei ⁊ que h̄ curſu procedunt: aut cuʒ enemate leui.

¶ Si autē materia colia fuerit tūc flōia ⁊ ventris ſolo

neceſſaria ē: ⁊ ſimiliter ſi fleg. aut melica fuerit. Uerꝫ oꝫ
phlebotomiā ꝓponi farmatia niſi ventris fuerit ↄſtipa-
tio tunc. n. precipim⁹ lenire prius naturā. Mūdificatio
nē āt corporis cū medicina ſolutiua oꝫ ꝙ precedāt prepa
ratiua ad materiei digtōnē neceſſaria. ⁊ ſi quidem mate-
ria colica fuerit reqrit īflamatio ei⁹ īfrigidatiōeꝫ maiorē
⁊ humectationē nō tñ expoliādā a virtute abſterſiōis: ⁊
de hoc quidē genere ſūt aqua citruli ⁊ melonis indi ⁊ cu
curbite ⁊ ſimiliū: ⁊ ꝓprie cū eo qͥ ē ſicut ſecaniabi qđ ſcri
pſit Galien⁹. cuius hec ē permixtio. ℞. mell' partē. ſ. zu
chari ſalemēi partes. ii. aceti ⁊ aque dulcis ana ps. i. In
eſt āt huic ſecāniabi virtus extictiōis ⁊ ſedationis ſitis ⁊
abſterſiōis ⁊ ſi duplicatur in eo mel ꝓueniet ex eo abſter
ſio maior: ⁊ ſi additur ei ad acetoſitatem ē obuiatiuū co
lere ⁊ multiplicatiōi ſitis: ⁊ ſit doſis ei⁹ ab. ℥. ii. vſqꝫ ad
iii. cū aliquo ex predictis ſucis aut cū aqua hñte tēperieꝫ
inter calidū ⁊ fri. ſi eſtas fuerit ⁊ ſi fuerit hiems đt cū aq̄
calida: ita tñ ꝙ in matutis precedat hauſtū ei⁹ pot⁹ mu-
cilaginis pſilii ex aqua ſola aut ex aqua granatoꝝ dulci
uꝫ ⁊ aqua dlci cuꝫ iuleb. ⁊ ſubſequatur ipſuꝫ circiter per
duas horas potus aque ordei.

¶ Si aūt ē rem pluris hūectatiōis ⁊ minoris abſterſio-
nis diſpō exigit: Sirup⁹ violat⁹ cū aqua iuiubarum dā
dus ē cū aqua ordei cum violis conditis. Reſcidātur āt
oīa q̄ īfrigidāt ⁊ cōpigūt ſicut portulaca papauer ⁊ ſimi-
lia niſi aliqua neceſſitas exigat ſicut dicemus.

¶ Si āt febris ⁊ eſtuatio ānhelituſqꝫ frequētia ⁊ ſitis iua
luerit ſuccurēdū tūc cū eo ī quo ē humectatio ſola ſicut
ē mucilago pſilii ꝓprie ⁊ iuleb ſubtile ſorbendo ex eo ſē
per aliquid poſt aliquid. ⁊ ſi fuerit cum hoc conſtrictio
nature dādus ē ſirupus ⁊ prius cum mucilagie ⁊ ſimilia

¶ Si autem materia ſāguinea fuerit requiritur virtus
infrigidationis minor: ⁊ proprie cum eo quod eſt ſicut
ſecaniabi ī quo duplicatur mel cuius hauſtuꝫ precedat ſi
cut ī matutinis idromel ⁊ iuleb factū ſubtile vtrunqꝫ ⁊
ſubſequatur aqua ordei decoctiōis capillorum veneris
⁊ ſimilium. ¶ Si āt materia fuerit ſāguis flegmaticus
requiritur minor infrigidatio ⁊ maior abſterſio cum eo
quod ē ſicut ſecaniabin proprie ⁊ decoctio iſopi ⁊ radix
lilii huius etiam intentionis eſt idromel ⁊ ſimilia. ¶ Si
vero fuerit materia ſāguis melicus đtur ſirpus mellin⁹
⁊ idromel cum decoctione aneti vel lupini vel bugloſe
⁊ ireos ⁊ ſimilium: ⁊ ſuper his canon eſt vt res lenientes
⁊ remouentes aſperitatem: precedant res q̄ abſtergunt
imo non expolientur ab eis ſic. enim felicitatur operatio
Cū āt adminiſtrationē medicine ſolutiue cognoueris
neceſſariam in re eſt vt conſideres. Nam ſi febris vehe
mentia inualuerit cū eſtuatione tunc timendum eſt ſoluti
uuꝫ ⁊ excuſat ab ipſo ſola phlebōia in qua nō ē timor ni
ſi forſan apud nature conſtipationem ⁊ iubemus eam
liniri cum aqua ordei ⁊ viol' conditis pulpa caſſiefiſtule
⁊ māna ⁊ ſimilibus aut cum aqua prunoruꝫ ⁊ q̄ hoc cur
ſu procedunt aut cum cliſteri linitiuo ex his que ſcis.

¶ Materia vero euāda qualiſcūqꝫ fuerit. oꝫ vt eua
cuetur cū eis cū quibus cū ſolutiōe ē lenificatio: de quo
rū ſūma ſūt viole proprie humide ⁊ ſicce ⁊ cōdite ⁊ ſiru
pus ex eis ⁊ ſiracoſt ⁊ teremabin ⁊ zucharum alhoſor ⁊
caſſiafi. ⁊ ſimilia ⁊ proprie ſi materia fuerit colerica. ⁊ q̄ñ
que miſcetur cū eis ſicut ſunt trociſci de violis habētes
aliquid ſcamonee: ⁊ nos ſcripſimus ꝑmixtioneꝫ eorū in

capitulo de aſmate. ¶ Et ſi fuerit flegmatica mā euacu-
anda eſt cuꝫ eo quod eſt ſicut puluis ireos aut agaricus
aut iſopus aut alhaſcē cum muroba de violis mellitis ⁊
terāiabi ⁊ aqua ordei. ¶ Si vero fuerit melica cuꝫ eo qđ
eſt ſicut elleborus niger cū aqua ordei ⁊ iam quidem ga
lienus precepit aquam ordei p⁹ ſolutiuū propinari debe
re aut aquam mellis vt lenificet ⁊ abſtergat virtutē ſolu
tiui. ⁊ ſi diſpoſitio aliqua eſt que exigat: neceſſariū eſt vti
cliſteribus lenibus mediis ⁊ acutis ſꝫ neceſſitatis exigē
tiā ⁊ proprie cum dolor procliuior ad ypocūdria fuerit
¶ Quintam rē complent adminiſtrationes medicina-
rum ſputuꝫ facilitātiū ipſiūqꝫ velocitātiū. ¶ Et hec qui
dem perficitur cū ichoatione ab humectantibus ⁊ lenifi
cantibus procedendo ad res tēpate abſterſiōis. ¶ Et ſi
quidē vehemēs īflamatio fuerit cū eo quod ē ſicut aqua
melonis indi aut aqua citruli aut cucurbite cum aqua zu
cari aut aqua or. excorticati de cocti in aqua plima decoc
tione vehementi cum iuleb. ¶ Et ſi quidem non adeo
fuerit vehemēs ſufficit aqua iuiubarum ⁊ ſebeſten cum
violis ⁊ ſeminibus citoniorum ⁊ aqua amigdalaruꝫ dl
cium cū iuleb ⁊ aqua mellis aut aqua zuchari. ¶ Et nō
pretermittatur poſt illam aqua ordei ſicut poſt horam ⁊
in proceſſu rei procedendum vſque ad id quod eſt ſicut
decoctio radicum lilii ⁊ capillorum veneris in aqua or-
dei cū idromelle. ¶ Uerū aqua mellis eſt vltimior ad
humectādū ꝙ aqua or. ⁊ aqua ficuum ⁊ paſſularum ē hu
ius generis p⁹ iſta. ⁊ proprie cum miroba de violis ⁊ aq̄
mellis ⁊ oleo de amigdalis dulcibus ⁊ ſimuliter aqua li-
quiritie cum eis aut ſine eis ⁊ facimus ſequi p⁹ illā aquā
ordei ⁊ eſt via rectior ⁊ quādoqꝫ perueniemus ad gradū
eorum que ſunt decoctio iſopi ⁊ ſimilia ⁊ ex rebus ſputū
facilitantibus eſt ſorbitio facta ex aqua ad caliditateꝫ de-
clini hora poſt horā: ⁊ ex eis eſt embrocatio facta ſuper lo
cum doloris cum aqua calida. minuit. n. dolorem ⁊ ſpu-
tū accelerat ⁊ ſi ſit decoctionis maluarum aut fenugreci
⁊ ſimiliū magnificatur opatio eius. ⁊ ↄferunt ei cerota ⁊
emplaſta ⁊ ex eis que ſunt meliora in quibus eſt lenifi-
catio cum reſolutione non eleuata ſed quaſi in gradu p
mo. Deinde procedendum paulatim ad ea que ampli⁹
eleuantur: ⁊ ex rebus vtilibus non eleuatis eſt cerotum
ex oleo viola. ⁊ cera: aut ex oleo amigdalio: ⁊ cera ⁊ ele-
uantur ſuper iſta quecunque fiunt ex mucilaginibus aut
adipib⁹ aliis ⁊ adhuc ex iſopo humida: ⁊ ex eis eſt forti⁹
ex radice lilii aut fenugreco ⁊ ſemie lini ⁊ abſinthio coc-
tis cū ſuco herbe vitri ⁊ oleo de camomilla ⁊ pauco mel
le: ⁊ adhuc eſt fortius his ex caulib⁹ elixatis cum butiro
aut ex cinere radicum caulium cum adipe: ⁊ nos quideꝫ
plura ex his ſcribem⁹ poſt ſi deus voluerit: ⁊ ex his que
valde ſputum facilitant eſt vt dormiat infirmus ſuper la
tus doloroſum ⁊ ſorbeat hora poſt horam paulatim ex
aqua calida ⁊ aqua zuchari aut aqua mellis calida ⁊ ſimi
libus. ¶ Sextam rem complent adminiſtrationes me-
dicaminum ſedantium accidentia ſuperuenientia huic
egritudini que ſi vltimantur accidit ex eis timor ⁊ deſpe
ratio: ⁊ ſunt proprie permixtio intellectus alienatio vigi
lie ſitis vehemens fluxus ventris ⁊ ſanguinis ex narib⁹
Intellectus autem permixtio ⁊ alienatio quandoque
accidit apud permutationem pleureſis ⁊ nos loquemur
de ea ⁊ quandoque accidit ex proprietate cuiuſdam ſpe-
ciei pleureſis ſicut proprie quando fit in velamine diſtin

quēte magno: ⁊ eſt diafragma ⁊ cōicat cum cerebro me-
diante neruo quodam magno qui dilatatur ⁊ cōtexitur
in ſubſtantiam panniculare m ⁊ oportet in hac parte ge-
minare curam ſimul pleureſis ſicut ſcribemus nūc. ⁊ fre
neſis ſicut in proprio loco ſcripſimus: ⁊ hic erit modus
curationis ſi deus hanc egritudinem curari permiſerit.

¶ Uigilie autem ſi accēt interdum acceſſuꝫ ad permix
tionem intellectus ſignificant ⁊ proprie dum multiplicā
tur: ⁊ tunc neceſſaria eſt adminiſtratio ſpecieruꝫ de iacur
⁊ ſirupi de papauere ⁊ decoctionis eius ⁊ hoc cuꝫ cautel-
la ne ſputū cōpingant ⁊ prohibeant quod eſt res deteri-
nor eis: ⁊ medicine ex ſemine papaueris meliores ſūt eis
ꝙ̄ ex cortice cautella ſocietatis aufert hoc nocumentum
⁊ proprie ſi aſſocietur eis quod eſt ſicut decoctio paſſul'
aut aqua mell' aut rob ⁊ quod ē eis ſimile.

¶ Sitis āt accēſis eis ſedanda eſt cum humectantibus ⁊
vehementiam inflamationum extinguentibus ſicut cū
aqua citruli proprie melonis indi ⁊ mucilagine pſilii ⁊ ſi
milibus de quibus loquemur in proprio capitulo. Ue-
rum oportet non eſſe frigida actu ⁊ oꝫ admiſceri aliqua
eis ex abſtergentibus ſubtiliter vt lenificetur ſputum. ⁊
ſi fuerit ſitis a caumate ſpiritualiuꝫ adminiſtreē libertas
aeris temperati decliuis ad humiditatem ⁊ vngatur pec
tꝰ etiam ex ceroto de oleo viola. ⁊ cera ⁊ ſimilibꝰ. Si āt
fuerit ab ebullitione cole rubee cōfert ſecaniabin ſubtile
quod ſcripſit Galienus cuꝫ aqua pluuiali ⁊ ſirupꝰ vio
la. cum aqua plima: ſedat hanc ſitiꝫ ⁊ aqua ordei hñs bo
nitates ſuas ex modo permixtionis ſue cōfert ſicut hipo
crat. dixit. ¶ Fluxum autem ſanguis a naribus contin-
gentem: eis poſt criſim ſiſtere non debemꝰ: niſi ſuperflu
at: ⁊ ſi fuerit non creticus ſed propter exuberantiam ſan
guinis: confert tunc phlebothomia ⁊ alia que diximus
in capitulo proprio. Fluxus ventris accidens ei in mor-
bi pncipio eſt ſecundum vnum duorum modoruꝫ aut
enim propter multitudinem materie cum preſiſtentia re
gulationis nature ⁊ ſequitur ex hoc anhelitus facilitas
⁊ lentiſcentia febris: ⁊ eſt ſignificatio bona aut eſt propē
exuberantiam materie preterꝙ̄ reguletur a natura imo
eſt ſicut egurgitans: ⁊ eſt ſignificatio mala ⁊ proprie cum
non ſiſtitur per ipſum difficultas anehitus triſtitia ⁊ fe-
bris inflamatio tunc enim fortaſſis ſuperueniet mors in
iiiꝰ. vel ante. ¶ Si autem accidat fluxus vētris in fine
morbi eſt ſimiliter ſecundum alios duorum modorū aut
enim expellitur materia ad epar ⁊ viſcera: ⁊ ſequitur ipꝫ
icolumitas: aut accidit a debilitate ep̄is ⁊ proſtratiōe
digeſtiue virtutis ⁊ cotentiue in ipſo ⁊ ſequitur pꝰ ipſuꝫ
pernitioſitas. ¶ Septimam rem complent adminiſtra-
tiones regulationum circa regimen egri in generibꝰ ſex
rerum: ⁊ proprie vt dirigatur eis temperies in aere que
ſit vtcūque ad caliditatem decliuis ⁊ timeatur obtuſio ⁊
acuitas in ipſo ex multiplicatione boree ⁊ auſtri inquan
tum poſſibile fuerit. ⁊ fiat elongatio a fumis ⁊ vaporibꝰ
⁊ ventorū flatu ⁊ ab aere agitationis aquarū ⁊ ab eſtuo-
ſo ⁊ ſicco. ¶ Nutriēs autem oportet cōmenſurari eis ſe
cundum conſiderationem noſtram quam dirigimꝰ aut
ad morbum aut ad patientem. Et ad morbum quidem
aut ſecundum quātitatem acuitatis: aut ſecundum ho-
ram acceſſus ⁊ receſſus eius ⁊ multitido quidem acuita
tis facit neceſſariam ſubtractionem nutrientis ſicut par
uitas multiplicationē ipſius ⁊ hipocra. quideꝫ dixit apō
vehementiam doloris ⁊ acuitatis ſi cibus detur eſt porre
re egrum ad deſperationem ⁊ mortem: ⁊ illud ideo quo
niam natura debilis ad alteram duarum occupationuꝫ
aut deficiet aut ad vtranque. ⁊ certuꝫ eſt furiam ex reſiſtē
tibus nature ⁊ ſupeditatione multiplicari quare tunc nu
triens omio prohibendum eſt. ⁊ adhuc nutrire circa acui
tatis ⁊ doloris aduentum ſeu augumentum horrenduꝫ
eſt magis circa ipſius vltimitatem. Apud vero acuitatis
⁊ vehementie doloris declinationem non ſuſpectum ⁊
minus apud lenteſcentiam. Ulterius autem nutriendū
quando iam accidentia quieta ⁊ leuia ⁊ facilia fuerint: ⁊
adhuc vlterius quando iam ex toto remiſſa ſūt. ¶ Nu-
tries igitur cum nundum in toto dolor leuior fuerit cū
eo quod eſt ſicut aqua ordei ⁊ aqua zuchari aut aqua mel'
lis vtriſque factis ſubtilibus. ⁊ cum iam a dolore alleuia
tum egrum inueneris ſed non integre ſit contentꝰ aqua
zuchari ⁊ aqua ordei decocti in aqua plurima decoctio-
ne vehementi: aut aqua ordei decoctis vehemēter. facili
tant eniꝫ ſputum. ⁊ ſi vlteriꝰ ſolicitare volueris ex amig
dalis iuſculum decoctionis earum admiſcebis ⁊ dabis
cum melle modico aut zucharo. ⁊ ex eis eſt aqua alkande
res ⁊ aqua tritici ⁊ proprie cum amplius egrum alleuia
tum inueneris ſimiliter iuſculum ex maluis ⁊ criſolocā-
na ⁊ bletis ⁊ ſicla ⁊ cucurbita ⁊ ſorbitiones earum ex fa-
barum farina: ⁊ concedimus in fine febris pulmēta ex
butiro: ⁊ poſt febrem iuſcula ex herbis cum carnibus te
neris: aut vitellis ouorum: ⁊ quidaꝫ ex antiquis dabant
panem cum aqua zuchari: ⁊ iuleb. Galienus autem pre
cepit ꝙ ⁊ nunc comprehendit vniuerſitas fermentuꝫ nō
dari: facit enim apertioneꝫ apoſtematis ante digeſtionē.
Et azimum non dari: ſputum enim inuiſcat. Cum au
tem rupturam apoſtematis querimus damus fermenta
tum: rupturam enim apoſtematis facilitat. Et vli qui-
dem cōceduntur eis canna melis: ⁊ granata dulcia: ⁊ po
ma dulcia elixata: aut aſſata ⁊ paſſule ſine interioribus ⁊
keſmes: ⁊ iniube complete: ⁊ amigdale. Et quandoque
extendimus vſque ad piſces degētes in ſcopulis ⁊ ꝓprie
habentes ſquāmas: ⁊ hec proprie tribuantur ſicut exigit
diſpoſitio. Et in pleureſi quidem flegmatica danda eſt
aqua cicerum aut aqua ordei: ⁊ cicerum cū melle ⁊ aqua
caulium cum oleo amigdalino: aut lacte amigdalatuꝫ: ⁊
cibentur ſicla cum oleo amigdalino aut lacte eaꝝ: ⁊ mel-
le ⁊ detur etiam alteraniabin cum iſopo ⁊ melle: aut pu-
legio: eſt eis cibus bonus. Et dico ꝙ tempus etas regio
⁊ conſuetudo in adminiſtratione quantitatis nutrictū
⁊ numeri: vtrum parum vel multuꝫ ſemel: aut amplius
dari debeant regulat: quare diſtinguēdū illis ſicut ſcis.

¶ Potꝰ āt eis bonus eſt aq̄ zuchari ⁊ aqua mellis ⁊ iu
leb ſubtile: ⁊ aqua ordei ſubtilis: ⁊ que hoc curſu ꝓcedūt
Aqua autem in hieme calidam bibant in eſtate vero tē-
peratam. ¶ Uerum abhorreant aquaꝫ frigidam niſi in
duobus caſibus: ⁊ hoc quidem in tuſſi ſicca: ⁊ aſpera: ⁊
in ſiti ex caliditate vehementi: tunc quoqꝫ concedimus
ipſam frangentes frigiditatem eius cum ſecaniabin ⁊ iu
leb acquirentes ei ex virtute inciſionis alſecaniabin vir
tutem penetrationis vt penetret ⁊ diſcurrat in venas ⁊ ſi
gilletur: deinde ex frigiditate et hūiditate virtutis aque
extingnens inflammationem ⁊ ſedans aſperitatem ⁊ ſi-
tum: hoc eſt enim ꝙ non omnes comprehenderūt i mor
bi autem declinatione detur eis vinū album dulce ſub-

tiſe ⁊ rob cum aqua plurima ⁊ aqua mel' ⁊ conceditur vi
nū aquoſum eis lene ⁊ vinum keſmes ⁊ aqua decoctio-
nis alkeſmes ⁊ aqua paſſularum ⁊ iuleb: ⁊ que hoc curſu
ꝓcedunt. ¶ In flegmatica vero ſorbeant aquā mellis
⁊ quādoqꝫ decoctionis iſopi ⁊ que hoc curſu procedunt.
¶ In melica vero cibentur ſorbitionibus factis ex ſaiuc
tritico ⁊ melle ⁊ altereniabi ⁊ oleo amigdalarum ⁊ ex ſor
bitionibus factis ex farina fabarum ⁊ iuſculis ex lingua
bouis domeſtica ⁊ ſilueſtri. Potēt aquā mell' cuꝫ aqua
lupini aneti ⁊ ſimiliuꝫ. ¶ Et quidem iā dictū eſt in hac
egritudine ventrē fluxibileꝫ cū moderātia fieri ⁊ eniꝫ eiꝰ
ſtrictura vel largitas plurima non eſt bona. In lubricita
te vero ventris ꝓhibenda ſunt iuſcula ex herbis. Dan-
da vero ſunt apud ventris ſtricturam ⁊ cuꝫ ſitis aſpa fue
rit. ⁊ prohibenda ſunt granata ⁊ poma cum ventris con
ſtipatio fuerit. Danda vero apud lubricitatē ipſius: ⁊ ſic
itelligendum de ceteris. Cibare āt aut potū dare nō ni
ſi a fece purgatis viſceribus vel ſaltem membris digeſtio
nis prime. hipocra. iuſſit neque accedente dolore neque
preſente eo neque in hora deteriori horarum. Similiter
autem neqꝫ aperias venas fece conſtipatis viſceribꝰ aut
lubricitate dn̄ante eis ⁊ proprie vehementi: neqꝫ i die cū
natura obiicit morbo: ſed in die mioris agitatiōis ſi poſ
ſibile fuerit. ſoluere vero apud ventris conſtipationem ⁊
apud materiei declinationem ad hipocūdria cū enemati
bus magis eſſe conueniens Galienus iuſſit. In euacu-
ando vero mēbra nutritiua ⁊ ſpiritualia obſidente far-
macie opꝰ eſſe precepit: ⁊ enemata vtilia eſſe nō negauit
⁊ proprie ſicut diſpoſitio exigit. Adhuc autem opus far-
matie abſcindendum eſt apud febris ⁊ accidens vehemē
tiam. excuſat enim tunc ab ea ſola phlebotomie admini-
ſtratio niſi forte linire ſiccitateꝫ viſcerum oporteat: ⁊ hoc
magis cum cliſteribus facias.

¶ Sermo in aqua ordei.

Onſueuerunt antiqui vocare aquam or. pti-
ſanam. ⁊ conſueuerunt vocare ptiſanum ⁊ ki
lū eē liquores reſultātes ex actiōe caloris operā
tis in illa. Uerum kilus habet artificem calo
rem animalis ⁊ proprie in vaſe proprio. ¶ Ptiſanū au
tem habet artificem calorem ignis in vaſe cōmuni: ſicut
eſt elixatio carnium ⁊ frumenti ⁊ ordei ⁊ aliarum rerum
nutrientium. Elixationem aūt rerum medicinalium cō
ſueuerunt vocare apozima. Et inuenerunt aque or. du-
plex officium. ſ. lenitionis cum abſterſiōe aut ſine abſter-
ſione potū medicinalem vocauerūt. eam vō que ſine ab
ſterſiōe ē: qn̄qꝫ vocauerunt potū tm̄ ⁊ qn̄qꝫ potū: ⁊ cibū
Et i his diſtiguit modꝰ opatiōis ſꝫ artē ⁊ ſciaꝫ: quare du
plicē i eiꝰ opatiōe iuenerūt artē vnā. ſ. faciētē eā potū me
dicinalē aliā faciētē potū tm̄ aut potū ⁊ cibum. Ars vō
prima modificat ſic. ℞. ordei excorticati fricati cū panno
aſpo fricatiōe vehemēti. vſqꝫ ad excuſſionē tenuiū corti-
cū circiter lib. i. ⁊ ſit ordeū ſubtile mediū iter ātiquū ⁊ no
uuꝫ ſup qd nō cecidit de odore corruptiōis aliquid nec ō
cōtagioſum aut pleureſis ⁊ cōſeruatū fuerit i loco aeris
liberi ⁊ iam habuerit pfectionē i maturitate ſua ⁊ pone il
lud electum i olla noua mūdata lota ⁊ abſterſa nimis ⁊
nō remanſerit i illa de odore qcꝗ omnio. ⁊ proiice ſuper
ipſuꝫ aque circiter lib. xx. ⁊ ſit aq̄ fōtiū dulcis lenis ⁊ ſub
tilis ⁊ exerce coctionē ipſius cum oī facilitate iquātū poſ
ſibile fuerit: ⁊ hoc ſine fumo auferēdo a principio ſpumā

eiꝰ ⁊ decoquantur vſqꝫ ad cōſumptionē medietatis aq̄
aut duarū partium eiꝰ deiñ colet ⁊ cōſeruetur i vaſe vi-
treo: hēt. n. hec aqua virtutē lēitiuā reſultātē i ea ab aqua
⁊ medulla ordei. Abſterſiuā ⁊ lauatiuā a nitroſitate qua
dā expāſa i cortice or. interiori regēte medullā eius. Eſt
igitur facilis lauatiua ⁊ ſputi facilitatiua. Uentrē lubri-
cat opilationes aperit ⁊ vrinā ꝓuocat. Ars vō ſa mo-
dificat ſecūdū hūc modū. ℞. ordei excorticati circiter li.
i. ⁊ frica illud cū pāno aſpero fricatiōe vehementi vſque
ad excluſiōeꝫ ad ſepatiōeꝫ itriſecoꝝ corticū oīo ⁊ laua il-
lud lauationibus pluribꝰ cū aqua calida. deiñ pōe id in
olla ⁊ funde ſup ipꝫ aque circiter lib. viii. deiñ buliāt cū
facilitate ebulitione vna ⁊ ꝓiciat ab eo illa aqua: deinde
pōe ſuper ipſū aque calide circiter lib. xx. ⁊ decoque cum
facilitate vſqꝫ ad lib. x. vel vſqꝫ ad lib. vii. deide cola ⁊ re
conde in vaſe vitreo. Hec autem aqua ſitim ⁊ aſperitatē
ſedat ⁊ inflamationem extinguit pectus pulmonē ⁊ gu-
tur lenit ſiti extiguit vētrē lubricū reddit ꝑcordia humec
tat ⁊ ſputū facilitat. Hec āt aq̄ vlteriorē recipiēs coctio
nē refūdēdo adhuc i ea paꝝ pꝰ paꝝ circiter lib. x. aq̄ cali-
de efficitur cibꝰ ⁊ potꝰ quē quibuſdā colatū quibuſdam
nō colatū: ſcdꝫ neceſſitatē idigētiā hipocrates dari ꝑce-
pit. Et qn̄qꝫ adhuc vlteriorem recipit decoctiōeꝫ vſque
adeo hēat mediocritatē iter iūctū ⁊ liquidū. ⁊ ē cibus lau
dabilis habens bonitates ſolennes.

¶ Sermo in aqua cicerum.

Inuerūt ātiq̄ duplicē i ciceribꝰ ꝓprietatē eē: ⁊
ex eis vna ē q̄ eſt expāſa i ſuperficie corticū ci
ceꝝ hūiditas baurakia cuꝫ caliditate ſbtliq̄
tollit ſola ebulitiōe. ⁊ ē alia ꝓprietas q̄ ſedet i
toto corpore eorum: ⁊ ē humiditas dulcis nutribilis ta-
mē iflamatiua. ¶ Si vō coxerit lib. i. ciceꝝ conſeruātiū
ad huc nitroſitatē ſuā cū lib. xx. aq̄ facili decoctiōe vſque
dum redeant ad. lib. x. tūc erit aqua eorum potus medici
nalis. et ꝓprie lauatiuus abſterſiuus et appatiuus opi-
lationū tam precordioꝝ q̄ nutritiuoꝝ ⁊ viarū vrine fra
gitiuus lapidū in eis ⁊ mundificatiuus viſceꝝ ſitim ta-
men nō tollit. Et ſi vlterioreꝫ recipiat coctionē: ⁊ cū plu
rima aqua vſqꝫ dū acqrat mediocritatē inter tenuē ⁊ iū
ctum. ē cibus bonus egritudinibꝰ flegmaticis. Uerum
oportet vt det colatus. Ex ciceribus aūt a quibus iā ex
poliata fuerit nitroſitas fiūt iuſcula icitantia venerē ⁊ im
pinguātia. ¶ Sermonē in aqua mellis iā ſcripſimus in
antido. noſtro nō ē hic neceſſe repetere. ¶ Habeali iu-
leb alcheſmes cōferens cū auxilio dei pleureſi ⁊ dolori-
bus pectoꝛ. ℞. alcheſmes ⁊ decoquant in aqua decoctio
ne ſufficienti ʒ. ℞. huiuſmodi aque ptē. i. penidiaꝝ partē
ʒ. decoquat vſqꝫ dū ſufficit ſm eūdē modum fiat iuleb.
¶ Idē ſirupus cōferēs tuſſi ⁊ pleureſi. ℞. ſucci granatoꝝ
dulciū lib. ij. ſucci cannarū mellis lib. j. aut penidiaꝝ tan
tundem fiat ex eis ſirupus bonus ſi deus voluerit.

¶ Ioānicius. iuleb ſubtile cōferens pleureſi cū inflam
matione ⁊ ſiti. ℞. ſuci melonis indi aut ſuci cucurbite aſ
ſe lib. iiij. zuchari lib. iij. fiat ex eis ſirupus ⁊ det cū aqua
ordei. ¶ Idē ſirupus violaceus cōferēs febribus ⁊ pleu
reſi ⁊ tuſſi ſicce. ℞. violaꝝ recentiū ſeminū citonioꝝ ⁊ ci
truli ana. ʒ. x. ſeminis malue. ʒ. xij. gummi arabici. ʒ. viij.
dragaganti. ʒ. iij. funde ſuper aque calide. ʒ. vii. ⁊ dimitte
die ⁊ nocte. deinde buliat ad conſumptionem medieta-
tis. Deinde penidiaruꝫ lib. ii. ʒ. fiat ſirupus. Da cū

aqua ordei ⁊ mucilagine pſilij mane ⁊ ſero.
¶ Iſraelita. ſirupus cōferens pleureſi ⁊ catarro calido
⁊ tuſſi calide cum aſperitate ⁊ ſiti vehementi factis cauſa
ſiccitatis tēporis. ℞. iuiubarum pinguium ſebeſten añ
⁊ violarum ſiracoſt añ. ʒ. x. liquiritie florum ligue bouis
domeſtice ana. ʒ. xij. ſeminis malue citoniorum ana. ʒ. v.
ſup ea proijce aque calide lib. vij. ⁊ dimitte die ac nocte
Deinde coque vſque ad conſuptionem medietatis ⁊
cum zuchari lib. ij. ⁊ ſucci malorum granatorum dulci-
um lib. i. fiat ſirupus da cum aqua ordei ⁊ mucilagine
pſilij. ¶ Idem ſirupus cōferens pleureſi cū inflamma
tione ⁊ acuitate vehemēti ⁊ tuſſi difficili. ℞. aque cucur
bite lib. iii. ſiracoſt violarum ana. ʒ. xx. pulpe caſſie fiſtule
ʒ. x. Infundantur omnia per diem ac noctem in ſucco p̄
dicto calido. Deinde frica manibus ⁊ cola ⁊ cum ſucci
granatorū dulcīum lib. i. ⁊ zuchari lib. ij. fiat ſirupus da
vt ſuperius diximus. ¶ Mamec. ſirupus de violis cō
ferens pleureſi ⁊ tuſſi calide. ℞. violarum. ℥. ij. ſeminū
citoniorum ⁊ malue ana. ℥. i. iuiubarum ſebeſten ana. 30
Decoque in lib. vij. aque cucurbite ad tertie partis cō-
ſumptionem ⁊ cum zuchari lib. ij. ⁊ fiat ſirupus.
¶ Filius zacharie. confectio trociſcorum feſtinantium
maturationem in pleureſi ⁊ facilatantium ſputum. ℞.
violarum ſucci liquiritie ana. ʒ. x. dragaganti amili ſemi
nis altee ſeminis feniculi añ. ʒ. iij. confice cum mucilagi-
nibus ⁊ proprie pſilij ⁊ ſeminum citoniorum ⁊ ſeminis
lini. Ei fit doſis. ʒ. i. cum ſirupo violato. ¶
Idem. Confectio unguēti lenientis pectus ⁊ facilitātis
ſputum. ℞. olei violarum. ℥. iiij. mucilagis ſeīs altee añ
ʒ. iij. mucilagis ordei cocti ad perfectionem vſque dū-
rubeſcat. ℥. i. ſ. ſuci radicum lilii. ℥. i cere pure. ℥. i. aggre
gētur omnia bona aggregatione ⁊ iungatur cum eo pec
tus bonum ſi deus voluerit. ¶ Sabor rex medorum-
Deſcriptio vngueti ſedantis dolorē ⁊ lenīctis ſputū
℞. olei violati. ℥. ij. cere. ℥. ſ. adipis anatis ⁊ galline
ana. ʒ. v. iſopi humide. ʒ. viij. butiri ouium loti ſepe in a-
qua ordei. ʒ. iiij. mucilaginis ſeminis lini ⁊ altee añ. ʒ. iij
⁊ fiat ex eis vnguentū bonum ⁊ expertum. ⁊ ſi materia
compactior fuerit pone pro oleo violato oleum d̄ lilio.
¶ Idem confectio emplaſti mirabilis ad ea que diximꝰ
℞. foliorum violarū. ʒ. v. radicum lilij. ʒ. x. farine ordei
⁊ fabarum ana. ʒ. vi. ſ. mucilaginis maluauiſci ⁊ ſeminis
citoniorum ⁊ ſeminis lini. añ. ʒ. xij. florū camomille dra-
gaganti añ. ʒ. vij. cere. ℥. ij. olei violati. ℥. viij. rob quan-
tum ſufficit aggregent omnia ⁊ decoquantur ⁊ ſuperpo
ne. Si aūt materia compaſſior fuerit ⁊ indiget reſolutio
ne addatur in eo farine ſeminis lini. ℥. i. ⁊ pro oleo vio
lato ponatur oleum de lilio. Et ſi caliditas intenſior fue
rit adde eis ſucci foliorum cucurbite nenufaris añ. ʒij. ⁊
ſubtrahimus ſemen lini. ¶ Idem aliud ſedans dolorē
⁊ maturans. ℞. farine ordei melliloti añ. partem. i. fari-
ne fenugreci ſeminis lini añ. partem. ſ. ſeminis papaue-
ris albi partis vnius. tertias. ij. aut corticum papaueris
partem. ſ. vitellum oui vnum. rob quantum ſufficit ad
aggregandum ea. ¶ Filius amaran. Emplaſtum con-
ferens pleureſi Recipe violarum ſiccarum ſurfuris fari
ne albe farine ordei ⁊ fabarum. malue camomille melli-
loti partes equales. Confice cū cera ⁊ oleo violato quā
tum ſufficit ⁊ vtere. ⁊ ſi neceſſitas expetit ad maiorem re
ſolonem. adde ficus albas farinam ſemis lini ⁊ fenugre

¶ Si autem reſolutio quā queris nō fuerit poſſibilis i
mo tendit ad hoc vt ſuppuret ⁊ hec ſignificatur ex eo qđ
nō mundificatur in decimo quarto die immo multipli
catur dolor cū. febre ⁊ difficultas ⁊ conſtrictio anhelitꝰ
⁊ tuſſis ⁊ alia. Et tunc diuertemus noſtrā conſideratio-
nem ad inueſtigandum qualitatē accidentiū ſignifican
tium ſuper alterum duorū ex his que comprehendit ra
tio de eſſe virtutis. nā ſi dolor cū p̄dictis accidētibus nō
multū fuerit neqꝫ pp flotomiā neqꝫ ꝓpter ſputū neqꝫ
pp alia ſedatur: ⁊ virtus fuerit fortis expecta ſuppuratio
nem. Si autem fuerit debilis expecta caſū eiꝰ ⁊ mortē.
¶ Et dixit hipocrates ꝙ quādo pleureſis nō reſoluitur
neqꝫ mūdificatur vſqꝫ ad diem. xiiij. tūc permutatur ad
collectiōē. ⁊ tūc oportet vt ars perducendi collectiōē ad
ſuppuratiōē ⁊ ex ſuppuratiōe ad ſtatum īcolūitatis diri
gat ītētiōē nr̄ā ad ſex res. Prima eſt maturatō apātis
Scđa ē īgēiatō ad rupturā eiꝰ. Tertia ē abſterſio ⁊ mū
dificatio materierū. Quarta ē mundificatio ⁊ ꝯſolidatō
Quinta ē correctio accidentiū. Sexta ē rerū regulatio.
¶ Primā igiť rem cōplent adminiſtratiōes medica-
minum aggregantiū in ſe virtutē lenificatiōis ſimul ⁊ r̄
ſolutionis vt cadat maturatio equaliter in materiā col-
lectā ⁊ illam qdē oportet vt latitudiem cū gradatione
admiſtratiōis medicaminū habeat. īcipiendo ab eis q̄ ſt̄
ī gradu tēꝑate cōplōis extēdendo ad ea q̄ ſūt maioris e-
leuatiōis donec ꝑueniať ad gradū fortiū. ⁊ ſcias qm̄ pn
cipiū oꝑationis medicamīs fortis īcqlē facit maturatio
nē aut āte maturationē aperit apā. ¶ Maturatiuorū
āt q̄dā oꝑanť admiſtrata īteriꝰ ꝑ os. ⁊ q̄dā exterius. ⁊ ex
īteriꝰ oꝑantibꝰ ⁊ tēꝑatis cū aq̄ decoctiōis ficuū ſiccarū ⁊
⁊ dactilorū ⁊ fortius eis ē decoctio vtrorūqꝫ. ⁊ ex eis eſt
decoctio fenugreci ⁊ ficuū ſiccarū cū rob aut ſiñ eo. aut
paſſularum ⁊ fenugreci: aut aqua ordei decoctionis fi-
cuum ſiccarum vel radicum lilij cum melle.
¶ Et ex eis ē fortiꝰ decoctio ficuū paſſulaꝝ enucleataꝝ
dactilorum fenugreci ⁊ ſeminis malue cum meibuteg. ⁊
ſi fuerit in eo caliditas vehemens tunc conueniens eſt a
qua ordei cum iuleb ſubtili aut cum aqua mellis aut aq̄
decoctionis maluarum aut ſeminum earū aut altee aut
radicis lilij aut ficuum ſiccarū ⁊ paſſularum aut fenicu
li aut ſeminum citoniorū ⁊ ſimilium. ¶ Confectio tro
ciſcorum facientium maturationem ⁊ proprie cum non
eſt caliditas vehemens. ℞. ſeminum malue altee farine
cicerum ſucci liquiritie teraniabin ana fac trociſcos cum
mucilagine ſeminis lini: Da cum eo quod conuenit ex
potibus. ¶ Confectio alia trociſcorum conferentium
ei cum quo eſt caliditas ⁊ febris vehemens. ℞. violarū
ſiccarum dragaganti amili ſucci liquiritie ſeminum ci-
toniorum ſeminum citruli ⁊ mellonis ⁊ cucurbite ſemi
num malue altee florum melliloti ana. fac trociſcos cum
mucilagine ſeminum citoniorum aut ſeminum lini.
Da cum eo quod conuenit ex potibus.
¶ Extrinſecus autem operantium quedam ſunt em-
brocationes ⁊ proprie ex aquis decoctionis malue altee
aut fenugreci aut ſeminis lini aut citoniorum ⁊ ſimiliū
adminiſtrate cū ſpōgijs. ⁊ quandoqꝫ additur eis quod
eſt ſicut mellilotum ⁊ anetum ⁊ herba vitri quando o-
portet ſedare dolorē. Et quando oportet quedam ſunt
lēitiōes ⁊ ꝓpe q̄ ſt ſić cera ⁊ olim ibibita i mucilagine pſi
lij ⁊ ſeīū malue aut i mucilagīe fen. g. ⁊ ſeīs lini ⁊ altee

⁊ ſimilium .Et ex eis eſt adeps galline anatis ⁊ ſimilia
Et fortius eis eſt diaquilon diſſolutuꝫ in oleo de lilio.
⁊ adhuc fortius quod fit ex mucilagine radicum malue
altee farine ordei fenugr. ſeis lini ⁊ ſeis citonioꝝ ⁊ melle
aggregatis cuꝫ butiro loto ⁊ ceroto facto ex oleo ⁊ cera.
¶ Et quecunqꝫ ſunt emplaſtationes ⁊ proprie cum eis
que fiunt ſicut ex farina ordei ⁊ mucilagine ficuum cum
melle ſimul coctis aut ex farina ordei ⁊ mucilagine cuꝫ
melle ⁊ oleo veteri aut ex dactilis ⁊ farina frumēti ⁊ rob
⁊ ex valde bonis eſt quod fit ex folijs caulium ⁊ farina
fenugreci cum butiro ſimul coctis ⁊ ſimiliter ex radice li
lij cocta cum rob ⁊ butiro .Et fortius eis eſt quod fit ex
farina ordei ⁊ ſemie lini ⁊ fenugreci ⁊ ſemine malue coc
tis cum mucilagine ficuum ⁊ altee cum melle ⁊ butiro ⁊
rob ⁊ adipe antiquo. ⁊ adhuc fortius ſi addatur eis gal-
banum diſolutum in rob aut vino dulci. Et adhuc for-
tius ſi addatur ex fimo columbino. ⁊ fortius adhuc ſi ad
datur vtrunqꝫ. Hoc aut medicamen interdum collecti
onem vſqꝫ ad partes cutis adducit. Et ſi addatur in me
dicamine herbe albedeſtur aliquid operabitur id vehe-
mentius. Et confert in hac hora adminiſtratō quietis ⁊
proprie in aere quieto ⁊ temperato ad caliditatē ⁊ humi
ditateꝫ declini. ¶ Cibos auteꝫ māducēt. maluas blitas
ſiclam atriplicem cum oleo amimgdalino. Et ex ſum-
ma oleorum melius eſt leurēg: eſt enim ei cibus ⁊ medi-
cina citam ⁊ facilem faciens apatis maturationeꝫ. ⁊ lau
datur eis aliquid teraniabin ⁊ ius cecerum dulcium cuꝫ
meliloto ⁊ ſorbitiones frumentales ⁊ ius caulium ⁊ ſi-
milia. ⁊ concedatur eis in ſecunda menſa ficus ſicce elixe
⁊ dactili humidi ⁊ keſmes ⁊ poma dulcia elixa ⁊ canna
mellis ⁊ ſimilia. ¶ Secundam rem complent admini-
ſtrationes medicaminum aggregantium in ſe virtutem
lenitionis ⁊ aperitionis cum ingeniationibus ex mo-
dis operationum Et ad hoc quidem genus medicami
nis perueniendum eſt cum iam factū eſt dubelati. ⁊ hoc
quidem ſignificatur ex remiſſione doloris ⁊ febris a mul
tiplicatione grauedinis in loco collectionis.
¶ Medicamina aut quibus ineſt proprietas hoc face
re ex eis que ſumuntur per os ſunt ſicut ſirupus de iſo-
po ⁊ de praſſio .Et ex eis efficacior eſt ſirupus de ſucco
herbe albeduſtur ⁊ melle aut apozima decoctionis eius
cum modico fermenti ſimul diſtemperatis ⁊ coctis. Et
fortius eis eſt ſuccus ipſius cum fermento ⁊ melle. Et
adhuc fortius ſi addatur eis baurach modicum ⁊ eſt fō
te. ⁊ confert in hac hora ⁊ proprie cum natura eſt fortis ⁊
febris non eſt adminiſtratio tiriaca ⁊ mitridatum.
¶ Feſtinant enim ⁊ facilitant apertioneꝫ . Et ſimiliter
ſinapis cum aqua mellis aut aſſa fetida cum lacte.
¶ Ex his autem quibus linitur extra eſt emplaſtuꝫ fac
tum ex herba albeduſtur ⁊ butiro aut adipe ātiquo ⁊ mel
le. ⁊ fortius eis eſt ſi addatur ex fimo columbino ⁊ fermē
to ⁊ adhuc fortius ſi addatur baurac ¶ Modi aūt opa
tionum quibus ingeniamur ad apertionem apatis ſunt
prouocatio tuſſicule hora poſt horam. ⁊ fortius eo eſt ꝓ
uocatio vomitus ⁊ confert ante horā eruptionis vt dor
miat ſuper latus infirmum. deinde reuoluatur ſubito ⁊
impetuoſe ad latus ſanum: ⁊ ſunt ex ingeniantibus qui
mouent ⁊ agitant eos lecto penſili aut in cunis ⁊ ſunt q
agitant ſedeꝫ in qua ſedent gubernando eos ne cadant.
¶ Et ſint cibi eorum in hac hora ſorbitiones fermenta
te ex farina cum melle aut. tri. aut ex farina ordei aut tri-
tici aut cicerū. Et panis fermentatus infuſus aqua mel
lis aut rob. ⁊ conceduntur eis oua ſorbilia cuꝫ pane ⁊ lac
calidum ſicut mulgetur cum pane ⁊ paſſule ⁊ ficus ſicce
cum pane. Et comedant in ſecunda menſa grana pine-
arum cum ficubus ſiccis ⁊ amigdalis dulcibus ⁊ amariſ
⁊ ſimilia. ¶ Uerum ſi cuꝫ hac arte apoſtema non rum
pitur tunc eſt timoroſum quare oportet vt aperiatur
collectio cum flebothomo aut cauterio vt ſanies egredi
atur ⁊ non ſubito ne ſuperueniat ei quod eſt ſicut debi-
litatio ⁊ ſincopis ⁊ mors. ¶ Quare oportet vt paulatiꝫ
omni die extrahatur ⁊ cum cautella. ¶ Cum autem ſa
nies que expuitur poſt apoſtemata iam factum aut egre
ditur poſt apertionem iam factam fuerit alba ⁊ uncta e-
qualis non habens de odore corruptionis aliquid om-
nino febris continuatur remiſſio paulatim. tunc eſt ali-
quid de quo eſt ſpes ad incolumitatem ⁊ proprie quan-
do continuantur ei quinque alie ſignificationes lauda-
biles que ſunt proprie lenitas quies iocunditas deſide
rium cibi ⁊ bonitas aliarum operationum videlicet na-
turalium ⁊ ſpūaliaum. quare in hac oportet hora vt con
ſerues virtutem carnibus ⁊ cibis temperatis neqꝫ terre-
dum de febricula. quoniam eradicatibitur paulatim ex
eunte ſanie. ¶ Cum autē accidentia in contrariuꝫ eoruꝫ
que diximus apparuerit. tunc eſt illud de quo deſpera
bitur. ¶ Inquit hipocrates terminus rupture huius
apatis quādoqꝫ preſcribit in. xx. diebus quandoque. xl.
⁊ quandoqꝫ. Lx. ⁊ illud ideo quia quantuncumqꝫ acci-
dentia collectionis fuerint vehementiora. tāto ſtatus vi
cinior ⁊ eruptio velocior. ⁊ quanto accidentia leuiora ⁊
pigriora fuerit. tanto ſtatus ⁊ eruptio remotior. Accidē
tia autem ſuper hec ſignificātia ſūt febris ⁊ dolor. Hec
enim vehementia aut remiſſa citam aut tardaꝫ eruptio-
nem declarant. ¶ Tertiam rem complent adminiſtra-
tiones medicaminum a ſanie mundificantium poſt col-
lectionis eruptioneꝫ. Et qdeꝫ hoc ſecundū exigentiā de
clinatiōis ſaniei. In quibuſdaꝫ enim tranſitum habes ꝑ
pulmonem ex creatur cum tuſſi. In quibuſdam vero ī
cipit in vacuitate corporis ⁊ ſubitrans cōcauam venam
tranſit ad epar: ⁊ ſi quidem aut in partē cōcauā eiuſ: ⁊ de
clinabit ad inteſtia magis ſic ad ꝓpinquiores duct⁹ aut
ad ꝑtem gibboſam ipſius ⁊ declinabit ad vias vrine. ⁊ i
quibuſdam fit poſt rupturam ad nullam partium ſaniei
declinatio quare conculcatur ibidem ⁊ eſt materia mor
borū difficilium ⁊ ptiſis ⁊ qn̄qꝫ prefocat multitudie ſua
Quib⁹ oib⁹ iā ſuccurimus vt mūdificet a ꝑncipio vul-
nus. Niſi eni hipocrates dixit vſqꝫ ad. xl. dies mundifi
catū fuerit faciet cadere in ptiſim. ¶ Cuꝫ aūt natura ex
pulſionē ſaniei ꝑ os iaꝫ fecerit abſterſiua mūdificatiua la
uatiua medicamina āte dari oꝫ. ⁊ ī genere eoꝝ ē aq̄ mel
laudabilior ⁊ aq̄ zuchari ⁊ iuleb. ⁊ ſilr aq̄ ordei ⁊ aqua
ciceꝝ ⁊ fōtꝰ eis ē ſecaniabi. Galienꝰ ꝙ ſcriptū ē ī caplō ꝙ
ē āte iſtud. Et adhuc eis fortis ē decoctio iſopi ⁊ ſirup⁹
ipi⁹ mellinus. ¶ Huius etiam intentionis eſt loch de
caulibus ⁊ loch de ſquilla ⁊ ⁊ electuariū de orobo ⁊ loch
de alcis eſt vehementis virtutis in hac parte: ⁊ alca aſſa
cum melle ⁊ butiro: ⁊ nos hec ſcripſimus in capitulo de
aſmate ⁊ tuſſi. ¶ Plura preterea ⁊ diuerſa ex eis que pec-
tus ⁊ pulmonem a putredinibus mūdificant ſcripſim⁹
ibidem que ibi requiruntur.

¶ Confert etiam vomitus prouocatio cū interpollatio
ne cū aqua mellis ⁊ ſale aut cū aqua mellis ⁊ baurach
aut ſinapi.

¶ Conferunt etiam ſuper locum embrocationes ⁊ lini
menta ⁊ emplaſtationes ⁊ proprie ex rebus que adiuuāt
ad mundificationem. Et ex ſumma eorum eſt decoctio
albaſce aut yſopi aut yreos aut ſimilium adminiſtrata
cum ſpōgijs. Et quandoq̄ʒ miſcetur cum eis quod eſt ſi
cut ſpica ⁊ lignū balſami ⁊ grana ei⁹ ⁊ hueg ⁊ ariſtolo
gia rotunda. Et ex eis que liniuntur ſuper locum .eſt o
leum de ſpica ⁊ oleum de alcanna ⁊ oleum de lilio ⁊ ole
um camomillinum ⁊ anetinum. Et fortius eſt eis ole
um de yreos ⁊ adhuc fortius eſt oleū balſami.

¶ Eplaſtationes autē oportet. vt fiant ex eis que ſunt
ſicut camomilla mellilotū ſpica ⁊ faria ordei fenugreci ⁊ ſe
minis lini ⁊ ſemis malue cōgregatis cū ceroto quod fit
ex yſopo humida ⁊ oleo de lilio ⁊ oleo nardino ⁊ oleo d̄
yreos ⁊ cera. ⁊ fortius eis eſt ⁊ ꝓprie quādo queritur ex
vnctiōe ⁊ ꝓprie factum ex alumine ſulfure ⁊ aſphalto ag
gregatis cū oximelle. Et quidē ſup his canō eſt medici
nalia huius nō eſſe euacuanda ab aliqua triū ꝓprietatū
Et prima quidē eſt vt ſit abſterſiua ⁊ mūdificatiua. Se
cunda vt ſit membri ꝑ qđ eſt ſaniei trāſitus confortatiua.
Tertia vt ſint expulſiōes facte ꝑ illud mēbrū facilitātia.

¶ Et primum quidem perficitur cum eis que ſunt ſicut
aqua mellis ⁊ aq̄ zuchari ⁊ ſirupus mellin⁹ ⁊ alia quoꝝ
p̄ceſſit rememoratio. Secundum vero cū eo quod eſt ſi
cut yſopus halce keſmes ⁊ ſimilia in expl'ſione facta ꝑ pl'
monem ⁊ ſicut ſpica ⁊ cordumeni ⁊ amigdale amare ⁊
ſimilia in expulſione facta ꝑ epar ad vias vrine ⁊ ſic tro
ciſci diarodon ⁊ maſtix ⁊ ſuch ⁊ ſimilia facta in expulſi
one per epar ad inteſtina. ¶ Tertium vero ꝑficitur cū
eo q̄ eſt ſicut yeros ⁊ ſemē alcurat ⁊ catarmus ⁊ ſimilia
quando ſanies expurgatur ſputo. Et ſicut decoctio feni
culi ⁊ apij ⁊ aqua cicerum ⁊ ſimilia quando expurgatur
per vrinam. ⁊ ſicut ſal ⁊ baurach ⁊ cartamus quando fit
expurgatio per inteſtina. ¶ Et ſunt ex medicinis que
aggregant in ſe omnes intentiones ſicut ius galli anti
qui ⁊ mel ⁊ liquiritia ⁊ capillus veneris. ⁊ yſopus ⁊ caſſi
afi. ⁊ manna ⁊ ſimilia. Hec enim adiuuant ad expulſio
nes omnes quas diximus. ⁊ ſunt ex medicinis magnis
que etiam aggregant omnes has intentiones. ſed non ſt̄
adminiſtrande niſi cum morbus proprie cronicatur. ⁊ ſt̄
tiriaca proprie ⁊ mitridatum ⁊ athanaſia mundificat eni
hec ſufficiēter. ⁊ ex eis eſt confectio mirabililis relata ad
Archigenem quam ſcripſimus in capitulo de tuſſi. ⁊ ſi
militer medicamen de piperibus. Verū ſuper his cau
tella adhibenda eſt. oportet enim febre lenteſcēte dari ⁊
natura non debili exiſtente ⁊ cum melle plurimo aut aq̄
mellis vt exiccetur ſanies ⁊ mundificetur locus. ⁊ ſit po
tio eorū circiter auellanā vnam vel duas ſecundum ex
igentiam rei. cum eo quod cōuenit ex potibus ⁊ proprie
cum aqua mellis. In craſtinum aūt ſit quantitas eorum
minor ſic ſemper diminuendum donec perueniatur ad
mel ſolum. Et ſi non plene cum his mundificetur iterū
redeatur ad illa ⁊ iterum ſi oportet ꝓcedatur eadem doc
trina vſq̄ʒ ad id quod exiccetur in totū. ¶ Et ſi cum h̄
regimine adhuc nō mundificabitur plene accelerabimuſ
cum ſapia ⁊ adminiſtrabimus medicinam ex arſenico ⁊
ſulfure ſm̄ ſcientiam traditam a nobis in capitulo de aſ
mare ⁊ tuſſi. Hec enim exiccāt cum fortitudine. ⁊ ſi cum
his conſtringitur anhelitus redeundū eſt ad ea que di
latant ipſum ⁊ educunt ſaniem ſicut aqua mellis cū me
dicamine yſopi ⁊ ſi ſuper calefiunt ex eorum adminiſtra
tione redeundum eſt ad quam ordei cum aqua mellis ⁊
iuleb ⁊ ſimilia. Cum autem hec accidentia ceſſauerit. ſ.
conſtrictio anhelitus ⁊ ſuper calefactio ⁊ exiccatio iterē
tur predicta cum viciſſitudine ſecundū exigentiam ne
ceſſitatis. ¶ Cibi autē eoꝝ ſint ſicut aqua cicerum ⁊ al
teraniabin ⁊ ſorbitiones ſubtiles ⁊ farina ciceꝝ ordei ⁊
fabarum cum oleo amigdalino ⁊ melle ⁊ zucharo ⁊ ius
caulium cum oleo amigdalino ⁊ quandoq̄ʒ cum galli
nis niſi febris vehementia prohibeat ⁊ ius gallinarū an
tiquarum ⁊ ius galli antiqui ⁊ carnes pulline. ⁊ edine ⁊
addatur eis in cibis aut iuribus eorum. dū res expoſtu
lat ex pipere aliquid. Adiuuat enim ad mundificandū
⁊ exiccandū. Et precepit Galienus dari cepas ⁊ aleū
in ieiunio vt vulnus non claudatur donec mundificetur
⁊ precepit dum ſanies ad inteſtina declinat dari cibaria
que ventrem moueant ſicut proprie malua bleta atripli
ces leuēq̄. Et cum per vias renum educere volueris
dari que ſunt ſicut aſpagi aut baucia ⁊ ſimiliter.

¶ In ſecunda vera menſa comedat grana pini amig
dalas cum melle ⁊ ſemina feniculi ⁊ dactilos humidos
⁊ ſimilia. Et conceduntur etiā poſt cibos poma dulcia
⁊ citonia ⁊ pira ⁊ proprie ſeburc ⁊ ſimilia. Potum aūt
damus eis vinum dulce ⁊ vinum alcheſmes ⁊ vinum d̄
paſſulis ⁊ aquam mellis ⁊ aquam zuchari.

¶ Si autem collectio erumpitur ⁊ diffunditur ſanies ī
loco collectionis ad nullam partem declinans tunc oꝫ
cauteria ſuper eodē loco tria vel quinq̄ʒ vel plura ſi ne
ceſſitas expetit imprimi cum cauterio puncti ⁊ perforet
pectus vſq̄ʒ ad locum ſaniei: ⁊ hoc ſi fuerit in pectore.

¶ Si autem fuerit in latere aperiatur cum ſagittella vſ
q̄ʒ dum perueniatur ad ſaniē vt extrahatur ⁊ exiccetur
extractionibus remouentibus materiam donec ſanies
paulatī exiccetur in totum cum mundificationib⁹ ⁊ ab
ſterſionibus quotidie factis cum aqua mellis aut cū vi
no mellito ⁊ ſimilibus. Quartam rem complent admi
niſtrationes medicaminum aggregantium nunc virtu
tem abſterſionis ⁊ mundificationis: nunc vero incarna
tionis ⁊ conſolidationis. Et oportet medicamina vt ſi
bi inuicem ſuccedant vſq̄ʒ dum plene appareat ſanitas
Et dictum eſt aquam mellis eſſe abſterſiuum bonum.
Et dictum eſt de alijs que non oportet nunc iterare. ⁊ iā
quidem compertum eſt in lacte caprino aut aſinino ag
gregari intentiones duas ſcilicet abſterſionis ex parte a
queitatis eius. ⁊ conſolidationis ex parte caſeitatis ei⁹
Et oportet vt ſit lac calidum ſtatim cum mulgetur ⁊ ſit
poſt bonum paſtum ⁊ proprie deſiccatiuū. Verum aſi
ninum lac ſubtilius eſt quam caprinum. caprinum vero
eſt temperatius eo. Et aqua ordei decoctionis cancrorū
fluuialium ſimiliter aggregat intentiones duas predic
tas Et lac coctum ſimiliter cum oleis.

¶ Medicinarum autem incarnātium ⁊ conſolidātiū
vulnera pulmonis ⁊ pectoris ſumma dicta eſt in capitu
lo de ſputo ſanguinis quare oportet vt pars illa affera
tur ad locum hunc. Et loquemur adhuc de eis in capi
tulo de ptiſi ſi deus voluerit.

¶ Cibi aūt eorū ſint carnes paruarū auiū ⁊ extremita

tes edorūꝫ ⁊ porcorum iuuenum ⁊ arietum caſtratorum
⁊ riſum cum galinis ⁊ tri. ⁊ ſorbitiones tenere ex frumē
to cum carnibus. Et ex valde iuuantibus ſunt ſorbiti
ones ex farina orobi aut ex farina riſi cum lacte. ⁊ lac coc
tum eis eſt cibus delectabilis ⁊ proprie cum lapidibus
fluuialibus aut calibe. ⁊ ſimiliter caſeus recens ⁊ ſimili-
ter ſorbitiones ⁊ pulmenta ex lacte cum farina cicerum
aut fabarum aut amili. Caueatur autem indigeſtio eiꝰ
contingens enim ex lacte moleſta eſt ⁊ inimica ⁊ proprie
quātum eius nutrimentuꝫ eſt amicum. Potus eorum
eſt vinum mediocriter ſtipticum ⁊ vinuꝫ albū antiquuꝫ
⁊ vinum antiquum dulce eſt bonū eis ⁊ aqua in qua ex
tinguitur ferrum aut aqua de minera ferri ⁊ aqua roſa-
ta ⁊ aqua pluuialis infuſionis gūmi aſſi ⁊ ſimilia ⁊ lau-
datur eis rob mirtinum ⁊ ſirupus eius ⁊ miua cuꝫ aqua
maſticis. ⁊ non negligatur excellentie zuchari roſati ⁊ ad
miniſtrationes eius omni hora. Fortaſſe enim eſt ipſuꝫ
ſoluꝫ medicina curans eos. ⁊ nos diximus incapitulo d̄
ſputo ſanguinis ſecundum ſermoneꝫ galieni ⁊ dicemuſ
hoc latius in capitulo de ptiſi ſi deus voluerit. Medi
cinaruꝫ autem ſumma que adminiſtratur emplaſtando
dicta eſt in capitulo de ſputo ſanguinis. ¶ Quintā reꝫ
complent adminiſtrationes medicinarum ſedantiuꝫ ac-
cidentia in tota cure latitudine ſuperuenientia ⁊ ſunt ve
hementia doloris ⁊ febris ⁊ prauitas āguſtie ⁊ ſitis ⁊ tuſ
ſis vehemens ⁊ conſtrictio anhelitus ⁊ vigilie ⁊ faſtidi
um cibi que tempore collectionis ⁊ maturationis timo-
roſa ſunt maturata autem ea ſuſpecta ſunt magis. poſt
eruptioneꝫ autē ipſius remanentia mortalia ſunt. Ve
rum ex eis quedam remanantia ſunt ſecundum magis
⁊ minus ſuſpecta ⁊ quedam corrigi poſſunt. quedam au
tem minime. Inquit hipocatres dolor ⁊ febris circa ſa-
niei generationem vehementiora ſunt. generata autem
ea remiſſiora ⁊ amplius remiſſiora poſt eruptionem ip
ſius. ⁊ adhuc amplius mūdificata ⁊ exiccata ea. Si autē
in contrarium hoc acciderit tunc nil aliud niſi peſſimi-
tas ⁊ profunda corruptio ex prauitate venenoſitatis ſigi
ficatur. ⁊ hec quidem vere mōtalis: ⁊ teſtatur hoc virtus
apparēs ſicut amurca ⁊ fetidum ⁊ hoc quidem incorri-
gibile deſperanduꝫ omnino. ¶ Et hoc idem de praui-
tate anguſtie dicimus ⁊ ſimiliter tuſſi ⁊ conſtrictioni an
helitus. ¶ Vigilie autem ſitis ⁊ appetitus defectio ali-
am atqꝫ aliaꝫ poſſūt habere cauſā propter qđ nō indicā
da mala ſimpliciter. vigilationem aūt efficit malaꝫ cere-
bri cōplō ſicut ſiccitas ⁊ bauracitas ex mala humiditate
occulta i ipſo. Aliquando autē efficit frequens anguſta
tio ſuper ali qua re. Et iam quideꝫ diximus curam eius
in capitulo de ſahara. ¶ Sitis etiaꝫ cauſam poteſt habe
re extraneaꝫ ſicut eſt proprie ſalſugmoſitas ex mala qua-
litate exiſtente in ſtomaco aut caliditas aut ſiccitas i orifi
cio ipſius ⁊ alia ſic̄ dicemꝰ in caplō ſuo. ⁊ curat̄ ſic̄ dice-
mus ibi. Et ſilr̄ defectio appetitus pōt habere cauſas q̄ſ
etiaꝫ dicemus in proprijs capitulis. ¶ Sextaꝫ rē cōplēt
adminiſtratiōes regiminuꝫ ex generibꝰ rerum ſex ſecun
dum exigentiaꝫ quinqꝫ canonuꝫ ſupra ſcriptorū. Et hec
quidē dictum eſt. ¶ Filius zacharie confectio trociſco-
rum qui adminiſtrantur cū aq̄ ordei cum qua cocti ſunt
cācri fluuiales ⁊ ſirupus de papauere aut rob mirti. Et
cōferunt ad cōſolidationeꝫ ⁊ mundificationeꝫ vulneris
pectoris aut pulmonis quaruꝫ permixtio. ℞. papaueris
al. ſeminis cucurbite ⁊ citrulorum excorticatorū ana. ʒ. x
amili dragaganti gummi arabici ſucci liquiritie añ. ʒ. v
thuris maſculi ſedenegi loti boli armeni ſanguinis dra
conis charabe añ. ʒ. ij. mirr̄ cinamomi opij ana. ʒ. i. ⁊ fiāt
trociſci ⁊ adminiſtrentur. ¶ Ideꝫ: Confectio emplaſtri
feſtinantis maturationem pleureſis ⁊ ſedantis dolorem
eius. ℞. aneti camomille violarum ſiccaruꝫ furfuris al
tee farine ſemis lini fenugreci ordei añ. decoquantur in
aqua donec ſint biſcocta. deide conterantur ⁊ miſce cuꝫ
oleo antiquo ⁊ ſuperponatur tepiduꝫ ⁊ quādoqꝫ addi-
tur in eo cinis caulium ⁊ adeps anatis. ¶ Galienus. ꝯ
fectio loch mundificantis ⁊ abſtergētis ſanieꝫ a pecto-
tore ⁊ pulmone. ℞. amigdalaruꝫ dulcium ⁊ amararum
granorum pini ſeminis vrtice farine lupinoruꝫ añ par-
tes eq̄les cōfice cuꝫ melle ⁊ da cum eo quod cōuenit.

¶ Plures ex preteritis medicinis mūdificantibus pec
tus ⁊ pulmonē a ſanie ⁊ viru. dicte ſūt in capitulo de aſ
mate ⁊ tuſſi que requiratur ibi. Et ex medicinis ſanāti-
bus vulnera pectoris ⁊ pulmonis plures dicte ſūt in ca-
pitulo de ſputo ſāguinis. ¶ Haboali. cōfectio trociſco
rum ad vlcera que fiūt in pectore ⁊ pulmone cōſolidan-
tium ea. ℞. roſarum balauſtie añ. ʒ. ij. ſāguinis dracōis
amili olibāi añ. ʒ. i. dragaganti gūmi maſticis. añ. ʒ. i. ſ.
acacie croci añ. ʒ. iꝰ. tertiaꝫ charabe ⁊ mirre añ. ʒ. ſ. ꝯfice
cum rob citoniorum ⁊ mirtilorum da cuꝫ eiſdem.

¶ Confectio medicaminis ex inuentiōe noſtra quodē
medicamē forte ⁊ expertum ad vlcera pulmōis ⁊ pecto
re ⁊ mundificat ea a ſaie ⁊ materia viſcoſa. cōtenta in eis
⁊ facilitat expſiōꝫ earū cuiꝰ hec eſt permixtio. ℞. olibāi
mirre cinamoi amoi granorū pini radicum ireos gūmi
alboti croci talch añ. ʒ. iiij. ſpice caſſie fiſtle carnium dac-
tilorum añ. ʒ. iij. coſti. ʒ. ij. galbani. ʒ. vinius tertias duas
mellis quantū ſufficit ad aggregandum ea. Decoquā-
tur mel ⁊ albotim in vaſe duplici vſqꝫ dum habeat ſpiſ
ſitudinem deinde permiſce cum eis galbanum ⁊ fac bul
lire denuo deinde proijce ſuper ipſum puluereꝫ aliaruꝫ
reruꝫ ⁊ da cum eo quod cōuenit. ¶ Permutationum
auteꝫ pleureſ. ad alias egritudines quedam ſūt ad bonū
quedā ad malum. Et permutatio eius ad piplmoniam
⁊ ad ptiſim eſt ad malum. Et permutatio eius piplmo
niaꝫ eſt ſecundū alterꝫ duorꝫ modorꝫ. Quādoqꝫ enim
fit ex conuerſione materieri pleureſis ad pulmonē. quā
doqꝫ ex conuerſione virꝰ ad ipſum que non mundifica
tur vſqꝫ ad. xl. dies a ruptura collectionis. Et permuta
tio eiꝰ ad ptiſiꝫ ſilr̄ fit ſꝫ alterū duorꝫ modorū aut medi-
āte piplōmōia aut ſiñ medicatiōe eiꝰ. ⁊ ꝓprie cuꝫ ſanies
acuta ⁊ mordicatiua r̄ſoluta ab eruptiōe apatis trāſiſꝫ p
pulmonē vlcerat ſubſtātiam eiꝰ. ¶ Et dixit hipo. q̄ qn̄
pleureſis nō reſoluitur neqꝫ mūdificat̄ i xiiij. diebꝰ tran
ſit in ēpima. ⁊ ēpima qn̄ nō mūdificat̄ in. xl. diebus a die
rupture ꝑmutat̄ in ptiſiꝫ. ⁊ dixit galienꝰ q̄ materia pleu
reſis quandoqꝫ rapitur ſurſum. Verum tamen quan-
doqꝫ natura vincit ſuper ipſam ⁊ expellit eam ad parteꝫ
aurium ⁊ facit collectiones ⁊ eſt ſignificatio incolumita
tis. Et quādoqꝫ apparet victoria morbi ſupra naturam
⁊ ſignificatur ex permixtione intellectus. ⁊ vigilijs ⁊ fit
permutatio in freneſim. ⁊ quandoqꝫ vltimatur victoria
morbi. ſupra naturam ⁊ declinat materia ad cerebrum ⁊
interficit vſqꝫ ad diem tertium. Et quandoqꝫ declinat
ad neruos ⁊ facit ſpaſmum.

¶Et dixit iterum Galienus quod quādo rapitur ad partes cordis multiplicatur tremor eius ⁊ ſincopis ⁊ interficit in principio ⁊ quandoq; ſubito.

¶Et dixit hipocrates quod aliquando accidit ex prauitate ⁊ venenoſitate materie vt vicat ſupra poſſe natur̃ oio ⁊ cōuertat ptes loci vt appareat dorſū patiētis qⁱ dorſū vberati ⁊ viret lat⁹ ei⁹. ⁊ nigret. ita qḋ conſueuit de eis dicere vulgus eſſe percuſſos demone.

¶Iterum. Galienus dixit quod natura multotiēs vicit ſupra morbum ⁊ expellit materiā eius ad loca vacua ſub aſcellarū ⁊ inguinum ⁊ partium crurium ⁊ aurium ⁊ pedum ⁊ cōuertit in apāta bene nata ad pleureſim. Significant enim ſalutem ⁊ quandoq; cōuertit materiam ⁊ extrahit vſq; ad cutem ⁊ ducitur ad incolumitatē cum apoſtemate ſub cute.

¶De peripulmonia.

Eriplonia ex ipſa membri denoiatione vocabulum accipit eſt enim apāa pulmonis.

¶Et dixit Galienus quod eſt morb⁹ difficilioris cure quam pleureſis ⁊ ꝓmptior ad interficiēdum illud propter duas res. ¶Et prima quidem eſt quoniam in pulmone ſicut ſcis ſolutio cōtinuitatis raro eſt ſuſceptibilis cure propter cauſas in capitulo de ſputo ſanguinis aſſignatas. ¶Tertia eſt quia virtus cordis nō patitur immo ōficit ab in flatione eius creauit enim ipſum ſapientia vt euentaret cor.

¶Et eſt autem periplonia morbus per ſe; aut morbus ex altero morbo cāatus. ¶Et ſi quidem que cauſatur ab eo quod eſt aptum natum eſſe nutrimentum pulmonis aut a ſuperfluitate nutrimēti ipſius eſt morbus per ſe.

¶Deriuatur autem ex altero morbo ſicut ea que fit p⁹ catarrum ⁊ poſt pleureſim. ¶Fit autem periplomonia ex omni materia ſicut pleureſis. ¶Et ex ea eſt quedam vera quedam non vera ⁊ dixit Galienus ꝙ vera periplmonia eſt que fit ex flegmate ⁊ videtur quod dicenti quod vera periplmonia eſt q̄ fit ex colera ſit magis credendum. Pulmo enim eſt membrum colericum ⁊ ei⁹ nutrimentum eſt ſanguis colericus. Et iam quidem canon eſt ꝙ morbus cuius complexione membri niſi ſicut naturale ⁊ inaturale eſt morbus proprie ver⁹. Recedēs autem ab eis complexione in contrarium ipſius eſt mōbus zebdegi ideſt morbus notus. Et fortaſſis ratio pro Galieno eſt quoniam morbus proprie verus min⁹ moleſtus eſt quam zebdeg. ⁊ periplmonia flegmatica non eſt in vehementia prauitatis ſicut colerica.

¶Interficit enim cito colerica acuitate ſua cum ſit vicina cordi ⁊ oppoſitio cum īfrigidātibus nō peruenit ad locum nec perducitur niſi poſt eius alterationem plurimam eo quod propter viarum diſtantiam calefit.

¶Hoc autem ſecus eſt in flegmatica. quoniam oportet medicamina eſſe maturatiua ⁊ reſolutiua que facile ſūt peruenientia ad locum neceſſitatis ſine diminutiōe virtutis eorū. ¶Preterea morbus proprius alius eſt qui fit de materia que deputatur ad nutrimentum alicuius membri. que dum corrūpitur facit morbū. aut fit de materia que eſt ſuperfluitas nutrimēti illius mēbri. Et iam quidem ariſtotiles dixit ꝙ ſuperfluitas eſt cōtraria illi rei cuius eſt ſuperfluitas. ſicut fumus ⁊ kilus ⁊ ſicut vrina ⁊ maſſa ſanguinea ⁊ ſicut ſudor ⁊ humores in venis. ⁊ ſicut medulla ⁊ nutrimentum oſſiū ⁊ ſicut adeps

Peripneumonia ē apostema pulmonis

⁊ caro ⁊ ſimilia. niſi ſit ſuperfluitas delatiua potentialitatis eius aq̄ deciditur ſicut ſpma. ¶Et ſciendū ꝙ pulmo ſicut cetera membra partem ſibi propriam de humoribus recipit. ſed ꝙ eſt ſicut ſanguis colericus de ipſis deputatur ad nutrimentum ipſius. Et ſuperfluitas ſui nutrimenti quod eſt flegma mittitur in vacuitates eius ꝓpter cauſas vtilitatum quas ſcis propter quod quidam crediderunt Galieno dicenti ꝙ vera periplmonia fit ex flegmate ſicut ex ſuperfluo nutrimēti. ⁊ creditur alijs dicentibus ꝙ fit ex colera ſicut ex nutrimento cui iam accidit corruptio Et hoc ſecundum intentiones proprias ¶Terminatur autem hec paſſio ſecundum vnum trium modorum ſicut ⁊ pleureſis aut enim reſoluatur aut ſuppuratur aut permutatur. ⁊ cura eius eſt ſilis cure pleureſis.

¶De empimate.

Empima quādoq; fit ex pleureſi ⁊ dixim⁹ curam eius. Et quandoq; fit a pipulmonia ſicut dictum eſt ⁊ qn̄q; ex ſāguinis ſputo.

Uerum cauſam eorum quandoq; eſt a pulmone quandoq; a pectore ⁊ partibus eius. ⁊ iam quidē Galienus dixit factam ex cauſis in pulmone moleſtiorē eſſe ea q̄ eſt ex cauſis in pectore ꝓpter cauſas dictas in capitulo quod eſt ante iſtud. ⁊ ſimiliter curam eius difficiliorem eſſe propter cauſas dictas i capitulo de ſputo ſanguinis. ¶Cura autem omnis ſpeciei eius ſimilis ē cure ēpimatis facte a pleureſi quam diximus.

¶De ptiſi.

Tiſis eſt detrimentum deſiccationis ⁊ conſumptionis cadens in corpus ex calore febrium habitudinalium minutarum ex vlceratione pulmonis. ⁊ vlceratio quidem huiuſmodi cauſam habet aut ex precedente catarro acuto vlceratiuo inſtillante ⁊ imprimente in pulmonem hora poſt horam ſicut accidit ex frequenti inſtillatione ſuper petram vt perforetur petra ⁊ quandoq; fit ex precedenti pleureſi aut periplmonia mediante tamen empimate. Et quādoq; tamen ſine mediatione. ⁊ quandoq; fit ex materia putrida diu ſtante in pulmone quam ſequitur putrefactio ⁊ vlceratio. ⁊ accidit non nunquam poſt ſputum ſanguinis ſine mundificatione. ſicut hipo. dixit. Poſt ſanguinis ſputum caſus in ſaniei ſputum ⁊ poſt ſaniei ſputum caſus in ptiſim. Hic aut ſermo eius eſt ſub conditione. ⁊ enim poſt ſanguinis aut ſaniei ſputum quibus non reſiſtitur fit caſus in ptiſim. Raro autem contingit hec paſſio pueris ⁊ ſenibus ⁊ ſi cadant interdum ſenes in illam occultari poteſt eis ⁊ diu viuere cum illa. Uiris autem ⁊ mulieribus frequenter accidit ⁊ proprie paratis cadere in ipſam ⁊ raro occultatur eis. Uerum mulieribus occultatur interdum licet paruum.

¶Contingit autem hec paſſio ſicut hipo. dicit a. xviii° anno vſq; ad. xxxv. Expoſiti autem vt cadant in ptiſim ſūt hn̄tes cerebrum debile q̄re nō prohibet receptio ſuꝑfluitatū i ipo nec digerit qḋ trāſmittit de nutrimēto ad ipm̄ q̄re ſūt catarrizabiles ⁊ ex praua cā. ⁊ adhuc expoſiti ad id ſt habētes pect⁹ ſtrictū i creatiōe ſua cū mltiplicatiōe vētoſitatū i ipo pulmōe eorum ⁊ vicinis ptib⁹ ⁊ hn̄tes humeros alatos ſic̄ ſt curuatur alaꝝ ⁊ collū ſubtile ⁊ longū depſſū iter alas ⁊ humeros: ⁊ frequentat eos tuſſicula cum punctura alicuius ſpatule aut mamillarum ⁊ ꝑcipue ſi ſint ex iraſcentibus facile ⁊ colericis.

¶ Tempus autem magis aptū vt faciat cadere in pti
ſim ⁊ qȝ vehementiꝰ nocet factis ptiſicis eſt autumnus
⁊ cōſtitutio borealis multū dominās. ⁊ maxime quam
preceſſit auſter aut cōſtitutio auſtrina quā pceſſit boreaſ
Et ex eis ē rgio borealis multuȝ frigida ⁊ ſica. Et cibi ⁊
potꝰ eius ⁊ quecūqȝ hoc curſu pcedunt. ¶ Curare aūt
ptiſiȝ q̄ vehementer impreſſit ⁊ diuturnauit īpoſſibile:
eſt ⁊ pprieqū cōtinuatur ei lubricitas vētris faſtidiuȝ ci
bi ⁊ fetor oris curuature vnguiū ⁊ caſus capillorū. Si
gnificaƭ eniȝ ex hoc corruptionē pſūdari ⁊ nutrimentuȝ
eſſe abſciſſum. Curaƭ vero nō diuturnā aut que nō mł
tum impreſſit ⁊ in q̄ accidētia timoris nūdū apparuerit
fortaſſis preſumendū eſt quamuis nō ſit facile.

¶ Et intētio in curatiōe eiꝰ eſt duplex videlicet vlis ⁊
pticularis. Et vlis qdem intentio ē tres res. Et prima
quidem ē correctio cāe faciētis. Secunda ē abſciſſio eiꝰ.
Tertia ē regulatio ipiꝰ vite patiētis.

¶ Primaȝ igiƭ reȝ cōplent adminiſtratiōes medicina
rum abſcindentiū nocumenta catarri ſi accidat a catarro
Et hoc eſt operationis in hac cura.
Et iaȝ hec ſcripſimꝰ in capitulo proprio. ⁊ ſi cā ipſiꝰ fue
rit ex precedēti ēpimate ex pleureſi ⁊ pipl'monia aut ſpu
to ſanguinis. cura eorū dicta eſt. ¶ Secundaȝ rem com
plēt adminiſtratiōes euacuationū abſcindentiū cauſas
quarū preceſſit rememoratio. Et ſi quidē malitiaȝ com
pl'onis calidaȝ cognoueris ex plenitudīe ſanguiniſ flebo
thomamus ex baſilica. deide ſi virtꝰ pmiſerit ex ſaluate
la. Et quandoqȝ ſl'omamus flebothomia renouāte nu
meruȝ ſi neceſſitas expetit. adminiſtrādo ex cibis ⁊ poti
bus ⁊ alijs q̄ boni ſūt nutrimenti. ⁊ hoc diebus quibus
nō ſl'oās. ¶ Si auteȝ coleraȝ abundaƭ cognoueris eua
cua cū eo qȝ eſt ſic̄ aqua decoctionis capilli veneris ⁊ cha
iare de ſinguliſ manipulos ſingulos iuiubarū ſebeſtē aū
xl. prunoruȝ ficorū. xx. pulpe caſſiefiſtule ſiracoſt aū ℥. i.
zuchari violati. ℨ. xij. ſi neceſſitas expetit addaƭ eis quod
ē ſicut trociſci de violis ⁊ ſilꝛ. ¶ Si aūt cauſaȝ leſiuam
materiā flegmaticā eſſe cognoueris euacua cū cochijs ⁊
ſimilibus quibꝰ ex bdelio ⁊ dragagāto partes addantur
conueniētes. ¶ Et ex euacuationibꝰ particularibꝰ ⁊ vti
libus huic egritudini ſūt prouocatio emoroidarū ⁊ mē
ſtruorum. ⁊ maxime ſi ex eorū retentione in nocumentū
cadat. Et nos de eis in capitulo de ſputo ſanguinis. iiij
canone locuti ſumus. ¶ Tertiam rem cōplent admini
ſtrationes regulationū in generibꝰ rerū ſex. ⁊ proprie col
locentur ī loco aeris temperati ad ſicitatem decliuis ⁊ p
mutetur ad regiones aeris temperati. Et ſint cibi eoruȝ
ex eis que ſunt quantitatis pauce ⁊ pluris nutrimenti ⁊
inſuper ad digerendum faciles ſicut proprie ēpa gallina
rum ⁊ teſticuli galloruȝ qui non calcauerunt. ⁊ alas pul
lorum ⁊ carnes minutarum auium tenerarum ⁊ carnes
iuuenum perdicum ⁊ alcubugi ⁊ columbaꝝ ⁊ ſint huiuſ
modi elixa aut in iuribus ciceruȝ aut in aqua ordei ⁊ p
prie quādo queritur mundificatio ⁊ oportet vt addatur
tūc in iuribus eorum de melle aliquid ⁊ cōgruūt eis vi
tela ouorū ſorbilia cū melle ⁊ cōceditur ēt eis ī ß ius cau
lium impinguatuȝ cum gallinis ⁊ ſimilia. Quando aūt
conſolidatio ⁊ conglutinatio vulneris queritur tunc o
portet vt ſint cibaria deſicatiua nō eleuata in gradu mł
te exiccationis ⁊ ſint etiaȝ conglutinantia ſicut proprie
extremitates ⁊ roſtra edorum ⁊ porcorum iuuenum ⁊ a
rietum caſtratorum. ¶ Pane autem vtatur ſimulagi
neo bene cocto habente aliquid maſticis: ⁊ quandoque
ponitur in eo ozimus ⁊ ſimilia. Et ex cibis cōglutinan
tis eſt triticū cū gallinis ⁊ riſuȝ ⁊ ſimilia ⁊ pulmēta ex ge
guer ⁊ milio ⁊ ſauic ⁊ kiſt ordei poſt bonā decoctionem
eoruȝ ⁊ lētes ſūt bene eis ⁊ pulmēta ex orobo ⁊ ſorbitio
nes ex farina eiꝰ ⁊ ſimilia Et cibi ex lacte ſūt eis magni
iuuamēti ⁊ proprie cum nō eſt febris ⁊ caſeus ſi ē recens
Et nos diximus ī capitl'o de empimate diuerſos ciboſ
ex lacte canone. iiij. ¶ Si auteȝ fuerit cum ea febris ve
hementia ſit cibus eorum chiſt ordei bene coctum cum
cancris fluuialibus poſtquam abluuntur abiectis extre
mis eorum cuȝ aqua ⁊ cinere ⁊ cum iteratione ⁊ etiam
cancri fluuiales aſſi aut elixi in aqua ordei. Et quando
qȝ dantur cocti in lacte aſine ⁊ quandoqȝ in oleis frigi
dis ⁊ quandoque in aqua ordei aut cicerum ⁊ quādoqȝ
in lacte acetoſo abſtracto ab eo butiro ⁊ ſunt iuuamen
ti ſublimis. Et adduntur eis cucurbita aut bleta cum o
leo amigdalino ⁊ citrulli ⁊ ſimilia. ¶ Et ex rebus cibali
bus ſimul ⁊ medicinalibus eſt lac acetoſum coctum cuȝ
tortellis de ſeni ⁊ ſit proprie lactis ⁊ tortellarum circiter
℥. i. ī craſtinū. adde ex lacte circiter aur. ij. ⁊ minue ex tor
tellis circiter aur. i. Et hec fiant ſingulis diebus donec
deuenitur ad lac ſolum. Cum autem peruentum fuerit
ad egritudines declinationem incipiamus diminuere
ex lacte acetoſo omni die ⁊ addere ad tortellas donec de
ueniatur ad dationem tortellarum tantum. ¶
Nunc autē moȝ decoctiōis lactiſ acetoſi ſcripſit Pau
lus: ⁊ plures poſt ipſum laudauerunt illud.

¶ Operatio autem lactis acetoſi eſt ſecunduȝ hunc mo
dum. ℞. lac caprinum mundum habēs bonitatem ex ſa
nitate animalis ⁊ congruitate paſcui ipſius ⁊ extrahatur
ex eo butirum ⁊ dimittatur vna nocte in aere tempera
to. mane autem agitetur vehementer ⁊ excludatur ſpu
ma eius. Eſt autem lac huiuſmodi ſedatiuum vehemē
tis caloris conſtrictum ⁊ conſolidatiuum.

¶ Potus autem eorum non febricitantium ſit in prin
cipio vinum album dulce. ⁊ cum peruenitur ad tempuſ
conſolidationis ſit album ad ſtipticitatem declinans p
mixtum cum aqua pluuiali. ¶ Febricitantiuȝ auteȝ po
tꝰ ſit aq̄ or. ⁊ aq̄ pluuial' ⁊ rob mirti ⁊ ſirupꝰ eiꝰ ⁊ ſirupꝰ de
papauere. cū vocat neceſſitas ⁊ aqua pluuialis decoctio
nis cancrorū ⁊ aqua granatorum dulcium ⁊ ſimilia.

¶ Et in ſecunda menſa comedant paſſulas cum gra
nis. poſt bonam maſticationē ⁊ granata dulcia ⁊ citonia
ſēicocta in rob ⁊ ſilia. Et opȝ aū comeſtioneȝ vt appropi
net. de āmbulationibus mediocribus ⁊ poſt ambulatiōeſ
vtanƭ fricationibꝰ lenibus tenerum facientibꝰ corpus ⁊
hoc viuificetur calor in ipſis Et poſt comeſtionem va
cent ⁊ quieti ſint per duas horas ⁊ hoc in loco tempera
ti aeris in quo ſint odores redolentium frigidorū ⁊ ſtip
ticorum cum adminiſtratione gaudij deinde vacent ſō
no ⁊ quiete quantum poſſibile fuerit.

¶ Et ſi fuerint vigilie accedamus ad medicinas ex pa
pauere ⁊ hoc cum ſapientia ne congelentur ſpūs. Elō
gentur autem a balneis reſoluunt enim virtutem niſi a
pud declinationē. tunc enim ſunt iuuamenti ſublimis
quemadmōm dicemus poſt. Prohibeatur autem eis
omnis lubricitas ⁊ conſtipatio viſcerum ⁊ magis lubri
citas vehemens reſoluit enim virtutem.

¶ Particularis autem intentio eſt quinque res. Et pꝛi
ma quidem eſt mundificatio ⁊ abſterſio vlceris. Secun
da eſt pꝛohibitio materiorũ ad ipſum. Tertia expulſio
materierum ſaniei eius ⁊ exiccatio carnꝫ ex ipſo. Quar
ta eſt ꝯſolidatio ⁊ incarnatio eius. Quinta eſt coꝛrectio
accidentium.

¶ Et pꝛimam quidem rem complent adminiſtratiões
medicinarum mundificantium ⁊ abſtergentium vlcus
⁊ in genere eoꝛꝫ excellentius ⁊ nobilius eſt mel ⁊ aqua
eius. Aggregant enim virtutem mundificationis ⁊ ab
ſterſionis. Et pꝛeter hoc eſt cibus ⁊ potus amicus natu
re ⁊ iuuatiuus valde. Et ex eis eſt aqua oꝛdei ⁊ aqua zu
chari. ⁊ aqua cicerũ ⁊ foꝛtius eis ē decoctio iſopi ⁊ ſiru-
pus eius. Et adhuc foꝛtius eſt loch de caulibus ⁊ ð ſquil
la. Et ex eis que ſunt maximi iuuamenti eſt medicamē
Galieni. Ipſum enim eſt mundificatiuum bonum qð
℞. ireos haſce iſopi ana partes equales confice cuꝫ mel
le. Da mane ⁊ ſero a. ʒ. i. vſqꝫ. ad. ij. cum aqua mellis.
Et dixit Democritus. Iſopus aut ireos aut faraſion
ſingulariter vel cõiunctim cocta in aqua mellis aut in
aq̃ oꝛdei ſũt mũdificãtia bona. ¶ Et nos diximꝰ plura
ex his in capitulo de empimate. ¶ Secundam rem cõ-
plent adminſtrationes medicaminum materias a pul-
mone declinare pꝛohibentium. Et hoc quidem perfici
tur ſecundum alterũ duoꝛum modoꝛum ⁊ pꝛopꝛie cum
pꝛohibitione materie que tranſfertur ad ipſum ex alte-
ro membꝛo ⁊ cum confoꝛtatione pulmonis vt non reci-
piat quod ad ipſuꝫ tranſfertur de materia. Et ſecundũ
plurimuꝫ que tranſferuntur ad pulmonem materie ſũt
catarrales aut tranſmiſſe a vicinis membꝛis ⁊ ex pleurſi
⁊ alijs Et hoꝛum curam iam diximus.

¶ Summa etiam medicinarum pulmonem confoꝛtan
tium etiam diximus in capitulo de tuſſi humida. Et ex
eis eſt rob mirti ⁊ ſirupus eius cum. ʒ. ij. pulmonis vul
pis ſicci. ¶ Et ex medicinis quidem mirabilis iuuamē
ti aggregantibus virtutem confoꝛtationis ⁊ mundifica
tionis eſt medicamen Galieni qꝛ. ℞. pulmonis vulpis
ſicci ſucci liquiritie capilloꝛum veneris ſeminis feniculi
ana confice cum zucharo decocto cum aqua quantum
ſufficit. Et quandoque conficitur cum rob. mirtino ⁊ ē
confoꝛtatiuuꝫ amplius. ¶ Tertiam rem complent ad
miniſtrationes medicaminuꝫ putredineſ que ſũt in pul
mone exiccãtiuꝫ. Et nos quidem diximus in capitulo
de tuſſi hec adminiſtranda eſſe poſt mundificationem ð
bitam vt extirpetur poſt eas reſiduũ putrefactionis om
nino. ⁊ diximus qꝛ adminiſtratio ex mirre rubee. ʒ. i. ⁊
mellis. ʒ. iij. lambendo diebus interpollatiſ cum aliqua
ex medicinis educentibus ſaniem. eſt medicamen vtile.
Et foꝛtius eſt lamberẽ alkitran cum melle aut cum mel
le ⁊ galbano ſimul liquefactis. Et ex maxime iuuatiuis
eis ſunt medicine magne ſicut tiriaca ⁊ mitridaticũ ⁊
⁊ alia quoꝛum in capitulo de empimate pꝛeceſſit re-
memoꝛatio. Et ſi indiget adhuc medicamina exican-
te pꝛocedemus ad medicinas de arſenico ⁊ ſulfure ſcrip-
tas in eodem capi. canone tertio. Et non negligant me-
dicamina huius ſumme quoniam ad ſanitatem perdu-
cunt ſi deus voluerit. Uerum ſi peruenitur ex eis ſup-
calefactionē ſuccurendũ eſt cum aqua oꝛdei ⁊ iuleb ⁊ cũ
trociſcis de camphoꝛa vſqꝫ dum ceſſet accedens deinde
redeatur ad exiccatiua pꝛedictaꝫ. ¶ Quarta rem com-
plent adminſtratiões medicaminum aggregãtiuꝫ in ſe
duas virtutes mundificationis. ſ. ⁊ cõſolidationis. Et
ex medicinis pꝛopꝛijs in hac ſumma eſt lac aſininum cuꝫ
virtute ſubtiliatiõis i ipſo ⁊ lac capꝛinũ cũ tẽperie ſua ⁊
lac muliebꝛe cum pꝛopꝛietatibus tẽperiei intra illa. Lac
enim aggregat intentiones tres. eſt enim res cibalis ⁊ di
lecta nimiſ: ⁊ eſt ex rebus velocis conuerſioniſ in ſangui
nem. Eſt enim ſanguis bis coctus ⁊ eſt poſt illud me-
dicina abſtergens vlcus virtute ſeroſitatis eius ⁊ cõglu
tinans ipſuꝫ virtute caſeitatis. Et opoꝛtet vt bibatur ca
lidum cum mulgetur ⁊ ſi poſſet ſugi ex mamillis ⁊ hoc
in ieiunio ante cibos alios: ⁊ opoꝛtet vt poſt ipſum quie
ſcant ne coꝛrumpatur ⁊ aceſcat in ſtomaco eoꝛũ nec doꝛ-
miant ſuper ipſum nec ſuſcipiant cibum niſi pꝛius deſcē
dat. Et opoꝛtet vt bibatur in loco aeris temperati ⁊ pꝛo
pꝛie cum fuerit gaudiuꝫ ⁊ tranquillitas: ⁊ quando ipſuꝫ
magis mundificatiuum eſſe querimus dandum eſt cuꝫ
melle. Et quando ipꝫ magis cõglutinatiuum ⁊ conſo-
lidatiuũ querimus detur cum zucharo roſato ⁊ ſimili-
bus aut coctum cum lapidibus. ¶ Et ſi ſumens ipſum
conſtipationem patitur viſcerum opoꝛtet vt eligatur ex
lacte in quo multiplicatur ſeroſitas ⁊ ſi non ſufficientem
multiplicetur quantitas potus eius in die ſequenti ⁊
adhuc in die tertio ⁊ ſi adhuc non ſufficiat miſcendum
eſt cum eo quod eſt ſicut zucharum ⁊ ſal. ⁊ ſi adhuc non
ſufficit miſcendum polipodium cum ipſis. Si autem ſu
mēs ipꝫ lubꝛicitatem inteſtinoꝛum patitur tunc opoꝛtet
vt miſceatur ei qꝛ ē ſicut ipoquiſtidos ⁊ ſimilia ⁊ ſi tuſſiꝫ
habuerit miſceaẗ cum eo quod eſt ſicut dragagantũ. Et
ſi cum ſtomaci debilitate fuerit miſcendum eſt cuꝫ eo qð
eſt ſicut trociſci diarodon ⁊ ſimilia. Et lac quidē de quo
butirum extractuꝫ fuerit eſt magis cõglutinatiuũ ⁊ coc
tum quidem amplius ⁊ quod cum butiro eſt magis hu
mectatiuuꝫ ⁊ impinguatiuũ. ¶ Ars aũt in decoquēdo
lac eſt huiuſmodi. ℞. lac mundum ⁊. ℞. ipſum in vaſe
puro abſterſo ⁊ pone ſuper ipſũ circiter quintam parteꝫ
eius ex aqua pluuiali deinde extingue i ipſo lapides flu
uioꝛum ignitos ſine fumo vſꝫ dum lac fuerit coctum cõ
ſūmptis aque is partibus in iſpo. Lac auteꝫ melius eſt
quod ſumitur ex animalibus iuuenibus mediocriter ſi
nimis remotis aut vicinis partui quoꝛum paſcua ſũt ex
herbis montanis in quibus eſt ſubtilitas ⁊ mũdificatio
cum ſtipticitate ⁊ exiccatione. ⁊ laudauit Galienus her
bas huiuſmodi deputãdas eſſe paſcue eoꝝ ſcilicet ex her
bis calidis abſinthiũ iſopũ haſce polium ſcea iahde ſci-
culus abꝛotanũ ⁊ ſilia. Et ex frigidis rebꝰ ramnũ ⁊ ſola
trũ caiare ⁊ ſilia. Et opoꝛtet vt dandi lactiſ quãtitaſ com
paretur poſſibilitati virtutis ſuſcipentis ipſum quare re
cipiendum a quantitate minoꝛi dando ex eo circiter. ℥.
iij. a pꝛima die ⁊ in craſtinuꝫ addatur ei circiter. ℥. i. ⁊ ſic
in alijs diebus a pꝛima die vſqꝫ duꝫ deueniatur ad. lib
5. vel parum amplius. Demum paulatim deueniendũ
eſt vſqꝫ ad illud quod e ſt ſufficiens.

¶ Etiam quidem diximus cauendum eis eſſe ab indi
geſtione in potu lactis in ipſa enim eſt timoꝛ.

¶ Febꝛicitantibus autem eis aut caput dolentibus: aut
ſiti vehementi obſeſſis abſcindatur lac dulce ⁊ laudatur
eis lac acetoſum de quo extractum eſt butirum ſecundũ
doctrinam traditam a nobis in hoc eodem capitulo.

¶ Danda eſt eis etiam aqua oꝛdei cocta cum cancris

fluuialibus ſecundum quod etiam dictuꝫ eſt ⁊ ſirupus
de papauere aut ſirupus de mirto cum eo. Et oportet
cancroꝝ extrema abſcindi. deinde lauari corpora eorum
cū aq̄ ⁊ cinere fricatiōe vehemēti ⁊ h̄ cū iteratiōe ⁊ itera-
tiōe ⁊ oꝫ vt deꝫ i ieiunio. Et ſit quātitas pot⁹ ei⁹ circit. ℥.
iii. ⁊ i craſtinū addō. ℥. i. ⁊ ſic die quolibꝫ vſqꝫ ad. lib. 5. ma
ne ⁊ ſero āte alios cibos. ¶ Summa autē medicinarū
vlcera pulmonis ⁊ pectoris ꝯſolidātiū ē h̄. Sāguis dra
conis ⁊ ꝓpꝛie lutū ſigillatū bolū armenicū karabe ſede-
negi olibanū maſtix balauſtie roſe ⁊ ſemen eius coralli
euphſtides cortices cācroꝝ fluuialiū, oſtorum ſemen
portulace aſſum amilū aſſū ſe. malue ⁊ altee aſſuꝫ ſe. ar-
noglose aſſuꝫ gummi aſſum fruct⁹ mirti ⁊ ſimilia.

¶ Medicamina auteꝫ cū quib⁹ hec danda ſūt proprie
ſunt vitella ouorū lac dulce ⁊ accetoſuꝫ aqua pluuialis ⁊
aqua ordei decoctiōis cicerꝫ ⁊ cācrorum fluuialiū aqua
alſame ſuccus citoniorꝫ mira ſuccus mirti roſe ⁊ ſucc⁹
caruꝫ mucilago pſilij ſemen citoniorꝫ ſirupus de papa
uere ſirupus de iuiubis ſirupus de violis ⁊ ſirup⁹ roſa-
tus ⁊ ſila. ¶ Ex medicinis aūt cōpoſitiſ ſunt hec trociſci
de luto ſigillato aut de luto armenico filoniuꝫ pſicuꝫ eſt
vltimuꝫ. mundificat. n. ⁊ exiccat putredines ⁊ cōſolidat
vlcera. Et nos ſcripſim⁹ ipſuꝫ ⁊ adhuc alia multa hui⁹
intentionis in capitulo de ſputo ſanguinis q̄ efficaciter
afferantꝫ ad hunc locuꝫ. Et ex rebus auteꝫ mirabilis iu-
uamēti ad cōſolidationes ⁊ ſanationes vlcerum pulmo
nis ē zucharuꝫ roſatuꝫ recens ſuper quod nō preterit an
nus. Aggregatur. n. in eis virtus abſterſiōis ex ſucco ro
ſaruꝫ ⁊ virtus conſolidationis ex parte ſubſtantie caruꝫ
¶ Et nota q̄ virtus abſterſionis ex roſis propter antiq
tatem abſcinditꝫ que adhuc poſſidetur in recentibus. Et
Galienus quidem precepit dari zucharum roſatuꝫ ſin
gulis dieb⁹ i quātitate plurima etiā cum reb⁹ medicina
libus cibalib⁹ ⁊ potabilib⁹ ſecunduꝫ omnem modum
adminiſtrationis eius ita quod etiam cum pane. Et vſi
ſunt eo poſt ipſum plurimi ⁊ nō eſt comprehenſibilis eo
rum numerus qui ſanati ſunt vſu eius tamen prius mū
dificationibus precedentibus. Falluntur enim vtentes
eo a principio dum mundificatio non preceſſerit. Coar
tat enim in pulmone materias. Nos autē dedimus cuꝫ
lacte calido non febricitantibus. Febricitātibus vero cū
aqua ordei decoctionis cancrorum fluuialium ⁊ aliis mꝉ
tis modis adminiſtrationum. ⁊ inuenimus eſſe medica
men vltimum. Verum quotiens ex eius adminiſtrati-
one contingit conſtringi anhelitum dentur que elargēt
ipſum ex eis que educunt ſaniem ſicut proprie ſirupus d̄
yſopo ⁊ ſimilia. Et ſi accidat ſuper calefactio propter de
ſiccationeꝫ detur ſirupus de iuiubis aut ſirupus de vio
lis aut mucilago pſilij aut citoniorum cum aqua grana-
torꝫ aut aqua expreſſionis ſeminum portulace cuꝫ tro
ciſcis de camphora dictis in antidotario. Et ſi ſequatur
poſt ipſuꝫ cōſtipatio nature deꝫ muroba de violis aut ſi
rupus eius cuꝫ aqua ordei. Et poſtquā ceſſauerit hui⁹
modi redeatur ad zucharuꝫ ro. danduꝫ i omnē modū.
¶ Quintam rem complent correctiones cadentes in ac
cidentia concomitantia ⁊ superuenientia huic morbo.
⁊ ex concomitantibus eſt febris conſumptio ⁊ macies ⁊
debilitas. Et ex superuenientibus eſt tuſſis fluxus ven
tris conſtipatio ⁊ faſtidium cibi. Et iam quidem hipo.
dixit mundificatiuum vlceris febris lenteſcentiam ſuc-
cedere debere que ſi non ſucceſſerit conſtat corruptionē
vlceris profūdari. Nos autem experiemur circa omne
tempus curationis eius interponere medicamina febriſ
vehementiam ſedantia vt ſigillentur ex his ⁊ illis bene
ficia concordantia quorum finis eſt ſanitas.

¶ Et ſuccurretur conſtipationi ⁊ arefactioni eorum cuꝫ
eis que adequant ⁊ humectant ex cibis ⁊ potibus ⁊ reb⁹
medicinalibus ⁊ adminiſtratione lactis dulcis ⁊ alijs q̄
diximuſ. Et confert eis balneatio in aq̄ dulci calida poſt
quam morbus in declinatione fuerit. ⁊ ante illud eſt res
prauior ⁊ eſt ponere egrum in deſperatione. ¶ Forma
autem balneationis eſt in hunc modū. Preparetur aer
balnei vt ſit liber nō habens de corruptione odoris aut
praue qualitatis omnino aliquid ⁊ calefiat vt ſit calidi-
tas balnei ⁊ aque caliditas temperata qua excitetꝫ ⁊ non
reſoluatur calor naturalis ⁊ ſit prima manſionum remiſ
ſiuis calida q̄ alia. tunc intret patiens manſioneꝫ primā
⁊ fricetur in ea leui fricatione ⁊ proprie tenerum facien-
te corpus. Deinde intret manſionem ſecundam ⁊ inci-
piat lauare corpus cum aqua calida: vtendo leui fricatio
ne cum manu. ¶ Deinde paulatim intret aquam cali-
dam ⁊ delectetur in ea. Deinde incipiat lauare corpus
eius cum aqua decoctionis capitum edorum aut cum a-
qua ordei cōquaſſata cum ouis multis ⁊ oleo amigdala
rum dulcium. Deinde ducatur ad manſionem primaꝫ
⁊ inungatur corpus eius oleo roſato ⁊ ducatur ad ha-
bitaculuꝫ exterius in quo ſit aer tempat⁹ cuꝫ multitudi
ne redolentium ſtipticorum ⁊ quieſcat in lecto. Deide
poſt duas horas cibetur cib̄ lauda bilibus pauce quanti
tatis ⁊ pluris nutrimenti ex eis quorum iam mentionē
fecimus. Et exhinc tota intentio noſtra ad humectan-
dum ſit occupatior ⁊ hoc cuꝫ delectatione ⁊ quiete ⁊ ſō
no ⁊ delitiis ⁊ ſimilibus. In craſtinum autem aut in die
tertio balneetur ſimiliter. Si aūt patiens debilis fuerit
ante per duas horas q̄ balneum intret accipiat ſorbitō
nes ex carnibus teneris aut ex lacte dulci ⁊ quieſcat ſup
ſorbitiōeſ per duas horas deinde intret balneū. Si aūt
patiens talis fuerit vt virtus eius tolerare poſſit prece
pit Galienus vt poſt ſufficientem lauationem in aqua
calida ⁊ in qua capitum arietum caſtratorum ſpargi ſu-
per corpus eius in prima manſiōe ex aqua frigida aliqd
preterq̄ in capite eius deinde inungi oleo roſato.

¶ Lauationes etiam in tina ſunt huius intentionis ⁊
proprie cum rebus humectantibus ⁊ impinguantibus
corpus ex his que dicta ſt. Poſt hec paulatim deueni
enduꝫ eſt ad adminiſtrandū in balneis lauationes ex a
quis decoctiōum capitum arietum caſtratorum ⁊ ſimi-
li. Et ſi corpus remanſerit debile vngatur cū oleo ma-
ſticino ⁊ ſimilibus. Et ſimiliter paulatim deueniendum
eſt ad alia cibaria laudabilia ⁊ ſolidiora.

¶ De tuſſi autem ⁊ conſtipatione ventriſ aut fluxu q̄
ſuperueniunt eis. dicemus ſicut in preteritis iaꝫ dixim⁹
Et ſi accidat eis caſus appetitus curetur ſicut in capitu-
lo proximo dicemus. ¶ Ptiſicis medicamina con-
uenientia ſcripta ſunt plura in antecedentibus. Ex eis
ſunt trociſci. ¶ Galieni ſcripti in capitulo de tuſſi catar
rali ⁊ deſcriptiones ſirupi de papauere: ⁊ diapapauer:
⁊ trociſci ⁊ pillule de papauere. ⁊ pillule de ſtorace ⁊ a-
lie pillule de narcotici ſcripte in codeꝫ capitulo ⁊ hec p̄
prie ad ſedationem catarri.

¶ Medicamina vlc⁹ mūdificātia ꝛ ſaniē ei⁹ abſtergē
tia p̄tim dicta ſūt in capitulo de aſmate ꝛ tuſſi: partim in
capitulo d̄ empimate. Sūma autē medicinaruꝫ vlcera
pulmonis ꝛ pectoris cuꝫ ſolidantiū dicta eſt in caplo de
ſputo ſanguinis. Cōfectio teſticulorū vulpis c̄ ptiſicis ꝛ
conſumptis medicina experta ꝛ dicta eſt in antidotario.
¶ Damec filius zezar. Cōfectio loch cōfert ptiſicis ꝛ
mūdificat vlcera pulmonis ꝛ cōſolidat. ℞. iuiubas. L.
paſſularū enucleatarū. ʒ. xxx. ſeīs malue. ʒ. iiij. cancrorū
fluuialiū. xx. capillorum veneris. kaiare virge paſtoris li
gue arietis añ. ℥. ß. liquiritie. ℥. i. decoquantur in lib. iij.
aque vſqꝫ ad lib. i. ꝛ adde eis ſirupi de papauere ꝛ zucha
ri tabarzet ꝛ ſape añ. ℥. vij. Decoquant̄ ad mellis ſpiſſi
tudineꝫ deide proijciat̄ ſuper ea ſeīs cucurbite mūdate
℥. i. gūmi arabici dragaganti ſeminum citoniorū aili ſe
minis portulace amigdalarum dul. añ. ʒ. viij. papaueris
albi. ʒ. v. poſt bonā triturationē miſceantur cum alijs da
mane ꝛ ſero circiter. ʒ. v. ¶ Idem ſiripus de pſilio con
ferens ptiſicis. ℞. ſpodij ſeminū portulace ſeminum ci
toniorum papaueris albi ana. ij. pſilij mundi. ʒ. v. ſucci
arnogloſe cocti ꝛ depurati. ʒ. xx. cancrorum fluuialiuꝫ lo
torum ſecundum doctrinam. ʒ. xx. Decoquantur in lib
iij. aque vſqꝫ ad lib. i. ꝛ cuꝫ lib. i. zuchari fiat ſirupus. da
mane ꝛ ſero cum ſucco arnogloſe eſt eniꝫ efficax. Et qn̄
qꝫ dat̄ cū puluere huiuſmōi. ℞. pſilij gūmi arabici dra
gagāti boli armeni añ. Da cū ſi° p̄dicto ꝛ ſucco lingue
arietis. ¶ Filius zacharie araſi. Vlcera pulmonis cū n̄
ſūt cronica ſꝫ adhuc aliqd ex ſāguine egredit̄ cū tuſſi cu
rari poſſibilia ſūt. Det̄ ergo cū nō eſt febris lac recenter
mulſuꝫ. ꝛ ſi fuerit cū eis febris detur aqua ordei cuꝫ can
cris fluuialib⁹ aut cū ſirupo de papauere. Et dū nō cō
ſtringit̄ āhelitus eius adminiſtrent̄ trociſci de papauere
quorū deſcriptio ē hec. ℞. papaueris albi ſeīs cucurbite
ꝛ citrulorū mūdatoꝝ añ. ʒ. iij. dragagāti amili gūmi ara
bici ſucci liqritie añ. ʒ. v. thuris maſculi boli armeni ſan
guinis draconiſ karabe añ. ʒ. ij. mirre cinamomi opij añ
ʒ. i. fiāt trociſci. Da cū ſirupo de papauer̄ aut rob mirti
Et qn̄ cū iſtis reb⁹ cōſtringit̄ āhelit⁹ denī i potu ea q̄ e
largāt ipſꝫ ꝛ educūt ſaniem ſic̄ iſopi ſirupus ꝛ ſiſia.
¶ Sabor. loch ꝯferēs ptiſicis ꝛ cōſūptis. ℞. teſticuloꝝ
vlpis. ℥. iij. batrēbuc kayar̄ añ. ℥. i. ciceꝝ dulciū tritoruꝫ
℥. iij. ſeīs papaueris albi. ℥. i. ß. ordei mūdi. ℥. i. paſſulaꝝ
enucleataꝝ ficuū ſiccaꝝ carniū dactiloꝝ añ. ʒ. ij. cācro. flu
uialiū ℥. iij. decoquant̄ oīa i. lib. iiij. aq̄ vſqꝫ ad. lib. i. ß.
Deide. ℞. zuchari ꝛ penidiaꝝ añ. lib. i. teſticulorū vlpi
um elixorū in dulci lacte. ℥. iij. aut cut cū oli amigdalini
℥. iij. Decoquant̄ vſqꝫ dū ꝯpetentem habeāt coctioneꝫ
deide ꝓijce ſup ea papaueri al. ſucci liqritie ſeminum ci
truli melonis cucurbite cinamomi ſeminū bōbicis pur
gatoꝝ ſeminis malue florū boraginis añ. ʒ. iij. amili dra
gagāti gūmi arabici añ. ʒ. ij. carnium dactilorum paſſu
larū enucleatarū añ. ʒ. v. tere ꝛ cōfice cū predictis bonuꝫ
ſi deus voluerit. ¶ Filius ſapionis. Cōfectio de iacur
cōferens ad catarrū acutuꝫ ꝛ ptiſiꝫ ex eo. ℞. ſeminis pa
paueris albi ꝛ nigri añ. ℥. ij. ß. radicū liquiritie. ℥. i. ß. ſe
minum citoniorū ſeminis altee añ. ℥. i. ß. dragagāti. ℥. ß
gūmi arabici. ℥. ß. proijce ſuper ea aque pluuialis lib. v. ꝛ
dimitte die ac nocte. Demū decoque vſqꝫ ad conſump
tionem duarum partiū. ꝛ adde mellis lib. i. ß. ꝛ penidia
ruꝫ lib. ß. decoque igne leui vſqꝫ duꝫ mellis habeat ſpiſ
ſitudineꝫ. Da mane cuꝫ aqua ordei ꝛ accipiat in ſero ex
his pillulis. ℞. ſeminis portulace. ʒ. v. dragaganti gum
mi arabici añ. ʒ. iij. ſeminis citruli. ʒ. iiij. ſeminis cucurbi
te excorticati ꝛ ſeminuꝫ citonioruꝫ excorticatoruꝫ ana. ʒ.
vij. ſucci liquiritie. ʒ. v. fac formulas ſimiles lupinis cum
mucilagine ſeminuꝫ citonioꝝ. Denī tenende ſub ligua

¶ Sūma quarta ſecunde particule ſectionis prime. ca
pituluꝫ primuꝫ de egritudinib⁹ cordis ſiue medicinis e
gritudinuꝫ cordis.

Gritudines

e

cordis ſunt debilitaſ cor
dis ꝛ pulſus ꝛ tremor ꝛ
ꝛ ſincopis. ¶ Et he qui
dem egritudines eaſdeꝫ
fere habēt radices nō ali
ter iter ſe differentes niſi
ſicut debile ꝛ forte. Cau
ſantia autem has egritu
dines cuꝫ ſunt debilia ꝛ
ꝛ remiſſa imprimentia debiliter ſupra vigoreꝫ minere fa
ciunt debilitateꝫ cordis. ¶ Amplius autē eleuata vt im
primant agitatiōꝫ leſiuā i ipſo faciēt cadere diuerſitatem
i differētiis mot⁹ cordis ſenſu ꝑceptibilē q̄ ſūt ex magno
ad prauū ex veloci ad tardū ex raritate ad frequētiā ꝛ cō
uerſo tūc fiūt cōſtitutiōes due. aut. n. fiūt illa nō integre
neqꝫ i omni hora ſꝫ cū quadāꝫ iterpollatiōe ꝛ viciſſitudie
ꝛ fit pulſus cordis aut itegre cū q̄dā ꝯtinuatiōe: ꝛ fit tre
mor cōdis. ¶ Cū āt fortia fiūt vt iprimant vehemēter i
preſſiones fortiuſ ledentes impedientes aut prefocantes
mot⁹ ei⁹ aut ſepeliētes ſpiritus ad iteriora. aut intercidē
tes aut abſqꝫ intercisione oio aut aggregātes ad principi
um aut reſecantes abſqꝫ eo ꝙ in radice faciunt ſincopi.
¶ Vincentia aūt ea vltimata victoria ſupra naturaꝫ ita
vt abſcindat̄ ſps ꝛ calor vite aut extinguatur i minera ſī
tunc cauſa mortis. Cauſe autem facientes has egritudi
nes quedam ſunt cāe corporee quedā ex corp⁹ ſurgētes
Et corporee qdē aut ſūt i ipo cōde aut i membris uici
nis. aut in mēbris coicātib⁹ ei ꝓpiqua coicatiōe aut re
mota. ¶ Cāe aut exiſtētes i corde ledentes ipm. aut ſūt
malicia cōplōnis ſine materia aut cum materia Et hec q
dē ſanguinea colerica flegmatica melica aut uentoſa.
¶ Et malicia quidem complōnis dominantis cordi fa
cit debilitatem ipſius. Debilitas autem fortis facta in
corde vſqꝫ adeo ꝙ fit agitatiua virtutis facit tremorem
tremor autem ſuperueniens generat ſincopi.
¶ Vltimitas aūt cauſarū ſincopiſ eſt extinctio ꝛ mors.
¶ Et malicia quidem complexionis frigide. eſt ſuſpectior
quam calide. propter elongationem a re vite. ꝛ ſicca ma
gis quā humida quamuis humida ſit dominans in diſ
poſitione corporis. Cum hoc etiam fit interdum cauſa
prefocationis ꝛ mortis feſtine. ¶ Solutionem aut con
tinuitatis aut ſingularitatis aut apationem fieri in cor
de virtus nō patitur quinto eſt cauſa diſſolutiōis ꝛ mor
tis. ¶ Et quando ineſt dolor in ipſo fit cauſa ſincopiſ ꝛ
ꝛ mortis. Dixit namqꝫ. Ga. quod malitia complexiōis
pure aut cum materia faciunt in vniuerſa corporis par
te ſenſum leſionis qui eſt, dolor ꝛ quomō non in corde.

¶ Fruſtabimur ergo ⁊ ſupponem⁹ alterationes in coꝛ
de non curari. Et nos quidem iam diximus ꝙ iam ra-
dix pꝛeponenda eſt pꝛepoſita. Et enim cauſe egritudinū
coꝛdis aut non confirmantur quare non ſunt manſiue. ⁊
tunc oꝛdo medicationis incoluitat aut confirmantur cō
cludentes ad moꝛtem. ¶ Diſtinguamus aut in cauſis
leſionum coꝛdis que ſunt ab alijs membꝛis quoniam le
ſio cadens in panniculis ⁊ membꝛis que ambiūt coꝛ dū
redundat ad ipſum eſt cauſa egritudinum pꝛedictarum
eius. ¶ Et leſio cadens in certum interduꝫ eſt cauſa ad
illud ſicut in epilia mania ⁊ malia licet enim figantur in
cerebꝛo terminant̄ tamen in coꝛde: ⁊ ſunt cauſa egritudi
num eius. ¶ Et ex eis eſt fluxus ſanguinis narium aut
vndecunque cōmunicat etiam cum coꝛde comunicatio-
ne magis pꝛopꝛia ſtomacus ⁊ affert coꝛdi cauſas leſionū
⁊ pꝛopꝛie cum coꝛrumpitur in eo cibus aut cum ſump-
ſit res venenoſas aut fuerit in eo humoꝛ moꝛdicatiuus
aut male qualitatis: aut vitreus aut viſcoſus aut replo a
gitatiua ⁊ famis vehemētia aut doloꝛ acut⁹ ⁊ pūgens aut
fuerit in oꝛificio eius bothoꝛ vlcus putridum. Et dixit
paulus quod egritudines que ſtomaci oꝛificio aut meri
inſunt ſunt pꝛopinque conuerſionis ad ferendum leſio-
nem coꝛdi ita vt quidam putauerint tremoꝛem factuꝫ in
oꝛificio ſtomaci eſſe tremoꝛem coꝛdis. Et quidam vo-
cauerūt debilitateꝫ in ipſo cardiacā. Et diſpoſitio epis
cum eſt alterata vt generet ſecundum ſanguinem mlicū
imprimit: ⁊ eſt cauſa egritudinuꝫ coꝛdis ⁊ eſt pꝛauioꝛ im
preſſionibus alijs ita vt faciat diſpoſitioneꝫ ſimilem ma
nie ⁊ mlie. Adhuc autem cauſe harum egritudinum ſūt
eūones omnes excedentes terminum. Et ſimiliter in a
cuta aque ipocundrioꝛum extractio aut ſanierum in a-
pertione apatum. Et ex eis eſt pꝛefocatio matricis ⁊ p-
uatio menſtruoꝛum ab exuberantia eoꝛum.
¶ Et ex eis eſt impꝛegnatio. Et ex huius eſt etiam no-
cumentum ex vermibus vt etiam appareat diſpoſitio ſi
milis epilepſie ¶ Et ſunt ex vermibus moꝛſus haben-
tes aculeos pungentes oꝛificiū ſtomaci punctione vehe
menti donec faciat cadere in doloꝛem acutum cauſaꝫ ad
ſincopim ⁊ aliquando ad moꝛtem. ¶ Et ſunt quando-
ꝙ ex penetrantibus vſꝙ ad vicinas coꝛdis partes ⁊ qū-
ꝙ vſꝙ ad coꝛ ⁊ ſunt cauſa moꝛtis feſtine. A cōmunita-
te autem totius coꝛpoꝛis ſuperueniunt leſiones coꝛdis.
ſicut pꝛopter febꝛem aut pꝛopter vehementiam rarita-
tis coꝛpoꝛis ⁊ vehementiam ſudoꝛis ⁊ ſimilia.
¶ Ex cauſis extraneis accidunt leſiones huiuſmodi ſi-
cut ex aere peſtilētiali. aut ab odoꝛibus fetidis. aut vene
noſis. aut aſſumptione rerum venenoſaruꝫ. aut ex moꝛ-
ſu venenoſoꝛuꝫ animalium aut incurſione timoꝛis. aut
ex balneatione vehementi aut laboꝛe. ⁊ ſimilibus.

¶ Johānis Meſue Medici Singularis de Me
dicinis particularū egritudinū Liber feliciter explicit.